COLECȚIA

Tâlcuri de poveste

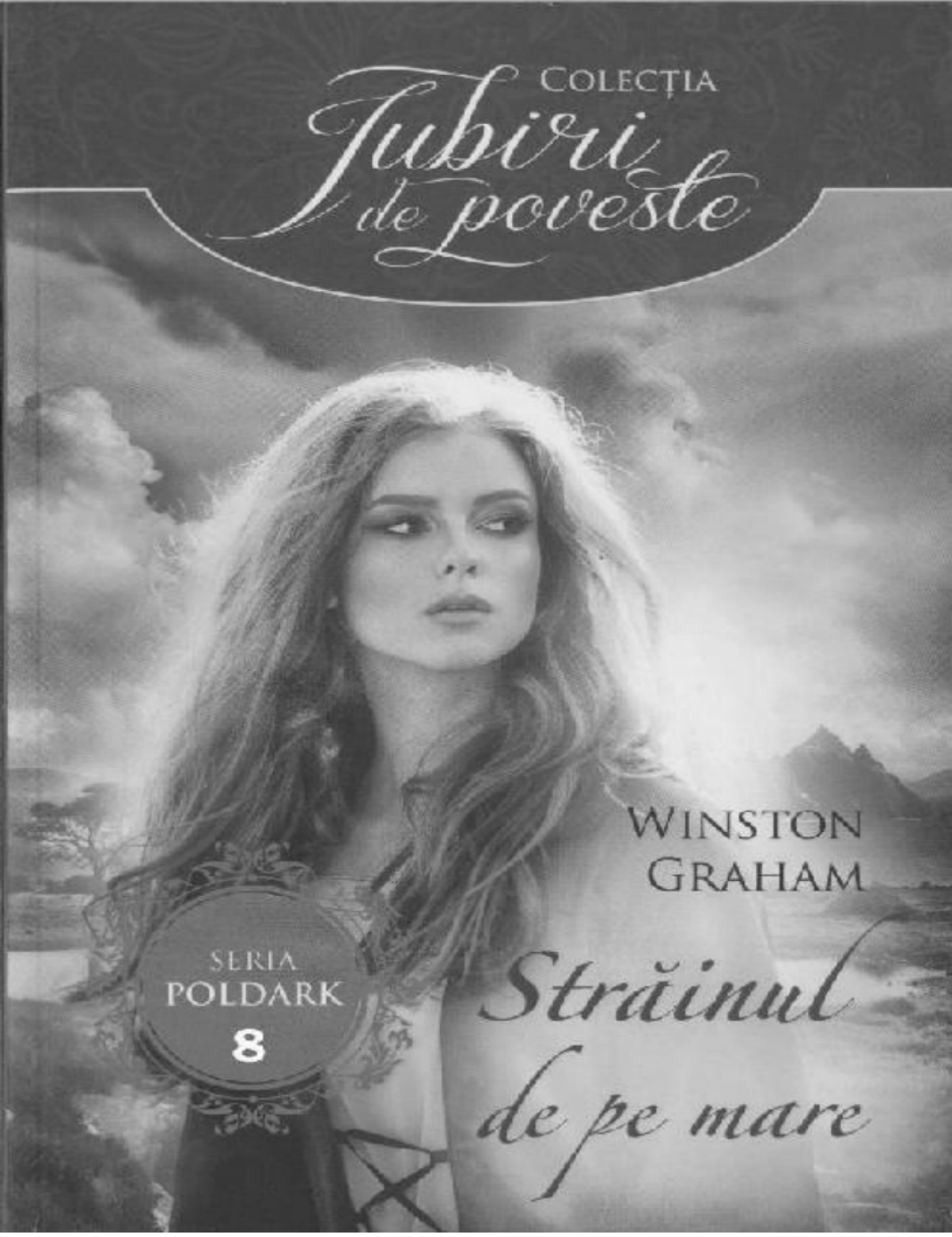

WINSTON GRAHAM

SERIA POLDARK 8

Străinul de pe mare

Winston Graham

POLDARK

Volumul VIII

Străinul de pe mare

Traducere din limba engleză:
Cristina Radu

Editura Alma
Grupul editorial Litera, 2017

Coperta: FLORI ZAHIU

———————

Titlul original:
Winston Graham
POLDARK
The Stranger from the Sea
1981

———————

Corectură [V1.0]: oct. 2018;
[V2.0]: ian. 2019

———————

Un roman din Cornwall, 1810–1811

Cartea întâi

Capitolul 1

I

Joi, 25 octombrie 1810, o zi vântoasă în care primele frunze ale toamnei pluteau peste grădinile şi parcurile Angliei, bătrânul rege îşi pierdu minţile.

Era un eveniment important nu numai pentru ţară, ci şi pentru întreaga lume. Printre cei direct afectaţi se găseau patru bărbaţi din Cornwall, un negustor, un soldat, un diplomat şi un doctor.

Bineînţeles, nu era pentru prima dată: cu douăzeci şi doi de ani în urmă, înnebunise pentru o suficient de lungă perioadă încât să blocheze treburile legislative ale ţării. Din nou în 1801 şi în 1804 fuseseră scurte perioade de rătăcire, îndeajuns pentru a da naştere unei nelinişti din partea doctorilor şi a miniştrilor săi. Din capul locului, ultimul atac părea prea puţin diferit de celelalte. Doar că el îmbătrânise şi era aproape orb şi mai era şi faptul că fiica lui preferată era pe moarte…

Primul simptom fusese că începuse să vorbească. Toată ziua – fără încetare – şi mare parte din noapte. O frază din cinci era raţională, restul erau cuvinte fără nicio noimă, înşirate ca nişte zdrenţe pe o velă, împrăştiindu-se după cum bătea vântul. Vorbea cu fiii lui: pe cei care, la fel ca Octaviu, erau morţi, el îi credea în viaţă; pe cei care trăiau – şi erau mulţi la număr – îi credea a fi murit. Râdea zgomotos şi se târâse sub canapea, fiind scos de acolo cu mare greutate.

Liberalii încercau fără succes să-şi ascundă satisfacţia. Prinţul de Wales era credincios partidului lor şi, dacă devenea regent, avea să înlăture pe loc mediocrităţile conservatoare care se lipiseră de funcţii pentru atâţia ani. Lunga şedere în opoziţie se apropia de sfârşit.

Şi Napoleon era mulţumit şi nu încerca mai deloc să-şi ascundă plăcerea. Liberalii erau partidul păcii: cei care nu-l admirau în secret erau cel puţin convinşi că era de prisos să poarte un război împotriva lui. Erau de acord cu el că nu putea fi niciodată înfrânt şi erau nerăbdători să ajungă la o înţelegere. Condiţiile aveau să fie impuse de el.

II

Cu aproape patru săptămâni înainte de boala regelui, trei călăreţi îşi căutau drumul printr-o râpă stâncoasă de pe lângă Pampilosa **[1]**. Cel de-al doilea din şir era un bărbat de vârstă mijlocie, înalt, arătos, deşi cam costeliv, purtând un costum de călărie şi o pelerină de bună calitate, însă uzată, şi fără vreo naţionalitate vizibilă; ceilalţi doi erau nişte bărbaţi zdrenţăroşi, mai tineri, scunzi, vânoşi, îmbrăcaţi în uniforme ale armatei portugheze. Existase un drum, o potecă prăfuită, când plecaseră în zorii zilei din Oporto **[2]**, dar în ultima vreme se stricase şi devenise atât de năpădită de buruieni, încât doar unul din cei doi soldaţi putea să-i dea de urmă printre stejari pitici, cactuşi, stânci şi copaci putreziţi. El era în frunte.

Pe când începuse să se lase înserarea, bărbatul mai în vârstă spuse în engleză către omul din spate:

— Cât mai e?

Soldaţii se sfătuiră între ei.

— Garcia spune că mănăstirea din Bussaco **[3]** ar trebui să fie cam la vreo trei leghe distanţă, *senhor* **[4]**.

— O s-o găsească în întuneric?

— N-a fost niciodată acolo, dar ar trebui să se vadă lumini.

— Dacă n-a fost evacuată. La fel ca tot restul.

— La ordinul generalului dumneavoastră, *senhor*.

Continuară să meargă călare, micii cai rezistenţi lunecând şi poticnindu-se în jos pe panta abruptă. Pe drum, întâlniseră ferme părăsite, recolte pârjolite, animale moarte, harabale răsturnate, urmele evacuării şi ale distrugerii. Fuseseră şi cadavre, năpădite de muşte, îndeosebi bătrâni care se prăbuşiseră fugind. Dar era limpede că regiunea rurală nu era pe-atât de pustie pe cât părea. Pe ici, pe colo, frunzişul se mişca; siluete apăreau şi dispăreau printre măslini; de câteva ori, se trăseseră şi focuri de armă şi, cel puţin o dată, gloanţele zburaseră destul de aproape pentru a-i tulbura. Ţăranii fugeau din calea invadatorilor, dar mulţi dintre bărbaţi rămăseseră în urmă pentru a-i hărţui pe aceştia cât de bine puteau. *Ordenanza*, sau grupurile de bărbaţi înarmaţi, erau şi ele acolo; cu berete de lână, mantale maro şi pantaloni jerpeliţi, înarmaţi cu orice, de la cuţite de măcelărie până la vechi trombloane **[5]**, şi călare pe ponei sălbatici şi neîngrijiţi, veneau fără de veste urmaţi de nori de praf sau în căruţe, pe linia orizontului, suflând scurt în trompete în formă de semilună. De două ori, englezul trebuise să-şi scoată documentele, în ciuda însoţitorilor lui portughezi. N-avea chef să aibă soarta vreunui rătăcit din armata invadatoare. Dar, pe de altă parte, comportarea armatei invadatoare atrăsese asupra ei tot soiul de represalii.

Era o noapte blândă de septembrie, dar fără lună. Câţiva nori pluteau pe cerul presărat cu stele.

Ajunseră la albia unui râu secat sub o costişă, şi soldatul din frunte

descălecă şi cercetă prin jur ca un prepelicar ce adulmecă. Englezul aştepta răbdător. Dacă se rătăciseră, puteau dormi foarte bine în mantale; o noapte printre castanii piperniciţi nu făcea nimănui vreun rău şi aveau hrană şi apă să le tot ajungă.

Apoi din spatele unor tufe de aloe apăru o siluetă aplecată. Nu i se putea ghici vârsta sau sexul. Se apropie prudent şi începu să vorbească în şoaptă. Soldatul se întoarse şi spuse:

— Suntem mai aproape de mănăstire decât am crezut, *senhor*, dar va fi necesar să facem un ocol. Armata franceză e exact în faţa noastră.

Urmă o pauză.

— Unde anume în faţa noastră?

— La vest, *senhor*. E o armată mare. I-au urmărit pe englezi toată ziua. Omul ăsta ne sfătuieşte să urmăm albia râului pentru o jumătate de leghe, apoi să traversăm printre dealuri spre culmea Bussaco. Artileria franceză e în vale.

Englezul scotoci prin buzunar şi găsi o monedă să i-o dea siluetei aplecate datorită căreia nu aveau să se trezească exact în liniile inamice. Pentru că apreciase corect cât îi valora propria libertate, moneda avea o valoare mare, astfel că umbra zdrenţăroasă fu peste poate de mulţumită şi plecă aplecându-se de-a-ndărătelea în întunericul de unde ieşise. În haosul de-acum, reflectă omul ce dăduse banul, când civilizaţia se prăbuşise, o priză de tutun ar fi putut fi mai de preţ.

Călăreţii dădură ascultare sfatului primit, mişcându-se în permanenţă cu mare prudenţă printre stâncile masive, în caz că avertizarea se dovedea a fi mai degrabă generală decât precisă. Din când în când, soldatul din faţă îşi oprea calul şi asculta zgomotele semnificative ce i-ar fi putut avertiza că urmau să dea peste inamicul ce-şi făcuse tabără. Le luă o oră să ajungă la cotitura către care fuseseră îndrumaţi. Era discutabil dacă să se oprească acolo pentru înnoptare, dar era limpede că o distanţă mai mare faţă de francezi le dădea siguranţa că se puteau odihni în linişte. Se renunţă la ideea de a ajunge la mănăstirea din Bussaco; după câte se părea, francezii o ocupaseră deja.

Pe măsură ce înserarea cobora, se ridică un vânt rece dinspre marea ce se afla la doar câţiva kilometri distanţă, şi călăreţii se înfăşurară mai bine în mantale. Începură să urce, mai întâi printre mici dealuri, apoi de-a curmezişul în sus şi peste o culme ascuţită şi stâncoasă. Când ajunseră la ceea ce părea a fi vârful, înconjuraţi de grozamă şi de iarbă-neagră crescută până la brâu, soldatul din frunte se opri din nou. Cu toţii se opriră şi ascultară. Un sunet foarte neobişnuit, ca un vaiet; ar fi putut fi voci de femei care boceau, dar nu era aşa. Ar fi putut fi un soi de fluier – un păstor care fluiera la turma lui –, dar nu era aşa.

Caii ajunseră unul lângă altul. Cei doi soldaţi discutau aprins unul cu celălalt. Cel care vorbea engleza spuse:

— Trebuie să ne abatem mai înspre nord, *senhor*. Ăia sunt francezii.

— Nu, spuse englezul. Nu cred că sunt francezii.

— Atunci, ce?

— Hai să vedem cu ochii noştri.

— Nu, nu! O să fim prinşi. O să fim împuşcaţi!

— Atunci, aşteptaţi aici, spuse englezul. Sau urmaţi-mă, dar încet, la cincizeci de paşi în urmă. După aia, dacă greşesc, puteţi să vă vedeţi de treabă. Francezii n-o să vă urmărească prea departe noaptea.

— Şi dumneavoastră, *senhor?*

— Am o idee ce este… zgomotul ăsta.

Îşi croi cale prin iarba-neagră spre un mal abrupt şi stâncos ce se putea distinge în întuneric pentru că acoperea stelele. Însoţitorii lui îl urmau la o oarecare distanţă. Merseseră vreo jumătate de kilometru, când fură opriţi de o somaţie. Englezul îşi struni calul şi se uită la o siluetă singuratică ce ţinea o flintă aţintită spre el. Apoi văzu alţi trei bărbaţi ascunşi în tufişuri, cu armele de asemenea pregătite.

Spuse ascuţit în engleză:

— Prieten. Mă cheamă Poldark. Din Oporto cu depeşe. Şi însoţitori portughezi.

După câteva clipe, prima muschetă fu coborâtă, şi o siluetă îndesată, cu capul acoperit de un chipiu, înaintă încet.

— Haide să-ţi vedem hârtiile!

Englezul descălecă şi se scotoci în buzunar, scoase o mapă de piele şi i-o întinse. Un alt soldat apăru cu un felinar acoperit, şi se aplecară împreună.

— Da, sir. Pare a fi în regulă. Pe cine-aţi vrea să vedeţi?

— Cine-i comandantul vostru?

— Generalul Cole, sir, al diviziei. Colonelul McNeil este al batalionului.

— Voi ce sunteţi, infanterie?

— Batalionul 2, Artilerie 7. Sergentul Lewis.

— O să-l văd pe colonelul vostru.

Cei doi soldaţi portughezi descălecaseră şi ei, şi în întuneric le sclipeau dinţii în vreme ce erau salutaţi de aliaţii lor. Îşi duseră caii de-a lungul culmii povârnişului şi se găsiră curând în mijlocul unei mulţimi de soldaţi care se odihneau, sporovăiau împreună, dar nu pregăteau nimic de mâncare, cele câteva focuri fiind astfel dispuse încât să nu fie văzute de la distanţă.

— Însoţitorii mei au fost foarte alarmaţi de zgomotul auzit, spuse Poldark acum. Ce cântau cimpoierii voştri?

Sergentul Lewis pufni.

— Era un vechi cântec de jale scoţian. Îi linişteşte pe oameni să asculte acum o melodie tristă. Mâine dis-de-dimineaţă o să fim cu toţii mai războinici.

Ajunseră la un pâlc de cedri înalţi. Trunchiurile lor mari fuseseră folosite drept sprijin pentru un fel de comandament provizoriu unde fuseseră aşezate mese şi unde ardea un felinar. Lewis dispăru şi se întoarse cu un bărbat înalt care înaintă şi apoi se opri în loc, se uită şi înghiţi.

— Poldark, Poldark! spuse el. Aşadar, e căpitanul Poldark în persoană. N-ar fi trebuit să presupun niciodată că existau mai mult de doi cu numele ăsta!

Celălalt se opri şi el. Apoi râse.

— Aşadar, e acelaşi McNeil! Păi, să mă ia dracu'!

— Da' dracu' nu te-a luat încă, spuse McNeil; din fericire pentru drăguţa ta de nevastă. Oricât de mult ar fi crezut unii că meritai!

Îşi strânseră mâinile după o scurtă ezitare. Nu fuseseră niciodată prieteni, căci, cu douăzeci de ani în urmă, se situaseră pe poziţii opuse în faţa legii. Dar se respectaseră unul pe altul şi ajunseseră la o înţelegere, ba chiar la un soi de simpatie.

Ei bine, totul trecuse. Într-o discuţie animată, schimbară noutăţi. Căpitanul Poldark debarcase în Oporto, nu cu depeşe, aşa cum pretinsese, ci cu o misiune specială, ca observator reprezentând guvernul. Când ajunsese în Oporto, i se spusese că Wellington era de trei săptămâni în retragere cu armata lui şi că ar face mai bine să se reîmbarce spre Lisabona pentru a stabili contacte acolo. Dar, până să se descopere asta, goeleta cu care venise plecase deja şi el se hotărâse, în ciuda tuturor sfaturilor, să plece călare pe uscat.

Nu dădu detalii despre scopul misiunii sale, şi colonelul McNeil nu insistă. După ce schimbară veşti amabile despre Cornwall – familiile Bodrugan, Trevaunance, Teague şi Treneglose –, merseră o sută de metri spre marginea povârnişului, de unde puteau vedea în întregime câmpia Mondego. O populau o mulţime de licurici. Luminiţele sclipeau de peste tot.

— Francezii, spuse laconic McNeil.

— Sub comanda lui Masséna **[6]** ?

— Da. Wellington a hotărât azi să nu meargă mai departe, aşa că am făcut tabără aici şi ne-am uitat cum armata, în mare număr, a ocupat valea de sub noi. Toată ziua, vârtejuri de praf au fost spulberate prin câmpie şi până la poalele dealurilor. Şansele sunt, bineînţeles, nu mai mari de doi la unu împotriva noastră; dar, dintre cei patruzeci de mii ai noştri, jumătate sunt portughezi neinstruiţi. Ah, ei bine, mâine se va vedea… La Agincourt **[7]** , era cinci la unu, nu-i aşa.

— Păi, da. Dar aici nu ne vom confrunta cu niciun cavaler încrezut,

împopoţonat cu panglici, ci cu o armată a Franţei revoluţionare făurită de un geniu.

— Fără îndoială că va fi o luptă grea, dar cu atât mai bine. Când pleci?

— Nu mâine, dacă se va întâmpla asta.

McNeil se uită la însoţitorul lui. Ross Poldark era îmbrăcat civil, poate pentru a fi mai în siguranţă traversând o ţară aflată în război. Dar, pe de altă parte, n-avea niciun motiv să fie soldat, asumându-şi de multă vreme o nouă aparenţă de respectabilitate; într-adevăr, devenise membru al parlamentului. Acum, înaintase în ani, albise pe la tâmple, nu se îngrăşase, doar îi apăruseră mai multe riduri. Era uscăţiv de felul lui, dintre cei care-şi astâmpărau foamea cu insatisfacţii.

— Intenţionezi să rămâi?

— Fireşte. Am o puşcă. Puţin probabil să te poţi lipsi de o puşcă în plus.

— Nu spunea, oare, Henric: „Cât mai puţini, cu-atât mai multă cinste”**[8]**? Chiar şi aşa, cred că te putem scuti o ţâră, fiindcă veni vorba.

McNeil se scormoni în mustaţa-i căruntă şi râse. Era un hohot înăbuşit faţă de zgomotul pe care şi-l amintea Ross.

— Stăm aşa potoliţi ca să-l facem pe Masséna să creadă că suntem mai puţini decât în realitate?

— Da. Nu cred că ştie că diviziile noastre a doua sau a cincea ne-au ajuns deja din urmă. Asta ar fi minunat – să-l surprindem. Este întotdeauna plăcut să ai nişte trupe bune de rezervă.

Poldark îşi strânse mantaua mai aproape de el pe când briza nocturnă aduse ceva ceaţă de pe mare.

— Şi dumneata, McNeil. Când te-am văzut în Cornwall, erai căpitan în armata scoţiană. Schimbarea asta la un regiment de infanterie?…

McNeil ridică din umeri.

— N-am nici bani şi nici influenţă, Poldark. În cel mai bun caz, aş fi putut deveni maior dacă aş fi rămas la vechiul meu regiment. Aici… în… în marea încercare a războiului din Peninsulă, am făcut deja cel mai important pas – deşi doar un colonel cu brevet**[9]**. Dar prin pierderile naturale ale războiului mă aştept ca în curând să mi se confirme rangul.

Rămaseră tăcuţi, uitându-se spre diadema de lumini, în vreme ce venea ceaţa în noi valuri şi apoi se risipea printre dealurile clar conturate şi copacii înalţi. Pentru McNeil era de la sine înţeles că pierderea nu avea să-l includă şi pe el. Ross Poldark, la fel de firesc, întâmpina riscurile luptei care nu-i oferea niciun loc în faţă, poate doar privilegiul unei morţi.

Ross zise:

— Ai spus un lucru, colonele. Poate că nu te-am înţeles eu bine. Ai spus… Am auzit eu bine ce ai spus, cum că n-ai putea presupune că existau mai mult de doi cu numele meu?

— Ai auzit bine.

— De ce nu unul? Cine mai există? De fapt, *te-am înţeles* eu greşit?

— Ba deloc. Mai există un Poldark în Monmouthshire. I-am văzut numele chiar zilele trecute pe listele de la magazie. M-am gândit la un moment dat să-l caut, dar cred că-ţi dai seama că n-am avut timpul necesar!

Ross îşi masă piciorul ce acum îl durea destul de des.

— E în armata asta?

— Trebuie să fie. Regimentul 43 face parte din Brigada Infanterie uşoară a lui Craufurd **[10]** . Trebuie să fie imediat în stânga noastră.

— Departe?

— La mai puţin de un kilometru. Vrei să-l vezi? E vreo rudă?

— Bănuiesc că da.

— În cazul ăsta, o să-ţi dau un om să meargă cu dumneata după masă. Bănuiesc că vei cina cu noi mai întâi?

— Bucuros.

III

Mâncară hrană rece, iar noaptea fu liniştită, cu excepţia hârşâitului greierilor şi foşnetului vântului. O dată sau de două ori, şuierele ascuţite ale cimpoaielor se auziră din întuneric, un sunet chinuit, ca şi cum ar jeli măcelul de-a doua zi, şi cu toate astea mişcător într-un fel liniştit, deopotrivă lamentare şi încurajare. Jos pe câmpie se auzea bubuitul tobelor. Era ca şi cum francezii nu se străduiau să-şi ascundă puterea – puterea care decimase toate celelalte armate din Europa –, aşa încât această informaţie să se infiltreze în minţile şi-n inimile adversarilor lor şi să le secătuiască de curaj înainte de revărsarea zorilor. Englezii ştiau că a doua zi urma să aibă loc o bătălie, pentru că Wellington spusese că doar până aici aveau a se retrage – şi ce spunea Wellington se cam întâmpla. Dar francezii nu puteau şti dacă armata care-şi ridicase tabăra pe pantele de deasupra lor n-ar fi făcut ceea ce era înţelept – şi anume, să plece pe furiş înainte de venirea zorilor, lăsând nu mai mult decât o ariergardă pentru a le întârzia înaintarea. Asta se întâmplase destul de des în ultimii câţiva ani. Victoria britanică de la Talavera **[11]** din urmă cu un an era excepţia şi nu regula.

Era aproape de miezul nopţii când terminară de mâncat şi, pe când un soldat îl conducea pe Ross printre rânduri, mulţi oameni dormeau deja – sau cel puţin stăteau culcaţi, înfăşuraţi în mantale. Se părea că

toţi erau complet îmbrăcaţi; niciunul nu se obosise să stea tihnit, ştiind ce-l aştepta a doua zi. Grupaţi, stăteau sprijiniţi în cot sau ghemuiţi, vorbind încet. McNeil menţionase Agincourt, şi Ross îşi aminti piesa pe care o văzuse la Drury Lane în care regele mergea să-şi viziteze soldaţii în noaptea de dinaintea bătăliei. Remarcabil cum acest soldat scoţian putea să citeze o replică sau două. Ross îşi amintea că în acea piesă era un tip din Cornwall. Nu, nu, regele fusese confundat cu unul, pentru că-şi spunea Leroy… Oare Shakespeare bănuia că *acela* era un nume din Cornwall?

Era mai mult de un kilometru, şi Ross şchiopăta când ajunseră la capătul drumului. În zilele acelea, călărise mai mult decât să meargă pe jos. După aceea, fuseseră o întrebare şi o cercetare, o căutare prin întuneric şi siluetele tolănite, degetul mare se smuci, arătând într-o direcţie. Însoţitorul lui Ross se mişca precum un mic dihor scoţian de la un grup la altul. În sfârşit, un bărbat se ridică şi spuse:

— Da, eu sunt Poldark. Cine mă caută?

— Unul de-un sânge cu tine, spuse Ross. Cine altcineva?

Se auzi o înjurătură de uimire, şi un bărbat subţirel se ridică. Stătuse culcat cu spatele sprijinit de un copac, cu teaca sabiei între picioare. Se uită atent în lumina nesigură a stelelor.

— Pe Dumnezeul meu! E unchiul Ross!

— Geoffrey Charles! Nu m-am gândit niciodată să am norocul de a te întâlni în felul ăsta! Dar sunt destul de încrezut să cred că nu mai există nimeni altcineva cu numele ăsta în armata britanică!

— Zău de nu-i aşa! Geoffrey Charles îşi îmbrăţişă ruda, vocea şi tonul vădind bucurie, apoi îl luă de braţe, examinându-l cu hotărâre.

— E prea *mult* ca să cred! Chiar când mă gândeam acasă – iată, cu o pocnitură din degete, parcă dintr-un potir magic, iese omul de care îmi aduc cel mai bine aminte din toată vălmăşeala aia pestriţă – şi, cu o singură excepţie, pe care-l preţuiesc cel mai mult! Domnul să ne aibă-n pază! Nu poate fi posibil!

Ross îi explică de ce era acolo.

— În cazul ăsta, n-ar trebui să te duci direct la Wellington în loc să-ţi pierzi timpul dând peste un nepot fără importanţă? Du-te şi vezi-l pe bătrânul Douro **[12]** şi, când e gata cu dumneata, o să fiu bucuros să stăm de vorbă!

Ross ezită, nedorind să explice natura exactă a prezenţei lui acolo, stânjenit cu adevărat că, descriind-o aşa în doar câteva cuvinte, s-ar fi putut să nu fie pe înţelesul nepotului său.

— Geoffrey Charles, spuse el, sunt trimis aici pentru că se preţuieşte puterea mea de observaţie mai degrabă decât elocvenţa mea, şi bănuiesc că generalul Wellington are prea multe pe cap în seara asta. Ce am să-i spun nu-l va ajuta să câştige sau să piardă bătălia de mâine şi poate fi la fel de bine spus după.

— Rămâi deci?

— Bineînţeles. N-aş putea să ratez ocazia. Poţi să te foloseşti de încă un trăgător de precizie sub comanda ta imediată?

— Comanda mea, *mon Dieu! C'est à ne pas y croire*… **[13]**

— Păi, văd că acum eşti căpitan. Şi asta, pentru că eu am fost atât de multă vreme civil, îţi asigură o superioritate pe care sunt dispus s-o accept.

Geoffrey Charles pufni.

— Unchiule, nu te obosi, de vreme ce înţeleg că ai fost atins de necazuri când şi când, de-a lungul ultimilor zece ani! Fără a mai pomeni despre faptul că eşti membru al parlamentului din Westminster! Cu toate astea, dacă vrei să-mi fii alături în orice fel de acţiune ce s-ar putea să aibă loc pentru a-i descuraja pe francezi să urce dealul ăsta… păi, aş fi bucuros să te adăpostesc!

— Bine, atunci s-a aranjat.

— I-ai văzut pe francezii campaţi dedesubt?

— Colonelul McNeil mi-a dat ocazia asta.

— Deci consideri că există un oarecare risc de a nu putea transmite *niciodată* mesajul către Wellington?

— E un risc pe care conştiinţa mă va îndreptăţi să mi-l asum.

Ross nu era nici pe departe sigur că urma să fie bine primit de către general. Avea o împuternicire. Dar Wellington avea o cale clară şi personală de comunicare cu ministrul de externe, care, întâmplător sau nu, era fratele lui, şi putea bănui că civilul ăsta pe jumătate militar care venise în vizită în mod neaşteptat la comandamentul lui poate fi aici în numele altor membri ai cabinetului care n-aveau o părere aşa bună despre el. Nu era departe de adevăr, deşi ideea nu-i aparţinea lui Ross.

De-acum, se ghemuiseră împreună pe acele moi de pin de sub copaci. O ordonanţă le aduse o băutură fierbinte ce trecea drept cafea, şi stătură acolo discutând lejer, ca nişte vechi prieteni.

Nu se văzuseră de patru ani, pentru că Ross fusese plecat în străinătate când Geoffrey Charles se întorsese după Corunna **[14]**. Ross era uimit să vadă cât de schimbat era nepotul lui. Când îl văzuse ultima dată, Geoffrey Charles era un tânăr cadet, înfocat, plin de veselie şi pus pe glume, bând şi pierzându-şi la cărţi mica lui alocaţie, mereu dând de necazuri şi mereu dator. Acum, arăta zvelt şi puternic – nu mai rămăsese nimic din băiatul durduliu –, avea faţa bronzată şi o expresie ageră, fiind chipeş într-un fel încăpăţânat ce doar armata sau vânătoarea de vulpi îl putea scoate la iveală. Un combatant care fusese martor la mai multe lupte decât văzuse Ross vreodată. Nu la fel de asemănător cu tatăl lui, aşa cum promisese odată că va deveni; poate că linia subţire a mustăţii negre îl făcea cumva diferit, aşa cum îl făcea negreşit crestătura din falcă.

— Vai şi vai de mine, pe viaţa mea, aşa cum ar fi spus Prudie! N-aş fi bănuit niciodată că o să fii atât de binevoitor faţă de mine după ultima noastră întâlnire, unchiule! Eşti bogat? Mă îndoiesc. N-a fost niciodată în natura unui Poldark să se îmbogăţească, oricât de mult l-ar fi favorizat soarta. Cu toate astea, mi-ai satisfăcut toate nevoile ca un mieluşel. Şi nu erau deloc insignifiante! M-ai scos din belea! Într-adevăr, dacă nu m-ai fi ajutat, poate că n-aş mai fi văzut niciodată Spania şi Portugalia, ci aş fi fost scos din armată şi mi-aş fi petrecut anii tinereţii vegetând în Newgate!

— Mă îndoiesc, spuse Ross. Poate că n-ai mai fi fost avansat în grad, dar, în vreme de război, nici măcar Anglia nu-şi poate permite să-şi lase tinerii ofiţeri să meargă la închisoare din cauza câtorva guinee.

— Ei bine, în cel mai rău caz, bănuiesc că mi-aş fi lăsat mândria la o parte şi l-aş fi rugat pe tatăl meu vitreg, George, să mă scoată pe cauţiune. Chiar şi aşa stând lucrurile, generozitatea şi răbdarea dumitale mi-au permis să scap de creditori fără acea umilitoare experienţă.

— Şi acum, se pare că ai apucat-o pe calea cea bună, căpitane Poldark.

— De ce presupui asta, căpitane Poldark?

— Avansarea ta. Înfăţişarea ta serioasă. Patru ani de armată foarte grea.

Geoffrey Charles îşi întinse picioarele.

— În ceea ce o priveşte pe prima, asta a fost uşor, bărbaţii nu apucă bătrâneţile în Peninsulă, aşa că ţi se dă un post pe măsură ce devine vacant. În ceea ce o priveşte pe a doua, seriozitatea mea, dacă o vezi ca atare, e în mare parte datorată faptului că mă întreb cum să compun o scrisoare către mătuşa Demelza dacă soţul ei păţeşte ceva sub comanda mea. În ce o priveşte pe a treia, patru ani de armată, oricum ar fi fost, după cum ştii, dragă unchiule, nu te educă în niciun fel. Te încurajează la o atitudine scandaloasă, indiferent că e faţă de o femeie sau faţă de un pachet de cărţi de joc!

Ross oftă.

— Ah, bine. O să ascund asta faţă de rudele tale.

Geoffrey Charles râse.

— Dar n-am datorii, căpitane. În cel mai neobişnuit fel. Luna trecută, înainte de a începe blestemata asta de retragere, regimentul a organizat o cursă de asini; au fost pariuri mari în ambele tabere, şi eu, având o părere foarte bună despre asinul meu, am pariat din greu şi am ajuns cu un cap înainte de tânărul Parkinson din Regimentul 95! Aşadar, pentru prima dată în aproape douăzeci de luni, mi-am plătit toate datoriile şi am mai rămas şi cu câteva guinee în buzunar! Nu! Am avut noroc că am câştigat, altfel aş fi fost într-o mare încurcătură

cum să plătesc!

Ross îşi relaxă glezna care îl durea.

— Văd că cineva te-a tăiat pe faţă.

— Ah, da, dar nu aşa atractiv ca la dumneata. *Ma foi* **[15]**, n-aş putea să mi te închipui fără mica dumitale amintire, îţi şade tare bine. Mi-am pierdut puţin din falcă la Coa **[16]** în iulie; avusesem o luptă în faţa podului. Dar ar fi putut fi mai rău. Doctorul mi-a dat bucăţica de os s-o păstrez drept talisman.

Capitolul 2

Noaptea trecu greu, dar ei aţipiră doar din când în când, schimbând iar şi iar câteva cuvinte, glume, vagi amintiri. Pe măsură ce se apropiau zorii, discutară mai serios despre ei înşişi, despre Cornwall, despre familia Poldark.

Geoffrey Charles suferise foarte mult după moartea mamei sale. Ross şi-l amintea drept un tânăr palid care venise să-l vadă în Londra într-o după-amiază şi spunea că întâmplarea asta – pierderea asta – îi schimbase atitudinea faţă de viitor. Nu mai era încântat să meargă la Oxford, să fie pregătit într-un chip plăcut pentru o viaţă de moşier scăpătat în sud-estul extrem al Angliei. Să fie sub tutela tatălui său vitreg pe care nu-l putea suferi, de dragul mamei lui pe care o iubea profund, putea fi rezonabil. Prima fără a doua nu se putea. Voia să-şi croiască el însuşi drumul în lume şi simţea că nu îi mai putea cere alte favoruri lui Sir George Warleggan. Dorinţa lui nemijlocită era să părăsească Harrow **[17]** de îndată ce putea şi să se înscrie la Colegiul Regal Militar din Great Marlow, drept cadet. Ross încercase să-l convingă să renunţe; el însuşi ştia destule despre armată pentru a vedea greutăţile unui tânăr fără bani sau influenţă; mai cunoştea şi gusturile deja costisitoare ale lui Geoffrey Charles şi credea că nepotul lui avea să descopere că viaţa e prea grea. Deşi trei ani la Harrow îl întăriseră, fusese foarte răsfăţat şi ţinut în puf de mama lui când era mai mic, şi ceva din influenţa asta se vedea încă.

Dar nimic nu-l făcu să se răzgândească. Lui Ross i se părea că adevăratul factor decisiv era dorinţa de a se distanţa de Cornwall şi de toate amintirile pe care Cornwall i le-ar putea trezi. Trebuia să stea cât mai departe, iar antipatia faţă de tatăl vitreg era doar o parte din motiv. Aşadar, treaba asta a continuat. A însemnat multă corespondenţă cu George – ceea ce era dificil –, dar cel puţin evitaseră o întâlnire. George fusese foarte generos, oferindu-i fiului său vitreg un venit de două sute de lire pe an până când împlinea douăzeci şi unu de ani şi apoi urma să fie majorat la cinci sute. Geoffrey Charles voise să refuze; Ross îl forţase să accepte şovăitor.

— Nu mă gândesc doar la mine în chestia asta, spusese Ross.

Adică, dacă primeşti mai mult de la el, o să ai nevoie de mai puţin de la mine! Dar George… George datorează ceva mamei tale… şi tatălui tău… şi e o simplă dreptate elementară să se achite de asta.

— Să-şi uşureze conştiinţa?

— Habar n-am ce i-ar uşura sau i-ar tulbura conştiinţa. Să iei alocaţia asta din partea lui ar părea, aşa cum spun, o formă de dreptate elementară în cel mai larg sens. Dacă îi uşurează conştiinţa, atunci îmi pare bine pentru conştiinţa lui. Dar aici e vorba mai degrabă despre un aranjament echitabil la care s-a ajuns, spre binele tuturor. Cu siguranţă i-ar fi făcut plăcere mamei tale.

— Păi, dacă asta e părerea ta, unchiule Ross, bănuiesc că aş face bine să accept.

Aşa fusese în acel aspru februarie – aspru din toate punctele de vedere – al anilor 1800. Cu timpul, fireşte că Geoffrey Charles îşi recăpătase optimismul. Îşi începuse noua viaţă cu poftă – chiar în timpul anului de pace provizorie –, şi alocaţia lui George, pe care în 1805 o primise completă, nu-l împiedicase a se băga în datorii, aşa încât Ross fusese de două ori nevoit să-l scoată din nişte situaţii periculoase – ultima dată cu suma de o mie de lire. Cu toate astea, relaţia lor n-avusese de suferit.

Geoffrey Charles căscă şi îşi scoase ceasul, uitându-se la el la lumina stelelor.

— Tocmai s-a făcut patru, cred. În câteva minute, Jenkins ar trebui să fie aici cu alt ceai fierbinte. Ar trebui să ni-l bem repede, înainte de revărsatul zorilor, pentru că îmi închipui că o să ne atace când o să se crape de ziuă. Înainte de asta, vreau să te prezint câtorva prieteni de-ai mei.

— Nu arăt prea bine în costumul ăsta de civil.

— Le-am vorbit adesea de dumneata celor mai buni prieteni ai mei, Anderson şi Davies. În felul dumitale modest, ai devenit oarecum o personalitate, să ştii.

— Prostii!

— Păi, judecând după scrisorile pe care le primesc câteodată din Anglia, numele dumitale apare când şi când.

— Scrisori de la cine?

— N-are importanţă. În paranteză fie spus, nu mi-ai zis mai nimic despre Cornwall.

— N-ai întrebat.

— Nu… Nu din lipsă de interes… dar câteodată, când cineva e chitit doar să ucidă, o urmă vagă sau aşa ceva de nostalgie nu-i bună.

— Povesteşte-mi despre Wellington.

— Ce vrei să ştii, ceva care să nu îţi fie deja cunoscut? E o persoană rece, dar un mare conducător şi, cred, un excelent soldat.

— Nu asta e părerea generală în Anglia.

— Nici chiar printre oamenii lui. Chiar şi aici sunt destui liberali care nu văd nicio speranţă de a-l înfrânge pe Napoleon şi întâmpină fiecare retragere a noastră dând din cap ca şi cum ar zice: „Ţi-am spus eu”.

— Englezii, spuse Ross, sunt sătui de războiul ăsta lung. Suferinţa e mare în nord şi-n centru. Se pare că guvernul face eforturi atât pentru a înăbuşi revoluţia din ţară, cât şi pentru a-i înfrânge pe francezi.

— Englezii, spuse Geoffrey Charles, mă fac adesea să mi se ridice sângele la cap. Când am ajuns acasă după Corunna, am fost trataţi de parcă ne-am fi părăsit ţara şi am fi fugit! Vorbeau despre John Moore **[18]** cu dispreţ, ca şi cum ar fi fost un ageamiu şi un molâu! E foarte posibil, dacă n-ar fi murit, să-l fi adus în faţa curţii marţiale!

— Mulţi spun altceva acum, zise Ross. Înfrângerea nu e niciodată de preferat, şi e nevoie de timp pentru a cântări toate împrejurările.

— Stau pe fundurile lor grase, spuse nepotul lui, colegii dumitale parlamentari aşa fac, dând pe gât paharele de vin şi trecând de la o recepţie mondenă la alta; emit instrucţiuni imposibile pentru cel mai măreţ general pe care-l au; şi apoi, când acesta moare încercând să le ducă la bun sfârşit, se ridică – abia dacă au puterea să se ridice – în parlament şi-l condamnă pentru ineficienţă, în acelaşi timp felicitându-i pe francezi pentru tehnica lor superioară de luptă!

— S-a spus că Soult **[19]** i-a ridicat un monument în Corunna.

— Păi, fireşte, un comandant militar îl apreciază pe altul! Ăsta e un act de politeţe pe care englezii nu-l pot face faţă de unul de-al lor dacă se întâmplă ca acesta să moară în apărare în loc de în plină victorie – ca Nelson.

Ross tăcu. Flăcăul ăsta al vechiului său prieten şi văr, Francis, un craidon şi un ratat, pe care îl iubise sincer (alături de o femeie pe care, de asemenea, o iubise), crescuse şi se schimbase la cuget şi la trup de când îl văzuse ultima dată. Ross avusese întotdeauna pentru Geoffrey Charles o slăbiciune ce nu putea fi motivată doar de relaţia de rudenie. Această întâlnire o confirmă şi o întări. Îl putea auzi pe Francis vorbind; cu toate astea, sentimentele erau mai aproape de cele ale lui însuşi.

— Şi Wellington, îl îndemnă din nou. În comparaţie cu Moore?

Mai tânărul căpitan Poldark se frecă nervos la falca rănită.

— Bătrânul Douro e un om remarcabil. Trupele lui îl vor urma oriunde. Dar pe Moore îl iubeam.

Ordonanţa sosi cu încă o ceaşcă de cafea aburindă.

— Deci, pentru că suntem în starea potrivită, povesteşte-mi despre Cornwall. Zici că mătuşa mea preferată e bine.

— În mare, da. Câteodată, în ultimul timp, are vederea înceţoşată, dar îi trece dacă stă o oră sau două pe spate.

— Ceea ce nu face de bunăvoie.

— Ceea ce nu face absolut deloc de bunăvoie. Cât despre copii… Jeremy este acum doar cu vreo câţiva centimetri mai scund decât mine. Dar cred că a crescut cu ceva timp în urmă. Când l-ai văzut ultima dată?

— Nu m-am întors în Cornwall după Corunna. Eram atât de furios că retragerea noastră – şi strategia lui Moore – era judecată aşa cum era, încât am renunţat la gândul de a mă duce acolo şi de a trebui să justific ceea ce de fapt n-avea nevoie de nicio justificare… Aşa că trebuie să fie cu totul vreo patru ani – înmormântarea bunicului, asta a fost. Jeremy cred că avea vreo cincisprezece ani. Era la fel de înalt ca mine atunci, dar chiar mai slab!

— Încă e aşa.

— Şi aptitudinile lui, drumul lui în viaţă?

— Pare că nu este prea încântat să participe la război, spuse Ross sec.

— Nu-l învinovăţesc. Are mamă, tată, surori, un cămin plăcut. Sper că nu-l împingi de la spate.

— Dacă lupta asta mai continuă mult, s-ar putea ca noi toţi să fim siliţi să participăm într-un fel sau altul.

— *Levée en masse* **[20]** , ca francezii, nu-i aşa? Sper ca asta să nu se întâmple. Dar aş prefera aşa ceva decât să capitulăm în faţa lui Napoleon după toţii anii ăştia!

Ross cuprinse cana, încălzindu-şi mâinile cu ea, pe când aburul se ridica plăcut în faţă. Ceva foşni printre copaci, şi bărbatul mai tânăr privi atent spre tufişuri pentru o clipă.

— Avem multe chestii vătămătoare pe-aici, spuse Geoffrey Charles. Şerpi, scorpioni… Şi apoi: Dacă negociem cu Napoleon, o să fie la fel ca ultima dată – un alt armistiţiu, în vreme ce îşi trage răsuflarea, şi noi renunţăm la avantajele noastre de peste mări. Ştiu că această campanie nu e populară, dar e vital să o menţinem. Nu-i aşa? Dumneata ar trebui să ştii. Guvernul e aşa slab, încât se pierde încrederea în el. Eh, măcar dacă s-ar întoarce Pitt **[21]** .

— Cred că guvernul va rezista atâta vreme cât trăieşte regele.

— Ăsta-i un alt risc. Are cam şaptezeci de ani şi se spune că recent a fost bolnav.

Tobele scoteau zgomote ca de şarpe cu clopoţei la distanţă de tabăra franceză.

— Şi Clowance? întrebă Geoffrey Charles ca şi cum şi-ar fi dat seama că nu mai era timp. Şi cea mai mică, Isabella-Rose?

— Acum nu mai e aşa mică. Niciuna din ele. Clowance are aproape şaptesprezece ani şi în sfârşit se face cumva mai drăguţă. Bella are opt ani şi e foarte drăgălaşă. Nu seamănă deloc cu Clowance la vârsta asta, care era cam băieţoasă. Încă e.

— Seamănă cu mama ei, căpitane.

— Într-adevăr, spuse Ross.

— Şi Drake şi Morwenna?

— Binişor, deşi nu i-am mai văzut de un an. Încă sunt în Looe **[22]**, administrându-mi şantierul de construcţii de bărci, să ştii.

— A fost o mişcare bună să-i duci de acolo şi sunt recunoscător că te-ai gândit. Aveau prea multe amintiri din Trenwith. Doamne, Dumnezeule, dacă stai să te gândeşti că la un moment dat am vrut să mă stabilesc în Trenwith ca moşier şi să-l folosesc pe Drake drept administrator!

— Încă ai putea să devii moşier dacă războiul ăsta se va termina vreodată.

— Ceva *trebuie* făcut cu corsicanul ăsta, unchiule. E groaznic să te gândeşti că, după ce a trecut atâta timp, tipul abia a împlinit patruzeci de ani. Necazul cu geniile – fie ele bune, fie nu – e că încep de mici. Mai au şi alţi copii?

— Cine? Drake şi Morwenna? Nu, doar o fată.

Prin întuneric, un curier se apropie repede, căutându-şi calea printre siluetele adormite. Trecu aproape de ei, dar îşi continuă drumul şi intră în cortul aflat la vreo cincizeci de metri distanţă.

— Un mesaj pentru Craufurd, presupun, spuse Geoffrey Charles. Bănuiesc că ar trebui să mâncăm acum. Zgomotul ăla de tobe se răspândeşte prin toată valea.

— Nu prea am muniţie, spuse Ross. M-aş mulţumi şi cu un băţ de tobă, pentru că nu m-am aşteptat să trag pe cât sper acum s-o fac.

— O să-i spun lui Jenkins să-ţi aducă. N-avem din astea, dar Regimentul 95 e pe-aproape. Slavă Domnului, suntem bine echipaţi în ce priveşte flintele şi altele asemenea. Şi avem destule ghiulele pentru tunuri. Geoffrey Charles se ridică şi îşi frecă cizma unde îi amorţise piciorul. Şi, dacă tot vorbim de-asta, despre gloanţe adică, poate că ar trebui să mă interesez de sănătatea unui om care cu siguranţă merită unul, deşi ar avea mare grijă să nu ajungă în bătaia glonţului… Vorbesc, desigur, despre tatăl meu vitreg, George.

Ross ezită.

— L-am văzut o dată sau de două ori, dar ne-am evitat reciproc şi, una peste alta, e mai bine aşa. Nici că-l văd mai des în Cornwall. Sper ca zilele conflictului nostru deschis să se fi terminat.

— Eu nu l-am văzut din 1806, de când a murit bunicul. În aceeaşi zi, fără îndoială, l-am văzut ultima dată pe Jeremy. Era o zi umedă şi ceţoasă, foarte potrivită pentru un priveghi. George arăta un pic tras la faţă – poate că îmbătrânise înainte de vreme.

— A suferit foarte tare la moartea mamei tale, Geoffrey.

— Da. Se poate spune asta despre el.

— La fel ca noi toţi. Ştii că am… am ţinut mai mult decât pot spune la mama ta.

— Da, ştiam asta.

— Deşi am văzut-o foarte puţin de când devenise doamna Warleggan, a lăsat… un mare gol în viaţa mea. Moartea ei – atât de tânără – a lăsat în urmă un gol fără de leac. Aşa cum ştiu că te-a afectat şi pe tine. Dar George m-a surprins. Cu tot ceea ce s-a petrecut, ceea ce s-a întâmplat în trecut, nu pot decât să simt aversiune faţă de el; dar mâhnirea şi *disperarea* lui la moartea mamei tale m-au surprins. Poate că n-o să mai simt vreodată atâta aversiune faţă de el.

— Păi, ce să zic… fără îndoială nu s-a mai însurat.

— Trebuie să-ţi spun, zise Ross, că, de la moartea domnului Chynoweth, domeniul Trenwith a fost neglijat. Aşa cum ştii, după moartea mamei tale, George s-a mutat de tot în casa părinţilor lui în Cardew, dar a ţinut câţiva slujitori la Trenwith, să aibă grijă de bunicii tăi. Nu cred că i-a vizitat mai mult de o dată pe lună, doar să vadă că lucrurile sunt în ordine. Când a murit bunica ta, cred că nu s-a schimbat nimic. Dar, după moartea domnului Chynoweth, practic George a închis casa. Noul mobilier pe care îl cumpărase pentru casă prin anii nouăzeci a fost mutat cu totul în Cardew, slujitorii din casă au dispărut. Din câte ştiu, mare parte din pământ e năpădit de buruieni. Fraţii Harry locuiesc în căsuţă, şi îmi imaginez că au grijă de casă şi de pământuri pe cât de bine pot şi ei. Nevasta lui Harry poate că mai face şi ea câte ceva, dar asta-i tot.

— Şi George nu vine niciodată pe acolo?

— Cred că n-ar fi George dacă n-ar mai trece pe acolo niciodată. Apare, se spune, din când în când pentru a se asigura că familia Harry nu se leneveşte de-a binelea; dar aş zice că vizitele lui sunt cam la trei luni, nu mai des.

Geoffrey Charles nu răspunse pentru o vreme. Stelele apăreau şi dispăreau în spatele norilor călători sau al ceţii.

— Bănuiesc că, legal, casa e a mea acum.

— Da… Ei bine, o să fie când te întorci s-o revendici. Mă simt vinovat că n-am făcut ceva mai concret să mă îngrijesc de starea ei; dar, de atâtea ori în trecut, venirea mea nedorită pe domeniu a dus la necazuri mari între mine şi George. Atâta vreme cât acolo existau oameni la care trebuia să te gândeşti, cum ar fi mătuşa ta Agatha, mama ta sau tu însuţi – sau Drake –, m-am simţit obligat să intervin. Dar atunci când a fost vorba doar despre o proprietate…

— Fireşte.

— Multe dintre gardurile puse de George au dispărut odată cu trecerea timpului sau sătenii le-au furat pentru lemne de foc; dar, de regulă, înţeleg că foarte puţini dintre ei îndrăznesc să intre pe moşie. Au mare respect pentru cei doi bătăuşi Harry şi poate sentimentul că la timpul cuvenit locul va fi stăpânit din nou de un Poldark şi deci nu va fi exploatat prea rău. Dar casa e într-o stare proastă. Clowance a

trecut pe-acolo acum câteva zile.

— Clowance? De ce?

— Aşa e ea. Eu eram acasă atunci, şi am certat-o pentru că a riscat să fie prinsă că a intrat fără permisiune. Dar cred că mai bine mi-aş fi văzut de treabă. Fireşte că s-a îmbufnat că eu m-am supărat, dar a înţeles motivul. Are însă tendinţa să fie impulsivă, să acţioneze din instinct, mai degrabă decât din raţiune…

— Ca mama ei?

— …Ah… da, dar nu la fel. În spatele a *tot* ce a făcut Demelza – se pare că a făcut tot timpul lucruri neaşteptate, şi încă face! –, stă un motiv solid, deşi în trecut nu era un motiv sau un raţionament cu care să fiu de acord. Clowance e şi mai impulsivă în privinţa asta decât a fost vreodată Demelza, pentru că purtarea ei pare a izvorî dintr-un impuls spontan. N-avea niciun motiv să meargă la Trenwith, pur şi simplu i-a trecut prin cap să se ducă şi să vadă casa şi aşa a făcut.

— Cel puţin n-a fost prinsă.

— Asta, spuse Ross, a fost, din păcate, scuza ei. „Dar, tată, nu m-a văzut nimeni.” „Dar ar fi putut să te vadă, şi asta ar fi putut duce la neplăceri, puteai să fii jignită”, am spus eu. „Dar n-a fost aşa, nu, tată?” Cum să discuţi cu aşa o fată?

Geoffrey Charles zâmbi în întuneric.

— Îţi apreciez grija, unchiule. Dacă o să scap vreodată din războiul ăsta ori o să am o permisie destul de lungă, o să scap de cei doi Harry, iar Clowance o să poată hoinări pe la Trenwith după pofta inimii… A spus că e într-o stare rea?

— Nu poţi abandona o casă timp de ani întregi, cu atât mai puţin în clima din Cornwall, şi să nu sufere stricăciuni. Fireşte…

— Ce voiai să zici?

— Doar că s-a cheltuit puţin spre nimic pentru Trenwith de când a murit mama ta. Când bunicii tăi trăiau, George întreţinea casa cu minimum de cheltuieli; aşa că, într-un fel, sunt zece ani de neglijare, nu patru.

— Deci e *timpul* să merg acasă.

— În sensul ăsta, da. Dar, acum, aici e locul tău. Dacă putem, cu resursele noastre modeste, să sprijinim eforturile spaniolilor şi ale portughezilor pentru a rezista, asta opreşte o mare parte a puterii lui Napoleon. Şi nici măcar posibilităţile lui nu sunt fără sfârşit. A fost o încercare extraordinar de grea a puterii şi a suferinţei. Îţi dai seama că Clowance nu-şi va putea aduce aminte de vreun timp în care să nu fim în război cu Franţa? Cu excepţia acelui scurt armistiţiu. Nu-i de mirare că ne-am săturat cu toţii de asta.

— Ne-am săturat, dar nu ne-am demoralizat.

Se părea că ceaţa se îndesea în vale. Dacă nu se risipea înainte de ivirea zorilor, avea să fie de mare folos celor ce atacau.

— Uite ce este, Geoffrey Charles, întâlnirea cu tine în acest neaşteptat mod m-a făcut să văd mai clar cât de mult am neglijat treburile tale…

— Oh, prostii!

— Ba nu-s deloc prostii. Sunt în mod special vinovat pentru că, acum aproape treizeci de ani, a apărut o situaţie asemănătoare, în direcţie inversă. Am venit acasă din războiul american când aveam douăzeci şi trei de ani. Mama era moartă de vreo doisprezece ani sau mai mult, dar tata abia murise. Însă fusese bolnav pentru o vreme, şi singurii lui servitori erau cei doi Paynter, şi îţi poţi imagina cât de prost se îngrijeau de el. Bunicul tău, Charles Poldark, nu se împăca prea bine cu fratele lui şi venea rar să-l vadă… N-aş vrea ca tu – când te vei întoarce – să revii la genul de haos şi ruină la care am revenit eu.

Geoffrey Charles spuse:

— Stai aşa, uite-l pe Jenkins! O să merg să-i spun de ce anume ai nevoie. Arată-mi puşca dumitale. O examină. O armă bună, căpitane, pe care pun pariu că n-ai luat-o din Oporto.

— Nu, căpitane, n-am luat-o de acolo.

— Ce e, de fapt?

— O carabină cu închizător capsulat fără şurub marca Henry Nock. Vezi tu, vergeaua e aşezată mai jos pe patul armei, să înlesnească retragerea şi înlocuirea la încărcare.

Geoffrey Charles se încruntă văzând ceaţa.

— Câţiva din regimentele de trăgători au puşca Baker. Noi încă nu. Noi folosim în continuare vechiul model de muschetă. E bun.

Pentru un timp, se lăsă tăcerea.

Ross spuse:

— În războiul american de acum treizeci de ani, era un om pe care-l chema Ferguson – căpitanul Ferguson din Regimentul 70; el a inventat puşca cu încărcare pe la culată. Poate trage şase focuri pe minut pe orice vreme. A avut mare succes… Dar a fost ucis – omorât chiar după ce am ajuns eu acolo. Am avut aşa o puşcă. Splendidă armă! Dar, după ce a fost omorât, nimeni n-a continuat. Nimeni n-a mai părut interesat.

— La asta ajungi să te aştepţi de la armată, spuse tânărul. Trase arma deoparte, apoi reveni cu ea. S-a rezolvat cu asta. Micul dejun în zece minute. După aceea, o să te prezint prietenilor mei.

— Apropo…

— Da?

— În ce-l priveşte pe tatăl tău vitreg. Ai spus că nu s-a recăsătorit.

— Adevărat. S-a însurat din nou?

— Nu. Dar am primit o scrisoare de la Demelza la scurt timp după ce am plecat. Spune acolo că sunt zvonuri în regiune că acum George

e – în sfârşit – interesat de o altă femeie.

— *Mon Dieu!* De cine?

— Din păcate, nu-mi amintesc numele ei. Nu este cineva pe care s-o cunosc. Harriet şi mai nu ştiu cum. Lady Harriet sau ceva de genul ăsta.

— Ah, spuse Geoffrey Charles cu subînţeles. Asta poate explica puţin treaba. Scurmă pământul cu cizma. Păi… presupun că ar trebui să nu-i port pică. A fost alegerea mamei mele. Deşi au avut împreună o viaţă cumva agitată – pendulând între extreme –, cred că ea, în felul ei, ţinea la el. Aşa că, dacă se însoară acum, la vârsta asta înaintată… Câţi ani are? Cincizeci şi unu? Dacă se însoară din nou acum, nu pot decât să spun că sper să fie la fel de norocos şi a doua oară.

— Nu va fi niciodată aşa, spuse Ross.

Câteva minute mai târziu, fură chemaţi la micul dejun: o bucată de carne sărată de vită pentru fiecare, o duzină de biscuiţi sfărâmicioşi – poate că aveau gărgăriţe, dar nu se puteau vedea – şi un păhărel de rom. Ross îi cunoscu pe ceilalţi bărbaţi, prietenii lui Geoffrey Charles. Erau veseli, glumeau, râdeau încet, toţi nerăbdători şi pregătiţi pentru măcelul ce-i aştepta. Îl salutară pe Ross cu respect şi cu o căldură ce deveni mai intensă când aflară că el nu se mulţumea să fie doar spectator la bătălie.

Pe când mâncau, o siluetă uscăţivă, ursuză, pe un cal alb, urmată de un grup de ofiţeri, veni călare spre ei. Se auziră un zgomot de atenţionare şi un cuvânt ocazional sec ici şi colo, apoi silueta se îndepărtă călare. Era vicontele Wellington, făcându-şi ultimul tur al frontului. Avea de apărat cincisprezece kilometri de povârniş şi trupele lui erau insuficiente. Dar aveau încrederea în sine pe care doar un bun conducător le-o putea insufla.

Zece minute după ce trecu Wellington, tobele şi fluierele armatei franceze începură să sune mai ameninţător şi, pe când prima rază de lumină luci prin ceaţa mişcătoare, patruzeci şi cinci de batalioane ale celor mai instruiţi veterani din Europa, cu încă douăzeci şi două de mii de oameni în rezervă, începură să urce în uriaşe mulţimi negre, pe povârniş, spre poziţiile engleze.

Capitolul 3

I

Tentativa lui George Warleggan de a face curte a doua oară era foarte diferită de prima. Pe când era un tânăr pentru care bunurile materiale, puterea şi agerimea în afaceri însemnau totul, râvnise la frumoasa lui primă soţie în vreme ce aceasta era încă doar logodită cu

Francis Poldark. Ştiuse că era inaccesibilă din toate punctele de vedere, nu doar din cauza căsătoriei ei, ci şi pentru că ştia că, în ochii ei, era un nimic. De-a lungul anilor, se străduise să însemne ceva pentru ea – şi reuşise pe plan material; apoi, la mai puţin de un an după moartea lui Francis, prinsese o ocazie neaşteptată să-şi încerce norocul; şi cu un sentiment de îndoială o auzise acceptând.

Bineînţeles că nu fusese aşa direct şi, la vremea aceea, ştiuse asta. Cu mult înainte de moartea lui Francis, familia Poldark din Trenwith scăpătase; dar, după moartea lui, totul se înrăutăţise, şi Elizabeth fusese lăsată de una singură să încerce să ţină casa, fără bani, fără prea mult ajutor şi cu patru oameni, incluzându-i şi pe părinţii ei suferinzi care depindeau de ea. Nu pretindea că se măritase cu el din dragoste: dragostea ei, oricât ar fi obiectat ea, fusese întotdeauna îndreptată către vărul lui Francis, Ross. Dar *el* fusese cel cu care se măritase, şi nu altul: devenise doamna George Warleggan cu numele şi nu numai, iar naşterea unui fiu îi dăduse o nouă fericire, un nou sentiment de împlinire şi o înflăcărare a unor sentimente mai intense faţă de ea.

Abia mai târziu, baborniţa aia de Agatha îi otrăvise fericirea, sugerând că, deoarece Valentine se născuse la opt luni, nu era al lui.

Ştiindu-se un bărbat rece, preocupat de profituri, interesat doar de afaceri şi de a căpăta mai multă putere şi mai multă avere, se surprinsese că suferea mult mai mult decât crezuse că era posibil.

Deşi o căsătorie la care unul se înhămase dorind să obţină o posesiune minunată şi aristocrată, iar celălalt urmărind să îşi asigure bani, protecţie şi o viaţă confortabilă cu siguranţă că n-ar fi reuşit să depăşească condiţiile pentru care fusese tacit încheiată, *fusese… devenise* una reuşită. Elizabeth avusese în firea ei spirit de afaceristă şi dorinţa de a progresa pe plan material, ceea ce se potrivise cu ambiţiile lui mercantile şi politice; şi el, copleşit de acel răspuns, precum şi de altele la care nu se aşteptase din partea ei, se surprinsese a fi mai implicat sentimental cu fiece an ce trecea. Faptul că se certau atât de mult uneori era, acum ştia, doar din vina lui, ca urmare a geloziei lui veşnic vii pe Ross şi a suspiciunilor în legătură cu naşterea lui Valentine. Dar atunci, exact când totul se limpezise, când se părea că amărăciunea şi învinuirile se sfârşiseră, când, din cauza naşterii premature şi a celui de-al doilea copil al lor, îndoielile lui în legătură cu Elizabeth şi Valentine fuseseră în sfârşit înlăturate, chiar când viitorul era înfloritor pentru amândoi, ea murise. Fusese o lovitură *dureroasă*. O lovitură de pe urma căreia nu-şi mai revenise pe deplin niciodată. Înnobilarea lui, ce venea după pierderea suferită, în loc să fie punctul culminant al mândriei şi al ambiţiei lui, devenise o glumă diabolică şi nefastă, o victorie care se spulberase la atingerea lui.

Aşadar, în anii ce urmară, deveni foarte ursuz. Locuia în principal în Cardew cu părinţii lui şi, când tatăl lui muri, rămase acolo cu

mama, vizitând Truro şi pe unchiul Cary în fiecare zi ca să-şi conducă afacerile şi aproape întâmplător să-şi sporească averea. Dar inima nu-i era acolo. Şi mai puţin era implicată în partea socială a carierei lui de parlamentar. Să intre într-o încăpere cu Elizabeth la braţ fusese întotdeauna o chestiune de mândrie, dar să treacă prin rutina repetată a seratelor şi a petrecerilor, să îndeplinească o rutină socială pe care o planificase pentru amândoi era ceva ce n-avea tăria să înfrunte. Nu mai avea nici aceeaşi ambiţie. Spre deosebire de rivalul şi duşmanul său, Ross Poldark, intrarea lui în parlament nu-l făcuse să se preocupe de ceea ce putea face pentru alţi oameni, ci de ce ar putea face pentru el însuşi. Aşa că de ce să se mai obosească acum?

De câteva ori se gândise să renunţe la locul său în parlament şi să se mulţumească a-i manipula pe cei doi membri care reprezentau oraşul său, St. Michael; dar, după ce primii câţiva ani dificili trecuseră, se bucurase că n-o făcuse. Propria lui calitate de membru îi adusese diferite recompense comerciale, şi găsise că prezenţa lui în Londra îi permisese să fie mai informat despre evoluţia evenimentelor decât orice alternativă pe care ar fi conceput-o.

Atât tatăl, cât şi mama lui îl împingeau de la spate să se însoare din nou. Elizabeth, în ciuda obârşiei ei alese, nu fusese niciodată alegerea lor. O consideraseră întotdeauna o persoană amabilă şi se împăcaseră destul de bine cu ea, trăind împreună zi de zi; dar pentru ei prezenta dezavantajul de a fi mult prea bine educată, fără a avea şi avantajele unor legături influente ce ar fi echilibrat situaţia. Oricum, era foarte trist că dispăruse aşa brusc, în felul acela, dar era ceva ce li se întâmpla mereu femeilor. Să fii femeie şi mamă era o treabă riscantă, în cel mai bun caz. Cimitirele erau pline de ele şi fiecare petrecere sau bal avea câte un tânăr văduv uitându-se dornic la tinerele fete de măritat şi gândindu-se care din ele i-ar plăcea sau care l-ar avantaja mai mult dacă ar lua-o de soţie.

Prin urmare, cu atât mai mult George! *Bogat*, stimat în comitat – sau, dacă nu stimat, măcar respectat; sau, dacă nu respectat, măcar temut –, un cetăţean de vază, bancher, proprietar de topitorie şi acum cavaler! Şi abia împlinise patruzeci de ani! Partida comitatului! *Una* dintre partidele din comitat! Avea de unde alege! Poate că unele dintre familiile nobile nu-l vedeau încă în acea lumină, dar erau puţine şi, pe măsură ce el evolua, deveneau şi mai puţine. Să jeleşti timp de un an era maximumul impus de etichetă. Să continui an după an, îmbătrânind şi devenind mai influent, şi cu toate astea să devii cu fiece an tot mai mult interesat doar de registre şi de nivelul dobânzilor… Era prea mult. Nicholas, care începuse totul de la zero, care pusese bazele pe care George îşi construise imperiul, care văzuse cum tot ce muncise şi plănuise se împlinise şi înflorise, murise la o lună după Pitt şi, pe când zăcea în pat cu inima zbătându-i-se cu o sută

şi şaizeci de bătăi pe minut, îi venise în minte să se întrebe de ce lipsea un anume sentiment de satisfacţie, de împlinire. Şi tot ce putuse gândi fusese că împrejurarea ce-i răscolea gândurile din pragul morţii era legată de eşecul fiului său de a reacţiona firesc la o întâmplare firească a vieţii de familie.

Când Nicholas se dusese, Mary Warleggan continuase să-l îmboldească în legătură cu asta, dar din ce în ce mai rar. Ce bătrână văduvă poate să obiecteze la modul serios ca fiul ei să locuiască acasă ori cel puţin să se plângă prea tare de asta? La urma urmei, George avea doi copii, şi, chiar dacă Valentine devenea un copil destul de ciudat, asta avea să se rezolve fără îndoială odată ce devenea adult; şi aşa îşi vedea şi nepoţii. Valentine îşi petrecea majoritatea vacanţelor acasă, iar mica Ursula, lumina ochilor ei, era tot timpul în Cardew.

Situaţia îi convenea de minune şi lui Cary. Nu-i plăcuse niciodată de Elizabeth, şi sentimentul era reciproc, fiecare gândind despre celălalt că exercita o influenţă de nedorit asupra lui George. Acum, ea murise, iar unchiul şi nepotul deveniseră şi mai apropiaţi. Într-adevăr, în primul an de văduvie, Cary îl salvase de două ori pe George de la a face investiţii speculative nechibzuite; George ţinea cârma la fel de ferm ca întotdeauna, dar greaua pierdere suferită îl lipsise temporar de instinctul său de navigator.

Timpurile acelea apuseseră de mult. În ultima vreme, George îşi recâştigase şi ceva din gustul pentru viaţa londoneză şi pentru extinderea afacerilor pe care le începuse în 1799. Îşi găsise un prieten în persoana lui Lord Grenville, fost prim-ministru şi acum liderul liberalilor, şi câteodată îl vizita la reşedinţa lui din Cornwall. În manevrele fără sfârşit ale partidelor, loialităţilor şi locurilor ce urmaseră morţii mai întâi a lui Pitt şi mai apoi a lui Fox **[23]**, George se dăduse treptat de partea opoziţiei din parlament. Deşi îşi datora titlul de nobleţe lui Pitt, nu devenise niciodată un partizan al acestuia, un „Pittite", parte din acel nucleu de admiratori al decedatului, adunat în jurul lui George Canning **[24]**. Era convins că slaba şi ezitanta conducere conservatoare era pe punctul de a fi înlăturată, iar propriile sale interese aveau a se extinde mai bine dacă se împrietenea cu oamenii noi decât cu cei vechi.

Într-adevăr, câţiva dintre ei, tipi precum Whitbread **[25]**, Sheridan **[26]** şi Wilberforce **[27]**, aveau planuri smintite despre reformă şi libertate; dar le tolerase şi tăcuse când acestea fuseseră expuse, fiind sigur că, atunci când reformatorii aveau să ajungă la putere, urma să fie siliţi să îşi uite înaltele idealuri sub presiunile şi exigenţele postului din cabinet. La timpul potrivit, ar putea să i se ofere lui însuşi un post de subaltern.

Dar George nu avea încă gânduri să se însoare din nou. Orice imbold sexual i-ar fi rămas părea să fie în permanenţă purificat prin

afaceri şi chestiuni politice. Desigur, de-a lungul anilor, nu dusese lipsă de ocazii de a se bucura de favorurile uneia sau alteia dintre doamnele atrăgătoare care-şi puseseră în gând să-l cucerească, ori pentru a se mărita, ori pentru că soţul respectivei doamne era plecat undeva şi aceasta voia să-şi mai adauge o cucerire la cele deja făcute. Dar el ezitase mereu şi se retrăsese, din stânjeneală sau precauţie. Ocazia de a proba marfa înainte de a o cumpăra nu i se păruse niciodată că putea exista fără riscul de a fi forţat mai târziu să cumpere; şi, în ce priveşte al doilea gen, n-avea niciun chef ca vreo femeie să se laude pe după evantai că l-a avut în patul ei şi poate, cu cinism, să-i critice priceperea sau experienţa.

Exista o zi în care arareori lipsea de la Trenwith, şi aceasta era aniversarea zilei căsătoriei sale cu Elizabeth. Deşi, de fapt, nunta avusese loc în cealaltă parte a comitatului, găsea potrivit să petreacă măcar câteva ore în vechea ei casă, acolo unde o întâlnise pentru prima dată, acolo unde în mare parte îi făcuse curte, acolo unde petrecuseră multe veri ale vieţii lor de familie şi acolo unde ea murise, chiar dacă era o casă ce întotdeauna îi fusese ostilă, casa familiei Poldark, ce nu-şi cedase niciodată esenţa intrusului.

Merse într-acolo călare, doar cu un singur rândaş, în dimineaţa zilei de 20 iunie 1810, şi ajunse la biserică înainte de amiază. Era o zi strălucitoare de vară, dar pe câmpii bătea un vânt tăios ce făcea ca umbra să fie răcoroasă. Răcoare şi umed era şi printre pietrele de mormânt, iarba nouă crescând înaltă de vreo treizeci de centimetri prin încâlceala buruienilor din anul ce trecuse; o uriaşă tufă de mure crescuse peste mormântul lui Elizabeth, groasă ca o parâmă. O lovi cu piciorul, dar n-o putu rupe.

„Închinat memoriei lui Elizabeth Warleggan, care şi-a luat rămas-bun de la această viaţă pe 9 decembrie 1799, iubita soţie a lui Sir George Warleggan din Cardew. A murit la vârsta de 35 de ani dând naştere singurei ei fiice.”

Nu-i adusese nicio floare. Nu-i aducea niciodată; i s-ar fi părut un gest teatral, emoţional, ce l-ar fi făcut să-şi piardă atitudinea demnă. Puteai să-ţi aduci aminte şi fără a apela la simboluri. În afară de asta, erau bani aruncaţi; nimeni nu le vedea şi, cât ai clipi, se veştejeau şi mureau.

Se îngrijise să fie înmormântată departe de oricare dintre cei din familia Poldark, în special de otrăvita aia afurisită de Agatha, care le dorise tuturor răul. Stătu vreme de vreo cinci minute fără a spune ceva, doar privind la înalta cruce de granit ce deja purta semnele vremii. Literele se estompaseră, în câţiva ani aveau să devină de nedesluşit. Asta nu se făcea. Trebuiau curăţate, cioplite din nou, mai adânc. Tot cimitirul era într-o stare deplorabilă. Te-ai fi gândit că familia Poldark însăşi ar fi putut cheltui ceva mai mulţi bani acolo –

deşi cu siguranţă aleea lor nu arăta la fel de rău ca tot restul. Reverendul Clarence Odgers era acum un bătrân ramolit, atât de uituc, încât duminicile, soţia sau fiul lui trebuia să stea lângă el pentru a-i reaminti unde să intervină în timpul slujbei.

Nankivell, rândaşul, aştepta cu caii la poarta de la intrarea în cimitir. George urcă pe scările pentru încălecat, luă frâiele şi, fără o vorbă, o luă înainte spre porţile reşedinţei Trenwith.

Drumul era aproape tot atât de năpădit de buruieni precum cimitirul, şi George hotărî să-i ocărască pe fraţii Harry. Pentru doi oameni, era un loc mare pentru a fi ţinut în stare bună, dar bănuia că îşi petreceau jumătate din timp îmbătându-se până căzeau laţi. I-ar fi dat afară demult dacă n-ar fi ştiut cât de temuţi şi de dispreţuiţi erau în regiune.

Bineînţeles că-l aşteptau în casă, împreună cu o anume doamnă Harry, despre care umbla vorba că o împărţeau între ei; azi era numai zâmbete; asta era vizita lui anuală aşteptată, aşa că făcuseră un efort să cureţe şi să aranjeze casa. Timp de o oră, merse cu ei cam peste tot, câteodată izbucnind auzindu-le explicaţiile, plângerile şi scuzele, dar mai mult tăcea, doar amintirile însoţindu-l, revăzând vechi imagini. Luă cina singur în salonul de vară; îi pregătiseră o masă bună, şi îl servi Lisa Harry, care mirosea a camfor şi a şoareci. Toată casa emana un miros de putreziciune.

Şi ce importanţă avea? Nu era a lui, ci aparţinea subţirelului, arogantului, potrivnicului de Geoffrey Charles Poldark, care acum lupta cu ageamiul ăla nereuşit de general cipai **[28]** undeva în Portugalia. Dacă, bineînţeles, Geoffrey Charles era împuşcat înainte ca englezii să decidă a lua lucrurile aşa cum erau şi să se retragă de-a valma aşa cum făcuse Sir John Moore, atunci fireşte că reşedinţa i-ar reveni lui; dar, chiar şi aşa, ce importanţă avea starea în care se găsea? N-avea niciun fel de interes să mai locuiască aici. Era doar foarte sigur că n-avea s-o vândă niciodată vreunui alt Poldark.

Când termină de mâncat, îi lăsă să plece pe alde Harry şi cutreieră toată casa, cameră cu cameră, aproape fiecare dintre ele purtând o amintire deosebită pentru el. La câteva se gândea cu afecţiune, la cel puţin una cu o ură intensă. Când termină, se întoarse în holul vast şi se aşeză în faţa focului pe care doamna Harry îl aprinsese grijulie. Căldura soarelui nu pătrunsese încă prin pereţii groşi ai vechii case în stil Tudor. Încă nu se hotărâse dacă să rămână peste noapte. Era în obiceiul lui să doarmă aici şi să se înapoieze a doua zi. Dar dormitorul de la etaj – dormitorul lui, vecin cu vechiul dormitor al lui Elizabeth – nu arătase prea atractiv şi era puţin probabil ca acele două încălzitoare din pat să-l poată apăra împotriva umezelii. Cu doi ani în urmă, crezuse că îl prinsese o răceală.

Se uită la ceas. Avea destul să se întoarcă în Truro, dacă nu chiar în

Cardew – mai erau destule ore până la lăsarea nopţii. Dar n-avea chef să plece, să se agaţe de panglica amintirilor care-i cutreierau prin minte. Îşi aprinse o pipă – un lucru rar pentru el, care nu era un mare fumător – şi scormoni focul care reizbucni în noi vâlvătăi. Scuipă spre el precum mătuşa Agatha. Ăsta era lemn de brad bătrân; nu prea mai era altceva pe moşie, cu excepţia înalţilor ulmi şi a câtorva pini; nu mulţi copaci ar rezista vântului. La urma urmei, era un loc uitat de Dumnezeu unde să-ţi ridici vreodată o casă. Bănuia că Geoffrey de Trenwith făcuse bani din metale chiar şi în acele zile de mult apuse. La fel cu cei din familiile Godolphin, Basset, Pendarve. Ridicaseră case lângă minele care-i îmbogăţiseră.

Prima dată când o văzuse pe mătuşa Agatha fusese în această cameră, cu mai mult de treizeci şi cinci de ani în urmă. Francis îl invitase de la şcoală să rămână aici peste noapte. Chiar şi atunci, baba era peste măsură de bătrână. Greu de crezut că supravieţuise tuturor şi trăise destul încât să otrăvească primii ani ai vieţii lui de familie. După mulţi ani, stătea în fotoliul acela ce se afla acum în faţa lui – chiar acelaşi fotoliu – când el intrase în încăpere să-i spună tatălui său că Elizabeth dăduse naştere unui băiat, născut prematur pe 14 februarie, drept care va fi botezat Valentine. Şuierase către amândoi ca un şarpe, răuvoitor, urând că cei doi se aflau în casa familiei ei, urându-l pe el pentru satisfacţia de a fi tatăl unui băiat sănătos, încercând chiar şi atunci cu toată iscusinţa firii ei otrăvite să descopere un punct slab în satisfacţia lor, pentru a-şi vârî puţin venin, un pic de zâzanie, o prevestire acră şi meschină. „E născut sub semnul lunii negre”, spusese ea, pentru că în vremea aceea fusese o eclipsă totală. „E născut sub semnul lunii negre, aşa că o să sfârşească rău, fiul ăsta al tău. Ăştia aşa păţesc întotdeauna. Am cunoscut doar doi, şi amândoi au sfârşit-o rău!”

În fotoliul ăla aflat acum în faţa lui. Ciudat cum învelişul omului se degradează şi se prăbuşeşte, şi, cu toate astea, un obiect neînsufleţit cu patru picioare, cioplit şi fasonat de un tâmplar de pe vremea lui James al II-lea, putea dăinui neschimbat, neatins de ani. Soarele nu ajungea la fereastra largă decât peste vreo oră, aşa că înăuntru era încă întuneric şi focul ce pâlpâia scuipând flăcări ca o mâţă crea năluciri ciudate. Când flacăra se stinse, încă o puteai vedea acolo pe Agatha. Epava aceea de zgripţuroaică, rău mirositoare, cu părul cărunt şi subţire ce-i scăpa de sub peruca prost pusă, o picătură de umezeală scurgându-i-se din ochi şi din gură, dinţii ca pietrele de mormânt, privirea ce te străpungea, mâna făcută căuş lângă ureche. Poate că era aici acum. Blestemată să fie, era mai reală pentru el în această clipă decât Elizabeth! Dar ea murise, murise la nouăzeci şi opt de ani. Măcar nu-i îngăduise să păcălească lumea cu privire la ziua ei de naştere…

Se auziră paşi, şi toţi nervii din corpul lui tresăriră. Cu toate astea, se sili să nu se mişte, să nu cedeze, să nu accepte…

Se întoarse şi văzu o fată înaltă şi blondă care stătea în încăpere. Purta o fustă albă cu imprimeuri, prinsă în talie cu o fundă stacojie, şi avea în mână un buchet de degeţei. Era evident la fel de mirată să-l vadă pe cât era şi el s-o vadă pe ea.

În liniştea lăsată, focul aruncă o aşchie aprinsă de lemn, care căzu însă şi fumegă nebăgată în seamă pe podea.

— Cine eşti? Ce vrei? rosti George pe o voce aspră pe care rar avea ocazia s-o folosească în acele zile.

Oamenii se mişcau destul de repede la porunca lui; dar această apariţie, această venire nedorită…

Fata spuse:

— Îmi pare rău. Am văzut uşa deschisă şi am crezut că poate a deschis-o vântul.

— Ce te interesează pe tine asta?

Avea o linişte în ea, un calm care nu era ca şi cum ar fi fost o încredere în sine nemăsurată – mai degrabă o ignorare a oricărui lucru duşmănos sau rău.

— Ah, vin aici câteodată, spuse ea. Degeţeii au crescut frumoşi acum pe garduri. Până acum, n-am mai văzut uşa deschisă.

El se ridică.

— Ştii că ai intrat *nepoftită* aici?

Ea se apropie cu câţiva paşi şi puse florile pe masa încăpătoare, înlătură câteva frunze şi pete de polen de pe fustă.

— Sunteţi Sir George Warleggan?

Accentul ei arăta că nu era o fată din sat, şi prin minte îi trecu o groaznică bănuială.

— Cum te cheamă?

— Pe mine? Zâmbi. Sunt Clowance Poldark.

II

Când Clowance se înapoie la Nampara, nu era nimeni acasă. Uşa din faţă era deschisă, şi ea intră şi fluieră limpede trei note: re, si bemol, la, apoi aproape că alergă până la jumătatea scărilor şi fluieră din nou. Cum nu primi niciun răspuns, îşi duse florile prin bucătărie în curtea din spate, umplu o găleată de la pompa unde, cu douăzeci şi şase de ani în urmă, mama ei fusese bine spălată când fusese adusă în casa aceea, o puştoaică lihnită de foame din Illuggan, şi aruncă florile în apă ca să nu se ofilească până când sus-numita doamnă nu venea să-şi facă timp să le aranjeze. Apoi plecă la căutat.

Era o minunată după-amiază, şi Clowance era prea tânără pentru a simţi răcoarea vântului. Primăvara venise târziu şi era secetoasă, şi cu

toţii erau pe terenul Long Field din spatele casei făcând căpiţe de fân. Văzu un grup stând pe jumătate ridicat în câmp şi recunoscu capul brunet şi rochia gri a mamei sale. Venise timpul de odihnă, şi Demelza o ajută pe Jane Gimlett să aducă urciorul de lut şi cănile. Muncitorii îşi lăsară jos uneltele şi se adunară în jurul stăpânei Poldark, în vreme ce ea înclină urciorul şi umplu fiecare cană cu bere. Erau opt cu toţii: Moses Vigus, Dick Trevail (fiul nelegitim al lui Jack Cobbledick cu Nancy Trevail), Cal Trevail (fiul legitim al lui Nancy Trevail), Matthew Martin, Ern Lobb, „Micuţul" Small, Sephus Billing şi Nat Triggs. Cu toţii râdeau de ceva ce spusese Demelza pe când Clowance se apropie de ei. Zâmbiră, rânjiră şi dădură din cap transpiraţi spre fata stăpânei, care le zâmbi şi ea.

— O cană de bere, domniţă Clowance? întrebă Jane Gimlett. Mai e una dacă aveţi chef.

Clowance avea chef, şi stătură de vorbă împreună până când bărbaţii, unul după altul, se depărtară fără tragere de inimă să-şi ia din nou coasele. Ultimul care plecă fu Matthew Martin, care întotdeauna mai rămânea când era acolo şi Clowance. După aceea, mama şi fiica începură s-o ia înapoi spre casă, Clowance cu cănile, Jane venind în spate la o distanţă convenabilă cu urciorul gol.

— Văd că eşti din nou desculţă, spuse Demelza.

— Nu, dragă. E vară.

— O să îţi între ceva în talpă.

— O să iasă. Întotdeauna le scot.

Ăsta era mărul discordiei. Pentru Demelza, care n-avusese niciodată încălţări până când împlinise paisprezece ani, a umbla desculţ însemna să-ţi pierzi puţin din statutul social. Pentru Clowance, născută într-o casă de nobil, era o încântătoare libertate să-şi arunce încălţările din picioare, chiar şi la şaisprezece ani.

— Unde sunt toţi?

— Jeremy a ieşit cu Paul şi Ben.

— Nu s-au întors încă?

— Bănuiesc că peştele nu muşcă. Şi, dacă te uiţi peste umărul tău stâng, o s-o vezi pe doamna Kemp venind de pe plajă cu Bella şi Sophie.

— Ah, da. Şi tata?

— Trebuie să se întoarcă în orice moment.

— A fost o întrunire la bancă?

— Da.

Merseră în tăcere şi, când ajunseră la poartă, se sprijiniră amândouă de ea, aşteptând să ajungă doamna Kemp şi copiii din grija ei. Vântul le zburli părul şi le ridică rochiile.

Era puţin de mirare ca două fiinţe atât de brunete ca Ross şi soţia lui să fi conceput o indiscutabil de blondă făptură precum era

Clowance. Dar aşa se născuse şi nu dădea vreun semn că s-ar închide pe măsură ce creştea. Când era copil, fusese tot timpul durdulie şi abia în cursul ultimului an sau cam aşa ceva, de când părăsise Şcoala pentru Tinere Fete a doamnei Gratton, începuse să se subţieze şi să devină mai frumoasă. Chiar şi aşa, faţa îi era încă lată la frunte. Gura era fermă, frumos conturată şi feminină, ochii cenuşii şi sinceri până la un nivel ce nu stătea bine unei domnişoare de vârsta ei. Se plictisea repede şi devenea interesată la fel de repede. De două ori fugise din internatul şcolii – nu neapărat pentru că nu-i plăcea acolo, ci pentru că erau lucruri mai interesante de făcut acasă. Întâmpina fiecare eveniment aşa cum venea şi îl aborda cu avantajele şi dezavantajele sale, fără teamă sau ezitare. Clowance, îi spusese Demelza lui Ross, avea o faţă ce-i amintea de o margaretă ce tocmai se deschisese şi spera din tot sufletul să nu fie pătată de ploi.

Cât despre Demelza însăşi, ziua ei de naştere de aproximativ patruzeci de ani venise şi trecuse, iar ea încercă, cu un oarecare succes până atunci, să nu se gândească la locul de lângă şemineu. Pentru o „fată de rând" aşa cum o numise reverendul Osborne Whitworth, se ţinea bine, mai bine decât mulţi din cei de-un leat cu ea din familii nobile. Era în parte o chestiune de structură osoasă şi în parte una de temperament. Avea câteva riduri fine pe faţă ce nu erau acolo cu cincisprezece ani în urmă, dar, pentru că acestea apăreau doar când zâmbea şi pentru că expresia ei era adesea amabilă, abia dacă se vedeau. Părul dădea să încărunţească la tâmple, dar, fără să ştie Ross, care spusese că detesta vopseaua de păr, îşi cumpărase o sticluţă de ceva de la domnul Irby din St. Ann's şi, pe ascuns, îşi împrospăta culoarea o dată pe săptămână după ce se spăla pe păr.

Singura dată când arăta şi îşi simţea vârsta şi chiar mai mult de-atât era când avea una din durerile ei de cap, ce de obicei apăreau lunar, chiar înainte de ciclu. În timpul celor douăzeci şi şase de zile sănătoase, se îngrăşa constant şi în timpul celor două zile de migrenă slăbea la loc, aşa încât era, de fapt, neschimbată.

De la distanţă, Bella le recunoscu pe mama şi pe sora ei şi le făcu semn cu mâna, iar ele îi răspunseră la fel.

— Mamă, de ce Jeremy şi prietenii lui merg să pescuiască atât de des, dar nu prind niciodată vreun peşte? întrebă Clowance.

— Ba da, prind, scumpa mea. Îl mâncăm regulat.

— Dar nu destul. Pleacă după micul dejun şi se întorc la cină, iar captura lor e ceea ce eu sau tu am putea prinde într-o barcă cu vâsle în două ore!

— Nu sunt prea harnici, niciunul din ei. Poate că doar stau la soare şi visează toată ziua.

— Poate. L-am întrebat odată, dar a spus că pe lângă coastă e cam lipsă anul ăsta.

— Şi poate că nu-i adevărat?

— Doar că oamenii din Sawle nu par să creadă asta.

Mai merseră câţiva paşi.

— În orice caz, spuse Clowance, ţi-am cules câţiva degeţei frumoşi.

— Mulţumesc. Ai trecut pe la alde Enys?

— Nu… Dar am întâlnit un prieten de-al tău, mamă.

Demelza zâmbi.

— Asta e cam general. Dar chiar crezi că e prieten?

— De ce?

— Ceva din felul în care ai folosit cuvântul.

Clowance alungă o furnică zburătoare de pe fustă.

— Era Sir George Warleggan.

Prudentă, nu se uită la mama ei după ce vorbi, dar era conştientă de tăcerea de lângă ea.

— Unde? întrebă Demelza.

— La Trenwith. A fost chiar prima dată când am văzut uşa din faţă deschisă, aşa că am intrat să arunc o privire – şi iată-l şi pe el în holul ăla mare, stând în faţa unui cămin plin de fum, cu o pipă în mână ce se stinsese şi cu o expresie aşa acră, de parcă mâncase murături.

— Te-a văzut?

— Ah, *da*. Am vorbit! Am discutat! Am conversat! M-a întrebat ce afurisită de treabă am eu acolo şi i-am spus.

— Ce i-ai spus?

— Că are cele mai frumoase flori de degeţel din district, în special cele roz-deschis ce cresc pe gardul de lângă iaz.

Demelza îşi netezi părul cu o mână, dar vântul i-l ciufuli la loc.

— Şi după aia?

— După aia, a fost foarte grosolan cu mine. A spus că i-am încălcat proprietatea şi că ar trebui să fiu pedepsită. Că o să-şi cheme oamenii să mă ducă la porţi. A zis fel de fel de lucruri, într-un teribil acces de furie.

Demelza se uită la fiica ei. Fata nu arăta supărată.

— De ce te-ai *dus* acolo, Clowance? Ţi-am spus amândoi să nu mergi. Aduce numai necazuri.

— Păi, nu m-am *aşteptat* să mă întâlnesc cu *el!* Dar n-are importanţă. Nu s-a întâmplat nimic. Am discutat cu el.

— Vrei să spui că i-ai întors vorba?

— Nu mânioasă, bineînţeles. Foarte demnă, aşa am fost. Foarte cuviincioasă. Am spus doar că e mare păcat să fie grosolan cu o vecină – şi un fel de verişoară.

— Şi ce-a spus la asta?

— A spus că nu-s niciun fel de verişoară a lui, chiar deloc, că habar n-am despre ce vorbesc şi că ar fi mai bine să plec până nu-i cheamă pe fraţii Harry să mă zvârle afară de-acolo.

Doamna Kemp se apropia. Bella şi Sophie mergeau mai repede pe drumul spre casă şi erau mai în faţă cu vreo cincizeci de metri.

— Să nu-i spui lui taică-tu că ai fost la Trenwith, zise Demelza. Ştii ce a spus data trecută.

— Fireşte că nu. Nu l-aş supăra. Dar nu m-am gândit că te-ar îngrijora pe tine.

— Nu-i chiar îngrijorare, dragă, e… e că nu-mi place să te bagi singură în belea. Nici măcar nu pot să-ţi explic – să-ţi spun tot ce i-a făcut pe taică-tu şi pe George Warleggan să ajungă duşmani, nici tot ce s-a întâmplat ca prăpastia dintre noi să se adâncească şi să devină aşa mare. Sigur ai auzit bârfe…

— Ah, da. Că tata şi Elizabeth Warleggan erau îndrăgostiţi unul de altul când erau tineri. Asta-i aşa groaznic?

Demelza dădu să arunce o privire mânioasă spre fata ei, dar se răzgândi şi râse.

— Dacă o iei aşa, nu… Dar, într-un fel, a continuat toată viaţa lor. Asta… n-a fost de vreun ajutor, înţelegi tu. Dar…

— Totuşi, sunt sigură că nu a fost *deloc* ca tine cu tata. Ce aveţi voi e ceva special. N-o să fiu niciodată aşa norocoasă să am un bărbat ca el; şi fireşte că n-o să fiu niciodată în stare ca fiu ca *tine*…

Bella Poldark, subţire, brunetă şi drăguţă, veni dansând şi gângurind o poveste despre ceva, un peşte mort sau ceva, mare, alb şi puturos, pe care-l găsiseră lângă intrarea în mina de la Wheal Leisure. Voise să-l târască până acasă, dar doamna Kemp nu-i dăduse voie. Sophie Enys, cu un an mai mică şi rămasă în urmă pe ultima parte de drum, veni şi ea cu partea ei de poveste. Demelza se aplecă să le vorbească, bucuroasă de ocazia de a-şi mai şterge ceva ud din ochi. Complimentele din partea copiilor tăi erau întotdeauna cel mai greu de primit fără a fi mişcat până la lacrimi, şi complimentele din partea veşnic sincerei Clowance erau destul de rare, aşa încât erau remarcate în mod special. Când doamna Kemp le ajunse din urmă, merseră împreună spre casă. Jane Gimlett ajunsese înaintea lor să pregătească ceaiul şi nişte prăjituri pentru fetiţe.

Torentul de nerăbdare care le cuprinsese pe Clowance şi pe mama ei se retrăsese de-acuma şi le lăsase în urmă, în perspectiva îmbietoare a mâncării, aşa că cele două femei se grăbiră să ajungă. Erau exact de aceeaşi statură şi, pe când mergeau, vântul bătând din spate le zbârlea părul ca o coadă pufoasă de raţă sălbatică.

— Deci ţi s-a permis să pleci de la Trenwith fără să fii pedepsită? întrebă Demelza.

— Ah, da. Până la urmă, nu ne-am despărţit aşa rău. I-am lăsat nişte degeţei de la mine.

— Tu i-ai lăsat lui George? I-ai lăsat lui George nişte degeţei?

— N-a vrut să-i primească. A spus că puteau să se veştejească pe afurisita aia de podea din partea lui, aşa că am găsit un vas vechi şi l-am umplut cu apă şi le-am pus pe masa aia. Ce masă mare e aia! Nu-mi aduc aminte s-o mai fi văzut până atunci! Cred că o să fie încă acolo chiar şi când casa o să se prăbuşească.

— Şi el… ţi-a permis să faci asta?

— Păi, nu m-a oprit cu forţa. Deşi a mormăit o dată sau de două ori, ca un câine puturos. Dar cred că mai mult latră decât muşcă.

— Nu te baza pe asta, spuse Demelza.

— Deci, după ce le-am aranjat – deşi încă nu pot s-o fac la fel de bine ca tine –, după aia i-am spus politicos bună ziua.

— Şi ai primit încă o mormăială?

— Nu. Doar s-a uitat urât la mine. Apoi m-a întrebat din nou cum mă cheamă. Şi eu i-am spus.

Capitolul 4

I

Se spunea despre William Wyndham, primul baron Grenville, că unul dintre neajunsurile distinsei sale cariere de parlamentar era pasiunea lui pentru Boconnoc, moşia lui de opt mii de acri din Cornwall. Cumpărată de bunicul lui William Pitt cu o parte dintre câştigurile de pe urma marelui diamant Pitt **[29]**, îi revenise lui Grenville prin căsătoria cu Anne Pitt, fiica lui Lord Camelford.

Un bărbat cu gusturi austere şi aristocrate, un bărbat care nu se ferea să facă morală multor oameni, inclusiv familiei regale, despre responsabilităţile şi datoriile lor, se obişnuise să şi le uite pe ale lui de îndată ce se afla la patru sute de kilometri de Westminster, instalat în conacul ce domina vastul parc împădurit, cu domeniul său ce se întindea cât vezi cu ochii.

Aici, şi nu în Westminster, îl întâlnise George Warleggan pentru prima dată. Sir Christopher Hawkins, ce-i fusese bun prieten lui George şi făcuse şi mulţi bani prin el, îi spusese lui Lord Grenville că, dacă Excelenţa Sa avea nevoie de încă un om disponibil în afară de el însuşi pentru banchetul ce avea loc la Boconnoc pentru a sărbători bătălia de la Trafalgar, reprezentantul în parlament al St. Michael care fusese făcut cavaler cu cinci ani în urmă şi avea influenţă în comitatul Truro ar putea fi un oaspete potrivit. George acceptase invitaţia cu surprindere şi promptitudine. Era exact în acea perioadă în care începuse să iasă din lunga umbră aruncată de moartea lui Elizabeth şi când ambiţia personală începuse să-l provoace din nou.

Nimeni, nici măcar George însuşi n-ar fi pretins că în următorii

cinci ani urma să devină un intim al lui Lord Grenville – să devină un prieten apropiat al lui Lord Grenville fusese considerabil mai dificil decât să devină unul al prinţului de Wales –, dar fusese acceptat ca oaspete ocazional în vasta reşedinţă. Şi se mai întâlneau din când în când la Westminster. Grenville îl acceptase drept un simpatizant util şi un vecin din Cornwall. În absenţa tovarăşei sale de viaţă, George nu se distrase aproape deloc, dar în vara anului 1809 dăduse o mare petrecere la Cardew şi îi invitase pe Lord şi pe Lady Grenville. Grenville refuzase, dar îi trimisese un bilet semnat de el însuşi.

În anul următor, la o lună după ce George făcuse pelerinajul său anual la Trenwith şi cam la o lună înainte ca Ross să cedeze presiunilor şi să accepte invitaţia de a merge în Portugalia, Grenville şi soţia lui îl invitaseră pe George la o recepţie şi la un dineu la reşedinţa lor şi cu acea ocazie o întâlnise prima dată pe Lady Harriet Carter. Stătuseră unul lângă altul la dineu, şi George simţise o atracţie, în parte fizică, în parte dată de un sentiment de ceva neobişnuit.

Ea era negricioasă – brunetă ca o noapte, tot aşa precum Elizabeth fusese blondă ca o rază de soare – şi nu era drăguţă, dar faţa ei avea structura osoasă clasică pe care George o admirase întotdeauna. Părul ei negru ca pana corbului era lucios ca pielea japoneză; avea nişte ochi remarcabil de frumoşi. Era îmbrăcată cu acel elegant bun-gust pe care-l recunoştea drept caracteristic femeilor asemenea primei lui soţii.

Te-ai fi gândit că era puţin probabil să cunoşti pe cineva invitat de Lord Grenville care nu era acceptat în societate, dar câteodată, în rolul său de stăpân feudal ca unul dintre cei mai mari moşieri din comitat, Excelenţa Sa credea că e nimerit să includă printre oaspeţii lui pe câteva dintre persoanele mai simandicoase din partea locului (împreună cu soţiile lor) despre care George credea că nu purtau cine ştie ce hram. Ea nu se număra, evident, printre acestea.

Pentru un timp, conversaţia de la masă se învârtise în jurul răscoalelor din nordul Angliei, deprecierea banilor şi scandalul cu ducele de Cumberland; dar comeseana lui se plictisise de asta şi se întorsese spre el zicând:

— Spuneţi-mi, Sir George, unde locuiţi?

— Cam la cincizeci de kilometri spre vest, doamnă. În Cardew. Între Truro şi Falmouth.

— Se vânează bine pe-acolo?

— Aşa mi s-a spus.

— Dar nu vânaţi şi dumneavoastră?

— Nu am timp.

Ea râsese foarte încet.

— Ce altceva e mai important?

George îşi înclinase capul spre gazda lui.

— Treburile regatului.

— Şi vă preocupă acestea?

— Printre altele.

— Care anume altele?

El ezitase, puţin iritat că nu ştia nimic despre el.

— Treburile comitatului. Nu locuiţi în Cornwall, doamnă?

— Locuiesc în Hatherleigh, chiar dincolo de hotare – în Anglia.

Discutaseră preţ de câteva minute. Vocea ei era răguşită, şi avea un râs atractiv ce era aproape doar o răsuflare – încet, nepăsător şi sofisticat. Simţeai că erau prea puţine lucruri pe care să nu le fi ştiut despre viaţă – şi pe care nu le tolera. Se surprinsese privind spre rochia ei cu decolteu adânc şi gândindu-se că sânii ei erau ca o marmură caldă. Era un gând neobişnuit pentru el.

Pe când se servea un alt fel de mâncare, un bărbat pe nume Gratton se aplecase peste masă şi strigase la el:

— Ia ascultă, Warleggan, ce atitudine ai faţă de emanciparea catolică **[30]**? Nu te-am auzit vorbind niciodată despre asta în Cameră!

— Vorbesc puţin în Cameră, răspunse rece George. Las oratoria pe seama oratorilor. Există alte feluri în care poţi fi valoros.

— Da, bătrâne, dar trebuie să ai o părere! Toată lumea are, într-un fel sau altul. Cum votezi?

Era o întrebare riscantă, pentru că despre asta, ca şi despre multe alte subiecte interne, George avea altă părere faţă de gazda lui şi îşi dădea toată osteneala să şi-o ascundă de dragul propriului său interes. Oricum, Gratton era un nerod şi merita să fie pus la locul lui. Dar George n-avea o minte ageră, şi îşi dădu seama că Lady Harriet asculta.

— Ca să spun adevărul, Gratton, nu e un subiect asupra căruia să am sentimente extravagante, aşa că votez cu prietenii mei.

— Şi cine îţi sunt prietenii?

— În această societate, spusese George, trebuie să întrebi?

Gratton studiase farfuria cu vânat ce abia îi fusese pusă în faţă. Se servise cu sosul dulce şi cu cel de carne.

— Trebuie să spun, bătrâne, că ăsta e un răspuns foarte nesatisfăcător, de vreme ce e un subiect cu privire la care au mai picat guverne şi înainte!

— Şi fără îndoială că o să mai pice, spusese soţia lui Gratton. Sau n-o să-şi asume răspunderea încă de la bun început!

— Domnule Gratton, spusese Lady Harriet, ce aţi zice despre emanciparea wesleyenilor **[31]**, dacă tot veni vorba? Acum, că prinţul de Wales a devenit foarte interesat de Lady Hertford, bănuiesc că în curând vom cânta cu toţii psalmi.

Se auzise un râset, şi discuţia se îndreptase spre speculaţii obscene cu privire la natura relaţiei prinţului cu noua lui favorită.

Lady Harriet spusese către George cu voce joasă:

— Să înţeleg, Sir George, că afecţiunea dumneavoastră faţă de catolici nu e atât de mare precum a milordului Grenville?

El apreciase schimbarea subiectului, bănuind că era făcută intenţionat.

— Personal, doamnă, cum-necum, puţin îmi pasă, de vreme ce credinţa religioasă nu e pe primul loc în viaţa mea. Dar, dacă e să prefer, i-aş păstra în afara parlamentului şi a guvernului. Au născut destui trădători în trecut.

De îndată ce rostise aceste vorbe, îşi regretase sinceritatea şi fusese uimit de propria lui imprudenţă. Să spună aşa ceva în această societate era cu totul nechibzuit dacă voia, aşa cum era de fapt cazul, să rămână în tabăra politică a lui Grenville. Se blestemase şi o blestemase pe femeie pentru că-l provocase să rostească adevărul.

Adăugase cu răceală:

— Fără îndoială că vă jignesc, dar sunt încredinţat că veţi privi asta ca pe o mărturisire personală.

— Într-adevăr, spuse ea, nu mă jigniţi. Şi, în schimb, o să vă fac şi eu o mică confidenţă. Îi urăsc pe toţi catolicii, pe fiecare până la unu. Şi mă tem că William ştie asta.

William era Lord Grenville.

În cele din urmă, George constată că de mult nu-i mai plăcuse atâta un dineu ca acesta din urmă. Era ca şi cum îşi pusese ochelarii pe care îi folosea acum pentru citit şi privise prin ei spre o lume mai viu colorată. Era descumpănitor, dar departe de a fi neplăcut. N-avea încredere în această senzaţie.

Ei bine, îşi spuse, curând totul avea să fie uitat. Erau chestiuni mult mai serioase de care să se îngrijească. Dar, câteva zile mai târziu, mai degrabă spre propria lui surpriză şi învârtind gândul prin minte de multe ori, lansase câteva întrebări discrete. Cu siguranţă că n-ar fi nimic de pierdut dacă ar şti mai multe despre subiect. Ar putea fi, îşi spusese, o întrebare interesantă fără a deveni una interesată.

Astfel, primise nişte informaţii şi nişte zvonuri. Fusese născută Harriet Osborne şi era sora celui de-al şaselea duce de Leeds. Avea în jur de douăzeci şi nouă de ani şi era văduvă. Soţul ei fusese Sir Toby Carter, care avea moşii în Leicestershire şi în nordul comitatului Devon. Fusese un desfrânat şi un cartofor notoriu care-şi frânsese gâtul pe terenul de vânătoare şi murise adânc înglodat în datorii. Făcuse praf chiar şi banii aduşi de soţia lui, aşa încât moşia Leicestershire trebuise a fi vândută, şi acum ea era în posesia unei proprietăţi parţial falite în Devon, singurul ei venit venind de la o rentă pe care i-o făcuse ducele. Nu avusese copii din căsătorie.

Până aici erau informaţii. Zvonurile spuneau că soţul şi soţia nu se înţelegeau deloc, că şi ea era nebună după vânătoare ca el, şi că el o

încuia în camera ei două zile pe săptămână pentru a o împiedica să plece prea des la vânătoare. Mai erau şi alte zvonuri dezgustătoare, cele mai multe, trebuia să admită, despre Sir Toby.

Toate astea erau de ajuns pentru a-l îndepărta pe un bărbat ca George. *Ultimul* lucru pe care-l dorea era o viaţă de familie agitată; dacă pentru o clipă crezuse că o nouă căsătorie era o situaţie acceptabilă sau cel puţin ceva la care se putea gândi, existau douăzeci de fete drăguţe şi docile care s-ar fi dat peste cap pentru aşa o ocazie. Să ia o văduvă brunetă şi aristocrată cu un trecut întru câtva nefericit…

În orice caz, îşi spusese el, scoţându-şi subiectul din minte, n-ar primi niciodată permisiunea ducelui sau acceptul pentru o astfel de căsătorie. Numele de Warleggan ar putea face pământul să se cutremure în Cornwall, dar conta prea puţin în cercurile frecventate de Lady Harriet. Tatăl ei, descoperise el, fusese lordul şambelan al casei regale. Ea aparţinea unui cerc impresionant. Prea impresionant.

Dar asta îl tenta doar pe jumătate.

Cealaltă jumătate a tentaţiei era femeia însăşi, şi aici George aflase că e dificil să-şi înţeleagă propriile sentimente. O dată sau de două ori se trezise noaptea şi blestemase întâlnirea cu Clowance Poldark.

Dacă ar fi să se ia după orice instinct sănătos, ar fi trebuit s-o deteste pe fata aia pe loc. Într-adevăr aşa făcuse; oficial şi făţiş. Fusese pe-atât de grosolan cu ea pe cât putea el de bine, şi ea nu băgase absolut deloc de seamă. Se uitase la fata asta a celor doi oameni pe care îi antipatiza cel mai mult pe lumea asta şi îşi vărsase veninul pe ea. Dar, în acelaşi timp, un impuls mai primar şi venit din subconştient o găsise, cu totul surprinzător, atrăgătoare din punct de vedere sexual. Asta îşi făcuse drum prin mintea lui conştientă ceva mai târziu, când imaginea ei îl chinuia, imaginea ei stând în faţa lui în holul pustiu şi întunecat, desculţă, cu rochia ei albă, cu buchetul de degeţei furaţi în mână, cu privirea sinceră aţintită asupra lui cu un interes nevinovat, fără a fi ofensată. Bineînţeles că, în cele mai nestăpânite momente ale lui – dacă avusese din acestea –, nu se gândise *absolut deloc* la ea pentru el însuşi, nu se înfiripase niciun fel de gând de a exista *vreodată* ceva între ei, cu excepţia înverşunatei duşmănii de familie. Cu toate astea, imaginea tinereţii ei, a prospeţimii, a desăvârşitei ei inocenţe, atracţia ei sexuală treziseră în el ceva ce-l făcu să-şi schimbe modul de gândire din acea zi înainte. Anii de austeritate nu mai păreau justificaţi. Exista ceva mai mult în viaţa asta decât cercetarea registrelor şi exercitarea puterii comerciale şi politice. Exista o femeie… existau femei… femei pretutindeni… cu tot ce însemna asta ca nestatornicie, neseriozitate, nelinişte, gelozie, cucerire, succes şi eşec, şi întregul freamăt al vieţii. Amintirile vieţii sale cu Elizabeth se strecuraseră înapoi, nemaifiind întinate de mânie şi de disperarea

pierderii. Fără să-şi fi dat seama, fusese un singuratic. Întâlnirea lui cu Harriet Carter venise într-un moment potrivit.

Pentru o vreme încă, şi fiind de la natură un bărbat precaut, nu făcuse absolut nimic. Nu era foarte sigur cum să procedeze dacă se decidea vreodată să facă o mişcare. O văduvă nu era o fată bătrână. Era mai mult stăpână pe ea însăşi. Cu toate astea, părea improbabil să fie de acord cu vreo căsătorie fără consimţământul deplin al familiei ei. Şi era puţin probabil ca acesta să se manifeste prea curând.

Şi totuşi. Şi totuşi. Să se însoare cu sora unui duce! Şi banii nu erau un lucru de lepădat chiar şi la casele cele mari. Dacă era cu adevărat pe-atât de săracă pe cât i se spusese, ducele ar putea fi bucuros să scape de ea. Depindea mult de modul de abordare. În orice caz, *el* era cel care nu dorea să-şi joace cărţile prea devreme. Cum să poţi judeca după o singură întâlnire? Cum să plănuieşti alte întâlniri fără a-ţi declara prea evident interesul? În cele din urmă, îşi expusese problema vechiului său prieten, Sir Christopher Hawkins.

Sir Christopher râsese.

— Pe legea mea, nu-i nimic mai uşor, dragul meu. În momentul de faţă, stă cu mătuşa ei la Godolphin. O să le invit aici pentru o seară, şi poţi să iei cina cu noi.

Aşadar, se întâlniseră pentru a doua oară şi, deşi era multă lume, s-a putut discuta, iar Lady Harriet înţelesese curând mesajul. Pentru ea, asta schimbase situaţia. Ochii ei negri strălucitori deveniseră puţin absenţi, ca şi cum gândurile ar fi învârtit alene pe toate părţile implicaţiile prezenţei lui. Îi vorbise politicos, dar cu o uşoară ironie ce îl făcuse să se simtă stânjenit. Totuşi, nu era ostilă, cum cu siguranţă ar fi fost dacă ar fi decis că intenţia lui de a-i face curte era imposibilă.

Mătuşa ei, o femeie micuţă şi palidă, care arăta de parcă ar fi fost plină de lipitori, înţelesese şi ea mesajul şi, pentru ea, acesta era evident neplăcut. Familia Osborne avea, desigur, moşii întinse în Cornwall şi s-ar fi putut ca domnişoara Darcy să-l ştie prea bine – cu tot cu trecutul lui.

Aşadar, a doua întâlnire se sfârşise neconcludent. Dar nu fusese una total descurajantă. Şi o idee de împotrivire îl provocase întotdeauna pe George, indiferent dacă încerca să pună mâna pe o femeie sau pe o mină de cositor.

Afacerile îl purtaseră la Manchester în septembrie, şi fusese plecat o lună. Mai fusese doar o dată la nord de Bath, când vizitase Liverpool şi câteva dintre oraşele industriale, în 1808. Aceste noi oraşe din Lancashire apărute precum ciupercile îl entuziasmau cu coşurile lor fumegânde, cu efervescenţa lor, cu străzile înnegrite, cu mulţimile de lucrători veseli cu feţe cenuşii păşind pe alunecosul pavaj pietruit, în filaturi şi fabrici. Aici se făceau bani în feluri noi. Fabrici şi alte fabrici apăreau peste tot, angajând douăzeci de muncitori într-un loc, o mie

în altul şi oricât de mulţi, după caz. Mentalitatea unui loc precum Manchester îi atrăgea pe cei mai întreprinzători dintre muncitorii care veneau de la oraş şi sat sperând ca, prin muncă asiduă, inteligenţă şi cumpătare să devină unul dintre patroni în loc de angajaţi. Câţiva reuşeau – destui ca să-i inspire şi pe ceilalţi – şi, când reuşeau într-adevăr, urcau efectiv de la zdrenţe la bogăţie în cinci, şase ani. Era o privelişte înălţătoare, şi George nu observa sau cel puţin nu era afectat de cealaltă faţă a monedei. Condiţiile în general groaznice în care muncitorii din filaturi trăiau şi munceau erau un efect secundar normal al industriei şi al progresului; pur şi simplu, asta era o parte a mecanismului, acel element uman care conducea şi opera războaiele de ţesut, bobinele, fusele, firele flotante, urzeala şi bătătura fabricării bumbacului ce năştea averi acolo unde nu fuseseră nicicând înainte.

Ştia, desigur, că jumătate dintre cei care munceau aveau sub optsprezece ani, că părinţii irlandezi îşi vindeau copiii filaturilor şi casele de corecţie din Anglia scăpau de copiii lor săraci în acelaşi fel, că mulţi copii de zece ani şi mai puţin trebuiau să muncească şaisprezece ore pe zi. Câţiva dintre colegii lui liberali mai sentimentali, cum ar fi Whitbread, Sheridan şi Brougham, ţinuseră cuvântări pe această temă în parlament şi făcuseră mare tevatură în legătură cu asta, aşa încât cu greu putea ignora cifrele. Dar, în vreme ce le regreta în principiu, le accepta în practică şi nu vedea niciun mod de a schimba o situaţie pe care industria o crease din propria ei dezvoltare.

Cu toate astea, la a doua lui vizită văzu mai multe, nu putu să nu vadă mai multe, sărăcia şi nefericirea despre care discutau colegii lui şi care condusese la adunări de protest şi răscoale în noile oraşe. Şi acum nu era doar suferinţa celor exploataţi, era suferinţa chiar a producătorilor înşişi, confruntaţi cu supraproducţia şi cu închiderea pieţelor europene prin noul edict al lui Napoleon, care aproape că pusese capăt chiar şi contrabandei cu mărfuri via Heligoland şi porturile din Mediterană. Multe dintre coşurile de fum ale filaturilor nu mai fumegau şi o foamete mai mare decât oricând se abătu asupra oraşelor. Cerşetori şi copile prostituându-se împânziră străzile.

George locuise la un bărbat pe nume John Outram, care reprezenta o mică comunitate din Wiltshire, dar care avea moşii în nord. Outram era convins că doar pacea cu Franţa ar salva investiţiile industriale de la dezastru. Dar asta se părea că e mai îndepărtată ca oricând. Încăpăţânatul şi plicticosul grup de conservatori care conducea ţara şi care era sprijinit nu numai de către rege, dar şi de atitudinea adoptată de majoritatea cetăţenilor ţării nu avea să mai negocieze cu măreţul corsican. Politicienii se cantonaseră în iluzia că, dacă rămâneau pe poziţie destul de mult, ca un buldog bătrân şi tăbăcit cu dinţii încleştaţi, aveau să-l poată înfrânge sau avea să se înfrângă el însuşi ori să moară, sau un alt noroc avea să dea peste ei pentru a-i scoate

din necazul în care se găseau. Între timp, o pătrime din Anglia industrială murea de foame.

Outram spunea că, dacă doar unul ar putea vedea pacea, peste un an pe vremea asta, aveau să apară profituri remarcabile în Manchester. O duzină de mari companii pe care el le cunoştea personal erau în pragul falimentului. Cinci se prăbuşiseră deja – şi asta bineînţeles fără a mai pune la socoteală starea şi prăpădul multora dintre cele mici. O sută de mii de lire investite acum ar valora un milion peste un an – doar dacă ar fi pace. Dar ce şanse *exista?*

George îşi linsese buzele.

— Dacă regele ar muri…

— Ah, Prinny **[32]** ar schimba totul, ştiu. E chitit să dea afară din guvern nulităţile astea. Am avea o pace negociată în şase luni. Dar există o şansă reală foarte mică să se întâmple aşa ceva. Regele are şaptezeci şi trei de ani, dar se spune că e la fel de viguros ca unul de cincizeci. Poate chiar mai viguros, dacă e s-o spunem pe-a dreaptă, decât fiul lui cel mai mare!

— Asta se trage de la viaţa mai bună pe care a dus-o, spusese rece George.

— Nu mă-ndoiesc, replicase Outram, uitându-se pieziş la prietenul lui. Nu mă-ndoiesc. Deşi, personal, de-a lungul anilor, nu m-ar fi deranjat să fiu în pielea lui Prinny. Trebuie să fii de acord că a ciugulit tot ce-i mai bun de peste tot! Ha! Ha!

Când fusese în nord, George examinase cu mare atenţie câteva dintre oportunităţile care existau. N-avea nici cea mai mică intenţie să investească vreun penny din banii lui în această zonă, atâta vreme cât viitorul rămânea atât de imprevizibil, dar îi făcea plăcere să vadă câteva dintre firmele şi proprietăţile care, chiar dacă nu erau oficial pe piaţă, puteau fi dobândite ieftin într-un fel sau altul atunci. Mintea lui ageră era interesată de cum funcţionau filaturile şi fabricile, de cum echilibrau preţul produselor lor cu costurile de funcţionare, de cât anume din aceste costuri erau determinate de factorul uman al salariilor şi cât de maşinile la care lucrau. Îl stimula să se gândească în ce fel ar fi putut îmbunătăţi organizarea; şi câteodată contabilitatea primitivă îl amuza. L-ar fi şocat pe Cary.

De fiecare dată le mulţumea proprietarilor îngrijoraţi pentru timpul acordat şi spunea că avea să se gândească la problemă şi să le scrie mai târziu. Bineînţeles că nu scria niciodată. Dar în bovindoul dormitorului său din Knutsford, luminat de soarele autumnal, îşi notă cu grijă ceea ce văzuse şi arhivă pentru o viitoare referinţă toate informaţiile care îi fuseseră date. Niciodată nu puteai şti când aceste lucruri aveau să fie de folos.

Se întorsese în Truro în seara în care Ross Poldark se întâlnise cu fiul vărului său pe dealurile împădurite din spatele mănăstirii din

Bussaco.

II

Printre ultimele achiziţii în cercul lui George, se număra un bărbat pe nume Hector Trembath, notarul care cu unsprezece ani în urmă adunase rămăşiţele cabinetului falimentat al lui Nathaniel Pearce şi încercase să-l refacă. Nu fusese uşor, pentru că, atunci când într-o firmă există fraude şi necinste, clienţii o ocolesc chiar dacă proprietarul firmei e unul nou. George, văzând în acel tânăr un aliat util şi la nevoie, o unealtă, se împrietenise cu el şi îl ajutase să se pună pe picioare. Drept rezultat, Trembath era cu totul omul lui George. Era înalt şi subţire la înfăţişare, sâsâit şi cu un mers afectat ce-i făcea pe unii să creadă că nu era îndreptăţit la o soţie şi doi copii, aşa cum pretindea. Având o bună educaţie şi o înfăţişare manierată, putuse intra într-o societate unde unii bărbaţi cum ar fi Garth sau Tankard, agenţii lui George, ar fi fost nelalocul lor. Şi niciodată nu şovăia să accepte o însărcinare de investigaţie sau negociere. El fusese cel care îi raportase lui George despre Lady Harriet Carter.

Îl aştepta pe George în dimineaţa ce urmă înapoierii acestuia şi îi mai dădu şi alte detalii. Se părea că Lady Harriet se întorsese acasă în Hatherleigh şi urma să aibă loc o vânzare de vite şi pământ, inclusiv caii soţului ei şi ai ei personal. Urma să aibă loc în următoarea săptămână. Când George îşi exprimă îndoiala asupra verosimilităţii acestei poveşti, Trembath scoase anunţul din ziar şi nota de vânzare.

— Dar asta are loc ca urmare a unui titlu executoriu Fi-Fa **[33]**. Asta înseamnă… ei bine, fireşte că ştii ce înseamnă!

— O vânzare forţată, Sir George. La ordinul şerifului. Înseamnă că totul trebuie vândut.

George învârti banii din buzunar. Întotdeauna îi plăcuse să simtă între degete monedele de aur.

— Cu greu pot să cred că ducele ar permite aşa ceva! Propria lui soră! E monstruos.

— Poate că a refuzat ajutorul, Sir George. Asta am aflat eu.

— De la cine?

— Am avut ocazia să-l cunosc pe administratorul fermei ei…

Trembath îşi ridică privirea cu prudenţă, şi George încuviinţă.

— …Care spune că datoriile lui Sir Toby Carter erau atât de înspăimântătoare, încât nimic nu se poate salva. Partea cea mai rea s-a aflat doar pentru că s-a vândut moşia Leicestershire. Cred că e dorinţa Excelenţei Sale să nu accepte vreun ajutor de la cineva până când întreaga datorie – sau cât de mult posibil – nu va fi lichidată.

George citi anunţurile de vânzări.

— Dar aici sunt înscrise câteva dintre posesiunile ei. Cel puţin, cred

că sunt ale ei…

— Cred că ea îşi… Trembath tuşi. Îşi lichidează şi amintirile, s-ar putea spune.

— Caii ăştia, zise George. Tobago, Centurion, Lombardy, proprietatea lui Sir Toby Carter. Dundee, Abbess, Carola, proprietatea lui Lady Harriet Carter. Dundee, calul câştigător la cursele cu obstacole *steeplechase* de şaisprezece ori, în vârstă de opt ani, în excelentă condiţie, unul dintre cei mai buni cai de vânătoare ce au fost crescuţi în Devon… Ce este o cursă *steeplechase?*

— E o formă de întrecere cu obstacole, spuse Trembath. Peste garduri vii, pâraie, porţi şi aşa mai departe, întotdeauna fără a pierde din ochi turla bisericii **[34]**. Mărturisesc că nici eu n-aş fi ştiut dacă n-aş fi întrebat. A devenit foarte la modă în Devon şi…

— Da, da, spuse George. Se îndreptă spre fereastră, cu mâinile la spate, şi se uită la privelişte. Dedesubt, o roabă era trasă pe pietre de două ţigănci urmate de câţiva câini jigăriţi. Două lucruri pe care George le ura cel mai tare erau ţiganii şi câinii. Bucuros i-ar fi alungat din oraş cu biciul pe primii şi i-ar fi agăţat în ştreang în cel mai apropiat şopron pe ultimii. Nu-l deranjau caii. Într-un fel impersonal, ţinea la ei, pentru că ei ofereau singurul mijloc de transport pe uscat, în afară de propriile picioare. Îi plăceau trupurile lor puternice, musculoase, mirosul cald de animal, entuziasmul cu care se lăsau folosiţi de om. Se întrebă într-o doară dacă Harriet Carter era excesiv de ataşată de câini la fel ca de cai. Era o nemulţumire extrem de obişnuită printre moşieri. Poate că era cea mai obişnuită nemulţumire a tuturor englezilor.

Era conştient că tânărul Trembath încă vorbea. Câteodată era înclinat să sporovăiască. La treizeci şi opt de ani ar fi trebuit să se dezbare de obiceiul ăsta.

— Ce spui dumneata acolo?

Trembath se dădu înapoi puţin.

— Aăă… Walter, administratorul fermei, a spus că Lady Harriet era foarte nehotărâtă dacă să permită să-l vândă pe Dundee. Era foarte supărată, dar până la urmă s-a gândit că e singurul lucru convenabil. Se spune că o să aducă nişte bani frumoşi.

— Cât?

Trembath se uită surprins.

— Domnule?

— Cât ar costa? Ai vreo idee?

— Calul, domnule? Habar n-am. O să fie la licitaţie, bineînţeles. Preţul va depinde de câţi oameni vor licita pentru el.

— Se întâmplă că asta ştiu. Dar, stai să mă gândesc, când am cumpărat eu un cal ultima dată? Asta ar trebui să-i dea o idee cuiva.

— Cred, domnule Warleggan, că aici va fi vorba despre un preţ

special.

— Ei bine, fie şi aşa, un preţ special. Şi dumneata… prietenul dumitale… ştie ce se va întâmpla, care sunt intenţiile lui Lady Harriet odată ce proprietatea e vândută?

— Nu, Sir George. Doriţi să mă interesez?

— Da, dar discret. Spune-mi, când are loc o vânzare de acest fel – la ordinul şerifului –, vânzătorul va fi prezent la vânzare?

— Ah, cred că aici este vorba despre o opţiune personală, dacă putem spune aşa. Am fost la o vânzare în Tresillian anul trecut, adică de felul ăsta, domnule, de felul ăsta, şi vânzătorul a stat lângă licitator toată ziua. Dar în cazul unei doamne sensibile şi delicate…

— Ei bine, spuse George, o să vedem.

III

Vânzarea avu loc marţi, 2 octombrie. Nu se rezervase niciun obiect şi, drept urmare, multe din ele se vândură foarte ieftin, într-adevăr. Nu acelaşi lucru era valabil pentru Dundee, care aduse o sută şi cincizeci de guinee. Un bărbat subţire, efeminat şi tinerel, care-şi dăduse numele de Smith, era cumpărătorul. Lady Harriet Carter apăru pentru scurt timp la vânzarea cailor, dar nu mai putu fi văzută în restul zilei. Sir George Warleggan, firește, nu era prezent.

Până când se rezolva definitiv cu moşia, William Frederick Osborne îi oferise surorii lui o casă mai mică lângă Helston numită Polwendron şi sugerase ca, atunci când Harriet se hotăra să locuiască în Londra, aşa cum era el încredinţat că ea urma să facă în mare parte a timpului, ar trebui să locuiască pe Grosvenor Lower Street la numărul 68, unde locuia el împreună cu mama lui. Harriet îi mulţumi şi se mută la Polwendron. N-avea o atracţie deosebită pentru partea de vest a ţării, îi scrisese ea, vânătoarea nu era îndeajuns de mulţumitoare, dar William ar trebui să ştie că nu o atrăgea prea tare nici viaţa în Londra, unde singurele fire de iarbă ce se puteau vedea erau printre pietrele înnegrite de funingine şi unde prea multe mirosuri erau făcute de om.

La mijlocul lui octombrie, la Polwendron sosi un rândaş, ducând un cal negru, pe care îl îndreptă către casă, însoţit de un bilet.

Biletul spunea:

Dragă Lady Harriet,

Am fost Informat printr-o cunoştinţă comună că v-aţi despărţit recent de un Prieten în nişte Condiţii dureroase pe care nu trebuie să le mai pomenim. Asta sunt sigur că a cauzat mâhnire de ambele părţi şi, în memoria şi amintirea celor câteva întâlniri plăcute ale noastre, îndrăznesc să tămăduiesc această mâhnire prin a vă înapoia Prietenul. Cred că veţi afla că a fost bine îngrijit şi că e sănătos. Nu l-am încălecat eu însumi de

teama de a nu mă găsi fără vrerea mea implicat într-o cursă cu obstacole, aceasta fiind o ocupaţie la care încă nu mă pricep.

Am onoarea de a fi, dragă Lady Harriet, al dumneavoastră preaplecat şi supus servitor,

George Warleggan

Era o scrisoare la care George lucrase cea mai mare parte a zilei, distrugând ciorne după ciorne. În cele din urmă, îi plăcuse să creadă că era exact ce trebuia. Doar în ultima clipă avusese un imbold de umor ce-l făcuse să adauge ultima frază. Acum simţea că scrisoarea n-ar fi fost nici pe jumătate atât de grăitoare fără aceasta.

Rândaşul se înapoie cu mâinile goale. Lady Harriet nu fusese acasă. Dar, în următoarea după-amiază, un tânăr zdrenţăros, fără vreo livrea, aduse un răspuns.

Dragă Sir George,

Când m-am întors acasă ieri-seară, Dundee păştea iarba de pe peluza din faţa casei. Citindu-vă scrisoarea, nu ştiu dacă să fiu mai copleşită de superba dumneavoastră Generozitate sau de deplasata dumneavoastră Insolenţă. În ce priveşte prima, trebuie să mărturisesc că întâlnirea cu calul meu de vânătoare a fost emoţionantă şi ar fi umplut toţi ochii de lacrimi, dacă ne-ar fi văzut cineva. În ce priveşte ultima, decizia mea mult prea impulsivă de a-l vinde pe Dundee a fost în foarte mare parte inspirată de o dorinţă de a da uitării anumite Amintiri neplăcute pe care acest cal le va stârni mereu – mai mult decât, desigur, ca urmare a oricărei dorinţe oneste sau onorabile de a-i vedea pe Creditorii soţului meu complet mulţumiţi.

Cu toate acestea, de vreme ce acţiunea dumneavoastră a fost izvorâtă doar din bunătatea inimii şi deoarece am regretat vânzarea de îndată ce s-a finalizat, vă sunt îndatorată, Sir George, pentru că mi-aţi facilitat recuperarea celui mai bun cal de vânătoare al meu într-un aşa fel plăcut şi discret. Recunoştinţa mea, fireşte, poate fi doar morală, nu şi financiară şi, drept urmare, vă anexez cambia trasă asupra Coode's Bank din Penzance pentru o sută şi cincizeci de guinee. Dacă a trebuit să plătiţi mai mult tipului aceluia slab şi palavragiu care l-a cumpărat la licitaţie, vă rog să-mi spuneţi o sumă şi o să v-o restitui şi pe aceea.

Mulţumindu-vă din nou, sunt, Sir George, a dumneavoastră etc.

Harriet Carter

George citi scrisoarea aproape de tot atâtea ori de câte ori făcuse ciorne ale biletului său iniţial. După ce lăsă să treacă o zi, îi răspunse.

Dragă Lady Harriet,

Sunt încântat să primesc scrisoarea dumneavoastră din data de 19 şi să aflu din ea că, deşi poate că am fost insolent înapoindu-vă calul fără

permisiunea şi îngăduinţa dumneavoastră prealabilă, totuşi n-am greşit presupunând că această reunire o să fie ceva ce v-aţi dorit din Suflet. Într-adevăr, pentru mine e un compliment să ştiu că v-am evaluat atât de corect sentimentele.

Dar, deoarece acesta era menit a fi un cadou – un cadou simplu care să fie acceptat cu lejeritate, nu refuzat –, sunt nefericit că mi-aţi micşorat plăcerea la mai mult de jumătate aducând în discuţie chestiunea Plăţii. Dacă e mai binecuvântat să dăruieşti decât să primeşti, atunci cred că n-ar trebui să-mi răpiţi cea mai mare parte din acest extaz. Îndrăznesc să vă înapoiez cambia şi am onoarea să mă iscălesc, doamnă,

Umilul şi preaplecatul dumneavoastră servitor,
George Warleggan

Trecu o săptămână, apoi sosi un bilet.

Dragă Sir George,

Nu v-am spus în prima mea scrisoare despre deplasata dumneavoastră insolenţă? – cauza ofensei rezidând în mărimea deosebită a cadoului, din partea unui domn către o doamnă pe care abia a cunoscut-o. Cât de mult mai deplasat ar fi, aşadar, pentru doamnă să închidă ochii la o astfel de insolenţă. Drept urmare, vă returnez cambia şi vă rog, dacă preţuiţi mica amiciţie pe care o avem până acum, să nu o mai înapoiaţi a doua oară.

Călărindu-l pe Dundee ieri, mi se părea că schimbarea de proprietar, aşa scurtă pe cât a fost, şi brusca şi neaşteptata întoarcere la mine au şters asocierea cu amintirile urâte şi că îndatorarea mea faţă de dumneavoastră a fost, ca urmare, cu atât mai mare. Aşadar, aşa să fie. Intenţia contează.

Sunt, sir, a dumneavoastră etc.
Harriet Carter

George aşteptă câteva zile. Nu făcu nicio încercare să încaseze cambia şi nici n-avea vreo intenţie s-o facă – pentru moment. Dar îi trecu prin minte că, în felul ăsta, ar putea să-şi asigure pariurile în caz de pierdere şi, ca să zicem aşa, să aibă doar de câştigat, în cele din urmă, scrise din nou:

Dragă Lady Harriet,

Aşa să fie. Intenţia contează. Dar, de vreme ce mărimea deosebită a insolenţei mele stă în puţinătatea amiciţiei noastre, s-ar putea oare ca greşeala să fie într-o anumită măsură ispăşită printr-o reluare a amiciţiei, astfel scăzând prin fiecare întâlnire ceva din ofensa adusă de mine? Astfel, Amiciţia poate deveni Prietenie şi, pentru că acum suntem vecini – sau am fi, într-un comitat de moşii mai întinse –, asta e fără îndoială nimic mai mult decât o evoluţie firească. Mi-aţi permite să vă fac o vizită?

Sunt, dragă Lady Harriet,

Umilul dumneavoastră servitor şi admirator,
George Warleggan

George citi scrisoarea de multe ori înainte de a o expedia. Se gândi: „ce frazare; cât de mult am progresat!" Cu douăzeci de ani în urmă, nici măcar n-aş fi *ştiut* cum să *încep!* Cu zece ani în urmă, cu toată cultura adusă de Elizabeth, n-aş fi putut s-o fac. Dar iat-o aici; dovada maturităţii, o eleganţă a gândului din ce în ce mai mare; nepotul unui fierar a devenit curtean! Nici măcar prietenii lui Lady Harriet n-ar fi putut s-o scrie mai bine de atât.

În cele din urmă, o trimise, despărţindu-se de ea fără tragere de inimă. Pe când rândaşul tropăia pe drumul lung, Cary Warleggan veni în salon cu veştile pe care tocmai le primise de la Londra, cum că regele îşi pierduse minţile.

Capitolul 5

I

Pe 10 noiembrie, Demelza abia terminase de făcut prăjiturile ei cu şofran de fiece săptămână şi se întrebă cât avea să mai dureze până când Ross avea să ajungă acasă, să le guste. În toţi anii de când erau împreună, el lipsise până acum de acasă doar o dată de Crăciun. În 1807, călătorise cu contele de Pembroke într-o misiune specială la austrieci. De fapt, nici nu ajunsese până la Viena, fiind trimis în grabă acasă din Copenhaga să raporteze că Franţa intenţiona să împingă Danemarca în război cu Anglia. Dar atunci nici n-ajunsese bine în Londra, că fusese din nou trimis în Portugalia ca parte a misiunii de a încerca să încurajeze familia regală să părăsească Lisabona şi să se pună la adăpost în Brazilia.

Demelza nu se supărase prea tare de asta. Auzise că el se înapoiase cu bine în Londra şi ştia precis în ce consta a doua misiune – în orice caz, era o onoare să fie ales, şi primejdiile nu păreau a fi prea mari. Dar ultima invitaţie îi ajunsese în Cornwall şi, deşi nu intrase în amănunte, atitudinea lui arăta că avea un caracter ceva mai secret şi riscant şi era de aşa natură încât îl făcea să ezite a o accepta. Cu toate astea, plecă şi, în afară de o scrisoare ce-i spunea că ajunsese în Londra, nu mai primise nimic de atunci. Ea presupunea că el se afla încă în Portugalia. De curând, veniseră nişte veşti despre o victorie britanică acolo – dar urmată de o continuă retragere din ţara de curând eliberată. Totul era foarte derutant. Şi neliniştitor.

Bineînţeles că Ross nu lupta, era civil, vizitator, cineva a cărui treabă era să observe, nu să lupte. Dar, în bătălie, linia de demarcaţie

tindea să devină neclară. În orice caz, ştia prea bine că nu stătea în caracterul lui Ross să se ţină departe de conflict dacă se întâmpla să fie în mod neprevăzut – şi patriotic – implicat.

Aşadar, totul se reducea la: în orice moment, în orice moment al oricărei zile, în vreme ce ea era în cămară rearanjând borcanele, când decora checul cu stafide, când o dojenea pe Isabella-Rose pentru că se necăjise, când îşi freca dinţii cu o rădăcină de nalbă ca să-i cureţe –, în oricare dintre aceste momente, Ross putea muri rănit, pe o coastă de deal prăfuită din Portugalia, bolnav de febră într-un spital şi neputând ţine un toc în mână, abia întors cu bine la Londra şi scriindu-i ei acum sau zgâlţâindu-se într-o caretă între St. Austell şi Truro pe ultima parte a călătoriei lui spre casă.

Era necesar să continue să trăiască fiecare oră aşa cum venea, prozaic, constant, concentrându-se asupra treburilor casnice, asupra vieţii în casă, la mină, în sate, aranjând şi pregătind de mâncare, îngrijindu-se să existe destulă bere, comandând cărbuni şi lemne pentru iarna ce venea – şi, ca stăpână a conacului, ca să zicem aşa, fiind gata să asculte plângeri, să rezolve mici greutăţi, să îi ajute pe nevoiaşi, să fie un soi de centru pentru pregătirile de Crăciun fie la biserică, fie prin împrejurimi.

Şi, dacă un cal tropăia pe neaşteptate pe pietriş, era cu adevărat foarte prostesc să-ţi laşi inima să-ţi sară din piept dintr-o speranţă apărută din senin.

Ziua de 10 noiembrie era una liniştită, apăsătoare, şi Jeremy se dusese din nou la pescuit cu Paul Kellow şi cu Ben Carter. Iarna, în loc să stea afară până la vremea cinei, de obicei se întorceau în amurg, aşa că Demelza hotărî să coboare în plimbare spre golf, în speranţa că avea să-i întâlnească pe când se întorceau.

Mai era doar o lună până la a unsprezecea comemorare a morţii lui Elizabeth şi, pentru Demelza, timpul zburase. Într-adevăr, dacă exagera puţin, părea că timpul nu trecuse defel de când – în cea mai neagră perioadă a vieţii lor de familie săracă – coborâse în golf şi plecase la pescuit, fiind în ultima lună de sarcină cu Jeremy şi aproape pierzându-l pe el şi pe ea însăşi. Acum, el plecase la pescuit, înalt, zvelt, având nouăsprezece ani, ambiguu, o fire de artist care nu lua viaţa în serios, o persoană mult mai greu de înţeles decât Clowance.

Primii zece ani ai secolului fuseseră buni, relaţia ei cu Ross fiind ca pe vremuri, caldă şi plină de râsete, cu accese de pasiune, dar întotdeauna prietenoasă. În acel fel de relaţie reuşiseră să-i atragă pe cei doi copii mai mari ai lor, aşa încât, în ciuda neînţelegerilor ocazionale, armonia în casă, sinceritatea şi afecţiunea relaxată erau remarcabile. Poate că doar în ultimul timp, de un an încoace, apăruse un sentiment de antipatie între Ross şi Jeremy.

Şi Ross, se gândea ea, fusese pe de-a-ntregul fericit – sau cel puţin

aproape de acea fericire pe care un bărbat atât de agitat o putea dobândi. După tragedia ce urmase primei ei vizite la Londra şi după moartea lui Elizabeth, el voise să renunţe la locul lui din parlament. Se simţise compromis din cauza duelului său cu Monk Adderley, pe care-l şi omorâse. Îi spusese lui Lord Falmouth că, în orice caz, se simţea inutil la Westminster, un loc bun numai de pălăvrăgeală, unde vorbele erau mai importante decât faptele. Lord Falmouth nu-i luase obiecţiile prea în serios şi, când ajunsese acasă, ea îi mai adăugase şi argumentele ei pentru a rămâne.

Era hotărârea corectă, pentru că, la scurt timp după aceea, apărură ocaziile de a călători, precum şi servicii neconvenţionale în slujba Coroanei. Lord Falmouth n-avea niciun amestec, ci ăsta era rezultatul efectului personalităţii sale agitate asupra prietenilor lui din parlament. „De ce să nu-l trimitem pe Poldark?" era o frază ce avea să se audă destul de des în cercurile guvernamentale pe parcursul următorilor câţiva ani. Pentru început, fu invitat să ia parte la o misiune de raportare a condiţiilor în care trăiau trupele engleze în Indiile de Vest. Lipsise şase luni. Anul următor plecase în străinătate din nou, deşi de data asta doar în Norvegia. Astfel apăruseră alte şi alte misiuni din care aceasta ultimă din Portugalia era a cincea.

I se potrivea de minune. Deşi era legat cu pasiune de Cornwall şi dorind în principiu doar să trăiască acolo, să-şi administreze mina, să-şi iubească soţia, să-şi vadă copiii cum cresc, înclinaţia lui către aventură nu putea fi domolită. Cum multe dintre misiuni în vreme de război implicau pericole, şi asta i se potrivea. Şi aşa se simţea şi el util în această lume.

Făcuse puţini bani. Dar, de-a lungul anilor, veniseră suficient de mulţi pentru a trăi o viaţă confortabilă. Aşa cum îi spusese Demelzei, cel mai important lucru era să poţi echilibra lucrurile: sărăcia şi bogăţia, fiecare în felul său, aduceau nefericire. Cu bani, îţi puteai asigura fericirea având grijă să continui a avea aproape destui.

Când ajunse la mal, nu se vedea nici urmă de barcă. O picătură de ploaie îi căzu pe mână, iar pescăruşii ţipară şi nu-i dădură pace. Nori grămadă, ca un sac de cartofi, atârnau deasupra mării. Apoi, în depărtare, văzu pânze gemene jos, deasupra liniei orizontului.

Era ciudat, se gândi ea, că o linişte deplină, o satisfacţie deplină nu prea erau de găsit. Fuseseră multe schimbări în jurul lor în ultimii câţiva ani, schimbări în împrejurimi. Sir John Trevaunance murise şi Unwin Trevaunance, punând în sfârşit mâna pe bani, nu ezitase să vândă Place House. Fusese cumpărată de un negustor bogat pe nume Pope, care făcuse bani în America, un bărbat subţire, infatuat, cu un insuportabil de înalt guler şi cu o voce ca o balama ce scârţâia. După ce se uitase doar o dată la noul proprietar, Jeremy rebotezase Place House cu numele de Vatican.

Domnul Pope avea cam cincizeci de ani, o atrăgătoare nevastă de-a doua numită Selina şi două fete de la prima soţie, Letiţia şi Maud. Letiţia era urâţică şi avea optsprezece ani. Maud, cu un an mai mică, era drăguţă. Toate cele trei femei erau conduse cu mână forte.

Dr. Choake murise, iar Polly Choake se mutase înapoi în Truro, unde viaţa era mai agitată şi unde erau mai multe partide de whist. Nu vânduse Fernmore, ci îl lăsase în seama unor veri de-ai ei pe nume Kellow. Charlie Kellow, tatăl, era asociat în afaceri de construcţii de trăsuri şi implicat în două dintre noile firme ce abia începuseră să opereze transportul cu diligenţa prin comitat şi era ba pe drumuri, ba acasă. Enid Kellow era o femeie brunetă şi micuţă, cu ochi ce nu se puteau uita într-un loc, aşa că nu puteai fi niciodată sigur la ce privea. Existau şi trei copii: Violet, blondă, drăguţă şi bolnavă; Paul, arătos, slab şi prea matur pentru cei nouăsprezece ani ai lui; şi Daisy, brunetă, vioaie şi amuzantă.

Aşadar, Demelza încercă să-şi spună cât de norocoşi erau, acum că Jeremy şi Clowance creşteau, că veniseră în zonă oameni cu familii noi şi tinere, să ofere o notă de diversitate pentru copiii lui Ruth Treneglos şi pentru copiii de mineri şi de ţărani. Îşi spunea asta fără prea multă convingere, pentru că nu simţea că vreunul dintre nou-veniţi se ridica la nivelul familiei sale.

Asta era fără îndoială un simţământ ciudat pentru cineva care îşi trăise primii paisprezece ani ai vieţii într-o mizerie cruntă. Dar fără îndoială că era un sentiment obişnuit la toţi părinţii. (Nimeni nu-i niciodată destul de bun pentru copiii *noştri.)* Aceşti nou-veniţi… ei bine, cei din familia Pope erau, chiar şi Ross fusese de acord, aroganţi, spre deosebire de alde Trevaunance, Bodrugan, Treneglose, care, cu toate defectele lor, erau fireşti şi cu picioarele pe pământ. *Ei nu se străduiau* în veci să impresioneze pe cineva, fiind cu totul convinşi că propria lor conduită era corectă.

Cât despre alde Kellow, acolo era ceva nesănătos. O fiică mai mare, se părea, murise de tuberculoză, iar Violet se îndrepta spre acelaşi destin. Daisy era fermecătoare, dar *agitată;* părea că vrea să trăiască de două ori mai iute decât toţi ceilalţi, în caz că viaţa ei ar fi pe jumătate mai lungă. Şi Paul era puţin efeminat şi foarte plin de sine în ce priveşte înfăţişarea şi opiniile lui şi avea prea multă influenţă asupra lui Jeremy.

Sosiseră acolo doar de un an, când Paul Kellow, pe atunci de şaisprezece ani, descoperise un vechi puţ de mină pe stâncile dintre Nampara şi Trenwith, ce se adâncea la şaizeci de picioare spre o plajă şi un golf stâncos. (Nu era departe de peştera Seal Hole, despre care Demelza avea încă amintiri nebuneşti.). Aici, cu ajutorul tatălui lui, construise o scară şi o prinsese cu cuie pe peretele puţului, aşa încât să se poată coborî în golf indiferent de maree. Era deja cunoscut, şi aşa

avea să rămână, drept scara lui Kellow, şi aici Paul îşi păstra barca – un lugher **[35]** de modă veche pe care tatăl lui îl luase pentru el la a cincea mână din St. Ives şi pe care îl folosea pentru expediţii mai puţin respectabile spre Irlanda şi Franţa.

Barca se apropia acum cu repeziciune. Era construită cu bordaj în clin şi era solidă, ideală pentru a fi folosită plecând de pe o plajă cu maree. Ross pusese să o construiască în şantierul său naval din Loope cu cinci ani în urmă, şi el împreună cu Jeremy şi Drake navigaseră în două zile frumoase de vară în iunie când marea era atât de calmă precum iazul Dozmare, iar lumina dansase pe valurile ce se unduiau la pupă, iar urâţenia războiului părea a fi în alt univers. De atunci, Ross o folosise de vreo două ori, dar Jeremy era mereu în ea.

Era ciudat, se gândi Demelza, câte zile petreceau ei la pescuit. Cu toate astea, era o ocupaţie inofensivă. Jeremy se descurcase destul de bine la şcoala din Truro – mai bine decât tatăl lui –, dar nu voise să meargă la Oxford sau Cambridge. Nici nu voise să intre în armată sau în marină, deşi mersese la instrucţie cu voluntarii de două ori pe lună, fireşte, şi cu siguranţă că ar fi luptat bucuros să respingă o invazie. Dar, până acum, părea a-i lipsi iniţiativa şi direcţia.

Poate, se gândea Demelza, crescuse în umbra unui tată foarte valoros, activ şi dominant. Deşi Ross fusese exact opusul unui tată aspru sau exigent – într-adevăr, fusese cu mult mai indulgent decât ea –, nu poţi schimba o personalitate şi, dacă e una foarte puternică, îi influenţează pe cei din jurul ei prin simpla sa prezenţă.

Se hotărî să nu pară a sta acolo să-i aştepte ca o mamă neliniştită, aşa că urcă poteca abruptă spre promontoriul acoperit de grozamă ce ducea înapoi la Long Field. La jumătatea drumului, văzu barca botezată *Nampara Girl* pentru prima dată, făcu semne cu mâna şi ei îi răspunseră la fel. Se opri pe când ei intrară încet în golf, coborând vela lugherului şi apoi vela principală, alunecând încet, cârmind cu vâslele spre acea parte a plajei unde era mai mult nisip decât pietre. Apoi ea merse încet înapoi, să-i întâmpine.

Pe când intrau, Ben Carter sări în apă şi trase barca preţ de câţiva metri pe nisip. Jeremy îl urmă şi începu să meargă spre ea. Ben Carter era acel Benjy Ross Carter a cărui faţă fusese tăiată într-un fel asemănător cu a tizului lui de către smintitul de Reuben Clemmow în acea noapte de martie vântoasă, cu un sfert de secol în urmă. Era al doilea dintre băieţii din partea locului care îi era devotat lui Clowance, şi se putea vedea că fata îl lua ceva mai în serios decât pe Matthew Martin. Cu înfăţişarea lui zveltă şi bine clădită, cu sprâncene de un castaniu-închis, faţa mobilă, cu barba scurtă şi neîngrijită, erau o mulţime de fete din sat care erau dispuse să-l ia cu adevărat foarte în serios, dar, până acum, la aproape douăzeci şi şase de ani, încă nu fusese prins.

— Mamă, spuse Jeremy apropiindu-se, cred că am prefera să nu te vedem exact în momentul ăsta, dacă nu te superi, pentru că avem o încărcătură, una neaşteptată la bord, de care n-o să fii foarte încântată. Crezi că poţi fi atât de bună şi să pleci până când o descărcăm?

Instinctiv, Demelza se uită dincolo de el, spre barcă. În ciuda uşurinţei cu care rostise cuvintele, Jeremy arăta puţin palid şi se mişcă pentru a-i bloca vederea.

— Ce este?

— Ceva ce am pescuit din mare. Un fleac, nimic mai mult.

— Spune-mi!

El ridică din umeri.

— Doi bărbaţi morţi.

— Ah, pentru numele lui… Unde… unde pluteau?

— Nu pluteau. Erau pe o plută. În derivă, încet spre mal. Lângă Trevaunance.

— Am mai văzut morţi, zise ea.

— Presupun că da. Am crezut că te scutesc de priveliştea asta.

Ea trecu de el şi se îndreptă spre barcă. Vasta plajă din Hendrawna, chiar pe partea cealaltă de la Damsel Point, era un loc unde mereu ajungeau rămăşiţele plutitoare. De-a lungul veacurilor, coasta asta aspră fusese un cimitir pentru vase şi, chiar când naufragiile aveau loc la douăzeci de mile marine depărtare, curenţii aduceau adesea câte ceva din pradă pe una dintre plajele cele mai late şi joase din ţară. Deci ţăranii o aveau tot timpul sub priviri pentru a vedea orice fel de semn al unei comori, iar căutătorii de pe plajă cutreierau linia de marcare a mareelor de două ori pe zi, culegând din ce lăsa marea în urmă. Nu mai fusese nimic asemănător cu marile naufragii tragice din 1790 şi, în afară de o navă cu cărbune din 1797, ce fusese o adevărată binefacere pentru localnici, colectările ultimilor ani fuseseră sărace. Nu se observaseră prea mari diferenţe aduse de lungul război, cu excepţia unei creşteri în stocul de cadavre – o creştere de care toată lumea, în afară de cei tari de înger, se putea foarte bine lipsi. Câteodată, când acestea erau recente şi uşor de recunoscut, li se făcea o înmormântare aşa cum trebuie în cimitir, dar cel mai adesea erau îngropaţi pe tăcute în dune, doar atât de adânc încât să nu ajungă pescăruşii la ei.

Demelza se îndreptă spre barcă, neplăcându-i ce ar putea vedea, deşi judecata îi spunea că, dacă leşurile ar fi fost prea umflate, băieţii n-ar fi putut să le ridice în barcă.

Benjy Carter se înapoiase deja în barcă şi, împreună cu Paul Kellow, se aplecă deasupra trupurilor ce stăteau întinse la pupa. Le putea vedea picioarele, în pantaloni albaştri zdrenţăroşi, cu tălpile goale. Îşi scoase pantofii din picioare, îşi dădu jos ciorapii, îi aruncă departe ca să nu-i ajungă apa şi se căţără în barcă, cu fusta udă. Un

bărbat era brunet, oacheş şi tăiat la cap; părea că-şi muşcase limba… Celălalt arăta mai tânăr, cu o claie de păr roşcat; zdrenţele unei cămăşi acopereau doar în parte un piept alb, puternic.

Paul Kellow îşi îndreptă spatele şi îşi dădu părul din ochi.

— Păi, doamnă Poldark, spuse el, arătând spre bărbatul alb. Cred că ăsta e încă în viaţă!

II

George Warleggan aşteptă două săptămâni pentru un răspuns la ultima sa scrisoare pe care i-o trimisese lui Lady Harriet; nu veni niciunul, aşa că simţi că nu mai putea amâna încercarea de a se plasa în mijlocul evenimentelor din vremea aceasta de criză constituţională. Plecă spre Londra şi ajunse acolo în a treia săptămână a lui noiembrie.

Găsi Londra politică în fierbere. Cu circa cinci ani în urmă, urmând noua sa tactică de a căpăta cu orice preţ bunăvoinţa viitorului partid conducător al Angliei, îşi dăduse demisia de la clubul White's şi devenise membru al clubului Brook's, fieful tradiţional al liberalilor. Acum, se dovedise a fi un focar de zvonuri şi speculaţii. Pe de o parte, văzu discuţii serioase şi negocieri în curs, exercitarea de influenţă pentru o poziţie, o negociere dură pentru posturi în posibilul – ba chiar probabilul – nou guvern. Cei care nu urmăreau totuşi scopuri personale priveau criza drept o distracţie splendidă şi un fel de loterie zilnică. În fiecare dimineaţă se aşteptau veşti noi despre sănătatea regelui şi se pariau sume importante pe numărul de zile care aveau să treacă înainte de a fi băgat în cămaşa de forţă. Mucaliţii clubului când jucau cărţi şi etalau regele îndrăzneau să spună: „Joc nebunul!" Un membru mai în vârstă când era beat chiar îl imita pe prinţul de Wales, care la rându-i îl imita pe rege în culmea nebuniei sale din urmă cu vreo douăzeci de ani.

Lord Grey şi Lord Grenville, ştia George, fuseseră aduşi cu forţa de la moşiile lor din nord şi respectiv est, şi erau în oraş. Sheridan, Moira şi Adam erau mereu pe lângă prinţul de Wales – care de data asta era deosebit de circumspect. Spencer Perceval şi miniştrii lui conservatori continuau să menţină portofoliile ministerelor în mâinile lor incompetente, dar tenace şi sperau că avea să se întâmple ceva.

Singurele veşti bune din ultimele câteva săptămâni erau că francezii conduşi de mareşalul Masséna suferiseră o contralovitură serioasă într-un loc de care nimeni nu auzise vreodată, numit Bussaco. Englezii respinseseră o forţă de două ori mai puternică decât a lor şi îi forţaseră să se retragă rapid cu şase sau şapte mii de morţi. (Liberalii încercau să minimizeze veştile, şi ultima informaţie, că Wellington se retrăgea din nou, le dădu satisfacţia de a comenta că victoria fusese mult exagerată.)

Toate acestea erau de interes pentru George; şi, dacă Wellington ar fi dat greş, îi plăcea personal în mod special, pentru că se dăduse peste cap să-l găzduiască pe acel domn când căutase un loc în parlament, cu trei ani în urmă; Wellington reprezentase St. Michael pentru câteva luni şi apoi plecase nepăsător. George fusese foarte neplăcut impresionat de evidenta lui lipsă de orice fel de dorinţă de a se împrieteni cu el.

Dar criza constituţională şi ocazia unui oarecare avantaj parlamentar dacă sau când Grey şi Grenville ar veni la putere – cu noroc poate chiar o baronie ce ar putea fi transmisă lui Valentine – nu reprezentaseră întregul sau măcar principalul motiv pentru amânarea curtării lui Lady Harriet. În centrul deciziei sale stătea atracţia faţă de fabricile din Manchester.

Cei trei doctori, aflase George, care-l îngrijeau pe rege erau Sir Henry Halford, doctorul Baillie şi doctorul Heberden. Al patrulea care venea de două ori pe săptămână şi pe care se baza regina pentru sfaturi era domnul David Dundas, spiţerul de la Windsor. Pentru moment, asta era tot, pentru că, atunci când îşi recăpătase sănătatea mintală, în 1788, George al III-lea îşi făcuse familia să jure că nu avea să mai cheme niciodată acasă „doctorii de nebuni", aşa cum îi numea el, pentru că se purtaseră atât de rău cu el şi-l puseseră în cămaşa de forţă. Dintre ei, principalul prigonitor era doctorul Francis Willis, care administra propriul său ospiciu în Lincolnshire. De fapt, regele nu mai avea niciun motiv să se teamă de acest domn în special, deoarece dăduse ortul popii; dar existau, din nefericire pentru Maiestatea Sa, doi fii, John şi Robert Willis, care continuau munca tatălui lor. Regina rezistase presiunii guvernului timp de câteva săptămâni, dar în cele din urmă cedase.

Aşadar, cei şase domni erau acum cei mai importanţi şase bărbaţi din regat. Cele mai importante şi de perspectivă decizii ce trebuiau luate se bazau pe rapoartele şi prognosticările lor. Cu regele incapabil să semneze ordinele în consiliu, guvernul ţării pur şi simplu nu putea funcţiona. Parlamentul nu putea fi suspendat şi putea să se confrunte cu îngrozitoarea perspectivă de a fi în sesiune pe termen nedefinit. Dar dacă se *crea* o regenţă, şi puterea îi revenea prinţului de Wales, şi *apoi* regele îşi revenea, regenţa devenea pe loc nulă, şi regele, care nutrea faţă de fiul cel mai mare o ură neîmpăcată de când băiatul avea şapte ani, s-ar înfuria şi poate ar intra într-un nou declin. Pe lângă acestea, bătrânul rege era foarte iubit în ţară, în parte pentru că era bătrân, în parte pentru că opiniile acestui buldog de modă veche reflectau sentimentul preferat al zilei şi în parte pentru că ducea o viaţă aşa cum trebuia, ţinea la soţia lui şi era simbolul unei moralităţi pe care oamenii o admirau, chiar dacă ei înşişi n-o respectau, în vreme ce prinţul de Wales era în mare măsură antipatizat şi dispreţuit; aşadar,

niciun partid politic care încerca să grăbească lucrurile sau părea să-l dea la o parte pe regele legitim fără vreun motiv temeinic nu se putea aştepta la un traseu paşnic în campania electorală.

Din rapoartele oficiale ale doctorilor reieşea speranţa într-o însănătoşire neîntârziată. Spencer Perceval spunea că aşa era, şi, în calitatea lui de prim-ministru, era de datoria lui să informeze parlamentul despre aceste veşti. La urma urmei, lumea spunea: „De ce să nu se întâmple din nou aşa cum s-a întâmplat înainte?" Cu douăzeci şi doi de ani în urmă, se pregătea asiduu o lege a regenţei, cu Pitt care făcea aranjamente discrete să se retragă în viaţa privată şi cu regele care îşi revenise brusc. Era posibil să se întâmple din nou. Sau oare aşa era? Aproape cu un sfert de secol mai târziu? Un om trecut bine de optzeci de ani?

Celălalt George, mai neînsemnat, era agasat de aceste rapoarte oficiale. Lui îi era foarte limpede că, de vreme ce Perceval şi colegii lui aveau să fie daţi afară din guvern când regele urma să fie oficial înlăturat, aveau să caute să îmblânzească absolut fiecare raport medical pe care-l primeau pentru a amâna ziua cea neagră. Cum rămânea atunci cu rapoartele neoficiale? Prinny era membru în clubul Brook's, dar se ţinuse departe de el de când boala tatălui său devenise cunoscută. Zvonurile din club ziceau că bătrânul nu-l recunoscuse. Se spunea că regele îşi îmbrăţişase perna şi-i spunea prinţul Octavius că o denunţase pe soţia sa ca fiind o impostoare şi pretinsese că Lady Pembroke era regina.

Cum să fii sigur? Sau, dacă nu sigur, cum să fii mai sigur decât majoritatea oamenilor, suficient de sigur pentru a investi mari sume de bani în ceea ce avea să vină? Odată ce devenea sigur că urma să se instaleze o regenţă, valoarea proprietăţilor din Manchester avea să crească de patru ori peste noapte.

Capitolul 6

I

Până de Crăciun, Stephen Carrington se afirmase ca o personalitate în obştea din Nampara, Melin şi Sawle.

Văzându-i căraţi în acea zi pe drumul mărginit de apă spre casă, unul din oameni evident mort, celălalt atât de aproape de moarte, încât abia puteai vedea vreo diferenţă, Demelza îl crezuse prea pierdut pentru a-şi mai reveni. Se grăbise spre casă şi trimise pe Gabby Martin în goana mare să-l aducă pe doctorul Enys. Din fericire, Dwight era prin apropiere şi putuse să supravegheze primul ajutor. Marinarul fu dus sus pe scări, dezbrăcat şi acoperit cu pături calde; încălzitoare îi

fură puse la picioare şi mâinile îi fură frecate cu alcool, în vreme ce buzele îi fură udate de o picătură sau două de rachiu. Dwight spuse că bărbatul respira slab şi rămase cu el până când se putu vedea că respiră mai bine. Atunci coborî şi bău puţin vin cu Demelza, o bătu pe mână şi spuse că avea să revină de îndată ce-şi lua micul dejun.

Dar, dimineaţa, bărbatul salvat era conştient şi putea vorbi. După-amiază mâncă ceva uşor şi bău un tonic. În următoarea zi, se dădu jos din pat.

Stephen Carrington, gentleman. Din Gloucestershire, unde avea nişte investiţii în domeniul naval şi în comerţul cu Irlanda. Părăsise Bristolul într-o barcă mică, pornind spre Cork. Li se rupsese catargul pe timp de furtună; vasul începuse să se scufunde; una din bărci se scufundase, şi el plecase cu o plută de salvare cu prietenul lui şi cu un marinar din India. Plutiseră în derivă zile întregi – sau aşa se părea. Prietenul murise. Marinarul din India rezistase aproape tot atât cât Carrington, dar nu îndeajuns.

Tinerel. Demelza nu i-ar fi dat mai mult de treizeci de ani. Un accent din vestul ţării, dar diferit de cel din Cornwall. Evident că era un bărbat foarte puternic, căci, deşi Dwight îi descoperise două coaste rupte, se mişca pe lângă casă şi fermă ca şi cum nimic nu se întâmplase. Avea o faţă lată, în special deasupra sprâncenelor, şi coama de păr leonin şi ochii strălucitori şi albaştri îl făceau să arate chipeş. Era limpede că toate fetele tinere credeau asta. La fel credea şi Clowance. Îmbrăcat cu unul dintre vechile costume ale lui Ross, pentru că ale lui Jeremy nu erau destul de încăpătoare, se făcu util oriunde era nevoie, prietenos, vesel, plăcut de toată lumea.

Nu era sărac – avusese ceva bani într-o centură prinsă de brâu –, şi el îi oferise Demelzei două guinee, să-şi plătească şederea acolo. Ea refuzase. Aşa că el cheltuise ceva bani la cârciumi, împrietenindu-se cu minerii.

Trăind în preajma micii nobilimi timp de douăzeci şi cinci de ani, dar nefiind niciodată chiar una de-a lor (deşi îi plăcea compania lor – din când în când –, admira unele din opiniile lor şi ajunsese să adopte ceea ce-i plăcea din comportarea lor), Demelza avea o intuiţie ascuţită în ce privea nobilimea. Cu mult mai mult decât Ross, care abia dacă se ostenea să bage de seamă. Şi nu prea ştia ce să înţeleagă despre Stephen Carrington.

Cu două zile înaintea Crăciunului întrebase dacă poate să rămână până la sfârşitul anului.

— Doctorul Enys îmi spune că nu am coastele vindecate, şi ar fi o mare favoare să mai pot sta câteva zile în aşa companie plăcută.

— La noi o să fie linişte de Crăciun, căci soţul meu e plecat, dar eşti bine-venit să stai cu noi.

El se scărpină în cap.

— Ca să zic adevărul, doamnă Poldark, deşi corpu' mi-e aproape vindecat, naufragiul mi-a scuturat minţile aşa tare – fiind atât de aproape de moarte, aşa cum am fost –, că aş fi bucuros să am nişte timp să mă odihnesc şi să mă pun pe picioare. Sunt pe vecie recunoscător.

Şi veni Crăciunul. Era o petrecere la familia Treneglos, o alta la Pope şi a treia, deşi mai restrânsă, la Kellow. Stephen Carrington merse la toate trei. Demelza dăduse o petrecere anul trecut, aşa că se scuză pe motiv că Ross nu era acasă. Caroline Enys, impulsivă ca întotdeauna, hotărându-se să nu facă nimic, organiză brusc o petrecere de sfârşit de an.

— Ştrengăriţele mele sunt chiar prea mici să aprecieze altceva decât dulciuri şi jeleuri, aşa că le trimit la culcare, şi noi o să serbăm Saturnalia **[36]** . Sau o să mâncăm prăjituri de ovăz dacă preferaţi.

De fapt, făcură puţin din amândouă. Deşi Killewarren nu avea încăperi prea mari, lumea se răspândi în patru sau cinci dintre ele. În una jucau zaruri, în alta dansau după vioara lui Myner, în a treia se serveau din gâscă, clapon şi fazan sau prăjituri cu frişcă şi ciocolată, în a patra se tolăniseră în jurul unui foc încins şi istoriseau poveşti. Când veni miezul nopţii, un rândaş bătu clopotul din grajd, lumânările se stinseră, toată lumea se adună într-un loc şi, cu mormăielile şi ţipetele de rigoare, căutară stafide în încăpătorul vas cu rachiu diluat.

Când distracţia se sfârşi şi îi sărută pe Dwight şi pe Demelza, Caroline spuse:

— De ce *mai* merge omul ăla la vânătoare? Îl iubesc tare mult, dar ne pune rău la-ncercare.

— E în sângele lui, spuse Demelza. Nu-mi pot imagina de ce, pentru că ceilalţi Poldark, atâta cât ştiu eu, au stat liniştiţi la casele lor mare parte din viaţă. Dar se pare că a gustat din aventură prea devreme şi nu poate scăpa de gustul ei.

— În calitate de civil, spuse Dwight, e puţin probabil să fie în pericol; se poate întoarce acasă în orice moment.

— Asta-mi spun şi eu, zise Demelza, tremurând puţin, emoţionată de moment, de rachiu, de căldura focului şi în special de căldura celor doi dragi prieteni ai ei.

— Şi unde e Verity anul ăsta? întrebă Caroline, dându-şi seama de emoţia pe care o născuse şi încercând s-o potolească.

— Acasă. Fiica ei vitregă Esther vine să stea acolo.

— Andrew va fi acolo?

— Bătrânul? Ah, da. S-a retras acum patru ani, spre marea uşurare a lui Verity.

Caroline culese un fir de păr de pe haina lui Dwight.

— Şi tânărul ăsta pe care Jeremy l-a pescuit din mare. A făcut-o cu cârlig şi frânghie? Domnul Carrington e, sunt de acord, mai mult decât

arătos. Îmbrăcat ceva mai bine şi cu o tunsoare la modă, n-ar arăta defel nelalocul lui într-o sală de bal londoneză.

— Poartă hainele lui Ross.

— Păi, bine, Ross are acea eleganţă ce-i permite să fie ponosit dacă aşa vrea. La fel şi Dwight, dar eu nu-l las să vrea asta.

— Ar trebui să-ncerci să-l influenţezi pe Ross.

— Aşa ceva n-aş îndrăzni! Cât timp rămâne aici?

— Stephen? Nu sunt sigură.

— S-ar putea să plecăm la Londra săptămâna viitoare, Demelza.

— Ce? *Amândoi?* Dar de-abia v-aţi întors în octombrie! Toată *călătoria* asta. Eu prefer să stau într-un loc.

— E o problemă neaşteptată, spuse Caroline. Dwight tocmai a primit o invitaţie medicală şi se gândeşte s-o accepte.

Demelza se uită la Dwight, şi Dwight îi întoarse privirea.

— Ross o să vină până atunci, spuse el.

— Ar face bine să fie aici. Altfel, o să cred că toţi prietenii mei m-au părăsit.

— De ce nu vii cu noi la Londra?

— Ce, şi să risc să ne încrucişăm cu trăsurile, el venind încoace şi eu plecând? Nu, mulţam. Dar mulţumesc, oricum.

Oaspeţii se împrăştiară din nou în diferite încăperi. Stephen Carrington, ieşind din cameră, îşi unise degetul mic cu cel al lui Clowance. Jeremy era urmat de Maud Pope. Blonda şi tânăra doamnă Pope stătea fără chef lângă vârstnicul ei soţ, mascându-şi nemulţumirea prin politeţe.

— Spune-mi, zise Caroline, cu două degete înmănuşate pe încheietura Demelzei. Spune-mi, femeie, ce ai de gând să faci cu Clowance?

Demelza privi speriată.

— Cu ea? Ce-i cu ea?

— Doar boala care ne prinde pe toţi la vârsta aia. Creşte. *Şi* se face tot mai drăguţă. Nu e un fenomen neobişnuit.

— Ce ar trebui să fac? Să trimit după armată?

— Nu după *toată*. Acuma, serios, e o problemă care o să mă preocupe şi pe mine într-o zi, dar nu încă, ci peste vreo zece ani. Am născut târziu. Şi pentru mine n-o să fie aşa greu. O să-mi iau muieruştele la Londra, o să le îmbrac în mătăsuri fine şi o să văd dacă găsesc vreun partener de calitate pentru dans. Şi, când zic de calitate, nu mă refer la cât de stufos e arborele genealogic al domnului.

— Mă bucur, spuse Demelza. Ah… cât despre Clowance… ce pot să-i doresc? O viaţă măcar pe jumătate de fericită cum a fost a mea? Cu un bărbat pe placul ei. O s-o las să aleagă, Caroline. Trebuie s-o facă ea însăşi.

— Sper ca Sophie şi Meliora să facă la fel când va fi timpul. Dwight

o să insiste, chiar dacă eu nu. Dar amploarea opţiunilor e cea care contează. Vreau ca fetele mele să se fi uitat îndeaproape la cincizeci de bărbaţi înainte să arunce ancora. Ceea ce mă preocupă puţin, draga mea, e că alegerea lui Clowance, dacă nu luăm măsuri să îndreptăm lucrurile, va fi limitată la o jumătate de duzină, dacă şi-atât. Spui că n-o interesează petrecerile şi balurile date în Truro.

— Cele două sau trei la care a fost nu. Preferă să galopeze pe plajă, pe Nero… Dar Caroline, dacă suferă într-adevăr, e de la nehotărârea părinţilor ei. Lui Ross nu-i pasă de aceste ocazii – şi deseori e plecat când ar trebui să fie acasă. Şi eu… ei bine, eu nu mă pot vedea niciodată în situaţia unei mame îngrijorate care-şi lansează fata într-o suită de serate, petreceri, baluri. Chiar dacă am fost atât de mult timp doamna Ross Poldark, nu cred că am… încrederea sau autoritatea… Fără îndoială, nu fără Ross. Se opri şi se uită încruntată spre foc. Dar, chiar dacă *aş avea-o*, ar trebui să *vreau?* Cu siguranţă că nu. Fiica mea nu e o… o vită la un iarmaroc de ţară, cu fundă din panglici roz legată de gât, stând s-o inspecteze cei interesaţi să liciteze. Merită ceva diferit de asta!

Dwight râse:

— Deci vezi, Caroline.

Soţia lui auzise.

— Nu văd nimic altceva decât o încăpăţânare de a nu înţelege ce vreau eu să zic. Fireşte că familia Poldark e unică şi prin ea însăşi deosebită. Nu, nu, nu era o ironie. Nimeni nu te putea vedea pe tine sau pe Ross mergând pe căi bătătorite, ca să zicem aşa. Ar fi fost o denaturare a tot ce reprezentaţi voi în comitat. Cu toate astea, fetelor – şi fiilor, de altfel – ar trebui să li se ofere ocazia de a cunoaşte o mare parte dintre exemplarele sexului opus înainte de a alege. Şi, pentru că văd că sunteţi amândoi împotriva mea, pot doar să adaug că datorez cercului meu larg de cunoştinţe din rândul tinerilor moşieri din Oxfordshire faptul că am remarcat pe loc excepţionalele calităţi ale doctorului Enys.

— Fără moşie şi fără un ban, aşa cum eram, spuse Dwight. Nu prea cred că o adâncă intuiţie sau chibzuinţă au făcut parte din calculele noastre, Caroline. Ne-am văzut. Şi, când s-a întâmplat asta, n-am mai avut ochi pentru nimeni altcineva.

— Uite, tu pui degetul pe rană, spuse Demelza, luând un pahar de vin şi încercând să se convingă pe ea însăşi. Fireşte că e mai bine ca fiecare fiică şi fiu să cunoască înainte cât mai mulţi oameni de vârsta lor. Dar cine poate spune că al douăzeci şi treilea bărbat pe care-l întâlneşti are ceva ce-l recomandă faţă de cel de-al treilea? Dacă s-a aprins focul cu al treilea, nimeni nu-l va putea stinge. Şi, dacă ai doar şase cu totul din care să alegi, va fi alegerea mai rea? Nu ştiu. Eu am văzut numai unul. Dar, pe de altă parte, eram diferită. Am fost peste

măsură de norocoasă.

— Să-l luăm pe Ross, spuse Caroline. Norocul n-a fost doar de o parte.

Demelza o bătu pe mână.

— Despre asta, putem discuta.

— Păi, zise Caroline, e bine pentru vechii prieteni să aibă un motiv de discuţie cu aproximativ douăzeci de minute înainte de ora unu noaptea, pe întâi ianuarie o mie opt sute şi unsprezece. Sunt sătulă de a mai toasta „Moarte francezilor", pentru că am făcut-o timp de aproape două decenii. Aşa că hai să închinăm în cinstea noastră – şi a prietenilor care nu-s cu noi.

II

Începutul lui ianuarie era frumos şi liniştit în Cornwall, cu pământul moale, umed şi fără frig muşcător. Toată aspra sălbăticie de care erau capabile vremea şi marea se retrăsese, stătea în aşteptare, abia putând fi considerată o serioasă ameninţare. Nu se vedea soarele; zilele treceau una după alta, cenuşii, blânde, cu cerul domolit. Comparând cu situaţia din urmă cu două săptămâni, părea că acum înspre după-amiază se strecura puţină lumină.

Într-o zi, Stephen Carrington îi spuse lui Clowance:

— Casa asta. Reşedinţa Trenwith, despre care spui că e în apropiere şi aparţine vărului tău, pe unde e?

— Chiar dincolo de Grambler. Ştii, satul ăla. Cam la şase kilometri.

— Am putea merge până acolo? Se spune că are mai mult de două sute de ani, şi pe mine mă interesează casele vechi.

Clowance ezită.

— Păi, oficial aparţine vărului meu, Geoffrey Charles Poldark, dar tatăl lui vitreg, Sir George Warleggan, are de fapt grijă de ea, şi Sir George nu e amator de vizite.

— Locuieşte acolo?

— Ah, nu. Dar nu e prieten cu familia noastră, şi mama mi-a interzis să mă duc acolo.

Stephen îşi trecu mâna prin părul des.

— Ei bine, am cea mai mare admiraţie şi respect pentru doamna Poldark şi ar trebui să fiu ultimul care să te încurajeze să n-o asculţi. E o femeie foarte frumoasă.

— Cine? Mama? Da, aşa cred…

— N-ai observat? Poate că nu, pentru că semeni foarte tare cu ea.

— Cred că sunt foarte deosebită faţă de ea – ten de altă culoare, oase mai mari, faţa de altă formă…

— Nu, nu, mă înţelegi greşit. Vreau să zic că doamna Poldark, deşi e o femeie frumoasă, nu e deloc încrezută din pricina asta. Aproape că

nu-şi dă seama – după toţi anii ăştia e încă puţin surprinsă când ochii unui bărbat se aprind de… de admiraţie. La asta te asemui cu ea. Nu-ţi dai… seama.

— Dacă ăsta se vrea un compliment, spuse Clowance, atunci îţi sunt recunoscătoare.

— Cu cât mă silesc mai tare, cu atât mă încurc mai rău în vorbe, spuse Stephen. Aşa că hai să spun din nou: n-aş vrea să te încurajez să nu dai ascultare mamei tale, să ştii. Să mă duc s-o întreb dacă putem merge? N-o să ţi se întâmple nimic în compania mea.

— N-o să mi se întâmple nimic nici dacă sunt singură, spuse Clowance. Dar s-o întrebi pe mama n-o să-ţi fie de folos. Te pot duce până la porţi dacă vrei şi, dacă sunt deschise, putem merge spre cotitura aleii, astfel încât să putem vedea faţada casei.

De acum, se făcuse ora unsprezece şi, pentru prima dată de câteva zile încoace, norii se răriseră, arătând discul soarelui ca o monedă de şase şilingi stând pe o podea prăfuită. Merseră pe la faleză pentru că Clowance ştia că, dacă mergeau în sus pe vale pe lângă mină, fetele de acolo aveau să-i vadă cu siguranţă şi apoi să înceapă să clevetească. Pe aici era un drum ce fusese mult mai frecventat de lume cândva, înainte de a se ridica gardurile Warleggan, dar deşi, mai recent, gardurile căzuseră sau fuseseră doborâte, drumul ăsta nu mai era la fel de mult folosit. Mare parte din el era acoperit de grozamă şi o parte din stâncă se prăbuşise.

Azi, marea era neinteresantă, plată ca o tavă de cositor. Chiar şi pescăruşii erau taciturni. Totul era tăcut, în aşteptare.

Clowance spuse:

— Tata mi-a spus odată că există o cale înspre Trenwith de care nu ştie decât el. Obişnuia să se joace acolo cu vărul lui care a fost omorât într-o mină.

— A spus unde anume?

— Era undeva pe drumul ăsta – un vechi tunel de mină. Mergea pe sub bucătării şi ieşea lângă o gură de puţ, în curte. Când George Warleggan trăia acolo cu soţia lui, acum mai mult de doisprezece ani, i-a interzis tatălui meu să intre în casă, aşa că tata i-a făcut una sau două surprize neplăcute.

— Şi după aia ce s-a întâmplat?

— Cred că au ajuns să se bată de mai multe ori.

— Aşa a căpătat tatăl tău cicatricea?

— Cum de ştii că are una?

Stephen îşi întinse mâna s-o ajute să treacă de un bolovan.

— Desenul ăla al lui Jeremy. E al tatălui tău, nu-i aşa?

Clowance îi respinse mâna şi urcă repede după el.

— Înainte să se însoare, tata a luptat în America. De acolo a căpătat-o.

— Şi Ben Carter are una asemănătoare.

— Da… Oarecum. De ce spui asta?

Stephen nu răspunse pe loc. Faţa îi era întoarsă spre mare, unde o linie subţire a unui val neaşteptat se mişca pe sub suprafaţă spre faleză.

— Ben Carter e nebun după tine, nu-i aşa?

Clowance nici nu clipi.

— Cred că i-am căzut cu tronc.

— Şi el?

Ea zâmbi slab.

— Ce vrei să zici? Ce-i cu el?

— Adică ţi-a căzut şi ţie cu tronc el?

— Dacă da sau nu, ar trebui să mă simt obligată să-ţi mărturisesc ţie?

— Nu… N-ar fi trebuit să întreb. Nu…

Continuară să meargă şi ajunseră la nişte stâlpi ruginiţi, singurele rămăşiţe ale gardurilor zdravene ale lui George.

— Ale cui îs oile? întrebă Stephen când intrară pe prima tarla. Warleggan cultivă aici?

— Nu, or fi ale lui Will Nanfan sau Ned Bottrell. Ei iau în arendă terenurile astea de la agentul lui Sir George.

— Sunt cu miei – oile, vreau să zic. O să fete curând. Am crescut la o fermă, ştii.

— Nu, n-am ştiut.

— Obişnuiau să mă pună adesea să ajut fermierul cu mieii.

— Ai…

— Da… O fermă lângă Stroud.

Continuară să meargă.

— De îndată ce se nasc mieii, o să trebuiască să fie luaţi de aici, din câmpurile astea, zise Clowance.

— De ce?

— O să-i ia pescăruşii.

— Ce, pescăruşii ăştia?

— Nu, cei mari cu spinarea neagră. Îs mari ca gâştele. Chiar şi lângă sat, n-o să fie în siguranţă mieii…

Acum, puteai vedea coşurile cenuşii de la Trenwith ascunzându-se sub panta terenului.

— Acolo, spuse Clowance, oprindu-se. Asta-i casa.

— Dar asta nu-i faţada, cu siguranţă că-i spatele.

— Da. M-am răzgândit.

Priviră pentru câteva clipe.

Stephen spuse:

— Călăreşti superb calul ăsta negru.

— Nero? E un vechi prieten.

— În fiecare dimineaţă. Pe plaja aceea. Precum vântul. Mă întreb cum de nu te temi că ai să cazi în vreo groapă.

— Are pasul sigur.

— Păi, eu îţi spun, e o privelişte superbă.

— Tata o numeşte promenada mea.

— Ce vrea să spună cu asta?

— Nu sunt sigură. Nişte cuvinte culese din Londra.

Se lăsă tăcerea.

— Nu se vede fum pe coşuri, zise Stephen.

— Ţi-am spus eu. Cei doi Harry – ăştia-s îngrijitorii – locuiesc în căsuţă.

— Pot să-ţi cer o favoare? întrebă el.

— Depinde.

— Aş vrea să văd casa. Vrei să stai aici, să mă aştepţi zece minute până când arunc o privire pe acolo?

Ea era foarte hotărâtă.

— Nu. Dar, dacă vrei, o să vin cu tine.

— Ce-o să zică doamna Poldark?

— Poate că nu trebuie să ştie.

III

Intrară în reşedinţa Trenwith. Uşa n-avea nici încuietoare, nici zăvor. Aerul dinăuntru mirosea urât a umezeală. În vastul hol, cenuşa de la un foc necurăţat zburase peste dalele de piatră şi se aşternuse în strat gros pe masă. Stephen admiră fereastra uriaşă, cu sutele ei de ochiuri de sticlă. Se duseră în salonul de iarnă, care era şi el plin de mobilă. Acolo se vedeau mai puţine pânze de păianjen, ca şi cum cei doi Harry făcuseră un efort să ţină o încăpere curată.

— Unde e vărul dumitale? întrebă el.

— Cu armata, în Portugalia.

— Şi, când se va termina – dacă supravieţuieşte –, asta e moştenirea lui… Ce noroc au unii, zău aşa!

Ea îşi dăduse jos pelerina. Sub aceasta, purta o rochie galbenă doar cu o nuanţă diferită de culoarea părului ei. Se aşeză într-unul din fotolii şi îşi scoase un ghimpe ce-i intrase în sanda. Tu n-ai… n-ai avut nicio moştenire?

— Nu… Nimic. Domnişoară Clowance…

— Da?

— Ştii, poate… poate poţi ghici de ce mi-am permis să te întreb despre simţămintele tale faţă de Ben Carter.

— Pot?

— Am sperat că poţi. E pentru că io ţin tare la tine.

Ea se uită atentă la lumina iernii ce cădea prin fereastra zăbrelită

pe covorul ponosit. Încă erau două picturi pe perete.

— Ai auzit?… întrebă el.

— Da, am auzit.

— I-am spus o minciună mamei tale, zise el.

— Ce anume?

— Dacă-mi mărturisesc sentimentele faţă de tine, atunci nu pot s-o fac la adăpostul unei minciuni. Trebuie să-ţi spun adevărul. I-am spus doamnei Poldark că am un fel de afaceri în Bristol, că vasul meu – *al meu*, bagă de seamă – a fost lovit de o furtună, că s-a scufundat şi că eu, cu tovarăşul meu şi cu Budi Halim ne-am pus pe plută şi eram acolo unde ne-aţi găsit, de unde ne-a pescuit Jeremy. Asta nu-i adevărat.

— Nu?

— Nu. Nu era vasul meu. N-am niciun ban băgat în el. Vin din Bristol, asta-i adevărat, dar ca marinar, vezi tu, doar mai bine educat decât cei mai mulţi, mulţumită familiei Elwyn, care m-a adoptat. Vasul *Unique* nu avea încărcătură spre Irlanda şi n-a fost lovit de furtună. N-a existat nicio furtună. Era un vas de corsari echipat în Bristol de şase negustori, şi eu eram ţintaşul de la bordul ei. Am navigat spre coastele Franţei căutând o pradă. Am găsit câte ceva, dar înainte de a putea pune mâna pe ele, am intrat în abordaj cu două nave maritime franceze – un fel de goelete, doar că mai mici… Putem lăsa în urmă majoritatea navelor de război. *Puteam*. Nu şi pe alea. Ne-au urmărit şi ne-au scufundat în largul coastelor insulelor Scilly **[37]** . Fără milă. Am fost nimiciţi.

Ea îşi încheie la loc catarama încălţămintei.

— De ce i-ai spus mamei altceva?

El ridică din umeri.

— Nu eram prea mândru de îndeletnicirea mea. Voiam ceva mai mult, dădeam impresia că sunt ceva mai mult. Nici ăsta nu-i un lucru de care să fiu mândru, nu-i aşa? Dar aşa am gândit, sub imboldul momentului, ca să zic aşa, spontan, la prima vedere. Şi, după aia, desigur, a trebuit să-mi menţin povestea… Se uită înspre ea. Îmi pare rău, Clowance. N-am putut să te mint.

— Îmi pare bine.

Ea se ridică, stând de probă într-un picior, apoi merse spre fereastră, încruntându-se la şirurile de buruieni din curte.

— Îmi pare bine, repetă ea.

El se apropie de ea din spate şi îi puse o mână pe braţ. Părul ei atârna pe faţă, şi el îi sărută firele care i se lipiseră de obraz. Apoi o întoarse spre el şi o sărută pe gură. Stătură aşa uniţi, dar apoi ea se eliberă încet.

— A fost bine, spuse el.

— Da, încuviinţă ea simplu.

El râse şi o trase din nou spre el, zâmbind pe când se sărutau, dar curând zâmbetul lui pieri. Mâinile începură să se mişte în sus şi în jos pe rochie, uşor, dar cercetător, atingându-i coapsele, talia, braţele, sânii, asemenea cuiva care explorează cu tăcută speranţă un tărâm minunat şi frumos chiar înainte de a-l cuceri.

Ea îşi eliberă gura şi spuse:

— Cred că e vremea să ne ducem acasă.

— Cina e peste două ore.

— Nu la cină mă gândeam eu.

— Nu. Nici eu…

Rochia ei avea un decolteu adânc, şi el i-o împinse cu două degete pe umăr, apoi începu să îi sărute umărul şi partea catifelată dintre umăr şi gât. Simţi că ea oftă din toţi rărunchii. Dând rochia câţiva centimetri mai jos, îi expuse partea de sus a sânilor, acea parte care se ridicase dintr-odată şi se umpluse cu respiraţia ei. El începu s-o sărute acolo.

Chiar înainte ca mâinile lui să ajungă din nou pe rochie, ea îşi puse degetele pe faţa lui, i-o mângâie uşor şi apoi îl împinse deoparte.

— Destul.

Satisfăcut cu reuşita sa, conştient de pericolul de a merge prea repede şi prea departe, el îi dădu drumul.

— Regret dacă te-am supărat.

— Nu m-ai supărat.

— Păi, atunci bine-mi pare că n-am de ce să regret.

Ea se înfioră, trăgându-şi rochia pe umăr, ca şi cum răcoarea casei ar fi atins-o dintr-odată. Îşi luă pelerina, şi el o ajută să şi-o pună, apropiindu-şi faţa de a ei. Apoi o sărută din nou pe gât.

Ea se îndepărtă.

— Ce-a fost asta?

Ascultară.

— Poate un şobolan, spuse el. Într-o clipă, o să se instaleze aici ca la ei acasă.

— Nu mi-aş dori să-i văd pe cei doi Harry. N-ar îndrăzni să mă atingă, dar ar putea fi periculoşi cu un străin.

— Lasă-i să încerce… Clowance.

— Da.

— Putem veni din nou aici?

— Depinde. Se duseră înspre hol.

El deschise uşa ce dădea afară şi se uită într-acolo.

— De ce?

— De tot soiul de lucruri.

Ieşiră. Zăvorul greu zăngăni pe când el închise uşa în urma lor.

— Când doamna Poldark o să se sature de mine, zise el, ceea ce o să se întâmple cât de curând, mă gândeam să stau o vreme în sat –

poate o să încerc să-mi găsesc de lucru. Nu mă trage aţa să mă întorc acasă. Mamei nu-i păsa de nimic. Pe taica nu l-am cunoscut, deşi, oricât ar fi de mirare, au fost căsătoriţi după lege. El a murit pe mare. Mie chiar îmi place să fiu aici, pe pământ solid, ca să mai schimb puţin peisajul, şi printre nişte… nişte oameni aşa delicioşi.

Îşi plimbă limba peste buze.

— Nu ne poţi mânca pe toţi, spuse Clowance.

El râse.

— Io râvnesc doar la atâta.

Nu se vedea încă nimeni în jur. Lungi umbre palide se mişcau împreună cu ei peste câmpie.

Ajunseră din nou la faleză. Apăruseră trei bărci de pescuit, împrăştiate pe marea neguroasă.

— Hai să rămânem aici puţin, spuse ea.

— De ce?

— N-are importanţă. Ea ştia că faţa ar fi dat-o de gol, arătând emoţiile pe care le simţea, şi n-avea chef să ajungă la Nampara până când nu-şi revenea de tot.

— O să-ţi pese, spuse el, dacă plec sau rămân?

— Atâtea întrebări, Stephen, atâtea întrebări… Acum, pot să te întreb şi eu ceva?

— Fireşte.

— Câte fete ai lăsat în urmă oftând după tine în Bristol?

El râse, încântat de întrebarea ei.

— Cum pot să răspund la asta? Există fete… au fost fete… am douăzeci şi opt de ani, Clowance, cum să nu fi fost? Doar una a fost importantă, dar s-a sfârşit acum cinci ani. Asta a fost singura importantă – până acum.

Ea se uită la el.

— Îmi spui adevărul?

— Trebuie să ştii că aşa e. Scumpa mea. Iubito. Frumoasa mea. Nu te-aş… n-aş putea să te amăgesc cu asta.

Ea îi întoarse spatele, dându-şi seama că o copleşeau din nou emoţiile pe care se străduise să şi le înăbuşe.

— Atunci, spuse ea, dacă eşti aşa drăguţ, Stephen, vrei s-o iei înainte? O să vin şi eu după tine… peste puţin timp.

Capitolul 7

I

Ross ajunse în Chatham sâmbătă dimineaţa devreme, pe 12 ianuarie 1811. Supravieţuise luptei sângeroase de la Bussaco doar cu o

zgârietură la umăr, dar se molipsise de gripa ce făcea ravagii în Lisabona când ajunsese acolo, aşa că pierduse primele vase spre casă. O porni neîntârziat spre Londra, şi primul lucru pe care-l făcu atunci când ajunse fu să-i trimită Demelzei scrisoarea pe care o scrisese pe când se legăna pe apele bătute de vânt ale golfului Biscaya.

După ce dormi timp de nouă ore într-un pat confortabil, luă micul dejun şi merse prin ninsoare să-l vadă pe George Canning la Brompton Lodge, noua reşedinţă a lui George. Era în satul Old Brompton, la mai puţin de o jumătate de oră de mers pe jos din Hyde Park Corner, situată printre livezi şi grădini de zarzavat; chiar dacă terenurile şi potecile singuratice dintre acestea erau împânzite de pungaşi şi de tâlhari de drumul mare. Canning era acasă, şi-l primi cu nerăbdare, îi ascultă raportul şi pe loc îi ceru lui Ross să repete relatarea în faţa ministrului de externe, Lord Wellesley, şi a celorlalţi membri ai cabinetului. Ross acceptă, atâta timp cât o făcea repede; singura lui dorinţă acum era să ajungă în sânul familiei.

Prietenia lui cu George Canning se adâncise de-a lungul anilor, până când Ross ajunsese să-l privească drept cel mai bun prieten al lui din Londra; şi ştia că acesta se afla în spatele celor mai multe misiuni la care fusese solicitat să participe. În prezent, Canning era exclus din viaţa politică şi din cabinet şi căzuse în dizgraţia atât a propriului său partid, cât şi a opoziţiei; dar lipsa unei popularităţi nemijlocite nu-l putea împiedica să fie o putere în ţară, atât ca orator, cât şi ca om de stat. Cu zece ani mai tânăr decât Ross şi venind din cu totul alt mediu familial, avea un geniu politic pe care Ross nici n-ar fi putut spera să-l egaleze, dar n-avea deloc pregătirea militară a lui Ross (când recent se duelase cu Lord Castlereagh, secundul său trebuise să ridice trăgaciul pistolului pentru el, pentru că nu mai trăsese niciodată până atunci).

Cu toate acestea, aveau multe în comun; nonconformistul, ciolănosul cu cicatrice din Cornwall şi omul politic pe jumătate irlandez, isteţ şi colţos. Fiecare din ei avea o anumită aroganţă – niciunul nu tolera prostia pe faţă sau pe tăcute, aşa încât îşi făcuseră duşmani; amândoi aveau o loialitate intensă, aproape obsesivă faţă de prieteni, ce rezista în faţa tuturor vicisitudinilor; amândoi erau radicali reformatori prin temperament, cu toate că erau conservatori din necesitate. Amândoi fuseseră partizani credincioşi ai lui Pitt; amândoi crezuseră în emanciparea catolică şi amândoi se bucuraseră când, cu trei ani în urmă, sclavia fusese abolită în toate coloniile britanice. În mod special şi indiscutabil, aveau o mare simpatie pentru oamenii de rând, dar nutreau convingerea că o condamnare neobosită a războiului trebuia să aibă prioritate faţă de orice altceva.

Asta fusese duminică. Frumoasa soţie a lui Canning se afla la casa lor de la ţară, în Hinckley, cu fiul lor bolnav, aşa că el insistă ca Ross să petreacă ziua cu el. Îi povesti lui Ross despre nebunia regelui,

despre faptul că, pe 19 decembrie – cu mai mult de o lună în urmă –, Spencer Perceval fusese în cele din urmă obligat să pună în discuţie un decret al regenţei. Deşi se spunea încontinuu că regele se întrema, adevărul era că guvernul nu putea să aprobe nici măcar o singură măsură fără acordul lui şi era dificil să obţii o semnătură lucidă de la un om care se credea un animal de pe arca lui Noe.

De atunci, existaseră dispute aprige şi certuri în Cameră şi în afara ei, căci conservatorii doreau să restrângă puterile prinţului, cel puţin pentru doi ani. Se confirma ostilitatea înverşunată a prinţului faţă de guvernul tatălui său şi fusese auzit spunând după ce primise un mesaj din partea lor: „Pe legea mea, în clipa în care sunt regent, n-o să mai rămână nici măcar o oră!" Aşadar, partidul liberal se implicase cu o platformă în patru părţi: pacea cu Franţa; abandonarea disputei cu America; eliberarea Irlandei; şi abolirea zeciuielilor. Samuel Whitbread, fiul berarului, devenit om politic, avea toate şansele să devină ministru de externe împuternicit să negocieze pacea şi era aproape sigur că Lord Grenville va fi prim-ministru.

— Deci va veni pacea, spuse Canning cu amărăciune, o altă pace cârpită ca pacea de la Amiens de acum zece ani, o pace care i-a înapoiat Franţei jumătate din imperiul ei colonial şi i-a acordat lui Bonaparte exact răgazul de care avea nevoie înainte de a o porni în următorul său tur de cuceriri. Va veni şi retragerea din Portugalia a unui Wellington discreditat şi abandonarea acelei ţări în braţele francezilor.

— Asta *nu trebuie* să se întâmple, spuse Canning. Dar nu ştiu cum se poate împiedica aşa ceva… Tocmai l-am văzut ieri pe Perceval. Încă bravează în ce-l priveşte pe rege, dar, cu titlu confidenţial… ei bine…

— Îl crezi pe prinţ de neclintit? spuse Ross.

— Neclintit în ura pe care o are faţă de actualul guvern, da. Îmi făcusem, pentru o vreme, speranţe în legătură cu Lady Hertford. Ea, cred eu, îl conduce pe prinţ spre o viaţă mai cumpătată. După cum ştii, eu sunt *persona non grata* în relaţiile cu prinţul; dar am folosit prilejul de a vorbi cu Lady Hertford despre acest subiect. Ea crede că nu poate face nimic pentru actualul guvern, pentru că a fost denunţat irevocabil.

— Şi prinţul e în favoarea tuturor politicilor acceptate de liberali? Chiar şi a păcii?

— Aşa s-ar părea. În afară de partidul liberal însuşi, toţi consilierii lui personali, Adams, Moira, ducele de Cumberland, Sheridan, Tyrwhitt…

— Sheridan?

— Poate că aici e o slabă speranţă. Aşa cum ştii, el e unul dintre cei mai vechi prieteni ai mei, dar în ultima vreme nu ne-am prea văzut. El e prietenul cel mai apropiat al prinţului, dar nu e bine văzut

de membrii familiei Hertford şi se prea poate ca aceştia să-l fi influenţat pe prinţ împotriva lui. În afară de asta, fireşte, acum e rar treaz…

Se lăsă tăcerea. Ross îşi mişcă glezna. Canning spuse:

— Nu trebuie să pleci încă acasă, Ross.

— E timpul.

— Nu, cel puţin nu până când trece criza. A fost chinul dracului să ţin membrii de toate convingerile politice în Londra în iarna asta frumoasă şi geroasă, când condiţiile au fost aşa prielnice pentru vânătoare. Vremea asta mai aspră de care avem parte azi abia acum ne-a atins. Dacă – pe parcursul următoarelor câteva săptămâni – pot conta pe votul tău în Cameră, asta ar aduce la cincisprezece numărul celor pe care mă pot baza necondiţionat. Acolo unde multe chestiuni sunt într-un echilibru precar, un astfel de grup poate exercita o mare influenţă.

— Influenţă în ce scop? întrebă enervat Ross. Nu poate răsturna o chestiune ce va fi decisă în întregime de boala regelui şi de cheful prinţului. Dacă mi-aş putea imagina un mod prin care, rămânând la Westminster, aş putea influenţa chestiunea păcii sau a războiului, aş rămâne. Dar asta ne depăşeşte.

— Păi, rămâi o săptămână. Două săptămâni. Stai aici cu noi! Joan ar fi vrut asta dacă ar fi fost aici. Să vezi legea trecută. Şi să îţi spui povestea în faţa celor din conducere. Te rog. E de datoria ta. Altfel, scopul misiunii tale nu e îndeplinit.

II

George Warleggan suferise cumplit în timpul sărbătorilor de Crăciun şi de Anul Nou. Nu-i stătea în obicei să îşi asume riscuri – exceptând cazul când era aproape sigur de câştig –, şi asta era problema. Cu toate astea, dacă ar fi mai aşteptat mult, cu siguranţă că ar fi pierdut ocazia. Alţii ar putea vedea la fel de limpede ca el, ar putea interveni şi ar putea să cumpere proprietăţile din Manchester dacă el n-o făcea. Era posibil să fie deja pierdute. În Londra nu se putea afla de pe o zi pe alta ce se întâmpla în oraşele din nord.

Rapoartele oficiale ale doctorilor erau încă optimiste. Spencer Perceval abia anunţase în săptămâna aceea în parlament că tocmai mersese să-l vadă pe rege şi că purtaseră o discuţie perfect normală, fără vreun semn de alienare mintală sau de confuzie din partea regelui. Cu toate astea, legea regenţei făcea progrese, încet, dar sigur; politicienii nu se puteau certa veşnic. Nici nu puteau aştepta. Nici George nu putea.

Şi apoi, din întâmplare, auzi într-o zi de cineva care putea să-l ajute să ia o decizie, care putea fi convins să-l ajute fără a şti că o face;

cineva din Cornwall – care se afla, în mod surprinzător, în Londra în acel moment. Chiar şi acest caracter surprinzător era plin de semnificaţii.

De când fusese încarcerat într-un lagăr francez pentru prizonierii de război, curând după izbucnirea războiului, doctorul Dwight Enys începuse să studieze în mod special bolile mintale. Văzând efectul foametei şi al condiţiilor inumane asupra multor tipuri de bărbaţi sănătoşi, fusese surprins de marile diferenţe de rezistenţă dintre ei, de ciudata capacitate a unora de a se ridica deasupra privaţiunilor şi de egala neputinţă a altora. Mulţi oameni aparent puternici se prăbuşiseră; alţii de o evidentă şi considerabilă fragilitate supravieţuiseră. Şi ajunsese la concluzia că aici abordarea spirituală era cea care schimba situaţia: hotărârea fundamentală a minţii de a domina trupul. Când fusese salvat, Dwight Enys practicase această disciplină asupra lui însuşi, spre marea indignare a proaspetei sale soţii, întrucât îl vedea cum îşi suprasolicita în permanenţă rezistenţa.

Totul era acum în trecut, dar, în 1802, în timpul scurtei păci, plecase în Franţa cu bunul său prieten Ross Poldark, care încerca să dea de urma unor rude supravieţuitoare ale lui Charles, conte de Sombreuil, care fusese ucis în debarcarea eşuată la Quiberon în 1795; şi, pe când se găseau acolo, Dwight îl cunoscuse pe un anume doctor Pinel **[38]**, directorul unui ospiciu numit Bicêtre. Doctorul Pinel îi spusese că, în 1793, fiind puternic îndoctrinat cu principiile de libertate, egalitate şi fraternitate, se hotărâse să elibereze o duzină de nebuni din celulele lor murdare şi să vadă ce avea să se întâmple cu ei. Doi muriseră pentru că, înainte de a fi eliberaţi, picioarele le erau cangrenate de la îngheţ, ceilalţi zece nu pricinuiseră nicio supărare şi şase dintre ei se înapoiaseră în cele din urmă în societate, fiind vindecaţi. De atunci, doctorul Pinel le acordase atâta libertate pe cât era posibil şi în prezent lua cina cu ei în mod obişnuit. Era o nouă abordare în tratamentul nebuniei, şi, când se înapoiase în Anglia, Dwight publicase un articol despre experienţele sale şi ce s-ar putea învăţa din acestea.

Drept rezultat al acestei publicaţii, află de existenţa domnului William Tuke **[39]**, un negustor quaker din York care deschisese un ospiciu cu zece sau mai mulţi ani în urmă şi care, urmând o cale diferită şi mai umană decât doctorul Pinel, ajunsese, ca să zicem aşa, la aceeaşi uşă. Detenţia era redusă la minimum, pacienţilor li se dădeau sarcini de făcut, precum şi activităţi fizice sănătoase în aer liber. Dwight mersese să-l vadă şi făcuse turul ospiciului. Fusese extrem de impresionat. Doi ani mai târziu, îi cunoscuse pe cei doi doctori Willis şi cercetase ospiciul acestora. Acum făcea presiuni, aşa cum George ştia prea bine, pentru construcţia unui spital satisfăcător pentru boli mintale în Cornwall, poate în Truro, lângă Royal Cornwall

Hospital, ce fusese deschis în 1799.

Dar de ce se afla acum în Londra? Asta era ceea ce George voia să ştie. Doctorul Enys era bine cunoscut pentru şovăiala cu care părăsea Cornwallul – şi pe pacienţii săi din sat. Poate că se afla aici din consideraţie faţă de dorinţele soţiei sale, deoarece Caroline îşi petrecea întotdeauna o parte din toamnă în Londra, locuind cu mătuşa ei, doamna Pelham. Dar acum era ianuarie. În afară de clipele când făcea ceva în calitate de medic, Dwight era mereu ca peştele pe uscat.

Relaţia lui George cu familia Enys fusese destul de bună, dar niciodată apropiată de-a lungul anilor. La început, Dwight îi displăcuse cu totul când tânărul fără cabinet sau bani îl adoptase fără să ezite pe Ross Poldark, cel sărac lipit pământului, drept prietenul său personal, deşi cei din familia Warleggan îi arătaseră clar că trebuia să aleagă între ei şi el. Dar Caroline fusese întotdeauna amabilă cu Elizabeth şi, după căsătoria ei cu Dwight, perechile se întâlniseră adesea. Caroline, cu obişnuita ei aroganţă fermecătoare, nu reuşise să accepte că afectuoasa ei prietenie cu Ross şi Demelza ar trebui să limiteze vizitele ei mondene la Trenwith, şi Dwight a fost cel care a fost chemat la căpătâiul lui Elizabeth atunci când a născut prematur, a ajutat-o s-o aducă pe lume pe Ursula şi, mai târziu, împreună cu dr. Behenna, a privit neputincios în vreme ce Elizabeth se stingea.

În anii care au urmat, George fusese ocazional invitat la cină la Killewarren. Din când în când, se întâlneau în Truro. Odată, când Ursula întrerupsese bunul ei obicei de a fi sănătoasă tun, doctorul Enys o îngrijise în absenţa doctorului Behenna. Era genul acela de relaţie care nu-l împiedicase pe George să vină în vizită acasă la doamna Pelham. Dacă faptul că acest lucru nu se mai întâmplase niciodată în toţi aceşti ani făcea ca vizita să fie una neobişnuită, asta era ceva lipsit de importanţă în comparaţie cu nevoia lui.

Printr-o fericită întâmplare, pe când George intra zgomotos în Hatton Garden, afară se pusese un fotoliu, şi Caroline ieşise cu fata ei cea mare, Sophie. George descălecă repede şi aruncă frâiele calului pe un par. Strada era aglomerată, şi, pentru o clipă, Caroline nu-l observă pe vizitator.

Când se întoarse şi îl văzu, ridică dintr-o sprânceană şi spuse:

— Sir George, ce surpriză! Cui datorăm onoarea? Este cumva o lună cu R **[40]** ?

— Draga mea Caroline, am venit să văd dacă Dwight e acasă; dar plăcerea e mai mare să te găsesc pe dumneata şi să văd că arăţi aşa fermecător. Şi fiica dumitale… E bine, nici nu mai trebuie să întreb.

— Păi, da, mulţumesc. La fel ca noi toţi. Dar e posibil ca vizita dumitale să însemne că nu te simţi bine? Altminteri?…

Din nou, el evită ironia.

— Nu, nu. În trecere. Doar treceam pe aici.

Intrară. Dwight se găsea într-un mic birou mai departe de salon şi citea o broşură medicală. Se întreţinură cu toţii pentru o vreme, şi Caroline ceru să le fie adus ceaiul. De asemenea, îl invită pe George să ia cina împreună cu ei, iar el acceptă. La ceai, discutară despre criza constituţională, despre evoluţia războiului, despre cele mai noi piese de teatru, despre nelegiuirile sergenţilor de recrutare, despre îngheţurile puternice din ultimele două zile şi despre nevoia de o mai mare curăţenie pe străzile Londrei.

Invitaţia lui Caroline îi oferi lui George un răstimp, şi el fu recunoscător că nu trebuie să aducă în discuţie prea devreme adevăratul motiv al vizitei lui. Dar, când merseră să ia cina, apăru o mare complicaţie. Se aflau acolo nu numai mătuşa lui Caroline, doamna Pelham, ci şi un bărbat înalt şi şubred, pe nume Webb, şi doi tineri soldaţi (ale căror nume George le uită pe loc) cu pielea galbenă precum chinezii, de la febra din Indii. Şi mai era şi o fată… ultima dată când o văzuse…

— Ai cunoscut-o pe domnişoara Clowance Poldark? îl întrebă Caroline. Fiica lui Ross. A venit împreună cu noi pentru câteva zile.

— Eu… ăăă… spuse George. Da, în treacăt, cândva.

— Aproape că ne-am certat pe seama unor degeţei, spuse fata zâmbind.

— Într-adevăr.

Se înclină ţeapăn şi se duse la locul lui de la masă.

La cină, se purtă o conversaţie uşoară, şi el se întrebă sub ce pretext ar putea să discute mai târziu între patru ochi cu Dwight. Fata era îmbrăcată în gri şi arăta mai palidă decât îşi amintea el; dar părul lung şi blond era la fel, avea ochii cenuşii, pieptul tânăr şi semeţ. Semăna la statură, deşi arăta mai bine decât cealaltă fată pentru care nutrise sentimente tăinuite: Morwenna Chynoweth – apoi Whitworth, în prezent Carne.

— Îl cunoşti pe ducele de Leeds? o întrebă el pe Caroline în şoaptă, în vreme ce doamna Pelham, celălalt partener al său, discuta cu colonelul Webb. Îi venise brusc ideea să întrebe asta; deşi era contrar firii lui să-şi arate interesul faţă de orice subiect în faţa mai multor oameni decât era absolut necesar, i se părea că, dezvăluind exact acel interes, ar putea să ascundă inteligent adevăratul şi unicul motiv pentru care venise.

— N-aş pretinde că-l cunosc, spuse Caroline, pe un ton mai ridicat decât i-ar fi plăcut lui. L-am întâlnit o dată sau de două ori. Probabil că mătuşa mea îl cunoaşte.

— M-am întâlnit cu sora lui recent, în Cornwall.

Caroline se uită înspre el pe deasupra paharului de vin.

— Te referi la Harriet Carter?

— Ah… Aşadar, o cunoşti?

— Ah, da. Destul de bine. Am mers la vânătoare împreună.

— Locuieşte lângă Helston acum, deoarece soţul ei a murit.

— N-am ştiut asta. Ştiam că a fost lăsată fără niciun ban.

— Da, spuse George.

Un lacheu le reumplu paharele şi, după aceea, doamna Pelham încetă discuţia cu vecinul ei, iar conversaţia deveni una generală – în principal, cum Prinny urma să facă faţă responsabilităţilor când avea să devină regent. Dar, mai târziu, Caroline reveni ea însăşi asupra subiectului.

— Harriet Carter e soră sau soră vitregă a ducelui de Leeds? Nu-mi amintesc niciodată.

— Nici eu, spuse George, neavând habar despre asta.

— Ah, bănuiesc că sunt din aceeaşi căsătorie. Willy are cam treizeci şi cinci de ani. Dar sunt apropiaţi ca vârstă.

— Într-adevăr, spuse George.

Caroline se gândi la bărbatul serios şi extraordinar de lângă ea. Era destul de dificil să-l *placi* entuziast pe George, dar îl găsea interesant; şi avea suficient de multe trăsături ale unchiului ei în ea pentru a aprecia ceea ce făcuse el, cât de sus urcase, proporţiile realizărilor sale. De fapt, nu observase niciodată acea latură a firii lui ce putea fi fără scrupule şi răzbunătoare; şi câteodată se gândea că în el era ascuns un om mai bun, care se lupta să iasă la suprafaţă. Chiar atunci când Elizabeth trăia, i se păruse a fi un bărbat singuratic, deşi fără îndoială că era o singurătate generată de acreala firii sale.

El şi Ross, fireşte, n-ar putea niciodată să se împace; deşi elementul de ostilitate, reprezentat de Elizabeth, dispăruse, erau absolut incompatibili. Câteodată, se gândi ea cu ironie, când se afunda adânc în paharul cu băutură pentru a prinde curaj, îl dojenea pe Ross pentru atitudinea lui nepăsătoare faţă de bani, ceea ce, în opinia ei, mersese prea departe în direcţia opusă.

— Aşadar, vrei să-l cunoşti pe duce, nu-i aşa? zise ea.

Pe gâtul lui George apăru o vagă roşeaţă.

— Ah? Păi… Crezi că mătuşa dumitale îl cunoaşte?

— Da, cred că da.

— În cazul acesta, aş fi onorat…

Caroline refuză o farfurie cu bomboane ce i se oferise.

— O simpatizezi pe Harriet?

— O găsesc plăcută.

— Călăreşte al dracului de bine, George. Ştiai asta?

— Da.

— Eşti serios?

— Serios? Nu ştiu ce vrei să spui.

— N-are importanţă. Era o întrebare în glumă. Ai alte motive să-l întâlneşti pe duce?

— Nu, spuse George.

— Admir răspunsurile cinstite, spuse Caroline.

Cina luă sfârşit, şi doamnele se retraseră. Clowance fusese foarte tăcută, răspunzând doar cu o calmă sfială la complimentele unuia dintre tinerii soldaţi necunoscuţi, dar, din când în când, privea spre George, ca şi cum voia să evalueze persoana şi prezenţa lui acolo. În schimb, el o privea pe ascuns, sperând ca ea să nu bage de seamă, absorbind înfăţişarea ei tânără şi proaspătă, rotunjimea braţelor, aurii în lumina sfeşnicelor, buzele pline şi precis conturate pe care fără îndoială le gustase vreun tânăr, tânărul ei corp desăvârşit.

Bărbaţii beau vin de Porto şi discutau despre pariurile ce se puseseră la clubul Brooks's în ce privea formarea noului guvern. După mult timp, se ridicară să se alăture doamnelor. George îi lăsă pe ceilalţi trei bărbaţi să i-o ia înainte şi apoi îl chemă pe Dwight.

— Faptul că Clowance e cu tine… asta înseamnă că s-a întâmplat ceva cu Ross?

— Nu, e într-o misiune în Portugalia.

— Asta ştiu. Dar nu s-a întors încă?

— Nu s-a întors încă. Pot fi multe cauze ale întârzierii. Caroline s-a gândit că ar fi bine pentru Clowance să cunoască lumea.

— Mama sau fratele ei nu sunt aici?

— Nu. A venit cu noi.

— Şi voi staţi mult?

— Poate două săptămâni.

George spuse:

— E adevărat, Dwight, că ai venit la Londra să-l vezi pe rege?

Dwight ridică din sprâncene, dar pentru o clipă nu scoase niciun cuvânt.

— Nu-mi pot imagina cum de ai ajuns la o astfel de idee.

— Cine m-a informat mi-a spus că ştie asta din surse sigure.

— Trebuie să ştii, George, că Londra e un cuib de zvonuri. În special în vremuri ca astea.

— Totuşi, am fost surprins să aud că erai în oraş, ştiind cât de mult îţi displace – şi ianuarie nu e luna ta obişnuită.

— Adevărat.

— Ei bine, spuse George, nu e treaba mea, dar, dacă l-ai văzut pe Maiestatea Sa, sper că ai primit aprecierea care ţi se cuvine. Ar putea ajuta la înfiinţarea spitalului de boli mintale din Cornwall, dacă s-ar afla.

— Dacă s-ar afla şi dacă se va întâmpla vreodată.

— Bineînţeles. Prietenul meu mi-a spus că cei doi Willis îţi sunt prieteni apropiaţi.

— Prieteni *apropiaţi?* Mai deloc. Cel mult colegi. Nu sunt de acord cu metodele lor.

— Dar poate că ai discutat cu ei despre starea regelui?

— Am discutat despre starea regelui cu câţiva dintre colegii mei. Asta nu-i chiar mare lucru.

— Şi sunt pe-atât de optimişti în legătură cu însănătoşirea lui pe cât sugerează rapoartele?

— N-am ştiut că rapoartele erau atât de optimiste. Fireşte că toată lumea speră ca regele să-şi revină.

— Amin, spuse George.

— Dar…

— Dar ce?

— Nu era important, zise Dwight.

Se duseră înspre uşă. George spuse:

— Trebuie să plec acum. Nu vreau să-i deranjez pe ceilalţi, aşa că te rog mulţumeşte-i lui Caroline pentru amabila ei ospitalitate şi, de asemenea, doamnei Pelham. Şi mai mulţumeşte-i lui Caroline, te rog, pentru generoasa ofertă pe care mi-a făcut-o la cină. Aş fi încântat să accept.

— Ce anume este nu ştiu; dar fireşte că…

Dwight sună să fie aduse haina şi pălăria lui George.

— Care crezi *dumneata* personal că sunt şansele ca regele să-şi revină? întrebă George.

Dwight răsuci mânerul rotund al uşii între degete.

— De ce eşti aşa interesat?

— Ar putea hotărî viitorul Angliei.

— Războiul, vrei să zici.

— Războiul. Condiţiile din nord. Chiar viitorul Europei.

— Părerea mea personală este că regele nu-şi va reveni, spuse Dwight.

George îşi umezi buzele.

— Chiar dacă şi-a recăpătat minţile de trei ori până acum.

— Pe-atunci era mai tânăr. De fiecare dată, şansele unei reveniri depline sunt tot mai mici.

— Şi o revenire parţială nu l-ar împiedica să oprească legea regenţei?

— Parlamentul trebuie să hotărască asta.

— Se spune că mai are perioade de luciditate.

— Ah, da. A avut încă de la început. Dar nu durează. Fireşte că pot să mă înşel, dar aş fi foarte surprins dacă ar dura atât de mult încât să-i permită să reia conducerea treburilor statului.

George auzi paşii servitorului.

— Spui asta bazându-te pe rapoartele celorlalţi doctori sau pe observaţia dumitale personală?

— Cred că e o boală a sângelui, zise Dwight. O sugerează numeroasele simptome. E mai obişnuită printre bărbaţi, deşi eu

bănuiesc că poate fi transmisă latent, ca să zic aşa, prin partea femeiască. Ah, Chambers, condu-l pe Sir George la calul său.

Capitolul 8

I

George plecă a doua zi spre Manchester. N-ar fi fost prea nimerit ca el să fie plecat chiar când doamna Pelham aranja o prezentare pentru el în faţa ducelui de Leeds. Problemele financiare trebuiau să primeze în faţa celor sentimentale. În special pentru că unele puteau să le influenţeze pe celelalte.

Era necesar să se mişte repede. Deşi era iritat de zgârcenia în conduita profesională a lui Dwight Enys – şi discret se hotărî ca în schimb, dacă şi când va veni vremea deschiderii unei liste de subscripţie pentru plănuitul spital de boli mintale în Cornwall, ar trebui ca acesta să se aştepte la o zgârcenie similară (a lui, a pungii lui George) – cu toate acestea, Dwight avusese dreptate atât de des în chestiuni medicale, încât era pregătit să fie influenţat de ceea ce Dwight spusese la acea întâlnire. Era absolut convins că Enys îl văzuse pe rege – chiar dacă părea că ascundea asta. Fără un astfel de contact personal, n-ar fi putut fi niciodată atât de categoric.

În Manchester, găsi situaţia aproape neschimbată de la vizita lui din septembrie. Cu Indiile de Vest şi America de Sud ca singure pieţe de desfacere, mărfurile produse în fabrici erau stocate în depozite, neputând să-şi găsească cumpărători pe o piaţă saturată, în vreme ce o Europă asediată plângea după ele. Luna trecută, decembrie, fuseseră 273 de falimente în comparaţie cu 65 cu patru ani în urmă. Câştigurile ţesătorilor se cifrau la mai puţin de jumătate din cele ale muncitorilor agricoli. Maşinişti calificaţi în prelucrarea bumbacului lucrau nouăzeci de ore pe săptămână pentru opt şilingi.

Bineînţeles că se spera la o schimbare. Dar nimeni n-avea bani de investit într-o speranţă.

Cu excepţia lui George.

La un preţ derizoriu, el cumpără o filatură de bumbac numită Flemings. Pentru alte două firme – Ormrod's, o imprimerie de ţesături, şi Fraser, Greenhow, constructori şi ingineri –, aranjă să primească credite însemnate prin banca Warleggan pentru a le permite să-şi menţină solvabilitatea – asta nu printr-un împrumut direct, ci prin cumpărarea unei substanţiale cote-părţi pe numele lui, aşa încât deţinea o parte mare din acţiuni. Mai făcu alte trei mici investiţii şi cumpără, la un preţ redus, mărfuri al căror preţ urma să crească odată cu terminarea războiului. Cu totul, investise 72.344 de lire, ceea ce era

aproape tot capitalul utilizabil pe care-l poseda.

Se întoarse în Londra pe o vreme aspră, după o săptămână, satisfăcut că luase exact la timp măsurile necesare.

Din nefericire, întâlnirea lui cu ducele de Leeds, ce avu loc la trei zile după întoarcerea lui, nu se desfăşură sub auspicii prea favorabile. Excelenţa Sa îl privea pe Sir George ca pe un parvenit între două vârste. Menţionarea numelui lui Lady Harriet făcu intenţiile sale mai clare decât dorise, şi ele fură la fel de limpede respinse. Ducesa fu mai amabilă, dar poate doar pentru că nu era sora *ei* sau pentru că era prea distrată ca să-i pese. Era o tânără frumoasă, care intra şi ieşea continuu din încăpere urmată de doi servitori, căutând o cheie pe care o pierduse.

Dar George, chiar dacă acordase o bilă neagră atitudinii arogante a ducelui – o notă ce, în paranteză fie spus, nu avea să fie niciodată uitată – nu fu prea afectat de asta. Ştia că banii vorbesc chiar şi în cele mai înalte cercuri şi că, dacă şi când investiţiile din Manchester îi aduceau profiturile scontate, ceea ce trebuia să fie într-un an, urma să valoreze cu totul o jumătate de milion de lire. Chiar şi familia Leeds, cu toate măreţele sale contacte, nu putea ignora asta. Harriet nu avea să o ignore, îndrăzni el să creadă. Cu sau fără permisiunea dezagreabilă a ducelui, în cele din urmă ea urma să se mărite cu el.

II

Din politeţe, dar cu o nervozitate crescândă, Ross rămase în Londra. Fireşte că-i scrisese din nou Demelzei. Nu numai că era nerăbdător să se întoarcă acasă, dar se plictisise în zilele când se găsea la Westminster, unde se părea că toată lumea era mai preocupată de ce foloase putea trage după criza constituţională decât de purtarea războiului sau de ţesătorii care flămânzeau în nord. Admitea pe deplin că toate cele trei probleme erau legate una de alta, dar îl dezgusta ca ultimele două să fie pe jumătate ascunse în bătălia pentru puterea politică.

Se aranjă o întâlnire a lui cu ministrul de externe, dar aceasta în sine era o confruntare dificilă şi delicată. În primul rând, nu-l simpatiza pe Wellesley. Fratele lui, recent înnobilatul viconte Wellington, era trufaş, scorţos, lipsindu-i căldura, dar avea farmecul unui soldat extrem de înzestrat. Wellesley, cu zece ani mai în vârstă, poate că făcuse treabă bună în India, dar era cu mult prea autoritar pentru Anglia şi unii îl credeau leneş şi infatuat. Un mucalit spusese că nu-l poţi vedea pe Wellesley plimbându-se pe afară fără a simţi că se aştepta să fie urmat de tropăitul elefanţilor.

Mulţi credeau că postul de ministru de externe ar fi trebuit să fie ocupat de către Canning, dar acesta fusese exclus de către invidii

partizane şi de către propriile lui erori de judecată.

Aşadar, o întâlnire sensibilă din două puncte de vedere, pentru că Ross plecase în Portugalia în misiunea doar pe jumătate oficială de „observator” cu aprobarea guvernului, dar nu la ordinul acestuia. Canning, Dundas şi Ross erau în spatele acestei mişcări, şi, la început, Wellesley încercase să împiedice vizita, pe motiv că existau suficiente informaţii oficiale despre Portugalia fără a mai trimite spioni.

Din fericire, Ross nu auzise acest cuvânt ca referindu-se la el însuşi, dar cunoştea reţinerea generală a lui Wellesley şi putea fi şi el trufaş la fel de bine ca oricine. Cu toate acestea, caracterul raportului pe care-l adusese arăta atât de limpede admiraţia lui pentru amplasarea şi comportamentul trupelor britanice pe câmpul de luptă, încât Lord Wellesley îşi exprimă aprecierea şi promise că întregul cabinet va primi copii după el până la sfârşitul săptămânii.

Şi Perceval exprimă laude şi trimise o notă în acest sens, dar Canning tot nu era mulţumit.

— Batem la uşi deschise, prietene. Trebuie să vorbeşti în Cameră pe tema asta.

— N-aş putea, spuse Ross. Sau n-aş vrea.

— De ce nu?

— Până când proiectul de lege a regenţei nu e votat, nimeni nu e interesat nici cât negru sub unghie. Oricum, dacă ar trebui să distribui acest raport către toţi membrii Camerei, crezi serios că le-ar schimba felul de a gândi? Sau i-ar convinge pe cei care încă nu sunt de aceeaşi părere? Nici măcar nu s-ar obosi să-l *citească*. Dacă m-aş ridica şi mi s-ar da cuvântul, câţi crezi că ar sta să asculte? Crezi că Whitbread, Wilberforce sau Northumberland ar fi cât de puţin influenţaţi de orice aş spune eu – ar fi măcar cu o iotă mai puţin siguri că Anglia va pierde războiul din Peninsulă?

Canning îşi muşcă degetul mare.

— E un subiect la care m-am gândit toată săptămâna. Întrebarea este ce-i de făcut în legătură cu el.

— Trage linie şi lasă-mă să plec acasă.

— Să baţi la uşi închise e ceva mai de folos decât la cele deja deschise, zise Canning. Nehotărâţii sunt cei care contează. Şi aici doar nehotărâţii cu influenţă. M-am gândit, m-am gândit de ceva vreme că ar trebui să-i spui povestea ta lui Lady Hertford, care fără îndoială ar putea fi convinsă să i-o repete prinţului. Dar nu sunt deloc sigur. Este posibil să fie o greşeală din partea mea. Nimic nu-i nici măcar pe jumătate convingător din auzite, nu-i aşa? Păi, ce zici, nu-i aşa?

— Nu, aş zice că nu.

— Aşadar, ar trebui să fie direct de la sursă. N-am dreptate? Este doar o singură persoană care trebuie să audă acest raport, şi aceasta e prinţul însuşi.

III

Pe când ianuarie se apropia de sfârşit, iarna se înăspri şi Tamisa îngheţă. Copacii de lângă Brompton erau ţepeni de chiciură. Caii alunecau şi sforăiau pe drumurile îngheţate, cu răsuflarea ca a dragonilor în văzduhul posomorât. Păsările picau moarte printre meri, vulpile se furişau la adăpost prin colţurile şoproanelor, vălul ceţii londoneze, netulburat de vânt, rămânea la distanţă înspre răsărit.

Ross îşi ocupa mare parte din timp modificând şi revizuind raportul, aşa încât să poată fi citit limpede şi fără echivoc. Îi scrise pentru a treia oară Demelzei, scuzându-se pentru întârziere, dar fără a o explica. Era o scrisoare foarte lungă, cea mai lungă pe care i-o trimisese vreodată, şi în ea relata o parte destul de mare din ceea ce conţinea raportul, dar în termeni mai familiari. Îl ajuta, aflase el, să vadă totul prin ochii ei.

Susţinu, în van, în discuţia cu George Canning că, şi în eventualitatea în care această întâlnire, această anormală întâlnire, ar putea fi convenită, prinţul de Wales se va fi hotărât de mult, bazându-se pe vastele sale surse de informaţii, în ce priveşte avantajele şi dezavantajele retragerii din Peninsulă. Ross mai sublinie că monarhia (sau reprezentantul său) ar putea să invite câţiva politicieni să formeze un guvern cu ale cărei linii politice să fie în *general* de acord, dar dincolo de asta n-ar putea cu siguranţă să controleze fiecare temă politică, odată ce cabinetul se va fi format. Canning replică atunci că, dimpotrivă, Pitt, deşi omul regelui, trebuise să-şi dea demisia cu zece ani în urmă pentru că dorise să-i emancipeze pe catolici, un act faţă de care regele se opusese cu vehemenţă. Cu alte cuvinte, niciun om politic, nici chiar Grey sau Grenville, n-ar putea negocia pacea cu Franţa dacă prinţul regent nu dorea asta. Să-l manipulezi pe prinţ şi să-i influenţezi modul de a gândi, şi poate astfel ai reuşi să previi dezastrul final.

Şi cum, întrebă Ross, îşi imagina cineva că o singură relatare a unui practic necunoscut membru al parlamentului, trimis pentru a observa mersul războiului, ar putea „manipula” chiar şi în cel mai neînsemnat mod mintea moştenitorului legal? Canning încuviinţă prefăcut. Dar înecatul, spuse el, se agaţă şi de un pai; nu merita oare să te agăţi de acel pai în beneficiul cauzei în care credeau atât de mult cu toţii? Şi, la urma urmei, nu se spune că ultima picătură umple paharul? Sheridan, cu toate vechile sale angajamente, era, ştia el, de partea lor. La fel şi Lady Hertford. O mare parte dintre oamenii obişnuiţi ai ţării ar fi foarte supăraţi dacă am ceda acum în faţa lui Bonaparte după toţi aceşti ani de lupte grele. Conta chiar atât de mult dacă Grey sau Grenville ar veni la putere, dacă în ce priveşte

încheierea păcii ar avea mâinile legate?

Sforile, spuse Ross în scârbă, cine ar trage sforile pentru convenirea acestei întâlniri? Nu Wellesley, spuse Canning, el era prea mult implicat. Trebuia să fie Sheridan. Nimeni altcineva n-ar putea reuşi. Pentru că trebuia făcută în secret, aşa încât nimeni altcineva în afara celor mai apropiaţi prieteni ai prinţului să nu ştie.

În ultimele zile ale lunii, vremea se înmuie şi zona rurală îngheţată deveni o mlaştină. Ross merse de câteva ori la Cameră când era în discuţie un vot important şi îl auzi pe Canning vorbind. Canning exercita o uimitoare autoritate asupra Camerei Comunelor, unul dintre cele mai dificile lucruri de obţinut şi la fel de dificil de menţinut. O bruscă tăcere se lăsa în încăperea zgomotoasă de îndată ce un orator măreţ sau influent se ridica; dar ceea ce avea de spus era supus unei foarte atente examinări, ca şi când ar fi fost un necunoscut, şi, dacă subiectul nu se ridica la nivelul reputaţiei sale, începeau curând întreruperi zgomotoase. Fără îndoială că nu şi cu Canning de data asta; vorbi timp de şaptezeci de minute şi primi ovaţii la sfârşit. Mai târziu, când Ross se strecurase printr-o mulţime de membri ca să-l felicite, Canning zâmbi şi spuse în şoaptă:

— Abia ce am auzit, dragă prietene. Mâine-seară la şapte.

— Unde?

— Reşedinţa Holland. Să întrebi mai întâi de Sheridan.

Asta ar fi pe 29. Ross încuviinţă din cap mohorât şi ar fi plecat, dar Canning îl atrase înapoi în cercul său de prieteni – Smith, Ward, Huskisson, Bowne şi restul –, ca şi cum ar fi vrut să-l ferească de pericolele pesimismului şi ale îndoielii. Ross îl întâlnise pe moştenitorul tronului de două ori la recepţii în ultimii ani şi avea o părere foarte proastă despre el. Ţara, se gândea el, era pe un drum foarte rău dacă urma să fie guvernată sau subordonată unui guvern care depindea pentru a exista de acest filfizon gras şi infatuat. Era subiectul bătăii de joc şi al dispreţului aproape unanim, şi pamfletele tipărite despre el erau de un sarcasm şi de o cruzime de neîntrecut.

Doar cu o săptămână în urmă Ross plătise un penny pentru un pamflet care zicea:

Nu-i peşte mai gras ca el ce se zbate-n în recea mare.
Ia te uită cum mai bea, tot oceanu' parcă-l vrea!
Şi toţi peştii galantoni se feresc din a lui cale
Ba se mai dau şi la fund; da' ce bine le mai e
Că aşa prin preajma lui stau toţi monştrii-adâncului.
Oare cum l-o mai chema? Este el regentul mării?
Dac-ar fi s-o luăm aşa, după formă şi grămadă
După unsuroasa-i coadă,
Ăsta trebuie să fie, dacă ochii nu mă-nşală,

Sigur că erau unii care erau de altă părere. În felul lui capricios şi neprevăzut, sprijinise arhitecţi, actori şi scriitori mai mult decât orice alt prinţ din anale; dar viaţa lui risipitoare, desfrânată, completa autoindulgenţă fără rost a existenţei lui îl iritau pe Ross aproape tot atât de mult ca pe marea parte a poporului englez. Gândul de a raporta unui astfel de om i se părea o încercare a celei mai amare inutilităţi.

Proiectul legii regenţei trebuia să devină lege cam pe cinci sau şase februarie. Canning auzise zvonuri că nu exista acord în tabăra liberalilor. Lorzii Grey şi Grenville, după ce redactaseră răspunsuri adecvate pentru prinţ de susţinut faţă de rezoluţiile din Camera Comunelor, aflaseră că textele lor elegante şi bombastice fuseseră abandonate şi în locul lor fuseseră trimise nişte răspunsuri noi şi aproape necumpătate, aşa cum ar fi putut fi redactate de către prieteni indezirabili de teapa unora ca Sheridan sau Lord Moira. În legătură cu aceasta, ei trimiseseră o demnă scrisoare de mustrare către prinţ, subliniind că, în ajunul numirii lor la conducerea ţării, nu se cădea să le ignore sfatul şi în schimb să îl accepte pe cel al consilierilor săi confidenţiali.

Aceasta nu fu absolut deloc pe placul prinţului, care era foarte neobişnuit cu mustrările. Cu toate acestea, Prinny nu putea face mai nimic acum. Făcuse în aşa fel, încât îi era practic imposibil să nu scape de actualul guvern şi nu exista nimeni altcineva. Lansdowne – spusese Canning – era prea tânăr şi n-avea experienţă ministerială, pe Tierney nu te puteai baza, Sheridan era un beţiv, Ponsonby – o nulitate. Prinţul trebuia să suporte morala şi să o scoată la capăt.

— Aş vrea să mai stai până când proiectul devine lege, continuă Canning. Fără să ţii cont de ceea ce se întâmplă între tine şi prinţ. E o criză, Ross, ce trece dincolo de meschinăria oamenilor care iau parte la ea. Mai e o săptămână ca regele să-şi revină! Când se va fi terminat, când totul va fi gata, când vom fi înfrânţi, atunci poţi să te întorci la moşia ta din Cornwall, şi eu mă angajez să nu îţi mai cer alte favoruri timp de douăsprezece luni! Vrei să fii de acord?

Ross zâmbi.

— Nu sunt nerăbdător să-mi văd moşia din Cornwall, ci pe nevasta din Cornwall.

— Păi, poţi să fii cu ea cam pe la mijlocul lunii februarie – peste ceva mai mult de trei săptămâni. O să vii la ducesa de Gordon vinerea viitoare?

— De ce naiba să vin?

— E serata ei la reşedinţa Pulteney. Vor fi acolo toţi oamenii importanţi, atât din guvern, cât şi din viitorul guvern.

— Eu nu sunt unul dintre oamenii importanţi.

— Cred că e esenţial să fii prezent. Oricât de neplăcute ar fi evenimentele sociale, totuşi ei îndeplinesc o funcţie importantă în guvernarea acestei ţări.

— Până atunci, spuse Ross, poate că o să fiu căzut în dizgraţie.

— Pentru ce?

— Cine ştie? Pentru că nu vorbesc cuviincios în faţa Excelenţei Sale? Pentru că-l insult pe unul dintre lacheii lui? Pentru că am greşit culoarea lavalierei?

— Ultima e cea mai gravă insultă, spuse Canning. Ştiu oameni care zac în Turn pentru mai puţin.

IV

Ora şapte părea neprielnică, dar probabil se considera că e mai bine dacă se prezenta după lăsarea întunericului. Numai Dumnezeu ştia, se gândi el, de ce ar trebui să fie nevoie de atâta discreţie. Nu avea asupra lui vreo comunicare personală de la ţarul Rusiei. Era de presupus că, în timpul acestei crize, cu toţii urmau a fi cercetaţi şi avea să le fie cântărită influenţa chiar şi faţă de măcelarul care aducea carnea pe uşa din spate.

Măcelarul, dacă stăm să ne gândim, avea toate şansele să aibă o mai mare influenţă, de vreme ce se ocupa de stomacul regal.

Exact la ora şapte, Ross fu condus în magnificul hol de aşteptare de către un servitor în livrea albastră cu auriu, i se luă mantaua şi pălăria, i se puse în mână un pahar cu vin. Vasta încăpere era goală, şi el privi indiferent la decoraţiunile sale în stil rococo. Prinţul, un bărbat preţios, avea evident o înclinaţie spre stilul flamboiant în arhitectură. La fel ca răposaţii regi ai Franţei. Ar putea exista aici o paralelă?

Scârţâitul unei uşi anunţă un bărbat corpolent şi mai vârstnic care îşi făcu drum spre el clătinându-se pe picioare, cu tocurile ţăcănind pe podeaua lucioasă.

— Căpitanul Poldark? Bună ziua. Va mai dura câteva minute. Prinţul e cu secretarul său, ocupându-se de o comunicare pe care abia a primit-o.

Îşi strânseră mâinile.

— Corespondenţa creşte ca volum atunci când tronul este aşa aproape.

— Bineînţeles.

— Vremea e mai blândă, slavă Domnului! Frigul îmi influenţează ficatul al naibii de tare.

Stătură în tăcere. Bătrânul tuşi într-un fel bolnăvicios.

— Încă o picătură de vin? Sau un rachiu v-ar cădea mai bine?

— Mulţumesc. E mai bine aşa.

Încă o tăcere.

— Prinţul e foarte prins de probleme, aşa după cum veţi înţelege. Ar fi fost, vă asigur eu, mai mult decât fericit dacă tatăl său şi-ar fi revenit.

— Ca noi toţi, domnule Sheridan.

— Ei bine, ah, ei bine. Chiar aşa fiind, v-aş recomanda să nu vă exprimaţi aceste sentimente aici – sau măcar să nu sune atât de sincer. Sheridan se sprijini de un scaun. Tactul e esenţial, căpitane Poldark. Ţi-am consolidat deja reputaţia de strateg militar, aşa că mă bazez pe dumneata să fii şi unul social!

Ross zâmbi.

— Prima e destul de nemeritată, aşa că nu ştiu cum voi corespunde aşteptărilor dumneavoastră în ce priveşte a doua… Dar, dacă sunteţi ocupat, vă rog nu aşteptaţi. Pot să stau şi de unul singur până când voi fi chemat.

— Nu, nu. Nu, nu. Dar, dacă îmi e permis, aş lua şi eu un pahar.

Mai trecură zece minute până când Ross fu primit în audienţă. Prinţul se găsea într-o cameră mai mică, stând la o masă bogat decorată şi examinând o tabacheră. Era îmbrăcat într-un halat de mătase verde oliv, brodat cu fir de argint; sub el, o lavalieră albă, o vestă de un galben strălucitor, pantaloni de mătase albă. Deşi cu un an sau doi mai tânăr decât vizitatorul său, părea bătrân prin comparaţie, o găină bătrână comparată cu un vultur. Totul la faţa lui – trăsăturile, pungile, pielea pătată – erau dovada unui trai lejer şi a excesele.

Ross se aplecă peste mâna împodobită cu bijuterii. Prinţul mormăi:

— Tatăl meu, spuse el, e un mare colecţionar de cutii pentru prizat tabac. Mă gândeam să i-o dau pe asta. S-ar putea să-i aline suferinţa. Se spune că a fost a lui Henry de Navarra. Ross nu crezu de cuviinţă să comenteze ceva, aşa că tăcu.

— Poate, căpitane Poldark, nu eşti un colecţionar? Sau poate eşti doar un colecţionar de informaţii?

— Excelenţă?

— Înţeleg că te-ai întors recent din Portugalia, unde anumiţi miniştri din guvernul tatălui meu au decis să te trimită pentru a obţine o imagine independentă a condiţiilor de acolo.

— Este corect, sir.

— Şi ai un raport de făcut?

— Credeam că Excelenţa Voastră l-a văzut deja.

Prinţul de Wales îşi ridică privirea pentru prima dată. Ochii lui, deşi înceţoşaţi, erau vicleni şi cercetători. Şi nu prea prietenoşi.

— Eşti în primul rând soldat, Poldark, un om de acţiune, mai degrabă decât un literat? Am găsit raportul dumitale interesant, dar nici pe departe bine scris. Mă laud că mă pricep într-o oarecare

măsură să apreciez stilul în literatură. Cu toate astea, mi s-a spus că vorbeşti cu mai multă uşurinţă şi poate că ai o idee mai clară a folosirii cuvintelor.

— Nu sunt orator, sir. Pot doar să sper a adăuga câteva observaţii la ceea ce e deja aşternut pe hârtie – şi, fireşte, să răspund oricăror întrebări pe care găsiţi de cuviinţă a mi le pune.

Prinţul continuă să se joace cu tabachera.

— Cel puţin nu promiţi prea multe. E ceva. Cu cât înaintez în vârstă, cu atât sunt înconjurat tot mai mult de oameni care promit prea multe. Asta e boala curtenilor, un blestem aruncat asupra regilor şi asupra prinţilor.

Din nou, Ross îşi ţinu gura.

— Ştii, şi eu aş fi vrut să fiu un om de acţiune mai mult decât mi s-a permis să fiu. Ştii asta? Războiul ăsta… războiul ăsta nu se mai sfârşeşte… Când a început, eram tânăr. Nimic nu mi-ar fi plăcut mai mult decât să conduc o armată pe câmpul de luptă – să fi participat *activ* într-o campanie. Medită la acest gând cu satisfacţie, încuviinţând din capul său mare, şi rosti: Nu sunt laş. Doamne, Dumnezeule, nu sunt laş. Nici familia mea fără un trecut militar nu e. Dar, pentru că sunt moştenitorul tronului, nu mi se permite niciun fel de participare activă! Trebuie să fiu… cocoloşit ca un fel de vierme de mătase costisitor şi de neînlocuit, aşa încât, când în cele din urmă tatăl meu o să moară, să fiu disponibil pentru a-i lua locul: să semnez documente, să numesc miniştri, să ajut la păstrarea statului englez! Dar *personal*, pentru *mine însumi*, ca fiinţă umană, sunt lipsit de satisfacţia promovării binelui general – sau cel puţin o mai mare stabilitate – al naţiunii. Şi, deşi poate că îmi invidiezi luxul vieţii mele protejate, Poldark – într-adevăr, poate că aşa e –, eu te invidiez pentru libertatea de a fi ceea ce de fapt eşti: soldat, politician, om de acţiune; am putea chiar spune, folosind cuvântul în sensul său mai puţin ofensator, un aventurier.

— Eu mă aventurez pe cont propriu doar în mină, sir, spuse Ross sec. Cât despre restul, de-a lungul vieţii, ocaziile s-au ivit pur şi simplu.

Prinţul căscă şi îşi întinse picioarele grase. Purta pantofi cu catarame de argint şi ciorapi albi din fir subţire de bumbac cu inserţii ajurate.

— Şi acum, că mi-ai fost prezentat, ei, când l-ai întâlnit prima dată pe Lord Wellington?

Întrebarea fu pusă brusc. Ross ezită o clipă.

— Wellington? După Bussaco, sir. Dar în treacăt. Era foarte ocupat.

— Trebuie să-l fi întâlnit înainte?

— Nu, sir.

— Şi pe Wellesley?

— L-am văzut la recepţii. O dată am schimbat câteva vorbe în Cameră. Până săptămâna trecută. Atunci i-am prezentat raportul.

— Şi Canning?

— Oh, pe Canning îl cunosc *bine*, sir. Îl cunosc de vreo şapte sau opt ani.

— Da, aşa mă gândeam şi eu. Aşa mă gândeam şi eu. Astea – totul – miros foarte tare a fi uneltirile lui Canning.

— Tot… toate astea, Excelenţă?

— Da, şi nu te mai uita aşa de sus la mine. Ştii ce vreau să spun. Pe Canning ar trebui să-l cheme Cunning! **[42]** Se consideră a fi prea însemnat pentru a lipsi de la conducere, aşa că, atunci când nu e inclus în guvern, încearcă permanent să se amestece şi să conducă un mic guvern al lui. Ce alt motiv ar fi putut avea vizita dumitale în Portugalia, când guvernul primeşte rapoarte absolut acceptabile despre tot ce se petrece acolo?

— Am întrebat asta, sir, înainte de a pleca acolo.

— Ah? Şi ce ţi s-a spus?

— Că un raport independent ar putea fi valoros, făcut de cineva care n-are nimic de pierdut sau de câştigat şi care, meritat sau nu, a câştigat o oarecare reputaţie de-a lungul anilor pentru… imparţialitate.

Prinţul întoarse cutia de prizat şi îşi trecu degetul pe fundul ei.

— A fost reparată, dar cu pricepere. Cred că tata n-o să observe, ce zici?

Din nou, Ross nu răspunse.

— Eşti recalcitrant, căpitane Poldark.

— Sir?

— Spun că eşti recalcitrant. Nu pretinde că nu mă înţelegi… Deci?

— Deci, sir?

— Deci, sir, spune ce ai de spus! Dezvoltă subiectul raportului. Spune-mi ce ai văzut, ce ai aflat şi ce ai dedus. Te rog, oferă-mi o mostră a elocvenţei dumitale.

Ross înghiţi în sec. Îi veni în minte să facă o plecăciune, să se scuze şi să plece indignat. La dracu' cu grăsanul ăsta de filfizon şi manierele lui alese, şi ciorapii lui, şi cutiuţele lui de prizat. Dacă ăsta e viitorul rege al Angliei, atunci Dumnezeu să ajute Anglia! Această întrevedere îşi urma cursul predestinat.

Dar… asta nu era o chestiune *personală* în legătură cu care i se acordase o audienţă. Dacă pleca, nu era *el* cel care pierdea. Dacă rămânea, dacă rezista în faţa acestei invitaţii nepoliticoase, nu avea să se câştige nimic, cu siguranţă nu de la prinţul ăsta burduhănos; dar el ar fi făcut tot ce putea fi făcut. N-ar putea să-şi reproşeze mai târziu – aşa cum o făcuse de multe ori în viaţă, când mândria lui, poate o falsă mândrie, îl împinsese să se poarte într-un fel ce înăbuşea din faşă orice

speranţă pentru cauza pe care o sprijinea. Acum, nu era momentul să ţină cont de preferinţele personale. Problemele erau mult prea importante.

Începu să vorbească – stângaci, oprindu-se, la început uitându-se spre prinţ, care continua să mângâie cutia de prizat tabac, apoi luându-şi ochii de la el, uitându-se la o statuie aflată în stânga canapelei pe care stătea Excelenţa Sa. Era o statuie a unui oarecare zeu grec; probabil un titan, bănui el după barbă şi corn. Încerca să uite omul viu care putea sau nu să-l asculte şi se adresă omului din piatră.

Vorbi preţ de poate zece minute aproape fără pauză şi în timpul ultimelor cinci cu ardoare, pentru că îl cucerise subiectul. În cele din urmă, se opri şi îşi coborî privirea. Prinţul pusese deoparte cutia de prizat, şi capul i se odihnea pe piept. Respira regulat. Ross se holbă la el cu crescândă mânie şi dispreţ. Celălalt bărbat îşi ridică pleoapele grele, oftă şi spuse:

— Ai ajuns la sfârşit?

— Acesta e sfârşitul…

— Aveau dreptate, Poldark, vorbeşti bine odată ce te-ai pornit. M-a ajutat să trag un pui de somn bun.

Ross înghiţi, încercând să se abţină.

— În cazul ăsta, sir, am dat greş, după cum m-am aşteptat. Dacă îmi e permis acum să mă retrag…

— Nu, nu îţi e permis.

Ross aşteptă. Un ceas franţuzesc bătu ora.

— Cum adică te aşteptai să dai greş? întrebă prinţul.

— M-am aşteptat să nu fiţi interesat.

Prinţul căscă.

— Mi s-a spus că la Bussaco, generalul Merle a ajuns pe creastă aproape fără a întâlni împotrivire. De ce a permis Wellington aşa ceva?

— Avea o linie a frontului prea lungă de păzit, sir. N-a fost fără împotrivire, dar au ajuns sus dintr-odată prin ceaţă, şi n-aveam destule focuri la momentul acela pentru a-i reţine.

— De ce poziţia defensivă a fost atât de extinsă?

— Pentru că, altminteri, ar fi fost întoarsă.

— Aşadar, bătălia aproape că s-a sfârşit dezastruos de la început?

— Nu, sir. Wellington ţinea trupe în rezervă pentru o astfel de situaţie. Din locul unde era putea să vadă întreaga creastă, dar, din cauza ceţii din zori, prea puţin din terenul de dedesubt. De îndată ce a văzut că francezii au răzbătut spre vârf, a trimis Regimentul 88 Infanterie – şi cred că şi ceva din 45; a urmat o luptă sângeroasă, ce a durat aproape douăzeci de minute, şi apoi batalioanele franceze de elită au fost alungate de pe creastă cu preţul de aproape de două mii de morţi.

— Ai participat la asta?

— Nu, sir, m-am alăturat companiei nepotului meu, care făcea parte din regimentul 43 al generalului-maior Craufurd.

— Patruzeci şi trei, spuse prinţul căscând. În cazul ăsta, ai fost mai mult decât un observator în stadiile mai avansate ale bătăliei.

— Da, sir. În acel atac, mai încolo în acea zi, asupra diviziei generalului Loison. Mărturisesc că n-am văzut niciodată oameni conduşi mai bine sau mai energic spre duşman. Vedeţi, generalul Craufurd, când le-a dat ordinul de atac, a strigat că trebuiau să-l răzbune pe Sir John Moore.

— Moore, comentă prinţul. Un alt eşec!

— Toţi cei care au luptat cu el au altă părere. Spun că i se dăduseră ordine imposibile de la Londra.

— Asta nu m-ar mira. Nu m-ar mira deloc. Chiar aşa stând lucrurile, a fost înfrânt. Aşa cum şi însuşi Wellington recunoaşte acum înfrângerea.

— Nu înfrângere, sir. O retragere tactică. Cu astfel de forţe superioare lui ar fi avut curând flancurile întoarse şi i s-ar fi tăiat comunicaţiile.

Prinţul îşi scoase cutia de prizat şi trase puţin tabac în fiecare nară.

— Nu aşa mi s-a raportat, căpitane Poldark. Mi s-a spus că armata britanică s-a transformat într-o gloată, ce s-a amestecat cu gloata de refugiaţi, care fugeau cu toţii înspre Lisabona înaintea francezilor triumfători. E obişnuita poveste: ineficienţă, conducere proastă la nivel de generali, neglijenţa ofiţerilor, soldăţime istovită, beţivă, dedată tâlhăriilor!

— Sir, spuse Ross cu răceală, poate că aveţi veşti mai noi şi mai amănunţite decât mine.

— Fără îndoială că am. Fără nicio îndoială.

— Cu toate astea, înainte de a pleca spre casă, am văzut câteva dintre poziţiile defensive pregătite în jurul oraşului Torres Vedras şi nu-mi pot imagina, văzând valoarea trupelor noastre şi ale portughezilor – acum conduşi şi instruiţi pentru prima dată aşa cum se cuvine –, nu-mi pot imagina că francezii le-ar cuceri vreodată. Îmi pun capul că Lisabona e în siguranţă.

Prinţul de Wales se ridică în sfârşit de pe fotoliu. Era o mişcare ciudat de lipsită de coordonare, mari zone din corpul său masiv ridicându-se într-un efort fără vreo legătură. Îţi puteai chiar imagina că toate încheieturile ar ceda, într-o completă umilinţă a căderii. Dar el reuşi să stea drept, respirând din greu, şi începu să umble prin încăpere, pantofii lui subţiri făcând *ţac-ţac, ţac-ţac*.

— Apărare. Numai la asta se gândesc toţi generalii noştri, chiar şi când sunt în formă! Tot ce putem noi face e să ajungem într-o ţară depărtată a Europei, să rezistăm pentru un timp bazându-ne pe

patriotismul băştinaşilor, să-i înţepăm puţin pe francezi şi apoi să ne retragem ruşinos ori pentru a pregăti apărarea, ori spre propriile noastre nave! Cum să poată fi dat jos Napoleon în felul ăsta? Te întreb!

Ross se ridică şi îl privi.

— Nu e o întrebare la care să poată fi dat cu uşurinţă un răspuns, sir. Într-adevăr, poate să fie cel mai bine să acceptăm inevitabilul şi să îngenunchem în faţa lui Napoleon.

— Aha, aşadar, eşti de acord cu ceea ce cred majoritatea oamenilor cu judecată!

— Nu ştiu ce cred majoritatea oamenilor cu judecată.

— Nu te duela cu mine, sir.

— Ei bine, suntem, la urma urmei, o insulă fără importanţă încercând prea multe, nu-i aşa? Solicitându-ne resursele fără vreun rezultat, risipindu-ne sângele şi averea în încercarea de a limita expansiunea măreţei naţiuni franceze. Deja deţin mare parte din Europa. Fără înţepăturile noastre, curând vor deţine şi restul… De vreme ce mi-aţi făcut marea onoare de a-mi cere părerea…

Aştepta. Prinţul tăcu.

— Deoarece îmi faceţi marea onoare de a-mi cere părerea, atunci ar trebui ca eu însumi să fiu profund îndurerat văzând că prima decadă a acestui secol se termină cu deplina umilire a Angliei şi într-adevăr cu abdicarea noastră de la responsabilitatea faţă de mulţimea de oameni din Europa care contează pe ajutorul nostru; dar dumneavoastră, Excelenţă – mai presus de toţi oamenii –, trebuie să acceptaţi responsabilitatea alegerii destinului ţării dumneavoastră, şi noi, supuşii dumneavoastră, vom accepta hotărârea. Aşa precum într-adevăr va accepta şi istoria.

Prinţul îşi atinse nasul cu o batistă ce fusese făcută în acum inaccesibilul oraş Gent.

— Impertinenţa poate căpăta multe forme, căpitane Poldark. Ca soldat, trebuie să ştii asta. În parlament spui pe faţă tot ce gândeşti?

— În parlament vorbesc rar, sir.

— Nu mă surprinde asta. Ar trebui să iei lecţii de la prietenul Sheridan. Când era în formă – ceea ce, din păcate, a fost cam demult –, putea să… Dar nu contează. Fără îndoială că îţi faci datoria aşa cum crezi de cuviinţă. Poate că-mi vei permite să fac la fel.

— Sir, asta am spus.

Prinţul îşi reluă mersul greoi în papuci. Ross îşi dezmorţi piciorul. Respiraţia grea se apropie, se îndepărtă din nou.

— Poldark.

— Sir?

— Vino aici!

Excelenţa Sa stătea la un birou. Pe când Ross se apropia, el

deschise un sertar, scoase un pergament de aproape un metru pe şaizeci de centimetri; îl derulă şi îl întinse pe masă, cu tremurândele lui degete cu bijuterii ce sclipeau.

— Uită-te aici. Ăsta e planul pe care l-am primit, cu amplasarea apărării înainte de Torres Vedras. Explică-mi-l!

Ross îşi concentră privirea.

— Wellington este un netot incorigibil, spuse prinţul. Aşa spun cei mai buni consilieri ai mei. Conservatorii sunt de altă părere – să nu uităm însă că asta e normal, fiind răspunzători pentru că l-au pus acolo, iar ministrul de externe e fratele lui. Aştept să fiu convins că Wellington nu e un netot incorigibil.

— Dacă tot ce-am spus până acum, sir…

— N-are importanţă. Explică-mi harta asta! De fapt, poate că nu ştii, am depeşe care spun că Masséna nu mai asediază Lisabona, ci, analizând apărarea, se retrage. Unii mă asigură că asta e doar pentru a-şi găsi o poziţie mai bună şi a ne pune pe noi într-una mai proastă. Alţii spun că iarna, foametea şi bolile îi fac munca lui Wellington – aşa cum e posibil ca el să fi luat în calcul. Dar nu sunt chiar ageamiu în chestiuni ce ţin de armată. Dacă ai ceva de spus în această privinţă, te rog spune înainte de a pleca!

Capitolul 9

I

Ducesa de Gordon n-avea o reşedinţă în oraş, dar, când era la Londra, locuia la faimosul hotel Pulteney, şi aici avea să dea recepţia. Ducesa cea Frumoasă, aşa cum era cunoscută, fusese o Monteith şi era aproape la fel de admirată pentru inteligenţă ca pentru frumuseţea ei, dar pe la 1811 era trecută de şaizeci de ani, ceea ce poate explica de ce ducele trăia separat pe New Norfolk Street.

Chiar aşa stând lucrurile, era desăvârşit şi inseparabil legată de nivelurile superioare ale aristocraţiei britanice, şi toată lumea bună urma să fie acolo – ceea ce, spunea Ross, însemna că avea să fie o înghesuială groaznică şi o căldură de neînchipuit. În afară de asta, deşi avea în permanenţă haine la vechea lui casă din George Street, n-avea disponibil niciun costum nou şi elegant potrivit pentru o astfel de ocazie. George Canning spuse că era mai mult decât corect ca, întors recent dintr-o misiune de front în Portugalia, să poarte ceva sobru şi moderat – poate chiar cu urmele unei lupte! Astfel avea să se distingă de domnii la modă de la Westminster şi de la Curte. Era el însuşi, spuse el, fără a face vreun efort să se îmbrace după ultima modă. Femeile – ah, femeile, asta era cu totul altceva. Dacă iubita lui soţie ar

fi fost aici…

Era vineri, prima zi de februarie. Frigul muşcător se muiase destul de mult, iar noroiul şi bălţile se mai uscaseră pe caldarâm. Pe Piccadilly fuseseră aşternute paie în faţa hotelului, se întinsese un covor şi se pusese o marchiză. Felinare licăreau pe stâlpii ornaţi şi servitori cu peruci albe şi jachete purpurii ţineau la distanţă oamenii care se împingeau să se uite. Deja se adunase multă lume când cei doi bărbaţi ajunseră. Pe stradă se simţea un ciudat amestec de mirosuri de oameni înfriguraţi şi nespălaţi, cai, balegă de cal, paie umede şi felinare fumegânde; se intra deja în holul încălzit de la lumânări şi parfumat cu mirosuri grele; servitorii luau pelerine, femeile îşi aranjau grăbite părul în înaltele oglinzi aurite, unul câte unul adunaţi în lunga procesiune ce se înşira spre salonul unde ducele şi ducesa îi aşteptau să fie anunţaţi.

Nişte superbi ochi albaştri scoţieni, dar destul de reci îi întâlniră pe ai lui Ross atunci când acesta îşi îndreptă spatele de pe deasupra mănuşii ei; tiara şi colierele străluciră, acestea din urmă pe o piele acum foarte bine acoperită; un zâmbet neclintit şi amabil năştea gropiţe pe obrajii încă rotunzi; îi fu murmurat numele şi i se oferi o băutură, ceea ce el acceptă înainte de a-şi da seama că era vin alb, dulce.

— Vino, spuse Canning, cunosc locul ăsta, va fi mai răcoare şi mai puţin zgomotos în salonul de muzică.

Se scurse o oră în discuţii banale. Canning se scuză şi apoi reveni. Lui Ross îi vorbiră trei bărbaţi despre raportul său şi îl felicitară pentru el. Părea că nimeni nu ştia de vizita lui la prinţ – ceea ce era mai bine, de vreme ce întâlnirea nu adusese nicio realizare.

Când se înapoie, Canning spuse:

— Sunt aici câţiva din opoziţie. Într-adevăr, există un zvon că li s-a permis să formeze noul guvern şi lucrează la el în seara asta. Un lucru regretabil pentru serata ducesei şi n-am nicio îndoială că va fi la fel pentru ţară în general.

Ross era atent doar pe jumătate, pentru că zărise în uşă o siluetă cunoscută pe care n-avea niciun chef s-o vadă nici aici, nici altundeva: Sir George Warleggan. Era cu o femeie elegantă de cam patruzeci de ani, pe care Ross n-o mai văzuse niciodată până atunci. Se interesă de cealaltă persoană, cu totul mai plăcută decât George, care stătea acum lângă el.

— E Lady Grenville, zise Canning. O fiinţă agreabilă – inutil de spus cu mult mai puţin sobră decât soţul ei. Dar, de fapt, asta vreau să zic: ele sunt aici fără soţii lor; Lady Grey e în purpuriu lângă pian; doamna Whitbread e cu Plumer Ward; Lady Northumberland e în dreapta, la margine.

Ross se uită înspre stânga lui, dar nu la femeia pe care Canning i-o

arătase. Era acolo o fată înaltă, blondă, îmbrăcată în alb, cu părul împletit. Rochia avea un decolteu adânc peste piept, avea mânecile strânse chiar deasupra coatelor şi o fundă de mătase sub bust cu capete lungi, vaporoase. Avea ochi cenuşii şi un breton ce-i cădea uşor pe frunte. Vorbea… sau mai degrabă asculta ce-i spunea un tânăr voinic într-o redingotă argintie de o calitate şi de o croială ireproşabile. Pe tânăr Ross îl mai văzuse undeva. Fata, printr-o ciudată coincidenţă, semăna foarte tare cu fata lui cea mai mare. Se uită fix, clipi şi îşi feri privirea, apoi se uită din nou. Ochii lui se plimbară peste restul grupului, şi văzu doi oameni pe care îi cunoştea cu adevărat.

— Pe Dumnezeul meu! exclamă, înghiţi şi zâmbi văzând surpriza lui Canning. Iartă-mă, George! Sunt vechi prieteni de-ai mei, pe care trebuie să-i salut.

Se strecură printre grupurile care stăteau la taclale, evită un chelner cu o tavă cu vin, se scuză când Sir Unwin Trevaunance încercă să-l oprească şi ajunse lângă fata blondă în alb.

— Domnişoară Poldark, spuse el.

Ea se întoarse, zâmbind la ceva ce spusese tânărul, apoi, după un moment de ezitare, faţa îi deveni radioasă.

— *Tată!*

O luă de coate, dar rezistă dorinţei de a o zdrobi într-o îmbrăţişare. În schimb, o ţinu ferm la o distanţă de un metru şi o sărută întâi pe un obraz, apoi pe celălalt şi după aceea, oarecum preţios, pe gură.

— Tată, tată! Nu ştiam că eşti *acasă!* Când ai venit? De ce nu ne-ai *spus?* Eşti bine? Arăţi bine! Dar *ce faci?* Mama ştie? *Ce splendid!* Nu m-am aşteptat niciodată la aşa ceva…

— Şi eu puteam să mă aştept la *aşa ceva?* spuse el. Tu, aici, în Londra. Mama ta e aici? Cum de s-a întâmplat asta? Dwight! Caroline!

Aşadar, saluturile continuară, întrebări puse pe jumătate, răspunsuri ascultate pe jumătate. În toate astea, tânărul cu redingotă argintie părea să se retragă, când Caroline spuse:

— Ross, l-ai cunoscut pe Lord Edward Fitzmaurice?

Se înclinară unul în faţa celuilalt. Ross spuse:

— Îl cunosc pe fratele dumneavoastră, sir. Henry Lansdowne.

— Da, sir. Şi cred că ne-am întâlnit în Cameră.

— Aţi vorbit anul trecut despre emanciparea catolică.

Tânărul avea o faţă aspră.

— Printre altele! Fratele meu îmi spune că sunt cu mult prea independent. Cred că acum, că a devenit moştenitor, nu-i pare prea rău că a ieşit din toată tevatura asta.

— E aici în seara asta?

— Nu. Trebuia să vină, dar e implicat în nişte discuţii politice care cred că au loc.

— Într-adevăr, spuse Ross sec.

— Şi dumneavoastră, sir, spuse Lord Edward. Am avut acum marea plăcere s-o întâlnesc pe fiica dumneavoastră.

— La fel şi eu, spuse Ross.

— Aha, da, dar nu chiar pentru prima oară!

Mai discutară preţ de vreo câteva momente, simpatizându-se reciproc, şi apoi Caroline îl luă de braţ pe Ross şi îl duse încet de acolo, povestindu-i despre treburile din Cornwall, întrebându-l despre Portugalia. Se întorceau în Cornwall joia următoare, spuse ea. Poate că aveau să plece cu toţii împreună… Dar Clowance, spuse Ross, s-o găsească aici şi la o astfel de întrunire. Clowance căreia nu-i plăcea nimic mai mult decât să stea desculţă, să-şi călărească roibul şi să facă pe băieţoiul! Demelza a fost de acord? Clowance a vrut asta? A fost sugestia ei, a lui Caroline? Şi, pentru numele lui Dumnezeu, ce făcea aici Dwight, în luna februarie?

— Linişte, spuse Caroline, şi Dwight zâmbi şi scutură din cap. Linişte, spuse Caroline. Când vom merge acasă, Demelza o să-ţi explice cum s-a ajuns la asta; nu trebuie să te îngrijorezi de nimic, toată lumea e bine şi, dacă o să vii acum acasă împreună cu noi şi o să te ocupi de întinsa ta moşie…

— Mica mea moşie, spuse Ross.

— Şi o să te îngrijeşti de familie şi de mina ta, şi o să laşi expediţiile astea riscante altor bărbaţi, vom fi cu toţii mai fericiţi.

— Fitzmaurice, spuse Ross privind de jur-împrejur.

— Da, Fitzmaurice, spuse Caroline, care evident se dă în vânt după fermecătoarea ta fiică. N-o să facă niciun rău.

— Dar Clowance, spuse Ross şi se încruntă. Nu este cumva Petty-Fitzmaurice?

— Ei bine, e o familie veche, şi fără îndoială, că pot alege aşa cum cred de cuviinţă. Fratele lui fusese cunoscut doar drept Henry Petty până când a primit moştenirea, anul trecut. Lord Edward are douăzeci şi şapte de ani. Şi nu e urât, are o viaţă sănătoasă ca fratele lui şi mai are şi o bună reputaţie. Ce-ai putea cere mai mult?

— Pentru ce? întrebă Ross uimit.

— Pentru un prieten al fiicei tale. E chiar aşa de mirare? Lasă atracţia să-şi facă treaba.

— Atâta vreme cât o face în direcţia corectă.

— Ross, te simţi părinte? Nu-i de mirare – vom fi aşa cu toţii când va veni vremea! Dar Clowance e, cred eu, mult prea lucidă pentru a fi influenţată în vreun fel de pretenţii de rang sau titlu.

În acel moment, Clowance cea lucidă discuta despre vulpi.

— Nu cred, spuse Fitzmaurice râzând. Cum de e posibil?

— Nu ştiu, sir. Poate că sunt mai cu picioarele pe pământ decât dumneata.

— În momentul ăsta, domnişoară Poldark, arăţi mult prea astral pentru a fi măcar în apropierea pământului! Şi, te rog, te implor, numi spune sir!

— Atunci, cum pot să vă spun… sir?

— Lansdowne e noul nume al fratelui meu, şi îmi spune că poate cu greu să se obişnuiască cu el. Dar eu m-am născut Fitzmaurice şi este foarte posibil să mor tot aşa, de vreme ce, din fericire, fratele meu e însurat şi are deja copii. Numele pe care părinţii mei mi le-au dat la sfântul botez au fost Edward John Charles, şi, dacă nu îndrăznesc să te rog să-mi spui pe unul din aceste nume, de vreme ce ar presupune o intimitate din partea *mea* faţă de *dumneata*, nădăjduiesc însă ca această relaţie a noastră să devină curând de aşa natură încât să permită asta.

Clowance îşi deschise larg ochii ca reacţie la această elocvenţă demnă de Westminster.

— Numele meu este Clowance, spuse ea. Cred că am doar acest nume.

— Clarence, spuse Fitzmaurice. Nu e un nume de familie?

— Nu, Clowance. C-L-O-W… Zâmbi. Există un bătrân… un om foarte bătrân, care trăieşte lângă noi în Cornwall şi care insistă să-mi spună Clarence, dar te asigur că nu e aşa. Pe când vorbea, îi veni în minte şi o făcu să zâmbească mai mult decât ar fi trebuit gândul la Jud Paynter – aproape ţeapăn acum – stând ca un gândac pe jumătate strivit în faţa colibei lui murdare din Sawle, mestecând tutun, scuipând şi refuzând să accepte faptul că nu auzise ca ea să fi fost botezată Clarence. Contrastul cu această societate strălucitoare şi elegantă era aproape prea mult pentru ea.

Fitzmaurice spuse:

— Ei bine, bătrânul ăsta, domnişoară Poldark, n-o să mai facă o aşa greşeală pe viitor! Chiar şi aşa, dacă pot îndrăzni să spun, pentru mine e un nume neobişnuit. E des întâlnit la dumneata în comitat?

— Nu. Nu mai sunt altele de care să ştiu eu.

— Are vreun înţeles? Vreau să spun, în dialectul vostru din Cornwall.

— Da, cred că da. Cred că mama mi-a spus că înseamnă „ecou în vale”.

— Ecou în vale, repetă Lord Edward, uitându-se la ea. Într-adevăr, e un nume potrivit.

II

— Dragă Ross, zise Caroline, cu ocaziile astea, arăţi nu atât ca un peşte pe uscat, cât ca o mâţă *în* apă. Ce-aş putea să fac să te distrez?

Ross îşi tamponă faţa şi râse:

— Explică-mi de ce oare cea mai dragă prietenă a mea ar trebui să aibă gusturi aşa diferite de ale mele?

— Ah… e greu, nu-i aşa? Dar hai să spunem că, fireşte, ştiu că vedem aici un grup de bărbaţi şi femei care sunt vanitoşi, egoişti, aroganţi, îmbrăcaţi prea elegant, zgârciţi şi superficiali. Dar se deosebesc puţin în această privinţă de alţi oameni, exceptând faptul că au averi mai multe, şi poate averile exercită o influenţă corupătoare.

— Opreşte-te, opreşte-te aici! spuse Ross. Pentru prima dată în viaţa mea te-am auzit rostind o declaraţie drastică!

— Fireşte că n-o să mă opresc aici! Cuvântarea mea nu-i nici măcar pe jumătate terminată. E adevărat că poate ai dat peste o simplitate mai mare, chiar şi o mai mare generozitate printre *unii* dintre cei sărmani. Dar printre majoritatea săracilor şi a vulgului vei găsi, de asemenea, o mai mare lipsă de civilizaţie, ignoranţă, un nivel mai scăzut de înţelegere a foarte multor chestiuni ce sunt *importante* în viaţă. Mulţi sunt săraci pentru că n-au avut nicio şansă să fie orice altceva, dar mare parte sunt săraci pentru că au un nivel mai redus al inteligenţei, al sentimentelor, al gustului, al înţelegerii. Este un fapt inevitabil!

Ross îi zâmbi.

— Cred că ţi-ai ascuţit argumentele pe pielea lui Dwight.

— Şi le-am tocit pe tine, dragul meu. Ştiu.

— Spune-mi, zise Ross, Demelza a *sugerat* să vină Clowance cu tine? Asta-i?

— Las-o să-ţi explice ea însăşi; o s-o vezi în curând, cred. Şi încetează să mai fii aşa îngrijorat! Clowance e absolut în siguranţă cu acel tânăr distins. E necăsătorit, cred. Cine eşti tu să spui nu dacă el vrea s-o facă o lady?

— Riscul pentru aşa ceva e mic. Sunt mai îngrijorat că ea va fi…

Se opri.

— Tulburată că se învârte în înalta societate? Vrei deci ca ea să se înconjoare numai de minerii care se bărbieresc numai o dată pe săptămână şi nu se pot iscăli?

— Câteodată, Caroline, aş putea să-ţi dau una.

— Ştiu. Cred că mi-ar cam plăcea. Dar serios…

Se opri.

— Poţi să fii serioasă?

— Rar, cu tine. Dar fetele – toate fetele – au nevoie de o extindere a experienţei lor, ceea ce adesea li se refuză. Clowance merită asta. Dacă n-ar avea minte-n capul ăla, n-ar fi fata Demelzei sau a ta.

Un alt bărbat care chiar atunci se uita peste umărul cuiva la Clowance era Sir George Warleggan. Îl zărise pe Ross, întors cu bine, aşa cum din păcate presupunea, din blestemata lui aventură portugheză. Acum o văzu pe fiică.

— Draga mea Lady Banks, asta e noaptea deciziilor. Am auzit de la Lady Grenville că soţul ei, baronul, împreună cu contele Grey şi cu alţi apropiaţi, e în curs de a făuri istoria! Noul guvern va fi anunţat mâine.

— Ei bine, amânările sunt deja interminabile, spuse Lady Banks, pipăindu-şi părul încreţit. Sir William spumega şi se agita să plece acasă la moşie. Nu-mi pasă ce spui, lucrurile nu sunt niciodată la fel fără stăpân acolo – dar el e *ferecat* aici, efectiv ferecat, de un excesiv simţ al datoriei! *Şi* mai pierdem şi cea mai bună vreme pentru vânătoare!

George, care ştia că Sir William rămăsese în Londra sperând la o sinecură şi îl văzuse neobişnuit de politicos cu Samuel Whitbread cu o zi în urmă, îşi înclină capul.

— La fel ca ale mele, spuse el, moşiile dumneavoastră sunt departe de Londra, şi asta intensifică necazurile. Nu poţi să te duci acasă în două ore şi apoi să revii. Cât vă ia în mod normal o călătorie până în Yorkshire?

Pe când vorbea, Clowance îşi întoarse întâmplător capul, şi privirile li se întâlniră. Clowance îi zâmbi. George îşi feri privirea; apoi se răzgândi, se uită spre ea şi dădu din cap în semn de recunoaştere. Evaluă persoana cu care era, îi recunoscu importanţa, tinereţea, interesul lui faţă de ea; mintea îi tresări cu o bruscă gelozie bolnavă îndreptată asupra tuturor posibilităţilor. Aşadar, Ross, cu toate tăgăduielile sale cârcotaşe în ce priveşte poziţia şi averea pentru el însuşi, nu se sfia să-şi târască plodul cel mai mare tocmai din Cornwall, îmbrăcând-o într-o rochie ce arăta totul, aşa încât toată lumea să observe cât de dotată era şi prezentând-o unuia dintre cei mai râvniţi holtei din Marea Britanie. Dacă fata Demelzei din pură întâmplare ar fi intrat prin măritiş într-o astfel de familie, n-ar mai exista nicio reţinere a aroganţei familiei Poldark acum şi în vecii vecilor. Chiar aşa stând lucrurile, se gândi George duşmănos, Edward Fitzmaurice nu era născut ieri. Era mai probabil ca, în ciuda reputaţiei sale nepătate, să încerce să guste marfa fără s-o cumpere. În cazul ăsta, noroc bun!

— Draga mea Lady Banks, spuse el scoţându-şi rapid din minte un gând despre marfa pe care Fitzmaurice avea s-o guste, metodele moderne de construcţie a drumurilor se dezvoltă în permanenţă. Scoţienii aceia doi – cum îi cheamă? – au făcut drumuri ca nimeni altcineva până acum; poate că, în câţiva ani, călătoriile noastre nu vor mai fi aşa obositoare.

Ceva îl atinse cu familiaritate pe umăr. Era un evantai – un evantai al unei femei. De-a lungul anilor săi de succese, George îşi dezvoltase un sens deosebit al demnităţii şi al etichetei, şi se întoarse cumva nemulţumit, deşi atent să nu dezvăluie nimic în expresie, ca nu cumva persoana care-l bătuse pe umăr să nu fie de un asemenea rang încât el

să fie nevoit să-i scuze gestul nepermis.

— Sir George, nu-i aşa? Mă gândeam eu că nu-mi pot confunda binefăcătorul…

O femeie tânără şi înaltă, cu părul atât de negru, încât în lumina pâlpâitoare a candelabrelor prinsese o nuanţă albăstruie. Nu era în firea lui George să roşească, dar simţi cum căldura îi cuprindea gâtul pe când se aplecă peste mănuşa ei.

— Lady Harriet! Ce plăcere! Ce încântare! Şi ce *surpriză!* Vă credeam în Cornwall!

— Unde îmi doresc să fi fost. Sau în Devon, de preferinţă, unde se vânează mai bine. Dar afacerile în legătură cu averea răposatului meu soţ… sau lipsa averii… m-au chemat aici.

George bâigui ceva şi apoi îşi aminti de bunele maniere, prezentând-o pe trupeşa Lady Banks, cea între două vârste. În vreme ce se ducea o conversaţie politicoasă, ochii lui se mişcau peste lume să vadă dacă fratele ei era acolo – o uşurare pe care n-o afişase, cel puţin nu imediat –, după aceea înapoi la Harriet Carter. Trecuseră două luni de când se întâlniseră; măsură din priviri ce vedea, cu lăcomie, dar evaluând. Asta era tânăra femeie în legătură cu care întreprinsese deja mişcările şi strategiile ce-i serveau pe moment pentru a se culca cu ea. Deja îşi cheltuise jumătate din avere în afaceri speculative, dar înţelepte în nord, pentru a se găsi într-o poziţie financiară mai puternică spre a o câştiga. A o *câştiga*. A o *poseda*. Pentru a o avea stând goală lângă el, pe ea, sora unui duce. Era extraordinar! O măsură cu privirea. Probabil avea picioare mai puternice decât Elizabeth, cu glezne mai degrabă groase, bănuia el, deşi era greu să fie sigur. Mai robustă decât Elizabeth, cu piept şi coapse mai puternice; umeri *buni*, expuşi în seara asta, umeri superbi, nu laţi, ci puternici, cu rotunjimi şi umbre ispititoare; *delicioşi*.

Se controlă, deveni din nou el însuşi, zâmbind spre ea, vorbind respectuos; de unde să vină impulsul ăsta sexual ciudat? Nu-i era caracteristic; ar trebui să fie cumpănit, grijuliu; oare să fie din nou blestemata aia de fată Poldark care să-l fi stârnit? Ar putea fi, de asemenea – nu observase el oare? – faptul că atitudinea lui Lady Harriet faţă de el era în seara asta mai prietenoasă – sau cel puţin nu atât de reţinută – decât fusese în Cornwall? Acum era pentru prima dată când se întâlneau, fireşte, de când el îi înapoiase calul drept cadou, de la schimbul de scrisori. Nu numai prin acest fapt, dar şi prin privirile lui de mai adineauri el îşi arătase limpede intenţiile în faţa ei. Aşadar, ea avusese timp – timp din belşug – să se gândească, să reflecteze la perspectiva a ceea ce el părea să îi ofere, şi perspectiva asta, se părea, nu era cu totul neplăcută. Gândul la o alianţă cu nepotul unui fierar nu putea fi, dacă bătaia aceea pe umăr însemna ceva, nu putea fi cu totul dezgustătoare. Nici el, George Warleggan, ca

persoană, nu putea fi cu totul neatrăgător. Gândul îl încălzi. Dar cum rămânea cu ducele?

— Fratele dumneavoastră, ducele, vă însoţeşte în seara asta, Lady Harriet?

— Ar fi trebuit să vină, dar e mare forfotă în culise şi el e prins acolo. Nu că ar fi chiar în firea lui să fie animalul politic ce obişnuia să fie tatăl meu, dar se pare că a fost totuşi puţin prins. Aşa că am venit cu cumnata mea. Petrecerea asta duce mare lipsă de bărbaţi.

O altă femeie îi adresă câteva cuvinte, şi apoi conversaţia trecu la subiecte generale. Harriet era îmbrăcată cu o rochie lungă de mătase turcoaz, foarte lăsată pe umeri, iar colierul şi cerceii pe care-i purta erau clar bijuterii de familie. Asta era una dintre cele mai curioase caracteristici ale aristocraţiei, reflectă George. Erau „săraci", „faliţi" sau „treceau prin zile grele", dar exista mereu ceva la îndemână de la o mătuşă, o succesiune sau un fond promis. George nu fusese niciodată sărac, pentru că tatăl lui începuse să adune avere imediat după naşterea lui, dar cunoştea alt fel de sărăcie decât cea îndurată acum de către Lady Harriet. Asta n-o făcea mai puţin atrăgătoare.

Brusc, cealaltă femeie se îndepărtă cu Lady Banks, şi Harriet îi vorbea din nou.

— Ce? Poftim?

— Sir George, nu sunteţi atent la mine! Pentru o femeie, ăsta e unul dintre păcatele de neiertat.

— Vă cer iertare! Dar n-aţi lipsit din gândurile mele. Ce spuneaţi?

— Spuneam că am înţeles că aţi venit să-l vedeţi pe fratele meu luna trecută.

— Aşa este, Lady Harriet.

— Şi s-a pomenit numele meu?

— Deoarece avusesem marea onoare de a vă fi întâlnit anul trecut în Cornwall, n-aş fi putut să nu menţionez în faţa fratelui dumneavoastră o aşa plăcută întâmplare.

— Aţi mai avut şi alte treburi cu fratele meu?

— Treburi, doamnă? Absolut niciuna.

Ochii ei îl părăsiră pentru câteva clipe, părând a rătăci prin încăpere. Dar nu erau preocupaţi de ceea ce vedeau.

— Sir George, tatăl meu este mort. La fel şi soţul meu. Sunt o văduvă de o vârstă acceptabilă. Nu îl socotesc pe fratele meu a fi *in loco parentis*. **[43]**

— Mă bucur să aflu asta.

Pe buzele ei apăru un surâs cinic.

— Dar, acestea fiind zise, Sir George, asta-i tot.

— Tot?

— Pentru moment. Hai să ne vedem din nou în Cornwall!

George îşi umezi buzele.

— Dar ar putea trece *săptămâni*. Vă rog, permiteţi-mi să vă însoţesc câtă vreme sunteţi în Londra.

Ea se gândi o clipă.

— Asta s-ar putea.

III

— Nu, trăiesc la o fermă – o mică moşie, dacă vrei s-o botezi mai pompos – cu tata şi mama, fratele şi sora mea, zise Clowance. Trăim – în mare parte – de pe urma unei mici mine de cositor numite Wheal Grace – a fost botezată aşa după bunica mea. Tata se mai ocupă şi cu băncile şi construcţia de bărci, toate astea trebuind să ne îmbogăţească, doar că tata e plecat aşa mult, încât în timpul ăsta nu se ocupă nimeni de nimic, iar modul nostru de viaţă e destul de confortabil, dar niciodată îmbelşugat.

— Tatăl dumitale, spuse Lord Edward, e, bănuiesc eu, acel rar tip de radical care pune în practică întocmai ce propovăduieşte. Ştiu că el şi fratele meu văd cu aceiaşi ochi majoritatea problemelor din ziua de azi ale ţării. Se întâmplă că, prin naştere, am căpătat un anumit rang încă de pe vremea copilăriei, şi fratele meu, fireşte, deţine unul şi mai bun. Ei bine, rangul aduce după sine responsabilităţi, şi nu cred că intenţionează să renunţe la niciuna din ele. În măsura în care unele din ele îmi revin în calitate de frate mai mic, nici eu n-o voi face. Domnişoară Poldark…

— Da?

— Vei veni la ceai mâine? Aş vrea s-o cunoşti pe mătuşa mea, Lady Isabel Fitzmaurice. Mama a murit când aveam nouă ani, aşa că mătuşa Isabel i-a luat demult locul. Sâmbetele, în jur de şase, întreţine câţiva oaspeţi aleşi pe sprânceană. Voi fi acolo, se înţelege.

— Sunteţi foarte amabil, Lord Edward, spuse Clowance, dar mă tem că nu pot veni. Am promis că voi merge cu doamna Enys la teatru. O să vedem…

— Atunci, poate duminică? Va fi ceva destul de diferit, din cauza zilei, dar ar putea fi pregătit cam în acelaşi fel.

Clowance îşi pipăi nervoasă umerii rochiei.

— Lord Edward, abia mi-am văzut tatăl după trei luni, cât timp a fost plecat şi expus unor pericole. I s-ar părea ciudat să lipsesc în felul ăsta. Înţelegeţi, evident, că nu sunt obişnuită cu această viaţă socială din Londra…

— Evident, spuse Edward Fitzmaurice, puţin băţos. Chiar înţeleg asta.

Dr. Dwight Enys purtase o discuţie serioasă cu un bărbat scund, arătos şi cu ochii limpezi şi, când ocazia se ivi, se îndreptă către Ross şi îl prezentă drept Humphry Davy. Originar din Cornwall şi membru

al Societăţii Regale, descoperitorul protoxidului de azot **[44]** şi primul care izolase elementele potasiu şi sodiu, era cea mai luminoasă figură în lumea ştiinţifică a zilei. Dwight începuse o corespondenţă cu el cu zece ani în urmă, şi se întâlniseră de trei sau patru ori. Davy era puţin cam spilcuit pentru Ross, cu vocea fără nicio urmă de accent din vest şi tărăgănată. Apoi Davy se scuză, şi cei doi prieteni rămaseră pe moment singuri. Ross şi Dwight n-aveau secrete unul faţă de altul (sau Dwight avea doar unul faţă de Ross, şi acela adânc îngropat în întunecatul decembrie al anului 1799) şi aveau încredere deplină în discreţia celuilalt, aşa că discuţia lor era sinceră şi deschisă. După ce discutară despre Portugalia, Ross îi spuse prietenului său despre vizita lui la prinţul de Wales, iar Dwight îi explică motivul prezenţei sale în Londra.

— Este un om de o mare vigoare pentru vârsta lui – mare putere fizică. Dar creierul care controlează această vigoare e din păcate deteriorat. Se vede şi după faptul că aproape a orbit. Cred că nebunia lui e ereditară.

— Cum aşa?

— Probabil o meteahnă ereditară – care chiar poate că se regăseşte până la Stuarţi. A apărut din când în când prin generaţii: durerea în membre, iritabilitatea nestăpânită, halucinaţiile, puternicele depresii. Simptomele sunt în mare parte la fel, deşi de intensităţi diferite. Bineînţeles, nu mulţi dintre strămoşii lui au trăit atât de *mult* ca el… În el desluşeşti tot atât de multă istorie cât şi medicină.

— Şi nu te aştepţi să-şi revină?

— Nu…

— Păi… atunci suntem… Dar e o zi tristă pentru Anglia, acum că filfizonul ăsta gras va deveni regent.

— Cu o viaţă atât de necumpătată, pare puţin probabil să apuce bătrâneţile, spuse Dwight. Şi după aceea, ce?

— Regina Charlotte? Se spune că e o fiinţă caldă, impulsivă. Depinde mult de persoana cu care se mărită.

Cineva interpreta o piesă la pianul Broadwood, dar doar cei aflaţi în apropierea instrumentului ascultau. Caroline străbătu repede încăperea, cu părul ei castaniu unduindu-se pe umeri în timpul mersului. După ce băuse, lumea devenise mai vioaie, şi ea se strecura cu mare eleganţă printre pahare ridicate, haine multicolore, umeri goi şi lachei năduşiţi cu tăvile ce se clătinau.

— Puteţi să auziţi? spuse ea. Prin tot zgomotul ăsta? Dragul de Alexander **[45]**, deşi e destul de bătrân acum, insistă întotdeauna să cânte cineva măreaţa lui compoziţie la fiecare dintre seratele nevestesii. Cum se cheamă? *Cauld Kail in Aberdeen.* **[46]** E trist că încă e la modă în Scoţia.

Încercară să asculte.

— Vezi tu, Ross, Clowance şi Lord Edward Fitzmaurice s-au despărţit acum, spuse Caroline. N-aveai motiv de îngrijorare; nu e în pericol de a fi stricată.

— Acum cu cine vorbeşte?

— Cu alţi aristocraţi, mă tem! Aceea e Susan Manchester, una dintre fiicele ducesei de Gordon. Dar poate că în preajma ei riscul este mai mic?

— O femeie drăguţă, spuse Ross, refuzând să se lase provocat.

— Toate fetele ei sunt aşa, şi le-a măritat spectaculos. Charlotte, cea mai mare, e ducesă de Richmond, Susan e ducesă de Manchester, Louisa e marchiză de Cornwallis şi Georgiana e ducesă de Bedford. Singurul ei eşec e Madelina, care n-a putut găsi pe nimeni mai bun decât un baronet.

— Şi n-are un fiu pentru Clowance? întrebă Ross.

— E unul care umblă de colo-colo şi e burlac, dar, din nefericire, nu-l văd aici în seara asta.

Ross întrerupse aceste amabilităţi caustice, zărind mişcare lângă uşă.

— Îmi pare rău, Caroline… Ceea ce văd eu aici în seara asta… destul de neaşteptat…

Se opri şi se încruntă.

— Ce e? Ross arătă din cap spre un bărbat viguros care vorbea cu ducesa de Gordon. Whitbread. Tocmai ajunsese. Şi cu el e Northumberland… Înseamnă asta, oare, că s-a format noul guvern?

— Unde e domnul Canning al tău? Probabil că el ştie.

— Nu cred că ştie cineva – încă. Exceptând aceşti doi domni.

Clowance se apropie de tatăl ei şi îi luă mâinile într-ale ei. El îi zâmbi.

— O să vin acasă cu tine joi, spuse el.

— Mă bucur.

— Şi o să mă întrec cu tine pe plajă.

— Poate.

— Şi promit să rămân acasă pentru cel puţin o săptămână, să-i spun poveşti Isabellei-Rose.

— Nu m-aş supăra să-mi spui şi mie una.

— Credeam că eşti prea mare pentru aşa ceva.

— Depinde de poveste.

— Poate că ai tu poveşti să-mi spui?

Ea îşi ridică privirea spre el

— Ce te face să spui aşa ceva?

— Să te văd aici a fost o mare surpriză. Mă întrebam cu ce ocazie.

— Într-o zi, o să-ţi spun.

— Într-o zi?

— Curând…

— Ce crezi despre Lord Edward?

— Foarte… simpatic. M-a invitat la ceai.

— Tu ce-ai spus?

— Am refuzat. A fost corect, tată?

— Dacă asta e ce ai vrut, a fost corect.

— Da… *Cred* că asta am vrut.

George Canning se apropie în linişte în spatele lor, şi Ross i-l prezentă lui Clowance. Canning îl trase pe Ross puţin într-o parte şi îi spuse:

— Ăsta e sfârşitul. Spencer Perceval va fi dat afară de dimineaţă. Nu mai e nimic de făcut. Te poţi întoarce în iubitul tău Cornwall; Perceval se poate întoarce fără îndoială la cabinetul său juridic – unde era mult mai bogat decât ca lider de guvern. Ah, ei bine… cât despre mine, deoarece n-am mai fost în guvern până acum, o să-mi lipsească foarte puţin – cu excepţia faptului că o să hărţuiesc noul guvern cu o mai mare pasiune… Sunt, în esenţă, un animal politic, Ross, ceea ce tu nu eşti. O să fii mai fericit departe de toate astea.

— Nu mai fericit, spuse Ross, cu o soluţie ce renunţă la tot.

— Mai bine că s-a întâmplat aşa, Ross: filatorii şi ţesătorii noştri vor fi mai puţin flămânzi. Poate, cumva, o să învăţăm să coexistăm cu brigandul corsican. Sărmanul Wellington!

— Sărmanul Nelson, spuse Ross. Fără a mai vorbi de John Moore şi alţi zece mii.

— Nu ştiu, spuse Canning cu amărăciune. Poate că moartea le este gloria. N-ar trebui să conteze pentru ei că au luptat pentru o cauză pierdută.

Stăteau în spaţioasa uşă dublă a camerei de muzică şi puteau vedea ce se întâmpla în vastul salon. O oarecare schimbare abia perceptibilă se abătuse asupra musafirilor. Cu câteva minute în urmă, domnea un aşa vacarm, încât era imposibil să te faci auzit decât dacă strigai destul de tare. Acum era altceva. Veniseră *veşti*. Veştile fuseseră aduse de Whitbread şi Northumberland. Lumea încă vorbea, dar cu mai puţină însufleţire. Se schimbau priviri, lumea se uita spre cei mai importanţi oameni – de sub evantaie, de deasupra buzei paharelor. Whitbread vorbea însufleţit cu doi prieteni liberali, subliniind ceva în mod repetat cu mâna. Veştile astea erau despre guvern sau despre bătălie? Lady Grenville îl ascultase pe Lord Northumberland. Brusc, ea îi întinse mâna. El se plecă. Ea traversă încăperea – nu spre camera de muzică, ci spre intrarea în hotel. Părea că pleca. Preşedintele Camerei Comunelor, domnul Abbott, o însoţea. Lord Holland se grăbi după ei.

Discuţiile sonore încetară cu totul. În locul lor se auziră murmure. Lord Fitzwilliam se îndreptase spre Whitbread, care imediat se întoarse spre el şi îşi spuse din nou povestea. Faţa lui Whitbread, palidă când intrase în salon, era acum îmbujorată – şi se părea că nu

doar din cauza căldurii. Ducesa de Gordon, preocupată ca nu cumva serata ei să fie şi mai tare tulburată, se întoarse să pună o întrebare lăudărosului şi voinicului Lord Kensington, care pariase zdravăn pe rezultat la clubul Brooks's. Kensington râse şi ridică din umeri.

— Au fost excluşi! spuse el cu voce stridentă. Pe Dumnezeul meu, au fost excluşi!

Urletul lui păru să destindă tensiunea; se adună mai multă lume în jurul lui Whitbread, să audă ce spunea. Whitbread scutură din cap şi dădu să plece. Dacă venise pentru ceva la serata asta, nu era pentru a satisface bârfele.

Imediat, Robert Plumer Ward se desprinse de grupul din jurul lui Northumberland şi se îndreptă spre Canning. Plumer Ward era un tip comod, care se împăca bine cu toată lumea, un bărbat căruia îi plăcea nespus să deţină informaţii secrete.

— Ei bine? spuse Canning morocănos, pe când acesta se apropia. Ce a însemnat asta? Ce e neaşteptat la asta? Perceval probabil că-şi cunoaşte soarta de-acum.

— *Ei* au fost excluşi, George, rosti tărăgănat Plumer Ward. *Ei* au fost excluşi. Poţi să crezi? După toată tevatura asta. Dacă e să ne luăm după zvonuri – şi vin de la sursă, aşa că sunt puţine şanse de eroare –, conform lui Northumberland, el, Grey, Grenville şi restul erau prinşi la întrunirea de pe Park Street, când a venit William Adam, cu un mesaj, aşa a spus. Lord Grey şi Grenville, în maniera lor de a se crede zei, i-au zis lui Adam că pe moment nu-l pot vedea. Adam a spus că mesajul pe care-l aduce era de la prinţul de Wales. Lord Grey şi Lord Grenville au răspuns că tot nu puteau fi deranjaţi, pentru că munceau chiar în folosul prinţului de Wales, formând noul guvern ce urma să fie primul guvern al regenţei lui. Drept urmare, Adam a trimis vorbă că ar trebui să nu se mai obosească, pentru că prinţul a hotărât că nu se va forma un nou guvern şi a decis să meargă mai departe cu miniştrii tatălui său! Ce crezi dumneata de *asta*, ei? Ce zici de *asta?*

Se lăsă tăcerea.

— Asta înseamnă că… începu Ross.

— Nu poate fi adevărat! şopti Canning. E o minciună răspândită pentru a ne induce în eroare!

— În ce scop? Cine ar trage foloase?

— Dar prinţul a fost un liberal înfocat şi dedicat timp de treizeci de ani…

Plumer Ward spuse:

— Prinţul nu-i prost, cu toate excesele lui. Probabil s-a gândit şi s-a răzgândit în aceste ultime săptămâni. Cine ştie la ce s-a gândit? Poate că… a ajuns la concluzia că e o uriaşă diferenţă între a fi realmente pe tron şi a fi cârcotaşul fiu cel mai mare?

— N-o să cred asta, spuse Canning… doar dacă… până când…

Plumer Ward spuse:

— Mi s-a spus că Grey şi Grenville s-au dus acum să ceară o audienţă. Dar, dacă Prinny s-a decis, n-o să fie de niciun folos.

— Asta înseamnă… spuse Ross din nou, dar nu mai continuă.

— Înseamnă, spuse Canning, *ar putea* însemna că a noastră cauză nu e cu totul pierdută.

IV

Lady Harriet Carter spuse:

— E un leu alb în Turn, adus acolo de Sir Edward Pellew. Mă întreb dacă se simte cât de puţin nelalocul lui într-o clădire ce a adăpostit jumătate dintre leii pe cale de a fi decapitaţi ai Angliei. Bănuiesc că e semn de progres că nici Lord Grenville şi nici domnul Perceval nu riscă să zăbovească acolo în timp ce celălalt este Primul Lord al Trezoreriei…

— Da, spuse George, scoţând o batistă şi ştergându-şi mâinile.

— Te simţi bine? Ai devenit palid.

— Da, mă simt foarte bine. E foarte cald aici.

— Dacă povestea asta e adevărată, spuse Harriet, dacă ce se spune e adevărat, va ruina mai mult decât câteva mari speranţe de a primi vreun post. Ai avut vreuna?

— Ce? Ce spuneaţi?

— Vreo speranţă de a primi un post? Eşti liberal mai mult decât orice, nu-i aşa?

— Da, spuse George.

— Şi ai avut?

— Nu, n-am sperat la niciun post.

— În cazul ăsta, n-ai prea mult nici de câştigat, nici de pierdut. Cât despre mine, ar trebui să nu-mi placă nicio activitate care să mă ţină în această metropolă gălăgioasă când există atâtea moşii întinse şi neîntinate de care să mă bucur la ţară. Cornwall mă deprimă; e atât de aspru, de cenuşiu şi de bătut de vânturi; dar mătuşa mea face mare caz că există câteva zile frumoase pe an.

— Lady Harriet, spuse George şi înghiţi.

Ea îl privi cu ochii ei mari şi negri.

— N-o spune, Sir George… nu încă.

— Ce am eu de spus, Lady Harriet, e ceva destul de diferit faţă de ce intenţionasem. Pe neaşteptate, am aflat că e necesar să plec din Londra aproape imediat. Într-adevăr, cred că, dacă mă veţi scuza, o să plec acum.

— Să pleci? Unde?

— Chestiuni de afaceri.

— Aşa importante?

— Din păcate, pentru mine există şi alte consideraţii în afară de politică, implicate de decizia prinţului. Mă… mă tem că trebuie să mă ocup de ele.

Se uitară unul la altul pentru un lung moment.

— În cazul acesta, spuse ea rece, trebuie să mă întorc neînsoţită la cumnata mea, în cealaltă cameră, nu-i aşa? Noapte bună, Sir George.

— Noapte bună, Lady Harriet. Poate…

Ea zâmbi. El se plecă peste mâna ei. Mâna lui era fierbinte şi nesigură, dar nu dragostea faţă de femeie îl făcea să tremure.

Se întoarse şi îşi croi drum, deloc protocolar, spre uşă.

Cartea a doua

Capitolul 10

I

Jeremy Poldark era un tânăr simpatic, care crescuse în confortul şi stabilitatea unui cămin unde felul de a fi natural ascundea sentimente mai profunde şi unde certurile se sfârşeau aproape întotdeauna cu râsete. Drept urmare, indiferent de ce sentimente puternice puteau sălăşlui în adâncul său, nu avuseseră încă niciun motiv să fie tulburate. Deşi fusese conceput pe când tatăl său era în aşteptarea procesului ce-i privea viaţa şi se născuse într-o vreme când părinţii săi se găseau în cea mai dificilă situaţie bănească, părea că nu avea nimic din pesimismul întunecat, radical al lui Ross şi puţin din strălucitoarea vitalitate impulsivă a Demelzei. Poate că, mai mult decât oricare alt membru al familiei sale, avea un adevărat simţ celtic de *laissez-faire* **[47]** .

Un lucru îl făcea să se înfurie: cruzimea sau neglijenţa faţă de animale; şi un lucru, în afară de talentul de a desena, îl interesa profund.

Acest interes data încă din vremea când avea doar zece ani şi jumătate. Era dimineaţa zilei de 28 decembrie 1801 şi călărise pe noul său ponei, cadou de Crăciun, cu tatăl lui, să-l vadă pe Lord de Dunstanville în Tehidy. Tatăl lui era partener în Cornish Bank, unde Lord de Dunstanville era principalul acţionar, şi erau acolo domnul Stackhouse, domnul Harris Pascoe şi un domn Davies Giddy.

Era pentru prima dată când Jeremy mersese călare pe o aşa distanţă cu tatăl lui şi era foarte mândru de el. Era îmbrăcat cu un costum de călărie maro din catifea cord, tot cadou de Crăciun, şi un tricorn prins cu un şnur sub bărbie, pentru a-i menţine poziţia în vântul în rafale. Era o zi frumoasă, luminoasă, cu nori spre nord-vest ridicându-se de la orizont şi grăbindu-se peste terenuri spre Franţa. Soarele, precum un pictor neîndemânatic, împrăştia culoare peste peisaj pe ici, pe colo, unde putea. După ce bărbaţii intrară în salon să discute, micuţa Lady de Dunstanville cu fata ei, Frances, şi cu domnul Giddy, care nu se afla aici pentru chestiuni bancare, ieşiseră cu el pe terasă, vorbind şi râzând şi uitându-se plini de speranţă spre porţi. Frances Basset, o fată simplă, dar plăcută, de nouăsprezece ani, îi explicase tânărului ei oaspete ce aşteptau.

Un tânăr inginer angajat la una dintre minele din Camborne, pe nume Trevithick **[48]** şi având un rol principal în construcţia unei ciudate drăcovenii numite motor „de înaltă presiune”, luase una dintre maşini ce fusese concepută iniţial pentru a pompa apă afară din mine şi o pusese pe *roţi*, pretinzând că avea să se *mişte*.

Exista mult scepticism. Lumea ştia doar un singur mijloc de propulsie provenind de la un animal viu cu patru picioare, ale cărui copite, puse la intervale neregulate pe pământ pe când se mişca, crea tracţiune. În consecinţă, mulţi argumentau că, chiar dacă un astfel de mecanism grosolan, aşa cum propunea Trevithick, ar putea fi vreodată folosit pentru a mişca roţile, roţile însele nu ar avea suficientă putere pe drum pentru a mişca din loc vehicule. Fireşte că roţile aveau a se învârti. În orice caz, era îndoielnic că aveau să ajungă vreodată măcar să se învârtească.

În această societate înaltă în care se găsea acum tânărul Jeremy, exista o încredere întru câtva mai mare decât cea pe plan general, pentru că domnul Giddy fusese una dintre principalele persoane care-l încurajaseră pe tânărul inginer, şi Lady de Dunstanville fusese de fapt de faţă şi ţipase din rărunchi când unul dintre modele fusese făcut să meargă în jurul camerei.

Aşadar, cu toţii aşteptau pe terasă, pentru că domnul Trevithick spusese că în acea zi avea să dea drumul maşinăriei şi să conducă pe drumul de la biserica din Camborne până la Tehidy, unde domnul Giddy şi Lord şi Lady de Dunstanville aveau să aştepte să-l primească cu ovaţiile ce i se cuveneau.

Cum timpul trecea şi nu apărea nicio maşinărie, cu toţii căzură de acord, destul de trişti, că între un model de aproape o jumătate de metru înălţime şi un vehicul adevărat de peste trei metri înălţime exista o prăpastie adâncă de aproximări şi încercări. Când Lord de Dunstanville şi căpitanul Poldark, precum şi ceilalţi ieşiră de la întâlnirea lor şi încă nu se vedea niciun semn, se trase concluzia că încercarea, în măsura în care conta, fusese un eşec. Căpitanul Poldark fu invitat să rămână la cină, dar se scuză spunând că soţia lui îi aştepta acasă. Zâmbind, îl bătu pe Jeremy pe umăr, şi, imediat după ce bău un pahar de vin, încălecară şi plecară.

Poneiul lui Jeremy era jucăuş după ce se odihnise, şi, deşi băiatul încercă să-i vorbească tatălui său, povestindu-i ce i se spusese, mare parte din timp stătură la ceva distanţă; şi parcurseseră aproape un kilometru şi jumătate când văzură ceva ce Jeremy nu avea să uite.

Ceva se târa spre ei pe drumul accidentat şi neregulat. Era precum o lăcustă pe roţi, cu o trompă înaltă ţinută în sus în faţă şi scoţând cu pauze un pufăit de fum. Roţile pe care se mişca erau patru la număr, dar multe alte roţi, unele dinţate, altele netede, se învârteau şi ele în trupul monstrului. Şerpuia, duduia, tuşea şi scotea mai mult fum şi

abur, atât alb, cât şi negru pe fiecare articulaţie *în afară* de trompă. Şi poate lucrul cu adevărat extraordinar era că, ataşaţi de maşinărie, nepăsători faţă de căldură şi pericol, erau circa doisprezece oameni murdari strigând cât îi ţineau rărunchii, în vreme ce câteva duzini îi urmau ţipând.

Zgomotul era aşa mare, încât Ross trebui să descalece şi să ţină capul calului şi pe al poneiului pe când alaiul trecea. Mulţi le făcură cu mâna, inclusiv silueta înaltă şi solidă a inventatorului şi tovarăşului său, Andrew Vivian. Jeremy rămase călare pe ponei, cuprins de admiraţie. Nu-şi imaginase niciodată ceva asemănător în toată viaţa lui. Se deschidea o uşă spre o nouă lume.

Cei doi Poldark trecuseră de un han cu puţin timp înainte şi, când Ross descălecase, rămaseră acolo uitându-se cum dispărea monstrul ce clănţănea, zăngănea şi scotea aburi. Imediat ce ajunse la han, maşinăria se opri hodorogind, şi toată lumea se dădu jos şi se îndreptă spre han. După câteva minute, plecaseră cu toţii, şi acolo, lângă han, maşinăria cea ciudată rămase fumegând şi pufăind de una singură.

Ross întoarse capul calului.

— Aşadar, au făcut-o. O mare realizare. Hai să mergem!

— Dar, tată, dacă am putea merge înapoi să ne uităm…

— O s-o vedem din nou. Dacă are succes, n-ai nicio grijă.

Aşa că plecară spre casă, în vreme ce câţiva nori se mai adunară să marcheze lăsarea nopţii de iarnă. Dar n-o mai văzură din nou, pentru că, se părea, la han era o minunată gâscă friptă, plus o bere pe cinste, iar adunarea cea turbulentă rămăsese să mănânce înainte de a pleca spre Tehidy. Între timp, nimeni nu-şi aminti să stingă focul de sub boilerul motorului, aşa că apa se evaporă şi boilerul se înroşi şi dădu foc ramei de lemn a motorului. Apoi veni un om care bătu cu putere la uşa hanului, şi lumea se năpusti afară să vadă minunata maşină nouă prăbuşindu-se într-un mare foc ce lăsă în cele din urmă doar metal contorsionat, câteva roţi strâmbe şi un morman de cărbune mocnind.

II

Un motiv pentru care Ross nu dorise să se oprească era faptul că între el şi Trevithick exista o oarecare ostilitate. Trevithick şi un tânăr pe nume Bull montaseră motorul pentru Wheal Grace când Trevithick avea doar douăzeci şi unu de ani, dar de-a lungul timpului neglijase să treacă pe acolo pentru întreţinere, şi, când cei doi ingineri se despărţiseră, Ross alesese să continue colaborarea cu cel mai de încredere. Lui Trevithick nu-i plăcuse asta şi i-o spusese pe şleau. De la moartea lui Bull, Ross se descurcase cu ajutorul lui Henshawe şi al altor oameni din partea locului. Ross nu-i purta pică lui Trevithick pentru cele spuse de acesta, dar, de vreme ce nu se mai întâlniseră de

atunci încoace, se simţi puţin stânjenit de ideea de a sări jos de pe cal şi de a-l felicita pentru noua sa realizare.

Nu la fel se simţea Jeremy, care nu se mai gândise la nimic altceva zile întregi. Pentru el, acea maşinărie ciudată pe care o văzuse nu era doar un ansamblu de piuliţe şi şuruburi, cilindri, pistoane şi roţi cu bolţuri; era vie; la fel de vie precum un cal sau un om; avea o personalitate, o natură spectaculară proprie, merita un nume specific şi onorabil. Pentru a o porni, află el, trebuia să aprinzi un foc în pântecele ei şi să bagi înăuntru cărbuni; apoi pe loc începea să clocotească şi să şuiere şi toate complicatele încheieturi prindeau viaţă: miracolul vieţii sale începea. Însuşi felul în care se mişca, părând că se clatină dintr-o parte în alta ca şi cum abia îndrăznea să se mişte; *aburul* care ieşea de peste tot, ca sudoarea, ca răsuflarea unui balaur; *se mişca*, îşi croia drum prin împrejurimi.

Toate astea îţi tăiau răsuflarea: văzuse o himeră. După aceea, urmări nerăbdător *The Sherborne Mercury*, să vadă orice menţionare a eroului lui; dar, de acum, Trevithick era mai mult absent decât prezent în Cornwall, şi sosiră veşti că-şi pusese la treabă noua sa jucărie în Ţara Galilor, unde construise o locomotivă care mergea pe şina de tramvai. Marele inginer James Watt, acum ajuns aproape la şaptezeci de ani, prezisese un dezastru; pentru că el folosea încă motoare cu presiunea cazanului ce depăşea presiunea atmosferică; Trevithick făcea cazane care să lucreze la 4 bari şi vorbea de 6 bari! Watt prevesti că, mai devreme sau mai târziu, avea să fie o explozie cu pierderi mari de vieţi omeneşti. Trebuia să se experimenteze doar sudând capacul rezervorului de apă şi punându-l pe foc. Ventilele de siguranţă nu erau suficiente.

Abia şapte ani mai târziu, la prima sa vizită în Londra împreună cu tatăl şi mama lui, Jeremy se întâlni cu inginerul. Pe atunci, Trevithick, nemulţumit că-şi condusese una dintre maşinăriile lui zăngănind şi pufăind pe străzile Londrei, în 1803, luase acum împreună cu nişte prieteni de-ai lui un teren în nordul Londrei, între Upper Gower Street şi pepinierele Bedford, îl împrejmuise cu pari şi amenajase un drum circular, apoi făcuse reclamă unei maşinării (botezată Prinde-Mă-De-Poţi) şi încasa un şiling taxă de intrare pentru toţi cei suficient de curioşi care veneau să vadă – cu o călătorie gratuită inclusă pentru cei tari de înger care îndrăzneau să meargă cu instabilul vagon prins de ea. Era un spectacol plănuit – o încercare de a câştiga atenţia şi interesul publicului.

La vremea aceea, Ross era foarte preocupat, pentru că urma să – sau spera să – aibă una dintre rarele sale luări de cuvânt din parlament – despre reforma Camerei Comunelor; dar Jeremy era atât de insistent, încât fu de acord că ar trebui să vadă spectacolul. Demelza, mereu fascinată de orice noutate, era aproape tot atât de nerăbdătoare, şi

petrecură o dimineaţă acolo, călătorind cu toţii în vagon la o viteză de aproape douăzeci de kilometri pe oră. Întâmplător, Trevithick era prezent şi îi salută ca pe nişte prieteni dragi – aşa cum, de altfel, şi erau, atât de departe de casă. Uitând de orice resentimente, se dădu peste cap să îi explice băiatului de şaptesprezece ani cum funcţiona motorul său.

Cu toate astea, deja fuseseră accidente mortale, exact aşa cum spusese Watt că aveau să fie; un motor explodase în bucăţi în Greenwich, omorând patru oameni şi rănindu-i pe alţii. În dimineaţa când vizitaseră locul, erau doar doisprezece oameni prezenţi şi doar încă doi îndrăzniseră să meargă cu maşinăria. Pe când plecau, Ross spuse:

— E o noutate nemaipomenită, dar nu mi-ar plăcea ca un fiu sau un frate de-al meu să fie băgat în asta în stadiul ăsta experimental.

— Domnul Trevithick îmi spune că toate cazanele sunt prevăzute acum cu două ventile de siguranţă în loc de unul, zise Jeremy.

— Nu ştiu dacă să vreau să reuşească sau nu, spuse Demelza. Bănuiesc că am călărit la galop mai repede decât ăsta, dar nu se *simte* aşa repede. Cu un cal, nu te temi că o să-i cadă o roată!

Jeremy spuse:

— Domnul Trevithick zice că e lipsă de cai din cauza războiului. Crede că trăsura cu aburi e menită unui viitor măreţ.

— O fi, zise Ross. Dar nu cred că e momentul potrivit. Nu cred că oamenii o să vrea aşa ceva.

Jeremy oftă. Nici măcar tatăl lui, care era un om inteligent şi incapabil de greşeli, nu putea înţelege potenţialul atractiv al acestei noi invenţii. Din nou, deşi acum cu mult mai mare, Jeremy simţi convingerea stranie că exista o viaţă – un fel de viaţă magică – în inima acestui monstru ce scotea aburi şi fum. Nu era doar o maşinărie concepută de om. Omul dădea naştere la ceva nou, o fiinţă pentru a-l servi, dar o creatură capricioasă, cu personalitate. Nu puteau exista vreodată două la fel.

Se întreba chiar dacă domnul Trevithick înţelesese asta pe când lucra la ea, dacă simţea fascinaţia aproape în acelaşi fel. În orice caz, în anii care au urmat, se dovedi că tatăl lui avusese dreptate. Indiferent care era supremul potenţial al acestei invenţii, nimeni deocamdată nu era câtuşi de puţin interesat de a o dezvolta pe mai departe. Şi aşa, totul fu abandonat. Ultima dată când Jeremy auzi de domnul Trevithick – în 1810, cu puţin timp înainte de a-l pescui din mare pe Stephen Carrington –, inventatorul căzuse bolnav şi se îndatorase, plănuind să se întoarcă pentru a locui în Cornwall.

Dar, între timp, o altă problemă îl preocupa pe Jeremy. Stephen plecase de la Nampara pe 20 ianuarie, dar se mutase doar ca să stea în chirie la alde Nanfan, care trăiau lângă biserica din Sawle, şi câteva

zile mai târziu veni la Jeremy cu o propunere.

Se părea – şi o mărturisise ruşinat – că povestea lui cum că era un mic afacerist între Bristol şi Irlanda nu era adevărată. De fapt, fusese la bordul unui vas de corsari când fusese scufundat de către francezi; dar, găsindu-se într-o asemenea casă şi fiind îngrijit de aşa doamne amabile şi respectabile ca domnişoara Poldark şi doamna Poldark, se temuse să le spună asta. Nu că ar fi fost ceva ilegal în piraterie, dar nu ştia cum alde Poldark ar fi privit toată treaba. Deja îi mărturisise adevărul, zicea el, domnişoarei Poldark, dar nu şi doamnei Poldark.

Însă mai era ceva aici. Vasul de corsari, *Unique*, înainte de a fi prins şi distrus, capturase deja ceva; un mic lugher cu câteva sute de litri de rachiu la bord. Căpitanul Fraser nu considerase că era o pradă suficientă pentru a o lua acasă, aşa că lăsase lugherul la Tresco, în insulele Scilly, pentru a-l lua când avea să revină cu indiferent ce alte prăzi ar fi putut găsi. Ei bine, în schimb, se alesese cu o navă franceză de război. Doar Stephen supravieţuise, şi ar fi vrut să meargă să ia lugherul. Ar putea Jeremy să-l ajute?

— Vrei să zici să te duc acolo? întrebă Jeremy.

— Da. Mi-ai salvat viaţa în bărcuţa aia drăguţă a ta. Ar fi foarte potrivit şi amabil dacă ai putea să mă ajuţi să răsplătesc norocul ăsta.

— Ai hârtii? Ai putea să obţii eliberarea lugherului?

— Nu, n-o să fie niciun fel de hârtii. Doi fraţi bătrâni, pe nume Hoskin, o să aibă grijă de asta pentru noi. Căpitanul Fraser a mai făcut afaceri cu ăştia doi, şi, fără îndoială, dac-o fi să trăiesc, o să fac şi eu afaceri cu ei din nou. Totul e o chestiune de afaceri.

Stăteau pe patul lui Jeremy în camera lui, în Nampara. Stephen venise să vadă dacă era vreo vorbă sau vreo veste despre domnişoara Clowance, dar Demelza era în Sawle. Jeremy era afară în curte, îngrijindu-se de un viţel bolnav. O ploaie cu grindină îi gonise înăuntru şi, cu Isabella-Rose şi Sophie Enys alergând ca nebunele în jos pe scări, Stephen întrebase dacă puteau vorbi ceva între patru ochi.

— De ce echipaj ai avea nevoie ca să aduci lugherul acasă? întrebă Jeremy.

— De doi oameni. Mai bine trei, dar te-ai putea descurca şi cu doi.

— Păi, vrei doi pentru *Nampara Girl*. Asta înseamnă că avem nevoie de patru să plecăm cu ea.

— Cam aşa mă gândeam şi eu. Mă întrebam dacă Paul Kellow ar vrea să meargă. Şi poate şi celălalt care m-a tras afară – Ben Carter, parcă?

Jeremy ezită. Nu credea că lui Ben îi plăcea prea tare de Stephen Carrington. Motivul era limpede: Stephen încerca din greu să câştige inima lui Clowance, şi Clowance, dacă Jeremy nu se înşela, era cam topită după el. Ben, oricât de puţine speranţe şi-ar fi făcut în direcţia asta, nu se putea abţine să nu fie gelos.

Stephen înţelese greşit ezitarea.

— O să-ţi plătesc bine pentru efort. Lugherul e construit de francezi, dar aş crede că s-ar putea vinde pe optzeci de lire oricând. Şi, după aia, mai e şi încărcătura.

— Ah.

Jeremy flutură cu indiferenţă din mână şi se ridică.

— Nu-i asta. Aş vrea să te ajut… Când ai vrea să mergi?

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine. N-aş mai avea încredere în cei doi Hoskin după trei luni. O să ai un câştig – o parte dintre banii de pe rachiu, ei? Ce crezi?

— Cred, spuse Jeremy, că ceilalţi doi ar fi bucuroşi să aibă ceva mărunţiş. Dar asta poate să mai aştepte.

— Nu prea mult, sper, spuse Stephen şi râse.

Jeremy se uită la grindina ce izbea în pervazul ferestrei, adunându-se în grămăjoare şi începând să se topească.

— O să fie nevoie să-i spun mamei.

— Fireşte. Cum vrei tu. Dar nu s-ar putea să se împotrivească?

— Aici nu e problemă de da sau nu, Stephen. E că noi nu suntem genul de familie din sânul căreia eu să pot lipsi pentru o noapte sau două fără să zic unde plec. În orice caz, n-o să aibă nimic contra insulelor Scilly.

— Tatăl tău s-a întors teafăr acasă?

— Da, mulţumesc lui Dumnezeu. Am auzit în dimineaţa asta. Mama s-a dus să spună câtorva dintre prietenii noştri.

— Atunci, poate că e un moment potrivit s-o abordezi când se întoarce.

— De ce?

Jeremy era sincer contrariat. Stephen râse din nou şi îl bătu pe spate.

— Eşti un om norocos. Când Jeremy se întoarse, adăugă: Să ai aşa o mamă. Să ai aşa un cămin. Pare că nu există nicio tensiune, niciun fel de conflict. Aşa a fost mereu?

— Nu… Nu mereu.

— E aşa când se întoarce tatăl tău acasă?

— Da. Ah, da, cred că aşa e… Atunci, suntem o familie completă.

— Dar n-a fost întotdeauna aşa?

Stephen era insistent.

— Au fost momente, pe când eram foarte mic, când îmi amintesc că mă simţeam… sfâşiat. Sfâşiat de pasiuni şi emoţii; nu le înţelegeam, dar erau… în casă. Tata şi mama nu se *ciorovăiesc* niciodată, Stephen, niciodată nu se *cicălesc* unul pe altul aşa cum văd adesea în alte familii. Dar, când se ceartă, e pentru ceva important şi după aia e… important.

Stephen îşi luă pălăria.

— Abia aştept să-l cunosc pe căpitanul Poldark. Dar nădăjduiesc că… înainte de asta?

— Probabil înainte de asta, spuse Jeremy.

III

În acea seară, îi spuse mamei lui. Ea îi oferi cel mai deschis zâmbet al ei.

— Tu *vrei* să te duci?

— Cred că da.

— Ce e un vas de corsari, Jeremy? Nu sunt chiar sigură.

— Nu e cumva un vas aparţinând unuia sau mai multor investitori în vreme de război care au… nu se cheamă Scrisoare de împuternicire? Aşa încât să poată ataca vasele celeilalte ţări – cea cu care e în conflict?

— Mă întreb ce-o să zică taică-tu despre asta.

— Despre corsari?

— Da. Şi despre Stephen. Stephen e un tip fermecător… Dar am ştiut că prima lui poveste nu era adevărată.

— De ce nu?

— Nu mai fusese o furtună de două săptămâni înainte să-l culegi tu din apă.

— Nu-mi aduc aminte cum a fost vremea cu aşa mult în urmă. Tu cum de poţi? Abia îmi amintesc cum a fost ieri.

Demelza îşi luă un pahar de vin. Începuse să-şi simtă capul uşor şi inima voioasă.

— Păi, uite ce e. Spune că va fi reţinut în Londra pentru alte câteva zile – tatăl tău, adică –, dar se va întoarce cât de repede poate. Mă întreb dacă o s-o vadă pe Clowance. N-au cum să ştie că s-a întors cu bine, pentru că nu stă unde stătea de obicei. Stă la domnul Canning. Există şi o doamnă Canning? Sper să se întâlnească. Vreau să zic, Clowance şi cu taică-tău. Poate că li se vor încrucişa trăsurile, aşa cum m-am temut eu că se va întâmpla. Slavă Domnului că s-a întors în ţară. E greu să nu-ţi mai faci griji; nu te poţi opri dintr-odată, ca şi cum ţi-ai pune cep. Am auzit despre un om care a supravieţuit celor mai mari pericole şi apoi a lunecat pe o coajă de banană.

— Mamă, spuse Jeremy.

— Da, frumosul meu?

— Ai trimis-o pe Clowance pentru că…

Demelza spuse:

— N-am *trimis-o* eu pe Clowance. Ea a plecat.

— Nu-i stă în obicei.

— Da, nu-i stă în obicei. Dar oamenii fac adesea lucruri care nu le stau în caracter. Ce-nseamnă să-ţi fii credincios ţie însuţi, mă-ntreb? N-

am ştiut niciodată. Câteodată există în mine trei oameni, şi fiecare vrea ceva diferit. Cine sunt eu dintre toţi? Tu cum eşti în tine, Jeremy? Eşti aşa? Nu ştiu deloc. Câteodată îl faci pe taică-tău să se îngrijoreze. E ceva deosebit ce vrei să faci în viaţă?

— Poate.

— *E* ceva? Ştii tu ce anume?

— Nu chiar. Nu sunt sigur… Îţi facem necazuri, mamă?

— Doar un pic. Sunteţi doar un pic dificili. Dragă Doamne, ce înseamnă să ai o familie! Cât despre Clowance, trebuie s-o laşi să fie neascultătoare. Se maturizează.

— Cu toţii o facem.

— Of, of!

— De ce?

— De ce ce?

— De ce of?

— Cred că îmi place de voi toţi la o anumită înălţime. Ca nalbele roşii. Înainte de a începe să devină ruginii.

— Păi, mulţam, mamă. Mă copleşeşti cu complimentele tale.

Lumina lumânărilor licări cu putere când doamna Kemp îşi băgă pe uşă capul ei rotund.

— Isabella-Rose aşteaptă să se culce, doamnă. Aşteaptă să spună noapte bună.

— Foarte bine, doamnă Kemp. Mulţumesc, doamnă Kemp. Spune-i că o să vin fuguţa la ea imediat ce o să pot, doamnă Kemp. Ceea ce o să fie într-o sută de secunde sau cam aşa ceva, mai mult sau mai puţin.

Doamna Kemp clipi la o aşa cascadă de cuvinte şi plecă. Demelza îşi termină vinul, îşi întinse degetele spre foc şi le îndoi.

— Am chef să cânt la spinetă. Am *aşa* un chef să cânt la spinetă. Asta dacă Bella n-a stricat-o de tot. Ştii tu, Jeremy, cred că îmi tre' una nouă. O să-l rog pe taică-tău să luăm când o să vină acasă.

— Ce, o nouă spinetă?

— Nu, un pian. Pianele sunt… mai strălucitoare. Pot face ca muzica să dispară şi să apară. Maşinăria asta veche, oricât de tare aş iubi-o, e terminată.

— Bellei i-ar plăcea.

— Trebuie s-o oprim din păcăneală. Doamna Kemp nu crede că e câtuşi de puţin talentată la muzică… Ianuarie nu e timpul potrivit pentru plecat cu barca, Jeremy. Nu s-ar putea aştepta cu călătoria asta până vine vremea mai bună?

— Stephen zice că nu.

— Să n-ai prea multă încredere în el, dragul meu.

— În Stephen? Ce te face să zici că aş avea?

— Pentru că aşa mi-a venit mie să spun. Nu mă băga în seamă.

— Întotdeauna bag în seamă ce spui. În special când eşti *pilită*.

— *Ce* ai spus?

— Îmi pare rău, mamă. N-am vrut să spun aşa. Dar am aşa o presimţire superstiţioasă că ai destul de des dreptate.

— Păi, încerc să nu judec prea repede într-o chestiune ca asta. Cred că e bine să fii prudent. Verifică balanţa; asigură-te că e în cumpănă. După aia nu ai surprize – plăcute sau neplăcute.

Jeremy mişcă unul din butuci cu cizma.

— Dacă Paul poate să plece, mă gândesc să plecăm pe miercuri; asta dacă vremea e acceptabilă şi tu o să permiţi. Mi-ar plăcea să ajung acolo şi să mă întorc înainte să vină tata.

— Dacă trebuie să pleci, pleacă acum, spuse Demelza. Bravo, mi-ar plăcea şi mie!

Capitolul 11

I

Plecară miercuri în zori. Paul Kellow putuse să vină şi, după ce ezită, Ben Carter veni şi el. Demelza comentase odată că, în Cornwall, iarna venise pe 18 ianuarie; dar anul ăsta, în afară de vântul în rafale ce apărea întâmplător, cu grindină, vremea nu se manifestase cu asprime, aşa cum se întâmpla în centrul ţării. Aerul venea stăruitor din nord-vest, protejând contra îngheţului; iar ghioceii şi ciuboţica-cucului răsăriseră.

Cu toate astea, marea era neliniştită, şi se ţinură la distanţă de malul dinţat ca un fierăstrău. Pe când treceau de Hell's Mouth şi traversau estuarul Hayle, Paul Kellow salută ironic. Pescarii din St Ives ieşiseră, risipiţi în tot golful, ridicându-se şi coborând pe val, ca nişte pescăruşi. Apărură alte stânci ameninţătoare, cu spumă albă de picături mişcându-se la picioarele lor; nisipurile de la Sennen şi apoi apele agitate şi adânci de la Land's End.

Stephen se apropie de Jeremy pe când acesta strângea un odgon în jurul tachetului pe arborele mare.

— În ritmul ăsta frumuşel, strigă el, ar trebui să ajungem înainte de lăsarea întunericului. Jeremy…

— Da?

— N-am hotărât cum ne împărţim ca să ne întoarcem acasă. O să vii tu cu mine?

— M-am gândit că poate să vină Paul. Contează?

— Nu contează, nu. Dar Paul trebuie să fie înapoi vineri, cel târziu. Nu ştiu cât o să dureze…

— Îmi imaginam că avem să ajungem înapoi cu mult înainte. Dar pot să vin în locul lui Paul, dacă crezi că e mai bine.

Stephen luă o ultimă muşcătură din plăcinta pe care o adusese. Când gura îi fu pe jumătate goală, spuse:

— Rachiul e de contrabandă.

— Bineînţeles.

— În plus, *Philippe* n-ar fi putut fi adus în siguranţă în golful vostru, bănuiesc. Şi e o captură, iar tatăl tău trebuie să se întoarcă acasă în scurt timp. Nu ştiu ce ar crede de toate astea. Ce e sigur e că n-aş vrea să-l fac să se simtă stânjenit.

Jeremy termină de asigurat odgonul şi îl smuci.

— Ce propui?

— La început, mă gândeam că aş putea să-l duc înapoi la Bristol; dar aş prefera să scap de încărcătură aici; şi, dacă ar exista un cumpărător potrivit pentru lugher, ar fi mai bine să scăpăm şi de el. Mă îndoiesc că tu sau oricare dintre prietenii tăi ar vrea să mă ajute să-l duc până acolo şi să venim înapoi pe uscat!

— Am presupus că o să ne întoarcem cu toţii la Nampara… Ei bine, sunt de acord că nu-s bani de ajuns în St Ann's.

— Aşa m-am gândit şi eu. Asta mi-au spus alde Nanfan. Dar mai e St Ives, Penzance, Falmouth, Mevagissey.

— Verişoara tatălui meu locuieşte în Falmouth, spuse Jeremy. E măritată cu un căpitan de navă de poştă ieşit la pensie, şi s-ar putea ca el să ştie cine ar putea fi un cumpărător potrivit… Dar tu propui…

— Că ar trebui s-o ducem într-unul dintre porturile de la canal. Nu ne-ar lua mai mult decât să-l aducem înapoi la Nampara şi, dacă am avea noroc, treaba ar fi terminată în câteva zile. Fireşte, dacă vrei să mergi acasă şi să mă laşi acolo, fără-ndoială că o să mă descurc.

Un val mai mare decât văzuseră până atunci veni prin spatele lor, şi mica barcă se înclină şi se lăsă într-o parte ca un cal nărăvaş. Ben Carter, aflat la cârmă, o ridică puţin mai mult ca să o echilibreze.

Jeremy strigă:

— Ai ceva legături pe coasta aia? Nu poţi, ştii tu, să apari aşa, într-un port, cu şapte sute de litri – sau cât o fi – de rachiu de contrabandă.

— Mă gândeam să încerc la Mevagissey, spuse Stephen. Sunt vreo doi pe care-i ştiu – cu numele dacă nu şi altfel – care ar fi bucuroşi să ia marfa. Cum sunt vameşii pe-acolo?

— Habar n-am.

— În St Ann's?

— Nu-i uşor. E un om pe care-l cheamă Vercoe. E acolo de ani buni. Şi devine din ce în ce mai ursuz.

— Nu mai câştigă şi el câte ceva în plus? Majoritatea o fac.

— Nu, din câte ştiu eu. Bineînţeles că treaba merge înainte – contrabanda adică, dar n-am auzit de el sau de oamenii lui că ar fi dispuşi să închidă ochii.

— Păi, asta înseamnă cu atât mai mult că tre' să încercăm, la

Mevagissey sau prin jur. Ai fi de acord?

Zăriră insulele Scilly mult înainte de lăsarea întunericului, chiar şi în acea zi scurtă. Pentru că nu prea erau nori, şi soarele nu apunea până pe la cinci fără ceva, urmă un lung apus şi fură în stare să-şi găsească calea printre stânci şi insulele de la Crow Sound şi să ancoreze în micul port din Tresco, de partea cealaltă a insulei Bryher. Nu era un loc accesibil cu o navă de mărime considerabilă, pentru că era extrem de supus fluxului şi pradă curenţilor şi hulei din Atlantic. Dar, pentru ceva aşa mic precum *Nampara Girl*, micul arc al pontonului de granit oferea protecţie suficientă. Acum fluxul era la nivelul maxim şi vasta albie de ape ce despărţea cele două insule arăta ca o mare furtunoasă, umflată şi înspăimântătoare.

— Pe reflux, spuse Stephen, am *mers* prin apă dincolo. Ai putea crede? Se întoarse. Uite-o!

Arătă spre o navă ancorată în port lângă două bărci cu vâsle şi un schif.

— Ah, e dichisită, spuse Paul. Dacă aş fi fost eu căpitanul tău, m-aş fi mulţumit cu ea, n-aş mai fi alergat să pescuiesc ceva mai mare.

— Eram un echipaj de opt, spuse Stephen. Ia împarte tu prada *asta* şi vezi că n-ai destul de împărţit. Aşa privea el treaba, Dumnezeu să-l odihnească!

— Unde sunt prietenii tăi? întrebă Jeremy.

— Acolea, sus la casa aia unde e lumină. Uite ce-i, vrei să mă laşi să merg acolo de unu' singur? Cred că, dacă o să mergem toţi patru să batem la uşă, cei doi Hoskin ar putea crede că îs francezii!

Ceilalţi trei asigurară nava pentru noapte, băgând la cap avertizarea lui Stephen că pe la miezul nopţii avea să stea într-o rână pe nisip, apoi se duseră pe mal şi se aşezară pe pontonul de piatră, fumând şi vorbind cu câţiva localnici care ieşiseră din umbre, curioşi să ştie care era treaba cu ei. Erau reţinuţi, din nou la indicaţiile lui Stephen. Timpul trecea, şi localnicii se îndepărtară, iar ei se îmbrăcară cu mantalele, să se apere de vântul rece. Trecu o oră până când se întoarse Stephen, purtând un felinar de vânt.

— Totul e bine. O să petrecem noaptea cu ticăloşii ăia, plecăm în zori. Atenţie pe unde mergeţi, cred că am deranjat o năpârcă.

— N-ai să te întâlneşti cu vreo năpârcă în perioada asta din an, zise Jeremy.

— Bine. Bine. Vocea lui Stephen era morocănoasă, cu o urmă de mânie în ea; ca şi cum întâlnirea cu cei doi Hoskin nu mersese prea bine. Asta se adeveri când ajunseră la casă. Un bătrân jegos cu păr cenuşiu ca de cositor stătea în uşă, privindu-i bănuitor pe când intrau. O singură lumânare de seu şiroia lângă alt bătrân care avea o umflătură de mărimea unui ou de gâscă pe frunte şi care număra monede. Niciunul nu vorbi cu nou-veniţii. Primul frate trânti uşa după

ei şi puse drugul. Încăperea mirosea a urină şi a tutun învechit. „Sigur aici sunt ploşniţe”, se gândi Jeremy. „Cu toţii o să fim plini de pişcături roz până dimineaţă.”

— Păi, staţi jos, staţi jos, spuse Stephen entuziast, recăpătându-şi calmul. Putem să folosim camera asta, dar nu-i nimic de mâncare. Să n-aruncăm vina pe ei pentru că nu ne aşteptau. Mai avem de-a noastră, Ben?

— În traista asta, spuse Ben Carter. Două pâini şi nişte unt pe care ni l-a dat doamna Poldark. Trei sardele afumate. Un măr. O buca’ de brânză.

— Bine. Bine. Acuma, moşilor, ia lăsaţi-ne, ei? N-o să vă furăm nici casa, nici banii. O să vă scol în zori că să vă puteţi număra lingurile, înainte să plecăm. Stephen râse. E mai cald aici decât afară în vânt. N-aţi îngheţat cu toţii, sper. Bine, Nick şi Simon, asta-i tot!

Bărbatul cu umflătura îşi legă traista, şi monedele clincăniră.

— Mă-ndoiesc că ai dreptu’ spuse el.

— N-are a face, n-are a face, totu-i stabilit, spuse Stephen. Noapte bună, Nick.

Omul cărunt de la uşă se grăbi spre altă uşă.

— Da, e stabilit. De bine, de rău, e stabilit. Haide, Simon!

Cei doi fraţi ieşiră încet. Pe când plecau, Simon spuse tânguindu-se către celălalt:

— Mă-ndoiesc că are dreptu’, Nick. Mă-ndoiesc că are dreptu’.

II

Plecară, pentru a reveni chiar când zorii se revărsau peste un cer cenuşiu. În vreme ce dormeau, se scărpinau şi adormeau la loc, fluxul se retrăsese din marele canal şi crescuse din nou, aşa că nu se putea spune dacă se schimbase vreodată. Doar cei atenţi ar fi observat că algele de pe plajă avansaseră cu vreo treizeci de centimetri pe plaja nisipoasă faţă de unde erau cu o seară înainte. Cei atenţi – Jeremy se număra printre ei – observaseră, de asemenea, că hula se înteţise.

Paul Kellow şi Ben Carter plecară primii în *Nampara Girl*. Apoi Jeremy şi Stephen Carrington, cu *Philippe*, urmăriţi cu o căutătură încruntată de cei doi fraţi Hoskin care coborâseră pe ponton să-i vadă plecaţi.

— *Ticăloşii!* spuse Stephen. Ne lipsesc zece butoaie de rachiu. I-am luat la întrebări, dar nu vor să recunoască nimic.

Jeremy nu asculta. Ce-l interesa pe el cel mai mult era cum lugherul ăsta construit de francezi răspundea la navigare şi la cârmă. Era ca şi cum încerca un cal nou. Nu-i era teamă pentru *Nampara Girl* cu Ben la bord; el era cel mai bun marinar dintre ei toţi. Pentru el tentaţia era să aducă *Philippe* acasă, ceea ce-l făcuse să accepte pe loc

propunerea lui Stephen.

Cam la o oră după ivirea zorilor, se adunară nori şi vântul se schimbă dinspre sud-vest, începând să sufle cu putere. Având în vedere direcţia pe care erau, nu se putea mai bine de aşa, iar ploaia ce începu curând să cadă păstra marea liniştită. Curând, pierdură din vedere *Nampara Girl* şi, până când zăriră Manacles **[49]** , nu apăru nici o altă navă. După aceea, vreo două bărci de pescuit din Newlyn **[50]** vizibile cu întreruperi între valuri rămaseră în urma lor, pe când înaintau cu viteză în susul canalului.

Cumva, Stephen îi convinsese pe ursuzii fraţi Hoskin să-i dea câteva ouă pe care le fierseseră într-o crăticioară înainte de plecare şi pe care acum le mâncară reci, cu un păhărel de rachiu alb – din care aveau berechet –, să le alunece pe gât. Lugherul era o barcă mai greu de manevrat decât ar fi trebuit să fie, şi în vântul ce se înteţea le dădea mult de furcă.

— O să fie în regulă descărcată, strigă Stephen. Ceea ce o să fie curând, mă rog lui Dumnezeu.

În largul oraşului Falmouth zăriră o fregată britanică făcându-le semne, dar ei se prefăcură a nu observa. Jeremy era conştient că ar fi trebuit să arboreze un steag sau o altă dovadă a naţionalităţii lor. Cu toate astea, cu vântul ce se înteţise cam la treizeci sau patruzeci de kilometri pe oră, era puţin probabil să le acorde cineva atenţie. Pe la prânz, norii coborâră la nivelul mării, adunaţi în grămezi compacte peste coama valurilor. *Philippe* se mişca încet şi, în loc să urce valul, începu să adune apă peste carenă. Stephen schimbă cursul încercând să intre sub vânt.

Amândoi tinerii erau uzi până la piele, şi apa stropea în santină printre butoaiele cu rachiu. Stephen îi făcu semne lui Jeremy să reducă velatura.

— Nu vreau să ajung în Mevagissey cu mult înainte de lăsarea întunericului, strigă el.

— Dacă nu ajungem în curând, spuse Jeremy, nu sunt sigur că vom mai putea ajunge vreodată.

— M-am uitat pe hartă. Stephen căută pe sub haină după o bucată de pergament umed ce pe loc fu răsucită de vânt. O îndoi într-un mic pătrat şi, rezemându-se de catargul ce se clătina, reuşi să pună degetul pe linia ţărmului.

— Uită-te aici! Ăla e Dodman Point. Poţi să-l vezi în faţă. Va trebui să venim în vânt dacă vrem să ajungem la Mevagissey, cu vântul ăsta care suflă spre ţărm… Mai întâi sunt pe aici două sau trei mici golfuri. Ştii dacă e vreun loc sigur să aruncăm ancora acolo?

— N-am mai fost prin părţile astea vreodată. Am face mai bine s-o cârmim şi să încercăm să ne strecurăm în Portloe **[51]** . Acolo e un soi de adăpost.

— Nu putem face asta. Lugherul ăsta-i prea leneş. Socotesc că tre' să riscăm.

Ăsta era un ţărm diferit faţă de cel pe care îl ocoliseră în traseul lor la plecare. Aici nu erau faleze uriaşe aruncate pe coastă ca nişte monumente şi prăvălindu-şi râpele adânci în mare. Dar aceste faleze, deşi doar pe sfert ca mărime, cu pajişti verzi ce coborau spre malul mării, erau aproape la fel de periculoase, cu recife ieşind printre valuri, suficient de ascuţite să sfâşie chila oricărei bărci ce ar intra în coliziune cu ele. Pumnal în loc de paloş.

Pentru o vreme, navigară în direcţia vântului, apropiindu-se de ţărm. Acum, golfuleţele se vedeau limpede, dar era o chestiune de noroc pe care să-l alegi înţelept. Dacă cel ales se dovedea a nu oferi nimic altceva decât stânci scufundate, atunci n-ar mai fi nicio şansă să ieşi de acolo.

Pe când intrau, la babord era o plajă largă şi în mare parte nisipoasă pe care o izbeau valurile. La tribord, mai era o plajă mai micuţă, cu mici ochiuri de apă înspumată acolo unde erau stâncile. Între ele erau trei golfuleţe stâncoase fără vreo urmă de port sau ponton, ci doar câţiva metri de apă navigabilă apărată în parte de vânt. Stephen îl alese pe al treilea, ce înainta cel mai mult în ţărm. Jeremy, aflat la cârmă, urmă drumul printre muchiile stâncilor. Stephen lăsă liberă vela cea mai mare, apoi vela la treime; pentru câteva clipe se găsiră plutind în zigzag între hulă şi valurile sparte, controlul scăzând odată cu impulsul. Stephen înşfăcă o vâslă, o aruncă spre o stâncă ce se ridica precum un armăsar la prova babord; chiar la timp trecură pe lângă ea şi intrară în golf.

Avură noroc: exista o minusculă porţiune de debarcader pe jumătate stricat de furtuni şi vechime, o colibă de piatră căreia îi lipsea o jumătate din acoperişul de şindrilă; o potecă pietruită dincolo de care erau câteva coşuri de prins homari. Lugherul se legăna şi se înclina când fu ajuns de hulă, aruncându-i într-o parte. Jeremy luă şi el o vâslă. Urmă o izbitură urâtă când lugherul dădu de pământ, iar apoi fură din nou liberi. Stephen aruncă o parâmă, nu nimeri, o aruncă din nou şi se prinse de un stâlp de granit; viră parâma şi trase etrava. Jeremy lăsă vâsla în jos, găsi fundul şi împinse. Lugherul, atât de leneş mai adineauri în largul mării, era acum ca un cal nărăvaş ce nu voia să fie înşeuat; se înclină, şi Jeremy, pierzându-şi echilibrul, trebui să dea drumul vâslei şi să se prindă de balustradă că să rămână la bord. Încă o ciocnire dură între chilă şi stânci, şi apoi Jeremy prinse o a doua parâmă pe ţărm, iar vasul fu apropiat, ridicându-se şi frecându-se, de bucata de plută pe care Stephen o pusese între copastie şi debarcader.

Stephen îşi scoase şapca şi îşi şterse cu ea ploaia şi stropii de apă de pe faţă. Coama udă de păr blond îi stătea lipită de cap.

— Suntem în siguranţă, Jeremy, băiete. Deşi am intrat într-o gaură prost aleasă.

Jeremy încercă să pescuiască vâsla pierdută cu o ţepuşă de prins peşti. Vâsla plutea înşelător de aproape de el odată cu hula, iar apoi cu fiecare retragere se îndepărta. Acum, un val mare îl aduse în apropiere, şi reuşi să ridice vâsla de pe care se scurgeau apă şi alge.

— Când o să se retragă fluxul, o să atingă ţărmul.

— Mai trebuie să se ridice, după cum arată stâncile. Mă îndoiesc că golful ăsta e vreodată uscat.

Asigurară lugherul pe cât putură de bine. Debarcaderul rupt nu era ideal, dar, cu toate astea, oferea protecţie.

Dintr-odată, se găsiră în port, în linişte, după toată agitaţia şi legănarea ultimelor ore. Vântul încă sufla cu putere, ploaia cădea, marea se năpustea încă spre ţărm spumegând. Dar aici erau liniştiţi, în siguranţă, nu-i mai puteau ajunge izbucnirile ei furioase, aproape înconjuraţi de copaci pitici, ale căror crengi întunecate se strângeau să-i apere, scârţâind şi şuierând în bătaia vântului. Nu se vedea niciun suflet de om.

Stephen sări pe ţărm.

— Putem aştepta vreo două ore, poate mai mult. Pe întuneric, ar fi mai bine. Nu mi-a plăcut cum arăta fregata aia pe lângă care am trecut.

— N-o să ieşi de aici până când n-o să treacă vântul.

Jeremy îşi urmă prietenul. Stephen scrută cu privirea coliba.

— Nu-i nimeni prin jur. Deşi ar trebui să vină pe-aici – oalele alea. La naiba, mi-e o foame de lup! Nu mai avem nimic de mâncare?

— Nici măcar o blestemată de fărâmiţă.

Înaintară încet spre colibă.

— Ştii, spuse Stephen, dacă am avea nişte ajutoare, ăsta ar fi un loc bun să descărcăm alcoolul. Mă întreb cât e până la Mevagissey pe uscat?

— Aş zice că în jur de opt kilometri.

— Ştii tu, e o idee cam bună.

Jeremy ajunsese să cunoască schimbările rapide de dispoziţie ale lui Stephen, tendinţa lui de a gândi ceva şi apoi imediat de a şi crede în gândul respectiv.

— Ce e? întrebă el prudent.

— Am putea rămâne aici… mergem acolo… unul din noi ar putea merge acolo, ar lua legătura cu oamenii care trebuie, am livra rachiul aici, pe loc. Ştiu io că Mevagissey are o bandă activă de Fraţi; dar al dracu' să fiu dacă Fraţii ăştia îşi aduc toată marfa în port; poate că folosesc unul dintre golfuri. Ar fi mai uşor, mai sigur, mai bine de vândut şi de descărcat aici; după aia îl aducem pe *Philippe* fără încărcătură în port, o recompensă nevinovată, de vânzare, totul pe

cinstite şi legal, şi cin' să zică nu?

— Stephen, spuse Jeremy, la dracu' cu rachiul. Cât e cu totul – şapte sute de litri? Lugherul e prada ta. Alcoolul era în lugher când l-ai capturat. Hai să-l luăm, să spunem gărzii de coastă cum am dat peste el, să-i lăsăm pe ei să decidă ce e de făcut. Suntem în război. Tu ai capturat o pradă franţuzească şi orice ar fi fost în ea. Primeşti o treime din valoare, nu-i aşa? Cine să spună că ar fi mult mai puţin decât ai primi de la Fraţi? Lugherul se vinde cam la fel.

Stephen spuse:

— Aia e o căsuţă, sus pe deal, în spatele copacilor ălora? Cred că da. Hai să vedem dacă cineva o să ne dea ceva de mâncare mai întâi!

Căsuţei îi lipsea o parte din acoperiş, şi poteca spre ea era năpădită de puieţi şi de buruieni stufoase; dar, când ciocăniră, de la o fereastră fu trasă o cârpă, şi o bătrână se holbă la ei. În spatele ei, o mână cu artrită ţinea un tromblon ce tremura în toate părţile pe când se tocmeau pentru mâncare. Dar când Jeremy scoase arginţii, bătrânul din spate îşi lăsă jos puşca, şi fură lăsaţi să intre. Se aşezară pe cutii, cu picioarele pe o podea ce nu mai fusese şmirgheluită de vreun an sau mai mult şi era lunecoasă de la excrementele de şoareci. Înfulecară iepure rece, o supă searbădă de varză şi patru mere pe jumătate putrede şi băură un pahar de cidru.

În vreme ce mâncau, Stephen spuse:

— Uite ce e, alea din barcă sunt butoaie ce cântăresc cât? Cincizeci şi şase de livre **[52]**. Nu-s douăzeci – îs patruzeci şi opt din astea. Fiecare, aproximativ, are patru galoane **[53]** de rachiu alb. Diluat până la tăria perfectă şi cu nişte zahăr ars să-i adauge culoare, ar ieşi aproximativ douăsprezece galoane pe butoi. N-am fost niciodată ăla bun la matematică, dar aş spune ca asta ar ajunge cam la şase sute de galoane. Fraţii pot să vândă către gospodari cu douăzeci de şilingi galonul. Ar trebui să ne plătească zece şilingi, aş spune io. N-am putea face mai puţin de trei sute de lire. Îs ăştia bani de aruncat?

— Nu, tontule! Partea mea din asta ar fi foarte nimerită în momentul ăsta. Dar ne luăm toate riscurile pentru cât profit? În celălalt fel, suntem pe teren sigur.

Stephen sughiţă.

— Aş zice că suntem pe teren sigur oricum, Jeremy. Destul de sigur. N-o să-l scoatem niciodată pe *Philippe* câtă vreme suflă vântul ăsta – chiar tu ai spus-o. Io te-aş lăsa pe tine aici, să răspunzi de toate, şi io să merg pe uscat; oamenii ăştia or şti drumul, ar putea să mă îndrume. Cu noroc – dacă mă-ntâlnesc destul de repede cu oameni dispuşi şi ar mai fi şi un convoi de asini de transport disponibil –, aş putea să mă întorc cu ei; ar descărca noaptea, noaptea asta care vine, şi am putea pleca înainte de zori.

Jeremy îşi trecu o mână prin părul care se usca şi căscă. Cei doi

bătrâni ieşiseră în spate undeva, puteai să-i auzi orbecăind pe-acolo, însă puteai doar ghici dacă erau destul de aproape că să audă ce se vorbea în colibă – şi, chiar de auzeau, dacă puteau înţelege. Jeremy cunoştea genul ăsta de oameni din cătunele împrăştiate în jurul Namparei, bătrâni şi infirmi, ştirbi, abia vorbind limpede, dar cumva agonisind destul de pe urma pământului, a mării sau din pomeni pentru a evita izolarea extremă de la azilul de săraci.

— Nu ştiu dacă cunoşti bine negustorii, Stephen. Sunt bănuitori – trebuie să fie. Am mai spus asta. Dacă un străin, aşa cum eşti tu – şi nu din Cornwall –, apare într-un sat şi începe să şoptească despre rachiu, e dus într-un golf din apropiere, îl întorc pe toate părţile înainte să se mişte. S-ar putea chiar să-şi ascută şi cuţitele. Cine să zică dacă tu nu eşti cumva de la vamă, atrăgându-i într-o cursă?

— Io am două nume. Stoat şi Pengelly. Mi le-a dat un tip de pe vas, care e mort acuma, Dumnezeu să-l odihnească; dar mi-a spus că ăştia sunt mari în contrabandă şi că o să-i ştie numele. Asta-i tot ce pot face. Ştii tu un plan mai bun?

— Dacă eşti chitit să vinzi rachiul, spuse Jeremy, aş încerca mai degrabă să descarc marfa mai întâi, s-o ascund în nişte tufişuri. După aia, cel puţin nu eşti o pradă uşoară pentru vameşii care ar trece pe acolo.

Stephen cântări ideea, apoi scuturǎ din cap.

— Ai dreptate, băiete, dar nu încă. Dacă s-ar face cumva, trebuie făcută pe întuneric. Întotdeauna există ochi în Cornwall. Lugherul arată nevinovat aşa cum e; lasă-l să stea acolo, nimeni nu ştie ce are înăuntru… Cât e ceasul acum?

Jeremy îşi scoase ceasul, ascultă să vadă dacă mai mergea.

— Tocmai e trecut de patru.

— Mai e o oră de lumină, în cazul ăsta. Dacă plec acum, o să fiu în Mevagissey imediat după lăsarea serii. Chiar bine. E lună în seara asta? Nu, îmi aduc aminte. Şi asta e bine; n-ar risca niciodată cu lună. Cu puţin noroc, ar trebui să mă întorc aici pe la miezul nopţii cu oameni care să descarce pentru noi! O să rămâi aici? Ţăranii ăştia o să te lase fără-ndoială să dormi pentru încă un bănuţ.

— Nu. O să stau în lugher. Mai bine să fiu cu ochii pe el.

— Eşti bun. Stephen se ridică. În căzu' ăsta, am plecat. Dar mai întâi să-i iau pe ăştia la întrebări să-mi spună drumul cel mai scurt. Tu poţi să-i înţelegi, Jeremy? Io să fiu al naibii dacă reuşesc.

Capitolul 12

I

Jeremy ştia că Stephen subaprecia în mare măsură firea bănuitoare a pescarilor din Cornwall, în special a celor care erau băgaţi în contrabandă. Trăiau într-o comunitate strâns unită, căsătorindu-se între ei în aşa măsură încât aproape toţi erau veri cu vecinul şi fiecare ştia de treburile celuilalt din pruncie până în mormânt. Un om dintr-un sat aflat la doar câţiva kilometri distanţă nu era privit ca fiind de prin partea locului. Atunci, ce şansă avea un străin, venind din inima ţării, dintr-un port de care jumătate din ei nici n-auziseră vreodată, să le câştige încrederea? Dacă mulţi dintre ei n-ar fi fost metodişti, cel mai probabil deznodământ ar fi fost să-l vezi pe Stephen Carrington plutind cu faţa-n jos la următorul flux.

Pentru că asta era interzis, şi oricum mare parte din ei fiind destul de cumsecade în adâncul sufletului, rezultatul posibil pentru Stephen includea feţe inexpresive, promisiuni făcute cu jumătate de gură, trimiterea de la un om la altul, simularea unei imbecilităţi ce l-ar fi făcut să plece furios.

Jeremy rămase în colibă pentru aproape o oră după ce plecă Stephen. Încercă să vorbească cu cei doi bătrâni, dar mergea greu. Află că trăiau în parohia St Michael Caerhays, că moşierul de aici şi stăpânul conacului se numea Trevanion, că cel mai apropiat sat era Boswinger, dar coşurile de prins homari erau ale oamenilor din fermele din Tregavarras şi Treveor. Îşi ţineau barca în coliba dărăpănată de lângă chei, dar acuma erau cu toţii bolnavi de sudoare lipicioasă, aşa că nu ieşiseră săptămâna asta. Jeremy ceru o descriere şi ajunse la concluzia că sudoarea lipicioasă era probabil gripă obişnuită. Întrebă cât de departe era cel mai apropiat oraş, dar bătrânii habar n-aveau. Numele de Grampound fu menţionat, dar nu ştiau în ce direcţie se găsea. Orizontul lor abia dacă se întindea dincolo de Mevagissey.

Cam pe la cinci şi jumătate ieşi din colibă şi se întoarse la lugher. Ploaia se oprise şi norii de peste ţărm se aprinseseră într-un roşu sângeriu, pe când soarele apunea. Vântul încă bătea cu putere dinspre mare, dar acum, că nu mai era atât de ud, nu i se părea aşa de rece.

Sări pe lugher şi merse dedesubt. Urma să fie o aşteptare plictisitoare, dar n-avea chef să doarmă. Câtă vreme mai era lumină, cercetă vasul, găsi nişte acte într-un sertar precum şi jurnalul navei; regretă că învăţase latină la şcoală şi nu franceză. Mare parte din rachiu era depozitat în cala din faţa arborelui trinchet. Era destul de multă apă ce băltea acolo, şi spera ca lugherul să nu aibă vreo spărtură. Asta i-ar explica lentoarea. Ce păcat dacă Stephen reuşea în misiunea lui şi, când se întorcea, îl găsea pe *Philippe* cufundat în şase picioare de apă.

Jeremy se gândi amuzat că propriile sale înclinaţii spre prudenţă se dezvoltaseră doar de când se însoţise cu Stephen. Bărbatul din Bristol

avea o extraordinară siguranţă că aproape tot ce-şi dorea chiar avea să se întâmple. Putea să se descurce cu vorba, fapta sau cearta să iasă din orice încurcătură. Şi să şi între într-una. Reacţiile lui Jeremy erau o contrabalansare instinctivă a optimismului orb al lui Stephen. Cu toate astea – trebuia recunoscut cu o doză de admiraţie –, dacă cineva ar putea reuşi imposibilul şi să ajungă înapoi pe la miezul nopţii cu o şleahtă de contrabandişti ascultători, acela era Stephen.

Jeremy se duse pe punte şi se uită de jur-împrejur. Nu mai era nimic de făcut aici. Coborâse întunericul. Nori vătuiţi rătăceau pe cer, ascunzând şi dezvăluind câteva stele jilave. Fluxul se retrăgea, dar, aşa cum spusese Stephen, era puţin probabil să lase pontonul complet pe uscat. Dacă lugherul dădea de nisip, nu-i pricinuia prea mult rău. Se întoarse în cabină. Găsi un felinar de vânt, dar se gândi că n-ar fi înţelept să-l aprindă. Se aşeză lângă hublou să aştepte şi să observe.

Orele trecură, şi moţăi, tresări în răstimpuri complet treaz, moţăi din nou. Avea pleoapele grele de toate grijile lumii.

Se trezi sărind din somn auzind pe cineva cum mergea pe punte deasupra lui. Acum era rece şi îngheţat, iar întunericul era dens. Rămase nemişcat pentru un timp. Câteodată, la prima izbucnire a toamnei la Nampara, câte un şoarece urca pe acoperiş printre paie şi în plină noapte începea să cerceteze refugiul călduros pe care-l găsise. Ăsta era un zgomot foarte asemănător, prudent, furişat, cercetător. Un pas, un hârşâit, o târşâială; totul probabil imperceptibil pentru persoana care le producea, dar amplificat sub punte. Jeremy avea un cuţit, dar nicio armă de foc; nu era de fapt decât un briceag – unul pe care tatăl lui îl adusese din America, cu un sfert de secol în urmă –, dar îl scoase din buzunar şi îl deschise.

Apoi auzi o voce, o şoaptă aspră şi necruţătoare. I se răspunse. Hârşâitul şi mişcările continuară.

Oricine o fi fost, nu era prea mult de furat pe punte: velele, o vergă sau două, o plută. Instinctul lui normal l-ar fi condus repede pe scară în sus, să-i întrebe pe intruşi ce căutau şi să le spună că n-aveau niciun drept să fie acolo; dar insistenţa lui Stephen să debarce rachiul îl făcu să fie nesigur pe el, temător să ceară temeiul legal în care se aflau aici, că nu cumva să fie alte autorităţi care cercetau lugherul. Dacă intruşii coborau, atunci avea să-i înfrunte. Dacă i-ar fi auzit mişcând butoaiele din cala din faţă, ar fi ieşit repede să-i oprească. Dar pentru moment aşteptă. Stătu potolit şi aşteptă.

Şi aşa momentele trecură, şi acum hârşâitul şi paşii înfundaţi dispărură şi se lăsă liniştea. Se uită la ceas, dar nu putu zări cadranul. La un moment dat, i se păru că simte o clătinare a bărcii, ca şi cum cineva ar fi sărit pe ponton, dar poate că era doar în imaginaţia lui, poate că era o părere a ceea ce voia să creadă.

Stephen ajunse înapoi cu o oră înainte de ivirea zorilor. Fluieră

încet, dar clar, şi Jeremy apăru pe scara tambuchiului să-l întâmpine. Cerul se limpezise şi era plin de stele.

— Ei bine?

— Naiba să le ia de picioare! Încălţările astea nu-s bune de mers! Mi-a părut că cincisprezece kilometri, nu doar jumate de atât. Scheletele alea bătrâne care mi-au arătat direcţia habar n-au avut de drum! Dar totuşi… Totul e aranjat.

— *Aranjat?*

— Ai avut dreptate, Jeremy, pescarii ăia sunt ca scoicile: trebuie să-i forţezi cu cuţitul să-şi deschidă gura. Mevagissey a fost un coşmar; n-am putut să-i găsesc nici pe Stoat, nici pe Pengelly. Dar în cele din urmă… folosind aşa cum trebuie arginţii… O să vină mâine-noapte.

— Mâine!

— Au spus că era prea târziu să organizeze un drum în noaptea asta, şi trebuie să admit că am văzut ce problemă aveau. Nu poţi să aduni douăzeci de asini fără o pregătire aşa cum trebuie. Au mai spus că nu se poate face pe faţă, adică public. Există o vamă în port şi un post de observaţie la Nare Head. O să vină mâine la unsprezece seara. Roach e omul cu care am vorbit, Septimus Roach. E gras, solid, meschin şi avar ca un păduche, dar cred că o să joace cinstit. Ştie că-l prind dacă nu face aşa… N-a vrut să-mi promită mai mult de şase şilingi şi şase penny pe galon, şi asta doar după ce vede şi gustă. Păi da, o să fie un profit frumuşel, fără niciun ban băgat!

Jeremy îşi frecă ochii obosiţi.

— Şi ce facem azi?

— Mai bine ar fi să îl descărcăm. Ai avut dreptate cu asta. Să găsim o ascunzătoare. N-ar trebui să fie greu, Dumnezeu ştie; toţi copacii ăştia aplecaţi peste apă. O să fie de muncă, dar, dacă o să-l ascundem, atunci o să fim pe o poziţie mai bună – putem să-i lăsăm să vadă un butoi când vin, să-l guste, să plătească înainte să le arătăm unde-s restul.

— Golful ăsta poate că nu-i atât de pustiu pe cât pare, spuse Jeremy. După ce ai plecat, au urcat la bord doi oameni, imediat după ce s-a lăsat întunericul, când eu eram aicea jos. Nu i-am înfruntat. Stephen se opri din frecatul călcâiului şi se holbă.

— Ce erau… bărbaţi, copii?

— Nu i-am văzut, doar i-am auzit cum s-au mişcat pe punte preţ de vreo zece minute. Din câte am putut să-mi dau seama, n-aveau niciun felinar.

Nare Head devenise vizibil în lumina furişată a zorilor.

Stephen zise:

— N-ai visat? Sau erau pescăruşii?

— I-am auzit vorbind. Şi n-aveau voci de copii.

— Sfântă Fecioară, nu-mi place cum sună chestia asta… Dar pe de

altă parte… N-avem de ales, nu-i aşa? Vântul s-a mai domolit puţin – *am putea* să ieşim să ne petrecem ziua în larg. Dar barca asta bătrână s-a ales cu o spărtură, nu-i aşa?

— E undeva în faţa cârmei. Nu cred că e grav. Dar pompa nu funcţionează. Am putea încerca să scoatem apa cu ispolul **[54]** .

Stephen îşi încălţă din nou gheata.

— Nu ştiu de ce franţujii ăştia îşi lasă navele să fie capturate în aşa condiţii proaste… Totuşi, una peste alta, e solidă. Şi ar fi cu mult mai uşor de manevrat dacă ar fi uşurată de atâta rachiu! Cred că o să-l descărcăm.

— Păi, atunci, hai să-ncepem, spuse Jeremy. Mi-ar plăcea să-l văd pe tot depozitat undeva înainte să mâncăm de dimineaţă!

II

Îl descărcară. Fu tare greu, pentru că butoaiele erau aspre şi aveau şi aşchii. Alegerea ascunzişului era inevitabil limitată de distanţa până la care puteau căra butoaiele. Şi de lumina din ce în ce mai puternică a zilei. Vegetaţia deasă de jur-împrejurul micului golf le dăduse la început un sentiment de siguranţă, de izolare. Dar experienţa lui Jeremy schimbase treaba. Cine ştie cine îi urmărea?

La început, se gândiră la coliba în parte dărăpănată. Era la îndemână, uşa s-ar putea deschide cu uşurinţă. Dacă oamenii care foloseau coşurile de homari erau bolnavi, era puţin probabil să aibă nevoie de barcă. Doar pentru o zi. Dar, după ce stivuiră un munte de butoaie lângă uşă, merseră în căutare şi descoperiră un povârniş, ca şi cum cineva la un moment dat săpase ceva acolo – sau chiar extrăsese. Cărând butoaiele spre povârniş, puteau să le rostogolească uşor înăuntru, şi era o poziţie destul de ascunsă de drumul stâncos ce ducea în sus de la golf.

La vremea când terminară cu totul, soarele era sus pe cer, strălucind cu putere în golf, şi *Philippe* se mişca mai vioi, ca şi cum i se luase o greutate atât de pe el, cât şi de pe suflet. Vântul bătea dinspre sud, slăbind cu un grad sau două, dar era încă aspru şi puternic. Petrecură o jumătate de oră scoţând apa din vas şi încercând să găsească locul pe unde intra apă în lugher; când veniră pe punte, doi copii de vreo şapte sau opt ani stăteau pe ponton, cu degetele în gură, uitându-se la ei.

— Aştia-s vizitatorii tăi? întrebă Stephen.

— Mă-ndoiesc. Nu au vocile schimbate.

Jeremy vorbi cu copiii, zâmbindu-le, întrebând cum se numeau, de unde veneau. Ei se holbau. Unul îşi scoase degetul din gură, dar numai pentru a scuipa. Erau zdrenţăroşi, desculţi, cu pielea expusă la umeri şi genunchi. Erau murdari. Fata, care era mai mică, avea o boală de

piele, râie, pe lângă gură şi bărbie.

— Socotesc să-i lăsăm acolo până când mergem să căutăm de mâncare, spuse Stephen. Nu pot face niciun rău.

— Nu te-ai gândit să aduci mâncare cu tine? întrebă Jeremy.

— Slabe şanse. Doar dacă şterpeleam vreun pui de undeva.

— Mi-e o foame de lup, spuse Jeremy. Mi-e teamă că ăia doi bătrâni n-o să aibă nimic pentru noi. Nici măcar banii nu pot face să apară carne ca prin minune de unde nu-i.

Îi lăsară pe copii sugându-şi degetele şi holbându-se după ei. Bătrâna, care fără îndoială ştia tot ce aveau de gând, copsese pâine neagră de orz şi scosese nişte gem de mere. Le mai dădu nişte macrou pe care bătrânul îl luase de undeva, dar, după ce mirosiră, refuzară. Băură nişte ceai slab. Bătrânul stătea într-un colţ al cămăruţei, lângă fereastra acoperită de cârpă, şi se uita la ei. Jeremy se gândi că situaţia lor nu se schimbase prea mult faţă de coliba din Tresco. Le plăti de zece ori mai mult decât făcea mâncarea, iar femeia deveni prietenoasă. O să rămână mai mult timp? Dacă da, l-ar trimite pe Alf la Mevagissey să cumpere peşte şi cartofi. („Sfântă Fecioară, poate ăsta să *meargă* aşa departe?" se întrebă Stephen.) Răspunseră că o să plece de dimineaţă, dar, dacă ar izbuti să le facă rost de *ceva*, poate câteva ouă şi unt de la una dintre fermele din apropiere, ar prefera să nu-l deranjeze pe soţul ei să facă aşa un drum lung. Ea încuviinţă din cap şi clipi, având ochii plini de lăcomie, spunând:

— Ie o treabă pe cinste, ie o treabă pe cinste, o să-l trimită doar până la Treveor.

După ce mâncară, se înapoiară la lugher, şi Stephen îşi aprinse pipa. Copiii plecaseră. Vântul slăbea treptat şi în lumina intensă a soarelui era destul de cald. La un moment dat, Stephen îşi puse pipa deoparte, se întinse pe punte şi adormi.

Jeremy rămase lângă tambuchi, culegându-şi aşchiile din palmă. De acum, *Nampara Girl* trebuia să fi ajuns deja acasă, doar dacă n-au fost forţaţi să se adăpostească în St Ives sau St Ann's. Se întrebă dacă tatăl lui era deja pe drumul de întoarcere de la Londra, dacă o văzuse pe Clowance, dacă familia Enys se întorcea în curând. Ştia că din cauza acestui tânăr care dormea acum la soare plecase Clowance. Se întrebă dacă şi l-ar dori pe Stephen drept cumnat, presupunând că totul avea să se dovedească atât de serios. Îl găsea a fi o companie plăcută, cum mulţi oameni simţeau. În special aşa cum simţeau multe femei. În ultima săptămână, Stephen locuise cu familia Nanfan, şi deja apăruseră bârfe despre el şi Beth Nanfan „care avea ochi cenuşii la fel ca mama ei şi era o blondă de douăzeci şi doi de ani. (Nu că, aşa cum Jeremy prea bine ştia, era posibil să zâmbeşti către vreuna dintre zburdalnicele fete din Sawle sau Grambler fără a isca bârfe, chiar scandal.) Stephen era unul dintre acei bărbaţi a căror fire prietenoasă

împiedica oarecum o relaţie mai apropiată. Vorbea deschis despre viaţa lui pe mare, răspundea cu dragă inimă la orice întrebări spontane despre copilăria şi tinereţea lui de lângă Bristol – pe care părea că-l numea Bristow –, admitea că trăise nesăbuit şi periculos; era generos cu banii şi cu timpul său; devenise deja bine cunoscut în Sawle şi era simpatizat – ceea ce era o realizare pentru un nou-venit într-un comitat aproape la fel de unit ca Mevagissey.

Timpul trecea, şi Jeremy, el însuşi nedormit, moţăi, apoi se trezi şi văzu că cineva se mişcă pe poteca de deasupra golfului. Îl atinse pe Stephen, care se trezi brusc dintr-un somn adânc, cu mâna pe cureaua unde avea băgat cuţitul. Jeremy arătă cu degetul.

— Pare a fi bătrâna.

— Face nişte semne. Mergi să vezi ce vrea, Jeremy. Ba nu, vin şi eu cu tine.

Săriră pe ţărm şi urcară dealul. Era într-adevăr bătrâna, cu o eşarfă murdară de mătase pe cap. Stătea în spatele unui păducel răsucit, dând din fălci. Spuse ceva pe când urcau, ceea ce niciunul nu auzi. Dar înţeleseră degetul ridicat la buze.

— Ce e? spuse Jeremy cu voce joasă, aplecându-se peste ea.

— …lmeş, spuse ea printre gingii.

— Balmeş?

Ea scutură din cap enervată, cu ochii alarmaţi.

— *Vameş?* spuse Jeremy.

— Îhî…

Amândoi se ridicară şi se uitară primprejur, încordaţi şi temători.

— *Unde?*

Ea arătă cu capul peste umăr.

— La colibă?

— Îhî…

— Doamne Sfinte! Mai bine am…

Jeremy o bătu pe bătrână peste mână în semn de mulţumire, pe când se întorceau să coboare din nou. Dar era prea târziu. O cizmă zăngăni pe o piatră. Stephen se afundă în tufişuri, cu Jeremy după el. Bătrâna începu să urce dealul pe când doi bărbaţi apărură lângă ea. Purtau nişte jiletci ponosite din barchet albastru, cu pantaloni bleumarin din acelaşi material şi pălării negre. Fiecare purta câte o muschetă şi o bandulieră.

Cel mai înalt spuse:

— Ce faci, coană, mergi de colo-colo, iei aer, hai? Cin' ţi-a zis că poţi să te cari, ei? Ce ai *tu* de ascuns?

Bătrâna se ghemui şi încercă să se fofileze, dar bărbatul o înşfăcă de basma.

— De unde-ai tu asta? Nu ie ceva ce te-ai gândi să găseşti p-acilea, ei?

Bătrâna se trase înapoi, se agăţă şi se smiorcăi.

— Ce? Ierea de dar, ei? Ia-n mai taci! Cin' să dea o buca' de mătase la o cotoroanţă bătrână şi ascuţită ca tine? Ei? Ei? Mă bate gându' s-o sechestrez în numele Maiestăţii Sale.

— Haide, Tom, spuse bărbatul mai scund şi mai în vârstă. Avem treburi mai importante decât ea.

Îi dădură drumul să plece şi continuară să coboare spre vas. Ea îi urmări şi, când se depărtară destul ca să nu mai poată auzi, scuipă pe jos unde stătuseră şi se aplecă să facă un semn ciudat unde scuipase. Nu mai dădu alte semnale către cei doi bărbaţi din ascunzătoare, ci se grăbi în susul dealului spre colibă, strângând eşarfa suspectă.

Jeremy îşi întinse un picior amorţit pe care-l ţinuse sub el. Stephen îl apucă de braţ.

— Fir-ar dracu' al dracului, dacă ăia găsesc rachiul, am dat de dracu'! Dar, dacă nu coborâm, s-ar putea foarte bine să sechestreze lugherul. Haide aici! E o ascunzătoare mai bună de partea cealaltă.

Se pitiră după potecă şi reuşiră să ajungă în spatele celor doi vameşi. Dintre tufişuri îi văzură mergând pe ponton şi apropiindu-se de *Philippe*. Unul din ei strigă să iasă de dedesubt oricine ar fi la bord. Când nu se auzi niciun răspuns, bărbatul înalt dădu să sară pe lugher, însă cel scund îl ţinu. Rămaseră acolo certându-se câteva momente. Cel mai în vârstă, după gesturi, îi arăta că funcţionarii vamali n-ar trebui să suie la bord decât în prezenţa proprietarului.

Atunci cel înalt se uită înspre ponton şi arătă spre şopronul de piatră. Nu e posibil să descarci patruzeci şi opt de butoaie de alcool fără să laşi nişte urme, şi pe unde cei doi tineri merseseră încoace şi încolo cu povara lor, iarba umedă era culcată şi plină de noroi. Era clar, de asemenea, că un soi de cutii sau butoaie fuseseră de curând stivuite în faţa uşii şopronului. Bărbaţii se întoarseră şi se îndreptară spre şopron, încercară uşa, dar nu putură intra. Apoi amândoi văzură că urmele noroioase şi bătătorite nu se terminau la uşă, ci traversau peticul de pământ buruienos ce încă avea băltoace de la ploaie înspre locul unde rugii şi ferigile uscate erau rupte să facă loc spre stânga.

Stephen începu să înjure în şoaptă.

— Ce noroc! Ce noroc al dracului, mârşav, mizerabil, o jigodie de noroc! Să-i ia dracu' pe vecie! Cineva trebuie că i-a *adus* aici. Bătrâna aia…

— N-a fost bătrâna, spuse Jeremy, pentru că ne-a pus în gardă chiar la timp.

— Păi, una dintre progeniturile ei! A fost cineva care şi-a băgat nasu' pe-aici azi-noapte – tu ai spus-o. Poate că au păzit azi-dimineaţă. Copiii ăia…

— Fii atent, spuse Jeremy. Nu te ridica, c-o să te vadă!

— Ba nu, îs prea ocupaţi să meargă pe urma pe care am lăsat-o! Ia

uite-te la ei: cu capu' jos ca doi blestemaţi de copoi…

În spatele lor se auzi un clic: se întoarseră. Un bărbat purtând o muschetă; un bărbat jerpelit, arătând ca vai de lume într-o haină prea mare pentru el, un chipiu rotund fără cozoroc, mustăţi groase. Pe mâneca jachetei avea o brasardă.

— Ia staţi voi unde sunteţi, dragilor, spuse el cu voce ascuţită. Ca să fiţi în siguranţă, staţi pe loc! Lăsaţi-ne să vedem ce-aţi pus la cale, bine?

După o clipă, Stephen înghiţi şi spuse:

— Ce-am pus la cale? *Nimic*, asta am făcut, în afară că ne-am uitat la ăia doi prieteni ai dumitale acolo jos, cum patrulează. Ne plimbam aşa, şi noi, prin pădure şi am văzut doi din ăia ce scurmă prin gunoaie şi ne-am întrebat ce făceau *ei*. Vezi? Asta-i tot.

— Zău? Haide, haide, dragilor, nu tre' să ziceţi minciuni din astea. Nu, nuu. Hai să fim cinstiţi, bine? Îşi băgă degetele în dinţii sparţi şi fluieră ascuţit. Nick! Tom! Aicea sus, dragilor! Am dat peste un cuibuşor de şoricei!

Jeremy văzu că ceilalţi doi vameşi se opriră şi se uitară în sus. Se întoarseră şi începură să se îndrepte spre ei. De unde stătea, al treilea om nu putea vedea dacă tovarăşii lui îl auziseră, pentru că îşi băgă din nou degetele în gură să fluiere. Pe când făcea asta, Stephen îi smulse muscheta din mână.

Când muscheta zăngăni, Stephen sări; bărbatul ţinti la întâmplare, dar pumnul lui Stephen îl izbi în faţă, şi bărbatul căzu pe spate, în tufişuri. Se ridică pe jumătate, dar Stephen, apucând muscheta, îl izbi cu patul. Căzu la loc.

— Haide!

Începură să alerge, pentru că, de-acum, ceilalţi doi erau la numai patruzeci de metri distanţă. Se auzi o pocnitură, şi un glonţ şuieră printre ei.

— Pe-aici!

Se aruncară între copacii deşi ce înconjurau golful. După câţiva metri, Stephen se opri şi descărcă muscheta înspre spate, în direcţia urmăritorilor.

— Asta o să-i facă mai prudenţi.

Aruncă muscheta peste nişte boscheţi, pentru că nu aveau nici praf de puşcă, nici alice. Îşi croiau drum aproape înspre vest printre copacii golaşi, luminaţi de soare, cu muri şi tot soiul de tufe agăţate de pantaloni, lipite de mâini şi de păr. Făceau prea mult zgomot pentru a nu fi urmăriţi şi puteau la rândul lor să-i audă pe urmăritori, întrezărind din când în când câte o licărire de albastru printre copaci. Dar nu mai fură alte împuşcături.

Era greu de mers, şi Stephen scoase brusc un geamăt sonor şi căzu într-un genunchi, dar se ridică din nou.

— Ce e? întrebă Jeremy.

— Glezna… o blestemată de gaură de iepure… mi-am scrântit-o un pic! O să fie în regulă. După ce mai alergară puţin, zise: Pleacă tu mai departe!

— Să mă ia naiba dacă o să plec, spuse Jeremy, încetinind.

— Să te ia naiba dacă n-o să pleci! Uite ce e! Stephen îşi dădu părul din ochi. E cel mai bine dacă ne despărţim: nu ne pot urmări pe amândoi – sau n-or să vrea. O să fie prea speriaţi – o să dea cu banul pe cine să aleagă dar probabil o să mă aleagă pe mine. Pot să-mi port singur de grijă – sunt obişnuit cu treburi din astea periculoase, tu nu eşti… Copacii se răreau, şi aveau de trecut un pârâu firav spre următoarea pădure. Ascultă, Jeremy, dacă te prind, dă-le un nume fals – spune că e doar vina mea! Dacă nu, du-te acasă cum poţi şi tu mai bine… *Adios!*

Mai rămaseră un minut împreună, apoi Jeremy sări pârâul în vreme ce Stephen sări înspre dreapta şi alergă şchiopătând printre copacii rari. Jeremy simţi cum spatele i se lăţi de doi metri, aşteptând glonţul muschetei. Nu veni nimic. Unul din vameşi căzuse şi celălalt îl ajuta să se ridice. Mai mulţi copaci, slavă Domnului!

Ajunsese prea aproape de mare pentru a se ascunde în siguranţă, îşi sucise şi el piciorul la ultima săritură şi începuse să gâfâie. Fără îndoială, la fel făceau şi vameşii.

Două sau trei minute mai târziu, ieşi pe o plajă. Era una dintre cele pe care le văzuseră când sosiseră, cu o zi în urmă. Nisip şi stânci joase şi ascuţite. Dacă mergea pe acolo, devenea o ţintă; chiar şi de la distanţă, îl puteau nimeri în picioare. Deasupra plajei erau mai mulţi copaci, ascunzând parţial o casă. O casă mare, cu creneluri, înconjurată de un zid dărăpănat. Gâfâind, se uită îndărăt. Nu putu să-i vadă pe vameşi, dar putu să audă trosnetul tufelor. Ei începuseră la rândul lor, dar nu erau departe. Se părea că îl aleseseră pe el. Poate că asta era de aşteptat, pentru că alergase drept; poate că nici nu aveau să ştie că se despărţiseră, până când copacii nu se răreau din nou.

Pe când avea să iasă dintre copaci, poate că ar putea să ia bunul exemplu al lui Stephen şi să dispară şi el. Zidul ce înconjura terenul din jurul casei se găsea la vreo patru sute de metri de casă. Ca să ajungă acolo, ar fi trebuit să alerge vreo sută de metri pe teren deschis – şi era de preferat să nu fie văzut deloc când o făcea. Un mare risc, dar variantele erau să alerge în văzul lor opt sute de metri pe plajă sau s-o taie înspre câmp la nord, unde păşteau vitele.

Riscă uitând de durerea din picior şi de plămânii obosiţi. Frica îl făcu să alerge de două ori mai repede. Zidul era mai înalt decât crezuse; râcâi cu degetele, dar nu putu găsi niciun punct de sprijin, aşa că alergă spre poartă, unde găsi o bucată dărâmată de zid nu mai mare de un metru şi jumătate, şi se aruncă dincolo, căzu lat într-un şanţ

puţin adânc de pe cealaltă parte, stătu acolo gâfâind, încercând să inhaleze aerul înainte de a ajunge să nu mai trebuiască să respire deloc.

Secundele treceau. Se uită în jur: şanţul nu oferea niciun fel de ascunzătoare. O tufă sau două, câţiva puieţi golaşi ce înmugureau, grămezi de mortar şi cărămizi sparte; nu era de ajuns. Trebuiau doar să urce să se uite peste zid. În apropiere era un tufăriş. Se târî spre el. Când ajunse, văzu o fustă.

O femeie se uita la el.

— Ce faci aici, băiete? întrebă ea.

Înainte de a putea răspunde, se auzi zgomot de picioare în fugă. La zid se opriră, merseră pe lângă el, trecură de el şi ajunseră la poartă. Femeia se duse spre poartă.

— Da? spuse ea.

— Ah, scuze, domnişoară – urmăream, urmăream doi oameni… doi ticăloşi… doi tâlhari, vorbi cel mai scund din vameşi, cu răsuflarea întretăiată.

— Urmăreaţi doi sau şase? întrebă femeia.

— Doi, doamnă. Aăă… domnişoară Trevanion. I-am văzut că vin încoace, nu-i aşa?

— N-am văzut deloc doi oameni să vină încoace, Parsons. De ce îi urmăreşti?

— Contrabandă de rachiu, domnişoară. Atac asupra unui ofiţer în exerciţiul funcţiunii, domnişoară. Refuz de a se opri la somaţie. Posesie… posesie ilegală… a unui lugher franţuzesc.

— Dragă Doamne, spuse fata, pentru că era tânără, astea sunt acuzaţii serioase, Parsons. Sper să-i găseşti pe toţi şase.

— Doi, domnişoară, spuse bărbatul mai înalt, uitându-se prin poartă. Nu-i imposibil ca, atunci când o să-i găsim pe oamenii ăştia, să fie trimişi în judecată pentru crimă.

— Sper şi eu, spuse fata.

Urmă o pauză. Cel mai scund tuşi şi păru dornic să plece. Cel înalt spuse:

— Am avea permisiunea dumneavoastră să intrăm şi să căutăm în jurul casei?

Femeia se uită înspre orizont.

— Nu cred că fratelui meu i-ar plăcea asta.

— Nu, domnişoară? Doar că…

— Doar că nu mă credeţi pe cuvânt că n-am văzut doi oameni care fugeau din calea justiţiei?

— Nu chiar aşa, dar…

— Parsons, cum îl cheamă pe bărbat? Nu cred că-l cunosc.

— Nu-i *asta*, domnişoară, spuse cel înalt, stânjenit. Dar i-am urmărit pe oamenii ăştia chiar până la marginea plajei dumneavoastră,

şi nu poci să crez cum că au mers altundeva decât undeva pe lângă casa dumneavoastră. Se prea poa' că nu i-aţi văzut, dar se ascund undeva; că i-aţi văzut sau nu e totuna.

— Parsons, spuse fata. Dumneata eşti şeful?

— Da, domnişoară Trevanion.

— Atunci, te rog să-mi îngădui să fac asta în felul meu. Mergi cu colegul ăsta să căutaţi pe plajă sau oriunde altundeva pofteşti să cauţi, atâta timp cât nu intri pe proprietatea noastră. Între timp, o să-l informez pe administratorul nostru, care o să dea instrucţiuni unor servitori să caute temeinic prin jur. Dacă într-o jumătate de oră n-aţi găsit pe nimeni, te rog să revii! Până atunci, căutarea se va fi terminat şi, dacă cei doi ticăloşi, după cum îi numeşti, au fost găsiţi, îţi promit că îţi vor fi predaţi. Este bine aşa?

Urmă o nouă pauză. Era limpede că nu era deloc bine aşa, cu siguranţă nu pentru vameşul cel înalt; dar nu mai puteau face nimic nici el, nici şeful lui. Încuviinţară din cap şi îşi atinseră frunţile – pentru că amândoi îşi pierduseră chipiele în urmărire – şi se întoarseră să plece. Zgomotul lent al paşilor lor se pierdu curând în nisipul umed din afara porţii. Femeia se rezemă de poartă privindu-i cum se depărtau. În cele din urmă, se întoarse.

— Ei bine, băiete? spuse ea.

Capitolul 13

I

Ross părăsi Londra împreună cu Clowance şi cu cei doi Enys pe 7 februarie şi ajunse acasă în seara zile de 12 februarie. Demelza îl aştepta, pentru că primise o misivă scrisă după bal, ce-i dezvăluia planurile lor. Cu toate astea, călătoriile erau atât de nesigure, încât nu putu şti exact momentul – şi nici chiar ziua – până când nu auzi tropăitul cailor pe pietriş.

Demelza se întrebă dacă avea să vină o vreme când, obeză, plină de negi şi urâţită de vârstă, nu avea să mai reacţioneze la vederea soţului său stând în pragul uşii, când mâinile nu aveau să o mai furnice şi nu avea să îşi mai simtă stomacul întors pe dos. Dacă aşa avea să fie, nu ajunsese încă până acolo. Iată-l, înalt ca întotdeauna şi mai slab din cauza grelei sale misiuni, ceva mai albit, mai palid la faţă de la gripa portugheză, uitându-se la ea, uitându-se la ea fără a zâmbi, în vreme ce Gimlett îi lua bagajele şi Jeremy o ajuta pe Clowance să coboare.

— Ia uită-te, Ross… Speram să fie în seara asta.

— Ai primit scrisoarea mea?

— Ah, da, am primit-o.

Înaintă câţiva paşi spre el şi el înspre ea. O luă de mâini, o sărută pe obraz, apoi, degajat, pe gură. Ea îi răspunse la sărut.

— Totu-i bine? întrebă el.

— Da… Totu-i bine.

El se uită de jur-împrejur, împrospătându-şi memoria cu lucrurile familiare.

— Am fi ajuns şi mai devreme, dar s-a rupt o osie la trăsură la Grampound. Am întârziat cu două ore.

Pentru câteva clipe, fură ca doi străini.

— Isabella-Rose?

— Doarme.

— E bine?

— Da. O să vezi cât a crescut.

— La fel şi Clowance. A crescut, oricum. Nu mi-a venit *a crede* la balul ăla.

— Arăta drăguţ?

— Încântător. Tu… n-ai vrut să mergi cu ea la Londra?

— Mi-a fost teamă că o să ne intersectăm pe drum – tu într-o direcţie, eu în cealaltă.

— Nu m-am gândit la asta. *Îmi pare rău* că am lipsit atâta vreme.

— Da. A trecut multă vreme.

El îi dădu drumul. Jeremy şi Clowance nu intraseră încă. El se întrebă dacă era o dovadă de tact.

— Ai mâncat de seară? întrebă ea.

— Puţin. E de ajuns.

— Nu e aşa. Clowance o să vrea cu siguranţă să mănânce ceva.

— Atunci, e în ordine. O să fie o schimbare să mănânc din nou ceva gătit de tine.

— Sper să fie una bună.

— Tu ar trebui să ştii asta.

Discuţia se întrerupse. Ea zâmbi veselă.

— Păi, atunci o să-i spun lui Jane.

— Nu e chiar *atâta* grabă.

Ea se opri. El veni prin spate, îşi lipi faţa de obrazul ei şi o mirosi, trase adânc aer în piept.

— Ross…

— Nu vorbi, spuse el şi doar o ţinu în braţe.

Cina fu destul de animată, dar la început doar Jeremy şi Clowance vorbiră, în principal Jeremy, cu voioşie, cu noutăţi de la mină şi fermă, ca şi cum nimic altceva nu era important. Effie, scroafa lor mijlocie, fătase nouă purceluşi în săptămâna ce trecuse; Carrie, cea mai mare, aştepta să fete în orice moment. Luni întorseseră clăile de grâu şi găsiseră o mulţime de şoareci. Pentru că nu-i plăcea să omoare,

se eschivase rapid, dar Bella, micuţa aia groaznică, rămăsese acolo pe loc şi păruse a se distra. Ar fi trebuit să termine aratul până acum, dar Moses Vigus şi Dick Cobbledick fuseseră doborâţi de gripă, iar Ern Lobb – de gâlci.

În toiul acestei vorbării fără noimă, Jeremy se opri, se uită de la unul la altul şi apoi tăcu.

— Şi l-ai văzut pe Geoffrey Charles, tată?

Ross le povesti.

Fu începutul unei alte discuţii în care Ross vorbi aproape numai el – despre bătălia de la Bussaco, despre Lisabona, despre întoarcerea lui şi criza smintelii regelui. Totul fu ascultat, se comentă ca în familie – exact ca odinioară. Singurul lucru care lipsea era conversaţia personală, comunicarea între Ross şi Demelza. Era ca şi cum se simţeau încă înţepeniţi, stânjeniţi de prezenţa celuilalt. Era nevoie de timp ca să treacă peste asta.

O dată – doar o dată – Ross se uită altfel la Demelza şi ea se gândi: „Copiii noştri ştiu, fac presupuneri despre ce se va întâmpla când o să mergem sus? Mă ştiu eu pe mine? Se va întâmpla la fel ca întotdeauna?”

Mai târziu, mult mai târziu, aproape de miezul nopţii, când totul era în ordine între ei şi când amândoi erau încă treji, ea spuse:

— Absenţele astea mă pun la grea încercare, Ross. Să ştii că aşa e. Am dormit în patul ăsta atâtea nopţi, atâta vreme singură. Am simţit ce înseamnă să fii văduvă.

— Şi, după aia, nesuferitul se întoarce pe capul tău într-un final… Ah, ştiu. Poţi să fii sigură că şi eu simt la fel… Cel puţin, există plăcerea revederii. Seara asta…

— Ah, ştiu şi eu. Am fost aşa fericită în seara asta. Dar nu există un risc – un risc doar – ca la un moment dat absenţa să lipsească inima de dragoste?

— Dacă nu e cazul acum, hai să rezolvăm problema asta când o să apară… propuse Ross. Mai era o lumânare care pâlpâia în cameră. Poate că avea să mai ardă încă zece minute dacă mucul nu cădea în ceara fierbinte. Viaţa e numai echilibru, contraechilibru, contrast, nu-i aşa? Dacă asta sună pompos, îmi pare rău, dar se întâmplă să fie adevărat. Printr-o acţiune pe care cineva o face voit, se câştigă sau se pierde atât de mult, şi nimeni nu poate cântări exact tot câştigul sau pierderea. Când am fost rănit la râul James, în 1783, şi m-au dus la spital – bun, rău, aşa cum era –, şi chirurgul, bun, rău, aşa cum era, s-a hotărât să nu-mi taie piciorul în prima sau a doua zi, m-a pus la cură de slăbire. Fără mâncare, îmi lua sânge, îmi făcea clisme, îmi dădea să beau un vin îndoit cu apă. După cinci zile, cum nu apăruse febra, a zis că n-o să mi se necrozeze piciorul şi că puteam începe să mănânc din nou. Mai întâi mi-au adus un ou fiert. Era licoarea zeilor… Parcă nu

mai mâncasem aşa ceva niciodată. Vezi tu, însăşi privaţiunea…

— *Cred* că înţeleg ce vrei să zici, spuse Demelza. Vrei să zici că în seara asta eu sunt oul tău fiert.

Zdruncinătura patului dădu de înţeles că Ross râdea.

— Nu, spuse el în cele din urmă, tu eşti puicuţa mea. Îşi trecu degetele prin părul ei. Una împănată, moale şi rotundă…

— Dacă am clocit când cred eu că am clocit, îs o găină bătrână de-acuma şi mi s-a înnegrit creasta din lipsă de cocoş.

— Păi, da, n-o să se mai înnegrească pentru o vreme de-acuma, pe cuvânt; mă jur că o să ne unim şi o să fim un trup…

— Foarte stânjenitor.

El o luă de mână.

— Sunt un bărbat macabru?

— Da, adesea.

— De ce să te simţi macabru, trist la o astfel de revedere?

— Pentru că a fost prea bine?

— Într-un fel, da. Poate că mintea umană nu e obişnuită să ducă la bun sfârşit plăcerea. Dacă seara asta ar fi fost incompletă într-un fel, aşa cum foarte uşor s-ar fi putut întâmpla, pentru că la început… nu ştiam…

— Ai simţit asta?

— Mai devreme, da. Dar după aceea…

— Dar după aceea n-a mai fost.

— N-a fost. Aşadar – pervers –, simţim o undă de melancolie.

— Hai să fim melancolici, atunci!

El se foi lângă ea.

— Când stăteam cu George Canning, am luat o carte de poeme – un om pe nume Herbert… mi-am amintit puţin: „Suavă zi, ce luminezi/ Nuntirea între lut şi nori…” **[55]** Privi licărul lumânării. N-a fost nimic suav şi liniştit cu noi în seara asta, dar cred că au fost lut şi nori…

Ea spuse încet, ascunzându-şi emoţia:

— Dragă Doamne, cred că e cel mai frumos lucru pe care mi l-ai spus vreodată.

— Ah, nu, trebuie să fi fost şi altele…

— *Au mai fost* şi altele. Le ţin pe toate într-o cutie specială, în amintirile mele, şi, când mă simt neglijată, le scot şi mă uit peste ele.

Se opri şi tăcu.

— Şi acuma? întrebă el.

— Ce spui tu e adevărat, deşi nu-i. Nu e firesc – ce s-a întâmplat între noi în seara asta. Ar fi trebuit să se fi domolit şi să se fi transformat în altceva de-acuma. Dar, în schimb, eu încerc aceleaşi sentimente faţă de tine ca prima dată când te-ai culcat cu mine în camera asta. Mai ţii minte că eram îmbrăcată cu rochia mamei tale?

— M-ai sedus.

— Nu mai era aşa atunci când s-a terminat. Ai mai aprins o lumânare.

— Intenţionam să te cunosc mai bine până să se ivească zorii.

Ea tăcu din nou.

— Atunci, poate că e bine să fim melancolici… Asta s-a întâmplat acum douăzeci şi patru de ani. Acum, avem copii mari, şi ar trebui să avem destulă minte ca să nu facem dragoste ca doi iubiţi după atâta vreme. Am tendinţa să ameţesc tare…

— Şi eu am o gleznă beteagă…

— Cum a fost?

— Nici mai bine, nici mai rău. Dar durerile tale de cap?

— M-am rugat la Sfântul Petru să nu te întorci săptămâna trecută.

— Păi, te-a ascultat, nu-i aşa? Aşa că mai sunt două săptămâni şi mai bine până când să ne facem din nou griji.

— După seara asta ar trebui să fii frânt de oboseală.

— Sunt… Dar nu crezi că îmi amintesc şi eu atunci când sunt plecat?

— Sper.

— Nu crezi că-mi amintesc de noaptea când ne-am înapoiat de la pescuitul de sardine din Sawle? Atunci a fost altceva, diferit. A fost noaptea când m-am îndrăgostit de tine. În loc doar de atracţia fizică… Fără sentimente, nu-i nimic acolo. Nimic vrednic de o aducere-aminte. O mişcare fizică josnică. Slavă Domnului că între noi n-a mai fost aşa niciodată de atunci.

— Să mulţumim lui Dumnezeu că nu suntem ca alţii.

— Ţi-ai citit *Biblia?*

— Îmi aduc aminte de farisei.

— Sunt multe de spus despre farisei. Ross îi ridică mâna şi şi-o puse pe obraz.

După câteva clipe, ea spuse:

— Asculţi ceva?

El scoase un hohot de râs.

— Vezi, îmi tai avântul. Da, ascult ceva: bătaia inimii tale.

— Ăsta nu-i cel mai bun loc de ascultat.

El se aplecă încet şi îşi puse capul sub sânul ei stâng.

— E încă aici. El îi dădu drumul mâinii şi îi luă sânul între degete.

— Se stinge lumânarea, spuse ea.

— Ştiu. Contează?

— Nimic nu contează, doar tu, zise ea.

II

Încă şi mai târziu, când luna se ridicase şi lumina cerul ca un fals

răsărit, el spuse:

— Am atâtea să-ţi spun.

— Spune-mi! Nu am de gând să dorm deloc în noaptea asta.

— Înainte de a-l întâlni pe Geoffrey Charles…

— Ei bine?…

— Am dat peste un vechi prieten, o veche pasiune a ta. Căpitanul McNeil.

— Vai de mine! Pare atât de mult de atunci. Era bine?

— Da, şi colonel de-acuma.

— Geoffrey Charles… N-ai spus mare lucru despre el în seara asta.

— N-am vrut ca Jeremy să aibă senzaţia că l-aş lăuda sau admira prea mult… Şi-a pierdut o mică parte din faţă. Dar n-arată rău aşa.

— Ţii la Geoffrey Charles mai mult decât la Jeremy?

— Fireşte că nu. E cu totul altceva.

— Dar tu şi Geoffrey Charles se pare că vă asemănaţi…

— S-ar părea că gândim adesea la fel, simţim la fel.

— Şi Jeremy?

— Păi, Jeremy e mult mai tânăr.

Ea aştepta ca Ross să mai spună ceva, dar el tăcu. În ciuda asigurărilor lui, ea putea simţi lucrurile nespuse, mica lui reţinere.

— Şi Clowance? zise Ross. Aud că a trecut printr-o experienţă neplăcută cu un tânăr.

— Cine ţi-a spus?

— Ea. Pe drumul spre casă. În noaptea pe care am petrecut-o în Marlborough. I-am mai dat puţin vin, şi a venit la mine în cameră şi s-a aşezat pe pat.

— Poate că ţi-a spus ţie mai mult decât mie.

— Mă îndoiesc. Clowance e mai mult decât sinceră – cu amândoi.

— Cred că e îndrăgostită, Ross. Câteodată nu e posibil să fii sincer cu alţi oameni pentru că nu ştii nici tu care-i adevărul.

— A spus că a vorbit cu tine şi că tu ai sfătuit-o să plece pentru câteva săptămâni.

— I-am propus, ca să zic aşa. Ea a fost de acord. Cred că îi era frică – ştiu că mie îmi era – că s-ar putea merge prea departe, prea curând.

— Nu-ţi place de el?

Demelza se foi.

— Nu-i *asta*. Nu aş zice aşa… Poate că am suspiciunile pe care le are un om de la ţară faţă de un „străin”.

— Ce mod ciudat de a te descrie! E o nouă umilinţă?

De data asta, nu căzu în capcană.

— A ieşit… din mare, aproape mort; Jeremy cu Paul şi cu Ben l-au pescuit. La început, a spus că era pe propria lui navă, când aceasta a fost lovită de furtună. Mai târziu, a recunoscut că nu ăsta e adevărul; era ţintaş pe o navă de corsari ce a fost prinsă între două fregate

franţuzeşti şi scufundată, iar căpitanul omorât. El…

— Nici varianta asta nu pare prea adevărată, spuse Ross.

— De ce nu?

— Fregatele franţuzeşti nu *scufundă* nave de corsari. Le capturează şi le duc într-un port drept pradă. Căpitanii francezi nu sunt atât de nesăbuiţi încât să-şi piardă banii de recompensă.

— …Chiar dacă au luptat până la capăt?

— Nimeni nu luptă până la capăt. Nu de la Grenville încoace.

Un pescăruş trezit de lumina lunii îşi strigă plânsetul de părăsit, ca şi cum şi-ar fi pierdut speranţa pentru vecie.

Demelza îşi puse capul pe braţul lui Ross.

— Ai slăbit. De la gripă? A bântuit cam peste tot pe-aici.

— Câteva livre. Nimic serios. Mâncarea ta o să-mi pună burta la loc.

— Burta pe care n-ai avut-o niciodată. Întotdeauna te-a sâcâit greutatea ta.

— Sâcâit? S-ar putea să mă sâcâie ideea că Clowance s-a îndrăgostit de un ticălos.

— Nu cred că e *aşa*. Sunt aproape sigură că nu e. Oricum ar fi, poate că nu trebuie să fim îngrijoraţi.

— De ce nu?

— A dispărut – aproape la fel de brusc precum a apărut. A spus că nava de corsari pe care a fost a capturat o mică navă şi că a lăsat-o în insulele Scilly şi l-a rugat pe Jeremy ca, împreună cu Paul şi cu Ben, să-l ducă acolo cu *Nampara Girl*. Aşa au făcut – iar Paul şi Ben s-au întors cu *Nampara Girl*, în vreme ce Jeremy l-a ajutat pe Stephen Carrington să ia captura. Dar s-au îndreptat către Mevagissey, pentru că Stephen voia s-o vândă acolo, însă a fost furtună şi s-au adăpostit într-un golf – Veryan, aşa cred. Acolo au fost captivi – ăsta-i cuvântul? – preţ de o zi, şi după aia Stephen Carrington l-a trimis pe Jeremy pe uscat, iar el a navigat cu nava capturată. Nimeni n-a mai auzit şi nu l-a mai văzut de atunci.

— Clowance ştie?

— Bănuiesc că Jeremy i-o fi spus până acuma.

— Deci poate că a plecat cu folos.

— Poate. Fireşte, el ar putea oricând să apară din nou.

Acum, somnul le dădea târcoale.

— Clowance a făcut o cucerire importantă în Londra, zise Ross.

— În Londra? Cine e?

— Lord Edward Fitzmaurice. Fratele lui Lord Lansdowne, un pair foarte bogat şi talentat. Cred că şi tânărul e talentat, deşi poate că nu atât la politică.

— Şi ce s-a întâmplat?

— S-au întâlnit la o petrecere dată de ducesa de Gordon. Părea să-i

placă de Clowance, şi a invitat-o la ceai să-i cunoască familia.

— Şi după aia?

— Ea a refuzat.

— Ah. Nu-i păcat?

— Aşa a crezut Caroline. Într-adevăr, s-a purtat într-un mod atât de alarmant când a auzit, spunând că pur şi simplu nu era acceptabil din punct de vedere social să refuze o astfel de invitaţie, încât Clowance era înclinată s-o creadă. Desigur, eu nu cred că-i adevărat! Caroline s-a apucat iar de vechile ei scheme.

— Ei?

— Caroline a insistat să trimită un mesaj a doua zi la reşedinţa Lansdowne din Berkeley Square, spunând că ea însăşi ar vrea să o viziteze pe Lady Isabel Petty-Fitzmaurice şi întrebând dacă o poate aduce cu ea pe domnişoara Clowance Poldark. Cererea a fost acceptată.

Demelza lăsă să-i scape un oftat uşor.

— E un drum lung de la Clowance pe care o ştim noi – galopând pe plajă pe Nero cu părul ei lung fluturând…

— Da, aşa e.

— Şi ai permis să fie forţată în acest mod?

Ross râse.

— Am permis, da. Nu te mai obosi! Caroline e cea mai încăpăţânată femeie pe care am cunoscut-o, şi, deşi la început am respins ideea, am ajuns la concluzia că Clowance n-ar avea de suferit cu o astfel de însoţitoare şi că i-ar prinde bine experienţa de-a lua ceaiul într-o astfel de companie selectă.

— Ceea ce sper că s-a întâmplat. Ai aflat cum a fost?

— S-a servit ceaiul.

— Nu, Ross, e prea târziu să mă tachinezi.

— Cred că, de fapt, Fitzmaurice a fost jignit de refuzul lui Clowance. Aşa că onoarea a fost măgulită de ambele părţi. A fost limpede că mătuşa lui nu a displăcut-o pe fata noastră, şi Fitzmaurice a sugerat că, deoarece urmau să petreacă vreo câteva săptămâni la reşedinţa lor de familie din Bowood, în Wiltshire, în vara asta, poate că domnişoarei Poldark i-ar face plăcere să-i viziteze acolo – însoţită aşa cum se cuvine, evident.

Demelza începu să se trezească.

— Sper că nu vrei s-o însoţesc *eu!* Dragă Doamne!

— Cine altcineva? Dar, din ce a spus Clowance la Marlborough, nu e atât de încântată de idee încât să accepte invitaţia, chiar dacă nu s-a exprimat aşa politicos în acel moment.

Demelza învârti ideea asta în minte.

— Cred că, dacă e poftită, ar trebui să accepte… Tu nu crezi? Caroline aşa ar spune.

El o sărută pe umăr.

— Dormi acum. Au ieşit cocoşii.

— Ah, păi… da…

Se lăsă tăcerea.

— Şi războiul? întrebă ea după o vreme.

— O să meargă înainte acum – aşa cum am zis la cină –, din cauză că prinţul regent s-a sucit cu totul.

— Mă întreb ce l-a făcut să se schimbe aşa în ultima clipă.

— Habar n-am.

— Prietenii tăi ştiu?

— Fac presupuneri, bineînţeles.

După câteva clipe, Demelza spuse:

— Te-ai băgat şi tu în vreun fel acolo?

— Ce te face să întrebi asta?

— Doar că ai tot amânat să vii acasă – nu cred că ai fi rămas acolo doar ca să votezi şi am aşa o presimţire că s-ar putea să fi făcut tu ceva. Ceva cu vizita ta în Portugalia şi…

Ross spuse:

— Dacă îţi ştiu eu bine presimţirile astea ale tale, probabil mă ridici la rangul de consilier personal al lui Wellington.

— M-ai zdrobit, spuse Demelza.

— Ba nu, deloc… În ce priveşte faptul că prinţul s-a răzgândit… e probabil din cauză că s-au adunat mai multe lucruri… de motive… Fireşte, se poate răzgândi din nou în orice moment… Dar nutresc o speranţă chibzuită că n-o s-o facă pentru un timp.

— Vrei ca războiul să continue?

— Vreau o pace onorabilă. Dar acum orice pace ar fi dezonorantă.

— Deci Geoffrey Charles nu poate veni acum acasă să-şi ia moştenirea în primire.

— Ar putea veni oricând. Mi-a spus că are dreptul la o permisie; dar mă întreb dacă o să şi-o ia. Au fost multe pierderi.

— De asta mi-e frică şi mie, spuse Demelza.

Ross stătea întins pe spate, cu mâinile după cap, uitându-se spre ferestrele ce se luminau.

III

— Tată, spuse Jeremy, cunoşti familia Trevanion?

Se întorceau împreună de la mină, Ross făcând prima vizită la Wheal Grace de la revenirea lui.

— Cine? Trevanion?

Ross era preocupat de ceea ce văzuse şi de examinarea registrelor.

— Din Caerhays.

— L-am întâlnit pe John Trevanion de câteva ori. Maiorul

Trevanion. De ce?

— Când Stephen Carrington m-a lăsat pe uscat, s-a întâmplat să fie lângă casa lor. M-au invitat cu amabilitate să intru…

Ross spuse după un moment:

— El a fost şeriful din Cornwall când era mai tânăr – Trevanion, adică; după aceea, membru al parlamentului pentru Penryn, deşi a renunţat curând. Am avut ocazia să-l cunosc mai bine cu vreo doi ani în urmă. Au avut loc întâlniri în Bodmin şi în alte părţi, pentru reforma parlamentară. El era în favoarea acesteia. Am fost de aceeaşi părere pe tema asta.

— Ţi-a plăcut de el?

— Da, mi-a plăcut de el. Deşi are aroganţa multor liberali, ce îi face să pară cu mult mai trufaşi decât conservatorii.

— Nu era acolo, spuse Jeremy, dar familia… membrii familiei lui m-au invitat să intru, s-au îngrijit să mă odihnesc şi mi-au împrumutat un cal. Casa lor e uriaşă. Un castel!

— N-am văzut-o niciodată.

— Îţi aduci aminte că ne-ai dus la Windsor acum cinci ani? Ei bine, casa asta din Caerhays îmi aduce aminte de castelul Windsor.

— Îmi aduc aminte că Lord de Dunstanville îmi spunea că tânărul construia o casă măreaţă – cu un arhitect londonez costisitor, sub auspiciile prinţului de Wales… Asta pare un pic cam mare pentru Cornwall.

— Neîndoielnic e măreaţă.

Ross se opri şi trase aer în piept, uitându-se de jur-împrejur. În această zi cenuşie de februarie, ariditatea normală a terenului părea mult mai accentuată, pentru că natura se afla în punctul său de maxim declin. Era ameţit de la lipsă de somn şi de la excesul de amor. Ar fi fost cu totul fericit în acea zi dacă altfel ar fi stat lucrurile la mină. Dar ăsta era mersul vieţii. Şi, în dimineaţa aceea, Jeremy îi tot dădea înainte cu chestii fără importanţă.

— Cât de des ai fost acolo în lipsa mea, Jeremy?

— La Grace? De două ori pe săptămână, aşa cum mi-ai spus.

— Galeria de la nord e aproape epuizată.

— Ştiu.

— Se mai extrage minereu, dar conţinutul lui e prea puţin rentabil pentru a-l scoate la suprafaţă.

— Păi, ne-a făcut cinste, sir.

— Ah, da. Mulţumită ei am trăit aşa bine. Şi mulţumită ei am o multitudine de mici, dar folositoare investiţii în alte afaceri… Dacă Grace se închide, n-o să murim de foame.

— N-aş vrea să se întâmple asta, spuse Jeremy.

— Crezi că eu aş vrea? În afară de noi înşine, mai mult de o sută de oameni depind de ea. Ferească Dumnezeu să procedez precum alde

Warleggan; dar, odată ce o mină începe să piardă bani, poate înghiţi capital foarte repede.

— Avem nevoie de un motor nou, tată. Big Beth lucrează bine, dar e foarte învechit.

Ross se uită spre Jeremy.

— N-am nicio îndoială că am putea să-i aducem ceva îmbunătăţiri. Propunerea ta că ar trebui să punem o manta de abur la cilindrul de excavare prin folosirea unuia mai mare şi mai vechi ieşit din uz a fost un mare succes. Pierderea de căldură a scăzut considerabil. Dar, ca motor, Beth nu e chiar vechi – douăzeci de ani?

— Am putea să-l vindem. Asta ar putea acoperi o parte din costul unuia nou.

— Dacă perspectivele la Grace ar fi mai bune, aş putea accepta. Dar, aşa cum e, nimic nu justifică o investiţie în plus.

— Nici măcar îmbunătăţiri pentru Beth?

— Ah, asta depinde de costuri.

— Păi, pentru început, un cazan de aburi nou cu o presiune mai mare ar creşte mult puterea utilă a motorului.

— Cu o solicitare în plus a motorului.

— Nu şi cu nişte bani cheltuiţi pentru îmbunătăţiri acolo; pompa cu totul ar putea fi făcută să acţioneze mai uşor cu o solicitare mai scăzută pe perete – şi fireşte cu mult mai puţin cărbune folosit.

— Dacă ai putea pune pe cineva să-ţi calculeze costurile, aş fi dispus să mă uit pe ele, zise Ross.

— Aş putea să calculez eu singur costurile, spuse Jeremy.

Ross ridică dintr-o sprânceană, dar nu comentă. Continuară să meargă.

— Aud că domnul Trevithick s-a întors în Cornwall, tată.

— Da… Păi, ai putea să-i ceri lui sfatul. Din nefericire, el doar proiectează motoare, nu descoperă filoane.

— Şi mai e un om care abia a sosit – din Londra, deşi cred că-i născut în Cornwall. Arthur Woolf**[56]**. A dat un anunţ în ziarul *Gazette* luna trecută. Are o reputaţie bună şi cred că o mulţime de noi idei.

Se opriră pentru un timp să se uite la două ciori gulerate ce se băteau cu alte două ciori comune. Până la sfârşit, ca întotdeauna, cele comune învinseră, şi celelalte se retraseră bătând din aripi într-o sfidătoare frustrare.

Ross spuse:

— Interesul ăsta pe care-l arăţi pentru partea practică a funcţionării motoarelor poate fi foarte bun. Dar, în cazul ăsta, uitându-mă doar la Grace, e ca şi cum ai pune căruţa înaintea boilor. Cea mai eficientă mină din lume nu are succes dacă nu există minereu de o concentraţie corespunzătoare pentru a fi adus la suprafaţă.

Jeremy se uită la marea posacă.

— Wheal Leisure n-a avut niciodată un motor?

— Nu.

— Nu era cupru?

— Era cupru roşu în principal. Material de bună calitate. Dar s-a rărit, şi Warlegganii au închis-o pentru a obţine preţuri mai bune la celelalte mine ale lor.

— Încă e a lor?

Ross se uită spre cele câteva clădiri betege şi dărăpănate de pe primul promontoriu al plajei Hendrawna.

— S-ar putea. Deşi e cam puţin de stăpânit.

Jeremy spuse:

— Compania Indiilor de Est s-a oferit să ia o mie cinci sute de tone de cupru anul ăsta, zise Jeremy. E posibil să crească preţul.

— Nu pentru ei. Ei îl obţin la un preţ mai scăzut decât valoarea de piaţă. Dar înţeleg ce vrei să spui. Da… cererea poate depăşi oferta. Cuprul are un viitor mai bun decât cositorul.

Demelza era în grădină şi le făcu semn cu mâna. Ei îi răspunseră. După o pauză potrivită, Jeremy reveni la subiectul anterior.

— Familia asta Trevanion…

— Da?

— Maiorul Trevanion trebuie să fie încă tânăr, bănuiesc. Şi-a pierdut de curând soţia, şi sunt doi copii mici. Mai sunt un frate şi… şi două surori. Şi o mamă. O doamnă. Poate că s-a măritat din nou.

— Nu… Din câte îmi amintesc eu, partea masculină a pierit. O fată Trevanion care a supravieţuit s-a măritat cu un Bettesworth; dar asta a fost cu o generaţie sau două în urmă. Proprietarul de acum – cel cu acele idei măreţe despre reşedinţa lui – s-a născut ca Bettesworth, dar şi-a schimbat numele în Trevanion când a devenit major. Îmi imaginez că pe ceilalţi îi cheamă încă Bettesworth.

— Pe una nu, spuse Jeremy. Pe una din surorile lui. Pe ea o cheamă tot Trevanion. Domnişoara Cuby Trevanion.

IV

Îi spusese „Ei bine, băiete”, şi viaţa i se schimbase.

Ea îl cercetă cu privirea, cu ochii de un căprui surprinzător sub acele sprâncene negre de cărbune. Faţa, mai degrabă rotundă decât ovală şi deschisă la culoare precum mierea, era înconjurată de un păr brunet, drept şi puţin aspru. Purta o pelerină purpurie peste o rochie obişnuită de culoarea levănţicii, şi gluga pelerinei era dată pe spate. Avea o expresie arogantă.

Spusese „Ei bine, băiete”, şi el se ridicase repede, încercând să îndepărteze ceva din noroiul umed şi nisipul de pe haine.

Se întinse să vadă dincolo de zid, dar nu putu.

— Mulţumesc, domnişoară; a fost foarte amabil.

— Ei bine, te rog să te explici, altfel s-ar putea că amabilitatea mea să nu dureze.

El zâmbi.

— Oamenii aceia. Mă urmăreau. N-am vrut să mă prindă.

Ea îi observă zâmbetul, dar nu-i răspunse la el.

— Nădăjduiesc că nu te miră faptul că deja am ajuns la această concluzie. Cum te cheamă?

Stephen îi spusese să nu-şi dezvăluie numele, dar acum era, cu siguranţă, altceva.

— Poldark. Jeremy Poldark.

— N-am auzit niciodată de tine, spuse ea.

— Nu, nu-s de prin părţile astea.

— Ei bine, ce făceai *prin* părţile astea, Jeremy Poldark? Fratele meu nu m-ar lăuda dacă ar fi să ascund un ticălos – nu ăsta a fost cuvântul folosit de Parsons? Un ticălos care făcea contrabandă cu rachiu şi care i-a atacat pe vameşi în timp ce erau în exerciţiul funcţiunii. Şi unde sunt cei cinci tovarăşi în ticăloşii ai tăi? Vrei să-mi arăţi tufişurile care îi ascund?

— Nu cinci, doar unul. Şi nu-i aici, domnişoară. Ne-am despărţit printre copacii ăia acum cincisprezece minute. Oamenii au ales să mă urmărească pe mine, aşa încât cred că el a scăpat.

Ea îşi dădu după ureche o şuviţă de păr.

— Vorbeşti ca un gentilom. Am ghicit asta înainte de a deschide gura. Cum de am ghicit? Poate după păr. Deşi majoritatea gentilomilor pe care-i cunosc au politeţea de a se bărbieri.

— Sunt trei zile de când am plecat de acasă, şi am fost pe mare mult timp de atunci. Prietenul meu… a vrut să-şi ia lugherul din insulele Scilly.

Jeremy continuă să-i explice. Oricum era prins dacă ea ar fi vrut să-l predea autorităţilor, aşa că era mai bine dacă ştia adevărul. Îşi dădea seama că nu explica prea bine, dar motivul era că, de fiecare dată când se uita înspre ea, începea să se bâlbâie, cuvintele nu se legau în fraze aşa uşor pe cât ar fi trebuit.

Ea aşteptă răbdătoare până când vocea lui se stinse şi apoi spuse:

— Aşadar, acum ai pierdut rachiul *şi* lugherul. Ăsta-i rezultatul lăcomiei.

— Da, într-adevăr. Şi, dacă n-ar fi fost extrema dumneavoastră bunătate, acum aş fi în arest.

— Şi asta nu-i plăcut, Jeremy Poldark. Vameşii duc lipsă de oameni, ceea ce-i face să fie cumva cam nervoşi cu cei pe care-i prind. Nici măcar judecătorii nu mai sunt atât de indulgenţi cum erau odinioară.

— Ceea ce face să vă fiu cu atât mai îndatorat.

— Ah, nu trage concluzia pripită că ai fi liber! Acum eşti în mâna mea.

— Sunt bucuros, spuse Jeremy, să fiu cu totul… cu totul la dispoziţia dumneavoastră.

Cuvintele ieşiră – pe jumătate în glumă, intrând în jocul ei –, dar, când fură rostite, luară o turnură serioasă. Simţi cum roşeşte.

Ea îşi feri privirea, uitându-se distantă spre poartă. După ceea ce păru a fi o lungă pauză, ea spuse:

— Lugherul tău era ocru cu vele roşii?

El făcu câţiva paşi până când putu vedea plaja. *Philippe* naviga cu vânt strâns de-a lungul plajei, la distanţă cât să nu-l poată ajunge muschetele celor doi vameşi care stăteau uitându-se mânioşi şi frustraţi.

— Probabil a făcut cale-ntoarsă! spuse Jeremy. Le-a scăpat printre degete şi s-a urcat la bord! Dar mă caută pe *mine!*

— Dacă te arăţi, spuse domnişoara Trevanion scurt, nu mai pot face nimic să te scap de pedeapsa meritată.

Lugherul trecu şi se întoarse pe lângă plajă. Deşi era singur, Stephen se descurca bine. Un fum şi un pocnet anunţară că unul din vameşi trăsese. Când lugherul ajunse la capătul estic al plajei, Stephen schimbă direcţia din nou, îndreptându-se spre largul mării. Probabil înţelegea că, chiar dacă Jeremy îl vedea, era imposibil să ajungă pe vas fără să atragă atenţia duşmănoasă a vameşilor.

Marea se încreţi ca o foiţă de argint sub lumina soarelui iernatic. Lugherul dispăru. Jeremy se întoarse.

— Domnişoară Trevanion, casa mea, aşa cum am explicat, e pe coasta de nord. Nu există drum de ţară mai aproape de zece kilometri. Dar, dacă aţi *putea* să-mi daţi voie să plec, drumul pe jos pe toată distanţa de la o coastă la alta n-ar putea fi de mai mult de patruzeci de kilometri, şi aş putea face asta cu uşurinţă într-o zi…

— Domnule Poldark, numele meu este Cuby Trevanion. Mergând aşa departe în evitarea legii, simt că nu merit o pedeapsă mai mare decât să te mai ajut cu ceva. Fratele meu e plecat, aşa că pot face asta fără să risc prea tare să-l supăr. În bucătărie e probabil nişte mâncare. Ţi-e foame? Pare că da! Şi fără îndoială că în grajduri pot să-ţi găsesc un cal. Vrei să mă urmezi?

— Cu siguranţă. Şi vă mulţumesc.

Mergând, ea adăugă:

— Şi celălalt frate al meu e plecat. Am putea chiar să-ţi împrumutăm un *brici*.

El o urmă urcând pe o potecă pietruită şi trecând printr-o parte de pădure ce fusese de curând defrişată. „Ca să putem vedea marea”, explică ea.

Pe când se apropiau, casa căpăta din ce în ce mai mult aspectul unui castel de basm, cu foişoare şi bastioane, parapeţi crestaţi şi turnuri rotunde. Jeremy ar fi fost impresionat dacă n-ar fi avut, de fapt, nici timp, nici interes pentru altceva decât mişcarea unei fuste în faţa lui şi apariţia şi dispariţia unei perechi de botine galbene din piele de viţel, murdare de noroi. Cu totul pierdut, ca unul care fusese hipnotizat, ar fi urmat botinele acelea până la capătul lumii.

Capitolul 14

I

Între Stippy-Stappy Lane, unde colibele, deşi sărace, erau respectabile şi mizeria din Guernsey, unde cocioabele abandonate se îngrămădeau în jurul plajei şi al portului, era singura prăvălie a satului Sawle. Nu mai mare decât o colibă, se evidenţia printr-un mic bovindou şi o uşă din faţă vopsită. Era a tuşii Mary Rogers. Sau aşa era cunoscută multor oameni care refuzau să-şi reconsidere ideile, chiar dacă tuşa Mary se găsea în cimitirul bisericii din Sawle de mai bine de treisprezece ani. De atunci fusese ocupată de alde Scoble.

Cu douăzeci de ani în urmă, un bărbat pe nume Whitehead Scoble se însurase cu Jinny Carter. El era miner şi lucra pe vremea aceea la Wheal Leisure, văduv, fără copii, rotofei, rozaliu la faţă şi cu părul alb ca neaua, deşi avea doar treizeci de ani. Ea era fata cea mai mare a lui Zacky Martin, avea douăzeci şi trei de ani, văduvă cu trei copii mici, al cărei soţ murise de septicemie în temniţa din Launceston **[57]** . Scoble era îndrăgostit de Jinny, ea nu-l iubea deloc pe el; dar ea ascultase de sfatul părinţilor ei, mânată de nevoia de tată pentru copiii ei şi de propria-i dorinţă de a scăpa de Nampara şi de Mellin. Scoble avea căsuţa lui la Grambler, cu chirie pe zece ani, şi căsătoria a mers destul de bine până când s-a închis Leisure. După aceea, Scoble s-a lăsat de munca obişnuită şi s-a apucat de băut. Ross a încercat să-i ajute, dar, pentru motive cunoscute doar de ea, Jinny a refuzat. Dar în ’97, când tuşa Mary Rogers îşi vânduse fără tragere de inimă ultima porţie de pricomigdale şi fusese condusă pe deal în sus la biserica din Sawle, Ross îl convinsese pe ocolite pe Zacky Martin să dea o ofertă pentru prăvălie şi tot ce mai era înăuntru; şi Zacky, cu o faţă placidă de mincinos, o convinsese pe fata lui că făcuse suficienţi bani din postul lui de administrator al moşiei lui Poldark pentru a fi în stare s-o finanţeze pentru preluarea prăvăliei.

Curând după aceea, Whitehead Scoble se întorsese la nevasta lui, destul de smerit după ce petrecuse el însuşi un timp în puşcărie, şi de atunci munciseră împreună paşnic şi îşi clădiseră un trai liniştit, dar

confortabil. Podeaua cenuşie de calcar fusese înlocuită cu una de scânduri, fuseseră instalate rafturi din lemn, o perdea curată din dantelă la fereastră, un clopoţel care să sune când intrai, fuseseră luate cântare care să arate greutatea corectă şi prăvălia fusese aprovizionată cu mărfuri mai bune. Acum, oamenii veneau câteodată chiar din St Ann's, pentru că prăvălia de acolo nu era aşa bine aprovizionată.

Din nou Whitehead nu făcuse copii; era ceva ce îl nemulţumea foarte tare, şi asta era cauza absenţelor şi a căderii lui în darul beţiei; dar, pe când trecuse de cincizeci de ani, se împăcase cu propriile lipsuri. Şi putu fi tată pentru cei trei copii ai lui Jinny chiar dacă nu aveau să-i poarte niciodată numele. Fiica cea mare, Mary, era acum măritată şi plecase. Katie, cea mai mică, era angajată la reşedinţa Trevaunance. Fiul, Benjy Ross sau Ben, aşa cum i se spunea acum, trăia încă acasă.

Era un excentric. Trecuse de douăzeci şi cinci de ani şi nu era încă însurat. Bărbos într-o obşte ce socotea că bărbile se potriveau doar cerşetorilor şi bătrânilor decrepiţi. Avea talent la muzică, dar nu cânta cu vocea sau la vreun instrument în cor, ceea ce ar fi fost felul obişnuit de a-şi manifesta aceste înclinaţii; în schimb, îşi construise o orgă proprie în dormitorul de sus din spatele casei şi cânta melodii pentru el însuşi, când avea chef. Mai avea o mină de unul singur la un kilometru jumătate depărtare de Grambler; aici găsise câteva pungi de cositor aluvionar şi le urmărea în subteran până când secau sau până când puţul se umplea cu apă. Câteodată, pentru că terenul aluneca, putea merge destul de adânc. Scosese destul de puţin din asta, dar era abil cu banii şi economisise suficient în lunile bune pentru a reuşi să treacă peste cele rele.

Asta îi mai permisese să-şi ia o zi liberă după placul inimii şi să meargă la pescuit cu Jeremy Poldark. Jinny era la fel de consternată ca Demelza Poldark de aceste plecări fără sens. Jinny se împotrivea şi faptului că Ben petrecea atâta timp la Nampara, deşi dezaprobarea ei tăcută nu schimba cu nimic lucrurile.

Opoziţia ei se născuse în parte din vechiul zvon scârbos – prima dată rostit în prezenţa ei de către Jud Paynter – cum că Ben era, de fapt, băiatul lui Ross şi că acea cicatrice asemănătoare de pe obraz era o pedeapsă divină, o pecete a diavolului pentru a marca înrudirea lor. Pe măsură ce timpul trecea, majoritatea oamenilor uitaseră zvonul, în special acum că Ben îşi lăsase barba să crească şi cicatricea nu se mai vedea aproape deloc. Dar exista mereu, ştia ea, câte o băbătie stafidită stând în faţa uşii colibei ei care încă şoptea: „Nu ştii tu de ce şi-a lăsat ăla *barbă?* Păi, ie limpede destul, îţi spui io". În toţi anii aceştia, o făcuse pe Jinny să fie prudentă în relaţia ei cu gospodăria din Nampara, câteodată chiar duşmănoasă în prudenţa ei, aşa încât nu acceptase ajutorul lui Ross, ceea ce ar fi putut să reînvie vechea

minciună ticăloasă.

Celălalt motiv pentru care nu voia ca Ben să stea la Nampara prea mult era că ştia de obsesia lui pentru Clowance. Asta, ştia ea, era sortită eşecului. Deşi nu exista bariera legăturii de sânge, exista bariera de netrecut a clasei sociale. Fireşte, doamna Poldark era la origine fată de miner şi la fel cu toţi ceilalţi, dar acest adevăr n-ar fi făcut-o pe doamna Poldark să privească cu ochi buni o căsătorie între fata *ei* şi un fiu de miner. Nici pe căpitanul Poldark. Mai mult decât atât, era chiar invers. Dacă o fată de condiţie modestă se mărita cu un nobil, avea o bună şansă să fie ridicată la condiţia lui socială. Dacă o fată bogată se mărita cu un muncitor, ea cobora la condiţia lui. Aşa mergeau lucrurile.

Bineînţeles, domnişorul Jeremy Poldark îi dorea prietenia lui Ben în egală măsură ca Ben pe a lui. Între ei exista o simpatie ce nu se datora unor gusturi împărtăşite; tânărul rafinat crescuse într-o semibogăţie, iar tânărul miner cu barba rară şi aspră, chiar dacă nu dusese lipsă de mâncare, avusese un trai plin de greutăţi de îndată ce începuse să meargă de-a buşilea.

Într-o amiază de început de martie, când, contrar renumelui, atât al lunii, cât şi al regiunii, vântul aproape că nu bătea deloc, Jeremy se dădu jos de pe poneiul lui cam la o un kilometru de Jonas's Mill şi îl priponi de ciotul unui bătrân păducel. Pământul din faţa lui arăta ca o pajişte pe care se mişcase o cârtiţă, doar că pajiştea de aici nu era verde, fiind un teren accidentat, buruienos, cu iarbă-neagră şi câteva petice de grozamă. Iar pământul scurmat de cârtiţa asta nu era unul fin, mărunţit, dintr-un ghiveci, ci o hidoasă rocă galbenă cu noroiul şi amestecul de prundiş al terenului mlăştinos.

Jeremy fluieră de câteva ori, şi imediat Ben apăru dintr-una dintre găuri, adumbrindu-şi ochii de soarele ceţos. Împreună cercetară cel mai proaspăt pământ desţelenit de Ben cu hârleţul lui. Pentru moment, după ploile iernii, mare parte dintre săpăturile adânci erau pline de apă.

Jeremy spuse:

— E o urmă de cositor, văd eu, dar măcar merită spălatul?

— N-am nevoie, pentru că vezi că doar urmăresc roca degradată. Sapi puţurile astea mici pe dealul ăsta şi urmăreşti cum se aşază roca atunci când ajungi pe ea. Dacă ai ochiul format, poţi să vezi de unde vine. Cursul rocilor de cositor se împrăştie ca o coadă de curcan, vezi tu, şi, dacă o iei pe urma lor spre sursă, o să ajungi pe o singură fâşie ce îţi arată drumul către filonul principal.

Stăteau aşezaţi, uitându-se în susul dealului.

Jeremy spuse:

— Ben, vreau să încerci altceva cu mine.

— Ce-i, băiete?

— Odată, curând – azi sau poate mâine, aş vrea să mergem colo la Wheal Leisure, să ne uităm puţin la ea. Vrei să vii? Tu ai ochi de miner, eu nu.

Ben scutură nişte pietriş în mână, probându-i greutatea.

— Pe pământul lui Treneglos? Care-i aparţine lui Warleggan?

— Alde Treneglos n-o să obiecteze. Tânărul Horrie îmi e prieten, şi tatălui lui nu-i pasă.

— Şi alde Warleggan?

— Nu-i niciun om de-al lor pe acolo de ani întregi. Sunt vreo zece kilometri până la cea mai apropiată mină a lor la St Ann's, şi au vândut fiece bucată de lemn şi piatră ce se putea vinde când au închis-o.

— Mi-aduc aminte când au închis-o. Eram un pici pe vremea aia. Eram la strâmtoare pe-atunci, pentru că tata lucra acolo. Domnul Scoble, vreau să zic, nu tatăl meu adevărat. Aveam să lucrez şi eu acolo, să-i aduc şi să car materiale pentru el. Trebuia să mă plătească cu trei şilingi pe săptămână. Totul era aranjat, şi io de-abia aşteptam – prima mea slujbă *de adevăratelea*, pe bani *adevăraţi*. După aia, au venit veştile că se închidea totul.

Se ridică, şterse noroiul de pe hârleţul pătrat, îşi desfăcu haina lejeră de barchet.

— Deci ce cauţi tu?

— Ce căutăm cu toţii.

— Cred că e surpat totul. Foarte posibil o sală plină de apă.

— Nu pe faleza aia.

— Păi, atunci mâine de dimineaţă?

— Ben, tu ştii la Grace nivelurile alea de cositor… Au adus bani familiei Poldark… ne-au îmbogăţit… şi satelor din jur le-a mers destul de bine; au fost bani, salarii care le veneau mereu. Dar acum sunt spre epuizare; nimeni nu vorbeşte deschis, dar toată lumea şopteşte. Nivelul de la sud e epuizat, ştim cu toţii. Cel de la nord a fost exploatat timp de aproape optsprezece ani. Nu poţi cere mai mult de-atât. Nu-i vina lui tata; de când îmi aduc eu aminte apăreau o sută de lire pe lună în registru pentru a plăti oameni să caute alte zăcăminte. Am săpat puţuri mai adânci, am făcut galerii transversale, le-am legat de exploatările mai vechi – îţi aminteşti ce s-a întâmplat când am secat din greşeală Wheal Maiden şi doi oameni s-au înecat –, am făcut tot ce era posibil prin exploatare. Deci cât timp o să mai avem profit la Grace? Poate un an, poate doi, dacă preţul cositorului se menţine. Atunci, ştiu că tata o să piardă bani pentru încă un an sau doi. Dar cred că a venit momentul să ne uităm cu totul în altă parte.

— În altă parte însemnând la Leisure?

— Păi, am putea începe ceva complet nou, bănuiesc. E un teren bun în spate la Reath Cottage, dar acolo au încercat şi alde Vigus şi

Baragwanath. Şi tu n-ai găsit nimic aici ca să justifice începerea unei operaţiuni în stil mare, nu-i aşa?

— Nu poţi să fii sigur fără echipament şi bani cheltuiţi, spuse Ben prudent.

— În afară de asta, în zonă, zise Jeremy, nu mai sunt decât Grambler, ce ar necesita *o avere* să fie redeschisă, şi Wheal Penrose, dincolo de Jones's, ce a dat greş într-un an.

— Ce părere are căpitanu' Poldark de Wheal Leisure?

— Păi, mina aia a fost prima lui afacere, nu-i aşa? Înainte să mă nasc eu. A crezut în ea atunci, şi pentru un timp a avut profit frumos. Dar, când Warlegganii au câştigat controlul, şi-a scos-o din minte şi s-a concentrat asupra minei Grace care pe-atunci era la fel de părăsită cum este Leisure acum. L-am întrebat de asta ieri. Ştiai că Leisure n-a mers niciodată mai adânc de treizeci de stânjeni **[58]** ?

— Ştiam că n-a avut niciodată un motor propriu-zis.

— Ce profit am fi obţinut vreodată de la Wheal Grace dacă n-am fi mers niciodată mai adânc decât atât?

Poneiul lui Jeremy necheză, aşa că Ben merse la el şi îl bătu peste nas.

— Şi Warlegganii? întrebă.

— Asta va trebui să aflăm, dar, după cât se pare, s-au asociat cu Treneglos şi nu mai sunt interesaţi. Ar fi un comitat ciudat dacă fiecare mină începută ar aparţine pe vecie întreprinzătorului.

— Să sperăm atunci că au plecat. Pentru că le-am ura călătorie sprâncenată!

II

Pe când avea loc această discuţie, Ross îl vizită pe Tregothnan şi îşi informă protectorul că, la următoarele alegeri, el nu avea să mai vrea să fie reales. Edward, al patrulea viconte Falmouth, îi acceptă declaraţia fără comentarii şi se aplecă să miroasă o magnolie ce îşi deschisese bobocul, arătându-şi culoarea. Când îşi îndreptă spatele, Ross îi întâlni privirea şi zâmbi cu severitate.

— Familia dumneavoastră m-a tolerat prea multă vreme, milord.

— N-ar fi asta cumva părerea noastră mai degrabă decât a dumitale?

— Probabil au existat multe ocazii când l-am enervat teribil pe tatăl dumneavoastră. Sunt sigur că m-ar fi putut trimite la dracu'.

— Puţine relaţii nu sunt afectate de diferenţe de opinii. Sau puţine relaţii ce au vreo însemnătate.

Ross îl cunoştea pe noul viconte de când acesta avea zece ani, dar, de când moştenise titlul, cu doi sau mai mulţi ani în urmă, nu avuseseră prea mult de a face unul cu celălalt. Edward Boscawen era

un bărbat mai înalt şi mai bine clădit decât tatăl său, cu un aspect sănătos, recent însurat, încă foarte tânăr într-un fel. Dar, în cursul scurtelor lor întâlniri, Ross simţise o puternică tenacitate şi ambiţie, un simţ al îmbrăţişării puternice a celor mai stricte principii conservatoare, ce nu se potriveau cu propriile sale credinţe. Îi plăcea de băiat – de tânăr (acum avea douăzeci şi patru de ani) –, dar nu credea că, atunci când s-ar ajunge la asta, ar fi prea simplu să rămână fiecare la propria părere, aşa cum fusese cu tatăl lui. Al treilea viconte fusese cu doar câţiva ani mai în vârstă decât Ross atunci când murise; de-a lungul anilor, relaţia lor ajunsese să fie una de respect reciproc; aceasta ar fi categoric diferită.

— Cincisprezece ani ca membru, spuse Ross, înseamnă suficient de mult. De asemenea, după cum ştiţi, eu nu sunt un om prea bogat, şi lipsa mea permanentă din Cornwall m-a făcut să îmi neglijez propriile afaceri.

— În ce sens?

— În principal, mina pe care încă se bazează în mare parte prosperitatea mea. Dar şi alte lucruri…

— N-ai un administrator sau un agent priceput?

Ross surâse.

— Am încercat să fiu eu însumi acela. Dar n-a funcţionat întotdeauna *in absentia*.

Se lăsă tăcerea. I se păru că Falmouth aştepta să continue cu explicaţiile.

— Cel mai grav caz a fost în 1802 şi 1803. Dar au mai fost şi altele.

— Te rog să continui! Mă interesează.

— Chiar după ce s-a născut ultima mea fiică, am fost plecat cu întreruperi pentru o lungă perioadă – mai întâi cu doctorul Dwight Enys în Franţa în timpul păcii, căutând prieteni acolo – sau rude ale prietenilor care muriseră –, şi, mai târziu, când am văzut că pacea – pacea lui Napoleon – era greşită, în Londra, am încercat împreună cu alţii să-l convingem pe Pitt să se întoarcă până când nu era prea târziu… Câtă vreme am fost plecat, au avut loc multe ticăloşii la Wheal Grace. Cu soţia mea preocupată de cea mică, fiul meu de doar doisprezece ani şi administratorul minei bolnav de ftizie, un grup de mineri au ticluit un plan să jefuiască mina de cositor, aşa cum au mărturisit.

— Dar nu trebuia să fie topit?

— Nu, îl expediau drept obiecte din cositor spre Franţa cu nave ce mergeau acolo să aducă mătăsuri şi băuturi. Contrabandiştii fac deseori transporturi dus-întors.

Falmouth scoase un râset scurt şi trist.

— N-am auzit ca răufăcătorii să fi fost aduşi în faţa justiţiei. Poate că eram prea mic.

— Nu. N-am formulat acuzaţii.

— De ce nu? E o greşeală să permiţi cuiva să creadă că poate încălca legea fără a se teme de pedeapsă.

— Sunt de acord – în principiu. Dar era o perioadă de suferinţă, vă amintiţi, desigur. Am scăpat de patru, cei care erau conducătorii grupului. Restul… s-au potolit. Unii oameni sunt uşor de condus – şi nu toţi dintre ei… Ei bine, ştiţi ce mi-a spus unul dintre ei? „N-am crezut că-i aşa rău, păi da, acuma că e pace cu Franţa.”

Tânărul râse din nou, mai relaxat.

— Ei bine, căpitane Poldark, după câte ştiu eu, absenţele dumitale din Cornwall au fost întotdeauna alegerea dumitale. Au depăşit cu mult necesităţile calităţii dumitale de membru al parlamentului. Aproape că nu e necesar să subliniez că mulţi dintre colegii dumitale din Westminster sunt rentieri aleşi în parlament la fel cum sunt aleşi în cluburile White's sau Boodle's şi care tratează asta în aproape acelaşi fel – trecând pe acolo după chef şi stând la moşii atunci când n-au chef.

— Ah, sunt de acord. Întâmplarea face ca aceste ocazii de a călători să fi apărut – şi păreau să fie o contribuţie mai semnificativă pentru ţară în vreme de război decât…

— Aşa au şi fost. Nu încape discuţie… Hai să intrăm! Vântul ăsta e rece.

Intrară şi băură nişte vin în salonul pustiu, printre blazoane şi steaguri de luptă.

— Schelele de afară şi cărămizile, şi pietrele, spuse Ross. Construiţi ceva nou?

— Ceva ce aproape s-ar putea numi o casă nouă, răspunse Falmouth. Asta a devenit mică şi nepotrivită. Domnul Wilkins va fi arhitectul.

Ross ridică din sprâncene. Casa actuală, deşi extrem de întunecată, putea cu greu fi numită după indiferent ce criterii drept o reşedinţă mică. Evident, construcţia de case era o preocupare printre cei mai bogaţi dintre vecinii lui. Şi la fel printre cei tineri şi proaspăt căsătoriţi. Trevanion avusese puţin peste douăzeci de ani când îşi începuse castelul.

— Ce mai face Lady Falmouth?

— Foarte bine, mulţumesc. O să mă întâlnesc cu ea la reşedinţa Woolhampton săptămâna viitoare. Ştii că aşteaptă primul copil?

Ross nu ştia, şi îi adresă felicitări.

Vorbiră despre Portugalia; apoi Ross spuse:

— Mi-am mai dat seama că ocuparea acestui loc de către mine a constituit o pierdere financiară pentru tatăl dumneavoastră. Proprietarii de circumscripţii se aşteaptă să aibă profit de pe urma membrilor pe care-i aleg.

— Face parte din sistemul actual. Un sistem pe care am impresia că ai vrea să-l schimbi.

— Da. În special când se ajunge la momentul în care Sir Christopher Hawkins îl dă afară pe Davies Gilbert din locul său în parlament pentru că John Shelley i-a oferit mai mulţi bani.

Tânărul strâmbă din nas.

— Hawkins compromite sistemul. Noi – adică tatăl meu cu mine şi cu alţii asemenea nouă – facem deosebirea între patronaj şi corupţie. Nu corupem oameni cinstiţi, ci le dăm orice a fost considerat a fi dreptul lor, de-a lungul generaţiilor. Nu umblăm încercând să cumpărăm voturi, oferind avantaje mai substanţiale sau sume mai mari de bani decât alţii.

Ross îşi aminti anumite ocazii în 1796 şi 1797, dar se abţinu de la comentarii.

— E o diferenţă greu de observat. Presupun că se poate chiar argumenta că, dacă nu se plătesc oameni cu bani pentru a vota, pesemne sunt plătiţi cu promisiuni.

— Totuşi, spuse Lord Falmouth, nu cred că trebuie să te preocupe pierderile noastre… ce s-ar fi putut să ne coste ca familie, vreau să zic, pentru a te menţine pe unul dintre locurile noastre. De când ai devenit membru, şi în special în aceşti ultimi ani, ţi-ai câştigat un soi de renume la Westminster – ah, ştiu, nu prin realizările din Cameră – şi i-ai oferit tatălui meu satisfacţia că ai reprezentat comitatul lui şi că prin aceasta ai putut să iei parte la treburile statului. Aşadar, n-a fost o legătură fără avantaje pentru el, ca să zicem aşa. Nici pentru mine, aş sublinia eu.

— E foarte amabil din partea dumneavoastră, spuse Ross.

— Totuşi, zise celălalt. Totuşi, au fost vremuri, sunt de acord, când tata a dezaprobat cu tărie atitudinea pe care ai adoptat-o în legătură cu anumite probleme – în principal, presupun, atunci când ai fost evident în favoarea emancipării catolice.

— Şi încă sunt, spus Ross.

Lord Falmouth sorbi din vin şi fixă cu privirea steagurile zdrenţuite.

— Ai vreo legătură de familie cu catolicii? O căsătorie pe undeva…

— Niciuna.

— Şi nu eşti la obârşie hughenot **[59]** ? Mi-a spus cineva.

— Asta a fost acum multă vreme, spuse Ross zâmbind.

— Chiar şi aşa, e cu atât mai ciudat.

— Nu… Pur şi simplu cred că legile actuale privează de drepturi civile şi sărăcesc un mare grup de englezi talentaţi care sunt la fel de loiali coroanei ca dumneavoastră şi ca mine.

— Soluţia e în mâinile lor!

— Ei nu privesc aşa problema, milord. Nu aşa, aş îndrăzni eu să

afirm, nu aşa văd problema şi mulţi englezi protestanţi.

— Ei bine… trebuie să-ţi spun, căpitane Poldark, că sunt la fel de hotărât ca tatăl meu să mă opun oricărei relaxări a legilor actuale. La drept vorbind, chiar mai hotărât. Cred că acceptul ca aceşti oameni să fie cetăţeni cu drepturi depline – cei care în ultimă instanţă datorează supunere unei puteri străine – ar fi o eroare pe plan naţional, precum şi un dezastru naţional.

Ross zâmbi din nou.

— Atunci, e poate mai bine, în cazul acesta, că îmi ofer demisia, atâta vreme cât alegerea e în puterea mea.

— N-ar trebui, sper eu, să se ajungă la asta. Nu te grăbi! Nu există niciun scrutin la orizont, aşa că îţi sugerez să permiţi acestei sesiuni parlamentare să ajungă la final, şi voi face aranjamentele necesare când va veni timpul.

Se lăsă tăcerea.

— Mai vrei nişte vin?

— Mulţumesc, nu. Aş vrea să ajung acasă înainte de lăsarea întunericului.

Tânărul pair se ridică.

— Vorbind de alegeri, ce părere ai despre acest duel între Sir Christopher Hawkins şi Lord de Dunstanville?

— Ce? Hawkins şi Basset! N-am auzit! Când a fost asta?

— Când erai plecat. Credeam că ai aflat până acum, având în vedere prietenia dumitale cu Lord de Dunstanville. Deşi, ţinând seama de toate, nu prea te poţi făli cu o astfel de încăierare.

— Când s-a petrecut?

— În noiembrie. În Londra. Eram şi eu în Londra, dar atunci n-am auzit nimic despre asta. A fost la o oarecare recepţie a liberalilor. Treburile au fost foarte sensibile între ei pentru o vreme – în legătură cu Penryn, fireşte. Ştii despre conflictul de acolo – rivalitatea. Dar dintr-odată, cearta a răbufnit. Warleggan era acolo, mi s-a spus, împreună cu Hawkins. Gazda tocmai vorbea cu ei, când Lord de Dunstanville a trecut pe lângă ei, şi, pe când trecea, Hawkins a făcut o observaţie cu voce tare despre „piticii ăştia din Cornwall îmbrăcaţi în verde”, ceea ce era clar un comentariu la adresa redingotei lui Francis de Dunstanville de un verde-închis şi a staturii sale scunde. Pe loc, Lord de Dunstanville l-a provocat la duel pe Hawkins, provocarea a fost acceptată şi au luptat în spate la Savoy, în săptămâna următoare.

— Şi rezultatul?

— Mai trebuie să întrebi? Amândoi au ratat, onoarea a fost satisfăcută – într-o oarecare măsură –, şi-au strâns mâinile ţepeni, au făcut plecăciuni şi s-a terminat treaba. Dar cearta nu i-a atras un bun renume niciunuia din ei, aşa că nu-i de mirare că au încercat s-o muşamalizeze.

Ross îşi urmă gazda spre uşă.

— Rareori duelurile atrag vreun bun renume asupra participanţilor.

Celălalt îşi ridică privirea.

— Tata mi-a povestit ceva despre împrejurările unuia în care ai fost implicat. Acela a fost cu siguranţă foarte diferit. O insultă la adresa soţiei dumitale… Câtă vreme cearta asta…

— Da, a existat o diferenţă. Dar, în acel caz, rezultatul a fost fatal.

Cuvântul „fatal" îi însoţi prin hol, cizmele lor răsunând pe podeaua de stejar, spre uşa din faţă şi în soarele iernatic. Fără ca Ross să fi intenţionat asta, cuvântul părea să poarte cu el o aluzie la încăpăţânarea şi vinovăţia ce fuseseră mereu parte din fiinţa lui. Tânărul pair tăcu şi, în vreme ce Ross era ajutat să-şi îmbrace pelerina, luă şi el una de la lacheu. Osatura puternică a feţei lui Ross devenise ceva mai fermă odată cu trecerea anilor, puţin mai aspră.

Falmouth spuse pe un ton mai lejer:

— Ce mai face doamna Poldark? Când ne vom întoarce – asta va fi pe la sfârşitul lui iulie sau în august, dacă totul merge bine –, trebuie să veniţi la botez. Fireşte că vom da o petrecere. Şi mătuşa mea, doamna Gower, va veni şi ea. Ştiu cât de mult ţine la soţia dumitale.

— Mulţumesc. Am fi foarte încântaţi.

Edward Falmouth îşi aruncă privirea peste moşia sa.

— Din partea cea nouă a casei o să avem o perspectivă mai bună asupra râului. Dar asta în viitor. Vom construi timp de câţiva ani. Cred că tata a avut o astfel de idee în anii tinereţii sale, dar, când mama a murit, şi-a pierdut interesul.

— Aşa s-a întâmplat şi cu tatăl meu cu mult timp în urmă – fireşte, la scară mai redusă. Nampara – aşa cum e ea – a fost începută în 1765 şi niciodată terminată până în 1797, când mina mea prosperase şi mi-am putut permite ceva peste necesităţile curente ale vieţii de zi cu zi.

Un rândaş îi aduse calul lui Ross.

Falmouth spuse:

— Sigur că Cornish Bank prosperă, nu?

— Ah, da, într-adevăr. Dar veţi înţelege că, în vreme ce eu sunt un partener cu drepturi depline, investiţia mea actuală în bancă a fost destul de redusă. Aşa că, evident şi corect, partea mea din profit e şi ea redusă.

— Aud că banca Warleggan e la ananghie.

Ross se uită la tânăr.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Aşa mi s-a zis – deşi n-am auzit de asta în Cornwall.

— Dar ei… ei sunt cunoscuţi pentru faptul că nu le-a mers niciodată rău.

— Mi s-a spus că Sir George însuşi e într-o oarecare jenă

financiară. A speculat masiv în Midlands, anticipând o creştere a producţiei. În schimb, desigur, e mai mult decât oricând în stagnare şi probabil aşa va şi rămâne.

— Nu pare a fi caracteristic lui George.

— Ei bine, se zice că e foarte tensionat. În Truro, parează cu toţii cât pot de tare şi, în general, lumea îi crede.

— Şi eu aşa aş face, să fiu în locul lor.

— Înţeleg că-l cunoşti bine pe Sir George.

— S-ar putea spune că da.

— Eu l-am întâlnit doar de câteva ori. Îl consideram un parvenit, şi încă unul destul de antipatic. Tata, fireşte, îl detesta.

— Păi, da. Este în parte o urmare a antipatiei tatălui dumneavoastră faţă de George Warleggan faptul că eu am ajuns să ocup locul dumneavoastră din parlament.

— Ei, haide! Te judeci mult prea aspru. Dar ştiu ce vrei să spui. Spre deosebire de mulţi fii…

Ross aşteptă.

— Ce voiaţi să spuneţi?

— Voiam să spun că, spre deosebire de mulţi fii, eu l-am ascultat pe tatăl meu şi am discutat foarte mult cu el. Ne-am înţeles bine. Mi-a spus multe despre circumscripţiile parlamentare pe care le controlăm şi despre persoanele implicate. Deşi mergea des în Londra, era foarte atent la ce se întâmpla în Truro. El mi-a spus, de exemplu, despre prăbuşirea băncii Pascoe.

— Chiar aşa.

— Da, chiar aşa. Şi despre zvonurile şi pamfletele ce circulau la vremea aceea ca să doboare banca asta.

— Ah, asta-i adevărat.

Urmă o tăcere adâncă. Însoţindu-l până la uşă, Excelenţa Sa părea a nu se grăbi să pună capăt întâlnirii.

— Domnul Harris Pascoe al dumitale a murit?

— Da, anul trecut, din păcate.

— Ce păcat!

— Sunt de acord. Dar de ce?

— Înţeleg că ajunsese să deţină o poziţie influentă în banca dumitale. Băncile – orice bancă bună – pot exercita o putere distructivă. Poate că dorise s-o folosească.

Ross privi peste peluză spre râul ce lucea.

— Ce vreţi să sugeraţi?

— Să sugerez? Nu vreau să sugerez nimic.

— Atunci ce aţi remarcat?

Tânărul Boscawen făcu un gest indiferent.

— Poate că al dumitale domn Pascoe ar fi vrut să regleze nişte vechi conturi. Asta-i tot.

Calul lui Ross, văzându-şi stăpânul stând aproape, necheză, gata de plecare.

— Şi dumneavoastră, Lord Falmouth?

— Eu ce?

— Aţi vrea să reglaţi vechi conturi?

— Eu n-am conturi de reglat. N-am nicio idee ce-ar fi făcut tata. A trecut atâta timp de atunci. Dar, în orice caz, problema pentru mine e teoretică. Interesele bancare ale familiei mele în Cornwall sunt mici. Şi interesele noastre comerciale nu sunt de natură să exercite suficientă influenţă asupra problemei, dacă ne-am dori să facă asta.

— Aşa cum e posibil s-o facă Cornish Bank.

— Asta trebuie ei să hotărască, nu-i aşa?

— Într-adevăr. Da, într-adevăr. Ross încălecă. Îşi ridică pălăria. Îi doresc Excelenţei Sale o zi bună. Ce mi-aţi spus o să-mi dea de gândit pe drumul spre casă.

Capitolul 15

I

La o săptămână după asta, Sir George Warleggan îşi vizită unchiul la biroul acestuia din spatele casei mari din Truro. Cary se schimbase puţin în ultimii zece ani. Bradipepsia **[60]** îi măcinase de mult toată carnea pe care o pusese pe el la vârsta de mijloc, dar oasele nu se degradaseră. Dezbrăcat, arăta ca un manechin al corpului uman folosit pentru prezentarea structurii anatomice; dar din fericire nimeni nu-l văzuse vreodată în starea sa naturală. Boneta îi ascundea părut alb tuns scurt, hainele negre atârnau pe el de parcă ar fi fost târât afară din mare. Dar ochii erau la fel de ageri ca întotdeauna în spatele ochelarilor groşi, iar creierul, obişnuit doar cu cifrele, continua să funcţioneze în mod automat. În ultima lună, ajunsese să-l antipatizeze intens pe distinsul său nepot.

— Ei bine, ai răspunsurile? întrebă George.

— Da, le am, în măsura în care am pus întrebările, spuse Cary. Şi n-au fost bune.

— În măsura în care ai pus întrebările? Ce înseamnă asta?

— Înseamnă asta: cu cât mai puţini oameni ştiu că *avem nevoie* de bani, cu atât mai în siguranţă suntem! Asta-i elementar. Şi un abecedar pentru copii ţi-ar spune asta. Să scrii altor bănci, să trimiţi scrisori altor bănci, în special în vremuri din astea când toată lumea e strâmtorată… asta înseamnă să *răspândeşti* veşti. Am scris la modul general şi doar la trei bănci: Carne's din Falmouth; Robins, Foster şi Coode din Liskeard; şi Bolitho's din Penzance. A venit acelaşi gen de

răspuns, răspunsul care era de aşteptat, sub toate aspectele.

— Ce răspuns?

— Scuze. În general. Războiul cu Franţa ce continuă, pierderi dezastruoase ale exportatorilor, scăderea hârtiilor de valoare private, scăderea tranzacţiilor pe credit, politica de a-şi restrânge propriile angajamente. Te-ai aşteptat la altceva? Ce-am întreprins noi de-a lungul anilor pentru a clădi un climat de bunăvoinţă cu indivizii ăştia? Nimic. Pentru că am crezut că n-avem nevoie de ei. Warlegganii erau siguri, asta am crezut, cu topitoriile, minele de cositor şi cupru, morile, vasele, laminoarele! Cine să ştie că unicul fiu al lui Nicholas Warleggan – nepotul lui Luke Warleggan – avea să-şi piardă minţile şi să risipească averea, cumpărând ţesătorii falimentare în Manchester!

— Am mai discutat despre toate astea, spuse George încordat.

— Dar nu îndeajuns. Nu îndeajuns. Când a murit soţia ta, acum mai bine de zece ani, ai fost forţat să faci una sau două speculaţii imprudente – au fost neglijenţe, şi au fost de înţeles; erai tulburat, ai pus mare preţ pe femeia aceea, nu ştiai ce făceai. Dar acum! La apogeul puterii tale…

— Nu-i pierdut tot ce am investit. La timpul potrivit, trebuie să apară un câştig.

— Ce-i cu firma aceea de imprimat ţesături – orice-o fi asta? Ormrod's, nu-i aşa? Faliment! Ăsta nu-i câştig, asta e pierdere sută la sută, George, pierdere sută la sută! Şi ţii firma asta, Fleming, în funcţiune doar pierzând în continuare alţi bani şi sporindu-ţi paguba. Şi mărfurile astea pe care le ai. La fel de bine ai fi putut investi în steril! Nimeni nu *le cumpără! Ce se întâmplă* cu tine?

— Războiul s-ar fi isprăvit cu siguranţă dacă prinţul regent rămânea loial partidului său… Cum era să ştiu că o s-o întoarcă în ultima clipă?

Cary frunzări hârtiile de pe birou. Toate erau în legătură cu investiţiile lui George în nord – nelegiuirile lui, aşa cum le considera Cary.

George spuse:

— Prinţul nu-i decât o sfârlează, se întoarce după cum bate vântul. În cazul în care războiul va merge prost pentru noi, s-ar putea foarte bine să se îndrepte spre liberali şi să facă pace la urma urmei. Atunci, pierderile mele vor deveni profituri, aşa cum ar fi trebuit să fie. Atâta vreme, vreau să spun, cât pot să păstrez ce am cumpărat.

Gura lui Cary se strânse ca o crăpătură în podele.

— Câteodată, oamenii devin prea mari, li se urcă prea tare la cap, ies din regiunea pe care o ştiu, fabricile pe care le ştiu, încearcă să se extindă unde nu ştiu destule. N-aş fi crezut niciodată aşa ceva despre tine, George. Mama ta ştie?

— Fireşte că nu. E mult prea bolnavă ca să fie îngrijorată de astfel

de probleme.

— Va trebui să fie dacă lucrurile vor merge prost până la capăt. Cary se uită la nepotul lui pe deasupra ochelarilor. N-ai fost niciodată cartofor, George. Ce te-a făcut să speculezi aşa? A fost o altă femeie?

George trase adânc aer în piept.

— Ai grijă, unchiule! Ai putea să-ntreci măsura.

— Am auzit zvonuri. Să nu crezi că n-aud nimic pentru că nu ies. Să nu crezi asta. Au existat zvonuri. Şi nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nici n-o s-o fac. Nu comanzi tu lumea din biroul ăsta; nici mie nu-mi comanzi tu. Spune-mi care-i situaţia în momentul acesta, şi după aceea o să te las la calculele tale.

Cary împinse hârtiile într-o parte şi îşi deschise registrul. De când George fusese înnobilat, devenise mai puţin dispus să se corecteze şi, deşi amândoi bărbaţii erau adesea de aceeaşi părere, atunci când exista o diferenţă de opinie, se întâmpla mai des ca George să-şi impună punctul de vedere. Dar bineînţeles că niciodată până atunci nu fusese ceva de acest gen.

Cary spuse pe un ton glacial:

— Dacă mâine ar apărea o criză – o cerere, oameni care să se înghesuie şi să bată cu pumnul la ghişeu cerând ce-i al lor –, am putea acoperi douăzeci la sută din emisia noastră de cambii!

— Asta-i doar cu cinci la sută mai mult decât săptămâna trecută!

— Nu-i posibil să creezi active peste noapte! Dacă aruncăm brusc hârtii pe piaţa liberă, pur şi simplu le scădem valoarea.

George merse spre un sertar, îl descuie şi scoase un dosar. În el era o listă a tuturor bunurilor sale.

— Azi a fost vreun *semn* de cerere?

— Niciun deponent important n-a făcut încă vreo mişcare. Brewer Michael a venit pentru a-şi reînnoi cambiile. A trebuit să refuz. Asta lasă o impresie proastă, pentru că fără îndoială poate să şi le sconteze peste drum. Symons a tras mai mult decât îi e în obicei, mai mult decât jumătate din depozitul lui – dar el e plevuşcă.

— Păi, atunci…

— Dar există o anume nervozitate în legătură cu asta, pot să-ţi spun eu. Pot s-o miros. Pot s-o văd în ochii oamenilor. E ca un câmp de grozamă după o vară secetoasă – stă şi zace acolo, îi trebuie doar o scânteie.

— Avem nişte acţiuni din India, spuse George uitându-se la dosar. Am putea să vindem destul de repede şi să compensăm pierderea… Dar, la modul ideal, încă avem nevoie de altă bancă – una din cele mari – ca să rescontăm cambii pe termen scurt în valoare de 20.000 de lire. În felul ăsta ar trebui să fim în siguranţă.

— Cum e cu Cornish Bank?

— Ce-i cu ea?

— Pe vremuri, erai destul de prieten cu Lord de Dunstanville. Ar fi un gest de bună vecinătate.

— Nici nu intră-n discuţie.

— De ce?

— N-am fost mai deloc în relaţii de ani întregi. Şi în noiembrie anul trecut am fost implicat – nevinovat implicat – într-o ceartă între el şi Sir Christopher Hawkins. S-a terminat printr-un duel. Am fost unul dintre secunzii lui Hawkins. Asta ar face acum o astfel de abordare de neconceput.

— Mereu e câte ceva…

— În orice caz, spuse George, să abordăm Cornish Bank ar fi exact ceea ce te-ai străduit să eviţi cu alţii. Concurenţii noştri direcţi în oraşul ăsta…

— Atunci, ce zici de Hawkins? E proprietarul marii mine Hallamannin şi al minelor de argint din valea Chiverton.

— Ah, e un om prietenos, asta recunosc. Dar nu te poţi aştepta de la el să răspundă unei situaţii ca asta.

Se lăsă tăcerea.

— Cât de mult mă pot baza pe tine, Cary? întrebă George.

— Să te bazezi pe *mine?*

— Eşti un om bogat. Eşti la fel de mult ca mine implicat în solvabilitatea băncii.

Cary îşi frecă fruntea pe sub bonetă. Un nor de mătreaţă albă zbură pe registru.

— Mare parte din banii mei sunt investiţi. Nu se poate realiza în grabă.

— Păstrezi la etaj o mie de lire în aur. Mi-a spus tata.

— N-avea dreptul să-ţi spună. Şi acum nu mai e atât.

George se uită la unchiul lui.

— Să presupunem că se întâmplă ce-i mai rău şi cineva aruncă o scânteie în grozamă. De ce am avea nevoie?

— Într-o panică adevărată? Nu mai puţin de treizeci de mii.

— Din care putem găsi doisprezece. Poate încă două cu capitaluri disponibile, cum ar fi banii noştri. Corect?

— Destul de corect.

George închise dosarul cu grijă, îl încuie în sertar, pipăi cheia.

— Ei bine, banca nu-şi va închide porţile dacă *eu* pot să ajut. Topitoriile din Bissoe ne-ar oferi tot capitalul de care avem nevoie.

— Doar n-o să le vinzi pe alea! Baza pe care am clădit tot restul! Îţi reamintesc că eu am o treime din acţiuni.

— Şi eu am cincizeci şi cinci la sută. Ar putea merge, în cel mai rău caz.

— La un preţ de nimic pentru o vânzare pripită – ar fi o nebunie!

— Bancherii, precum cerşetorii, nu pot fi mereu năzuroşi… **[61]**

— Mai există şi Cardew, spuse Cary.

George se uită urât la Cary.

— Ţi-ai vedea cumnata dată afară? Nepotul, nepoata?

Cary îşi trosni degetele, apoi ridică din umeri ca şi cum s-ar lepăda de un coşmar în care loialitatea faţă de familie ar putea fi implicată în păstrarea averii sale personale.

— Păi, ai spus-o şi tu, timpul e crucial. Avem aceste active; nu poţi să şovăi să pui la licitaţie o mină sau o topitorie – să dai anunţ în ziar etc. – în vreme ce oamenii zbiară la ghişeu cerându-şi *banii!* S-ar putea să nu se întâmple, George. Omului de pe stradă – în ciuda zvonurilor, îi va lua un timp să creadă: „Banca lui Warleggan", va spune el. „Păi a fost *întotdeauna* sigură." Dacă facem faţă – ne expunem activele –, întâmpinăm fiecare cerere cu bunăvoinţă. Înţeleg acum că am greşit refuzând să-l servesc pe Brewer Mitchell azi-dimineaţă. Trebuie să fim comunicativi, nu prudenţi. Ar fi criminal să lichidezi Bissoe sau Cardew. Cel mai bun sfat al meu pentru tine, George, e să-ţi vinzi investiţiile din Manchester *acum*, imediat, pentru oricât de puţin ai obţine. Trebuie că au o oarecare valoare – câteva mii. Scoate-ţi banii acum – ce poţi – în aur, pune să-ţi fie aduşi aici cu poştalionul. Dacă e optzeci la sută pierdere, asta-i rău, dar câteva mii în plus la dispoziţie, gata de utilizare pentru următoarele două săptămâni, ar putea fi suficient pentru a salva o retragere masivă de bani… şi apoi n-o să mai existe motiv pentru toate discuţia asta despre alte sacrificii.

II

Ross încă nu-l văzuse pe Francis Basset, baron de Dunstanville. Îşi spusese că treburile lui de acasă erau prea urgente; dar îşi găsise totuşi timp să-l viziteze pe Lord Falmouth.

Adevărul era că de vreun an întreg apăruse o răceală între ei, de pe vremea scandalului cu amanta ducelui de York, doamna Clarke, şi vânzarea ei de posturi în armată. Această *cause célèbre* **[62]** ocupase mult prea mult timpul parlamentarilor atunci când trebuiau să se decidă atât de multe probleme mai importante; dar un membru al Camerei Comunelor, un anume colonel Gwyllym Wardle, insistase în acuzaţiile sale şi adăugase la asta un atac asupra corupţiei posibile în păcătoasele circumscripţii parlamentare. În această privinţă, Ross se aliase cu el, având una din rarele sale luări de cuvânt în Cameră, şi, când problema răbufnise pe plan local, fusese de partea reformatorilor, care ţinuseră adunări peste tot prin comitat, cerând o schimbare şi încetarea mituirii şi a corupţiei. Basset fusese foarte iritat de asta, vorbise într-adevăr la adunări şi se străduise din greu să închidă gura protestatarilor. Deşi agitaţia se potolise acum şi deşi la suprafaţă toată lumea revenise la sentimente mai bune, el nu-l iertase

niciodată efectiv pe Ross pentru sprijinul acordat acestor iacobini.

Aşadar, nu era un moment deosebit de propice să discute treburile comitatului şi în special nu pe ale lui Warleggan. Iar Ross nu ştia nici cât de mult ar fi Basset preocupat să-şi arate resentimentele faţă de George şi unchiul său în felul în care Falmouth insinuase a fi posibil. De-a lungul ultimilor zece ani, avuseseră loc multe schimbări la Cornish Bank, actualii directori fiind Mackworth Praed, Stackhouse, Rogers, Tweedy, Poldark şi Nankivell. De Dunstanville alesese să se retragă, deşi toată lumea ştia că partea lui, în ce priveşte banii, era cea mai importantă. Urma să aibă loc o şedinţă a partenerilor săptămâna următoare în Truro. Situaţia cu Warleggan avea să fie, fără îndoială, discutată acolo, de vreme ce era greu de crezut că două bănci, operând atât de aproape una de alta într-un oraş mic, nu ar fi afectate de fluctuaţii în ce privea profitul şi creditul. Dacă avea loc o astfel de discuţie, care avea să fie atitudinea lui, a lui Ross?

Într-o dimineaţă neaşteptată, cu soare strălucitor – ce prevestea ploaie înainte de venirea serii –, Ross se îndreptă spre locul unde Demelza săpa în gradina ei. Cu zece ani în urmă, inspirată de vizita ei la Strawberry Hill şi necăjită de felul în care mina şi excavaţiile ei acaparau terenul din faţa casei, îl convinsese pe Ross să pună să fie ridicat un zid de piatră, împrejmuind şi lărgind zona grădinii. Zona cultivată ocupa un dreptunghi mare în faţa casei, casa şi biblioteca alcătuind o articulaţie în formă de L, şi o parte din cele două laturi. Cu acest adăpost de vânt, narciselor, lalelelor şi altor flori de primăvară şi vară timpurie le mersese de minune. Prin iulie, ce era mai frumos se termina, pentru că pământul era prea afânat să poată reţine umezeala. Pe lângă asta, aproape în toate iernile, şi adesea primăvara, grădina era devastată de vânturi puternice, de care nici zidul n-o putea păzi. Adesea, totul era distrus şi înnegrit ca după un incendiu de pădure. Cu toate astea, între timp, florile le răsplăteau cu generozitate pe Demelza şi pe ajutoarele sale ocazionale pentru eforturile lor. Ea renunţase demult la încercarea de a creşte copaci. Nalbele de grădină erau suficient de solicitante.

În dimineaţa asta, ca printr-o coincidenţă, săpa în jurul darului lui Hugh Armitage din urmă cu mai bine de zece ani, ce fusese plantat lângă peretele bibliotecii. Îşi îndreptă spatele când Ross se apropie, dându-şi deoparte cu o mână curată părul de pe faţă.

— Cele două magnolii ale familiei Falmouth pe care cred că le-a primit de la Caroline odată cu ale noastre au şase metri înălţime şi una deja e îmbobocită, zise el.

— Sărăcuţa asta a noastră n-a fost niciodată fericită aici. Şi a fost o iarnă mizerabilă. Nu cred că îi va merge vreodată bine. Pământul nu e bun.

Rămaseră să se uite la plantă. Asta era o discuţie destul de

obişnuită între ei, cu doar o urmă a umbrei estompate a lui Hugh Armitage.

— Poate că ar trebui s-o dăm înapoi, spuse Demelza.

— Unde? La Tregothnan?

— O plantă ce nici nu moare, nici nu trăieşte… Nu-i în elementul ei.

— Nu, păstreaz-o.

Demelza îşi ridică privirea spre el şi zâmbi. Soarele făcea să-i strălucească ochii.

— De ce?

— De ce s-o păstrezi? Păi… a devenit parte din viaţa noastră.

O amintire a greşelii trecute, a lui şi a ei, dar el nu spuse asta. Se înţelegea de la sine. Şi fără răutate.

Chiar atunci, Isabella-Rose veni ţipând în grădină şi alergă prin iarbă. Un străin ar fi putut crede că se fripsese, dar părinţii ei ştiau că asta era doar un semn al veseliei, al felului ei de a întâmpina bucuria de a trăi. Zburdând pe lângă ea, venea Farquahar, setterul spaniel englezesc, şi amândoi dispărură pe poarta ce ducea la plajă.

Demelza se uită după ei, dar nu-i putu vedea: probabil că se rostogoleau amândoi în nisip mai jos de nivelul zidului grădinii.

— Seamănă mai mult cu tine decât oricare din ceilalţi doi, spuse Ross.

— Mă jur că n-am ţipat niciodată aşa!

— Nu te-am cunoscut când aveai opt ani. Dar chiar şi la optsprezece ai avut momentele tale nebuneşti.

— Prostii…

— Şi mai târziu. Şi mai târziu. Aveai douăzeci şi unu de ani sau cam aşa ceva când ai plecat la pescuit de una singură, cu o zi înainte să se nască Jeremy.

— Uite-l pe Jeremy acum. Poate că expediţia asta a mea l-a făcut să fie atât de atras de navigaţie! De unde a venit asta, Ross? Nu seamănă cu niciunul din noi.

— Aş zice că ai dreptate!

— De curând, am simţit o schimbare în el, spuse Demelza cu prudenţă. Pare aşa plin de viaţă în ultimele săptămâni.

— Nu doar neserios?

— Nu doar asta.

— Oricum, spuse Ross după un moment, înainte să ajungă aici, hai să-ţi spun ceva despre George Warleggan, ceva ce am auzit vinerea trecută de la Lord Falmouth…

Jeremy, venind de la mină şi văzându-i pe părinţii lui adânciţi într-o discuţie serioasă, se îndepărtă de ei şi sări peste gard spre plajă, unde Isabella-Rose îi aruncă un băţ lui Farquahar, să i-l aducă. Să se apropie de ea era o încercare riscantă, pentru că ea luă băţul, se

învârti cu el şi îl aruncă, aşa că, deşi ţinta ei era marea, era posibil ca băţul să zboare în orice direcţie.

Demelza spuse:

— E greu de crezut. N-am crezut niciodată că George o să ajungă să fie speculant… Dar, dacă-i adevărat, asta e. Ce ai de gând să faci?

— Nu pot crede că Lord de Dunstanville n-a auzit absolut nimic. Fără îndoială va avea ceva de spus.

— Dar şi tu va trebui să spui ceva, Ross. Nu-i aşa?

El îşi frecă piciorul de o grămăjoară de pământ din iarbă.

— Răzbunarea are gust amar. Totuşi, e greu de uitat cum a plănuit banca lui Warleggan să-l distrugă pe Harris Pascoe – nu numai prin mijloace semilegale, ci şi prin tipărirea de foi volante şi prin răspândirea unor zvonuri mincinoase. Plus de câte ori înainte de asta a încercat George să ne ruineze.

— Nu numai financiar.

— …Te gândeşti la puterea pe care a ajuns s-o exercite în Cornwall, la numărul de oameni neînsemnaţi care au fost puşi cu spatele la zid din cauza lui. Te gândeşti la influenţa lui într-ale răului. Te întrebi dacă, în cazul acesta, nu e atât o chestiune de a te răzbuna, cât mai mult o datorie publică de a-l distruge…

— Ai putea, dacă ai încerca?

— Mă îndoiesc totuşi că ar fi necesar să fac ceva atât de mârşav ca a începe o campanie de calomnii. O bancă rivală poate face multe doar prin efectuarea anumitor mişcări, şi panica se porneşte de la sine.

— Aşadar, depinde în mare măsură de Lord de Dunstanville?

— Şi de partenerii mei. Domnul Rogers n-are niciun motiv să-i iubească pe Warleggani. Cred că nici Stackhouse.

Demelza îşi îndreptă faţa spre soare.

— Caroline mi-a spus că George îi face curte unei doamne nobile, Lady Harriet-nu-ştiu-cum. Mă întreb ce se va alege acum de asta.

— Nu mă sfătuieşti, se plânse el.

— Despre ce?

— Despre ce-ar trebui să fac.

— N-o să cadă în seama ta.

— Nu în întregime, desigur. Dar este posibil măcar în parte. Acum, că Harris Pascoe a murit, sunt privit drept… ei bine, într-un fel, drept succesor al lui.

— Şi tu îmi ceri mie sfatul? E drept ca eu să ţi-l dau?

— Foarte drept. Ai suferit aproape la fel ca mine de pe urma lui George.

— Dar nu-i o decizie a bărbaţilor?

— Nu te eschiva, draga mea.

Ea îl privi.

— Atunci, n-o să mă eschivez, dragul meu. Nu vreau să mă bag în

asta.

— Nu vrei să te bagi în nicio încercare de a-l doborî? Nu vrei să te bagi în nicio presiune asupra băncii lui Warleggan?

— M-ai întrebat şi eu aş zice că nu.

Pe plajă, Isabella-Rose chicotea cât putea de tare. Sunetul subţire şi molipsitor nu părea uman; semăna cu al unei privighetori ameţite.

— Când am ajuns în faţa tribunalului luptând pentru viaţa mea, Warlegganii au făcut tot ce au putut să obţină o condamnare, zise Ross. Fără banii lor, uneltirile lor…

— George şi rudele lui vor trebui să trăiască toată viaţa cu ce au făcut. Ce facem noi vom duce *noi* în spate toată viaţa. Mă uit înapoi la viaţa mea, Ross; adesea, când tu eşti plecat şi n-am cu cine să vorbesc, mă uit înapoi la viaţa mea, şi nu-mi amintesc multe lucruri de care să-mi fie ruşine. Poate că uit câteva! Dar cu cât mai puţine din astea trebuie să-mi amintesc, cu atât mai mult îmi place. Aşa că, atunci când spun că nu vreau să mă bag, nu mă gândesc la George, ci la noi.

— Şi vrei să spui că, dacă Mackworth Praed sau Rogers, sau însuşi Basset propun o mişcare de felul ăsta, eu ar trebui să mă opun?

Demelza îşi curăţă nişte pământ umed de pe mâini.

— Nu cred că tu ar trebui să lucrezi *pentru* Warleggani, Ross. Dar cred că, fiind odinioară atât de implicat, ar trebui să te dai la o parte şi să nu ţii partea nimănui.

— Pilat a făcut asta.

— Ştiu. Întotdeauna mi-a părut rău de Pilat… Dar nu şi de Caiafa… Nici de Iuda.

— Deşi adesea îi invoci numele.

— Da? Demelza îşi ridică privirea. Acum mă necăjeşti.

— Doar pentru că tu eşti partea mai bună din mine. Şi pentru că trebuie să-mi ţin partea asta mai bună din mine la locul ei.

— Serios… nu eşti de acord?

— Ştiu că ar trebui. Dar regret că a apărut tentaţia. Pentru că nu ne-am răfui doar cu George; e şi unchiul ăla îngrozitor al lui.

— E bătrân, spuse Demelza. Curând o să piară. La fel ca mulţi alţi oameni şi lucruri. Şi George a mai îmbătrânit, Ross. Oamenii se mai îmblânzesc, nu-i aşa? Poate că s-a mai îmblânzit şi el. Clowance, cred, nu l-a găsit aşa antipatic.

— Clowance? Când l-a întâlnit?

— Din întâmplare, spuse Demelza, dându-şi seama că îi scăpase. Lângă Trenwith. Cu ceva vreme în urmă.

— Nici n-am ştiut că merge acolo vreodată.

— Nici eu. Ai avut dreptate că l-ai avertizat pe Geoffrey Charles că reşedinţa e neglijată. Vreau tare mult să vină acasă pentru o vreme – să-şi ia o permisie. Au sosit veşti proaste din Portugalia, nu-i aşa?

Ross refuză să fie abătut de la subiect.

— Şi-au vorbit unul altuia? George ştia cine era ea?

— Cred că i-a spus ea. Dar asta a fost cu luni în urmă, vara trecută, chiar înainte ca tu să pleci.

— Şi nu mi-a spus nimeni?

— M-am gândit că era posibil să te îngrijorezi, şi nu era nevoie de asta.

— Altă dată, dă-mi mie voie să hotărăsc.

— Tu te gândeai deja la călătoria în Portugalia. M-am gândit să nu îţi abat astfel atenţia.

— Vrei să zici că te-ai gândit s-o scuteşti pe Clowance de o săpuneală. Pe Iuda, ce femeie mincinoasă eşti!

— Acum, iar mi-ai furat vorba!

Jeremy plecase de pe plajă şi intră pe poartă. Ross o luă pe soţia lui de braţ şi o strânse mustrător.

— Una peste alta, asta demonstrează cu câtă grijă îmi manevrez bunele intenţii ca să nu supăr pe cineva. Tu spui să iert şi să uit, şi în general pot fi de acord, dar să zici acum că a venit la Trenwith – fără îndoială jubilând la vederea degradării casei, aţâţându-i pe fraţii Harry să facă alte ticăloşii şi – şi *să vorbească cu Clowance*, asta face să mi se urce din nou sângele la cap, şi sunt gata să… gata să…

— Ce te face să ţi se urce sângele la cap, tată? întrebă Jeremy apropiindu-se. Cine trebuie să tremure acum?

— Dacă ar exista ceva mai mult tremurat printre copiii mei, ar fi mai multă disciplină la Nampara, zise Demelza.

— Ah, fugi de-aici, mamă, replică Jeremy. Ştii că-ţi iubeşti mult prea mult copiii ca să nu le faci pe plac.

— Nu te baza niciodată pe asta, spuse Ross, încleştându-şi pumnul. Dacă tu…

— Dar asta fac! exclamă Jeremy. Chiar acum asta fac. Serios. Putem fi serioşi pentru o clipă?

— Eram foarte serioşi, spuse Ross, până să apari tu.

Jeremy se uită când la unul, când la altul, nesigur dacă nu cumva tocmai făcuse o greşeală tactică vorbindu-le amândurora în acelaşi timp. În trecut, aflase că, pentru a-şi atinge scopul, era mai uşor dacă îl aborda pe unul, lăsându-l pe acesta să-i expună punctul de vedere celuilalt. Ei se sfătuiau şi, de obicei, cel pe care îl abordase îi pleda cauza. Cel puţin aşa credea el că se întâmpla.

Dar asta era probabil prea important ca să fie abordat aşa.

— Tată, ieri-dimineaţă, spuse el, nu m-am dus la Grace, ca de obicei. M-am dus în altă parte – să fac o plimbare de-a lungul falezei. Ce privelişte frumoasă ai de acolo! Nisipul e foarte curat acum – fără lemne plutitoare, fără rămăşiţe de la epave. Dar, din nefericire, începuse să bureze. Îţi aduci aminte? Cam pe la zece. Şi m-am gândit: „La naiba, nu-i în regulă. O să mă ud fără rost; trebuie să mă

adăpostesc undeva”. Aşa că am hotărât să mă adăpostesc coborând la Wheal Leisure. S-a întâmplat că era la îndemână, acolo pe faleză. Aşa că am coborât.

Dimineaţa strălucitoare se apropia de sfârşit. Vălătuci de nori, ca fumul alb de la un foc, rătăceau de la sud-vest, cuminţi încă; aveau a se înnegri şi îngroşa pe la amiază.

— Credeam că ţi-am spus să nu cobori în Leisure!

— Nu-mi aduc aminte de asta, domnule. Îmi aduc aminte că mi-ai tăiat puţin elanul.

În ochii lui Ross apăru un licăr de ironie.

— Şi ce ai găsit acolo? Aur?

— Totul e într-o stare jalnică. Câteva puţuri s-au surpat, şi a fost nevoie ca de două ori să mă întorc şi s-o iau de la capăt. Abatajul de la treizeci de picioare e foarte umed; mare parte din el e sub două picioare de apă, ce curge repede spre galeria cea mai de jos.

— A fost periculos să mergi acolo de unul singur, spuse Demelza, rănită de amintiri.

— Nu m-am dus singur, mamă. Ben Carter era cu mine.

— Care tocmai se întâmpla să se plimbe pe faleză?

— Exact… Păi, de fapt, ne plimbam împreună.

— Sunt sigură. Deci aţi coborât – udându-vă mai mult decât dacă aţi fi rămas în burniţă. Care a fost părerea voastră despre tot?

— Păi, Ben e mai isteţ decât mine – oricum de zece ori mai experimentat. El crede că ar renta să adâncim două puţuri – să zicem cu douăzeci de stânjeni mai mult.

— Pentru cine să renteze?

— Am făcut nişte socoteli împreună: în zona asta, filoane merg de obicei într-o direcţie est-vest – ceea ce înseamnă că am putea da de o continuare a nivelurilor de cositor pe care le lucrăm la Wheal Grace – sau chiar să găsim câteva dintre vechile filoane de la Trevorgie. În orice caz, cuprul a fost epuizat doar raportat la nivelurile actuale.

După un moment, Ross spuse:

— Nu se poate să mergi mai adânc fără a instala echipament de pompare.

— În câteva luni, dacă primăvara e secetoasă, ar fi posibil să adâncim un puţ sau două şi să le secăm temporar cu pompe manuale, până ne lămurim dacă există semne de teren de exploatare de bună calitate.

— Şi dacă există?

— Atunci am putea construi un mecanism.

— Dar, neîndoielnic, spuse Demelza, Wheal Leisure aparţine familiei Warleggan.

— După ce am coborât, am mers să-l vedem pe Horrie Treneglos. Bunicul lui Horrie trăia pe vremea când mina s-a închis. Horrie l-a

întrebat pe tatăl lui despre asta; credeam că Warlegganii nu mai au niciun fel de interes. Dar se pare că nu-i aşa. Pe atunci, Warlegganii au preluat aproape toţi întreprinzătorii; aşa că au vândut cele câteva lucruri care ar fi adus ceva câştig şi au declarat mina liberă de proprietar, şi aşa a rămas. Din câte ştia domnul John Treneglos, el deţine o cotă-parte de o optime, şi Warleggan are şapte optimi, deşi crede că mai există o nu-ştiu-ce rudă a căpitanului Henshawe care a refuzat să vândă o a şaizeci şi patra cotă-parte… Efectiv, acum nu mai valorează nimic; câteva clădiri din piatră şi o gaură în pământ.

— Bizuie-te pe Warleggani să păstreze controlul asupra unei găuri în pământ, comentă Ross.

— Deci încă nu e realizabil, spuse Demelza.

— Păi… Jeremy îşi drese glasul şi se uită de la unul la altul. I-am sugerat lui Horrie că poate ar putea să-l convingă pe tatăl lui să facă ceva – ca, de exemplu, să meargă la banca Warleggan data viitoare când va fi în Truro şi să spună că i-ar plăcea să redeschidă Leisure împreună cu ei. Cu siguranţă vor spune că nu există condiţii prielnice – şi atunci el se va oferi să le cumpere partea şi să meargă înainte de unul singur. S-ar putea foarte bine să-i vândă lui, de vreme ce n-o să fie dispuşi să ne vândă nouă.

Ross îi spuse Demelzei:

— Băiatul îşi dezvoltă un instinct pentru afaceri. Şi prefăcătoria asta e în cea mai bună tradiţie… Sugerezi că John Treneglos ar trebui să acţioneze ca un fel de deţinător nominal?

— Nu neapărat, tată. Credem – dacă preţul nu-i prea mare – că ar putea să intre cu o treime.

— Nu sună ca John Treneglos pe care-l ştiu eu.

— Ar *putea* fi profitabil. Tatăl lui a scos bani buni de acolo. Şi, pentru că e terenul lui Treneglos, e lord al minereului **[63]** şi şi-ar primi partea dacă s-ar deschide mina; exact cum am făcut şi noi în toţi anii ăştia, de la Wheal Grace.

— Pe vremuri, domnul Horace Treneglos a pus doar o optime, şi aia fără vreo tragere de inimă.

— Păi… asta e. De când Vincent s-a scufundat cu goeleta, Horrie spune că tatăl şi mama lui sunt foarte dornici să-l ţină acasă. Crede că ar primi bucuroşi ideea de a-i da o cotă-parte în minerit.

— Şi celelalte două treimi?

— Mă gândeam că tu să preiei o treime, tată, şi cealaltă treime am putea s-o oferim public. Cu numele tău şi al domnului Treneglos în capul listei, nu cred că ar fi greu să găsim câţiva investitori.

După câteva momente, Ross spuse:

— Brusc ai devenit foarte practic şi cu iniţiativă. Este o oarecare schimbare.

Jeremy roşi.

— Pur şi simplu m-am gândit că e un lucru bun, acum că Wheal Grace e aproape epuizată… Vocea i se stinse într-o mormăială. Demelza se uită la el.

— Acum douăzeci de ani, când eu şi vărul Francis am deschis Wheal Grace, a costat aproape o mie două sute de lire, zise Ross. Azi ar fi, fără îndoială, o mie cinci sute, fără a pune la socoteală şi răscumpărarea minei. Ştiu că cheltuiala n-ar veni toată dintr-odată; dar motorul însuşi – dacă s-ar ajunge la asta, şi cu siguranţă s-ar întâmpla – ar costa aproape o mie de lire.

Prima umbră de nor se mişcă peste soare. Lumina zilei se estompă; apoi reveni.

Jeremy spuse:

— Eu am studiat motoare de pompă. Câtă vreme tu ai lipsit. Cred că aş putea proiecta un motor potrivit – cu Aaron Nanfan şi unul dintre Curnowi să mă sfătuiască. Bineînţeles că asta n-ar reduce costul execuţiei, dar ar fi o economie considerabilă, una peste alta.

Ross se uită la fiul lui, apoi la soţie.

— Aşa *a făcut?*

— Dacă spune că a făcut, Ross, a făcut.

Ross zise în cele din urmă:

— Dar, Jeremy, nu se poate învăţa totul doar în câteva luni, oricât de mult ai fi studiat tu; nu numai după diagrame.

— N-a fost după diagrame.

— Va trebui să fiu convins de asta. În orice caz, n-ar scădea costul cu mai mult decât… cincisprezece la sută?

— Mă gândeam la douăzeci, tată.

— Chiar şi aşa, nu prea ar merge să construieşti un motor ce poate, din cauza unei mici erori în proiectare, ar pune în pericol ceilalţi optzeci la sută. Cu toate astea, continuă el pe când Jeremy era pe punctul de a spune ceva, putem să ne gândim la asta mai târziu. Presupunând că vom ajunge să considerăm redeschiderea drept o idee practică – şi categoric va trebui să ne gândim foarte bine înainte de a ajunge în acel punct – trebuie înlăturate două obstacole. Planurile în legătură cu un motor vor trebui să urmeze după asta. Mai întâi, zăcământul neexploatat este aşa bun pe cât pare să creadă Ben? Deşi îmi displace să intru pe proprietatea lui Warleggan, aş vrea să cobor acolo eu însumi. Şi, dacă Zacky Martin se simte destul de bine, aş vrea să vină cu mine. În al doilea rând, dacă suntem convinşi că are o valoare de prospectare, vor vrea Warlegganii să vândă?

— Da, fu de acord Jeremy, mulţumit de felul în care evoluaseră lucrurile până atunci. Asta-i ordinea lucrurilor.

Ross se încruntă văzând că vântul se înteţeşte şi poate şi ca reacţie la tonul fiului său.

— Te-am oprit din grădinărit, draga mea.

— Ah, o să continui încă puţin.

— O să te ajut eu, spuse Jeremy.

— Ei bine, poţi încerca să smulgi pirul ăla dintre florile de fucsia, spuse Demelza. E o treabă groaznică, şi mă dor degetele… Se uită în sus, dându-şi din nou părul la o parte. Crezi că George chiar *ar dori* să-şi vândă partea, Ross?

Se uitară unul la altul.

— Acum este posibil, spuse el. S-ar putea chiar s-o obţinem la un preţ mic.

— Şi asta, spuse Demelza, n-ar fi să fii Caiafa.

— Ei bine, o să mă duc să-l văd pe John Treneglos vineri. O să discutăm atunci.

Când Ross intră în casă, Jeremy spuse:

— Voi doi aveţi un limbaj secret ce mă dă gata chiar şi acum. La naiba, ce voia să însemne asta – chestia asta din Biblie? Ai spus Caiafa?

— N-are importanţă, replică mama lui. Câteodată e mai bine să fii de neînţeles…

— În special în faţa copiilor… Mamă.

— Da?

— Aş vrea să plec sâmbătă seară, săptămâna viitoare.

— Doar nu iar în insulele Scilly?

— Nu. Deşi de acolo a pornit totul. Familia Trevanion, care a fost atât de amabilă când am aterizat acolo din senin, dă o mică petrecere sâmbătă seară şi m-a invitat să rămân acolo peste noapte.

— Ce drăguţ… N-au invitat-o pe Clowance?

— Nu… Nu sunt sigur dacă ştiu că am o soră.

— Spune-le la un moment dat. Trebuie să mai scape din gândurile ei.

— Da, ştiu. Îmi pare rău. Dar… păi… poate că aş putea să rog pe careva din ei… pe domnişoara Cuby Trevanion… să rămână peste noapte aici, cândva pe la sfârşitul lunii? Pentru că n-am avut nicio petrecere de Crăciun, fiindcă tata era plecat, n-ar fi rău să avem una acum. Nu zic de una mare. Poate vreo doisprezece sau cincisprezece oameni?

— Paştele cade devreme anul ăsta. Poate să facem ceva imediat ce ieşim din post. I-ai cunoscut pe părinţii domnişoarei Trevanion?

— Tatăl ei e mort de multă vreme. Am cunoscut-o pe mama ei. Fratele ei – fratele ei mai mare, maiorul John Trevanion e… era plecat când am fost acolo ultima dată. El e capul familiei; dar şi-a pierdut de curând soţia, era foarte tânără. Un alt frate, căpitanul George Bettesworth, a fost ucis în Olanda. Mai sunt un al treilea frate, Augustus, pe care nu l-am cunoscut, şi încă o soră, Clemency.

Demelza stătu pe loc şi îl privi cum smulgea neatent buruienile.

— Nu m-aş fi aşteptat de la ei să fie dornici de petrecere într-un asemenea moment.

— Ah, e o serată muzicală. Clemency cântă la harpsicord, şi cred că vin nişte vecini.

— Cuby cântă la vreun instrument?

El îşi ridică privirea, roşind din nou.

— Nu. Cântă din voce puţin.

— Ce drăguţ, spuse Demelza. Te rog, spune-i că mi-ar plăcea s-o cunosc.

Acum *ştia* ce nu era în regulă – sau ce era în regulă – cu Jeremy în aceste ultime săptămâni. Se agitase, purtându-se de parcă era stimulat de una dintre sarcinile alea electrice de care citeai în ziare. Şi, în plus – nu era adevărat? –, îşi închipuise că-l auzise strigând cât îl ţinea gura cu Isabella-Rose pe plajă. Oare nu domnişoara Cuby Trevanion era explicaţia la toate astea?

Capitolul 16

I

Fata cu faţa ca o margaretă de curând deschisă, aşa cum o descrisese cândva mama ei, nu era atât de sinceră cu familia ei pe cât te-ai fi aşteptat. Vineri, văzându-l pe tânărul Lobb – fiul bătrânului Lobb – călărind prin vale cu poşta, îl prinse, şi nu pentru prima dată, să-l întrebe dacă erau scrisori pentru ea. Şi, de data asta, erau.

Deschizând scrisoarea şi citind-o, nu anunţă la cină – aşa cum foarte bine ar fi putut face – că tocmai primise un bilet de la Stephen Carrington. La urma urmei, toată lumea de la masă ar fi fost interesată să audă. În schimb, îl vârî în buzunarul rochiei, îl acoperi cu o batistă şi nu suflă o vorbă nimănui.

Domnişoară Clowance, dragă Clowance, [se spunea]

Te-ai putea întreba ce s-a ales de mine. De când am fost la un pas de a fi prinşi de vameşi – şi mă întreb şi acum dacă Jeremy a scăpat teafăr –, am fost mare parte din timp în Bristow **[64]** *. Am avut necazuri cu lugherul meu* Philippe, *pentru că au spus că n-am dreptul la captură sau nu poci să-mi dovedesc dreptul. Aşa că sunt încă în Bristow, în discuţii şi necazuri cu asta. Îs precis că n-o să renunţ pen' că nime' n-are un drept mai mare decât io la banii pe prada asta. Când s-o termina, o să mă întorc la Nampara, unde e dragostea mea. Domnişoară Clowance, mi-am pus buricele deştelor pe pielea ta fină. Permite-mi să rămâi al tău respectuos,*

Stephen Carrington

O scrisoare ciudată de la un bărbat ciudat. Cum ar fi fost ca tatăl ei să fi pus mâna pe ea?! Clowance era pierdută într-un tumult de sentimente contradictorii. Dar unul mai întunecat decât toate celelalte se strecură în acel tumult.

În ziua următoare, adică sâmbăta în care Jeremy mergea la Caerhays, Clowance ştia scrisoarea pe de rost. Îşi repetă unele fraze pe când se îndrepta spre Sawle prin lumina ceţoasă şi umedă a soarelui cu nişte lucruri pentru cei doi Paynter. „Înapoi la Nampara, unde e dragostea mea", „Unde e dragostea mea", „Dragostea mea".

„Domnişoară Clowance, mi-am pus buricele deştelor", „Domnişoară Clowance, dragă Clowance", „Domnişoară Clowance, mi-am pus buricele deştelor pe pielea ta fină." „Înapoi la Nampara", „Înapoi la Nampara, unde e dragostea mea."

Pe când se apropia de prima colibă dărăpănată din satul Grambler, îşi scutură sfidător capul, aproape dându-şi jos pălăria roz de paie pe care o purta. Era o mişcare mai potrivită pentru un înotător care se ridică dintr-un val decât pentru domnişoara de la conac ce venea într-o vizită de binefacere. Dar, pentru Clowance, asta însemna o lepădare, o descotorosire de o lighioană întunecată ce se agăţa de însăşi fiinţa ei şi îi făcea să alerge sângele în vene, să i se zbată inima. Pentru moment, avea să uite totul. „Înapoi la Nampara unde e dragostea mea."

Văzu că Jud Paynter fusese scos la aer. Scos la aer însemna întocmai aşa zilele astea, pentru că pe la vârsta de şaptezeci şi opt de ani devenise aproape imobil. Prudie, mai degrabă o fată, cu zece ani mai tânără decât el, era încă activă, dacă activitatea se putea considera o caracteristică a ei. Acum era complet stăpână, pentru că Jud se putea bălăbăni doar câţiva paşi cu un baston, agăţându-se cu putere de braţul ei. Slăbise la corp, dar faţa îi devenise mai împlinită, umflându-se de la vârstă, furii şi beţii. Azi, fiind încă martie, deşi foarte plăcut, era înfăşurat în atâtea zdrenţe vechi, încât arăta ca un broscoi şezând pe o piatră. Clowance fu uşurată văzându-l afară din casă, căci, cu un pic de noroc, ar putea să-şi termine treaba acolo şi nu avea să fie nevoită să intre în casă, unde mirosea tare urât. Jud scuipă pe când ea se apropie şi se holbă la ea cu ochii injectaţi, pe jumătate ascunşi de un înveliş de riduri.

— Ei acuma, domnişoară Clowance. Unde-i mumă-ta azi, hai? Bag samă că s-o fi săturat de noi. Bag samă că s-o fi gândit să ne dea cu flit. Nici că mă miră. Când ieşti bolnav şi arăţi ca dracu', atuncea îţi cunoşti prietenii…

— Ţi-am adus nişte prăjituri, Jud, spuse Clowance veselă. Şi un strop de rachiu. Şi câte ceva pentru Prudie.

Sunetul vocilor pătrunse prin uşa deschisă, pentru că Prudie ieşi, ştergându-şi mâinile de şorţul murdar, toată numai zâmbet, urmată de

o raţă ce avea pe urme un alai de opt boboci.

— Aşadar, au ieşit din ouă! exclamă Clowance. Toţi sunt bine? Când?

— Păi, trecu ceva timp de când îi avem. Năsoasa n-a avut destule pene să-i acopere pe toţi. Ierea făr' de astâmpăr ca o nevăstuică, tot umblând de colo-colo. Aşa că io crezui că, dacă ie să clocească pe toate opt, ie mai bine să-i dau o mână de ajutor. Aşa că am clocit şi io trei.

— Cum adică?

— Iacă aici. Prudie arătă spre pieptul ei bogat. I-am ţânut aicea zî şi noapte, zî şi noapte. Zâua nu era cine ştie ce socoteală, da' noaptea mi-erea frică să nu le sparg.

— Zău că arăta chiar ca Johnny Fortnight **[65]** , spuse Jud. Şi io, cu mine cum e? Cu mine cum e? Nici că mă bagă în samă. Niciun pic, decât ce zicea de ouăle ei. „Nu poci să fac aia, zicea ea, că, de nu, sparg ouăle." „Nu mă zdruncina când te scol, că, de nu, sparg ouăle." „Nu poci să ies azi afară, că tre' să şez cu ouăle mele." Ce mare scofală!

Prudie spuse:

— Tare-aş vrea să te puie într-un copârşeu de piatră şi să te-ngroape de viu; iezagt asta trebuia să păţeşti tu acu' douăj' de ani când aproape că o păţiseşi! Hai înăuntru, domnişoară Clowance, şi ţi-oi face nişte ceai.

— Mă duc la Atelierul lui Pally, spuse Clowance. Dar îţi mulţumesc foarte mult.

— Şi ia uită-te acuşa la iei că a ieşit din ouă! continuă Jud. Pârţâitorii ăştia mici. Găinile nu-s aşa murdare. Cu găinile mai poţi trăi. Găinile leapădă murdăriile ca domnii, aşa cum te-ai aştepta. Raţele pârţâie. Ia uită-te la duşumeaua de la bucătărie, mânjită peste tot cu pârţâieli de raţă!

— Ia ţine-ţi clanţa, spuse Prudie sâcâită. Că, de nu, te las acoloşa să îngheţi când s-o duce soarele. Domnişoara Clowance are lucruri mai bune de făcut decât să te asculte cum îndrugi tu vrute şi nevrute!

— Nu-i drept, strigă Jud. Nu-i corect. Nu-i bine. Toate raţele alea pârţâindu-se peste tot unde le vine. Nu-i *cuviincios!*

Cele două femei, spre marele său necaz, se îndepărtară până nu le mai putu auzi, iar Clowance îi dădu lui Prudie jumătatea de liră pe care i-o trimisese Demelza. Prudie, ca de obicei, fu încântată peste măsură, transpunând-o deja în litri de gin; o însoţi pe domnişoara Poldark puţin pe drumul ce străbătea satul, făcând din mers comentarii despre viaţă.

Temele importante erau vecinii săi apropiaţi, cei trei fraţi Thomas care nu numai că făptuiseră nelegiuirea de a veni în Sawle din Porthtowan cu câţiva ani în urmă, dar o sporiseră închizând bodega de

gin ce fusese acolo dintotdeauna, pentru că ei erau băutori de ceai şi adepţi ai fraţilor Wesley **[66]**. Cu toate astea, religia lor şi abstinenţa de la băuturi tari nu le scuza alte păcate, în special, aşa cum spunea Prudie, preacurvia repetată.

În fiece zi a vieţii lui, John, cel mai în vârstă, al cărui nume adesea isca comentarii porcoase, o vizita pe Winky Mitchell în coliba ei din cealaltă parte a satului Sawle: precis precum ceasul, atunci când nu era pe mare, la cinci după-masa străbătea landa şi, precis precum ceasul, hopa, la zece venea acasă. Ce se petrecea acolo nici nu îndrăzneau să se gândească, pentru că Winky Mitchell, care avea un beteşug la un ochi şi un bărbat surd şi ţintuit în pat, era vestită pentru purtările ei neobrăzate şi destrăbălate. Cât despre Art Thomas, îi făcea o curte scandaloasă tuşii Edie Permewan, care era mai bătrână decât el cu treizeci de ani şi umflată şi rotundă ca o chiflă. Fireşte, toată lumea ştia ce avea el de gând, pentru că, fără copii care să ducă mai departe tăbăcăria de când Joe murise, un bărbat tânăr şi în putere era tot ce trebuia s-o aducă pe linia de plutire. Asta n-ar fi fost aşa rău, doar că Art era cunoscut că alerga cu limba scoasă după fete; şi cin' să creadă că, odată ce s-ar fi însurat cu tuşa Edie, avea să fie mulţumit cu ce îi dădea ea? Cât despre Music Thomas, cel mai mic, care era rândaş la Place House, Prudie îl credea a fi cel mai periculos dintre cei trei, pentru că nu fusese de fapt *prins* niciodată făcând ceva. Dar să ai optsprezece ani şi să cânţi în falset la cor şi să umbli în vârfurile picioarelor tot timpul ca şi cum ai fi o muscă…

— Unii, zise Prudie, scărpinându-se, crede că e unul d-ăia care trage cu ochiu'. Las' că şi dacă-l prind, asta-i tot ce zic, o să fie dat cu smoală şi acoperit cu pene, cât ai zice peşte!

Şi tot îi zicea înainte, până când, plângându-se de picioare, Prudie se răsuci şi făcu cale întoarsă spre casă. Clowance îşi continuă drumul, ştiind că mormăielile lui Prudie aruncaseră doar o slabă lumină asupra scandalului din sat. Ca majoritatea, îl ştia deja. Deşi trăia departe de ei, în îndepărtata Nampara, sătenii erau mult prea apropiaţi pentru a nu-i cunoaşte în persoană. Căpitanul Poldark – deşi moşier şi acum, când la Trenwith nu mai locuia nimeni, singurul nobil – fusese întotdeauna mai apropiat decât era obiceiul. S-ar fi putut ca soţia lui – fată de miner – să fi încercat să stea mai la distanţă de ei, aşa încât să nu existe vreun pericol de îngâmfare; dar nu se întâmplase aşa. Faptul că unul dintre fraţii ei era pastorul din zonă şi se însurase cu o fată din Sawle servea doar la reafirmarea acestei relaţii speciale de prietenie.

Clowance îi ştia pe toţi. Lângă alde Thomas era bătrâna domnişoară Prout – despre care Prudie mormăia în taină: „Mama *ei* era domnişoara Prout şi mama *ei* era domnişoara Prout", o femeie masivă, veselă şi petrecăreaţă, fără dinţi. După aceea, odraslele Triggs, rostogolindu-se unii peste alţii în zdrenţe şi praf. La pompă, două fete

scoţând apă şi chicotind, Annie Coad şi Nell Rowe, una cu urme de vărsat şi slabă, cealaltă cu şolduri late şi cu picioare scurte, ca o fată de ţăran. Zâmbiră şi făcură o jumătate de reverenţă, şoptind între ele pe când ea trecea. De partea cealaltă a drumului, Jane Bottrell (cumnata lui Ned) stătea în pragul uşii, cu nişte bucle negre nepieptănate, cu sprâncene ciudate şi dinţi mari şi galbeni – soţul ei murise într-o acţiune de contrabandă; din cinci copii, unul supravieţuise şi muncea la Wheal Grace. În următoarea colibă nu mişca nimeni, deşi toţi ştiau că era plină de neamul Billing. Mai departe, veneau Stevens, Bice, tăbăcăria lui Permewan, câmpul cu capre răzleţite până la prima clădire goală de la mina Grambler. Alte colibe erau răspândite ici şi colo. Clowance le ştia pe toate: ştia mirosul locului, aici capre şi porci în loc de peştele putrezit din Sawle; şi, fireşte, puţuri de drenaj deschise, ce răspândeau mirosuri urâte pentru toate nasurile, în afară de cele mai rezistente. Din fericire, în nouă din zece zile, bătea un vânt rece şi curat.

În acest sat, se aciuase Stephen Carrington după ce părăsise Nampara; coliba lui Nanfan se găsea puţin mai departe, lângă iazul satului. După ani întregi, alde Thomas erau încă priviţi cu neîncredere de către Prudie şi alţii de felul ei; totuşi, Stephen Carrington fusese acceptat cu dragă inimă. Desigur, el era altfel; un marinar salvat de la înec şi care se refăcea aici nu era de aşteptat să rămână şi să-şi facă un cămin, aşa că stârnea simpatie şi bunătate, nu blamare şi prudenţă. Curând ajunsese să fie în relaţii de mers la băutură cu bărbaţii şi – posibil – în relaţii de flirt cu femeile. Auzise zvonuri. Dar niciun sat nu putea exista fără zvonuri. Dacă într-adevăr se întorcea şi îşi clădea un cămin aici? Cum ar lua-o cei din sat? Şi cum ar lua-o ea? Simţi cum o trecură fiorii la gândul ăsta. Era destul de limpede din scrisoarea lui că venea înapoi.

II

Jeremy plecă puţin mai târziu călare pe Hollyhock, o iapă mică pe care Demelza şi Sam o cumpăraseră într-o zi în Truro, şi luând cu el poneiul care îi fusese împrumutat. Merse pe drumul spre Marasanvose, Zelah, St Allen şi St Erme, traversând la Tregony drumul lat cu barieră de la Truro spre St Austell şi apoi mergând pe drumurile şi potecile împădurite spre marea din sud.

Era o zi ceţoasă: după ploaia torenţială, era blândă, cu urme de pâclă şi soare, întregul peisaj rural era frumos, minunat de umed, cu bălţi de apă limpede şi pâraie ce curgeau cu iuţeală. Pretutindeni ramurile golaşe ale copacilor şi tufişurile erau împodobite cu pânze de păianjen reliefate de particule de apă strălucitoare. Demelza spunea mereu că păienjenii n-o duceau prea bine când era aşa, pentru că nicio

muscă n-ar fi aşa netoată să dea buzna într-o pânză atât de în văzul tuturor.

Demelza mersese în susul văii împreună cu Jeremy până la Wheal Maiden şi casa de rugăciune, dorindu-şi să împărtăşească pe cât de mult timp posibil emoţia şi plăcerea acestuia. Deşi ştia că nu era din pricina ei, îi plăcea să-l vadă atât de plin de viaţă, atât de încordat, atât de pregătit să fie nervos sau vesel la cel mai mic semn. Nu aducea acum cu Jeremy al ei, care, deşi extrem de sensibil în copilărie şi predispus la cea mai neînsemnată boală, se transformase în acest tânăr libertin care părea a prefera să studieze viaţa în loc să se implice în ea.

De pe culmea dealului îl privi cum se îndepărtă. Păi, acum, de bine, de rău, era implicat. Chinul şi bucuria. Spera doar ca domnişoara Cuby să fie demnă de el. Mai spera că avea să fie de treabă. Fetele pot cu atâta uşurinţă să taie adânc cu cuţitaşele lor, adesea chiar fără să vrea. Într-un moment ca ăsta, erai tare vulnerabil. Ce credea Ross despre toate astea? Spusese puţine, doar dacă fusese întrebat. Fiica lui cea mai mare aproape că-şi pierduse inima pentru un marinar chipeş cu caracter îndoielnic şi cam în acelaşi timp era obiectul interesului manifestat faţă de ea de către Lord Edward Fitzmaurice – o scrisoare din partea lui tocmai sosise. Fiul său plecase călare s-o viziteze pe prima lui fată; în cazul acesta, o fată ce reprezenta o partidă foarte bună, cu o casă minunată şi obârşie veche. Totul se întâmpla în acelaşi timp. Poate că aşa fusese mereu: doi copii, cea mai mică fiind fată, mai matură, aşa încât amândoi ajunseseră în acelaşi an la maturitate şi la chinul pe care-l implica maturizarea.

Pe când silueta lui Jeremy devenea din ce în ce mai mică şi apoi dispărea după o cotitură a drumului, Demelza se uită spre Grambler şi îşi văzu fata venind înapoi împreună cu mătuşa ei. Cumnata Demelzei trăgea de o frânghie pusă pe după gâtul şi nasul unui tăuraş, iar Clowance o urma îndeaproape împingând prietenos tăuraşul când devenea încăpăţânat, aşa cum se întâmpla frecvent.

Cu ani în urmă, când se părea că fratele ei Drake îşi frânsese inima din cauza Morwennei cea pierdută, care era oribil şi irevocabil măritată cu reverendul Osborne Whitworth, Demelza se gândise să-l salveze prezentându-l frumuşelei Rosina Hoblyn, fiica surprinzător de inteligentă şi de rafinată a lui Jacka. Drake fusese pe loc de acord să se însoare cu Rosina, dar intervenise un accident al domnului Whitworth, din păcate pentru Rosina, însă în cele din urmă fericit pentru Drake, şi plănuita nuntă nu mai avu loc. După despărţire, Demelza continuase să fie prietenă cu Rosina, dar evitase cu sârguinţă să-i permită a se găsi în acelaşi cerc cu celălalt frate al ei, Sam, care suferea şi el de pe urma unei legături amoroase destrămate. Era de ajuns. Peţitoarele erau o primejdie pentru comunitate. Dăduse de bucluc.

Într-adevăr, Sam sprijinit de izbăvire, mergea cu veselie pe drumul

lui, părând că nu se gândeşte la vreo femeie, în afară de pierduta lui Emma (şi al naibii de puţini şi-ar închipui că se gândea la ea). Când Drake şi Morwenna se mutaseră în Looe, pentru ca Drake să preia administrarea şantierului naval al lui Ross, Ross îi oferise lui Sam Atelierul lui Pally. Sam înălţase rugi cerului şi refuzase. Enoriaşii lui erau în Nampara, Mellin şi Sawle, casa de rugăciune pe pământul lui Poldark. L-ar fi îndepărtat prea mult. Mai bine să rămână un umil miner, să nu devină negustor, situându-se astfel pe o poziţie superioară majorităţii celor din congregaţia lui. Lăsând la o parte faptul că nu era rotar şi nici vreun tâmplar priceput.

Aşadar, pentru o vreme, Atelierul lui Pally rămăsese neocupat, şi pământul – pârloagă.

Dar, oricare ar fi fost fericita certitudine a izbăvirii şi gloria în viaţa ce va să vină, această viaţă trebuia trăită, şi Sam, deşi permanent încurajat de convingerile sale, suferea din cauza pierderii sale mai mult decât îşi dădea lumea seama şi adesea îşi simţea singurătatea în tristeţea din Reath Cottage. Iar într-o zi, mergând spre Sawle într-o misiune a speranţei, o ajunsese din urmă pe Rosina Hoblyn şi pe sora ei măritată, Parthesia, şi nu se putu opri să nu constate marea diferenţă dintre cele două surori. Parthesia, mai tânără, gălăgioasă, cu strungăreaţă şi râzând, ţinând strâns doi copii murdari şi urmată de un al treilea, în vreme ce Rosina era aşa tăcută, aşa bine crescută şi totuşi părând eficientă, cu o siguranţă şi o tărie de caracter ce îl impresionase foarte tare. Ştia deja că Rosina nu împărtăşea aceleaşi convingeri religioase ca el, dar, cu toate astea, mergea mereu la biserică. Aproape ca o observaţie târzie, văzu că faţa era atractivă, cu ochi negri, trăsături fine, obrajii catifelaţi, un păr negru curat şi îngrijit şi un zâmbet firav, dar cuceritor.

Astfel, încetul cu încetul, cu Demelza stând cu sufletul la gură şi ţinând pumnii strânşi, dar scrupuloasă, neintervenind cu ceva, se năştea o prietenie. Rosina, de două ori părăsită, deşi nu din vina ei, având treizeci de ani în 1803, prea rafinată să fie nevastă de miner, dar de o condiţie prea modestă pentru a atrage un nobil, era nevasta ideală pentru un pastor metodist care avea el însuşi obârşii modeste, dar prin sora lui era înrudit cu familia Poldark. Fără a mai menţiona relaţia sa deosebită cu Dumnezeu. Dar, cu toată exprimarea sa bombastică, ce era la limita preţiozităţii, un bărbat cu adevărat cumsecade în deplinul sens al cuvântului. Şi, în toamna anului 1805, cu o lună înainte de Trafalgar şi după doi ani de curtare, se căsătoriră.

Drept cadou de nuntă, Ross îi oferi din nou lui Sam Atelierul lui Pally, acum o ruină, şi de data asta fu acceptat. Aşadar, până la urmă, Demelza ajunsese să aibă o cumnată care locuia acolo, aşa cum odinioară plănuise ea. Totul era foarte ciudat şi bizar, foarte mulţumitor. De atunci, în cinci ani şi jumătate, Sam reconstruise

atelierul, deşi nu era nicidecum negoţul aşa cum fusese în mâinile lui Drake –, şi Rosina, cu adevărata sa fire şi cu energiile în sfârşit eliberate, transformase casa şi cei şase acri într-o mică fermă doldora de porumb, legume şi vite.

De unde şi procesiunea de acum. Deşi nu aveau copii – o tristă dezamăgire pentru amândoi –, recent li se născuse în fermă un tăuraş, iar Ross se oferise să-l cumpere. Acum era pe drum.

Un tăuraş e de la natură un animal pervers, aşa că înaintaseră cu opriri şi porniri. De la distanţă, părea că Rosina, cea mai blândă din cele două femei, era mai puţin hotărâtă să îl tragă de cap decât era Clowance să-l împingă de la spate. Pe când se apropiau de dealul dinspre pini, Demelza le putea vedea glumind şi râzând. Se întrebă cu o tresărire dacă nu era viaţa asta mai potrivită pentru Clowance: o viaţă simplă, cu multă muncă, necomplicată, aproape de pământ şi de mare, guvernată de lumina zilei şi de întuneric, de vânt şi vreme, de grâne şi recoltat, de ciclurile anotimpurilor. Exista, oare, o viaţă mai bună decât asta dacă erai perechea unui bărbat pe care-l iubeai? Dar acest ultim aspect era factorul hotărâtor. Rosina avusese o viaţă grea înainte de a ajunge în siguranţă în portul ăsta. Poate că şi Clowance urma să fie fericită. Rogu-te, Doamne, să fie şi Clowance fericită.

— Mamă! spuse Clowance. Credeam că azi coci! Nu te doare capul?

— Nu mă doare, spuse Demelza zâmbind şi o sărută pe Rosina. Ce mai faci? Tu îl aduci pe Eddie, sau Eddie, pe tine?

— Aşa, deci îţi aduci aminte cum îl cheamă! spuse Rosina. Zic şi eu că o să fiu tare bucuroasă să scap de el, e tare căpos, Dumnezeu ştie ce-o să mai facă!

Rosina nu era deloc grasă, dar mulţumirea şi munca rodnică îi dăduseră trupului ei zvelt robusteţe şi rezistenţă. Şchiopătatul era foarte puţin vizibil, pielea îi strălucea de sănătate şi frumoşii ei ochi deveniseră mai puţini expresivi şi mai banali odată ce îşi câştigase căsătoria şi poziţia. Demelza nu credea că fusese o căsătorie din dragoste între ea şi Sam, dar funcţionase pentru amândoi.

— Ce mai face Sam? întrebă ea.

— Binişor, binişor. Trebuia să-l ducă el pe Eddie, dar Clowance a sosit la timp, aşa că am zis că venim noi, eu cu ea, Sam fiind prins cu alte treburi.

Rosina fusese „salvată” cu şase ani în urmă, şi, deşi limbajul ei nu se potrivise niciodată cu al lui Sam, frazele ei căpătaseră câte ceva din stilul lui. Cele trei femei se întoarseră împreună să-l însoţească pe Eddie la Nampara. Pe când mergeau, tăuraşul se apropie amuşinând spre Demelza şi îi linse mâna şi braţul cu limba lui umedă şi catifelată. Pentru o clipă, se simţi foarte ciudat, sfârşită; pentru că se simţise purtată înapoi cu un sfert de veac, la noaptea când ajunsese la

concluzia că singurul mod de a rămâne la Nampara atunci când tatăl ei voise s-o ducă înapoi acasă era să-l convingă pe Ross să se culce cu ea. Se petrecuse seara, şi ea era afară hrănind viţeii pentru Prudie, şi acolo, în fundul staulului, cu viţeii ce se înghesuiau pe lângă ea cu gurile lor umede şi pline de mâncare, trăgând-o de fustă şi de mâini, îi venise acea idee. El fusese plecat în Truro să-l salveze pe Jim Carter de la condamnarea la închisoare, şi, când se întorsese acasă, ea se repezise la el şi îi arătase foarte limpede ce avea în minte.

Aşa că se întâmplase, şi, câteva luni mai târziu, se însurase cu ea, şi avuseseră patru copii – unul murise; şi acum, amândoi fiind de vârstă mijlocie, erau stăpâniţi de aceeaşi emoţie atotcuprinzătoare pe care o simţise în acea noapte. Poate că doar se stârnea în ei, un dragon marin, mişcându-se deocamdată încet în adâncurile apelor. Dar, odată trezit, nu avea să mai adoarmă. Nu avea să mai doarmă până la adânci bătrâneţi – câteodată, din ce auzise de la oameni, nici măcar atunci cu totul. Dar la tinereţe fusese un impuls ce îi subjugase şi ce nu cunoştea nicio îngrădire a raţiunii. O emoţie ce era cauza a jumătate dintre necazurile lumii şi a jumătate dintre bucurii.

— Eşti sigură că te simţi bine, mamă? întrebă Clowance. Nu arăţi prea bine.

— Mă simt bine, mulţumesc, spuse Demelza. Doar că m-a trecut un fior.

III

Pentru început, se dădea o mică petrecere la Caerhays: doar familia, Jeremy şi Joanna Bird, o prietenă de-a lui Clemency care stătea cu ei pentru o vreme. Jeremy era flatat.

Nu se putea spune că era o casă aşa mare odată ce intrai; era superficială, fortificaţiile erau înşelătoare. Nici nu era ca acasă, unde toţi vorbeau fără încetare la masă şi glumeau unii cu alţii şi îşi dădeau unii altora mâncarea, toţi se purtau frumos, în limitele rezonabile de politeţe, după cum se simţeau în acel moment. Aici, starea de spirit părea hotărâtă de maiorul Trevanion, a cărui poziţie în capul mesei nu era una desemnată lui. Un bărbat cu faţa rumenă, deşi se apropia de treizeci de ani, cu ochi albaştri injectaţi şi cu păr blond băţos, cu tendinţe de chelie la frunte, era îmbrăcat într-o jachetă simplă de mătase neagră şi pantaloni strâmţi de culoare cafenie, cu nasturi la glezne. Părea taciturn sau îi lipsea pe moment cheful de vorbă, şi asta era indicaţia pentru toţi ceilalţi, toţi cu excepţia lui Cuby, cea mai tânără, care nu era cu totul supusă. Bătrâna doamnă Bettesworth, mama lui, deşi nu arăta foarte bătrână, era tăcută şi nu făcea niciun efort să înviioreze atmosfera. Mâncarea era diferită: supă de mazăre, un cod cu sos de castraveţi şi creveţi, scoici prăjite, un boboc de gâscă

fript şi la desert mere şi portocale, nuci şi struguri.

După masă, mai era încă lumină, şi Jeremy îndrăzni să propună ideea de a fi însoţit de Cuby într-o plimbare spre malul mării.

— Plouă, spuse ea.

— Cred că aproape s-a oprit.

— Ei bine, mie îmi place ploaia. Doamna Bettesworth îşi ridică privirea de la broderie. Joanna şi Clemency o să meargă cu dumneata. Aerul le va face bine amândurora.

Celelalte fete nu prea erau dornice, dar, când Augustus Bettesworth spuse că va merge şi el, se răzgândiră. Acum cei cinci tineri plecară de la castel şi începură să coboare pe aleea noroioasă de lângă lac, spre mare. Jeremy avusese dreptate, scurta rafală de ploaie se îndepărtase, lăsând în urmă băltoace ce luceau în amurgul timpuriu. Luna în primul pătrar era ascunsă de nori străvezii. După coasta de nord, marea părea cuminte, discretă.

— Cu ce te ocupi, Poldark? întrebă Augustus.

Avea cam douăzeci şi opt de ani. Un tânăr chipeş cu o coamă frumoasă de păr blond legat la spate în coadă, cizme ce scârţâiau chiar şi pe pământul umed; platfus.

— Îmi ajut tatăl, spuse Jeremy. În principal, în mină.

— Tatăl dumitale avea o bună reputaţie în Cornwall cu câţiva ani în urmă. Încă are, presupun. Membrii parlamentului sunt la tot pasul, dar destul de puţini trăiesc în afurisitele alea de comitate. Se spune în *Gazette* că abia s-a întors dintr-o misiune. Care anume? Unde a fost?

— A fost o chestiune guvernamentală, spuse Jeremy concis. În Portugalia, cred.

— Ei bine, slavă Domnului că încă ne luptăm cu broscoii **[67]**. Când Prinny a preluat frâiele, credeam că totul se va schimba. Deşi aş fi dorit să avem şi câţiva generali buni.

— Tata are cuvinte de laudă pentru Wellington.

— Generalul ăla cipai! **[68]** Mă îndoiesc că înţelege trupele britanice! Cât despre Chatham: nu e conducător de oşti mai mult decât o statuie de piatră pe un soclu acoperit de găinaţ de porumbei! Uite ce harababură a făcut la Walcheren **[69]**, unde a murit fratele meu! N-o să-l batem niciodată pe Boney până când n-o să naştem din nou vreo câţiva Marlborough.

— Mă mai interesează şi dezvoltarea aburului, spuse Jeremy.

— Aburul? Ce vrei să zici, omule? De genul ăluia pe care-l faci într-un cazan?

Fetele râseră.

— Aşa ceva, spuse Jeremy, refuzând să fie provocat. Doar că poate fi pus la treabă. Aşa cum se face în motoarele de la mina noastră. Şi după cum cred că va fi cu timpul şi pe drumuri.

Augustus se opri şi agită o baltă cu băţul. Pentru că se afla în

frunte şi poteca se îngusta, ceilalţi trebuiră să se oprească şi ei.

— Dragul meu Poldark, cred că glumeşti. Vrei să spui o trăsură oarecare cu un cazan mare în mijloc şi un foc dedesubt.

— Ceva de genul ăsta.

— Şi care mişcă roţile?

— Da.

— Nu s-ar putea face aşa ceva. Trebuie să construieşti un cazan aşa mare, încât roţile s-ar prăbuşi sub greutatea lui!

Alte râsete.

— Dacă foloseşti doar presiunea atmosferică, spuse Jeremy, ceea ce spui e adevărat. Era adevărat acum douăzeci de ani. Dar, dacă sporeşti rezistenţa cazanului, aşa încât în loc de a suporta patru livre pe ţol pătrat poate suporta o sută de livre, atunci îi sporeşti puterea în ciuda dimensiunii, dincolo de orice închipuire.

— Ha! spuse Augustus. Dincolo de orice închipuire! Dincolo de cemi închipui eu fără nicio îndoială.

El continuă să meargă, îndreptându-se spre mare.

— S-a făcut deja, spuse Jeremy către Cuby. Acum zece ani.

— Hei, ce spui acolo? Augustus se opri din nou. S-a făcut, zici dumneata? Doar de către nebunul ăla – cum naiba îl cheamă? Trevithick. Am auzit povestindu-se despre asta. Aproape că s-a aruncat în aer, nu-i aşa? A omorât oameni în stânga şi-n dreapta. Păi, la asta te poţi aştepta, nu-i aşa? Să-ţi laşi cazanul – sau boilerul sau cum s-o chema –, să-ţi laşi cazanul să fie supus la *acel* fel de presiune, şi *trosc!* Explodează ca o încărcătură de praf de puşcă în care a aruncat cineva o scânteie! E la mintea cocoşului, asta dacă ai măcar un pic de minte.

— S-a introdus o supapă de siguranţă, spuse Jeremy. În cazul în care presiunea creşte prea mult, supapa se deschide, lăsând să iasă excesul de abur.

— Dar a omorât oameni, nu-i aşa? Nu-i aşa?

— În Londra, da. Maşinăria a fost neglijată de omul care trebuia să aibă grijă de ea, şi au rămas supapele închise. După asta, domnul Trevithick a adăugat o a doua supapă de siguranţă, şi n-au mai fost necazuri.

— Dar au fost omorâţi oameni şi în Cornwall din cauza asta! Este o afacere nebunească, potrivită doar pentru nebuni!

— Îţi sunt îndatorat pentru compliment, spuse Jeremy, atingându-şi fruntea.

— Augustus nu vorbeşte serios, interveni Cuby. Îşi ridică gluga să se apere de vânt. Augustus ar închide jumătate din Anglia la Bedlam pentru cea mai mică ofensă adusă prejudecăţilor lui.

— Şi o mare parte din Cornwall, spuse Augustus.

În sfârşit ajunseră la poarta unde Jeremy se ascunsese prima dată. Acum traversară spre plajă. În blândul amurg umed, Cuby ţopăi, sări şi

o rupse la fugă spre mare. Curând, deveni o întrecere, lungile picioare ale lui Jeremy făcându-l să câştige detaşat. Gâfâind, se întoarseră să se îndrepte spre faleza joasă din dreapta lor şi merseră câte doi şi trei.

— E aşa diferit de coasta de nord, spuse Jeremy. Câmpiile sunt mai verzi, vitele mai grase, copacii… Păi, noi n-avem copaci ca ăştia.

— Anul trecut mergeam la Padstow, spuse Cuby, dar a plouat şi vântul sufla aşa tare, că am renunţat la vizită.

— Trebuie să vii să vezi ţărmul nostru. Mama a spus că i-ar plăcea să te cunoască. Dacă o să dăm o mică petrecere, ai veni?

— Cum, eu singură?

— Aş veni să te iau.

— Nu cred că mama ar fi de acord cu asta.

— Poate Clemency ar veni cu tine? Sau chiar Augustus.

Cuby râse.

— Latră cu uşurinţă, ăsta-i Augustus. Chiar şi mârâie câteodată. Dar dinţii lui nu sunt prea ascuţiţi. Îmi pare rău dacă te-a jignit.

— Sunt prea mulţumit şi prea fericit să fiu aici, spuse Jeremy. Cred că nimeni nu m-ar putea jigni.

— Mă bucur că te-ai bărbierit azi-dimineaţă. Arăţi mai bine aşa.

— Crezi că vameşul Parsons m-ar putea recunoaşte?

— Dragă Doamne, nu m-am gândit la asta! Să ne întoarcem imediat acasă?

— Curând se va întuneca. Merită riscul.

— Domnule Poldark, chiar trebuie să mergem atâta pe jos? Nu aş zice că am picioare prea scurte sau disproporţionat clădite, dar…

El încetini imediat.

— Iartă-mă. Nu am făcut decât să-mi urmez înclinaţia naturală.

— Pot să te întreb care e?

— Înclinaţia de a-i depăşi pe fratele şi pe sora dumitale pentru a-ţi vorbi între patru ochi.

— Păi, sunt mult în urmă. Să-i aşteptăm?

— Nu prea aş vrea.

Ajunseseră la faleză pe partea golfului îngust, şi acum se întorceau spre castel, paşii lor părând mai negri pe nisipul ce se întuneca.

— Acum, că suntem singuri, de ce nu spui nimic? întrebă ea după ce aruncă o privire.

— Pentru că am rămas fără glas.

— Asta mi s-a părut întotdeauna o expresie prostească.

— Pentru început, atunci, pot să te rog să nu-mi mai spui domnule Poldark?

— Ţi-am spus „băiete”, nu-i aşa? Dar asta ar fi nepoliticos acum, ştiind că eşti un gentleman. Domnul Jeremy?

— Jeremy, te rog.

— Mama ar zice că asta e foarte îndrăzneţ din partea mea.

— Atunci când suntem doar între noi?

Ea se uită la el.

— Presupui că vom avea multe discuţii doar noi doi?

— Mă rog să fie aşa.

— Cui te rogi, băiete?

— Cred că lui Eros.

Ajunseră la stânci. În înserarea ce se lăsase, Cuby sări înaintea lui, căţărându-se peste bolovani cu fustele fluturând, dar sprintenă. El încercă să ţină pasul cu ea, s-o întreacă; piciorul îi alunecă pe o stâncă plină de alge ude şi el se prăvăli în apă. Râse şi, şchiopătând, ieşi, se aşeză pe un bolovan şi îşi apucă piciorul, frecându-l.

Ea se întoarse şi se uită la el acuzator.

— Iar ţi-ai lovit piciorul! Mereu faci asta!

— Se pare că mereu fug de cineva sau după cineva.

— De data asta cum e?

— Fug după cineva.

Lumina de pe cer, reflectată în lac, se vedea din nou în ochii ei.

— Cred că te plac, băiete, spuse ea.

Capitolul 17

I

Ceilalţi oaspeţi ai seratei muzicale erau un tânăr cuplu – el în permisie de la regimentul său –, căpitanul şi doamna Octavius Temple din Carvossa în Truro; de asemenea, o Lady Whitworth cu nepotul său de cincisprezece ani, Conan. Mai erau onorabilul John-Evelyn Boscawen însoţit de Nicholas Carveth, fratele doamnei Temple, şi, pentru a completa compania, Sir Christopher Hawkins şi Sir George Warleggan cu fiul său, Valentine.

Clemency cânta la harpsicord, Joanna Bird la chitară englezească, Nicholas Carveth la clarinet în forma sa îmbunătăţită, prezentată recent de către Iwan Muller, John Evelyn Boscawen cânta puţin din voce şi o acompaniase pe Cuby atunci când cântase aceasta. Pentru Jeremy, care avea glezna dureroasă bandajată cu grijă şi cu îndemânare de către Cuby, totul era întru câtva cam prea elitist, aşa că se mulţumise să stea aşezat şi să aplaude, să scuture din cap şi să zâmbească atunci când cineva se uita nerăbdător spre el aşteptându-se la vreun oarecare talent muzical.

Atunci, observă foarte clar cât de plin de toane era maiorul Trevanion; fusese încruntat şi tăcut la cină, apoi se schimbase devenind vorbăreţ, fermecător şi vesel; era o gazdă bună, având grijă ca oaspeţii săi să se simtă bine, să aibă mâncare şi băutură la discreţie.

Făcea mare caz de toată lumea, inclusiv de surorile lui.

Deşi vecini doar cu numele şi înrudiţi de departe prin căsătorie cu Valentine Warleggan, Jeremy nu-l văzuse pe acesta vreme de trei ani şi nu-şi vorbiseră de şase. Acum, Valentine era un tânăr înalt de şaptesprezece ani cu un picior uşor curbat, lat în umeri, dar cu glezne şi încheieturi subţiri, brunet cu trăsături puternice şi cu ochi apropiaţi ce-i afectau înfăţişarea plăcută. Părea a se uita mereu în jos spre nasul lung şi subţire. Era îmbrăcat elegant pentru vârsta lui, şi era limpede că nu se făcuseră economii pentru a arăta astfel.

Jeremy şi Sir George se văzuseră chiar mai puţin, şi se uitau strâmb unul la altul. George, plănuindu-şi scopurile necinstite, era enervat să-l vadă pe acest tânăr slăbănog, primul din viitoarea generaţie de băgăreţi Poldark, la o astfel de serată – şi Jeremy n-avea nici pe departe farmecul sexual al lui Clowance pentru a îndulci ranchiuna lui George. Cât despre părerea lui Jeremy în ce-l privea pe Sir George, îl găsea îmbătrânit şi mai corpolent într-un fel nesănătos. Jeremy era destul de mare să fi auzit şi să fi participat nevinovat la discuţiile părinţilor săi despre Warleggani şi, prin urmare, avea o aversiune de la sine înţeleasă faţă de aceştia. Acum îl vedea drept proprietarul minei pe care voia s-o obţină, obstacolul care trebuia doborât sau depăşit înainte ca Wheal Leisure să poată deveni din nou o proprietate profitabilă.

Enervarea lui George crescu pe măsură ce serata continua, pentru că se convinsese că-l recunoscuse pe tânăr ca fiind cel cu care se întâlnise într-o anumită ocazie şi nu-i ştiuse numele. George se mândrea cu memoria lui vizuală, dar de data aceasta îi scăpase legătura.

Jeremy era nedumerit într-un alt fel în legătură cu Lady Whitworth; cu siguranţă n-o mai văzuse până atunci, dar numele îi era familiar în adâncul memoriei. Era o femeie foarte bătrână şi foarte corpolentă, cu o perucă ondulată de păr castaniu, ochi ca nişte nuci prăjite, obraji căzuţi atât de plini de pudră, încât puteai crede că, dacă-şi scutura capul, rochia i s-ar umple de praf; o voce puternică, un evantai. Ultimul produse probleme, pentru că ea îşi făcuse vânt cu atâta putere pe tot parcursul audiţiei muzicale, încât John-Evelyn Boscawen trebuise să-i ceară să înceteze pentru că-şi pierdea ritmul. Dacă această solicitare ar fi fost făcută de oricine altcineva decât de fratele unui viconte, nici nu ţi-ai fi putut imagina care ar fi fost reacţia, dar, în aceste împrejurări, ea îşi coborî fără tragere de inimă falsul baston.

Cât despre nepotul ei, acesta era mare pentru vârsta lui, cu buze groase, şi neîndemânatic şi cu un aer de preţiozitate. Avea un păr castaniu-închis, cu fire subţiri şi lipite de pielea capului ca o blană de şoarece; ochii miopi căprui erau mici şi arătau şi mai mici înconjuraţi

de grăsime. Întreaga lui faţă era palidă şi grasă, ca şi cum fusese recent modelat din aluat şi nepus încă în cuptor. Pe întreaga durată a seratei muzicale îşi muşcase unghiile, poate din cauză că nu era nimic altceva de mâncare.

Oricum, Jeremy înregistra neatent toate astea, pentru că avea chestiuni mai neplăcute de observat. Nu numai că tânărul Boscawen o acompaniase pe Cuby când aceasta cântase, dar o şi însoţise în timpul pauzelor, stând lângă ea pe o canapea insuficient de mare pentru trei persoane. Şi, evident, nu găsea apropierea a fi neplăcută. Cât despre Cuby, în seara aceasta era îmbrăcată în verde-deschis, o rochie simplă din muselină brodată, cu funde late din panglică de culoare verde smarald pe umeri, o mică diademă de briliante în părul ei negru şi drept, pantofi de catifea verde. Faţa ei, ce nemişcată sugera îmbufnare sau aroganţă, era luminată strălucitor când zâmbea. Era ca o iluzie magică, un miracol; toată fiinţa ei se lumina şi strălucea. O dată sau de două ori, întâlni privirea neliniştită a lui Jeremy şi ridică amuzată din sprâncene; dar nu putea spune dacă se amuza de atenţiile tânărului Boscawen sau de evidenta îngrijorare a lui Jeremy.

Valentine se îndreptă agale spre Jeremy cu o prăjitură într-o mână şi un pahar de vin de Madera în cealaltă.

— Ei bine, Jeremy, n-ai plecat încă să te lupţi cu franţujii?

— Nu… Până acum, l-am lăsat pe Geoffrey Charles s-o facă.

— Înţeleg că e încă în Portugalia sau pe undeva. Ce prost mai e! Nimeni n-o să-i mulţumească atunci când totul se va sfârşi.

— Nu cred că vrea neapărat să i se mulţumească… Tu n-ar trebui să fii la Eton?

— Da; am fost exmatriculat pentru o jumătate de an. Am lăsat-o gravidă pe camerista preferată a tutorelui meu. Nu cred că mi s-ar fi purtat sâmbetele aşa mult dacă ea nu m-ar fi preferat atât de clar pe mine în locul lui.

— Când o să mergi la Cambridge?

— La anul. La St John's. Mă întreb cum sunt cameristele de acolo.

— În mare parte, sunt bărbaţi.

— Doamne fereşte! Fiindcă veni vorba, fata aia, Cuby de colo, are o înfăţişare şi o coloristică plăcută. N-aş obiecta absolut deloc s-o am după aperitive.

— Cred că asta e puţin probabil.

Valentine se uită chiorâş la vărul lui.

— Ce-avem noi aici? Un pic de sentiment? Ţi-a cam picat cu tronc, nu-i aşa?

Jeremy luă paharul şi sorbi din el.

— Ia uită-te cum respiră, spuse Valentine. Nu-ţi dă aşa nişte gânduri tentante? Doar să tragi de funda aia…

Cuby zâmbea radiant ca urmare a ceva ce spusese John-Evelyn.

— Ai citit vreodată istorie? întrebă Valentine.

— De ce?

— De îndată ce un prinţ sau o prinţesă ajunge la vârsta potrivită căsătoriei – şi adesea mai înainte chiar –, regele încearcă să-şi asocieze fiul sau fiica cu un alt fiu sau fiică, pentru a consolida o alianţă, a unei moşii şi proprietăţi, a reconcilia o vrajbă; nişte prostii de astea. Ei bine, tata – bărbatul acela de colo –, văzând că preaiubitul său fiu are deja şaptesprezece ani şi e gata de a cuceri femeile lumii ăsteia, începe acum să-şi facă nişte calcule ca fiul lui să fie luat sau dat în căsătorie cu exact aceste scopuri. Ce păcat dacă fiul are alte idei!

— Şi tu ai?

Valentine îşi pipăi lavaliera.

— Am ideea de a nu fi priponit pentru câţiva ani. Oricât de mult ar fi verigheta şi patul conjugal o chestiune convenţională uşor de dat deoparte, cele mai bune străduanii sunt zădărnicite dacă ai o acritură de mică doamnă Warleggan care să te aştepte acasă ori după care să te uiţi prin încăpere. Şi o fată bună – unele sunt atrăgătoare chiar dacă sunt bune – n-ar fi prea încântată să accepte o mică escapadă amoroasă dacă ştiu că tipul e însurat. Nu eşti de acord?

— Ba da, spuse Jeremy. E o piatră de moară.

— Dar ia povesteşte-mi despre tine, vere. Ai vreo femeie, şi tatăl tău are în vedere şi el vreun mariaj avantajos pentru tine? Eşti un tip arătos, şi aş zice că mare parte dintre fetele din Sawle şi Mellin ar cădea de bunăvoie pe spate pentru tine.

— Vremea cositului e cea mai bună, spuse Jeremy. Oferă cea mai confortabilă pernă.

— Dar fetele din partea locului nu sunt un pic prea scunde şi cu picioare prea groase, ei? Zic şi eu. Păi, bănuiesc că-ţi găseşti plăcerile în altă parte. Cei din familia Poldark au fost întotdeauna secretoşi în ce priveşte treaba asta. Ah, Doamne, iar trebuie să-nceapă muzica. Mă întreb dacă aş putea să fac rost de un loc lângă domnişoara Cuby.

II

Jeremy plecă a doua zi după slujbă, dar înainte de cină. În ora de dinaintea plecării, Cuby îi arătă restul casei şi împrejurimile. Aripa de vest a castelului era încă neterminată şi în contrast cu aspectul elegant şi respectabil din faţă, spatele era o mare de noroi, pietre şi lemne, cotigi şi roabe, varniţe şi stive de plăci de ardezie. Nu numai că nu lucra nimeni, ceea ce era de aşteptat într-o duminică, dar părea că nu mai fusese nimeni pe acolo în ultimul timp. Nimic nu arăta a fi săpat de curând sau depozitat de curând, şi parte din fierărie era ruginită.

— Muncitorii vin în fiecare zi? întrebă Jeremy uitându-se la bălţile de apă galbenă.

— Iarna asta n-au venit. Fratele meu crede că-şi pierd timpul pe vreme rea. Se va începe din nou în mai.

— De câtă vreme se lucrează la construcţia castelului?

— De patru ani. Bineînţeles, înainte de asta, aici a fost o casă.

— Fratele tău era foarte tânăr când a început această activitate.

— Cred că îşi doreşte câteodată să nu fi început deloc! Cu toate astea, acum e o casă elegantă.

— Magnifică.

— Domnul Nash a făcut câteva greşeli în proiect, ceea ce a dus la creşterea cheltuielilor. După cum vezi, castelul a fost construit pe o pantă, şi domnul Nash a proiectat marele zid pe care te poţi plimba vara după cină şi de unde te poţi uita la lac şi parc – şi care serveşte şi drept sprijin pentru fundaţia casei. Dar, vai, în timpul ploilor din primăvara trecută, nu au fost suficiente găuri de scurgere, şi presiunea pământului saturat de apă a făcut ca întregul zid să se surpe! Îmi amintesc că m-am trezit noaptea într-un asemenea zgomot, încât am crezut că a fost cutremur! Chiar şi pereţii castelului s-au zguduit, şi dimineaţa ne uitam la o ruină. După aceea, a trebuit reconstruit de două ori mai gros ca înainte!

Îşi terminară plimbarea la biserică, unde cu puţin timp în urmă auziseră citindu-se rugăciuni, precum şi o scurtă predică. Acum era goală.

Cuby spuse:

— Explică-mi ceva. Aseară ai vorbit cu pasiune despre abur.

— Da? spuse el amintindu-şi râsetele.

— Ştii că aşa ai făcut. Ai răspuns foarte amabil când Augustus te-a provocat în legătură cu asta.

— Păi, da. După ultimele evoluţii, este cu siguranţă una dintre cele mai interesante descoperiri făcute vreodată, nu?

— Nu ştiu. Tu să îmi spui asta. Dar ce e pentru tine?

— Ce va fi pentru noi toţi! Cu timpul, ne va transforma vieţile.

— În ce fel?

El se uită la ea. Gropiţele de lângă gură erau triste semicercuri nemişcate, ca acum. Dar, dacă-i dădeai gurii motiv să se schimbe, să zâmbească… El îşi pierdu raţiunea în vreme ce o sorbea din priviri.

— În ce fel? insistă ea. Luminează-mă!

— Păi… Înghiţi şi se adună. Este puterea pe care ne-o va da aburul. Până acum, a trebuit să depindem de cai şi boi, de vânt şi apă – toate neputând fi în totalitate sub controlul nostru. Şi nu create artificial de noi, aşa cum e aburul. Când această putere e corespunzător dezvoltată, putem avea abur pentru a ne încălzi casele, pentru a pune în mişcare trăsuri pe drumuri, pentru a treiera grâul, poate şi pentru a pune în mişcare navele. S-ar putea ajunge până la a putea fi folosit în război în loc de praf de puşcă.

— Dar aburul a fost folosit de ani buni…

— Dar nu aburul puternic cu boilere de înaltă presiune. Acesta va schimba cu totul situaţia.

— Dar, aşa cum spunea Augustus aseară, nu există un mare pericol?

— Există un risc – la fel ca în multe invenţii. Aproape că a fost depăşit.

— Toate lucrurile astea se vor întâmpla pe timpul vieţii noastre?

— Cred că e posibil. Mai cred şi că îi vor ajuta pe cei săraci şi nevoiaşi, ca parte a unei producţii cu costuri scăzute a multor lucruri pe care nu şi le pot permite acum…

Înconjurară biserica. Jeremy se opri lângă unul din monumente.

Charlotte Trevanion,
decedată pe 20 februarie 1810, la vârsta de 27 de ani.
În memoria unei iubite soţii ale cărei rămăşiţe pământeşti sunt depuse în cavoul familiei; acest omagiu al sentimentelor unui soţ este înălţat de către John Bettesworth Trevanion Esqr.
În urma îndelungatelor suferinţe ale unei lungi boli; din admiraţie, de la toţi cei care au cunoscut-o; din partea copiilor care au iubit-o; din partea unui soţ care a adorat-o; a fost vrerea Atotputernicului stăpân al sorţii s-o cheme la el.
Închinată, de asemenea, memoriei lui Charlotte Agnes, copilă şi singura fiică a lui Charlotte şi J.B. Trevanion, care a murit pe 8 mai 1809, la vârsta de 2 ani şi 8 luni.

— Soţia şi fiica fratelui tău? întrebă Jeremy.

— Da.

— Atât de mică. Din ce cauză a murit?

— Doctorul a spun că de *fungus haematoides* **[70]** . N-a fost… plăcut s-o vezi murind în felul ăla.

Cuby merse mai departe, bucuroasă să se depărteze.

— Nu-i de mirare că fratele tău e trist – sau trist din vreme în vreme.

— Înainte de moartea lui Charlotte, era veşnic optimist, ambiţios, vesel. Acum, veselia lui – ce ai văzut aseară – nu îmi pare deloc a veni din inimă. E ceva nervos, agitat în veselia asta. Ca şi cum s-ar agăţa de ea şi simte cum mereu îl ocoleşte.

— Crezi că se va însura din nou?

— Nu. *Niciodată.*

— Cu doi copii de crescut?

— *Noi* putem să-i creştem.

— Sunteţi o familie foarte sudată.

— Nu pot spune asta. Cred că-i adevărat… poate în faţa

necazurilor.

— Păreţi a ţine foarte mult unii la alţii.

— Ah, da. Ah, da, cu siguranţă.

Făcură câţiva paşi.

— Cuby…

— Da?

— Că tot am pomenit despre sentimente… Ce mi-ai spus aseară…

— Ce anume?

— Trebuie să-ţi aminteşti. Sau înseamnă aşa puţin pentru tine?

— Pe plajă?

— Da.

— Am spus: „Cred că îmi place de tine, băiete”. Înseamnă aşa mult?

— Pentru mine înseamnă mult.

— Hai, taci, băiete!

Se uită înspre el şi apoi merse mai departe. El o urmă.

— Ai…

— Nu trebuie s-o iei aşa.

— N-ai vorbit serios?

— Bă da, spuse ea. Am vorbit serios.

— Nu cred că ai spus asta multor bărbaţi.

Ea râse uşor.

— Cât de mult crezi tu că mă cunoşti!

Jeremy înghiţi.

— Cât de mult cred că te iubesc.

Se opriră în naos. Ea îşi ridică privirea spre una dintre ferestrele cu vitralii. După o vreme, spuse:

— Asta ar fi periculos să crezi, Jeremy.

— De ce?

— Pentru că aş fi tentată să te cred.

El îi atinse mâna.

— Îndoieşte-te de orice, dar nu de asta.

Ea îşi retrase mâna.

— Uite, mai sunt şi alţi strămoşi aici. Mai e un John Trevanion. Şi William Trevanion. Şi Anne Trevanion…

— Singura Trevanion de care-mi pasă e Cuby.

— Da, bine. Dar, Jeremy, noi nu trăim izolaţi… niciunul dintre noi. Nu suntem pustnici. Sau am putea fi! Se uită la el, apoi îşi feri privirea, dar el surprinse o licărire de emoţie în ochii ei. Nu, spuse ea. Am spus tot ce se putea spune… deocamdată. Cu toate astea, pentru o clipă… Uite, iese soarele! O să ai o călătorie plăcută spre casă.

— Nu vreau să plec acasă. Am… am o teamă.

— Hmm, nu prea sunt tâlhari în zilele astea.

— Nu de tâlharii de pe drumul spre casă mă tem eu. Ci de cei de

aici. Şi mi-e frică de ceea ce ar putea fura.

— Ce ar putea fura?

— Aseară am fost în agonie jumătate din timp din cauza modului în care se arăta interesat de tine tânărul Boscawen! M-a făcut să simt gelozie şi disperare!

— …L-ai fi spânzurat, atunci, pentru că se uita la mine?

— Dacă privirile lui însemnau ce cred eu că însemnau, atunci, da.

— Ah, dragul meu… mă derutezi. Gropiţele îşi pierdură un pic din tristeţe. *Şi* mă flatezi. Şi ne-am întâlnit doar de *trei ori!* Noi doi trebuie să ne cunoaştem *extrem* de bine, nu-i aşa?

— Destul de bine.

— Tu nu-mi cunoşti familia, nici eu pe a ta. Pe niciunul dintre membrii ei. Nu e simplu. Nimic nu e simplu. Hai să înaintăm încetul cu încetul! Nimic mai mult acum.

— Şi Boscawen?

Ea îşi pipăi catarama de argint de pe pelerină.

— Nu cred că ai de ce te teme de el.

— Dă-mi o dovadă.

— Ce pot să-ţi dau?

El se aplecă s-o sărute. Ea îşi întoarse obrazul spre el şi, pentru o clipă, buzele lui îi atinseră pielea ce mirosea atât de dulce. Apoi, pe când era pe cale să-şi ridice capul, ea şi-l întoarse pe al ei şi îl sărută pe gură. O secundă sau două după aceea, se îndepărtă.

El o ajunse din urmă la uşa bisericii.

— Nimic mai mult acum, spuse ea din nou, brusc, roşind fără să vrea.

— Cuby, Cuby, Cuby, Cuby, Cuby, Cuby…

— Curând, o să-mi ştii numele.

— Va fi primul lucru la care o să mă gândesc în fiece dimineaţă. Şi ultimul în fiece seară.

Ieşiră spre cimitir.

Cuby spuse:

— Uite cum soarele apare dintre nori. Nu suntem noi cu mult mai norocoşi decât oamenii care zac aici? Vine primăvara şi suntem tineri! *Tineri!* Du-te acasă, dragă Jeremy, şi să nu mă judeci niciodată.

— De ce s-o fac? Cum aş putea?

— Te rog, niciodată. Şi revino într-o zi.

III

Câteva săptămâni mai târziu, un grup de gentlemeni lua cina din Pierce's Hotel în Truro. În capul mesei era Lord de Dunstanville din Tehidy, pe vremuri Sir Francis Basset, unul dintre cei mai bogaţi oameni din comitat – în special de la redeschiderea minei Dolcoath –

şi, de asemenea, unul dintre cei mai culţi. Mai erau prezenţi cumnatul lui, domnul John Rogers din Penrose, şi domnul Mackworth Praed, domnul Ephraim Tweedy, domnul Edward Stackhouse, domnul Arthur Nankivell, căpitanul Ross Poldark.

Luau cina în sufrageria de la etaj, ce era separată şi dădea spre braţul râului Truro, care, atunci când era flux, se revărsa peste cheiul oraşului şi curtea din spate a caselor mari de pe Prince's Street. Era o încăpere prăfuită şi întotdeauna mirosea a camfor. Un tapet cu păsări de un roşu sângeriu era înţesat cu acuarele decolorate cu scene de vânătoare de cerbi.

Cina se sfârşise şi se bea vin. Lord de Dunstanville spuse:

— A rămas de rezolvat doar o singură chestiune, domnilor, aşa cum era la sfârşitul întâlnirii. Am spus, hai s-o lăsăm până când se termină cina, aşa încât cu toţii să avem timp de gândire. Ei bine, timpul a trecut. Să aştept ca fiecare să-şi spună părerea?

Nimeni nu scoase o vorbă. Stackhouse, care ţinea sticla de vin rotundă, îşi umplu paharul şi dădu sticla mai departe.

— Nu te uita la mine, Francis, spuse John Rogers. Era un bărbat scund şi gras cu o burtă ce făcea dificil statul aproape de masă. Mai era şi surd şi în general vorbea destul de tare, aşa încât să se audă el însuşi. N-am nimic de adăugat. Eu nu sunt, după cum ştii, prieten cu oamenii de genul Warlegganilor, dar, din fericire, n-au avut niciodată posibilitatea de a-mi face vreun rău, aşa că mă simt mai puţin implicat în rezultat.

— Ei bine, nu ştiu să fi existat vreun conflict personal important între ei şi mine, spuse Tweedy, un avocat din Falmouth care se îmbogăţise reprezentând oameni mai bogaţi. Dar numele lor apare întruna. Un mic negustor sau altul e pus la zid pentru că Warlegganii ajung să deţină prea multe dintre facturile lui şi i-ar avantaja să-i închidă afacerea. Şi dacă spune prea multe contra lor, se îngrijesc ei să nu mai deschidă niciodată, cel puţin oriunde altundeva în Cornwall! Mai cred – sau aşa se afirmă cu hotărâre – că au fost în spatele acestei mişcări a companiei Cornish Copper să blocheze accesul firmei Harvey & Co. la estuarul din Hayle. Şi litigiul dintre cele două mine din Scorrier – United Partners şi Wheal Tolgus – e tot făcătura lor. Nu ştiu. Mereu e câte ceva. Se pare că şi-au băgat coada cam peste tot, şi pe deasupra e şi o treabă murdară!

Sosi un chelner să ia câteva dintre farfuriile folosite. După câteva clipe, Lord de Dunstanville îi făcu semn să plece. Scârţâitul unui pantof fu urmat de clinchetul mânerului uşii ce se închidea.

— Aşadar, ai fi în favoarea unei mişcări din partea noastră?

Tweedy se foi stânjenit. În mare parte din raţiuni de afaceri, se autoproclamase conducător al comunităţii de enoriaşi din districtul Falmouth şi un mare organizator de acţiuni caritabile.

— Eu… dacă se poate face onorabil, fără a se răsfrânge asupra bunului nostru renume.

— E dificil să stabileşti ce se poate face „onorabil” în zilele astea, în lumea asta meschină, spuse sec de Dunstanville. Din nefericire, valorile morale se schimbă… Şi dumneata, Stackhouse?

— Nu-mi place de *ei*, zise Stackhouse. Dar nu-mi plac tertipurile ce ar putea fi de folos pentru a scăpa de ei. Eu n-aş face nimic; să permitem forţelor comerciale şi financiare să acţioneze după cum vor dori.

Carafa de vin se odihnea în gaura specială din masă. Pentru că aceasta n-ar sta drept altundeva, nimeni nu uita s-o dea mai departe. De unde stătea, Ross putea vedea cum o velă era ridicată pe catarg, acesta înclinându-se în bătaia vântului. Voia să fie acolo, afară. Se simţise mai în largul lui la Bussaco decât în această încăpere.

— Toată chestia asta cu morala, spuse Mackworth Praed, pufnind pe aristocraticul său nas lung şi curbat. Nu văd în ăsta nimic să ne tulbure somnul. Propunerea, aşa cum o văd eu, implică pur şi simplu înlăturarea unui concurent. Sau *speranţa* de a-l înlătura. Asta fac mulţi – la un nivel mai redus; probabil la niveluri mai mari, dacă ne gândim la dinastii şi naţiuni. Pariez o coroană că n-a suferit niciun Warleggan de insomnie când au doborât banca Pascoe’s.

— Aşadar, ai vota pentru.

— Fireşte. Desigur. Un simplu demers comercial. Fără să-ţi mai cercetezi conştiinţa. Amin. Dă-mi vinul!

Arthur Nankivell, care se însurase cu o Scobell şi aşa ajunsese să posede pământuri şi proprietăţi lângă Redruth, era un omuleţ energic, palid, cu multe semne de vărsat pe lângă gură şi bărbie. Nu-i venise rândul să vorbească, dar spuse:

— Mare păcat că Harris Pascoe nu mai trăieşte. Ar fi fost instructiv să-i aflăm părerea… Căpitane Poldark, ai fost cel mai apropiat prieten al lui Pascoe – şi cel mai afectat de căderea băncii lui. La întrunire, erai… păreai cel puţin dornic să te angajezi în vreun fel. Nu ne poţi spune părerea dumitale?

Ross îşi tot învârti paharul. Pentru că data trecută îşi turnase stângaci, locul unde fusese paharul pe masă era marcat de un semicerc.

— Poate că sunt puţin prea aproape, puţin prea adânc implicat. Asta ar trebui să fie o chestiune de afaceri, nu un mod de răzbunare.

— *Ei* se pretează la asta, spuse Tweedy.

— Aşa e. Cred că atât din răutate, cât şi cu scopuri comerciale l-au doborât pe Pascoe.

Lord de Dunstanville sună din clopoţel. Când chelnerul sosi, spuse:

— Fii amabil şi adu-mi instrumentele de scris!

— Prea bine, milord.

Când acestea fură aduse şi după ce Excelenţa Sa strâmbă din nas în scârbă văzând pana murdară a tocului, spuse:

— Să înregistrăm oficial asta. John?

Domnul Rogers îşi puse amândouă mâinile pe stomac şi îl mişcă.

— Da sau nu?

— Da sau nu.

— Atunci, nu. Condiţiile sunt destul de sumbre în comitat anul ăsta. Dacă Warlegganii pică, s-ar putea să-i tragă şi pe alţii.

— Tweedy?

— Dacă se poate face cu discreţie, atunci da.

— Praed?

— Da, cu siguranţă. Condiţiile sunt, desigur, proaste, ceea ce ne oferă o mai mare şansă de succes. Eu cred că va fi un oftat de uşurare prin tot comitatul, doar să scăpăm de ei.

— Nankivell?

— Cum propuneţi să votez, milord?

— Pentru că nu mai sunt un partener activ în Cornish Bank, nu mă voi simţi deloc chemat să votez – doar dacă fără mine se ajunge la o egalitate de voturi de trei la trei.

Omuleţul îşi scărpină bărbia ciupită de vărsat.

— Atunci, nu. L-am întâlnit pe Sir George Warleggan în câteva ocazii şi l-am găsit destul de agreabil. Fără îndoială că, dacă m-aş fi confruntat cu el în legătură cu vreo afacere, aş putea simţi şi judeca diferit.

Francis de Dunstanville făcu un semn.

— Cred că aşa ai face, domnule Nankivell, cred că aşa ai face.

Ştiind că e rândul său, Ross se scuză, se ridică şi merse la fereastră.

Fluxul ajunsese aproape de maxim. Vitele stăteau cu apa până la genunchi la malul râului. Apa aproape că înconjurase vechiul pod ce ducea afară din oraş. Se proiectase unul nou, se spunea că urma a se construi în curând, făcând accesul la drumul spre Falmouth mai uşor; la fel şi casele, ce începuseră să se ridice, case bune, frumoase, construite solid, făcute să dureze şi răspândite pe o stradă largă ce urca dealul. La jumătatea drumului era cartierul general al ofiţerilor rezervişti din Brecon şi Monmouth, care în prezent erau staţionaţi aici şi în Falmouth pentru a asigura ordinea.

Ross auzise că cetăţenii abia reuşiseră să respingă o propunere de a numi acest minunat nou drum Strada Warleggan.

— Poldark? spuse Lord de Dunstanville.

George, parvenitul, care aproape ajunsese să-l stăpânească pe Francis Poldark şi, mai târziu, la moartea lui Francis, se însurase cu Elizabeth, frumoasa văduvă a lui Francis, odată hărăzită lui Ross; George zâmbind batjocoritor în hanul Red Lion pe vremea prăbuşirii firmei Carnmore Copper Co. Şi lupta pe care au avut-o, Ross

apucându-l de lavalieră, până când George căzuse pe scări, distrugând o masă în cădere şi aproape rupându-şi gâtul. George, ales ca membru al parlamentului pentru Truro cu o majoritate de un vot – întâlnirea lor cu Basset, Lord Devoran şi Sir William Molesworth, din nou la hanul Red Lion şi duşmănia înverşunată ce aproape că dusese la o nouă bătaie. Prigoana lui George asupra lui Drake Carne, fratele Demelzei, astfel încât bătăuşii lui îl cotonogiseră şi îl abandonaseră, crezându-l mort. George şi Monk Adderley rânjind la o recepţie din Londra, George, cel bănuit că îl îndemnase pe Monk Adderley să încerce a atenta la virtutea Demelzei, şi duelul care urmase ce se terminase cu moartea lui Adderley.

Cel mai mare duşman al său. Singurul său duşman. George fusese întotdeauna aici, în Cornwall, la recepţii, la întruniri, *vecinul* său, întotdeauna prea puternic, prea bogat. Prin cea mai ciudată întorsătură a sorţii, părea acum că George ajunsese în mâinile sale.

Ce spusese Demelza? „George şi rudele lui vor trebui să trăiască toată viaţa cu ce au făcut. Ce facem noi vom duce *noi* în spate toată viaţa.” „N-ar trebui să mă amestec în asta.”

Totuşi, Mackworth Praed privise toate astea ca pe o simplă tranzacţie comercială – *nimic* de care să-ţi fie ruşine, *nimic* ce trebuie să duci în spate.

Rogers spusese: „Condiţiile sunt sumbre în comitat” (ceea ce era destul de adevărat). „Dacă Warlegganii pică, s-ar putea să-i tragă şi pe alţii” (ceea ce s-ar putea să fie la fel de adevărat).

— Poldark? spuse Lord de Dunstanville.

Bricul se mişcă, navigând în vânt, depărtându-se de chei şi apucând-o spre întinderea mai largă a râului de mai încolo. Lebedele se dădură leneşe din calea lui.

Oamenii se înmoaie, nu-i aşa?

Ross se întoarse şi se încruntă.

— Sunt convins, milord, că e corect din partea mea să nu votez deloc..

IV

Ross petrecu noaptea în Truro, aşa că se făcuse ora unsprezece în dimineaţa următoare până când se întoarse acasă. O găsi pe Demelza singură în bucătărie.

— Doamne, Ross! Nu te aşteptam aşa curând! Ai mâncat de dimineaţă?

— Ah, da. M-am sculat devreme… Ce faci?

Demelza strănută.

— Avem păduchi la găini. Nu-mi place absolut deloc.

— E o situaţie obişnuită.

— Păi, zdrobesc boabele astea de piper negru. Când sunt destul de mici, o să le amestec cu apă caldă şi o să spăl găinile cu asta. O să omoare toţi paraziţii.

— Cum de ştii?

— Nu-mi aduc aminte. Mi-a venit azi-dimineaţă.

— Câteodată mă întreb dacă n-ai trăit altă viaţă în afară de a fi mai întâi copil de miner şi apoi stăpână la Nampara. Altfel, de unde să ştii chestiile astea? Cum ar fi tămăduirea vacilor de „coadă rea”; şi se pare că ştii la fel de multe ca Dwight despre tratamentul bolilor simple.

Demelza îşi şterse nasul.

— Nu-i la mintea cocoşului ce fac eu acuma? Păduchilor n-o să le placă.

— Dar găinilor?

— N-o să le omoare.

— Un singur lucru tot n-ai învăţat după toţi anii ăştia: să-i pui pe servitorii tăi să facă treburile murdare.

Ea zâmbi.

— Dacă n-aş face asta, ce altceva să fac? De altminteri, îmi place. Cum a mers întâlnirea ta de ieri?

— Ca majoritatea dintre ele. N-am fost născut să fiu bancher, Demelza. Discuţii despre acţiuni la canal, şi cambii andosate, şi hârtii de valoare indiene mă fac pe loc să casc, deşi din politeţe îmi înghit căscatul de îndată ce apare şi nu-l las să vadă lumina zilei.

— Ah, da. Dar altceva?

— Warlegganii, vrei să zici.

— *Bineînţeles*.

— Ei bine, cu toţii ştiau despre povestea asta. Se vorbeşte despre ea în şoaptă în lumea bancară. Dacă şi în lumea comerţului, asta nu ştiu; dar bănuiesc că e greu să opreşti bursa zvonurilor.

— Şi ce părere au partenerii tăi?

— Mai întâi, am discutat la întâlnire, apoi am întrerupt la sugestia lui Francis de Dunstanville şi am amânat hotărârea până după cină. Unii erau pentru a se acţiona cumva, alţii nu.

— Ce anume presupune acel cumva?

— Mai mult sau mai puţin la ce făcea aluzie Lord Falmouth. Instrucţiuni către funcţionarii noştri despre ce să spună atunci când li se vor oferi cambii Warleggan sau când vor face plăţi. Câteva comentarii în cercuri indiscrete despre creşterea emisiunii lor de bancnote şi faptul că deţin o mare cantitate de valori ipotecate… Urmate, la nevoie, de foi volante anonime, aşa cum s-a făcut în criza de la banca Pascoe…

— Şi Lord de Dunstanville? A fost de acord cu toate astea?

— Excelenţa Sa a spus că, deoarece nu mai e un partener activ al băncii, nu va fi de partea nimănui. Sau cel puţin a spus că îşi va da

votul decisiv doar dacă cei şase parteneri activi vor fi egal împărţiţi.

— Şi au fost?

— Nu.

Demelza aşteptă.

— Şi deci?

— Rogers a spus nu. A considerat că prăbuşirea băncii Warleggan, dacă se va realiza, va avea un efect negativ asupra întregii lumi bancare şi industriale – în special în vremea unei crize ca asta… Ross se aşează pe marginea mesei. Praed a spus da. Ar trebui să implicăm cu totul Cornish Bank în încercarea de a înclina balanţa în defavoarea lor. Stackhouse – spre surpriza mea – a spus nu. Nankivell, aici n-am fost deloc surprins, pentru că are nişte investiţii în câteva dintre proiectele Warleggan – a spus nu. Tweedy a spus da. În cazul ăsta, eu trebuia să decid totul.

— Şi tu ce-ai spus?

— Am vorbit exact aşa cum m-ai instruit tu.

— Te-am *instruit* eu!

— Mi-ai sugerat, atunci. Şi anume că, de vreme ce noi – adică familia Poldark – eram cu mult prea mult implicaţi, chiar având un fel de rudenie prin căsătorie, aş dori să refuz să votez pe o astfel de temă. Nici Pilat, aşa cum ai sugerat tu, nu putea face mai mult.

— Şi… şi nu s-a decis nimic?

— Fireşte că s-a decis totul. Partenerii activi au votat trei la doi contra oricăror mişcări – iar eu m-am abţinut. Ştiu că de Dunstanville a fost foarte uşurat că n-a trebuit să-şi dea votul decisiv.

Se lăsă tăcerea. Ross strănută.

— Blestematul ăsta de piper!

Demelza spuse:

— Eşti cel mai jalnic dintre toţi soţii!

— Ce? Ce-am mai făcut acum?

— Atâta ai învârtit-o – sau ai răsucit povestea asta –, încât ai pus cumva *întreaga* responsabilitate pentru supravieţuirea băncii lui Warleggan pe umerii mei! Dacă ceva o să meargă prost acum între el şi tine – dacă îşi va folosi puterea într-un fel ticălos în viitor – va fi numai vina mea!

— Nu, nu. Dar asta a fost ceea ce am convenit!

Demelza lovi boabele de piper.

— Mi-ai cerut *sfatul*. Ţi l-am dat. Dar ce faci – cum hotărăşti să acţionezi – asta e fapta ta, nu a mea! Nu o să accept să mi se arunce toate astea în spate!

El se mişcă şi o îmbrăţişă.

— Atunci, n-o să fie aşa.

Ea se scutură să se desprindă din îmbrăţişare.

— Să te asiguri că nu e aşa.

— Ţi-am spus.
— Promite-mi!
— Îţi promit!
Ross strănută.
— N-ai o batistă?
— Îmi folosesc mâneca.
— Cum mă provoci! Uite-o pe a mea!
El o luă.
— Probabil am pierdut-o pe cea pe care mi-ai dat-o.
— Mereu le pierzi.
— Păi, pentru mine, la ce-ar fi bune? Eu strănut din an în Paşte. Şi nu mă aştept la un astfel de atac chiar la mine acasă.
— O să se termine în curând. Demelza strănută din nou. Du-te şi stai în salon! O să vin şi eu să luăm ceaiul.

Ross se dădu jos de pe masă, dar nu făcu vreo altă mişcare să plece. În ciuda dialogului pe jumătate în glumă ce contrasta cu indignarea Demelzei, Ross ştia că ea avea dreptate. Ieri se luase în Truro o hotărâre, ce poate că nu urma să aibă pentru ei nicio consecinţă; sau consecinţele ar putea fi într-un fel încă neştiut, de o importanţă vitală. Umbra lui George Warleggan apăsase atât de greu asupra lor în trecut şi atât de îndelungat, încât nimeni n-ar putea cu uşurinţă să ignore ocazia de a o îndepărta pe vecie. Era adevărat că în ultimii zece ani reuşiseră să se ocolească şi astfel să evite un conflict. Era adevărat că îmbătrâneau cu toţii. Era adevărat că răzbunarea nu era o faptă creştinească şi nu era uşor să trăieşti cu ea. Poate că, în câteva luni, Ross avea să se simtă fericit şi uşurat că nu profitase de ocazia de a-i plăti cu aceeaşi monedă. Pe moment, era plin de îndoieli, şi reacţia Demelzei îi arăta că şi ea avea îndoieli.

Sigur că va fi în regulă. De la moartea lui Elizabeth, nu mai fuseseră motive pentru un conflict făţiş. Ura… da, existase întotdeauna ură din partea lui George şi o duşmănie ţâfnoasă din partea lui Ross. Dar chiar şi aceste reacţii instinctive deveniseră ceva mai potolite odată cu trecerea anilor. Trăieşte şi lasă-i şi pe alţii să trăiască – atâta timp cât nu se întâlneau vreodată…
— Demelza, spuse el.
— Da, Ross?
— Bineînţeles că am luat decizia corectă.
— Şi dacă am luat-o pe cea rea? întrebă ea brusc.
— Atunci, fără regrete.
Ea îi surâse.
— E singurul fel de a trăi.
El stătu lângă uşă şi o privi. Ea începu să ia cu lingura piperul zdrobit şi să-l pună în găleată.
— Încă un lucru, spuse Ross, bucuros că poate schimba subiectul.

Trecând pe lângă Grace, m-am întâlnit cu Horrie Treneglos. Mersese să-l vadă pe Jeremy, dar se pare că Jeremy era plecat din nou la pescuit.

— Da. I-am spus eu.

— A zis de ce a venit?

— Nu.

— Se pare că John, tatăl lui, a mers la George în Truro şi i-a propus să redeschidă Wheal Leisure. După cum era de aşteptat, George a refuzat să se implice în proiect, deoarece condiţiile erau nefavorabile, şi el nu credea a fi posibil să avanseze vreun ban, aşa încât John i-a făcut o ofertă pentru mină în starea în care este. George s-a prefăcut a ezita şi apoi, după o tocmeală, a spus că probabil ar accepta cinci sute de lire. Domnul Treneglos a oferit trei sute şi cincizeci, şi aici s-a oprit discuţia.

— Până când?

— Păi, John e mai viclean decât am crezut. Evident că nu se face să se arate prea dornic, căci altminteri George ar intra la bănuieli şi ar creşte preţul – sau ar decide să nu renunţe la ea.

— Ceea ce încă nu înţeleg prea bine e despre ce bănuială ar fi vorba aici.

— Nici eu nu sunt prea sigur. Desigur, sunt legat sentimental de Wheal Leisure. Propunerea lui Jeremy a atins o coardă sensibilă.

— Zacky Martin a avut o părere bună despre idee?

— Până unde a mers, da. Însă îl supăra respiraţia, aşa încât nu l-am forţat să meargă prea departe. Unele dintre vechile filoane sunt cu siguranţă active, dar strânse şi presate între straturi groase, aşa încât abia dacă sunt de vreo câţiva centimetri grosime. Mergând în josul unui pilon, s-ar putea ajunge curând la un teren mai bun. Altele sunt culcate sau sunt orizontale, aşa că nu arată prea bine. Nu putem face mai mult până când nu se îndreaptă vremea.

— Dar dacă John obţine partea lui Warleggan pentru, să zicem, patru sute de lire, atunci o să deschizi?

— Nu sunt chiar sigur.

— E mult de pierdut dacă nu acţionezi.

— Nu există altă cale.

Demelza puse ceainicul pe foc. Ross spuse:

— După mine, e un risc acceptabil. Ne vom orienta după caz. Dacă am deschide, am putea economisi mult cumpărând un motor la mâna a doua, dacă s-ar găsi la mărimea şi preţul convenabile.

— Jeremy ar fi foarte dezamăgit cu privire la asta.

— Ştiu.

— Ideea asta de a deschide Wheal Leisure, şi munca lui la motor i-a dat un nou scop în viaţă, Ross.

— Ştiu şi asta.

— Cred că e asta şi încă ceva, spuse Demelza. Amândouă chestiile se întâmplă în acelaşi timp.

Ross îşi ridică privirea.

— Vrei să spui că eşti convinsă că s-a îndrăgostit?

— Ţi-am spus.

— Şi crezi că e serios?

— Da, cred.

— În cazul ăsta, îi urez noroc. Când o s-o vedem pe fată?

— I-am scris mamei ei miercurea trecută. Jeremy vrea să dea o mică petrecere în săptămâna Paştilor.

Ceainicul fierbea. Pe când ea îl luă de pe foc, Ross spuse:

— Sper şi sunt încredinţat că nu intenţionezi să speli găinile de una singură. Chiar dacă eziţi să-i deranjezi pe servitori, ai putea s-o iei pe Clowance să te ajute.

— Sarcasmul nu-ţi stă niciodată bine, Ross. Poate că ai vrea tu să-mi ţii găinile?

— Bucuros. Dacă vrei să-mi explici de ce fiul meu îşi pierde cel puţin o zi pe săptămână în aceste expediţii de mers la pescuit – în special pe vremea asta.

— De ce nu-l întrebi tu?

— L-am întrebat. E lunecos ca o sardea. M-am oferit chiar să merg cu el, dar mi-a spus că preferă să meargă cu Ben sau cu Paul.

Ena Daniel intră în bucătărie.

— Vai, scuzaţi, domnule! Coniţă. Nu ştiui că sunteţi amândoi aicea. Veni poşta, coniţă. Şi ziarul. Să le aduc aicea?

— Nu, căpitanul Poldark se ducea spre salon. Fără îndoială că toate scrisorile sunt pentru el.

— Nu, coniţă. Barem aşa crez io. Scrisoarea de deasupra zice „Doamna Poldark", crez io.

Demelza îşi şterse mâinile de şorţ.

— Atunci poţi s-o aduci pe aia încoace, Ena.

Când Ena plecă, Ross spuse:

— N-o lăsa să scape.

— Ce vrei să zici?

— Fă-le o favoare servitorilor tăi şi oferă-le plăcerea de a prinde şi de a spăla găinile.

Era prea târziu să răspundă aşa cum voia. Se întoarse cu spatele când Ena intră.

— Ena.

— Dom'le?

— Stăpâna ta are nevoie de ajutor..

— Da, dom'le.

Ross strănută când ieşi.

Un scris caligrafic frumos pe exteriorul scrisorii. Demelza rupse

sigiliul. Scrisoarea era semnată Frances Bettesworth.

Dragă doamnă Poldark,

Am primit cu plăcere amabila dumneavoastră invitaţie către fiica mea, domnişoara Cuby Trevanion, să vă viziteze acasă la dumneavoastră în Nampara şi să petreacă două nopţi acolo.

Din păcate, pe moment are atâtea întâlniri – şi angajamente faţă de fratele ei rămas văduv de curând –, încât cred că trebuie să refuz în numele ei; cu toate că înţeleg dezamăgirea pe care o vor simţi toţi cei interesaţi.

Rămân, dragă doamnă Poldark, cu cele mai respectuoase salutări, a dumneavoastră sinceră,

Frances Bettesworth

Capitolul 18

I

— Păi, bine, am făcut cât de mult am putut acum, zise Jeremy. Fără îndoială că, adăugând acele două picioare la lungimea căruciorului, i-ar permite să se potrivească. E cel mai mare noroc.

— Dacă o să putem să-l obţinem, spuse Paul Kellow.

Jeremy se uită spre Simon Pole, care îşi strânse buzele şi afişă o expresie rezervată.

— I-ai spus din nou domnului Harvey?

— Ah, da. I-am spus ce ai zis tu.

— Şi el ce a zis?

— N-a spus multe. Cred că era aşa şi aşa.

Se uitau fix la un boiler prins de un suport din lemn, unde îl urcaseră cu două săptămâni în urmă. Al patrulea tânăr era Ben Carter, şi stăteau într-un colţ al topitoriei lui Harvey, ce se găsea la cam douăzeci de kilometri sud de-a lungul coastei de la Nampara.

Jeremy spuse:

— Păi, fără îndoială că asta e ce vrem – ce avem *nevoie*. Că a stat aici uitat, toţi anii ăştia… Hai să mai cercetăm încă o dată. Ai dimensiunile, Simon?

— Patru picioare şi un sfert în diametru şi opt de la cap la cap.

— Mai departe.

Pergamentul fâşâi în degetele lui Pole pe când îl desfăcea.

— Carcasa să fie de cel mult patru centimetri grosime în total şi flanşa e asigurată cu douăzeci şi şase de bolţuri de fier forjat. Diametrul interior să fie cam de o sută douăzeci de centimetri.

Jeremy îşi şterse mâinile de o bucată de deşeu. Zăngănitul

monoton al unui ciocan se opri când muncitorul din apropiere făcu o pauză să-şi relaxeze muşchii.

— Păi, din ce-mi spui tu – sau din ce am aflat aici –, forţa de coeziune a fontei trebuie să fie 15.000 livre pentru a rupe o bară de şase centimetri pătraţi. Deci… Jeremy scoase un creion şi o bucată de hârtie pe care lucrase acasă. Se uită la ea. Ai avea nevoie de o presiune internă spre exterior de peste 900 livre per şase centimetri pătraţi să facă boilerul ăsta să explodeze. Supapa de siguranţă are sarcina de cât?

— Cincizeci de livre pe şase centimetri pătraţi.

— Doamne Sfinte! Deci ar trebui abur cumulat la aproape de douăzeci de ori elasticitatea stabilită de către supapa de siguranţă pentru ca boilerul să explodeze.

— Partea cilindrică, da, spuse Paul. Cum rămâne cu bolţurile flanşei şi ţevile fierbătoare?

— Păi, spuse Jeremy. În special trebuie avută în vedere siguranţa ţevilor fierbătoare. Dar am făcut calcule. Poate că ar trebui să verifici rezultatul faţă de cifrele tale.

Paul duse hârtia la masă şi începu să socotească el însuşi.

— Asta-i prea mult pentru mine, spuse Ben. Mie mi se pare că siguranţa e suficientă pentru orice am avea de gând.

Pole se uită de jur-împrejur.

— E atâta cât vrem. Dar cred că-i cu totul altceva să o şi obţinem.

— Cumva, trebuie s-o obţinem, spuse Jeremy. Nu-ţi poţi permite să refuzi daruri din ceruri!

Jeremy se alătură lui Paul şi, după o lungă discuţie, se întoarseră.

— Una peste alta, am ajuns la aceleaşi rezultate. Cinci şesimi din diametrul bolţurilor e făcut din fier masiv. Deci s-ar părea că ar fi nevoie de aproximativ şapte sute cincizeci de livre presiune per şase centimetri pătraţi să smulgă fundul cazanului. De cincisprezece ori presiunea pe supapa de siguranţă. Marja de siguranţă depăşeşte orice precauţii normale… Am putea foarte bine să reajustăm supapa de siguranţă la o sută douăzeci şi să creştem presiunea aburului la o sută fără cel mai mic risc. Chiar şi aşa, suntem acoperiţi de şapte ori.

— Are o vechime de cinci ani. Domnul Trevithick n-a fost aici să se uite la el în tot timpul ăsta.

— Păi, nu-i mai aparţine lui, spuse Jeremy. Trebuie să mă întâlnesc din nou cu domnul Harvey. Să fac tot ce pot să-l conving.

— Crezi că e vreo şansă? spuse Paul.

— Da… Mai am un atu pe care nu-l aveam data trecută. Ceilalţi rămaseră în topitorie; căzuseră cu toţii de acord ca negocierile să fie făcute de Jeremy, pentru că era nobil prin naştere.

Ploua puţin şi vântul bătea uşor de la răsărit. El ocoli topitoria, instalaţia de forare, atelierele de montaj, depozitul de cărbune, în

drumul spre clădirea din lemn cu două etaje ce servea drept birouri. Ciocăni la o uşă, şi i se spuse să intre.

Henry Harvey avea treizeci şi şase de ani, un bărbat scund, cu păr drept, pe care-l purta într-un moţ ce-i cobora pe frunte, corpolent, într-o redingotă din serj închis la culoare şi o lavalieră de mătase crem. Nu arăta prea încântat când văzu cine-l vizitează.

Pentru o bună parte a anului, Jeremy Poldark, prezentat pentru prima oară de către Andrew Vivian, venise la topitoria lui cam de două ori pe săptămână. Numele căpitanului Poldark fiind încă foarte influent în comitat, îl primise bucuros pe fiul său şi se uită cu plăcere şi surpriză la felul în care băiatul se apucase de munca efectivă. Nu era ceva obişnuit. Când acceptase ideea, se aşteptase ca tânărul Poldark să fie interesat doar de teorie, la fel ca majoritatea nobililor, şi fără să aibă chef să-şi murdărească mâinile. Să-l lase pe inginerul inventator să facă munca în timp ce nobilul privea şi îl încuraja. Dar n-a fost deloc aşa. Poldark muncise la fel ca unul dintre muncitorii lui în topitorie şi în atelierele auxiliare, îmbinând întru totul teoria cu practica.

Îl însoţiseră doi tineri ce de asemenea studiau şi munceau – deşi se apropiau mai mult de standard: cel subţirel pe nume Kellow care tindea să se dea înapoi de la munca grea, cel bărbos pe nume Carter cu hainele grosolane potrivite cu vocea. În orice caz, munciseră laolaltă cu oamenii lui, şi domnul Harvey, având suficiente probleme şi discuţii pe cap, nu fusese deranjat de ajutorul gratuit ce i se oferise; şi tinerii se împăcau bine cu muncitorii lui, ceea ce era important. Cu un proces încă nerezolvat şi fără prea mulţi prieteni cu influenţă în jur, domnul Harvey considerase că un Poldark de partea lui n-ar strica deloc. Faptul că Jeremy îl rugase să nu pomenească despre vizitele lui fusese interpretat de către domnul Harvey drept o modestie tinerească de care se putea uşor debarasa la nevoie.

Dar, de curând, domnul Poldark încercase să se descurce pe cont propriu. Recunoscuse faţă de domnul Harvey că principalul său interes nu era în instalaţii pentru mină, ci în mersul cu locomotiva. Se părea că de mic copil urmărise cariera domnului Trevithick şi era fascinat de realizările acestuia, nefiind deloc descurajat de eşecurile lui.

Aşa că dorea – întrebase – dacă ar putea să i se permită să construiască în topitoria lui Harvey cele patru roţi de bază, cadrul şi carcasa a ceea ce ar putea până la urmă să devină o locomotivă ca a lui Trevithick. Ar plăti, a spus el, pentru scheletul metalic şi lemnărie etc. Dacă li s-ar permite să-şi petreacă o parte din timp construind-o. Henry Harvey fusese de acord şi venise o dată sau de două ori să vadă cum mergea treaba.

Era încă departe de a fi în vreun fel terminată; dar, cu două săptămâni în urmă, dând târcoale atelierelor, Jeremy găsise cazanul

care cu nişte modificări ale carcasei ar fi putut fi de folos. Era plin de depuneri, de noroi şi destul de ruginit, şi stătea uitat într-un colţ al topitoriei de câţiva ani; dar nu putea crede cât de norocoşi fuseseră când îl trăseseră afară şi începuseră să-l cureţe. Era un aşa-zis cazan bufant de abur – numit aşa după forma tubului de fier forjat din interior şi proiectat chiar de către Trevithick, probabil pentru o maşină de treierat. Acum stătea pe postamentul lui ca un pui dolofan de balenă ce-şi pierduse mama.

Jeremy îl vizitase pe Henry Harvey cu o săptămână în urmă şi îl rugase dacă putea să le „împrumute" cazanul celor trei băieţi pentru experimentul lor, pentru că n-aveau destui bani să-l cumpere. La asta, Henry Harvey nu fusese prea încântat. În sinea lui se gândise că toată această discreţie era excesivă şi că, dacă ar fi întrebat, căpitanul Poldark şi-ar putea foarte bine permite să plătească pentru mofturile fiului său.

— Aveţi câteva minute libere, domnule Harvey?

— Ei bine, domnule Poldark, am nişte treburi presante de care trebuie să mă ocup; dar pot aştepta câteva minute, aşa cum ai sugerat. Te rog, ia loc!

Jeremy se aşezase la marginea scaunului.

— Bănuiesc că ştiţi deja de la domnul Pole încă de la începutul săptămânii că am curăţat şi examinat cazanul chiar şi mai amănunţit şi corespunde în asemenea măsură necesităţilor noastre, încât abia putem crede cât de norocoşi am fost că l-am găsit.

— Pole mi-a spus despre ce e vorba, zise precaut Harvey. Cu toate astea, nu e înlăturat mai deloc obstacolul esenţial…

— Da fapt, spuse Jeremy, nu chiar despre asta am venit să vorbesc cu dumneavoastră, sir. E legat de asta, bineînţeles, pentru că am încercat, aşa cum ştiţi, să construim experimental această carcasă, dar lipsa unui cazan de înaltă presiune era una dintre cele mai mari probleme. Dacă asta poate fi în mod fericit rezolvat, putem…

Jeremy se opri şi lăsă fraza în aer. Domnul Harvey se foi.

— Da, păi da. Hai să spun că am înţeles punctul dumitale de vedere; nu mai mult. Dar îmi spui că nu despre cazanul ăsta ai venit să-mi vorbeşti…

Jeremy se uită pe fereastră. De aici se putea vedea bricul *Henry*, care stătea clătinându-se lângă chei, două dintre velele lui atârnând încă pe catarg ca nişte fluturi înecaţi. Venise cu fluxul de dimineaţă, dar apa se retrăsese cu totul şi lăsase în urmă o mare întindere de nisip brăzdată de trei sau patru şerpi înguşti de apă puţin adâncă ce se răsuceau printre maluri. Într-unul dintre aceste mici canale era ancorată *Nampara Girl*, aşa încât puteau scăpa în orice clipă. Dar bricul, dacă nu putea fi scos cu fluxul de dimineaţă, putea fi reţinut acolo până la luna nouă de peste două săptămâni. În depărtare erau

marile dune de nisip, unde nisipul suflat de vânt ajungea la înălţimi de două sute de picioare deasupra mării. Era un păcat de moarte că acest port natural, cel mai sigur de pe toată coasta de nord, era efectiv de nefolosit din cauza nisipului.

— Aproape alături de mina tatălui meu este una care a fost părăsită de ani întregi, zise Jeremy. Ne gândim s-o redeschidem. Şi, deşi înainte se autodrena, acum ne va trebui un motor…

— Chiar aşa!

— Cred, din ce am aflat aici, din cărţile pe care le-am studiat şi din cunoştinţele mele despre mina pe care am vrea s-o redeschidem, că aş şti destul de bine mărimea şi felul motorului care ne-ar conveni cel mai mult.

Ross ar fi fost surprins de siguranţa cu care vorbea Jeremy.

— S-ar putea să fie aşa, spuse Harvey.

— Şi, deoarece am această obligaţie faţă de Harvey's, îmi e clar că am dori ca motorul să fie făcut aici. Henry Harvey îşi atinse pometele cu pana tocului de scris.

Era un obicei de-al lui atunci când se ivea vreo afacere.

— La ce te-ai gândit?

— Cu condiţia de a cădea la o înţelegere cu tatăl meu şi ceilalţi participanţi la afacere, mă gândeam la un cilindru de nouăzeci de centimetri cu o cursă a pistonului de nouă picioare. Cazanul să fie din fontă, ceva cam la optsprezece picioare lungime pe cinci picioare, cu o ţeavă ovală de trei picioare şi jumătate la capătul cu flacără şi poate trei picioare la capătul cu coşul de evacuare. Ca greutate, aş zice cam şapte tone.

Harvey notă ceva.

— Şi tijele pistonului?

— Din lemn de pin Dantzig. E cel mai rezistent.

— Şi braţul balansierei?

— Aş vrea să fie din fontă.

Harvey îşi ridică privirea.

— Asta-i o abatere, domnule Poldark. Ştiu că s-a mai făcut, dar nu sunt sigur că l-aş recomanda pentru un motor de mărimea asta.

— De ce nu?

— Păi, în mare parte din cauza dificultăţilor de fabricare. Cu un bun lemn de stejar e loc destul pentru eroare. Dacă e din fontă, dimensiunile vor fi critice.

Jeremy îşi muşcă degetul mare.

— Fonta *trebuie* să fie cu mult mai eficientă. Un braţ din lemn se contractă şi se dilată, are nevoie în permanenţă de ajustări, aşa cum ştim cu toţii. Boburile se descentrează. Pe când cu fierul – odată ce dimensiunile sunt corecte…

— Da, dacă sunt aşa. Îţi înţeleg îngrijorarea. Dar mărimea şi

greutatea ei face să fie un proiect foarte dificil.

— Aveţi fabrica, spuse Jeremy, echipată cu noile utilaje aduse la începutul anului.

Harvey se ridică şi merse spre fereastră, cu mâinile sub pulpanele redingotei.

— Mă ai pe mine acolo, domnule Poldark. Păi, atunci o să discut despre asta cu domnul West… Ai împuternicire din partea tatălui dumitale să plasezi această comandă?

— Nu, sir. După cum am spus, depinde de aprobarea lui. Sper ca în următoarele câteva săptămâni să fac o serie completă de diagrame şi să le discut cu tatăl meu şi cu ceilalţi pe care i-am menţionat. Când o să cădem de acord asupra planurilor, o să vi le aduc şi o să vă cer sfatul. De asemenea, tot atunci o să începem să discutăm şi despre costuri.

— Cine va fi mecanicul dumitale?

— Sper să fiu eu acela.

— Dumneata? Harvey tuşi în palmă pentru a-şi ascunde surprinderea. Păi, da, trebuie să recunosc că ai dovedit aptitudini neobişnuite…

— Fireşte, n-o să fiu singur. Dar, dacă ne vom descurca fără un mecanic calificat, o să economisim mult. Poate că ar trebui să plătim douăzeci la sută în plus faţă de costuri pentru un om bun – asta incluzând proiectul lui şi supravegherea construcţiei. Cred că ne putem descurca şi fără el dacă toate piesele vor fi făcute aici.

Henry Harvey încuviinţă din cap la auzul laudei.

— Aşadar, tatăl dumitale ştie de toate aceste vizite pe care ni le-ai făcut?

— Încă nu. Cred că va trebui să afle în curând.

— Cu siguranţă. Cu siguranţă.

— Între timp, spuse Jeremy, sper că nu aveţi de gând să aruncaţi cazanul lui Trevithick la care am lucrat – cel puţin nu fără a-mi spune dacă există altcineva interesat.

— De acord, spuse Harvey.

— Chiar aş putea spera că, dacă se construieşte motorul de pompare, aţi putea privi cu alţi ochi dorinţa noastră de a închiria cazanul şi alte câteva piese necesare pentru a construi carcasa…

Pulpanele redingotei lui Henry Harvey se balansau regulat ca un metronom.

— Serios, domnule Poldark, nu cred că un contract de închiriere va fi o înţelegere potrivită pentru vreunul din noi. Dar, presupunând că acest motor de mină e construit aici, aş fi gata să îţi vând cazanul la jumătate din preţul pe care l-am plătit domnului Trevithick acum şase ani. Şi toate celelalte materiale şi manopera la preţul de cumpărare. Ţi-ar fi de ajutor?

— De mare ajutor, spuse Jeremy. V-aş putea întreba cât aţi plătit domnului Trevithick pe cazan?

— Păi, de fapt, eu am făcut cazanul ăsta pentru domnul Trevithick sub licenţă. Mai târziu, l-am preluat pentru a şterge o datorie. A fost… un gest de bunăvoinţă. El este, la urma urmei, cumnatul meu. Nu cred că ar obiecta în vreun fel dacă ţi l-aş vinde acum pentru treizeci de lire.

— Asta ar fi de mare ajutor, spuse Jeremy.

Harvey se întoarse, arătându-şi abdomenul în profil.

— Nu mi-ai explicat niciodată cauza păstrării acestui secret faţă de tatăl dumitale. De ce ai îmbrăţişat acest subterfugiu al venirii pe mare pentru – cum îi zici? O partidă de pescuit? Venind pentru o săptămână din şase şi stând în Hayle ai fi terminat studiul în jumătate din timp. Te-ai ascuns şi de mama dumitale?

— Ea nu ştie nimic. Motivul este că tata mi-a interzis să mă ocup în vreun fel de aburul de înaltă presiune.

— Ah… Dar de ce?

— În primul rând, din cauza fratelui dumneavoastră mai mare, domnule Harvey.

Celălalt făcu ochii mari.

— Francis? Ah, vrei să spui pericolul. Da, e adevărat că a fost omorât de explozia unui cazan, dar asta era într-unul dintre experimentele de început.

— Tata l-a cunoscut pe fratele dumneavoastră. Mai apoi, a fost explozia de la Woolwich, unde un cazan a explodat omorând patru – aşa e? – şi rănind grav alţi trei sau patru. Şi doar cu un an sau cam aşa ceva în urmă, tragedia de la Wheal Noah cu atât de mulţi opăriţi de la aburul care a explodat…

Harvey se uită spre vizitatorul său.

— Toate astea sunt aşa cum zici. Dar totuşi… Un om poate să cadă de pe cal şi să-şi frângă gâtul; asta nu înseamnă să nu mai călăreşti.

— Asta i-aş spune şi eu dacă s-ar ajunge la o dispută. Dar am crezut că aşa puteam evita această dispută – cel puţin până când va exista ceva pe care să-l putem arăta.

Henry Harvey se înapoie la locul său.

— Da, ei bine. Îi veni ideea că, atunci când căpitanul Poldark avea să afle despre nesupunerea fiului său, ar putea cădea *el* în dizgraţie, în loc de a primi laudele pe care le-ar aştepta.

— Păi, acum trebuie să plec, domnule Poldark. O să încercăm să descărcăm şi să încărcăm până dimineaţă. Asta înseamnă că vom munci aproape toată noaptea, dar va fi lună plină. Te rog să-mi aduci diagramele când le-ai terminat şi, după ce au fost aprobate, o să discutăm despre un cost aproximativ.

Jeremy se ridică.

— În câteva săptămâni, sper. Depinde de cât de repede se mişcă alte lucruri.

— Cum se va numi noua mină?

— Aăă… Wheal Maiden. Jeremy îşi aminti chiar la timp că odată îl văzuse la topitoria Hayle pe Sir George Warleggan şi că Wheal Leisure încă nu era oficial în mâinile lor.

II

Puţin după aceea, plecară. Soarele urma să apună cam pe la şase jumătate. Şi, cu un vânt uşor ce-i urmărea, puteau ajunge la Nampara cam în două ore, ceea ce le-ar oferi lumină din belşug. Făcuseră ce aveau de făcut şi erau gata de plecare.

Jeremy era foarte binedispus. Se apropiau de terminarea carcasei. Şi, dacă se înainta şi cu mina, urma să fie o muncă interesantă, plus toată aventura construcţiei motorului şi revitalizării vechilor exploatări. Dar principalul motiv pentru care era nerăbdător să ajungă acasă era să vadă dacă mama lui Cuby răspunsese deja la invitaţia mamei lui de a veni şi de a sta la Nampara. Ăsta era cel mai emoţionant eveniment dintre toate.

Odată ce ieşiră din estuarul Hayle şi din strâmtoarea ţărmului, Jeremy desfăcu un butoiaş de bere, şi se apucară cu toţii să fredoneze cântece licenţioase. După ce le terminară, Ben schimbă atmosfera îndemnându-i să cânte imnuri, şi mai cântară vreo jumătate de oră. Apoi Jeremy, simţindu-se ameţit şi sentimental după ce băuse puţină tărie, le cântă cântecul ce era printre preferatele mamei sale.

Am cules o frumoasă roză pentru iubirea mea;
Am cules un roşu trandafir în floare.
Am dragostea-n inimă şi-ncerc mereu să spun
Ce inima ta deja ştie.

M-a înţepat un spin,
Degetu-mi sângerează.
Şi inima-mi e rănită, părăsită
Tânjind după inima ta.

Îmi ţin degetul la gură,
Şi-aşa aştept
Inima mă doare până când
În cântec se-ntâlneşte cu a ta.

Ceilalţi i se alăturară cântând, în vreme ce această mică reprezentaţie îşi croia drum prin marea tăcută şi peste ei toţi cădea o

burniţă fină.

Cartea a treia

Capitolul 19

I

Pe la începutul lui mai, în Anglia ajunseră veşti uimitoare. Trupele britanice şi portugheze nu numai că se liberaseră din strânsoarea fortificaţiilor din jurul Lisabonei, dar, după o serie de manevre şi contramanevre presărate cu câteva dintre cele mai sângeroase bătălii ale războiului, îi alungaseră complet pe francezi de pe pământul portughez. Masséna, unul dintre cei mai mari generali francezi, la comanda celei mai mari armate pe care Napoleon o încredinţase vreodată unuia dintre generalii săi, fusese complet înfrânt. În patru săptămâni, englezii înaintaseră aproape cinci sute de kilometri şi cauzaseră 25.000 de victime inamicului contra aproximativ 4.000 în propriile rânduri. Într-o tipică proclamaţie seacă, Lord Wellington îi anunţa pe portughezi că nemilosul inamic se retrăsese dincolo de Agueda şi că locuitorii ţării erau liberi să se întoarcă la casele lor.

În sfârşit, criticii fură reduşi la tăcere. Chiar şi cei mai aprigi liberali care deplânseseră atâta timp soarta tragică, dezastrul, indisciplina şi incompetenţa îşi schimbaseră părerile. În ambele Camere se aprobă un vot de mulţumire pentru campanie, şi vorbitorii nu putură glăsui mai la unison. Aşa după cum Canning îi scrisese lui Ross: „Dacă Prinny nu s-ar fi răzgândit – şi nu şi-ar fi schimbat atitudinea –, toate astea n-ar fi existat”.

Câţiva ultraconservatori cum ar fi reverendul dr. Halse din Truro preziseră că Napoleon avea să preia frâiele campaniei şi să-i azvârle pe flăcăi înapoi în mare; dar nimic nu putu împiedica un avânt naţional de mândrie şi optimism. Peste noapte, asupritul general Wellington devenise o personalitate internaţională.

Nu era în firea lui Sir George Warleggan să se bucure de ceva ce nu-l privea personal; dar, pe când mergea cu trăsura prin High Cross şi se uita cum săreau în văzduh scânteile focului în aer liber, simţi că şi buna lui dispoziţie creştea, însoţind focul. Ajuns la uşa reşedinţei, urcă repede scările şi fu întâmpinat de un lacheu cu perucă.

Acum, mai mult decât în orice alt moment, simţea lipsa lui Elizabeth – încă îi ducea lipsa după atâta vreme. Recent, cineva spusese de faţă cu el – un bărbat devenit de curând văduv aşa cum şi el fusese cândva – „Averile nu-s de niciun folos dacă le ai tu de unul

singur”, şi ştia amarul adevăr al acestor cuvinte. Schimbarea spre bine a situaţiei sale materiale, acum, după două luni de imensă nelinişte, era ceva ce nu trebuia păstrat pentru el însuşi. Totuşi, mama lui, Valentine şi mica Ursula erau în Cardew; şi, în orice caz, mama lui nu se simţea bine şi *nu* se pricepea la afaceri – câteodată te puteai întreba cum de îl născuse pe el –, în vreme ce Valentine era încă prea tânăr – şi retras, sofisticat şi sardonic – pentru a împărtăşi temerile şi uşurarea sufletească cu el.

Ceea ce George avea nevoie era acea fiinţă zveltă şi frumoasă care acum nu era decât ţărână şi oase – moartă după ce născuse, cu unsprezece ani în urmă. Ea, cu toată educaţia ei aristocratică, ar fi înţeles; ar fi fost mulţumiţi *împreună*. (Cândva, se gândea el, dacă va vrea Dumnezeu, într-o zi nu prea îndepărtată, s-ar putea să aibă o altă femeie căreia să i se destăinuie. N-o mai văzuse pe Harriet Carter de la serata familiei Gordon; n-avea niciun drept s-o caute când tot ce-i putea oferi prin căsătorie era un posibil faliment.)

Singura fiinţă în carne şi oase rudă cu el în această casă – dacă era potrivit să te gândeşti că ar avea ceva carne şi oase – era bătrânul Cary. Şi cu siguranţă el ar înţelege mai mult decât oricine motivul satisfacţiei sale. Dar n-ar primi nicio reacţie din partea asta; ar fi ca şi cum ar vorbi unui bilanţ contabil.

Merse în salon şi îşi încălzi mâinile la foc. Gândul de a porni în căutarea unchiului său era neplăcut. Trase de cordonul clopoţelului.

— Sir?

— Adu-mi nişte brandy. Cel din 1801. O să găseşti o carafă pe jumătate plină în biroul meu. Şi, Baker, întreabă-l pe unchiul meu dacă e amabil să vină aici. Dacă s-a retras deja, roagă-l să coboare.

— Da, sir.

În vreme ce aştepta, spatele lui George se relaxă de la căldură. Chiar dacă se deschiseseră drumurile cu barieră, o călătorie lungă cu trăsura era un chin. Sosi un alt lacheu cu băutura. Se ştia printre servitori că nu era bine să se autoservească cu băuturi. Sir George ştia întotdeauna nivelul la care fusese lăsat lichidul în carafă şi numărul exact al sticlelor din pivniţă.

George luă sticla şi bău. Cary sosi în grabă. Nu se retrăsese, dar haina neagră din alpaca pe care o purta putea fi foarte bine luată drept halat.

— Deci te-ai întors. Era şi cazul. Pufni. Patru zile de hoinăreală. Am pierdut şase mii în patru zile. Miercuri a fost aproape o stare de *panică*. Ţăranii şi alţii ca ei au venit că era zi de târg. Restul proprietăţilor tale din nord vor trebui vândute – chiar şi la preţ redus.

— N-a fost niciodată panică, îl corectă George. O retragere constantă. Pierderea încrederii, nimic mai mult. Astea sunt timpuri grele pentru orice bancă.

— N-ar fi fost grele pentru noi dacă n-ar fi fost nebunia ta! Iar şi iar, ştii tu, în ultima săptămână, clienţii au refuzat biletele noastre de bancă şi au cerut aur! Şi negustorii, hai să-ţi spun eu, negustorii din oraşul ăsta preferă să fie plătiţi cu bancnotele de la Cornish Bank mai degrabă decât cu ale noastre!

— Totul se va sfârşi acum.

— Am auzit de cazuri, spuse Cary cu nasul tremurând, în oraşul *ăsta* în care negustorii au găsit o *scuză* – au spus că n-au destul mărunţiş –, aşa încât să poată refuza să dea argint şi alamă pentru un bilet de la banca noastră!… Ce vrei să spui cu „totul se va sfârşi acum”?

— Am petrecut ultimele trei nopţi cu Sir Humphry Willyams, spuse George, acasă la el, în Saltash. El este principalul partener la Devon and Cornwall Bank din Plymouth şi un om foarte bogat. Am căzut de acord asupra unui aranjament.

— Ştiu totul despre Humphry Willyams. După care Cary tăcu, trăgându-şi cu mâinile de tivul hainei. Aproape că se puteau auzi cum îi ticăie rotiţele. Ce fel de aranjament?

— Acela că vom conlucra în parteneriat. Un parteneriat lejer, dar obligatoriu, fiecare oferind garanţii de sprijin celuilalt; până la o limită superioară, desigur, deşi asta nu va trebui făcută publică.

— Cât?

— La început, douăzeci de mii de lire.

— Cum putem noi garanta asta, în situaţia actuală?

— Restul – restul proprietăţilor mele din nord, aşa cum le spui tu, vor acoperi parţial asta. Mi-ai spus să le vând, şi le-am vândut. Pe toate! Eşti mulţumit? Hai să-ţi dau ceva de băut!

Cary flutură din mână ca pentru a alunga un ţânţar ce-l sâcâia.

— Dar pentru a avea vreun efect asupra publicului…

— Ceva trebuie publicat. Fireşte. Asta e toată problema cu aranjamentul ăsta. Un astfel de anunţ va restabili imediat încrederea. Devon and Cornwall Bank e bine-cunoscută chiar şi în partea asta de apus a comitatului.

Se lăsă tăcerea. George se îndreptă spre fereastră şi privi afară. De aici nu se putea vedea focul de tabără, dar era o lumină pâlpâitoare reflectată de turla bisericii St. Mary.

— Şi ce au *ei* de câştigat? întrebă Cary.

— Sir Humphry a vrut mereu să-şi extindă investiţiile. Fiind în permanentă legătură cu noi, va permite băncii sale să-şi extindă afacerile pentru a acoperi mare parte din Cornwall.

De afară se auzi o explozie de bucurie.

— Ai crede că am *câştigat* războiul, spuse Cary. Încă suntem în dezavantaj numeric de douăzeci la unu. Aş pune rămăşag că o să ne alunge din nou, dacă n-aş fi început să am oarece aşteptări de la omul

ăsta, Wellesley.

— Wellington..

— Wellesley. Aşa a început. Aşadar, acum te-ai eliberat de investiţiile alea nesăbuite.

— O să regret, ştiu. Nici chiar războiul ăsta nu poate dura la infinit. Pe termen lung, ar fi existat un important profit. Dar acum fundamentul nostru e sănătos. Se va restabili deplina încredere.

Cary se scărpină sub scufie.

— Bănuiesc că te aştepţi ca eu să fiu mulţumit. Dar am îndoieli. Bănuiesc… un amestec al tipilor ăstora în afacerile noastre.

— Nu vor exista defel. Asta s-a convenit. Mergem fiecare pe drumul nostru, în afară de împrumutul garantat. George îşi turnă al doilea pahar de brandy. Primul fusese băut deja, încălzindu-i inima şi stomacul. Căldura focului îi relaxă spatele. Încă nu am hotărât asupra unui punct: schimbarea de nume.

— *Ce?*

George bău cu grijă, îşi frecă bărbia, se uită afară pe fereastră, apoi îşi cocârjă umerii şi se întoarse.

— Nu s-a decis încă. Sir Humphry a propus – în virtutea faptului că propriul său nume nu e în banca lui şi având în vedere că e unul atât de onorabil în comitat – şi nu pot să mă leg de asta –, a sugerat „Warleggan & Willyams”.

Cary respira iute pe nas.

— Doamne, Dumnezeule, George, dacă taică-tu ar fi în viaţă!

— Nu e, unchiule Cary. Şi nu cred că în aceste împrejurări neobişnuite s-ar fi opus prea tare. A fost o vreme – şi să nu uiţi asta – în care noi am fi considerat că a avea numele de Willyams asociat cu al nostru e o onoare!

— Ştii ce părere avea despre numele nostru! Cu toţii ştim, George! Şi credeam că şi tu simţi la fel! Întotdeauna aşa mândru de el, aşa hotărât ca numele de Warleggan să fie respectat – da, şi temut!

— Vei vrea să observi, spuse George, că nu propun să-l abandonăm. Propun să-l legăm de alt nume – şi anume, de unul de vază. Şi numele nostru o să fie primul… E timpul – lăsând deoparte orice investiţii inoportune pe care le-aş fi făcut – pentru o asociere. Vremea micii bănci a trecut. Au fost cel puţin patru falimente anul ăsta în Cornwall: Robinson’s din Fowey şi Captain Cudlipp’s în Launceston…

— Plevuşcă! mârâi Cary. Plevuşcă! Noi nu eram mici, nu aşa mici ca ăştia. Dar, din cauza uriaşei tale greşeli… În afară de asta… Ar fi trebuit să fiu consultat. *Trebuie* să fiu consultat înainte ca această combinaţie să se realizeze!

— Vorbeşti despre numele tău? spuse George. Dar cine să-l ducă mai departe? Ai şaptezeci şi unu de ani. În curând, eu o să am

cincizeci şi doi. Rămâne doar Valentine. În cinci ani, poate că va dori să se alăture firmei, dar nu văd încă niciun fel de semne că aşa ar fi. Într-adevăr, nu sunt sigur că temperamentul lui îi va permite vreodată să preia frâiele. A trebuit ca deseori să-l disciplinez. Efectiv, am mai multă *încredere* în mica Ursula – dar ea n-o să rămână o Warleggan toată viaţa. N-am format pe nimeni pentru responsabilitatea supremă – ceea ce a fost alegerea noastră, pentru că n-am dorit să însărcinăm pe nimeni cu asta –, dar acum avem nevoie de sânge nou. Această legătură… acest împrumut reprezintă primul pas.

Cary tuşi şi scuipă în foc. Saliva căzu şi sfârâi pe grătar.

— Am catar, mormăi el. Mereu am catar. Parc-aş fi taică-tău.

— Ar trebui să te mai odihneşti, să faci mai multă mişcare. Să nu mai munceşti atâta.

— Cine vrea să nu mai muncească? spuse Cary iritat. O să am timp să nu mai muncesc atunci când o să fiu mort – şi asta o să fie cât de curând, aşa cum prezici tu. Atunci numele de Warleggan se poate duce la dracu', dacă e după mine!

— Poate că s-o duce, spuse George în şoaptă.

— Hai? Ce-ai zis? Ce-ai zis?

— Indiferent de ce-ai crede acum, unchiule, fără îndoială că o să te obişnuieşti cu ideea unei astfel de asociaţii. Îţi spun eu, nu numai că va domoli nervozitatea din comitat, dar ne va da o mai mare libertate să folosim propriii noştri bani în scopuri comerciale fără vreo ameninţare cu jumătate de glas rostită în spatele nostru. Ai băgat de seamă că Cornish Bank aţâţă flacăra nervozităţii? Eu, unul, am observat!

— Cu siguranţă n-au făcut nimic să ne ajute. Nu sunt surprins avându-l pe prietenul tău Poldark în conducere.

George îşi mai turnă o jumătate de pahar. Nu slujea la nimic să exagereze cu băutura, chiar şi pentru o astfel de sărbătorire. Şi era într-adevăr ceva de sărbătorit. Orice-ar spune Cary, pentru el era o ieşire la suprafaţă dintr-un abis întunecat şi ameninţător. Banii pe care în chip tragic îi pierduse nu fuseseră recuperaţi; dar putea începe să construiască din nou. Şi trebuia să se uite la fabricile şi operaţiunile comerciale pe care le avea prin comitat pentru a şti că erau nouăzeci la sută solide şi cu bune perspective de viitor. Adesea în decursul acestor câtorva îngrozitoare ultime luni se mirase la fel de cinstit ca unchiul Cary ce dracu' îl apucase să se afunde aşa adânc într-un domeniu pe care nu-l cunoştea, de ce nu se mulţumise s-o lase pe Lady Harriet să-l accepte sau să-l refuze cu averea pe care o avea pe atunci.

Acum, cu fundamentul asigurat, putea începe să reconstruiască. Un oarece comentariu făcut de Cary, un anume cuvânt pe care-l lăsase să cadă îl zgândărea neplăcut în subconştient, ca un viermuşor abia format, nu prea era cazul să-l ia în consideraţie, dar nu-l putea ignora

cu totul. Îl identifică.

— Ce păcat, spuse el.

— Ce?

— Am vândut acţiunile la Wheal Leisure lui John Treneglos, pentru patru sute de lire. Dacă am fi fost mai puţin strâmtoraţi, n-aş fi renunţat la ele.

— Nu-ţi erau de niciun folos, spuse Cary sarcastic. Cine altcineva ţi-ar mai fi dat ceva pentru o mină părăsită?

George îşi termină băutura.

— Hai, unchiule, o băuturică pentru culcare.

— Ah, bine. Dacă insişti. Dar te previn că-mi dă arsuri la stomac.

— Patru sute de lire pentru o gaură în pământ. Mă îndoiesc că există ceva mai mult. Dar e aproape de proprietatea lui Poldark, şi am auzit că Wheal Grace nu prea mai aduce profit. Bănuiesc că Poldark se află în spatele lui Treneglos în chestia asta. Aş fi preferat să-i blochez activităţile.

II

Scrisoare de la căpitanul Geoffrey Charles Poldark din Regimentul 43 Monmouthshires către căpitanul Ross Poldark, Nampara, Cornwall:

În faţa oraşului Almeida, 18 aprilie 1811

Dragă unchiule Ross,

Abia în timpul unei acalmii în luptă, când stăteam unul lângă altul printre gloanţe pe acel povârniş ceţos din Bussaco, mi-am dat seama efectiv că nu eşti, de fapt, unchiul, ci vărul meu – sau de fapt văr de-al doilea, ca să fiu mai precis. Oricum, unchi a fost mai întâi şi acum unchi trebuie să rămână.

Îţi mai aminteşti cum stăteam noi în acea dimineaţă de septembrie după atac? Cred că nesupunerea la ordin se apropia de revoltă când ni te-ai alăturat, întinzându-te după cartuşe, sărind ca un băietan peste bolovani şi peste francezi morţi şi trăgând şi înjunghiind asemenea celor mai buni. Am fost norocos că ţi-am găsit un mindir al regimentului – deşi era strâmt pe tine şi plesnit la cusăturile de pe umeri, asta am descoperit mai târziu – că, dacă nu, puteai fi împuşcat pe la spate de unul dintre băieţii noştri mai înflăcăraţi! Mi-am spus în ziua aia: „Doi veri Poldark luptă împreună în bătălia asta, şi să fiu al naibii dacă ştiu care din noi gâfâie mai tare!” Să ucizi – sau să fii ucis – nu e o treabă frumoasă, dar în opinia mea a existat un element de inspiraţie în noi în întreaga zi!

Am citit şi răscitit scrisoarea ta de la Londra, şi sunt fericit că ai ajuns cu bine acasă; şi mi-e ruşine că nu ţi-am răspuns. A fost o iarnă grea pentru noi toţi, cu mulţi dintre cei mai buni ofiţeri de-ai noştri bolnavi sau răniţi şi câţiva în stare mai gravă cerând – şi primind! permisiunea să se

întoarcă acasă. Inactivitatea – pentru o vreme – şi boala au fost la fel de supărătoare, dar de la începutul lui martie am avansat şi am luptat, avansând şi luptând zi după zi în cel mai înfocat, spectacular şi înverşunat chip.

Dar, vai, n-a fost o perioadă fericită; pentru că permanentele noastre victorii au fost otrăvite de ororile pe care le-am găsit în satele şi oraşele pe care le-am recucerit. Ştii, vere – uite că te-am numit aşa, ca variaţie! –, ştii că până acum m-am simţit că luptam cu un inamic cumplit, dar curajos şi onorabil? Am dat peste numeroase exemple de respect şi prietenie demonstrate între englezi şi francezi. Adesea a fost greu să îi împiedici pe soldaţii obişnuiţi să fraternizeze înainte şi după bătălie. Ca boxerii în ring, odată ce încăierarea s-a terminat… Şi printre generali. Soult ridicând monumentul lui Moore la Corunna este un exemplu grăitor. Dar aici… faţă de portughezi! Am mers, am mărşăluit, am bătut drumurile preţ de kilometri întregi printr-un osuar, printre leşuri în descompunere, femei violate şi torturate, copii spânzuraţi cu capul în jos, biserici pângărite, preoţi mutilaţi, oameni cu ochii scoşi… Mi-a schimbat impresiile. Poate un război drept să se transforme într-unul al răzbunării? Cu siguranţă aşa s-a petrecut pentru portughezi.

Acum suntem campaţi în faţa oraşului Almeida. Francezii au lăsat o garnizoană în urmă, şi va fi o treabă a dracului de grea să-i scoatem de acolo. Şi, dacă observi, am revenit la râul ăsta unde mi-am pierdut o fărâmă din maxilar. Până acum am supravieţuit iernii cu norocul prostului, deşi mi-am pierdut un bun prieten, pe Saunders; şi pe Partridge, care a fost decapitat de un obuz într-o dimineaţă, chiar după ce terminasem micul dejun. I-ai cunoscut pe amândoi, îţi aminteşti probabil. Partridge era blondul acela cu păr lung.

Fiindcă veni vorba, Ministerul de Război a început să dea dezlegare la promovări, şi colonelul onorific Malcolm McNeil şi-a primit avansarea la gradul de locotenent-colonel! L-am întâlnit de câteva ori de când ai plecat, şi e un om admirabil, dar e pus mereu pe istorisit poveşti despre vremurile din vechime când fiece locuitor din Cornwall – în opinia lui – era contrabandist!

Cele mai calde urări pentru mătuşa Demelza, Jeremy, Clowance şi Isabella-Rose, Drake, Morwenna, Sam, Zacky Martin, Ben Carter, Jacka Hoblyn, Jud şi Prudie Paynter – dacă mai trăiesc – şi pentru oricare alt prieten de-al tău care crezi că îşi va aminti de mine şi căruia aş putea să-i transmit salutările mele.

Aş putea şi eu să primesc o permisie dacă aş cere. Nu cer – într-o măsură pentru că războiul din Peninsulă intră, cred eu, într-o fază victorioasă, şi pe de altă parte pentru că nu cred că ar fi potrivit – nimerit e cuvântul biblic! – să mă întorc. Ştiu că aş avea atâţia prieteni care să mă întâmpine, dar cumva încă nu-i nimerit, nu e drept şi nici sfânta mea datorie.

Oricum ar fi, abia aştept să vină timpul acela!
Al tău veşnic iubitor nepot (văr – văr de-al doilea?)
Geoffrey Charles

III

Anunţ în Royal Cornwall Gazette de sâmbătă, 18 mai 1811:

Începând cu lunea următoare, 20 mai 1811, Warleggan's Bank anunţă unirea sa cu Devon & Cornwall Bank din Plymouth, Saltrash, Bodmin şi Liskeard. Activităţile şi notele de bancă emise de către Warleggan's Bank, Truro, vor rămâne neschimbate în toate aspectele, cu excepţia faptului că profiturile clienţilor săi vor fi şi mai sigure, iar serviciile băncii vor fi extinse în mod mai util.

De acum înainte, Warleggan's Bank va fi cunoscută sub numele de Warleggan's & Willyams Bank. Parteneri vor fi Sir George Warleggan, Sir Humphry Willyams, domnul Cary Warleggan şi domnul Rupert Croft.

IV

Scrisoare de la Lord Edward Fitzmaurice către domnişoara Clowance Poldark, 16 iunie 1811:

Dragă domnişoară Poldark,

Îndrăznesc să îţi scriu din nou, gândindu-mă că prima mea scrisoare poate s-a pierdut şi din dorinţa de a reînnoi, chiar dacă prin formalismul unei scrisori, prietenia noastră din februarie, şi îmi exprim speranţa că ai ajuns acasă cu bine şi că te bucuri de multele şi variatele plăceri ale primăverii şi ale verii de acolo. Cornwall e atât de departe, şi, deşi într-un anume fel eu însumi am origini în vestul ţării, n-am fost niciodată în comitatul dumitale şi doar o dată în vest, până la Exeter.

Cu poşta asta sau imediat după, va sosi o scrisoare de la mătuşa mea, cu invitaţia de a petrece câtva timp cu noi în Bowood, pe la sfârşitul lui iulie. E obiceiul familiei – la care până acum am subscris din toată inima – să stăm cea mai mare parte a sezonului în Londra, apoi să petrecem câteva săptămâni în Wiltshire înainte de a pleca spre casa noastră din Scoţia, pentru vânătoarea de potârnichi. Asta înseamnă o perioadă absolut încântătoare în Bowood, unde se adună cea mai mare parte din familie şi unde eu şi mătuşa mea am fi extrem de bucuroşi să-ţi urăm bun venit. Deşi departe de Cornwall, e doar la jumătate de drum spre Londra, şi sunt încredinţat că am putea să te convingem că această călătorie merită osteneala.

Bineînţeles că scrisoarea mătuşii mele va fi adresată mamei dumitale şi va include o invitaţie şi pentru ea, aşa că să nu crezi că vei rămâne

neînsoţită.

Crede-mă, dragă domnişoară Poldark, dacă vei putea veni, asta îi va face cea mai mare plăcere subsemnatului.

Al dumitale sincer,

Edward Petty-Fitzmaurice.

Capitolul 20

I

În ultima vineri a lunii mai, Jeremy îi spuse mamei lui că s-ar duce călare s-o viziteze pe domnişoara Trevanion.

Demelza îi zise:

— Ai primit veşti din partea ei?

— Nu.

— I-ai scris?

— Da, o dată. N-a răspuns.

Demelza îşi ridică privirea spre fiul ei cel înalt. Ochii lui erau inexpresivi în acel fel în care tinerii îşi pot ascunde gândurile dacă dau de necaz.

— Tatăl tău a fost deranjat de scrisoarea doamnei Bettesworth.

— Ştiu. Dar am plecat de acolo acum nouă săptămâni. Cred că am dreptul să o vizitez.

— Desigur. Să-i spun tatălui tău?

— După ce plec.

— Nu cred că ar avea ceva împotrivă.

— El ar fi aşteptat nouă săptămâni? întrebă Jeremy.

Demelza zâmbi pieziş.

— Nu.

Merseră spre grajduri.

— Aveai un cal pe nume Caerhays, spuse Jeremy. Asta a fost înainte să mă nasc eu, nu-i aşa?

— Da, şi înainte… înainte de a fi bogaţi. L-am vândut când am avut nevoie de bani.

— Cum a ajuns să aibă un asemenea nume? Pe atunci îi cunoşteaţi pe Trevanioni?

— Cred că a fost botezat aşa când l-am cumpărat. Trebuie să-l întrebi pe taică-tău.

— Într-o zi.

Jeremy începu să înşeueze cel mai bun cal al său, un murg pe nume Colley (prescurtat de la Collingwood). Fusese cumpărat pentru a-l folosi Jeremy când mergea la vânătoare, dar aversiunea lui Jeremy faţă de această activitate sporise cu anii, şi acum calul era folosit în

principal pentru un galop rapid peste landă. Demelza observă cât de bine era îmbrăcat azi Jeremy, mai elegant decât îl văzuse vreodată până atunci.

— Jeremy.

— Da?

Îl ajută să strângă una din chingi. Chiar aşa. E o cauză pierdută pentru cei mai în vârstă să le spună tinerilor – în special propriilor copii – că şi ei au trecut prin aşa ceva. O astfel de informaţie nu-i *absolut* deloc de folos! Nu face decât să *ricoşeze* din propria durere – sau gelozie. Dacă suntem cu toţii născuţi egali, suntem de asemenea născuţi fără de pereche – cu toţii trecem prin chinuri pe care nimeni nu le-a mai avut vreodată.

Jeremy o bătu pe mână. Demelza spuse:

— Doar un lucru, Jeremy. Să nu uiţi niciodată că eşti un Poldark.

Colley deveni agitat în aşteptarea unei plimbări. Jeremy îl mângâie pe nas.

— Prea puţin probabil să se întâmple asta.

— Vreau să zic – Demelza ezită –, gândeşte-te la familia tatălui tău în această chestiune, nu la a mea. Aş fi foarte supărată dacă faptul că eu sunt fată de miner ţi-ar zădărnici şansele.

Aşadar, o spusese până la urmă. Jeremy se uită spre grajduri, cu ochii lipsiţi de expresie.

— Mă duci la biserică din când în când. Mergem ca o familie cam de şase ori pe an, nu-i aşa?

— Aşa, şi?

— Acolo se spune „respectă-i pe tatăl tău şi pe mama ta”. Asta-i o poruncă pe care întâmplarea face să o ascult. Ne-am înţeles? Şi din toată inima. Nu pe jumătate, ci în întregime. Nu îmi face altceva decât plăcere. Dacă cineva s-ar gândi să mă educe altfel, n-ar trebui ca tu să fii aceea.

— Vreau doar să spun…

— Ştiu ce vrei tu să spui. Hai, du-te şi vezi-ţi de treabă, mamă, şi lasă-mă să-mi văd şi eu de treaba mea. Nicio fată…

Se opri.

— Poate că nu-i ea. Poate că-s părinţii ei.

Jeremy se uită spre mama lui şi zâmbi pieziş.

— Asta rămâne de văzut, nu-i aşa?

II

Castelul era înconjurat de o mare de clopoţei. Deasupra clopoţeilor se găsea o dantelă de frunze tinere de fag şi de mesteacăn argintiu. În golf se legănau valurile unei mări străvezii.

Bătrânul lacheu, care părea să aibă întotdeauna ciorapii încreţiţi, îl

pofti să intre.

— Mă duc să văd, sir. Nu-s sigur pe unde se află domnişoara Cuby acum, sir. Vă rog să luaţi loc, sir!

Jeremy nu acceptă invitaţia. În schimb, se plimbă prin salonul asemănător unui hol unde avusese loc serata muzicală din martie. Harpsicordul lui Clemency era deschis, cu câteva partituri împrăştiate pe el. În şemineu erau nişte papuci, acolo unde focul îşi afirma dorinţa de a trăi, trimiţând în sus spirale subţiri de fum. De perete erau sprijinite patru puşti. Două ziare din Londra, *The Times* şi *Morning Post*, stăteau deschise pe un divan. De-a lungul încăperii, nişte strămoşi ai familiei Trevanion priveau neatent unul la celălalt din rama portretelor.

După o lungă aşteptare, se deschise o uşă, şi doi prepelicari intrară lătrând şi zbenguindu-se pe lângă picioarele lui.

— Dragul meu Poldark! Era maiorul John Trevanion, cu faţa lui rezervată pregătită a-i ura bun venit. Ce bine ai făcut că ai venit! Ce mai faci? Prin zonă bântuie nişte afurisite de boli. Te rog intră! E mult mai confortabil aici.

Îl conduse înapoi în birou, o cameră mai mică şi mai luminoasă ce dădea spre terasă. Ca de obicei, acolo domnea o substanţială dezordine. Într-un colţ, lângă foc, doamna Bettesworth stătea lucrând la broderia ei. Zâmbi, la fel de necomunicativ ca fiul ei, şi se întrerupse din lucru pentru a-i întinde o mână lui Jeremy. Acesta se aplecă asupra ei.

Făcură conversaţie despre vreme, despre gripă, despre criza de cai din cauza războiului, despre cât de greu puteai face rost de zidari buni să lucreze la castel, despre apropiatele curse din Bodmin despre care se părea că maiorul deţinea vaste cunoştinţe. Ăsta nu era un câmp de luptă pe placul lui Jeremy. De fapt, nu putea ticlui unul mai rău, dar refuză să fie intimidat sau redus la tăcere.

În cele din urmă, spuse:

— De fapt, am venit să văd ce mai face domnişoara Cuby, pentru că au trecut nouă sau zece săptămâni de când ne-am văzut ultima oară.

După un scurt moment de tăcere, Trevanion spuse:

— Cuby face foarte bine, dar pe moment e plecată. E în vizită la verii ei din Tregony. Dar o să-i spun că ai venit în vizită. O să-i transmit orice… ăăă… mesaj ai dori să-i laşi.

— Spuneţi-i, zise Jeremy, că am fost dezamăgit că nu i s-a permis să vină în vizită de Paşti la familia mea, pe ţărmul de nord.

— Nu i *s-a permis?* Maiorul Trevanion se uită urât spre mama lui, care nu-i dădu nicio atenţie.

— Cred că avea angajamente anterioare. Nu-i aşa? Asta-i bună, îmi pare rău de asta, Poldark. Tuturor ne pare rău. De fapt, dacă e s-o

spunem pe-a dreaptă, mama îi struneşte foarte bine pe copii şi nu le permite libertatea după care tânjesc multe fete moderne.

— Ar avea libertatea de a veni cu o altă ocazie – dacă se poate cu Augustus?

— Augustus e în Londra, spuse maiorul Trevanion. Şi-a găsit un post la Trezorerie, unde cred eu că talentele lui vor fi bine puse la treabă. Scrie nişte scrisori amuzante.

— Domnule Poldark, spuse doamna Bettesworth. Mă întreb dacă ai fi atât de amabil să-mi dai mătasea aceea verde?

Jeremy se grăbi să-i fie de folos.

— Scrie scrisori amuzante, zise Trevanion râzând înainte de a ajunge să spună gluma. A mers într-o birjă, spunea, în care pe jos erau paie în loc de carpetă. A mers la slujbă la Westminster Abbey, zicea, unde mai era doar *un singur* credincios în afară de el. Prăvăliile, zice el, sunt pline de caricaturi jignitoare ale *tuturor* persoanelor publice. Francezi, englezi, americani…

Se lăsă o scurtă tăcere. Jeremy spuse:

— Sper că domnişoara Clemency e bine.

— Foarte bine, mulţumesc. Săptămâna trecută a fost cu mine la Newton Abbot când iapa mea, Roseland, a câştigat premiul Queen Charlotte… La întoarcere, am găsit drumurile din jurul oraşului Plymouth pline de soldaţi pedeştri şi în căruţe, mergând să se îmbarce. Erau întăririle pentru Portugalia şi pentru India. Slavă Domnului că războiul a luat o întorsătură favorabilă, pentru că era şi timpul.

— Într-adevăr, spuse Jeremy.

— Ştii, lipsa de oameni e aşa acută cu războiul ăsta fără sfârşit, încât a trebuit să plătesc treizeci de lire pe an pentru un servitor de orice fel. Şi femeile cer şi mai mult. Plătesc treisprezece lire pe an pentru o bucătăreasă. Tatăl dumitale cum se descurcă?

— Ca să spun adevărul, zise Jeremy, nu m-am obosit să mă interesez de chestiunile acestea. Majoritatea servitorilor noştri au fost cu noi de când mă ştiu. N-avem lachei, dar avem în principal femei, care o ajută pe mama; şi doi oameni care se ocupă în general de casă.

— Câţi acri are moşia voastră?

— Cam o sută, cred.

— Noi avem aici o mie, din care jumătate sunt ferme. Apoi mai sunt cam cinci sute în peninsula Roseland şi în jurul ei, teren agricol destul de fertil. Dar, fireşte, cei cinci sute ai castelului şi împrejurimile sunt preocuparea mea de bază. Suntem protejaţi de multe vânturi şi putem cultiva arbuşti rari şi deosebiţi. Dacă aş avea timp, ţi i-aş arăta.

— Cred că domnişoara Cuby mi-a arătat câţiva când am fost aici rândul trecut.

— Da? Aha, ţi i-a arătat?

Doamna Bettesworth îşi ridică privirea.

— Cred că ne vei ierta că nu te invităm la cină, domnule Poldark. Îţi vei da seama că, fiind aşa de puţini membri ai familiei prezenţi, aranjamentele noastre sunt restrânse şi ar fi destul de dificil să dau alte indicaţii bucătăresei aşa din scurt.

Jeremy se ridică.

— Bineînţeles. Înţeleg. Se uită la gazdele lui. Sau poate că nu înţeleg *întru totul*. Mă veţi ierta. Eu vin dintr-o familie care… care cred că se mândreşte cu sinceritatea ei. De aceea, se poate să nu apreciez îndeajuns acest gen de politeţe ce abia dacă ascunde dezaprobarea. Să mi se dea motivul unei astfel de dezaprobări ar fi pentru mine o politeţe mult mai de apreciat decât… decât să fie ascunsă de cuvinte fără sens. Doamnă Bettesworth… maior Trevanion, o zi bună amândurora!

Făcu o plecăciune şi se îndreptă spre uşă. Mâna pe care o puse pe uşă tremura de mânie.

— Aşteaptă, Poldark! John Trevanion lovi unul din prepelicarii care se foiau pe lângă cizmele lui. Mamă, animalele astea au nevoie să ia nişte aer. O să-l conduc pe domnul Poldark la calul său.

— Fireşte, spuse ea şi se opri o clipă cu acul în mână. Ziua bună, domnule Poldark. Îţi doresc numai bine.

Jeremy nu observă holul sau veranda pe când le străbătu. Dincolo de uşa de la intrare ce se afla pe partea adăpostită şi departe de mare, era o arcadă largă şi deschisă. La capătul ei îl priponise pe Colley, de un par din apropiere.

Trevanion nu ţinuse pasul cu el, dar îl ajunse din urmă pe când se pregătea să încalece. Vântul îi sufla în părul subţire şi castaniu.

— Nu îndeajuns de bun.

— Ce?

— Ai întrebat de motiv. Nu-i destul de limpede? Nu te considerăm îndeajuns de bun pentru Cuby. Trevanionii au fost în acest district, ba chiar în aceste locuri, de cinci sute de ani. Din 1313, ca să fiu precis. Are importanţă, să ştii. Eşti un tânăr plăcut, Poldark, ai un oarecare farmec. Ai fi bine-venit ca oaspete la noi acasă, din când în când. Dar ca soţ pentru sora mea – e limpede că asta urmăreşti – nu te ridici la nivelul pretenţiilor. Înţelegi? E limpede? E clar? Avem ambiţii mai mari. Regret.

— Şi Cuby?

— Ah, Cuby… Îi place să flirteze. N-ai observat? Îi plac tinerii. La vârsta ei, cui nu i-ar plăcea? Crede că are multe săgeţi în arcul ei. Noi nu ne împotrivim. O lăsăm să-şi aibă micile ei idile. Dar dumneata începuseşi să ai intenţii serioase. Când tinerii ei încep să aibă intenţii serioase, atunci şi noi devenim serioşi. Înţelegi? E încă prea tânără. Într-un an sau doi o să alegem împreună un soţ; ea cu mama ei şi cu mine o să alegem unul, şi atunci va fi potrivit pentru noi toţi.

Cei doi prepelicari lăsaţi liberi se agitau pe pietriş nu departe de Colley, care bătu din copită nervos când se apropiară.

— Ce pericol credeţi că era în faptul că eu aveam intenţii serioase dacă sora dumneavoastră nu avea la fel? întrebă Jeremy.

— Sora mea, spuse Trevanion, are intenţii serioase de două sau de trei ori pe an. Ei? Ei? Toamna trecută, a fost aici un pietrar asupra căruia şi-a revărsat o afecţiune de şcolăriţă, dar i-a trecut când a întâlnit un alt tânăr. Râse zgomotos. Ăsta era destul de acceptabil, pentru că era scandalos. Dar dumneata eşti un gentleman, şi deci curtarea dumitale trebuie tratată la un alt nivel. Dacă ne consideri nepoliticoşi, te rog să ai în vedere dificultatea în care ne găsim.

— Dificultatea, spuse Jeremy, abia putând să-şi controleze vocea, dificultatea de a-i spune unui concetăţean din Cornwall că nu e îndeajuns de bun, pentru că, aparent, deşi un gentleman, e unul prea *neînsemnat*. Încălecă. E adevărat. Moşia noastră nu-i aşa întinsă ca a dumneavoastră – sau arborele nostru genealogic atât de lung. Dar gândiţi-vă! Sunteţi un Bettesworth care *a devenit* un Trevanion. Eu n-a trebuit să-mi schimb numele.

Bărbatul subţire şi roşu la faţă se înroşi şi mai puternic. Fusese şerif de Cornwall la douăzeci şi patru de ani şi, de multă vreme, nimeni nu îndrăznise să-i spună aşa ceva.

Tot ce spuse fu:

— Te-aş sfătui s-o ştergi de aici, domnule Poldark.

III

Era cinci după-amiază, şi Jeremy nu o ştersese. Era pe un teren ridicat, călare, pe un drum de ţară în pantă, la aproape un kilometru de castel. Îi trebuise ceva timp să găsească acest punct de observaţie. De aici nu putea vedea arcada ce proteja uşa de la intrarea în casă, dar putea vedea destul de bine toate potecile şi drumurile care porneau de acolo. Stătea acolo de două ore şi jumătate deja. Colley se hrănise mulţumitor din tufişurile de pe potecă, dar el nu mâncase deloc. Nu îi era foame. Mai era în stare, credea el, să rămână aici încă douăzeci de ore dacă trebuia.

De două ori, pe lângă el trecură ţărani posaci. Soarele se ascunsese după nori călători. Pe partea cealaltă a dealului începuseră să cosească fânul; doar patru pe un câmp foarte întins, două femei cu bonete, doi băieţi. Imediat după ce el plecase, maiorul Trevanion se îndreptase înspre spatele casei, la partea neterminată a ei. Nu era niciun muncitor acolo şi părea să nu se fi făcut vreun progres de dinainte de Paşte. Trevanion se întoarse curând şi intră în casă. Cam pe la trei, o dădacă îi luă pe cei doi băieţei ai lui la plimbare pe malul mării. Rămăseseră afară cam o oră. În afară de asta, nimeni nu intră sau ieşi din castel

toată după-amiaza.

Vocea doamnei Bettesworth, se gândi Jeremy, avea un accent din Wales. Minţiseră oare în legătură cu Cuby? Era cu adevărat plecată sau era închisă – se gândi melodramatic –, poate într-o cameră la etaj? Dar nu-l putuseră vedea venind. Iar Cuby, chiar dacă era mezina familiei, nu părea genul care să suporte în tăcere o astfel de jignire. Ar fi bătut în uşă. Totuşi, Jeremy era conştient de disciplina care exista în astfel de familii. Cuby nu-şi cunoscuse niciodată tatăl, care murise în vreme ce era în Cavaleria de Gardă a Dragonilor înainte ca ea să se nască; fratele ei mai mare preluase acest rol. Oare doamna Bettesworth era atât de supusă pe cât părea sau ea era, de fapt, forţa de la baza întregii familii?

Colley deveni agitat în cele din urmă, obosit să-l ţină în spate pe stăpânul său în tot acest timp, dar, dacă descăleca, nu mai putea vedea prea mult din împrejurimi.

Pe deal se văzu deodată un nor de praf. Era pe culmea drumului pe care el coborâse. Tufişurile erau înalte şi presărate cu flori de mai, dar acum văzu cum caii treceau de o poartă. Trei. Îl întoarse pe Colley în loc şi înaintă un pas sau doi. Două femei şi un bărbat. Inima începu să îi bată cu putere. O recunoscuse pe una din femei şi era aproape sigur că şi pe cealaltă. Bărbatul era într-un soi de uniformă.

Merse pe potecă, descălecă, deszăvorî o poartă şi merse pe lângă cal pe următorul teren. Încă o poartă şi ieşi în drum. Nu se obosi să încalece din nou.

Voci şi o fată râzând. Nu-i putea vedea şi nici ei nu-l puteau vedea pe el până când nu depăşeau curba de la douăzeci de picioare în susul dealului.

Chiar şi în vremea asta secetoasă, un mic pârâu susura în josul potecii. Tufişurile de aici erau ca un simbol patriotic: opaiţel roşu, flori albe sălbatice şi delicaţii clopoţeii lucioşi şi albaştri. Răsăriseră şi ferigi uriaşe.

Se apropiară. Erau Clemency şi Cuby. Bărbatul în uniformă era – slavă Domnului – un lacheu.

Se opriră. Oricum, nu era loc să treacă unul pe lângă celălalt. Jeremy îşi scoase pălăria.

— O zi bună vă doresc.

Clemency era cea care râsese. Spre deosebire de Cuby, era o fată foarte banală, dar prietenoasă. Se opri din râs, vioiciunea de pe faţă făcând loc uimirii. Cuby roşi uşor.

— Am venit să te văd, spuse Jeremy. Dar, din păcate, erai plecată. Sper că sunteţi amândouă bine.

Clemency smuci capul calului ei.

— Domnule Poldark. Ce surpriză! Ce mai surpriză, Cuby! Zău aşa, e chiar o surpriză.

— O mare surpriză, spuse Cuby.

— I-am văzut pe mama ta şi pe fratele tău, spuse Jeremy, şi am discutat despre treburi curente pentru o vreme. Ce mai face Augustus?

— În Londra. Clemency se uită spre sora ei. Ne întoarcem în casă pentru ceai. Poate… ai vrea să vii cu noi acum?

— Mulţumesc, mi-am luat deja rămas-bun. Ar fi nepotrivit să mă întorc.

Caii erau cu toţii puţin nervoşi, dându-se înapoi şi lovind cu copitele poteca îngustă.

— Wharton, spuse Clemency, o să vii cu mine. Vreau să schimb două vorbe cu doamna Clark de la fermă. Domnişoara Cuby poate să ne ajungă în câteva minute.

— Da, domnişoară.

Clemency se aplecă, întinzându-şi mâna.

— Bună ziua, domnule Poldark. Îmi pare aşa rău că am fost plecate. Poate că altă dată…

Jeremy îi sărută mănuşa.

— Bineînţeles.

Îşi trase calul într-o parte, să le permită celorlalţi să treacă. Cuby rămase cu totul nemişcată în şa. Faţa ei, departe de a fi entuziastă, era mai degrabă posacă.

Când ceilalţi dispărură în jos după prima cotitură a potecii, Jeremy spuse:

— Aşadar, m-ai salvat din mâna vameşilor şi acum nu mă vrei.

Ea se uită scurt la el, apoi spre mare. Jeremy spuse:

— E lege că orice e adus de mare pe ţărmul lui e proprietatea stăpânului conacului.

Ea îşi împinse o şuviţă de păr sub pălărie şi îşi lovi calul cu genunchiul, aşa încât să poată ciuguli iarba. Jeremy spuse:

— Sau a stăpânei, după cum e cazul.

— Nu face glume cu mine, te rog!

— Cunoşteam un băiat la şcoală care întotdeauna râdea atunci când suferea foarte tare.

— De ce ai venit azi? Scrisoarea n-a fost de ajuns?

— Din partea mamei tale? Nu. De ce n-ai răspuns la scrisoarea mea?

— La ce ar fi folosit?

— Nu crezi că meritam o explicaţie personală? Când ne-am văzut ultima dată, m-ai sărutat şi…

— Ba *n-am* făcut aşa ceva! Tu ai…

— *Tu* m-ai sărutat pe *mine*. Asta fără îndoială! Şi mi-ai spus „dragă Jeremy”. Şi m-ai rugat să vin din nou. Oricât de superficial ar fi fost intenţionat – şi nu cred că aşa a fost –, am dreptul la o cât de vagă explicaţie personală. Sau nu crezi asta?

Ea se uită din nou spre el, dar scurt, cu ochii întunecaţi, stânjeniţi.

— Am fost o nesăbuită. Hai să spunem că am o fire fluşturatică…

— Asta a zis şi fratele tău.

— Zău aşa?

— Da. Am avut o discuţie cu el. În faţa mamei tale, discuţia s-a rezumat la cuvinte reci şi politicoase. A venit la uşă, l-am rugat să vorbească deschis şi a vorbit. Mi-a spus că nu sunt destul de bun pentru tine. Deşi asta e poate ce simt *eu*, e şi ce simţi *tu?*

— Cred că acum trebuie să plec.

— Asta e ce simţi?

Ea păru gata să treacă pe lângă el, dar el îi apucă frâiele.

— Nu, fireşte că nu, spuse ea mânioasă. Ce crede fratele meu e treaba lui.

— Şi mama ta?

— Evident că ascult de ce spun ei.

— Şi e clar că ea e de acord cu el?

— Eu am propriile mele păreri.

— Asta aş fi presupus şi eu. Înghiţi, punându-şi ordine în gânduri. Ştiu – am cunoscut – un număr de tinere domnişoare cam de vârsta ta în diferite părţi din comitat. Şi am observat cât de grijuliu sunt păzite şi controlate. Totul se reduce la „Da, mamă" şi „Nu, mamă" şi niciodată nu se depăşeşte pragul bunei-cuviinţe. Foarte adesea, se mărită cu cine este ales pentru ele… Din toate fetele pe care le-am cunoscut vreodată, tu eşti cel mai puţin aşa. Eşti ultima dintre cele cărora li se pot dicta alegerile. Nici în cele mai urâte coşmaruri n-aş fi putut crede că tu, mama şi fratele tău v-aţi putea sfătui şi decide cu sânge-rece cu cine să te măriţi!

— Cine a spus asta?

— El a spus-o.

Se lăsă tăcerea. Tot ce se putea auzi era sunetul ierbii rupte, molfăitul dinţilor, clinchetul ocazional al căpăstrului şi al zăbalei.

Ea spuse:

— O să mă mărit, în anumite limite, cu cine voi alege eu. Dar asta nu-ţi dovedeşte ce am spus, că nu ţin aşa tare la tine? A fost… o mică distracţie să mă port cu tine aşa cum am făcut-o. Un… amuzament.

— Pe legea mea, spuse Jeremy cu amărăciune. Aproape că am ajuns să te cred.

— Ei bine, replică ea, acum poţi să mă laşi în pace! *Prostule!* Nu ţi-am spus eu în acea ultimă după-amiază că nimic nu e aşa simplu?! Nu ţi-am *spus* – şi te-am rugat –, nu te-am rugat să nu-ţi baţi niciodată capul cu mine?

— Acum vorbeşti asemenea cuiva căruia chiar îi pasă.

— Îmi pasă că te-am făcut să suferi! Nu-i de ajuns?

— Să sufăr! spuse Jeremy. Sunt atât de nefericit, că-mi vine să mor.

Lui Cuby i se puse un nod în gât, apoi râse printre lacrimile care îi apăruseră în ochi.

— Nimeni n-a murit vreodată din dragoste. O ştiu din surse sigure. Poeţii inventează toate astea ca să te facă să verşi lacrimi.

— Aşa cum faci tu acum, spuse Jeremy, ţinându-şi mâna pe faţă.

Ea trase calul de dârlogi, îl atinse cu coada cravaşei şi trecu de Jeremy, care stătea pe potecă. Pe când se uitau unul la celălalt, privirile le erau înceţoşate.

— La revedere, băiete, spuse ea. Poate că am ţinut la tine. Dar nu de ajuns. Nu tu nu eşti destul de bun, ci eu nu sunt. Îţi aminteşti de oamenii aceia din cimitir – suntem mai norocoşi decât ei. Ce-ar mai da ei să aibă inimile noastre frânte!

Plecă. Pălăria i se legăna, micul ei trup zvelt se mişca urmând pasul stângaci al calului ce cobora poteca abruptă. Aproape că-şi întoarse capul, dar intenţionat nu privi în urmă.

Capitolul 21

I

Ziua de Sânziene sau ajunul de Sânt' Ioan – sfântul fiind Ioan Botezătorul – e o noapte magică. Culmea solstiţiului de vară, când soarele, ajungând la Tropicul Racului, e cel mai departe de ecuator şi pare a sta pe loc. E vremea sacrificiilor umane, a adorării soarelui, a adunării şerpilor, a frângerii crengilor, a prevestirii morţii.

Printre celţii din Cornwall fusese o noapte specială, supranaturală încă din preistorie; dar mai întâi puritanismul şi mai apoi metodismul au dezaprobat comemorarea practicilor păgâne, aşa încât treptat a devenit o simplă sărbătoare, o noapte a focurilor în aer liber, a perechilor de îndrăgostiţi şi a câtorva scurte ceremonii în care era implicată mai mult distracţia decât credinţa.

Chiar aşa stând lucrurile, în spatele veseliei, al dansului, ceva vorbea oamenilor, ceva mai vechi decât credinţa creştină, mai vechi decât ateismul, mai vechi decât lipsa credinţei. Când noaptea era frumoasă, aşa cum adesea se întâmpla să fie, apăreau tăceri ciudate, şoapte, o tresărire spre umbre, o căutătură în lumina pâlpâitoare a focului şi o privire ocazională în spate spre întunericul multicolor ce se prefigura.

În astfel de nopţi, firește, nu era niciodată complet întuneric, nu toată noaptea, pentru că soarele nu era destul de coborât sub linia orizontului, şi marea ridica spre cer reflexii albăstrui de lună, ceea ce îi încuraja pe oameni să stea treji toată noaptea, veghind sufletele prietenilor lor.

Demelza nici nu credea, nici nu tăgăduia rânduielile păgâne şi practicarea superstiţiilor. Credea că pe lumea asta era loc destul pentru multe lucruri şi nu era niciun merit să fii dogmatic. Dacă vărsa sare, nu-i trebuia decât o secundă să arunce un vârf peste umărul stâng, şi ce *rău* era în asta? Nu aducea niciodată flori de mai în casă şi nu avea treisprezece persoane la masă. De asemenea, câteva dintre remediile de care îi spusese bătrâna Meggy Dawes pe când era copil funcţionau extrem de bine. Trebuia doar să fii descuiat la minte şi să iei lucrurile aşa cum erau.

Dar prin organizarea unei petreceri deosebite în această noapte de Sânziene şi reintroducerea câtorva dintre vechile obiceiuri se bizuia pe o dorinţă generală din ţinut de a relua un festival ce aproape că era pierdut. De ani întregi, în afară de 1802, Napoleon şi ameninţarea lui de invazie puseseră capăt focurilor în aer liber. Ca atunci când, cu două sute de ani în urmă, armatele spaniole ameninţaseră, aprinderea focurilor trebuia să fie un semnal de alarmă.

Încă era; dar, de la marea victorie a lui Nelson, primejdia se micşorase. Dădacele încă îi ameninţau pe copiii neascultători cu Boney şi grozăviile lui; împăratul francez era la fel de invincibil ca întotdeauna; dar el subjugase Europa, nu marea şi nici forţele navale ce o stăpâneau. Şi în anul acela, îndeosebi, mai fusese o *altă* victorie de sărbătorit – şi pe *uscat*. Prima pe uscat în Europa de care aproape toată lumea îşi putea aminti. Fuseseră focuri pentru a o sărbători, doar cu şapte sau opt săptămâni în urmă. Dacă fusese un foc, de ce să nu fie mai multe?

Nu putea fi chiar ca în vechime, când primul foc era aprins la Garrack Zans lângă Sennen la Land's End, urmate de altele la Trencrom şi Chapel Carn Brea, până când pe toate culmile dealurilor ardeau focurile, alcătuind un lanţ luminos de-a lungul întregului Cornwall. Dar n-avea ce să strice unul sau două pe ici, pe colo. Cel mai înalt punct de lângă Nampara era chiar la sud de clădirile întunecate de la Wheal Maiden, lângă noua capelă şi dincolo de pâlcul de pini bătuţi de vânt, şi Ben Carter, care venise să întrebe dacă ar putea să facă un foc de tabără acolo, îi băgase în cap ideea de a transforma seara într-o petrecere în aer liber şi cu un ospăţ.

Părea a se întâmpla destul de rar ca aproape toată lumea la care ţinea să fie acasă şi disponibilă concomitent.

Dar nu era doar pentru ea sau pentru Ross ori chiar pentru oamenii din sat faptul că preluase ideea ţăranilor. Amândoi copiii ei mai mari aveau nevoie să se înveselească, aveau nevoie „să-şi uite grijile". Petrecerea de Paşte nu se mai ţinuse; şi diferitele sugestii pe care le făcuse mai târziu n-avuseseră succes. Când Jeremy ajunsese acasă în amurgul acelei seri de la sfârşitul lui mai, îşi găsise mama încă în grădină şi, după ce discutaseră degajat pentru vreun minut, el

izbucnise dintr-odată în lacrimi şi ea îi ţinuse capul pe umărul ei ca şi cum ar fi fost din nou un băieţel. Curând se potolise, şi el se smiorcăise şi îşi şterse nasul în batista ei, şi niciunul din ei nu mai menţionase acel incident şi nici nu avea să o mai facă vreodată. Ea fusese bucuroasă, mândră să fie acolo, dar i se arătase profunzimea suferinţei lui.

În cele patru săptămâni de atunci încoace, el se comportase aproape ca de obicei, dar lipsise de acasă destul de mult – câteodată la mina Wheal Leisure şi uitând de ora mesei, dar adesea mergea călare pe Colley, nimeni neştiind, de fapt, unde se ducea, doar că avea de-a face cu mina şi motorul pe care spera să-l proiecteze şi să-l construiască. Se retrăsese în sine, ocupându-şi timpul pentru a uita. Destul de brusc maturizat, dar nu aşa cum se cuvenea. Ea aproape că-şi dorea pentru el să îi revină interesul faţă de Violet sau Daisy Kellow – sau chiar să înceapă să vadă ceva în excentrica Agneta Treneglos, cea cu ochii apropiaţi.

Cât despre Clowance, nimic din viaţa ei nu mersese aşa cum trebuia de când plecase Stephen Carrington. A doua scrisoare din partea lui Lord Edward se încrucişase pe drum cu răspunsul ei întârziat la prima lui scrisoare şi, câteva zile mai târziu, aşteptata invitaţie de la Lady Isabel Petty-Fitzmaurice. Se comentase despre invitaţie când fusese primită, dar între cele două părţi nu se schimbaseră scrisori de atunci încoace. Răspunsul nu mai putea fi amânat.

Faptul că vechea mină era cercetată îl adusese mai des în casă pe Ben Carter, şi el era singurul dintre peţitorii mai apropiaţi ai lui Clowance care avea avantajul de a fi prezent acolo. Dar te puteai întreba cât de avantajos era de fapt. Nu îi stătea în caracter lui Clowance să fie mojică faţă de cineva, dar se purta cu el foarte relaxat, ca şi cum i-ar fi fost frate – ca şi cum ar fi un ortac, pentru că ea însăşi coborâse în Wheal Leisure de patru ori.

Cel puţin, îi spuse Demelza sec lui Ross, cu Clowance aveai toate variantele sociale cu putinţă. Fratele mai mic al unuia dintre cei mai bogaţi pairi din ţară; un marinar aventurier de treizeci de ani cu o înfăţişare atractivă şi un trecut dubios, şi un miner bărbos şi sărac lipit pământului care se întâmpla să le fie şi fin.

— O să treacă totul, spuse Ross. Îţi faci prea multe griji. Dintr-odată, în mijlocul întregii tevaturi, Clowance o să se revolte şi o să se mărite cu cineva absolut diferit.

— Nu îmi *fac griji*, spuse Demelza. Mai degrabă mă gândesc. Bănuiesc – şi sper – să fie o treabă de lungă durată cu Clowance. Am încredere în judecata ei.

— Aş vrea să am şi eu.

— N-ai?

— În simţul ei practic, da, da. Dar câteodată femeile sunt influenţate mai puternic de alte sentimente.

— Şi bărbaţii, pentru Dumnezeu!

— Te referi la Jeremy.

— În momentul ăsta, da, pentru că el crede că a ales. Fireşte că-i va trece. Dar aş putea să-i trag una la fund arogantului ăluia. Ce brotac scârbos! Să-i spună lui Jeremy că Trevanionii au fiinţat acolo din 1313! Cinci sute de ani e mult timp. Când a venit primul Poldark din Franţa?

— În 1572. Nu-i nimic, Demelza. *Nimic*. Ţi-am mai spus eu şi înainte. Oamenii care se laudă cu strămoşii lor sunt ca legumele rădăcinoase. Toată importanţa lor se află sub pământ.

— Da, păi…

— Dar ce importanţă au toate astea? Cine e ăla care să spună că strămoşul *tău* nu era aici înainte de al meu? Doar ce eşti tu însuţi contează. Ia gândeşte-te: cine are o obârşie mai veche decât oricine altcineva? Nu suntem cu toţii coborâtori din Adam?

— Nu aşa vede treaba lumea asta.

— Păi, atunci lumea o vede greşit! Se dă importanţă unui *nume*. Dar cu toţii avem un nume. Pentru că Poldark a avut proprietăţi, şi Boscawen la fel, şi Lord de Dunstanville, şi Trevanion, şi restul… Carne, şi Smith, şi Carter, şi Martin, şi Nanfan… şi chiar Paynter; cu toţii provenim din acelaşi strămoş la începuturi. Că unii au avut norocul sau iscusinţa ori abilitatea de a urca mai mult decât alţii şi că au continuat să fie pe val de-a lungul secolelor nu-i face să fie mai demni de admiraţie, laude sau respect.

— Ai dreptate, fireşte. Totu-i adevărat. Cu toate astea… sunt mândră să fiu o Poldark, chiar doar prin căsătorie. Şi tu eşti mândru de asta, Ross; altfel nu ai fi aşa afectat de dispreţul familiei Trevanion faţă de băiatul nostru.

— Aş fi afectat de dispreţul oricui faţă de băiatul nostru.

Jeremy ar fi fost uimit să audă aşa ceva. Nu era sigur că tatăl lui era cât de cât mândru de el.

Zorii zilei Sânzienelor se dovedeau a fi înnouraţi şi pentru o vreme plouase. Dar nu era ceva serios, şi chiar şi pesimiştii precum Jud, stând ca un vulcan stins, scoţând un vălătuc de fum în faţa uşii colibei lui, fură de acord că seara avea să fie frumoasă. Şi aşa fu. Soarele apusese într-o mare de lapte albăstrui şi lumea din jurul focului de tabără la Wheal Maiden se adunase cuprinsă de o plăcută nerăbdare. Singurul care nu era de acord era fratele Demelzei, Sam, care nu-şi putea închipui toate astea ca făcând parte dintr-un festival creştin, dar fusese mituit – dacă un asemenea cuvânt i se putea aplica – cu promisiunea că avea să fie invitat să rostească o rugăciune înainte să fie aprins focul de tabără.

Paul Kellow o adusese pe sora lui, Daisy, dar Violet rămăsese în camera ei. Surorile Pope veniseră şi ele în căutarea unui mire, dar drăguţa de doamnă Pole, blonda cea cu ochi răutăcioşi rămăsese în casă împreună cu soţul ei. Horrie Treneglos şi Agneta, şi ceilalţi doi băieţi, şi familia Enys cu cele două fete ale lor alcătuiau comunitatea nobililor acestei întruniri. Vreo treizeci de ţărani mai bătrâni din Mellin, Sawle şi Grambler erau deja adunaţi în jurul focului; cei tineri şi mai în formă alcătuiau procesiunea ce urma să înceapă de la vechea mină Grambler.

Fuseseră aranjate mese pe capre de lemn, şi pe ele erau aşezate grămezi de chifle şi prăjituri cu şofran, tarte, turtă dulce şi prăjituri cu seminţe, precum şi două prăjituri uriaşe cu lapte bătut, mari ca roţile de căruţă. Şi trei butoiaşe cu bere. Şi un morman de cartofi pentru prăjit, când avea să se domolească focul. În spatele acestor mese, la vremea potrivită, bătrânele satului – doamna Zacky Martin, doamna Char Nanfan, doamna Beth Daniel – aveau să stea de pază asigurându-se ca toată lumea să-şi primească porţia cuvenită şi să-şi respecte rândul.

— Altminteri, foarte probabil că au să răstoarne mesele, spuse Demelza, apucând totul, cu cei mai puternici în faţă.

— N-o să fie mai rău decât am văzut eu odată la un banchet al lui Lord Primar, spuse Ross. Cei de la masa de onoare se comportau cu o oarecare demnitate. Cât despre restul, totul a devenit o buluceală, şi, în cinci minute de când oaspeţii s-au aşezat la locurile lor, farfuriile fuseseră golite, zece oameni trăgeau în toate părţile de o gâscă sau de o coastă de vită, rupând-o bucăţele. Odată ce băutura fusese servită, sticle şi pahare zburau de colo-colo, fără oprire. Căldura şi zgomotul erau mai dihai decât într-o bătălie.

Demelza râse.

— Păi, măcar aici avem aer proaspăt.

Procesiunea cu torţe începu la zece. Un tânăr zurbagiu, pe nume Sephus Billing, deschidea calea, însoţit de Music Thomas, cântând din toţi rărunchii cu vocea lui de alto. Mergând în urma lor erau trei scripcari, doi împrumutaţi de la biserică, şi apoi un grup de tinere femei care cântau. Ele erau înconjurate de alţi tineri care ţopăiau în jurul lor şi mişcau torţele în cercuri. Unii spuneau că cercurile trebuiau să reprezinte drumul soarelui, dar în esenţă era doar un fel de a face torţele să arate mai impresionant. În spatele purtătorilor de torţe urmau cam cincizeci de cioflingari vorbind, râzând şi încercând să se alăture cântărilor.

În inima focului fuseseră puse trei butoaie de tablă şi fusese alcătuit un cadru de lemn în formă de cort, din proptele uzate, stinghii, catarge rupte şi scânduri vechi aduse de flux la mal. Era o risipă; în patru sau cinci luni fiece familie o să fie bucuroasă să aibă

lemnul ăsta, dar aşa mergeau lucrurile. Niciunul n-ar fi zis mulţumesc pentru o împărţeală acum. Pentru că, în tradiţia festivităţii, focul de tabără trebuia să arate verzui la suprafaţă, tinerii fuseseră la câţiva kilometri departe de ţărm să adune crengi de brad şi păducel, platan şi ulm. Acestea alcătuiau cadrul, aşa încât întreaga construcţie arăta ca o piramidă împădurită.

Când procesiunea de torţe putu fi văzută – şi auzită – în depărtare, în lumina care pierea, Daisy Kellow, care o ţinea de braţ pe Clowance, îi spuse lui Jeremy:

— Când o să se termine, hai să mergem în cimitir, vreţi?

— De ce? întrebă Jeremy.

— E o credinţă veche, aşa-i? Dacă stăm lângă uşa bisericii, o să-i vedem pe toţi oamenii care o să moară în următoarele douăsprezece luni. Umbrele lor o să vină şi o să bată una câte una în uşa bisericii şi o să intre în ordinea în care o să moară.

— Dacă o să-i vedem o să ne ajute la ceva?

— Nu, dar ar putea să ne dea un *frisson* perfect.

Ben Carter, care stătea lângă Clowance, dar nu îndrăznea s-o ia de braţ, spuse:

— Mai e o credinţă că sufletele tuturor vor părăsi trupurile şi vor rătăci acolo unde o să moară, de va fi pe uscat sau pe mare.

— Mie mi se pare un gând morbid, spuse Clowance. N-ar trebui să ne ocupăm de cei vii?

— Dar ăştia *sunt* cei vii, spuse Daisy. Asta face să fie aşa palpitant. Cred că, dacă m-aş vedea intrând pe uşa bisericii, aş leşina pe dată!

Fratele ei spuse:

— Asta leşină pe loc dacă se vede în uşa bisericii cu bărbatul nepotrivit!

— Paul! N-am ştiut că eşti pe-aici! Ce îngrozitor să vii pe furiş şi să tragi cu urechea! Asta era o discuţie *serioasă!*

— Când Jud era gropar, spuse Jeremy, întotdeauna se plângea că dădea peste obişnuita rotulă sau tigvă. Când o să-mi vină vremea, sper cel puţin să am loc de întors de câte ori cineva mă vorbeşte de rău.

Daisy spuse:

— Când a murit sora mea mai mare, n-am putut dormi nopţile gândindu-mă cum stătea ea în pământul rece din St. Erme.

— Şi la înmormântarea ei, spuse Paul, vicarul era beat criţă. Se tot sprijinea de marginea altarului de parcă era pe mare într-o furtună.

— Paul, încetează!

Procesiunea se apropia, torţele desenând galbene semicercuri pâlpâitoare în aerul albăstrui.

Robin Hood şi Little John
Amândoi îs duşi la târg – oho

Şi noi la fel om merge în vesela pădure verde
Să vedem ce fac ăştia acolo – oho.

— Ce privelişte frumoasă, spuse Daisy. Aş vrea să fi venit şi Violet; îi plac astfel de sărbători.

— Iar nu se simte bine?

— Ah, e aceeaşi tuse ca de obicei şi o febră uşoară. Dar chiar cred că se răsfaţă – şi mama îi cântă în strună; după ce a pierdut un copil vitreg, îi e teamă pentru celălalt. Dar aerul nopţii e aşa uşor şi blând, cred că nu i-ar face rău.

Cât despre St George – oho
St George era cavaler – oho
Din toţi regii creştinătăţii, regele George îi cel drept – oho
Şi ne aduce pace în vesela Anglie
În fiece zi şi noapte – oho…

Apropiindu-se, cântăreţii înconjurară focul de tabără, cu torţele clătinându-se instabil. Vocile fură înecate de tuse şi chicoteli, cântăreţii devenind timizi în prezenţa nobilimii. Ross îi făcu semn lui Sam, care ieşi în faţă şi îşi rosti rugăciunea.

— O, Doamne, Iisuse Hristoase, Adevărata Lumină. Tu ce luminezi pe fiece om care vine pe lume, binecuvântează Tu acest foc de tabără pe care cu toată bucuria îl aprindem onorând naşterea Sf. Ioan Botezătorul; şi îngăduie-ne, luminaţi de harul Tău şi înaripaţi de dragostea Ta, să venim la Tine. Cel pe care Sfinţii Înaintemergători L-au vestit din vreme ca fiind Salvatorul lumii. Cel care trăieşte şi domneşte cu Tatăl din ceruri, un singur Dumnezeu, în veacul vecilor. Amin!

Caroline Enys fusese convinsă de către Demelza, împotriva voinţei ei, să fie Doamna Florilor. Când Sam îşi isprăvi rugăciunea, Ross făcu un semn din cap şi Music Thomas şi Sephus Billing îşi coborâră torţele în piramida verde. O duzină de alţi oameni le urmară exemplul cu ţipete de încântare ce păreau a veni din negura unor vremi mai vechi decât rugăciunea creştină ce abia fusese rostită. Sam îşi băgă capul între umeri, nemulţumit, şi fu bucuros că Rosina îşi pusese mâna pe braţul lui, spre consolare.

Chiar înainte ca flăcările să ajungă la butoaiele de tablă, Caroline înaintă şi aruncă în foc un buchet de flori şi ierburi. Acolo erau ierburi bune şi ierburi rele, cele bune fiind, de exemplu, iarba lui Sânt' Ioan, soc, stejar, trifoi şi degeţel-roşu; cele rele erau iederă, urzică, mur, măcriş şi neghină. Caroline se jurase că nicio putere de pe pământ n-o putea convinge să rostească acele ciudate cuvinte în dialectul din Cornwall, dar singura putere de pe pământ ce putea face asta,

Demelza, izbutise să se strecoare pe lângă protestele ei şi astfel, fără vreo tragere de inimă, ea le învăţă, deşi avea doar o vagă idee despre ce era vorba.

Otta kelmys yn-kemysks
Blesyow, may fons-y cowl leskys,
Ha'n da, ha'n drok.
Re dartho an da myl egyn,
Glan re bo dyswres pup dregyn,
*Yn tan, yn mok!**[71]***

Câtă vreme ea rosti cuvintele, se lăsă tăcerea, dar, în clipa în care se dădu înapoi – şi chiar la ţanc, pentru că dintr-odată flăcările scăpară de sub control –, se auzi un strigăt de satisfacţie dinspre spectatori şi ei începură să danseze în jurul focului, sălbatica lumină ce pâlpâia făcându-i pe toţi să arate ca nişte demoni. Se cam băuse deja bine înainte de asta.

Jeremy trase adânc aer în piept şi se încruntă spre lumina caldă ce pâlpâia. Un individ care chiar atunci se retrăgea în umbrele vechii mine semăna aşa bine cu… Întinse o mână să-i atragă atenţia lui Clowance, dar Clowance vorbea însufleţit cu Ben, şi în cele din urmă fratele ei îşi retrase mâna…

Multe dintre fete, în cele mai bune rochii de vară, se alăturaseră dansului, şi treizeci sau patruzeci de oameni se ţineau de mâini învârtindu-se în jurul focului. Din nou, Jeremy îl văzu pe bărbat, dar a treia oară nu mai era acolo. O fantomă ce apărea, aşa cum spusese Ben, în locul unde va muri în cele din urmă?

După o vreme, Ross îl atinse pe braţ.

— Focul se domoleşte…

Artificiile denotau o notă de sofisticare pe care sătenii n-o aşteptaseră, şi, pentru următoarele douăzeci de minute, Jeremy şi Ben, Paul Kellow, Horrie Treneglos lansară rachete şi petarde, şerpi, jeturi de scântei şi plesnitori în icnetele, ţipetele şi râsetele privitorilor. La mijloc, focul de tabără se stinse şi aruncă propria-i cascadă de scântei în aerul liniştit al serii.

Jeremy şi Paul mai făcuseră unele artificii, creaţii de-ale lor. În farfurii de metal alcătuiseră un amestec de clorat de potasiu, azotat de stronţiu, pucioasă şi calamină, care produse o lumină strălucitoare ce scăldă întregul decor într-un roşu drăcesc. După ce şi acestea se stinseră, într-un lung oftat şi o explozie de aplauze, se aprinse un alt grup de farfurii ce conţineau dorat de potasiu, clorură de plumb, azotat de bariu, pucioasă şi răşină, iar noaptea deveni de un verde strălucitor.

— Cât de *uimitor* eşti! îi spuse Daisy lui Jeremy. Cum se cheamă

astea?

— Ar trebui să fie focuri bengaleze, dar nu prea se apropie, cred.

— Paul spune că eşti un *geniu*. Mi-a spus despre toate experimentele voastre de la topitoria lui Harvey.

— Paul e afumat. Dar încă e *secret* ce facem noi! N-ar fi trebuit să-ţi spună!

— Clowance ştie?

— *Nu*.

— Deci acum sunt parte din secretul ăsta special! Încântător! Să n-ai teamă, n-o să umblu cu vorba.

— Cred, copilă, că în curând va trebui să fie dezvăluit, dar, pentru moment, dacă nu te superi…

— Fireşte, Paul e fascinat, cu tata care deschide noul drum de poştalion spre Penzance… Crede că există un viitor pentru o maşinărie cu aburi ce va înlocui caii. Tu crezi?

— În zece ani, de ce nu? Jeremy n-avea chef să discute aici despre asta cu ea.

— O să fii inventator?

Jeremy miji ochii, uitându-se iarăşi la dansatori.

— Ah, pfui. Sunt practician. Nu inventator. Încerc să văd viitorul – să şterpelesc cele mai bune idei ale altora.

— O să mă iei odată?

— Unde?

— La pescuit…

— Vrei să zici… la pescuitul *nostru*.

— Fireşte…

— Păi, eu…

— De vreme ce ştiu, l-am rugat pe Paul de câteva ori şi m-a refuzat, că nu-i pentru femei. Mă întreb de ce. Mama ta mi-a spus că ea a mers cu maşinăria aia în Londra – cum se numea? Nu cred că femeilor ar trebui să le fie interzis să se intereseze de cele mai noi idei în mecanică.

Jeremy se uită în ochii ei. Ea îşi trecu vârful limbii peste buze şi îi zâmbi.

— E al naibii de puţin de văzut acum la Hayle, zise el.

— Ce-i acolo?

— Doar piuliţe şi bolţuri.

— Nu, hai, spune-mi!

— Un cazan. Câteva roţi. Un piston sau două. Un cadru făcut în formă de pat. Un coş înalt ce până la urmă o să scoată fum: *puf, puf, puf, puf*.

— Ce nostim!

— Da, e ideea lui Trevithick – ţi-am spus că eu le şterpelesc. În loc să facă aburul să se comprime, e *zvârlit* afară, scăpăm de el.

— Dar maşinăria nu-i încă îmbinată, asamblată?

— Nu. Nici n-o să fie pentru o vreme. Deocamdată, totu-i pe linie moartă, câtă vreme discutăm despre o maşinărie mai obişnuită.

— Dar totuşi aş putea veni?

— Dacă vrei. Dar acum merg oficial la topitorie să discut despre o astfel de maşinărie. Nu mai e nevoie de pescuit. Singurul obstacol acum e un drum de mai bine de treizeci de kilometri de parcurs călare.

— De-abia aştept, spuse ea. Şi să nu crezi că nu pot călări la fel de repede ca tine.

— Ah, ştiu, ştiu. V-am văzut pe tine şi pe Clowance cum goneaţi călare pe nisip. E de mirare că nu v-aţi prăbuşit într-o groapă cu apă.

Ben şi Clowance se apropiară de ei.

— E vremea pentru ultima procesiune înainte de cină. Haide!

Sătenii din jurul focului se luară de mâini, şi Music Thomas şi Sephus Billing strigau: „Un ochi! Un ochi!” Ben şi Clowance îi traseră pe Jeremy şi pe Daisy spre capătul şirului, urmaţi îndeaproape de cei trei Treneglos. Procesiunea se urni din loc, se îndepărtă de fierbintea şi intensa strălucire a focului, răspândindu-se printre copaci, spre Wheal Maiden, înapoi în jurul casei de întruniri a wesleyenilor, coborî dealul spre luminile de la Wheal Grace, unde maşinăria încă zăngănea şi ofta singuratică, iar sala maşinilor se profila pe cerul incandescent al nopţii. Coborâră şi tot coborâră spre reşedinţa Nampara şi spre plajă, croindu-şi drum printre ciulini şi nalbele cele înalte, încă strigând: „Un ochi! Un ochi!” de-a lungul plajei, aproape până la faleza de sub Wheal Leisure; acolo, alegerea la întâmplare a celor doi conducători fiind făcută în acelaşi timp, procesiunea se întoarse într-un semicerc, şi începură cu toţii să se înapoieze încet spre locul unde focul de tabără fumega pe deal.

Trecură de Nampara, peste pârâu, pe poteca împădurită, lăsând Wheal Grace în stânga. În capul drumului, la câteva sute de metri de mâncare, de bere şi de focul ce ardea mocnit, cei doi conducători se opriră şi formară o boltă – un „ochi” –, unindu-şi mâinile pe deasupra capului; şi procesiunea de aproximativ şaizeci de oameni trebuia să treacă pe sub bolta asta. Odată ce treceau, se împrăştiau ca graurii, cu toţii grăbindu-se spre mesele improvizate şi spre doamnele care aşteptau.

Membrii familiei Enys băuseră un pahar de bere şi mâncaseră o chiflă cu şofran împreună cu cei din familia Poldark înainte de a pleca cu cele două fetiţe şi cu dădaca. Înainte de plecare, Caroline îi spuse Demelzei:

— Am veşti proaste. Mătuşa mea Sarah şi-a biruit tendinţa de-o viaţă de a leşina la gândul venirii să mă vadă în acest comitat primitiv. Mi-a scris să-mi spună că o să ajungă aici cam în două sau trei săptămâni. Dar, draga mea, ce anturaj! Nu numai că îşi aduce un

lacheu şi o cameristă, ci şi pe colonelul Hector Webb, care nu-i iese din vorbă! Clowance l-a cunoscut pe colonelul Webb pe când stătea la noi. Mătuşa mea, deşi acum e vizibil mai bătrână, nu poate suporta să fie fără un curtezan.

— Dar doamna Pelham e o persoană încântătoare, spuse Demelza. O să mă bucur s-o văd din nou.

— Fără doar şi poate. Ne vom *baza* pe tine şi pe Ross să ne ajuţi s-o distrăm pe această doamnă, încântătoare (nu neg), dar implacabil orăşeancă. Nu cred că a fost în viaţa ei mai la vest de Basingstoke… Dar, stai, sper că asta nu se va suprapune peste vizita ta la Bowood. Când e?

— La *sfârşitul* lui iulie. Dar încă nu s-a stabilit *nimic*, Caroline. Nici măcar nu ştiu dacă Clowance vrea cu adevărat să meargă. Şi, desigur, dacă vrea, n-avem pe nimeni care s-o însoţească. Din nefericire, nu prea avem rude apropiate.

— Eu credeam că o să mergi chiar tu.

— Ar trebui să lipsesc mai mult de trei săptămâni! Ce-o să facă Ross?

— Ceea ce fără îndoială face când e despărţit de tine atâtea luni în şir. Dar Clowance n-a dat niciun semn despre ce simte ea în legătură cu toate astea?

— Încă nu.

— Atunci, întreab-o. E un privilegiu al mamelor.

— Nu mă necăji. Cum – chiar dacă acceptă să meargă –, cum să merg eu într-o casă aşa mare, amintindu-mi mereu că nu sunt decât o fată de miner?

— Draga mea, ai trecut cu brio prin multe încercări în societate. Doar dacă nu cumva ajungi la uşă purtând o cască de metal cu o lumânare prinsă de ea, nu cred că vor ghici cu uşurinţă, nu-i aşa?

— Tu crezi că e amuzant, Caroline, dar nu-i deloc amuzant. Sunt tot soiul de capcane în care aş putea cădea. Şi nu mi-ar plăcea defel să ştiu că fiica mea se simte stânjenită din cauza mea.

— Mai degrabă tu te-ai putea simţi stânjenită din cauza lui Clowance, care are un clar obicei de a spune lucrurilor pe nume! Serios acuma, trebuie să-i afli adevăratele sentimente. Atunci, dacă vrea să meargă, trebuie s-o duci.

Demelza spuse:

— N-ai putea s-o duci tu, Caroline?

Lumea din jurul meselor era gălăgioasă. Câţiva tineri se întreceau cu alţii, sărind peste foc.

— Doamna Pelham ar face asta imposibil, zise Caroline. Dar, în orice caz, dacă Clowance merge, atunci e drept – e drept pentru ea, dar şi pentru tine – ca tu să fii cea care s-o însoţească.

— Dar ţie îţi *plac* lucrurile astea!

— Şi ţie, dacă ai merge. Şi îţi promit că o să ţi-o dau pe Enid.

— Pe *Enid? Camerista* ta?

— Da. Pe cine altcineva? E imposibil să pleci fără o cameristă. Îţi place de ea, şi ei îi place de tine. Sunt sigură că ar fi bucuroasă să meargă.

— Caroline, ştii că *nu pot* pretinde că-mi place să fiu servită, să stau şi să brodez – şi să mă plimb prin parc şi să vorbesc frumuşel despre ultimul roman al domnului Scott! Acum, că ne simţim mult mai confortabil împreună, cred că Ross ar vrea câteodată să fiu ceva mai rafinată; dar sunt aşa cum m-am născut şi e prea târziu să mă schimb.

— Mă simt uşurată să aflu asta, spuse Caroline.

II

Seara era pe sfârşite. Maldărul de prăjituri şi chifle fusese complet devorat, toate butoaiele de bere golite, mesele rezemate de un vechi perete de mină până când puteau fi duse jos când se lumina de ziuă. Focul, aţâţat din când în când cu crengi de brad sau lemne aduse de valuri, se stinsese, până când nu mai rămăsese decât o grămadă de cenuşă. Majoritatea cartofilor fuseseră copţi (trei pătrimi scoşi cu nerăbdare prea devreme şi mâncaţi, cu icnete şi ţipete, pentru că erau prea fierbinţi şi pe jumătate cruzi). Bătrânii şi copiii, precum şi nobilimea plecaseră la culcare. Dar câţiva dintre cei tineri, adolescenţi şi cei de peste douăzeci de ani rămăseseră ghemuiţi pe vine în jurul rămăşiţelor focului, cu ultimii câţiva cartofi. Şi alţii rătăceau braţ la braţ în întunericul care-i înconjura: iubiţi, perechi care erau la începuturi sau un bărbat şi o fată ce răspundeau unei atracţii de moment. Fireşte, asta nu se întâmpla printre cei mai respectabili, nu printre metodişti, şi fireşte că acolo nu erau cei ale căror mişcări erau ţinute sub atentă observaţie de unul sau altul dintre bătrâni, cu un semn din cap, o şoaptă şi un ghiont ascuns. În ziua ce venea tot satul avea să ştie că Nellie Bunt nu era mai bună decât se ştia, sau că Will Parsons se afişase în cele din urmă, sau că, dacă Katie Carter credea că avea să se descurce cu Music Thomas, trebuia să se gândească mai bine.

Printre cei hotărâţi să rămână până în zori erau prietenii lui Jeremy şi Clowance. Lui Jeremy, după câteva stacane de bere, îi reînvie brusc amintirea dureroasă a ultimei sale întâlniri cu Cuby, şi ar fi plecat bucuros să se culce, dar ceilalţi, râzând şi glumind, îl înveseliră. Horrie Treneglos adoptase propunerea lui Daisy şi, după un timp, se găsiră în faţa porţii cimitirului bisericii din Sawle. Rămaseră afară pe iarbă pentru o vreme, istorisindu-şi poveşti cu stafii şi în general creându-şi o stare de spirit mai potrivită pentru Halloween decât pentru Sânziene. Din locul unde se ghemuiseră, abia de se putea

vedea pătratul turn înclinat al bisericii prin întunericul ce se lăsase peste ţinut, dar, înspre largul mării, scurta noapte avea o nuanţă de indigo şi cobalt, stelele erau palide şi slabe.

Într-o oarecare măsură, se alcătuiseră perechi. Ben era în al nouălea cer, însoţind-o pe Clowance întreaga noapte; şi ea fusese mai afectuoasă faţă de el decât înainte, într-un fel ce sugera faptul că era mai conştientă de el ca bărbat. Jeremy era cu Daisy, şi Daisy făcea progrese. Suferinţa, berea şi îndelungata tristeţe îi dirijau atenţia spre fata asta veselă, care, îşi dădea el seama, i s-ar oferi dacă ar face el prima mişcare. Horrie Treneglos era cu Letitia Pope, cea ştearsă, dar părea că nu-i păsa. Paul Kellow era cu drăguţa de Maud. Paul, care-şi dădea aere de parcă ar fi fost şi el unul dintre moşieri – ceea ce nu era –, îl mituise pe rândaş să aştepte la porţile reşedinţei Trevaunance „pentru a le însoţi pe protejatele lui acasă”. Agneta Treneglos era cu fiul vechilului tatălui ei. Cei doi fraţi mai mici dispăruseră cu două fete din sat.

Nimeni nu ştia cât era ceasul, dar nimănui nu-i păsa. Paul se distra făcând-o pe Maud să se înfioare şi, în acest scop, o împinse în cimitir, unde se aşezară pe un mormânt acoperit de iarbă, şi el îi şopti o poveste înfricoşătoare. Ea îl îmbrânci, dar, după ce râse, pretinse că nu-i fusese frică auzind povestea, doar că buzele lui ce se mişcau pe obrazul ei o făcuseră să se gâdile. Ceilalţi vrură să audă şi ei povestea, şi acum se aşezară pe alte pietre de mormânt, pălăvrăgind şi şoptind împreună.

Ben îi spuse lui Clowance:

— Eu nu prea dau crezare poveştilor ăstora vechi despre cadavre putrezite care se întorc la viaţă. Nu-s nici măcar convins că va fi o altă lume după ce murim, dar, dacă e să fie, atuncea să fie cât mai depărtată de asta. Nu-mi vine a crede că mormintele s-or deschide vreodată.

— Eşti un necredincios, Ben. Însă tu ai fost ăla care a spus că în noaptea de Sânziene sufletele tuturor ies din trupuri şi rătăcesc în locurile unde o să-şi întâlnească sfârşitul, nu-i aşa?

— *Am spus*. Da’ nu-nseamnă că şi cred. La fel de mult ca şi povestea domnişoarei Daisy cu apariţiile ce intră în tinda bisericii arătând cine o să moară în cursul anului. Poveşti de muieri bătrâne, asta crez io cu adevărat. Tu crezi ceva din ele?

Clowance spuse:

— „Căci se petrec în cer şi pe pământ / Mai multe lucruri de câte-a visat, Horaţio…” **[72]**

— Ce vrei să zici?

— E dintr-o piesă pe care am învăţat-o la şcoală, Ben. Toate fetele au vorbit despre asta şi au citat greşit în mod ruşinos.

După o pauză, el zise:

— N-am întrebat niciodată: ţi-a plăcut cât ai stat în Londra?

— Destul de mult. Dar nu-i aer de respirat. Şi prea mulţi oameni să-i miroşi. Şi prea mulţi cai, prea multe prăvălii, prea multe trăsuri, căruţe şi cai şi… ah, totul.

— Ţi-ar plăcea să trăieşti acolo?

— Totu-i aşa ciudat, spuse Clowance. Oamenii nu beau, de fapt, lapte în Londra – e folosit în ceai şi cafea, şi altele, dar *aşa* puţin. Lăptăresele vin dis-de-dimineaţă. Poartă un jug potrivit pentru umerii lor şi sună la fiecare uşă cu cănile lor de lapte şi smântână. Dar, chiar dacă te trezeşti, nu *te* scoli devreme; se pare că nimeni nu se urneşte până la zece, şi chiar şi atunci nu se mişcă mare lucru prin casă. Se face trei sau patru după-masă până când nobilii se înviorează de-adevăratelea – şi apoi o ţin tot aşa până la orele mici ale următoarei dimineţi.

— Ăştia transformă noaptea în zi, spuse Ben.

— Păi, da, când *există* zi. Am fost acolo când era cel mai frig, fireşte, şi toate focurile arzând creau un nor mare pe deasupra. Câteodată, în miezul zilei, abia dacă poţi vedea până în capătul străzii, şi, dacă soarele are vreo şansă să străbată, e galben ca o monedă transparentă de o guinee. Funinginea pluteşte în aer, şi hainele ţi se murdăresc cât ai clipi.

— Cred că ţi-e mai bine în Nampara, spuse Ben.

Clowance căscă.

— Nu sunt sigură ce cred – doar că mi-e somn, asta cred. În curând o să sforăi ca o bufniţă. Totuşi, n-o să mă duc la culcare până-n zori. Cât mai e, ce crezi?

— Poate o oră, spuse Ben cu plăcere. Poate două până când răsare soarele. Dar acum e cel mai întuneric.

Jeremy stătea cu picioarele încrucişate pe o altă movilă, la distanţă, ascultând-o pe Daisy, care istorisea veselă despre o petrecere la care fusese ea în Redruth, unde toţi oaspeţii se costumaseră în animale. Jeremy şi Daisy erau despărţiţi de restul grupului de o înaltă piatră de mormânt pătrată, ridicată în anul bătăliei de la Trafalgar în memoria lui Sir John Trevaunance; de fapt, erau cel mai aproape de poteca năpădită de buruieni ce ducea către biserică. Întunericul, izolarea şi farmecul momentului puneau stăpânire pe tânăr. Daisy era îmbrăcată în alb, cu o pelerină cu trenă peste o rochie uşoară din lână ce îi dădea un aer diafan. Chiar şi pe întuneric, ochii ei strălucitori prinseseră o lucire; avea faţa ovală şi îngustă, vocea – uşoară, încântătoare şi plină de veselie. *Arată* mult mai bine decât Cuby. Era cu mult mai *nestatornică, vioaie, însufleţită*. La *dracu* cu Cuby!

Cu inima cuprinsă de un soi de infern, brusc, Jeremy îngenunche lângă fată, o luă în braţe şi începu s-o sărute. Buzele ei, după un prim suspin mirat, cedară, trupul ei se abandonă; părul ei frumos şi negru

se desfăcu şi i se revărsă pe umeri. Era cea mai încântătoare experienţă sexuală.

După cam un minut, ea îl împinse pe jumătate şi el îi dădu drumul pe jumătate; dar continuau să se ţină în braţe, puţin la distanţă unul de altul.

— Jeremy! spuse ea. Vai, Jeremy! M-ai *surprins!* Nici nu m-am gândit la *aşa ceva!* Nici nu am crezut că tu te gândeşti la asta! Eşti atât de surprinzător – de *uimitor!*

— E noaptea de Sânziene, spuse Jeremy. De ce să fie doar pentru fantome?

Ea se uită sus, spre cer.

— De-acum e deja zi. Cred că e de vreo oră sau mai mult.

Braţele ei erau delicate şi plăcute în mâinile lui. Vântul uşor se potolise şi era foarte linişte.

— M-ai speriat, Jeremy, şopti ea. Aşa… aşa înflăcărat. Aproape că mi-ai învineţit buzele.

— Ah, sper că nu.

— Chiar m-ai *speriat*. Încă îmi bate tare inima. Ia simte tu cum îmi mai bate.

Ea îi luă mâna şi i-o puse pe rochie. Printr-o chibzuită, dar greşită dirijare, ajunse şi se strânse pe sânul ei.

Ea râse încet.

— Nu, *mai jos*. Cred că n-ai nimerit unde mi-e inima.

— Cred că simt bătaia inimii, spuse Jeremy, dar e foarte slabă.

Ea se mişcă din nou încet lângă el, întinzându-şi buzele spre ale lui. În liniştea desăvârşită, era ca şi cum pe lângă ei trecuse un curent de aer rece. Amândoi băgară de seamă şi se opriră. Ochii ei se îndreptară dincolo de umărul lui şi priviră fix, şi spaima luci în ei. El se întoarse încet să se uite. Deşi acum erau doar stelele şi lumina venită de pe mare, ochii lor obişnuiţi cu întunericul putură să distingă detalii din cimitir.

Venind spre ei – aproape plutind –, mergând fără zgomot pe iarbă pe lângă potecă, era Violet Kellow, sora cea bolnavă. Spre deosebire de Daisy, era îmbrăcată în ceva negru, cu o pelerină neagră pe deasupra. Dar mersul ei, faţa ei, lunga mână subţire la gâtul ei erau neîndoielnice. Trecu pe lângă ei, cam la vreo zece metri, mergând spre tinda bisericii.

Urmând-o, în aceeaşi linişte, cu capul lui mare şi roşcat conturat pe fundalul stelelor, era Stephen Carrington.

Capitolul 22

A doua zi, mulţi fură mahmuri în Sawle şi în Grambler. Unii bărbaţi şi-ar fi dorit să nu fi fost şi la fel unele fete, iar bătrânii erau supăraţi pe viaţă din motive mai banale; dar, cu toate astea, toată lumea căzu de acord că fusese o treabă ca lumea, cea mai bună noapte de Sânziene pe care o petrecuseră vreodată.

Întoarcerea lui Stephen Carrington în Sawle deveni subiectul bârfei în sate. Apăruse la crâşma văduvei Tregothnan cam pe la opt seara în ziua de 23. Discutând cu văduva, cu Tholly Tregiris şi cu clienţii lor, aflase toate noutăţile şi, drept răspuns la întrebările lor, le spusese că debarcase la St Ives cu câteva zile în urmă şi spera că putea să locuiască din nou la Will Nanfan până când avea să-şi găsească ceva mai de durată. Aflând că urma să fie o petrecere cu foc de tabără, întrebă dacă putea să se uite şi el. La Sally la crâşmă fusese ca de obicei darnic cu banii. Orice hibe ar fi avut caracterul lui, nu era zgârcit.

Din nefericire pentru ţinta curtării lui – dacă intenţiona să continue –, Clowance văzuse şi ea apariţia lui în cimitir. Şi, oricât de ciudată şi de prevestitoare ar fi fost această apariţie, Clowance nu credea că îi văzuse doar fantoma urmând-o pe Violet spre uşa bisericii.

Pentru Clowance fusese un mare şoc; nu atât moral, oricât de grav ar fi fost; nu atât supranatural, pentru că răceala aceea groaznică a momentului fusese suprimată de o arzătoare furie; ci fizic. Trupul şi spiritul ei tresăriră la vederea lui. Pentru ea era o descoperire, şi, având în vedere evidenta lui necuviinţă, o descoperire înspăimântătoare. Dacă îţi închipui că s-ar putea să fii îndrăgostită de cineva şi el apare, iar apariţia lui confirmă că, oricare ar fi obstacolele şi complicaţiile, nu e indezirabil. Dacă, cu toate astea, el e clar interesat de o altă femeie şi se poate să îi pese sau să nu-i pese absolut deloc de tine, şi *totuşi* întreaga ta fiinţă tresare şi se însufleţeşte când îl vezi din nou, atunci te afli într-un loc plin de primejdii. Chinuită, urăşti şi deteşti însăşi existenţa lui, nu poţi suporta să se vorbească despre el, nu vrei să-l *vezi;* toată dragostea ta e întoarsă pe dos ca un animal cu maţele scoase, şi abia dacă poţi suporta să trăieşti.

În acea noapte, Daisy aproape că leşinase. Construită dintr-un aluat ceva mai puţin neîncrezător decât Clowance, la început îşi văzu sora ca pe acea apariţie ce-i prezicea moartea timpurie; şi, chiar şi după ce se isprăvise totul, nu se putu descotorosi de superstiţia că, oricât de adevărat ar fi că fiinţele care mergeau prin cimitir erau tridimensionale şi făcute din carne şi oase, profeţia apariţiilor lor s-ar putea împlini în anul ce va să vină. Oricât de dornică ar fi fost să-l agaţe pe Jeremy, cele două fiinţe ce lunecau printre mormintele luminate de stele îi ruinaseră ocazia de a-l ispiti să-şi declare sentimentele. Dându-şi seama în parte de asta, Jeremy, care nu era un

naiv în ce priveşte fetele (în afară de Cuby), o plăcuse pe Daisy şi mai tare pentru asta. Privind în urmă, îşi dădu destul de bine seama că era posibil ca propria lui stare de spirit să-l fi adus într-o situaţie delicată din care cu greu ar fi putut ieşi. Acum momentul trecuse. Dar îi părea rău pentru Daisy şi o simpatiza mai tare.

Pe 24 iunie, chiar dacă era noaptea târziu, Jeremy plecă alături de tatăl lui călare spre Truro, unde se întâlniră cu John şi Horrie Treneglos şi redactară documentul legal prin care Wheal Leisure devenea din nou o mină funcţională. În cursul ultimei luni şi ceva, când vremea era uscată, curăţaseră sterilul din mină şi coborâseră mai în adânc, cu zece stânjeni mai adânc decât până atunci, şi folosiseră pompe improvizate acţionate de catâri pentru a împiedica creşterea nivelului apei. Existau clare semne de cupru bun, dar era imposibil să decopertezi minereul fără a bloca filonul fâşie cu fâşie.

Înainte de a se decide definitiv să pornească treaba, fuseseră câteva întâlniri între cei doi tineri şi taţii lor, şi alţii cum ar fi Zacky Martin şi Ben Carter, chemaţi pentru discuţii – deşi Ross se întrebase din superstiţie o dată sau de două ori dacă, în ciuda aparentei lui prudenţe, nu se hotărâse să intre în afacerea asta de îndată ce i se făcuse propunerea. Vederea minei abandonate pe faleză, văzută dinspre Nampara, îl zgândărise doar o idee mai puţin decât atunci când fusese în plină activitate, aparţinând Warlegannilor. Aşadar, acum zarurile fuseseră aruncate.

Notarul, un tânăr pe nume Barrington Burdett, îşi agăţase doar de curând firma de alamă în Pydar Street, dar Ross îl cunoscuse şi îi plăcuse de el, aşa încât la el merseră. Banii investiţi în Wheal Leisure aveau să fie împărţiţi în treizeci şi şase de părţi. Ross şi John Treneglos luau câte cinci fiecare; Jeremy şi Horrie la fel; cele şaisprezece părţi rămase aveau să fie lăsate pentru investiţii din afară. John optase pentru punerea la dispoziţia pieţei libere a unui număr mai mare, dar Ross avea amintiri neplăcute de când se găsise el însuşi în minoritate şi insistase să păstreze deplinul control.

Pentru moment, aveau să anunţe preţul de douăzeci de lire acţiunea, cu douăzeci plătibile în termen de trei luni. Deoarece nici Jeremy, nici Horrie n-aveau bani personali, asta însemna un mare efort pentru cei doi taţi. Warlegganii renunţaseră la drepturile lor pentru patru sute de dolari. Agasantul domn King de la Cornish Bank subliniase că banca trebuia să suporte investiţia domnului John Treneglos, deoarece John, deşi moşier, era mereu falit, dar, cu Ross drept partener la bancă, era greu pentru domnul King să fie la fel de agasant pe cât şi-ar fi dorit.

Luară cina la White Hart, timp în care Jeremy şi Horrie încercară să nu adoarmă, iar John bău prea mult. Ross savură vinul şi rachiul,

dar în general îşi înfrână slăbiciunile când plecară, cu un drum de două ore călare spre casă. De fapt, Ross nu-l simpatiza prea mult pe John. Pe vremuri, el şi Francis se certaseră cu John şi fraţii lui; era o duşmănie între băieţi, şi continuase multă vreme. Bătrânul, Horace, tatăl lui John, fusese un tip vesel şi blând, având ceva dintr-un învăţat grec; dar crescuse o grămadă de băieţi destrăbălaţi, buni călăreţi şi beţivi. Apoi, cam cu douăzeci şi patru de ani în urmă, grosolanul John, care întotdeauna avusese o slăbiciune pentru Demelza, se însurase cu Ruth Teague, care avusese întotdeauna o slăbiciune pentru Ross, şi asta nu înlesnise relaţiile dintre ei. Ruth înclinase să fie răuvoitoare faţă de Demelza, iar John, la un bal de neuitat la familia Bodrugan, ajunsese, se jurase el, la un pas de a o avea pe Demelza în patul lui, fiind împiedicat în cele din urmă de însuşi bătrânul Hugh Bodrugan şi de blestematul ăla de scoţian, McNeil, amândoi urmărind acelaşi lucru.

Mai fusese o întâmplare demnă de menţionat în 1802, când erau la cină în aceeaşi casă şi rămăseseră peste noapte, iar John îi propusese lui Ross să procedeze la un schimb de neveste pentru noaptea cu pricina. La urma urmei, spusese el, era greu la ţară să obţii ceva proaspăt, cu excepţia, ocazională, a vreunei fete din sat sau a unei bibilici din Truro; şi e de la sine înţeles că, oricât de mult ai vrea să stai pe lângă fustele dragii de neveste în criză – şi nimeni, dar nimeni nu putea zice că o dezamăgise vreodată pe mica Ruthie –, puţină schimbare, o altfel de călărire nu făcuseră nimănui vreun rău. Cât despre Ruth, putea pune pariu că n-ar fi obiectat; pentru că, o dată, cu ani în urmă, când se certaseră, o adevărată luptă, şi totul doar pentru că el venise să se culce cu pantalonii de călărie pe el, Ruthie se scăpase zicând că nici nu-i păsa dacă n-avea să-l mai vadă vreodată, atâta vreme cât Ross era la doar câţiva kilometri distanţă peste câmpuri şi dunele de nisip. Şi, în ce o privea pe doamna Poldark, dăduse de înţeles de mai multe ori că-l găsea pe el, pe John, un tip chipeş şi destrăbălat, şi el putea garanta că i-ar oferi cea mai mare satisfacţie. Câteva femei spuseseră, păi, pot să-ţi zic asta, bătrâne, ce au spus câteva femei despre mine cum că sunt ca un vătrai înroşit în foc…

Ross refuzase, apoi urcase scările să-i spună şi Demelzei. Demelza fusese cât se poate de indignată. „Doar ştii că întotdeauna mi-a plăcut de el, Ross. Cum *de-ai putut* refuza? Ia gândeşte-te la ce discuţii am fi putut avea mâine, să comparăm observaţiile!”

Cu toate astea, cu trecerea timpului, pasiunea se stinsese, copiii crescuseră, buna vecinătate într-un district unde vecinii erau puţini îi adusese mai des împreună. Părul blond al lui John devenise cărunt, renunţase la câteva dintre sporturile în aer liber, ochii lui adânciţi în orbite erau arareori complet deschişi, ca şi cum şi-ar fi petrecut prea

mult timp din viaţă cu ochii mijiţi în soare, uitându-se după vulpi. Ruth, înconjurată de copiii ei, venise ocazional în vizită la Demelza şi câteodată chiar o invitase la ceai, să-i ceară sfatul despre Agneta, care era un copil problematic.

Aşadar, acum, Wheal Leisure, mina pe care Ross o deschisese cu mai mult de un sfert de secol în urmă, fiinţa din nou, compania, acţiunile sale şi capitalul incluse aşa cum trebuie într-un document legal, şi cei patru bărbaţi mergeau călare spre casă într-o după-amiază vântoasă şi mohorâtă, deloc prevestită de frumosul răsărit de soare. Călăreau doi câte doi, Horrie şi Jeremy la o sută de metri în faţă.

După o cină copioasă şi o cantitate substanţială de bere, cei doi tineri, deşi foarte mulţumiţi de activitatea de dimineaţă, nu mai aveau absolut nimic să-şi spună. Călăreau din instinct, clipind să-şi alunge somnul. În spatele lor, se discuta mai mult, în special John, deşi din când în când se clătina în şa şi de două ori aproape că-şi pierduse pălăria.

— Dracu' să mă ia, spuse el, parveniţii ăştia. Tipul ăla, King de la banca ta! Mă întreb de ce-l mai ţii. Parc-ar fi fost banii *lui* pe care-i avansa, din comoara lui pitită sub pat. M-aş fi gândit că ai angajat un administrator cu o comportare şi o creştere mai bună la banca ta.

— Nu e exact banca mea, John, zise Ross. Într-adevăr, dacă ar fi fost averea mea de care clienţii noştri ar depinde pentru a avea încredere şi siguranţă, ar apărea imediat o panică şi am trage şi mâine obloanele.

John mormăi şi se legănă:

— Ce-i cu zvonurile astea pe care le-am auzit despre Warleggani? Pe Dumnezeul meu! *Ei* la strâmtoare! Nu pare posibil. Să fiu al naibii, tare aş vrea *să fie adevărat*, pentru toate pagubele pe care le-au făcut omului de rând.

— George s-a vârât nesăbuit în datorii, aşteptând un sfârşit timpuriu al războiului. Aşa că eu cred că a fost o situaţie riscantă. Activitatea bancară înseamnă încredere, la fel de mult ca orice altceva, şi în cele din urmă panica n-a luat amploare prea mare până la sfârşit. Dar rezultatul e asocierea lor cu banca asta din Plymouth. Acum sunt destul de în siguranţă.

— Păi, presupun că aşa am obţinut ieftin mina. N-am crezut niciodată că va merge. M-am dus doar pentru că Ruth şi Horrie m-au bătut la cap.

O vreme, merseră în tăcere.

— Ai ceva probleme cu băiatul tău? întrebă John, arătând cu capul spre siluetele din faţa lor.

Pălăria îi căzu pe ochi.

— Necazuri?

— Să se încurce cu cineva. Eu nu m-am încurcat cu nimeni până

când am pus ochii pe Ruth. Horrie colindă comitatul şi se tot încurcă cu câte cineva. John îşi îndreptă pălăria. Sper că n-o ia prea în serios cu păcătoasa aia de fată Pope. N-au clasă, şi tatăl lor îşi dă atâtea aere. Mă întreb cum de nu pocneşte. Horrie a fost cu ea aseară, nu-i aşa?

— Nu ştiu. Au fost cu toţii la focul de tabără. Cred că Jeremy a fost mai tot timpul cu Daisy Kellow.

— Ha. Păi, nici ea nu-i o partidă prea bună, aşa-i? Deşi cel puţin arată bine şi e bună la pipăială.

Ross se uită la tovarăşul lui de drum şi noul său partener. Ce păcat că nu putuse fi vărul Francis. Wheal Grace îl răpise cu atâţia ani în urmă şi astfel grăbise toate necazurile dintre el şi George Warleggan.

Brusc, spuse:

— Jeremy a fost foarte atras în ultimul timp de una din fetele Trevanion, dar n-a mers.

— Trevanion? Vrei să zici cei din Caerhays?

— Da.

John se uită înspre cer.

— Naiba să mă ia, o să plouă. Nu poţi să ştii niciodată în blestematul ăsta de comitat. Vremea-i capricioasă ca o femeie… Ce a mers rău?

— Cu Jeremy? Nimic. Dar fratele fetei s-a împotrivit. Ştii, maiorul Trevanion.

— Fireşte că-l ştiu. Suntem rude.

— Aha?

— Păi, într-un fel. Verişoara mea Betty s-a măritat cu unchiul lui. Au o casă pe lângă Callington. Betty Bettesworth. Ce nume caraghios, nu-i aşa?

John râse cu poftă, şi pălăria i se bălăbăni din nou.

— Ei bine, maiorul ăsta al tău, Trevanion, s-a împotrivit, şi se pare că el conduce în casă.

— Ah, el conduce fără îndoială. Dar nu e *al meu*, maiorul Trevanion. Îl văd cam de două ori pe an. Obişnuiam să-l văd mai des pe fratele lui când eram la rezervişti. Tu n-ai fost niciodată în asta, nu-i aşa? Fratele lui era, aşa că îl tot vedeam. O blestemată de bătaie de joc, în mare parte.

În câteva minute, aveau să ajungă acolo unde drumurile se despărţeau. Probabil că, dacă l-ar fi invitat, John ar fi venit la ceai, dar în starea în care era…

— Păi, fireşte, spuse Treneglos pierzându-şi scara de la şa şi găsind-o din nou. Înţeleg la ce s-a gândit John.

— Ce? Ce vrei să zici?

Treneglos ridică dintr-o sprânceană auzind tonul lui Ross.

— Păi, nu-i nimic în neregulă cu băiatul, Ross. Dar n-ar dori un Poldark.

Ross spuse pe un ton glacial:

— Înţeleg că gentlemanul i-a reamintit fiului meu că au existat Trevanioni acolo încă din 1313. Din fericire, Jeremy a avut înţelepciunea…

Fu întrerupt de lătratul aspru al lui Treneglos.

— Nu-i asta, omule… Tu mă ştii – îmi ştii familia. Merge în trecut până la Robert of Mortain şi Sir Henry de Tyes. Nu poate fi mai veche de atât. Nu poate fi mai veche *de-atât!* Dar crezi tu că Trevanion ar fi încântat de Horrie ca ginere? L-ar scuipa în faţă! Acuma, pe el nu-l interesează strămoşii, vrea bani.

— Păi, fără îndoială că nu l-ar deranja câte ceva din amândouă…

— Ba nu, nu-i asta. Nebunul ăla e aproape de faliment. Şi-a cheltuit averea pe păcătosul ăla de castel – nu-l poate termina, nu poate nici să plătească lefurile oamenilor, nici să cumpere materialele. Şi pariază la cursele de cai. Păi ce, vinde pământ de ani în şir. Acum doi sau trei ani, cumnatul meu, tipul ăla, bancherul din St Austell, a cumpărat trei parcele de la el, lângă Tregony, la St Erme şi la Veryan. A făcut ipoteci în stânga şi-n dreapta, a vândut lucruri pe care familia le avea încă de pe vremea lui Bosworth. Acum se dă de ceasul morţii. Dacă şi-ar putea mărita una din surori cu un bărbat bogat care să-i dea o mână de ajutor, nici nu i-ar păsa ce obârşie are. Dă-i lui Jeremy douăzeci de mii de lire şi va fi cel mai bine-venit pretendent din Anglia!

În faţă, cei doi tineri se opriseră la bifurcaţia drumului. La stânga, o luai către Killewarren, unde locuiau Dwight şi Caroline Enys; la dreapta, treceai pe la marginea pământului lui Bodrugan, înainte de a face un mare ocol pe după satul Mellin, să ajungi la reşedinţa Mingoose.

John Treneglos bâjbâi după frâie şi râse.

— Oricum, nu s-a terminat lumea cu ea, Jeremy are de unde s-aleagă. Nu-i bine să te priponeşti prea de tânăr. Eu eram aproape de treizeci de ani înainte ca Ruth să mă agaţe. Oricând crezi că una dintre fetele mele – Agneta, Faith sau Paula – e destul de bună, dă-mi doar de ştire! Şi poate că Jeremy o să facă bani cu timpul, ei? Se spune că-i un adevărat geniu.

— Cine, Jeremy?

— Da. Aşa spune Horrie. Merge de câteva ori pe săptămână la topitoria lui Hayle să înveţe despre aburul sub presiune. Aşa zice Horrie. S-a oferit să meşterească motorul, nu-i aşa? Să-l proiecteze, mai mult sau mai puţin. E plin de idei, zice Horrie. Ce-ai făcut tu sau eu? Ai habar ce-nseamnă un cazan? Al naibii să fiu dacă *eu* ştiu. Mă-ndoiesc că Horrie ştie prea multe, dar a fost acolo cu Jeremy, şi Paul Kellow ăla, şi tânărul Ben Carter – au fost de-acuma de patru ori în blestemata ta de barcă de pescuit. Se pare că Jeremy o face de mai mult de un an. Dar sigur că tu ştii totul despre asta. Şi… şi spune-i

băiatului… spune-i băiatului din partea mea că sunt destule fuste cu volănaşe de ridicat pe lumea asta şi fără să dea târcoale gălbejitelor ălora de surori ale lui Trevanion.

II

Nu exista vreo potecă sau drum care să meargă direct la Nampara, dar, sărind câteva garduri vii joase şi traversând cu piciorul o gârlă înspumată, puteai ajunge pe o landă accidentată ce ducea spre Gatehouse şi de aici spre pământul lui Poldark.

Jeremy îşi alungase pe moment somnul şi nu mai avea atâtea gânduri morbide. Durerea lui în legătură cu Cuby era exact de partea cealaltă a unui zid pe care şi-l construise cu trudă; era fragil şi se putea dărâma la cea mai mică apăsare, dar pentru moment se concentră asupra minei şi asupra muncii pe care o presupunea documentul semnat în prezenţa lui Barrington Burdett în această dimineaţă. Şi, când mintea i se îndrepta spre probleme mai personale, se gândea la noaptea trecută şi la emoţia puternică pe care o simţise dezmierdând şi sărutând altă fată. Şi ştia că o putea face din nou în orice clipă ar fi vrut. Şi poate data viitoare n-avea să mai existe vreo apariţie care să-i oprească de la a merge ceva mai departe. Şi mai departe. Şi mai departe. Avea de explorat trupul unei fete frumoase în întregul lui.

Lângă el, tatăl lui era tăcut, dar, de vreme ce Ross nu fusese de fapt niciodată un bărbat vorbăreţ, afară doar dacă era stimulat de prezenţa soţiei lui, Jeremy nici nu îşi bătea capul cu asta.

Brusc, Ross spuse:

— Ai lăsat să se-nţeleagă de mai multe ori că vrei să proiectezi motorul pentru mină.

— Da, tată.

— Şi eu am amânat mereu problema, spunându-ţi că n-avea rost să discutăm asta până când nu se negociau celelalte două. Ei bine, acum s-au negociat.

— Da, tată.

Ross se uită la fiul lui, măsurându-l îndelung din ochi.

— Înţeleg că ai întreprins nişte studii deopotrivă practice şi teoretice în construcţia de motoare.

— Cine ţi-a spus asta?

— Chiar tu. Când am discutat întâia oară.

Jeremy spuse evaziv:

— Eu am spus? Ah, da, desigur. Am uitat.

— Cu acea ocazie îţi aminteşti că eu am spus că va trebui să fiu convins de aptitudinea ta de a proiecta un astfel de motor, înainte de a cădea de acord asupra acestui subiect. Evident, o singură eroare ne-ar

costa mai mult decât am economisit nefolosind unul dintre mecanicii certificaţi.

— Da, ai spus şi asta.

— Şi?

— Sunt întru totul de acord, sir. Se pune problema dacă, după discuţii, vei fi convins că merită riscul.

— Poţi să mă convingi că merită?

— Pot să încerc… Jeremy ezită. Cred că cel mai bun lucru este dacă îţi aduc un plan, un proiect. Poate că nu vei voi să spui da sau nu fără o a doua opinie. Dar sunt gata să accept şi asta.

Continuară să meargă înainte călare. Ross spuse:

— Cum de ai ajuns să ştii aşa multe?

Jeremy ezită.

— M-au interesat motoarele de mină încă de când am putut merge pe picioarele mele.

— Ah, da, asta într-un sens general. Dar…

— La asta am primit sfatul lui Peter Curnow. Şi al lui Aaron Nanfan, care, aşa cum ştii, a fost douăzeci de ani mecanic la Wheal Anna. Şi, desigur, am discutat propunerea cu domnul Henry Harvey din Hayle. El a făcut câteva propuneri proprii. Nu-i doar… un moft.

— Nici n-am crezut aşa ceva.

Jeremy luptă cu propria-i reţinere de a vorbi despre lucruri care înainte fuseseră secretele lui.

— Doctorul Enys… unchiul Dwight… m-a ajutat şi el.

— Dwight? Cum Dumnezeu?

— A cumpărat *Enciclopedia* lui Rees imediat ce a apărut. Am împrumutat-o cu regularitate de la el.

— Am auzit de ea – nimic mai mult.

— Doctorul Abraham Rees o publică. Nu e completă, dar sunt multe articole ce s-au dovedit utile.

— Nu te-am văzut niciodată citindu-le.

— Le citeam sus, în pat. Era… mai uşor să mă concentrez acolo.

Ross îl studie pe fiul lui.

Jeremy spuse:

— Am citit şi alte chestii, desigur. *Un tratat de mecanică* şi un capitol separat din el *O relatare despre motoarele cu abur* a fost publicat independent cu doi ani în urmă. I-am scris doctorului Gregory – autorul. De atunci ne scriem regulat. De asemenea, i-am mai scris şi domnului Trevithick de câteva ori.

— Ai fost foarte secretos cu toate astea, spuse Ross.

— Îmi pare rău…

— L-ai văzut pe Trevithick de când s-a întors?

— Nu. Am mers acolo de două ori, dar, din nefericire, nu era acasă. Cu toate astea, l-am văzut pe domnul Arthur Woolf.

— Woolf?

— Am pomenit despre el, îţi aduci aminte. M-am dus la el, şi a fost foarte binevoitor. Cu sfaturi şi indicaţii. La început, eu… Să-ţi mai spun?

— Bineînţeles.

— Cu câteva luni în urmă, m-aş fi gândit să proiectez un motor pe principiul cilindrului pompei domnului Trevithick. Se pare că simplifică construcţia şi reduce semnificativ numărul componentelor. Încă cred că e o idee strălucită; dar domnul Woolf m-a convins – şi un anume domn Sims din Gwennap, pe care, de asemenea, am avut ocazia să-l vizitez şi care are poate cea mai mare experienţă practică dintre toţi; amândoi cred că e prea simplificat, că va fi o frecare excesivă pe piston de la expunerea constantă la aer şi că va fi prea mare pierderea de abur din cauza lipsei unui condensator. Ţinând cont… Tată, mă urmăreşti?

— Puţin, da.

— Deşi amândoi sunt rivalii domnului Trevithick, îmi dau totuşi seama că există prea multă greutate în argumentele lor pentru a le ignora. Aşa că sper să proiectez un motor ceva mai tradiţional, dar cu abur de înaltă presiune şi toate îmbunătăţirile care au fost încercate şi verificate.

— Domnii aceştia ţi-au permis să le foloseşti ideile?

Jeremy râse scurt.

— Fără doar şi poate. Amândoi erau foarte apropiaţi. Dar amândoi au motoare în funcţiune ce pot fi studiate; şi mă tem că m-am folosit de numele tău prezentându-te drept un influent proprietar de mină.

— Cu alte cuvinte, ei credeau că tu urma să le dai o comandă să proiecteze motorul?

— Nu ştiu exact ce au crezut. N-am făcut niciodată aşa o ofertă. Ne-am despărţit în termeni amicali.

— Şi nu există vreun brevet pe care să-l fi încălcat?

— Nu… Am acceptat să-i plătesc domnului Woolf un onorariu de consultanţă. Dar, după toate probabilităţile, n-o să fie mare. Continuară să meargă. Începu să plouă. Jeremy spuse tăios: Dar când o să vină vremea să dau comanda, o să accept să nu execut propriile mele proiecte, dacă, după ce le-ai studiat cu atenţie, n-o să ai o părere bună despre ele – sau dacă preferi să nu rişti. Sunt la fel de preocupat de succesul acestei afaceri ca toţi ceilalţi.

— Cine e ăla care vine dinspre Wheal Grace? întrebă Ross.

— Dumnezeule… e Stephen Carrington! Îţi aduci aminte că ţi-am spus că a apărut azi-noapte?

— Îmi amintesc foarte bine.

— Mă întreb dacă vine dinspre Nampara.

Vremea părea că nu-i atenuase buna dispoziţie pe când se îndrepta

către ei. Zâmbi, făcu semne cu mâna şi sări o poartă, să se alăture cailor.

— Jeremy! Ne-am întâlnit chiar la ţanc! Speram să fii la mină.

— Stephen. Mă bucur să te văd. Îşi strânseră mâinile. Jeremy ar fi descălecat, dar Stephen fu repede alături de el. Nu. Am fost în Truro. Tată, îngăduie-mi să ţi-l prezint pe Stephen Carrington. El este tatăl meu, căpitanul Poldark.

Şi ei îşi strânseră mâinile. Stephen avea o mână puternică – strângea aproape prea tare.

— Am auzit multe despre dumneata de la familia mea, zise Ross amabil.

— Ceea ce n-aţi fi auzit, spuse Stephen, dacă nu era fiul dumneavoastră. Când Ross se uită întrebător spre el, acesta adăugă: Am fost scos din apă ca un hering agăţat în undiţă. Jeremy mi-a salvat viaţa.

— Dramatic, dar nu în întregime adevărat, spuse Jeremy. Erai într-o condiţie proastă, dar stăteai pe o plută pe jumătate scufundată. Tot ce-am făcut noi a fost să te mutăm pe un vas mai solid şi să te aducem la mal.

— După care doamnele de la Nampara m-au îngrijit până când am putut să-mi port singur de grijă. Sir, oricum aţi privi-o, vă sunt tare îndatorat.

— Ei bine, fără îndoială o să găseşti un mod de a te achita de datorie, spuse Ross. Eşti iarăşi în vizită pe aici?

— Am promis să mă reîntorc, sir. Mi-am promis mie – dar şi altora. Însă depinde de mai multe aspecte dacă o să fie pentru un timp mai lung sau mai scurt.

— Ai venit acum de la Nampara? întrebă Jeremy.

— Nu. M-am gândit că ar fi mai cuviincios să văd dacă stăpânul casei e acolo şi, pentru că nu-l cunosc, că ar trebui să-i cer permisiunea mai întâi.

— Doamne, Dumnezeule, ce atent eşti, spuse Ross. Bineînţeles că poţi veni la Nampara când vei voi. Dar apreciez politeţea dumitale.

Oare aşa să fie? Păi, era amabil în mod voit. Sau oare tânărul îi cerea, de fapt, indirect voie să-i facă curte lui Clowance?

— Mulţumesc, sir. Am auzit că se deschide o altă mină, Jeremy. Dacă vin mâine înainte de amiază, ai putea să mi-o arăţi?

— Poţi s-o vezi de aici. Până acum n-am făcut mai mult decât să curăţăm vechile lucrări şi să forăm câteva puţuri de încercare la o adâncime mai mare. Următorul pas e să construim un motor.

Stephen se uită într-acolo prin ploaie. Coama deasă de păr aduna picături de apă, dar în cea mai mare parte păreau a se scurge de pe el ca şi cum avea pe păr un ulei natural asemănător cu cel de pe penele unei raţe.

— Ce ştiu eu despre mine nu mi-ar permite să mă iei drept consilier, dar îmi place să mă interesez de tot soiul de chestii noi.

— Vino la unsprezece, spuse Jeremy, şi după aceea rămâi să mănânci ceva cu noi.

Stephen se uită, aşteptând, spre Ross, care zâmbi şi îşi atinse calul, mergând mai departe.

— Atunci, o să vin bucuros, spuse Stephen.

III

Cam tot atunci, Demelza se apropie de Clowance, care repara o ruptură la jupon, unde se agăţase într-un rug cu o noapte înainte. Discutară pentru câteva momente despre petrecerea din noaptea de Sânziene, fiecare din ele evitând cu grijă să spună ceva despre reîntoarcerea lui Stephen Carrington. În cele din urmă, Demelza zise:

— Clowance, trebuie să răspund la scrisoarea asta de la Lady Isabel Petty-Fitzmaurice. S-o mai amân chiar şi numai o săptămână ar fi nepoliticos…

Fata ei continuă să coasă.

— Clowance…

— Te-am auzit, mamă, dar ce-o să răspunzi?

— Doar tu poţi spune asta.

— Cel puţin ai putea să mă ajuţi. Ce înseamnă o acceptare – că iau în serios avansurile lui Lord Edward? În cazul ăsta…

— Îmi închipui că înseamnă că o să petreci două săptămâni la reşedinţa Lansdowne. Îmi închipui că nu-nseamnă nimic mai mult. Dacă Lord Edward e cât de puţin atras de tine, fără îndoială că o să-l ajute să decidă cât de mult. S-ar putea să te ajute şi pe tine să te gândeşti cât de mult sau cât de puţin îl placi. După cum ştii, eu n-am fost niciodată în viaţa mea într-o situaţie ca asta, aşa că cu greu aş putea să-ţi dau un sfat cum se cuvine. Dar e… e o vizită amicală. Nu trebuie să înţelegi nimic mai mult de atât.

Clowance întoarse fusta pe dos.

— Ştii că nu prea mă folosesc de cusăturile dichisite pe care le-am învăţat la doamna Gratton? Os de peşte, cruciuliţe, cusături în spatele acului. M-aş fi putut foarte bine lipsi de ele. Îşi ridică privirea. E bine aşa?

— Corect. Dar mai ai o gaură în celălalt tiv.

— La naiba, spuse Clowance.

— Nu-i o expresie pe care mă aştept s-o aud de la tine în Bowood.

— De asta mi-e frică şi mie! Mamă, cred că ar fi cu totul nepotrivit pentru mine să mă duc. Lord Edward e un tânăr agreabil. Nu-i prea arătos, dar foarte agreabil. Cumsecade, cred. Şi foarte onorabil. Tata are o părere foarte bună despre familia lui. Şi tu ştii că tata n-are o

părere prea bună despre multe familii ca a lui. Dar există două lucruri împotriva plecării mele acolo; şi tu trebuie să le ştii pe amândouă! În primul rând, de ce fratele mai mic al unui marchiz să dea atenţie unei tinere necunoscute dintr-un comitat îndepărtat cum e Cornwall şi care n-are nici bani, nici moşii, nicio poziţie în societate? Toată familia lui ar fi complet împotrivă! Probabil m-aş alege cu o evaluare, cu nişte priviri reci, nişte pufneli pe la spate dacă m-aş duce în Wiltshire! În al doilea rând, nu ştiu dacă mă atrage în felul ăsta…

Demelza se duse la fereastra dormitorului şi privi la picăturile de ploaie care se adunaseră pe margine. Se grupau, furişându-se una spre cealaltă ca nişte soldaţi aliniaţi, apoi una câte una cădeau, ca soldaţii sub focul duşmanului.

— Cred că trebuie să uiţi tot ce-ai zis la primul punct. *Totul*. Cât despre poziţia ta, adu-ţi aminte că tatăl tău a devenit cunoscut în lumea largă. S-ar putea foarte bine să fie mai apreciat în Londra sau în Londra vieţii parlamentare – chiar mai mult decât este aici. Mintea Demelzei fu cuprinsă de gânduri teribile pentru câteva clipe, când ea îşi aduse aminte de aroganţa intolerabilă a maiorului John Trevanion. Tatăl tău a fost apropiat de domnul Canning, de domnul Perceval şi de mulţi alţii. Nu e un nimeni şi, pentru că nu e, nici tu nu eşti. Şi ia uită-te, cine a trimis invitaţia? N-am cerut-o *noi*. A fost trimisă de mătuşa lui, care, din cauza morţii mamei lui, i-a fost ca o mamă. Tu mi-ai spus asta. Aşa că eu cred că ar trebui să uiţi *cu totul* acele prime gânduri. Cât despre faptul că nu ştii dacă Lord Edward te atrage „în felul ăsta", ai putea să discuţi despre asta în fel şi chip. S-ar putea zice că, deoarece n-ai nimic de pierdut, o să-ţi placă vizita mai mult decât dacă ai avea. Sau fireşte că ai putea crede că – fiind aşa sinceră cum eşti – n-ai putea să-ţi ascunzi eventualele sentimente pe care le-ai avea şi ar trebui să-i explici foarte curând că nu te atrage. Dacă simţi aşa, atunci n-ar trebui să mergi – într-adevăr, nu trebuie să mergi, pentru că ar fi necuviincios şi nepoliticos să te comporţi astfel.

— *Tu* ai vrea să mergi? întrebă Clowance.

— Nu!

— Dar ai merge să mă însoţeşti?

— …Da.

— Am fi o pereche simpatică.

— Am încercat s-o conving aseară pe Caroline că, dacă tu o să te duci, să meargă ea în locul meu.

— Şi ea ce-a spus?

— Că doar eu sunt cea îndreptăţită.

Clowance muşcă bumbacul dintre dinţi.

— Ar costa destul de mult. Ar costa prea mult, pentru că n-am putea să ne ducem desculţe.

— Mă bucur să văd că de data asta ţi-ai pus ciorapi… Clowance,

nu te gândi la lucrurile fără importanţă: dacă eu vreau să mă duc sau cu ce să ne îmbrăcăm. Tu trebuie să hotărăşti gândindu-te doar la ceea ce contează.

Clowance oftă.

— Da. Bănuiesc. Păi, mamă…

— Da?

— Lasă-mă până mâine. Încă o zi. Promit cinstit să spun da sau nu în douăzeci şi patru de ore de-acum încolo.

— Foarte bine.

— Şi, mamă…

Demelza se întorsese să plece. Clowance zâmbi pentru prima dată în ziua aceea.

— Mulţumesc.

IV

Stephen veni în vizită a doua zi şi, împreună cu Jeremy, merse spre Wheal Leisure. Burniţa încetase din nou, era cald şi apăsător, cu soarele ce străpungea norii albi şi buclaţi ca o perucă de judecător. Marea foşnea şi murmura pe când traversau plaja.

Era, spusese Stephen, prima dată când mergea la o mină şi în scurt timp se săturase.

— Doamne, nu m-aş face miner pentru tot aurul din Indiile de Est! Când cobori, parcă te apasă stâncile din toate părţile. Şi-s gata să se prăvălească! Asta-i ce mă înspăimântă. E ca şi cum pământul n-ar face decât să respire mai des, şi eşti prins la-nghesuială pe vecie – sub tone de stânci în cădere!

— Asta se-ntâmplă doar când eşti mort, spuse Jeremy, ale cărui gânduri rătăceau din când în când către o fată pe care o sărutase cu două nopţi în urmă în cimitir.

— Păi, nu şi când sunt în *viaţă*, mulţam fain. Mie dă-mi marea, vântul şi ploaia. Mai degrabă aş înfrunta o furtună zdravănă într-o goeletă găurită!

— Ce s-a-ntâmplat cu *Philippe* până la urmă?

— A trebuit să-mpart câştigul cu văduva căpitanului Fraser. Ce mai zgripţuroaică bătrână era şi asta! A încercat să-mi facă proces pentru tâlhărie. Dacă ar fi avut ocazia, m-ar fi acuzat pe *mine* că l-am omorât pe bătrân – şi nu francezii! Dar în cele din urmă am ieşit din treaba asta cu ceva bişatri în pungă. I-am ascuns pentru moment sub podeaua din dormitorul lui Will Nanfan. Acuma, caut ceva investiţii folositoare care să-mi dubleze capitalul.

— Şi ai venit aici să cauţi? întrebă Jeremy.

Stephen râse.

— Păi, da, poate. Tu ştii de vreo investiţie de asta?

— Nu acum.

— De-adevăratelea, Jeremy, m-am întors pentru că am vrut să mă întorc. Simt o mare atracţie. Voi, toţi ăştia din Cornwall, sunteţi foarte cumsecade şi prietenoşi. Nu prea am avut parte de o asemenea prietenie vreodată. Familia ta în special…

Se aşezară pe marginea falezei, ce aici nu era înaltă. O potecă îşi croia calea prin nisip şi stânci în jos, spre plajă. Deşi era o zi liniştită, marea era maiestuoasă, prăvălindu-se peste ea însăşi în munţi de brizanţi albi ce se făceau şi se refăceau continuu.

Stephen zise:

— Cerul liber e pentru mine, fără-ndoială. Uite-te la mare! Cât e de măreaţă, nu-i aşa? Ştii ce fel de investiţie aş vrea?

— Încă o barcă?

— Ai ghicit. Dar nu doar un lugher ca *Philippe*. Ceva de mărimea goeletei pe care am fost când ne-au abordat francezii.

— Asta ar costa o groază.

— Ştiu. Cu mult mai mult decât am eu acum. Dar tu-mi spui mie acum de mina asta, Wheal Leisure asta, unde ne-am târât ca nişte cârtiţe oarbe. Voi toţi aveţi acţiuni. Tatăl tău, tu, Treneglosii ăia şi alţii. Ce-aş vrea eu e să cumpăr o navă în felul ăsta. Pe participaţii. Eu un sfert, tu un sfert; Paul dacă are ceva bani…

— N-are. Nici eu n-am!

— Ah, ce păcat! Dar ai fi împotriva să ai ceva?

— Cu siguranţă nu.

— Îţi spui io, Jeremy, ăsta-i felul în care lucrează mulţi corsari. Negustorii respectabili pun banii jos; angajează un căpitan; el angajează echipajul. Şi o tulesc în căutarea aventurii. Tot ce-i străin e de prăduit, după lege. După aia, dacă prinzi o pradă mare, echipajul primeşte o parte şi negustorii iau restul. Ştiam un căpitan care până la urmă a făcut atâţia bani, că a răscumpărat toate părţile investitorilor lui.

— Corsari. Hmm.

— Totu-i permis în război. Ştii asta. Oricum, asta mi-ar plăcea să fac. Dacă o să dau chix, poate că o să mă fac miner!

Jeremy râse.

— Serios… în cazu-n care cauţi investitori, n-ai avea o şansă mai bună să-i găseşti în Bristol?

— Am încercat. Dar n-a fost să fie. Zgripţuroaica aia, văduva căpitanului Fraser… A otrăvit minţile oamenilor. A răspândit poveşti. Zvonuri mincinoase despre mine. Unii au crezut-o, au zis că nu-s de încredere. Aşa că mi-am amintit de prietenii mei din Cornwall şi n-am mai încercat în altă parte.

— Falmouth ar fi locul tău din Cornwall, nu aici. Aici nu-i nimic. Nici măcar n-avem un port.

Stephen spuse:

— Sunt bani buni de făcut, Jeremy. Mulţi bani. Bani din recompense. Câtă vreme mai e război. N-o să ţină o veşnicie.

— Sper că nu.

— Şi eu. Dar trebuie să admiţi: războiul e o chestie urâtă, dar e un moment al oportunităţilor – pentru oameni să urce, să facă bani, să tragă cât mai *multe* foloase. Dacă ai face nişte chestii în vreme de pace, pentru asta te-ar spânzura. În vreme de război însă, ţi se spune erou…

Jeremy nu răspunse, gândindu-se la problemele lui, ce-i creau o amară nemulţumire. În ultimele câteva săptămâni, visase să obţină o bruscă celebritate – să atace un fort în Franţa, aşa cum făcuse tatăl lui – sau să se înroleze în armată şi să obţină o promovare rapidă; ori să devină groaznic de bogat cu Wheal Leisure şi să-şi poată cumpăra un titlu. Atunci ar fi mers într-o zi la Caerhays şi ar fi cerut s-o vadă pe Cuby…

— Stephen.

— Da?

— În ziua aia când ne fugăreau vameşii. Te-ai poticnit intenţionat?

Stephen ezită, apoi rânji.

— Într-un fel, Jeremy. Deşi chiar mi-am scrântit glezna. M-am gândit că era singurul fel în care aveam şanse să salvez lugherul.

— Aha…

— Să ştii că am venit să te caut pe lângă ţărm.

— Da, ştiu… L-ai văzut cumva pe al treilea vameş când ai făcut cale-ntoarsă – ăla pe care l-ai doborât?

— Da. Stephen râse. L-am doborât din nou – păzea lugherul.

— Ah, da?

Jeremy se uită pieziş la prietenul lui. După câteva clipe, Stephen spuse:

— Nu aveam de ales. Era acolo, lângă debarcader. Nu-şi găsise muscheta – vezi tu, i-o aruncasem eu în tufişuri –, dar stătea acolo cu cuţitul, uitându-se după tovarăşii lui. L-am văzut eu înainte să mă vadă el pe mine, şi am venit pe cealaltă parte a debarcaderului. Era leşinat – abia se mişca – atunci când am plecat.

— Ah, spuse Jeremy.

Stephen se uită la prietenul lui.

— Oricum, era un joc de noroc, nu-i aşa? Dacă puteam să-i fentez şi să scap. Poate că celorlalţi le venea ideea să mă urmărească pe mine în loc de tine, când m-am întors.

Jeremy râse.

— Bănuiesc că da.

Se lăsă tăcerea. Stephen spuse:

— Păi, ştiu ce-aş avea chef chiar acum: să înot.

— N-aş zice nu. Dar să faci bine să stai pe lângă mal azi. Nu-i bine

să te pui cu hula asta.

Coborâră poteca abruptă şi alunecoasă, intrară într-o peşteră şi se dezbrăcară. Stephen avea picioarele cam scurte pentru înălţimea lui, dar altfel era superb clădit. Pe piept avea un păr fin şi blond ce se îngusta până la un punct la buric. Avea două urme de răni, una pe coapsa dreaptă şi una pe coaste. Cea de-a doua părea recentă.

— E de la vameş? întrebă Jeremy arătând cu degetul.

— Ce? Ah, da. Şi-a lăsat urma.

Alergară goi spre mare şi fură înghiţiţi de ea. Fără a ţine seama de avertizarea lui Jeremy, Stephen se afundă în primul brizant şi apăru dincolo de el. Înotă spre al doilea, fu întors cu faţa în sus şi apăru la suprafaţă râzând şi scuipând. Un alt val îl înghiţi. După ce fu răsturnat o dată, Jeremy înotă cu uşurinţă spre el, evitând valurile mari, înotând pe crestele lor sau alunecând în pântecele lor, înainte de a se sparge. Dintr-odată, se simţi bucuros că Stephen se întorsese. În ciuda puternicei atracţii sexuale faţă de Daisy Kellow, de fapt nimic nu-i îndepărtase neagra durere din inimă. Nici munca, nici jocul, nici mâncarea, nici băutura, nici plăcerea. Poate că, pentru puţin timp, Stephen îl putea vindeca. Atitudinea lui faţă de viaţă, plină de iniţiativă şi complet lipsită de prudenţă, era prin ea însăşi tonică. Dacă te aflai în tovărăşia unui bărbat căruia nu-i păsa nici cât negru sub unghie de ceva, te făcea a avea aceeaşi atitudine.

Erau în mare de douăzeci de minute. Apa era încă rece pentru perioada în care se aflau, dar mişcarea îi era aşa de agitată, încât ieşeai încălzit. Iar aerul umed şi fierbinte îi uscă pe când alergară vreo doi kilometri în sus şi în jos pe plajă. Se prăbuşiră la intrarea în peşteră, gâfâind şi râzând, pentru că tocmai le evitaseră pe Beth şi pe Mary Daniel, care mergeau pe urma fluxului culegând ce lăsase acesta în urmă. Amândouă femeile ar fi fost un pic indignate la vederea lor.

Una dintre razele de soare străbătu învelişul norilor şi căzu pe cei doi tineri, şi amândoi îşi traseră nădragii şi se puseră pe spate în nisip, desfătându-se cu căldura.

— Ştii tu, asta-i viaţă, Jeremy, zise Stephen. Eşti cel mai norocos dintre oameni, nu-i aşa?

— Oi fi?

— Să te *naşti* aici, lângă marea asta şi într-o casă unde-s destui bani. Nu eşti bogat, dar nu duci lipsă de nimic. Gândeşte-te cum te trezeşti în fiece dimineaţă de când te-ai născut şi te uiţi înspre mare, nisip, faleză. Nu-i nimic murdar, urât sau necinstit în toate astea. Tot ce ai îs lucruri *curate:* soare şi ploaie, şi vânt, şi nori tineri ce se fugăresc de colo-colo. Dacă aş avea şaptezeci de ani de viaţă, n-aş vrea nimic altceva decât să mi-i petrec pe toţi aici!

— După câţiva ani, s-ar putea să te plictiseşti şi să vrei să pleci. Tu n-ai o fire liniştită, să ştii. O să vrei să pleci să te lupţi cu toată lumea

asta.

Stephen se lăsă pe spate şi se sprijini în mâini.

— Cine ştie? Poate. Dar, când stau să mă gândesc la viaţa mea… Ah, a fost şi mult mai rău; am lucrat la o fermă, m-au învăţat să citesc şi să scriu. Dar nu crezi că firea îţi e formată de felul în care trăieşti? A mea a fost o neîntreruptă luptă – am avut de luptat să supravieţuiesc, câteodată a trebuit să înşel şi să mint. Cine ar vrea să înşele şi să mintă pe-aici?

— Se pare că există o mică parte din aşa ceva chiar şi pe aici.

— Poate că nu-i în firea omului să fie fericit. Doamne, dacă aş avea ocazia, aş face o încercare aici.

Nişte păsărele ciripeau în fundul peşterii. Brusc, Stephen spuse:

— Şi ce mai face domnişoara Clowance?

— Destul de bine, cred.

— O să aibă o părere proastă despre mine?

— Pentru ce?

— Pentru ce s-a întâmplat alaltăieri.

— Fără-ndoială că o să-ţi poţi da seama la cină.

— A vorbit mult despre mine?

— Din când în când.

— Vreau să zic… de când ştie că m-am întors.

Jeremy îşi curăţă nişte nisip de pe piept.

— Stephen, nu ştiu ce sentimente ai tu faţă de Clowance şi nici pe ale ei faţă de tine nu le ştiu. Nici măcar nu ştiu dacă sunt de felul care ar lua… ar lua în nume de rău că te-a văzut împreună cu Violet Kellow în noaptea în care te-ai întors. Dacă toate astea sună cam complicat, îmi pare rău. De ce nu…

— Aşadar, m-a văzut. Sau i-a spus cineva?

— Te-a văzut. Te-am văzut şi eu.

Stephen oftă.

— *Păcat*… Tu mă ştii, Jeremy. Chiar fac lucruri din repezeală. La fel cum am intrat acuma în apă. Nu mă codesc. Poate că nu gândesc îndeajuns. Dar aşa stau lucrurile. După aia, mă blestem că sunt aşa repezit. Să ştii că-i adevăru' gol-goluţ că, atunci când am ajuns în Grambler acu' două nopţi, primu' meu gând a fost că tre' să mă duc să-i văd mai întâi şi mai întâi pe alde Poldark. Cine n-ar face-o? Nu-i ceva firesc? Voi aţi fost prietenii mei adevăraţi. Dar, după aia, am stat şi m-am gândit dacă să mă ivesc aşa la uşa voastră, m-am gândit, fără să am unde să-mi pun capul? Ar fi apărut că mă aştept să mă găzduiţi *voi*. Aşa că am mers mai întâi la Nanfan, şi acolo am aflat de focul de tabără. „Bine", mi-am spus, „mă duc la Nampara şi văd dacă îs acolo Jeremy şi Clowance şi pot să merg cu ei la foc." Aşa că am mers cu procesiunea, dar am tăiat-o de acolo când v-am văzut pe *toţi*. Tu erai cu Daisy Kellow, şi domnişoara Clowance era cu tipu' ăla, cu Ben

Carter, şi toţi aveaţi câte o pereche, frumuşel, aşa că ce mi-am spus io, nimeni n-o să *mă* vrea să mă vâr şi io acolo; şi îl văd pe omul ăla înalt şi cineva spuse că-i căpitanul Poldark şi mă gândesc, păi, nu-i momentul potrivit să mă arăt şi io ca un fiştecine, acolo, la focul din noaptea de Sânziene, când toţi îs ocupaţi şi poate, cred io, că-i mai bine să aştept până s-o lumina de ziuă. Aşa că am plecat spre Nanfan să mă culc devreme.

Se opri. Cele două femei erau în faţa lor pe plajă, şi Jeremy le făcu semn cu mâna. Ele îi răspunseră.

— Ţi-am spus io, sunt un repezit, reluă Stephen. Trebuia să trec de porţile de la Fernmore, şi erau lumini aprinse, aşa că am intrat, şi domnul Kellow era plecat, şi doamna Kellow şi domnişoara Kellow îşi luaseră pelerinele şi se tot ciorovăiau pentru că Violet spusese că nu se simţea destul de bine să se ducă la foc, dar apoi s-a răzgândit şi a spus că se duce. Aşa că io am spus doamnei Kellow, spun io: „Doamnă Kellow, dacă îmi daţi voie, o iau io pe domnişoara Violet să se ducă la sora ei la foc, şi nu-i nevoie deloc să plecaţi”. Aşa că, după ce le-am convins, aşa a fost.

Jeremy se întoarse să-şi ia haina şi îşi scoase ceasul.

— Dar n-ai adus-o lângă sora ei.

— Păi, io cred că tu le cunoşti pe domnişoarele Kellow mai bine decât mine, Jeremy. Poţi să le controlezi pe oricare din ele, poţi? Îs ca nişte cai nărăvaşi. Îi spun io domnişoarei Violet când ajungem lângă foc şi parcă vrea să trecem pe lângă el, îi spun io: „Domnişoară Violet, poteca aia duce spre plajă”, şi ea spune pe tonul ăla batjocoritor şi vioi pe care-l are: „Taci din gură, băiete, şi vino după mine”.

Jeremy se trase de cămaşă.

— E aproape vremea cinei. Poţi să vii mai întâi la mine în cameră să te aranjezi puţin.

— Mă ştii, spuse Stephen. Nu caut calul de dar la dinţi, nu-l caut. Poate că ar trebui, dar nu-i în firea mea. Violet e o bucăţică tare bună şi îi gata de distracţie. Tu ştii ce sunt amândouă fetele astea Kellow.

— Da, spuse Jeremy stânjenit. Cred că ar trebui să plecăm.

V

Stephen fu la înălţime în timpul cinei, discutând destul încât să se arate politicos, dar fără a monopoliza conversaţia. Răspunse la întrebările lui Ross despre *Philippe* atât de amănunţit cât era necesar. Explică faptul că lupta navei sale cu cele două nave de război franceze avusese loc în timpul unei furtuni. Căpitanul Fraser fusese omorât de o lovitură directă de pe una dintre navele franceze, şi restul echipajului se hotărâse dintr-odată să se predea. Dar tunul ce îl omorâse pe căpitanul Fraser distrusese arborele trinchet şi, înainte ca francezii să-i

poată ajuta, eşuaseră pe ceea ce credea el să fie stâncile din vestul insulelor Scilly. Presupusese că restul echipajului se înecase pentru că erau doar el, Harrison şi Mordu care plecaseră pe plută.

Îşi arătă interesul faţă de Wheal Leisure, mina şi aşezarea probabilă a filoanelor, felul în care filoanele erau exploatate, problema apei şi procesul prin care era pompată afară. Demonstra o inteligenţă ascuţită şi o profundă înţelegere a ceea ce i se spunea.

Ross se gândi că probabil era genul acela de tânăr care se concentrează intens asupra unui subiect ce îi captează brusc interesul, absorbind mai mult şi mai repede decât cineva care îl studiase pentru multă vreme. Dar credea că era posibil ca acest interes să şi dispară la un moment dat.

Degetele lungi ale lui Jeremy, observă el, nu erau la fel de frumoase cum fuseseră odată, şi, răspunzându-i lui Stephen şi explicându-i lucrurile, se putea vedea că pe faţa lui exista o licărire de pasiune. Ce spusese John Treneglos? „Horrie zice că băiatul tău e un geniu?" Horrie, nefiind cel mai isteţ dintre tineri, fireşte că ar fi cu uşurinţă impresionat. Cu toate astea, însemna ceva. De ce nu observase el, Ross, mai multe la fiul lui decât evidenta lui nepăsare, atitudinea aparent detaşată, iresponsabilă, uşuratică faţă de viaţă? Cu siguranţă de la întoarcerea lui acasă, discuţiile lui Jeremy cu el ar fi putut să-i ofere o idee despre ce se petrecea în mintea băiatului. Fusese obtuz. Obtuz într-un fel în care erau adesea taţii, căzând în acea cursă faţă de care Ross se mândrea că-i imun.

Stând acolo şi ascultându-i pe cei doi tineri, îşi recunoscu propria-i greşeală, dar nu-şi putu înăbuşi nemulţumirea faţă de Jeremy pentru că fusese atât de al naibii de secretos cu tot şi pentru că-l pusese într-o asemenea situaţie incorectă.

Ross nu-i spusese încă Demelzei despre „pescuit". Mai întâi trebuia să-l abordeze pe Jeremy de unul singur…

Una peste alta, cina fusese un succes, doar că nu şi pentru Stephen. Clowance invocase o durere de bilă şi se rugase să fie scuzată că nu venea la masă. Cu o jumătate de oră înainte de cină, îi spusese mamei ei că avea să accepte invitaţia să petreacă un timp la Bowood cu familia Lansdowne.

Capitolul 23

I

Construcţia sălii maşinilor de la Wheal Leisure începu prin iulie. Se gândiră mult cum să poziţioneze motorul, pentru că, deşi până atunci toate clădirile minei erau situate în vârful falezei, dacă motorul ar fi

putut fi construit la un nivel mai jos, s-ar fi putut face o parte din drenajul natural, iar pistoanele motorului ar fi avut de operat pe o distanţă mai mică. Aşa că fuse aleasă o porţiune mai joasă a falezei, cam la o sută de metri de la mină, şi se făcu o platformă prin săpare şi minare. Urma să fie un spaţiu destul de mic pentru tot, dar era în regulă. După aceea, stabilindu-se şi măsurându-se poziţia exactă a motorului şi a cazanului, fu săpat un beci cam de nouă picioare adâncime şi după aceea trei picioare de săpătură în jurul marginii beciului, pentru fundaţia sălii înseşi.

Fu redeschisă o veche carieră de piatră în spatele morii lui Jonas şi, timp de trei săptămâni înainte ca prima piatră să fie aşezată, şiruri de căruţe trase de catâri traversară landa, tufărişurile şi dunele de nisip într-un continuu du-te-vino, cât era ziua de lungă. Cărau ardezie, cea mai sigură şi mai prelucrabilă piatră la dispoziţia lor. Chiar şi aşa, ultimele ziduri de la Wheal Maiden dispărură, pentru că o parte dintre ele erau din granit; Ross era în discuţii cu o carieră de granit de lângă St Michael să obţină mai mult, pentru că probabil urma să aibă nevoie de patru sute de tone de piatră mai bună pentru a construi peretele ce absorbea cea mai mare parte din vibraţie. Problema cu deschiderea unei mine ce necesita un motor şi o sală a maşinilor era că totul trebuia construit suficient de solid pentru a dura şi suficient de mare pentru a se bucura de succes. Au fost cazuri în care sala maşinilor s-a prăbuşit pentru că fundaţia nu era situată pe un teren corespunzător sau pentru că vibraţia motorului inducea o tensiune prea mare. Nimeni nu ştia dacă peste doi ani Wheal Leisure nu urma să fie din nou abandonată; dar, când construieşti ceva, trebuie să te pregăteşti să fie cel mai bun lucru.

Aşa că, îngrijindu-se să ofere un drenaj adecvat, aşezară primele ziduri pe fundaţiile mari, strat după strat, introducând între ele mortar de var subţire, cele mai mari şi mai lungi pietre de granit puse la bază şi aşezate întotdeauna pe partea cea mai lată, cu drugi de fier printre ele pentru a le da o rezistenţă suplimentară. Când pereţii se mai înălţară, destul de mult pentru a încăpea buiandrugul uşii, folosiră alţi drugi de fier de zece sau douăsprezece picioare lungime, pătrunzând prin grosimea peretelui, prinşi împreună la capete pentru a ţine pereţii în strânsoarea lor de metal. La nivelul superior al balansierelor cilindrului trebuiseră să fie făcute găuri în pereţi la capetele lor, cu un spaţiu pentru a putea fi mişcate în lateral, aşa încât să poată fi introdus cilindrul acolo. Mai târziu venea o apertură largă, pentru a putea potrivi capetele zidului ce aveau a sprijini marele balansier. Deasupra urma să vină al treilea etaj, acoperişul de ardezie şi înaltul coş de cărămidă.

Construcţia sălii avea să ia cel puţin două luni, chiar dacă nu existau obstacole serioase şi vremea rămânea bună. Mai trebuia

construit un depozit încăpător pentru cărbune, şi Jeremy încercă să găsească un povârniş potrivit în dunele de nisip din spatele casei, pe care să-l poată tasa şi căptuşi cu un amestec de var, nisip, apă şi pietriş, pentru a forma un rezervor de apă de ploaie în scopul aprovizionării minei; altfel ar însemna să se care butoaie de la pârâul Mellingey, care era la aproape doi kilometri distanţă. În nisipul şi piatra scoase din faleză şi în dune nu putuseră găsi până atunci niciun izvor şi nu exista nicio posibilitate de a săpa un canal pornind din Mellingey, doar dacă se începea la kilometri buni înspre amonte, pentru că ei aici erau pe un teren mai înalt. Exista un nefericit paradox – şi anume că, în vreme ce se străduiau din răsputeri şi cu mulţi bani să scoată apa din pământ, apa pe care o scoteau nu putea fi folosită pentru a produce aburul necesar funcţionării motorului, deoarece mineralele din ea ar fi corodat rapid cazanul. O astfel de apă ar putea, fireşte, să fie folosită pentru spălarea straturilor de minereu sau a minereului însuşi sau pentru a fabrica orice matriţă ar fi fost necesară dacă s-ar extrage ceva cositor. Clădirile de la suprafaţă ale vechii mine puteau fi folosite pentru birouri.

Pentru a spori cât de puţin posibil forţa de muncă, Ross scoase douăzeci de lucrători în acord şi zidari de la Wheal Grace. Lucrătorii în acord erau cei mai puţin calificaţi şi cei mai prost plătiţi dintre cei care lucrau în subteran, mare parte a muncii lor presupunând săparea de puţuri, crearea legăturii între ele, deschiderea de noi niveluri, consolidarea şi întreţinerea minei. Ei erau furnicile lumii mineritului.

De îndată ce veştile despre redeschidere se răspândiră, Nampara fu asediată de mineri în căutare de lucru. Ross luă câţiva, dar le explică tuturor că orice fel de angajare definitivă trebuia să aştepte instalarea motorului şi probarea minei. În afară de construcţia sălii, principala operaţie acum era în sarcina lucrătorilor: săparea puţului ce urma să desece restul minei.

În ziua următoare începerii lucrărilor, Stephen îi spuse lui Jeremy că ar vrea să ajute şi el. Nu-i păsa, zise el, ce urma să facă – să mâne un catâr, să amestece ciment, să pună un strat de pietriş, să sape un şanţ; să fie ceva cu care să-şi ocupe timpul în vreme ce căuta o muncă stabilă. Când Jeremy ezită, el adăugă:

— Fireşte că nu vreau leafă.

— Şi oare de ce să nu vrei?

— Voi de la Nampara aţi fost cu toţii foarte buni cu mine. Aş vrea să vă răsplătesc cât de puţin. Am muşchi puternici – să nu-ţi faci griji de asta.

Jeremy se uită înspre lucrătorii care munceau pe nivelul de sub ei.

— Nu-i niciun motiv să răsplăteşti ceva.

— Şi tu faci o muncă destul de grea, ajutând ici şi colo, zise Stephen. Tu iei leafă pentru asta?

— Nu… Dar…

— Dar tu eşti băiatul proprietarului. Ei? Păi, eu sunt prietenul băiatului proprietarului. N-are sens aşa? În afară de asta…

— Ce?

— Păi, ca s-o spun p-a dreaptă, nu cred că vreau să fiu legat şase zile pe săptămână. Am nevoie de timp să colind pe-aici, să împrumut un ponei de la tine, să văd dacă există ceva promiţător prin împrejurimi. Vreau puţină libertate, ca, de exemplu, două zile pe săptămână să plec, poate prin jur, poate la Falmouth, cine ştie. Dar, când sunt aici, sunt aici, şi nu-mi place să trândăvesc. Deci ce-ar putea fi mai bine decât să ajut la noua mină şi să-ţi dau şi ţie o mână de ajutor?

Jeremy încă se gândea.

— Atunci, vino când vrei, spuse el. O să le zic lui Ben şi lui Zacky Martin, aşa că, dacă eu nu-s aici, o să ştie ei. Lefurile… sunt destul de mici, Dumnezeu ştie, dar o să fii plătit cu ziua. O să însemne câţiva şilingi. Cred că-i corect aşa. Cred că am vrea cu toţii asta.

Stephen ezită, dar apoi ridică din umeri:

— Dacă aşa vrei, atunci mă dau bătut. Pot să încep mâine? La şase dimineaţa, ca toţi ceilalţi?

II

Sir George Warleggan fu surprins să primească o invitaţie de la doctorul şi doamna Dwight Enys la cină pentru marţi, 23 iulie, la ora 4 după-masa. De când îi vizitase în ianuarie la Londra, nutrise o amară ranchiună faţă de Dwight, pentru că-i dăduse sfatul pe care i-l dăduse. Îl inclusese pe Dwight în blestemele pe care le aruncase asupra tuturor celor legaţi de dezastruoasele lui speculaţii. Abia după câteva luni, simţul obiectivităţii i se reafirmă şi trebuise să admită faţă de el însuşi că Dwight avusese de fapt perfectă dreptate în ceea ce spusese. Bătrânul rege, deşi încă foarte activ, nu-şi recuperase sănătatea mintală, nu era capabil să-şi reia autoritatea de drept ca monarh; răspunsurile lui Dwight la întrebările sale fuseseră confirmate de evenimente. Modul în care el folosise acele răspunsuri era treaba lui; greşeala lui. Dar asta făcea totul şi mai supărător, şi resentimentul persistase.

După ce citise scrisoarea şi cugetase la cea mai bună scuză pe care o putea găsi pentru a refuza, întoarse hârtia pe partea cealaltă şi văzu scrisul de mână al lui Caroline: „Dacă Valentine e acasă, te rog adu-l cu dumneata. Mătuşa mea, doamna Pelham, stă cu noi pentru două săptămâni. De unde şi petrecerea asta de bun venit în zilele lui Cuptor”.

Călări spre Killewarren cu puţin înainte de patru, însoţit de fiul lui

şi de un rândaş, şi observă că, în pofida bogăţiei, tinereţii şi iniţiativei sale, Caroline făcuse puţin pentru a îmbunătăţi clădirea de când calicul ei unchi Ray trăise aici. Ciudat că Dwight Enys, aşa avansat în ce priveşte teoriile lui medicale, încă tânăr şi viguros şi în contact cu multe dintre minţile cele mai pricepute în domeniul medical şi ştiinţific din ţară, nu dărâmase acea aripă pentru a o înlocui cu ceva mai modern sau chiar să demoleze totul şi s-o ia de la capăt. Lui George nu-i trecu prin cap că poate cuiva chiar îi plăcea aşa cum era.

Primele persoane pe care le văzu când intră în salon fură cei doi Poldark. Slavă Domnului, nu Ross şi Demelza – nici măcar Caroline Enys n-ar călca aşa în strâchini **[73]** , după cum ar zice bătrânul Hugh Bodrugan –, ci fiul şi fiica, ceea ce era şi aşa destul de neplăcut. Şi cu cine discutau? George era un bărbat cu o fire stăpânită, şi puţine emoţii îl puteau tulbura profund. Dar acum era ca şi cum registrul simţămintelor lui era deschis, şi un vânt îi întorcea paginile.

Lady Harriet Carter zâmbea la ceva ce spusese Clowance, şi dinţii ei strălucitori se vedeau abia o idee printre buzele arcuite în sus. Era îmbrăcată într-o rochie de culoarea şofranului, cu dantelă crem la gât şi manşete. O broşă de topaz şi cercei. Părul îi strălucea, ca întotdeauna; la fel de negru pe cât de blond fusese odinioară al lui Elizabeth. George abia îi observă pe ceilalţi musafiri din cameră, îi salută pe doamna Pelham, pe colonelul Webb, pe cineva cu un gât lung şi cu o faţă ca a lui Robespierre, al cărui nume era Pope, cu o tânără şi drăguţă soţie care părea doar cu puţin mai mare decât cele două fete care se hlizeau şi care păreau a fi ale lui. Şi un tânăr brunet şi zvelt pe nume Kellow sau aşa ceva.

Se aplecă peste mâna lui Harriet. Pe moment, era singură.

— Sir George. Era reţinută, dar deloc deranjată. Ultima dată când ne-am întâlnit, a fost la ducesa de Gordon, când erai gata să mă iei să văd leul alb al amiralului Pellew.

— Adevărat, doamnă. Eu…

— Dar vai, dintr-odată, ca şi cum ai fi văzut o stafie, o fantomă, un spectru, o arătare, te-ai scuzat şi ai plecat. Afacerile, ai spus, afacerile. Ceea ce a durat şase luni.

— Probabil că asta a părut a fi o impoliteţe teribilă din partea mea…

— Ei bine, da, aşa e. Da, aşa a fost. Fireşte, pentru că sunt o persoană perspicace, o explicaţie simplă e de preferat.

— Lady Harriet, vă pot asigura că asta ar fi foarte departe de adevăr. De fapt, chiar contrariul.

— Cum adică contrariul? Te rog să mă lămureşti.

George trase aer în piept.

— Doresc în modul cel mai sincer să vă pot explica în câteva cuvinte tot ce s-a întâmplat. Dar, vai, ar dura o oră, poate mai mult.

Poate că n-aş putea vreodată să explic efectiv ce s-a întâmplat…

Se opri. Ea ridică din sprâncene.

— Ce s-a întâmplat?

El se uită înspre Clowance, dar ea vorbea cu Valentine. Jeremy se îndepărtase.

— Să explic, spuse el, că frământarea mea din acea seară era rezultatul negocierilor în care intrasem – nu, pe care le finalizasem – din cauza dorinţei mele de a fi pe o poziţie mult mai… mult mai bună în ochii familiei dumneavoastră…

— Familia mea? Ce naiba are a face familia mea cu asta?

Mintea îi fu străbătută de o urmă de prudenţă. Ea fusese puţin nesinceră aici.

— Trebuie să înţelegeţi.

— Evident că nu înţeleg.

— Atunci, într-o zi, o să vă explic.

— De ce nu acum?

— Pentru că nu e momentul potrivit. Pentru că acest moment nu e cel mai propice moment… înconjuraţi aşa cum suntem.

Ea se uită în jur, măsurând cu privirea musafirii, cu o urmă de umor latent.

— Ei bine, Sir George, scrii cele mai distractive scrisori… Doar dacă din întâmplare ai sta lângă mine în după-masa asta…

III

Se duseră la masă, şi Harriet, mulţumită aranjamentului lui Caroline, stătu într-adevăr lângă George. Clowance stătea lângă fiul lui. Îl văzuse pe Valentine de două ori în zece ani. Se schimbase enorm; era chipeş într-un fel decadent. O şuviţă de păr îi cădea în permanenţă pe sprânceană; ochii păreau atotştiutori pentru cineva atât de tânăr; dar era fermecător.

— M-am întâlnit cu Jeremy la familia Trevanion. Dar nu şi cu micuţa Clowance. Când te-am văzut ultima dată, erai într-adevăr *micuţa* Clowance. Nu mai eşti aşa.

Ochii îi zăboviră asupra ei, şi ea simţi că el cunoscuse deja alte femei şi avea o idee clară despre cum ar arăta dezbrăcată. Nu era un simţământ cu totul neplăcut. Ceva în zâmbetul lui vesel n-o făcu să se gândească la o jignire; îl făcea prietenos, sexual şi neruşinat.

— Te-ai întors acasă de la Eton?

— Da, scumpo. Suntem cam de aceeaşi vârstă, nu-i aşa? Unul sau altul din noi s-a zbătut să iasă în lume înainte ca lumea să-şi fi epuizat toată distracţia! Cred că eu m-am grăbit cu câteva luni, nu-i aşa? Născut sub semnul „lunii negre”, se zice. Foarte ghinionist, se spune. Cum stai cu norocul în ultima vreme?

Ar fi putut să-i pună nişte întrebări intime despre viaţa personală. Ea spuse:

— Stai în Cardew?

— Şi acolo, şi în Truro. Trebuie să-ţi mărturisesc, dragă verişoară, trebuie să-ţi mărturisesc că peisajul din partea locului pare lipsit de tineri veseli. De ce nu veniţi pe-acolo? Tu şi Jeremy. Cred că am găsi interese comune.

— Nu ştiu dacă am fi bine-veniţi…

— Dihonia asta prostească. Cel mai bine e să fie dată uitării, nu-i aşa? De asta nu sunt părinţii tăi aici în seara asta?

— Au venit aseară. Mătuşa Caroline credea…

— Ştiu exact ce credea. Tatăl tău şi cu tata înjurându-se în permanenţă ca nişte cotoi vagabonzi. Cu toate astea, nu s-au luptat într-un duel. De ce, mă întreb. Ar clarifica situaţia. Într-adevăr, ar înlătura pe unul sau altul din drum şi ar face ca viaţa să fie cu mult mai prietenoasă. Am sentimentul că tata e cel adormit. Nu se dă în vânt după arme de foc, ăsta-i tata. Mai degrabă e amator de nişte pumni grei în care se văd cu uşurinţă pungile de bani. În vreme ce mi-l închipui pe tatăl tău călărind în războaie cu puşca pe umăr.

Valentine se uită înspre Sir George, care vorbea cu o frumoasă femeie brunetă din dreapta lui. Avuseseră o încăierare în toată regula înainte să apară aici. El petrecuse o săptămână în Londra pe drumul dinspre Eton spre casă şi îşi majorase substanţial datoriile; dăduse drumul încetul cu încetul acestor veşti, şi cea mai rea dintre toate apăruse în acea zi. Sir George fusese furios – poate mai furios decât îl văzuse vreodată. Câteva remarci nonşalante ale lui Valentine spre sfârşit, câteva referiri la rezervele din bancă îl făcuseră pe Sir George să izbucnească, şi îl numise pe Valentine indolent, muieratic, un pierde-vară care mai bine s-ar angaja în armata regelui să câştige nişte bani cinstiţi decât să pozeze într-un craidon care rânjeşte prosteşte, o ruşine pentru familia şi numele său.

Se exprimase cu asprime şi aşa şi voise. În multe ocazii, Valentine reuşise să profite de pe urma mândriei fireşti a tatălui său în ce-l privea, pentru a-i potoli mânia faţă de purtarea lui dezmăţată. Nu şi de data asta. Ceva nu era în regulă cu socotelile lui, şi alarmarea pe care o simţise fusese ascunsă într-o reacţie de furie. Când îi întorsese vorba pentru a treia oară, crezuse că Sir George avea să-l plesnească. Aşa că remarca lui faţă de Clowance despre duel şi posibilele lui urmări nu era neintenţionată. N-ar fi suferit câtuşi de puţin în acest moment să-l vadă pe distinsul său tată zăcând într-o baltă de sânge pe un teren părăsit, în vreme ce un doctor se apleca asupra lui şi clătina serios din cap.

În loc de asta, stătea aşezat de partea cealaltă a mesei, discutând serios cu această femeie. Cine era şi de ce era tatăl lui aşa stăruitor?

Avea oare doamna nişte laminoare de vânzare? Sau o topitorie? Ori un furnal de topit cositor? Reprezenta ea interesele unei bănci pe care el era nerăbdător s-o cumpere? Cu siguranţă că nimic altceva nu i-ar fi acaparat atenţia atât de complet. (Valentine cunoştea atât de bine comportamentul social al tatălui său, când, deşi angajat într-o discuţie cu o persoană, ochii îi rătăceau prin încăpere în căutarea unor situaţii mai favorabile.)

Şi apoi Valentine surprinse o privire în ochii tatălui său şi îşi dădu seama şocat că mai exista un alt interes ce putea da naştere unei conversaţii serioase, deşi era o adevărată revelaţie să descopere că tatăl lui ar putea fi aşa captivat. Valentine ajunsese de multă vreme la concluzia că nimic nu putea fi mai străin de gândurile tatălui lui decât orice fel de interes, vreodată, faţă de o oarecare femeie. Pentru ea ca persoană, adică. Dar, dacă nu cumva înţelesese total greşit privirea lui Sir George surprinsă cu o clipă în urmă, aceasta era pentru ea ca persoană.

Era foarte frumoasă, desigur; matură, dar foarte frumoasă. Dar tatăl lui era aşa bătrân…

— Vrei? întrebă Clowance privindu-l cu sinceritate.

— Ce să vreau?

Tuşi, ca să-şi ascundă propria expresie.

— Vorbeai chiar acum despre călăritul în războaie.

— La fel ca fratele meu vitreg? Depinde. Merg adesea la vânătoare, ştii; dar atunci păsările nu te împuşcă şi ele, nu-i aşa? Cred că acum am prea mult chef de viaţă pentru a risca aiurea. Deşi tata îmi sugera în seara asta că aş putea să mă înrolez într-un regiment de infanterie.

— Serios?

— Nu sunt sigur. Nu era intenţionat ca un îndemn, ci ca un fel de ameninţare.

— De ce să te ameninţe?

— Pentru că m-am întins mai mult decât îmi era plapuma.

— La Eton?

— Şi în Londra. Am prieteni în Londra, şi ştim să ne distrăm. Nu mi se permite să mă întorc acolo la sfârşitul vacanţei, ci trebuie să mă duc glonţ la şcoală. Realmente, Clowance…

— Ce?

— Eram serios acuma. De ce tu şi Jeremy să nu veniţi şi să petreceţi o zi sau două cu mine săptămâna viitoare? Îmi va uşura nespus sentimentul de închisoare, şi tata va fi plecat atunci, aşa că nu trebuie să te temi sau să fii stânjenită.

— Îmi pare rău. Jeremy va fi aici, dar eu plec în Wiltshire mâine.

— În vizită? La prieteni?

— Da.

— Stai mult?

— Trei săptămâni, cred, cu drumul dus şi întors.

— Ai un drăguţ în Wiltshire, aşadar?

— Da.

— Aici cred eu că vrei să mă păcăleşti. Pentru că, dacă era adevărat, n-ar fi trebuit să existe o ezitare de vreun fel, o îmbujorare a obrajilor sfioşi?

— Obrajii mei nu se îmbujorează.

— Aş risca să încercăm într-o zi, râse Valentine. Trebuie să îţi aminteşti că nu eşti verişoara mea cu adevărat, verişoară… Apropo… Îşi coborî vocea. Care-i numele celeilalte vecine de masă a mea?

— Doamna Pope. Doamna Selina Pope.

— E nora bătrânului ăluia înalt şi slab?

— Nu, soţia lui.

— Ei, zău aşa?

Mai încolo, la masă, tatăl lui spunea:

— Ei bine, doamnă, cereţi o explicaţie şi e dreptul dumneavoastră. Dar cum s-o încep aici?

— Poate că ai observat, Sir George, că mărturisirile la cină sunt rareori auzite de cineva, cu excepţia persoanei căreia îi sunt adresate, deoarece oricum toată lumea discută aşa tare. Dar, te rog, nu vreau să te presez.

George luă o înghiţitură de vin. În mod normal, bea cu prudenţă, ca şi cum se temea să nu profite careva de el.

— Pentru că sunteţi perspicace, Lady Harriet, nu se poate să vă fi scăpat că nutresc faţă de dumneavoastră gânduri de o factură mai cordială decât doar prietenia. Când am venit în vizită să-l văd pe fratele dumneavoastră, ducele, el a precizat foarte limpede că nu mă credea ca naştere şi educaţie la un nivel suficient de elevat pentru a nutri astfel de gânduri. După ce am cugetat îndelung, m-am convins pe mine însumi că oamenii obişnuiţi, dar bogaţi sunt adesea acceptaţi ca egali de înalta societate, dacă averea lor este destul de substanţială.

Un servitor îi puse în faţă o altă farfurie, şi fu servit cu calcan poşat.

— Până acum te-am urmărit destul de bine, Sir George. Am dreptate să presupun că afacerile în care eşti implicat acum?…

— Eram implicat. Pentru că s-au dovedit a fi afaceri de o natură dezastruoasă. Lipsa mea de comunicare cu dumneavoastră de atunci încoace a fost cauzată de vestea că, departe de a-mi îmbunătăţi finanţele, această speculaţie le-a redus aproape la zero.

Caroline îi spunea lui Jeremy:

— Aşadar, pleacă mâine.

— Da. Da, plecăm la şase, şi o să mergem cu ele să le vedem urcate în diligenţă şi să le aducem caii înapoi.

— Cred că o să le fie de folos amândurora. Ştii, desigur, că le

iubesc din toată inima.

— Da, ştiu.

— În special pe mama ta, pe care o ştiu de mai multă vreme! Ai putea crede că, atunci când ne-am cunoscut prima dată, ne-am privit cu cea mai mare bănuială şi o fărâmă de neîncredere – şi asta a continuat pentru o vreme.

— Nu ştiam.

— Veneam din lumi aşa diferite. Eu dintr-o lume artificială, elegantă şi mondenă în Oxfordshire şi Londra. Ea, în cel mai încântător fel, era practică, cu picioarele pe pământ. Când prietenia noastră a înflorit, era mai puternică pentru că avea rădăcini în ambele lumi. Iată de ce am vrut aşa mult să accepte invitaţia asta.

— Nu înţeleg.

— Clowance este într-un sens la fel de practică precum mama ei, deşi de fapt în alt fel. Edward Fitzmaurice, căruia se pare că-i place de ea, este elegant, sofisticat, trăieşte într-o lume a convenţiilor şi a stilului. Dacă se vor plăcea mai mult sau mai puţin ca urmare a faptului că vor fi mai mult timp împreună, asta nu pot prevedea. Dar îşi vor face bine unul altuia. Fiecare va avea posibilitatea să vadă viaţa dintr-un alt unghi. Nu cred că Edward a mai întâlnit înainte vreo fată cum e Clowance, care spune ce gândeşte. Şi ea a văzut doar crâmpeie din stilul lui de viaţă în Londra şi îi va folosi să vadă mai mult. Cât despre mama ta… Ieşea în societate destul de des când era mai tânără – niciodată fără un adevărat succes. În ultimii ani, tatăl tău a fost plecat destul de des, şi vizitele ei în Londra s-au rărit. Câteodată, are încă îndoieli în ce-o priveşte, în special fără Ross.

— Dar dumneata n-ai niciuna?

— Tu ai?

Jeremy se gândi şi apoi zâmbi.

—Nu, spuse el.

Capitolul 24

I

Doamna Pelham, care stătea lângă colonelul Webb, văzând că acesta e pe moment ocupat cu fermecătoarea şi delicata doamnă Selina Pope, se întoarse spre celălalt vecin al ei, plasat acolo în chip poznaş de către Caroline pentru că ştia că mătuşa ei adora compania bărbaţilor tineri şi chipeşi.

— Şi rogu-te, domnule Kellow, cu ce te ocupi? Înţeleg că nu eşti înrolat în armată.

— Nu, doamnă, încă nu. Deşi am o promisiune pentru un post anul

viitor. Pentru moment, îmi ajut tatăl. El deţine şi operează majoritatea diligenţelor din Cornwall.

Paul nu pierdea niciodată prilejul de a exagera puţin.

— Vrei să spui diligenţe publice?

— Da, doamnă, în principal. Operează trei diligenţe pe săptămână pe fiecare drum din Falmouth spre Plymouth. Şi altele din Helston, Truro şi St Austell. Sperăm ca în scurt timp să începem un serviciu din şi înspre Penzance, dar acolo sunt greutăţi cu drumurile prin estuarul supus fluxului.

— *Toate* drumurile sunt dificile, spuse doamna Pelham cu sentiment.

— Aţi venit cu diligenţa, doamnă?

— Nu, cu caleaşca.

— Atunci, poate că aţi folosit câţiva dintre caii noştri.

— Caii, atâta cât am putut vedea, au fost extraordinari.

— Dar nu şi drumurile? Nu, doamnă, dar vă asigur că s-au îmbunătăţit chiar şi faţă de acum cinci ani. Fireşte, eu sper ca într-o zi…

— Da?

— Trebuie că găsiţi plicticoasă această conversaţie după Londra.

— Ziceai că speri ca într-o zi… Nu-i niciodată plicticos să auzi speranţele unui tânăr.

Paul zâmbi.

— Chiar dacă speranţele lui pot părea plicticoase când le povesteşte? Ce sper eu este ca nu peste multă vreme să putem fi în stare să nu mai avem nevoie de mulţi dintre caii noştri – astfel permiţând diligenţelor să meargă de trei sau de patru ori mai mult înainte de a se opri şi astfel să facem ca distanţele să pară a se înjumătăţi prin introducerea diligenţelor puse în mişcare de un motor cu aburi.

Sarah Pelham îşi înăbuşi un fior.

— Chiar crezi că va fi într-o zi funcţional?

— Sunt sigur de asta.

Ea se uită la faţa lui îngustă, negricioasă, şireată, expunând cu calm planurile tinereţii.

— Crezi că oamenii vor accepta un disconfort şi un pericol crescut?

— Nu cred că va fi cazul niciunuia din astea, doamnă. Economisirea timpului va fi substanţială.

— Când există riscul major de răsturnare? Şi pericolul de a fi opăriţi de aburul scăpat!

— Drumurile trebuie îmbunătăţite, cu siguranţă. Dar asta va trebui să se întâmple în orice caz imediat ce războiul va lua sfârşit. În Ayrshire e un om pe nume Macadam **[74]** care foloseşte metode noi. Cât despre pericolele aburului, sunt exagerate. Eu, spuse Paul degajat,

eu am lucrat recent la un motor şi, după cum vedeţi, n-am suferit nicio arsură.

— Şi tatăl dumitale crede în toate astea? Speră să introducă trăsurile cu aburi pe drumurile din Cornwall?

— Tata nu e implicat în asta deocamdată. Vine dintr-o veche familie şi poate că nu vede comerţul aşa cum îl văd tinerii. Nici inovaţiile. Eu lucrez, planific pentru zece ani în avans. În cinci ani, va fi timp destul să-i arăt avantajul aburului şi cum să fie administrată afacerea poştalioanelor britanice şi a transportului terestru.

Bărbatul jerpelit şi bombastic cu nasul roşu care bea până-şi pierdea minţile şi avea mereu datorii ar fi fost fără îndoială flatat să fie descris ca venind dintr-o veche familie, dar Paul, vorbind cu o persoană străină care urma a se înapoia în curând la Londra, simţi că îşi putea permite o mică libertate, chiar depăşind limitele obişnuite.

Fu servit piept de viţel în vin alb, cu garnitură de carote tinere şi zmeură proaspătă.

Valentine spuse:

— Doamnă Pope, m-aţi neglijat.

Selina Pope se întoarse.

— Dimpotrivă, cred, domnule… ăăă… Warleggan. Ai fost atât de prins în discuţii cu domnişoara Poldark, încât n-am avut nicio şansă.

— Domnişoara Poldark e un fel de verişoară de-a mea – deşi relaţia e foarte complicată.

— Te rog explică-mi-o!

— Păi, vărul tatălui ei a fost însurat cu mama mea. După aceea, a fost ucis într-un accident, iar mama s-a măritat cu Sir George, şi în cele din urmă am apărut eu.

Doamna Pope spuse:

— Eu n-aş spune deloc că există vreo legătură.

— Asta-i ziceam şi eu domnişoarei Poldark.

Selina Pope era blondă şi zveltă, cu trăsături fine şi elegante, frunte înaltă şi mici bucle ce-i încadrau faţa. Pentru un scurt moment neaşteptat, Valentine îşi aminti de mama lui. Clipi.

— Ce este? întrebă doamna Pope. Te supăr în vreun fel?

— Într-adevăr mă supăraţi, spuse Valentine revenindu-şi. Cum să fiu eu vreodată acuzat, chiar şi în glumă, că neglijez atâta farmec şi frumuseţe?

— Ah, mulţumesc, spuse doamna Pope. Dar acuzaţia mea nu a fost în glumă, ci era serioasă!

Când zâmbi, asemănarea dispăru. Gura era mai voluntară, ochii puţin oblici, expresia mai puţin calmă.

— Ei bine, spuse Valentine, de vreme ce sunt acuzat, închis şi condamnat fără judecată, care îmi e sentinţa?

— Ah, sir, eu nu sunt judecătorul; eu sunt victima.

— Atunci, dacă îmi e permis să mă condamn eu însumi, pedeapsa va fi să vă fiu devotat pe parcursul întregii seri.

Selina Pope îşi trecu delicat vârful limbii peste buze. Acest tânăr era atât de matur şi de îndrăzneţ, încât diferenţa de peste zece ani dintre ei nu părea să conteze prea mult.

El spuse cu candoare:

— Acela e socrul dumneavoastră?

— Nu, soţul meu.

— Ah, îmi pare rău. Şi cele două tinere domnişoare?

— Fetele lui de la prima soţie.

— Şi locuiţi în apropiere, doamnă Pope?

— La Place House. A aparţinut familiei Trevaunance.

— Ah, o ştiu. Ieşiţi des în societate?

— Suntem rar invitaţi, spuse cu sinceritate doamna Pope.

— În cazul acesta, mi se permite să vin în vizită?

— La cele două fete vitrege ale mele?

Valentine se uită drept în ochii ei, lipsit de candoare.

— Fireşte…

Soarele la apus intră în sufragerie: fire de praf pluteau în razele de soare în vreme ce zgomotul conversaţiilor creştea şi scădea…

Lady Harriet spuse:

— Nu ştiu dacă să iau mărturisirea dumitale drept un mare compliment, Sir George, sau drept o şi mai mare insultă.

— Insultă? Cum aşa?

— Recunosc pe deplin că sentimentele dumitale faţă de mine trebuie să fi fost foarte sincere. Deoarece trebuie că ştii ce se spune despre dumneata, nu te poate jigni să ştii că sunt cu atât mai impresionată că îţi rişti averea pentru mine, având în minte reputaţia dumitale. De om prudent. De şiretenie negustorească. De… chiar… câteodată… de zgârcenie.

George fixă cu privirea mâncarea pusă în faţa lui, dar n-o atinse.

— Ei bine?

— Ei bine? repetă ea.

— Ăsta e un motiv de insultă?

— Nu ca o recunoaştere a complimentului în sine. Ce mă insultă, dragă Sir George, e impresia dumitale că sunt la fel ca multe alte lucruri din viaţa dumitale şi că pot fi *cumpărată*.

— Nu aşa! Asta n-a fost deloc intenţia mea!

— Atunci, te rog să-mi spui cum o interpretezi dumneata.

George se uită de jur-împrejurul mesei ca un taur încolţit, dar toată lumea părea preocupată de mâncarea din faţă şi de discuţii.

— Deja v-am explicat, Lady Harriet. N-am crezut că fratele dumneavoastră, ducele, a fost de acord să vă fac curte. Am crezut că, având o avere mai mare, aş merita o consideraţie mai mare. Deja m-

am străduit să vă explic asta…

— Într-adevăr, aşa e. Atâta timp cât e vorba despre bani, cu cât ai mai mulţi, cu atât ai mai dori şi îi pierzi pe toţi. Ăsta-i adevărul?

— Nu pe *toţi*. Acum sunt doar solvabil; va trebui să muncesc mult timp înainte ca situaţia să fie pe deplin remediată. Dar nu o duc *mai bine;* trebuie să mărturisesc că o duc *mai rău;* cu alte cuvinte, nu mi-am îmbunătăţit poziţia sau condiţiile în *niciun* fel ce mi-ar oferi un avantaj în faţa dumneavoastră sau a fratelui dumneavoastră, ducele. De aici situaţia mea dificilă, de aici reţinerea mea să vă deranjez cu prezenţa în vreun fel în ultimele şase luni…

— Sir George, aş vrea să nu-l numeşti „fratele meu, ducele". Faptul că îmi e frate e adevărat şi are o oarecare relevanţă. Faptul că e duce, deşi e adevărat, n-are nicio importanţă. Toate astea sunt foarte interesante… Lady Harriet continuă să mănânce pentru o clipă. Totul e foarte interesant. Ştii câţi ani am eu?

— Nu, doamnă.

— Am treizeci de ani. Şi sunt văduvă. Văduva unui bădăran beţivan, mare călăreţ, mare spurcat la vorbe. Da, dragă Sir George, bădăran, chiar dacă avea o obârşie ireproşabilă. Nu sunt o fată blândă şi docilă, Sir George. Nu am fost faţă de el. Nu voi fi niciodată faţă de vreun bărbat. Cu atât mai puţin voi fi faţă de fratele meu, care îşi are viaţa lui de trăit şi mă rog să aibă mare noroc. Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de ce crede sau gândeşte. Dacă îmi găseşte vreun aristocrat nobil şi bogat drept bărbat, voi judeca problema doar pentru meritele sale, fără a ţine seama de sentimentele fratelui meu. La fel, dacă vreodată mă voi gândi să mă mărit fără ca mai întâi să-l informez pe „fratele meu, ducele", nu m-ar interesa deloc dacă e de acord sau nu… Aşadar, Sir George, dacă în prezent eşti la strâmtoare cu banii, să iei seama că nu ţi-ai făcut niciun bine speculând pentru a mă *impresiona* sau provocându-ţi daune prin pierderea unei averi în *încercarea* de a mă impresiona. Asta e tot ce pot să-ţi spun acum. Te rog să te întorci spre doamna din stânga dumitale. E nerăbdătoare să-ţi vorbească despre ceva. Fără îndoială că îţi solicită părerea despre fondurile şi acţiunile ei.

Colonelul Webb îi spunea lui Caroline că, în ciuda ziarelor optimiste, el era de părere că armata din peninsulă se împotmolise şi era blocată în faţa oraşului Badajoz şi a râului Guardiana. Wellington nu se putea mişca în siguranţă nici în faţă, nici în spate. Evident că nici Marmont nu putea. Lui, personal, îi părea rău pentru armatele ţintuite într-o parte aşa periculoasă a lumii.

— Dumnezeu să-i ajute pe toţi, spuse Webb, ştergându-şi mustaţa. Cu căldura, muştele şi frigurile – ca să nu mai spun despre şerpi – nici nu-i nevoie de vreo luptă pentru a umple spitalele şi mormintele.

— Atâta vreme cât francezii sunt în aceeaşi poziţie…

— Ah, mai rău, pentru că sunt mereu pradă acelor briganzi care împânzesc fiecare colţ inaccesibil al ţării şi, numindu-se armata spaniolă, atacă fiecare avanpost francez cu cea mai mare ferocitate. Se spune că francezii pierd în medie cam două sute de oameni pe săptămână – şi au făcut asta de ani întregi – cu tacticile astea. E un bărbat, am uitat cum îl cheamă… a, nu, e Sanchez, care, de câte ori prinde vreun curier, îi trimite capul şi corespondenţa lui Wellington prin mesager special.

— N-am cunoscut niciodată vreun spaniol. Fără îndoială că sunt un neam nemilos.

— Vai, au şi motive, doamnă. Atrocităţile francezilor comise faţă de *ei* nici nu pot fi descrise. Câteodată s-ar crede că Dumnezeu doarme.

Colonelul Webb fu apelat de peste masă de către Dwight, şi Caroline se întoarse din nou spre Jeremy.

— Clowance l-a mai văzut pe Stephen Carrington, ştii cumva?

— Nu, din câte ştiu eu. Doar de două ori când eram şi eu acolo, şi eu m-am văzut de multe ori cu Stephen…

— Îl simpatizezi?

Jeremy îşi încreţi sprâncenele.

— Da. Însă părinţii mei m-au întrebat şi ei asta. Faptul că ar fi necesar să pui întrebarea te face să te îndoieşti de răspuns.

— Ce-ţi place la el?

— Ah, pfui, ce să-ţi placă la un bărbat? Tovărăşia lui. Nu poţi să adormi când eşti în preajma lui.

Caroline luă cu furculiţa o bucată de foitaj subţire.

— Ştii că e o veche zicală din Cornwall; Dwight mi-a amintit-o ieri în legătură cu alt subiect. Zice aşa:

De-ai să scoţi un venetic la liman
O să vezi că ţi-e duşman.

— Nu-mi pot imagina că asta se va întâmpla vreodată cu Stephen, zise Jeremy. E un tip prietenos, şi cred că ar face multe să *nu-mi* devină duşman.

— Clowance îl place?

— Ah, da.

— Ceva mai mult decât atât?

— Trebuie s-o întrebi pe ea, mătuşă Caroline.

— N-aş îndrăzni!

Jeremy râse, şi Clowance, de parcă simţise că se vorbea despre ea, se uită peste masă la ei.

— Doamna Enys e o femeie aşa frumoasă, spuse Valentine către Clowance. Cam slabă după gustul meu, dar îmi place tenul ei. Şi,

fireşte, aroganţa. Tu eşti arogantă, Clowance? Asta îi dă unei fete o strălucire aparte.

— O să ţin minte.

— Dar nu eşti de acord?

— Ah, nu se cade să spun eu…

— Crezi că gusturile mele sunt prea catolice?

— Nu m-am gândit la asta.

— Păi, e aşa o plăcere să vii la un dineu unde sunt atâtea femei atrăgătoare. Nici nu cred că-mi amintesc de unul mai bun. Fără s-o punem la socoteală pe doamna Pelham, pentru că e în vârstă, sunt: una, două, trei, patru, cinci! Îţi dai seama câte mii de femei deprimant de banale există pe lumea asta? Şi sute absolut *urâte*. Cele frumoase ies în evidenţă ca… ca nişte făclii… Valentine îşi flutură excesiv furculiţa şi apoi spuse pe altă voce, mai înceată: Mama ta e drăguţă, nu-i aşa?

— Da, aşa cred.

— Îmi aduc aminte, deşi sunt ani de când am văzut-o. A fost un fel de duel purtat pentru ea în Londra, nu-i aşa?

— Asta a fost demult.

— În 1799. Anul în care a murit mama.

— Aşa e? Nu mi-am adus aminte. Îmi pare rău.

— Pe-atunci aveam doar cinci ani – la fel ca tine. Valentine îşi miji ochii parcă într-un efort de a-şi aminti. Cred că mama era ceva *mai mult*. Cred că ea era frumoasă. Îmi aduc aminte de ea destul de bine. Fireşte că sunt două portrete de-ale ei pe perete la Cardew. De ce nu vii să le vezi?

— Mi-ar plăcea, spuse Clowance. În septembrie, poate, înainte să pleci la Eton?

— Şi o să dăm şi o petrecere de Crăciun, spuse Valentine. O să vii şi atunci?

Chiar înainte ca doamnele să se ridice de la masă, George întrebă:

— Când aş putea să vin în vizită, doamnă?

Harriet ţinea un pahar de vin la gură, lăsându-l să-i atingă uşor dinţii.

— Luna asta sunt ocupată.

— Într-adevăr.

— Da, e o perioadă surprinzător de aglomerată. Chiar dacă nu e sezon de vânătoare, sunt multe de făcut. Eu duc o viaţă socială, Sir George.

— Sunt sigur că aşa e.

— În lumea asta mică a Cornwallului, devii prea bine cunoscut într-un timp prea scurt.

— Aşa e, spuse George din nou, ceva mai rece.

După o pauză convenabilă, Harriet îşi puse jos paharul.

— Dar în august e mai lejer. Aş putea fi liberă în august.

— Atunci…

— Sâmbătă e o zi potrivită?

— Am să fac să fie.

— Vino la ceai în a doua sâmbătă din august.

— Va fi o petrecere?

— Dacă vrei.

— Nu, nu vreau.

— Foarte bine, spuse Harriet. Te rog să vii la cinci. Voi fi singură, şi o să-l iau pe Dundee pe post de însoţitor.

II

Lui Ben Carter i se oferise postul de şef de echipă în subteran la Wheal Leisure şi urma să intre în pâine imediat ce avea să fie ceva de supravegheat acolo. Întotdeauna, el fusese independent, un singuratic, şi era contrar instinctului său să accepte. Dar bunicul lui i se alătură lui Jeremy în acţiunea de a-l convinge.

— Nu-i o slujbă ca oricare, spusese Zacky. Am muncit pentru alde Poldark aproape toată viaţa mea şi o să fiu casier la compania asta nouă dacă-mi permite sănătatea. Ştiu că mama ta preferă să stea la distanţă, dar asta-i din cauza unor idei ciudate pe care le are şi n-ai ce să zici. Chiar aşa, dac-ai întreba-o, ţi-ar zice la fel. Căpitanul Poldark şi-a riscat sănătatea şi poziţia încercând să-l salveze pe tatăl tău.

— Ba nu-i asta deloc, spuse Ben. Nu-i nimeni în ţinutu' ăsta pentru care să vreau mai mult să lucrez, dacă e să lucrez pentru cineva. E doar că m-am obişnuit să fiu de capul meu.

— Păi, asta o ştiu io prea bine. Şi ţi se potriveşte mănuşă. Dar, dacă trăieşti de unul singur şi munceşti de unul singur *toată* viaţa ta, se prea poate să sfârşeşti fără să ştii încotro să te-ndrepţi. Pe jumate cruţat. Egoist. Aşa că sfatul meu este să accepţi şi să vezi cum te descurci. Pescuitul, mina ta – astea n-o să plece nicăieri. Dacă treaba n-o să meargă, poţi să pleci oricând.

— Da, spuse Ben gânditor. Crez că-i adevărat.

Aşa că pentru moment muncea cu ceilalţi, construind clădirea minei şi săpând puţul. Cu o leafă de patruzeci de şilingi pe lună, era mai bine decât fusese vreodată în viaţă. Nu că ar fi avut nevoie de bani. Dispreţuia banii şi ar fi putut trăi de pe urma pământului.

Una dintre tentaţiile nerostite ale muncii lui acolo era şansa de a o vedea mai des pe Clowance. Una dintre surprizele ce-i mai potoliră elanul fu descoperirea că şi Stephen Carrington muncea acolo. De fapt, ei nu schimbaseră vreo vorbă între ei, dar îşi pierdu cumpătul când îl văzu pe Stephen alăturându-se celorlalţi într-o dimineaţă, să înceapă a săpa puţul. Era ceva la el ce nu putea *suporta*. Stephen se făcea prea mult, era prea generos, prea natural şi prea încrezător fără temei. Cine

era el, pentru Dumnezeu? Un marinar şomer. Cu toate astea, se purta de parcă ar fi fost cel mai tânăr căpitan din Marina Regală. Şi – păcatul de neiertat – îi făcea ochi dulci lui Clowance; şi, lucru de groază, se părea că şi ea îi făcea ochi dulci lui. Să fie adevărat că se simţea atrasă de faţa asta îndrăzneaţă, de părul blond şi ondulat şi de firea vorbăreaţă? Era de crezut că Clowance, fata asta perspicace, sinceră, cu picioarele pe pământ şi cu desăvârşire cinstită, pe care Ben o adora, putea să fie păcălită de un astfel de bărbat?

Pentru a săpa un puţ de nouă pe nouă picioare, era nevoie de opt muncitori în schimburi de câte patru, lucrând şase ore fiecare. Era de aşteptat ca, în terenul dur unde erau, să fie nevoie de aproximativ o lună să coboare şase stânjeni, şi, dacă le mai lua încă o lună să instaleze motorul, atunci aveau să se găsească sub cel mai de jos nivel de până atunci. Mai rămânea doar să le lege printr-un tunel subteran.

Ben urmărea cu invidie cum muncea Stephen, dar nu putu găsi niciun motiv de nemulţumire. Din nefericire pentru Ben, celălalt tânăr era puternic, harnic şi capabil. În plus, Ben o vedea puţin pe Clowance, pentru că ea încă îl evita pe Stephen. Avea grijă să-şi facă apariţia când el nu era la mină sau când erau şi alţii prin preajmă.

Fireşte, ştia că, odată şi odată, va trebui să stea faţă în faţă cu el… doar dacă nu se plictisea şi pleca iarăşi, în cele din urmă. Voia ea asta? Neîndoielnic, părea că asta dorea. Dar, se întrebă în sinea ei, n-ar fi mai bine să-l *alunge*, după ce aveau să se confrunte, decât să stea să-l vadă cum se demoralizează şi pleacă de bunăvoie? Oricum, din ce spunea Jeremy, nu exista nicio aluzie că s-ar fi gândit să plece. Poate că, prin faptul că se gândea că l-ar putea respinge, ea presupunea că ar deţine un rol mai important în viaţa lui decât avea de fapt?

Dar, cu o săptămână înainte de petrecere, fusese o întâlnire. Daisy Kellow venise la Nampara în acea seară şi, auzind că toţi bărbaţii erau la Wheal Leisure, îi sugerase lui Clowance să meargă până acolo. Însă când Daisy ajunsese acolo, praful de la lucrări o făcuse să se înece, şi se retrăsese cu Paul, care se întorsese mai devreme, după cele două zile în care-l ajutase pe tatăl lui cu activitatea de transport cu diligenţa în Truro, şi venise acasă de unul singur. Clowance hotărî că era prea devreme să meargă acasă, şi faptul că Stephen era acolo mânuind un târnăcop nu putea fi un impediment în calea rămânerii ei acolo. Aşadar, rămase, discutând oarecum făţiş cu Ben şi, când acesta era ocupat, cu Jeremy, fără a-l ignora cu totul pe Stephen, dar în general rămânând destul de departe de el pentru a putea purta o discuţie. Construiau al doilea zid scund care susţinea balansierele cilindrului. Capetele balansierelor urmau să fie adăpostite în ziduri; dar nu avea a se construi platforma de deasupra lor până când restul sălii nu avea să fie terminat. Se aştepta ca Jeremy să meargă acasă cu ea la cină, dar el spuse:

— Spune-i mamei că mai stau o jumătate de oră. Vreau să folosesc toată lumina zilei. Te superi? Sau rămâi, dacă vrei.

— Nu, mai bine plec. Altfel o să se întrebe.

Ben se apropie de ea.

— Vin cu tine, ce zici?

— Nu, Ben, n-aş vrea să te iau de aici.

— Nu-nseamnă că iei pe cineva de aici. Aproape am terminat.

— Nu, insistă ea. Ne vedem dimineaţă.

— Da. Sper şi eu.

Ea se strecură în josul falezei către plajă. Amurgul cuprindea leneş vastele întinderi de nisip. Marea era la jumătatea fluxului şi calmă. Câteva bălţi reflectau cerul încruntat al serii.

— Pot să te însoţesc? întrebă o voce din spatele ei pe când era gata să sară pe nisip.

Tresări puternic. Probabil o văzuse plecând şi îşi aruncase brusc uneltele. Sau poate că pleca oricum.

— Merg acasă, zise.

Ea sări şi el sări după ea.

— Ştiu, spuse el.

Îşi potrivi pasul după al ei. Ea încercă să aibă o voce neutră, nici prietenoasă, nici rece.

— Te-am văzut foarte rar, domnişoară Clowance, zise el.

— Chiar aşa? Ah…

Se zărea o lumină la Nampara în dormitorul părinţilor ei. Dar luminile din salon nu se vedeau de aici; erau blocate de o ridicătură de stâncă acoperită de iarbă.

— Cred că mă eviţi, spuse el.

— De ce crezi asta?

— În aproape trei săptămâni, nu ne-am văzut nici măcar o dată. Aşa cum trebuie, vreau să zic. N-ai venit la cină atunci când m-au invitat părinţii tăi. Stai *în casă* tare mult, deşi vremea e aşa frumoasă.

— Serios?

— Ştii că stai. Şi… când ieşi, eşti întotdeauna *însoţită* de cineva.

El îşi lăsase părul să crească faţă de anul trecut, şi acum îi ajungea la umeri, aşa că arăta mai leonin ca niciodată. Dar nu se îngrăşase deloc – era tras la faţă.

— Ai primit scrisoarea mea? întrebă el.

— Ce scrisoare?

— Aia pe care ţi-am scris-o. Îţi spuneam că mă întorc.

— Ah, da.

— Şi, când m-am întors, a fost niţel cam cu ghinion, că a trebuit să mă vezi prima dată cu domnişoara Violet Kellow, nu-i aşa?

— De ce să fie cu ghinion?

El se opri, dar, pentru că ea nu se opri, trebui să meargă mai

repede pentru a o ajunge din urmă.

— I-am explicat lui Jeremy. El nu ţi-a explicat?

— Ce era de explicat?

— Ştii ce era de explicat. Uite ce e, Clowance, credeam că eşti o fată cinstită…

Nisipul era aici plin de gropi, cu creste şi ondulat ca urmare a fluxului de după-masă. Clowance se încruntă şi netezi cu piciorul câteva creste, apoi merse mai departe.

— I-am explicat lui Jeremy, insistă el. Nu mi-a plăcut gândul de a da buzna peste tine în acea noapte, prima noapte când mă întorsesem, fără să-ţi fi cunoscut tatăl. Şi, când am venit la focul de tabără, vorbeai şi râdeai cu tipul ăla, Carter. Şi te uitai la el. *Şi* te uitai la el… Aşa că am plecat spre casă, la Will Nanfan, să mă culc devreme şi doar ce m-am întâlnit cu Violet Kellow. Era înnebunită să vadă focul, deşi avea febră şi tuşea, ceea ce le-ar fi speriat pe majoritatea fetelor. Era veselă, agitată de la febră, încăpăţânată. Mi-a părut rău de ea. Am mers cu ea. E o fată veselă şi drăguţă în felul ei. Dar nu-nseamnă nimica pentru mine. Nimic mai mult decât, na, piatra asta! Eu la *tine* ţin!

Lui Clowance nu-i plăcea imaginea în care se prezenta, cea a unei fete geloase, îndepărtându-se furioasă, cu capul sus, cu bărbatul în urma ei. Dar să se oprească şi să discute deschis cu el aici pe plajă era imposibil.

Totuşi, se opri.

— Îmi ceri să cred povestea asta!

— E adevărul adevărat!

— Şi te aştepţi să-mi pese?

— Păi, *fireşte* că-ţi pasă, altminteri n-ai fi furioasă! Dacă n-ar conta nici cât doi bani găuriţi cu cine m-ai văzut, pur şi simplu ai *arăta* că nu-ţi pasă. Ai fi pur şi simplu la fel de prietenoasă ca atunci când am plecat. Nu vezi că te dai de gol?

Clowance privi înapoi spre felinarele care se aprindeau acum în jurul minei. Licăreau şi clipeau în contrast cu faleza şi cerul întunecat. Se uită înspre ele şi se îmbărbătă. Ele reprezentau calmul, normalul, prietenia, absenţa durerii. La fel, în casa din faţa lor, mama, tatăl şi sora ei stăteau la cină. O familie cunoscută şi iubitoare; fără conflicte, fără supărări. Între ei, era ea aici, cu omul ăsta, într-o situaţie în care emoţiile contradictorii puteau s-o afecteze profund. Ca şi cum fluxul se ridicase şi năvălea. O cuprinseră tot soiul de nelinişti. Dar nu erau toate numai nelinişti, altminteri s-ar fi întors şi ar fi plecat. Voia în acelaşi timp să-l rănească şi să-l tămăduiască.

Propria-i durere era mult prea puternică.

— Foarte bine, Stephen, îmi pasă, spuse ea. Însemni ceva pentru mine. Cât de mult, asta nu ştiu încă. Dar e ceva, da. Tu îmi spui că însemn şi eu ceva pentru tine…

— Totul.

Făcu un pas în faţă, dar ea se dădu înapoi.

— Spui că ţii la mine. Oricare ar fi povestea asta cu întâlnirea cu Violet Kellow – oricare ar fi adevărul –, nu trebuia să mă port aşa. Dacă *eu* ţineam la tine… *dacă* ţineam la tine şi mă întorceam după o lungă absenţă şi nu te vedeam încă, crezi că aş fi plecat cu primul bărbat pe care-l vedeam şi aş fi străbătut întunericul nopţii împreună cu el – pe plajă şi în cimitire? Crezi tu că ar fi trebuit să arăt cât de mult îmi pasă făcând aşa ceva? Furia ei crescu pe când vorbea, străduindu-se să exprime supărarea intensă şi amară ce-i stăpânea inima.

— Nu, spuse el. Nu. Ai perfectă dreptate. Şi îmi pare rău, tare rău. Şi poate că nu merit nimic mai mult decât să-mi întorci spatele. Dar te asigur că n-am vrut să iasă aşa. Eu… eu fac lucruri din repezeală, fără să mă gândesc prea mult. Ea a ieşit, şi eu am zis: „Bună, domnişoară Violet”, şi apoi a pus şaua pe mine.

— Şi pe ea s-a pus şaua? întrebă Clowance mirându-se de ea însăşi.

— Hai, hai, acuma, doar nu vrei să crezi *aşa ceva!* N-am fost decât prietenos! Păi, la dracu’, o fată bolnavă, nici nu puteai să pui mâna pe ea! N-ar fi fost cinstit…

Ştiind ce zvonuri circulau despre domnişoara Kellow, Clowance nu crezu nimic din asigurările astea. Într-adevăr, nu era sigură de ceva din vocea lui, ce, fiind prea mângâietoare, îi tocea ascuţişul nervilor. Din nefericire pentru atitudinea ei mai reţinută, apropierea lui avea o influenţă fascinantă, ce îi submina raţiunea. Avea dinţi buni, dar era un canin spart ce îi atrăgea mereu atenţia când zâmbea. Avea degete scurte şi puternice, dar nu mari, unghiile tăiate scurt, curate în ciuda muncii pe care o făcea. Gâtul de deasupra gulerului cămăşii era masiv. Părul roşcovan se ondula peste urechi precum un fir subţire de aur. Pomeţii înalţi, gura fermă şi caldă deasupra unei bărbii cu gropiţă; ochii albaştri-cenuşii, aproape că ai tatălui ei, dar mai deschişi, *experienţa* vieţii care i se citea pe faţă, reflectând cât de multe văzuse şi făcuse, împreună cu faptul că ea îşi dăduse seama că o dorea…

— Ah, spuse ea, totul e aşa *neînsemnat*… O ceartă *neînsemnată* despre o aventură *neînsemnată*. Nu sunt numai mânioasă pe tine, ci şi ruşinată pentru mine. Hai s-o lăsăm pentru o vreme! Dacă rămâi…

— Bucuros, iubire. Bucuros, o las baltă şi, mai mult de-atât, o s-o şi dau uitării…

El îşi puse mâinile pe umerii ei şi o atrase spre el, o sărută, buzele lui mişcându-se senzual peste ale ei.

— Ştii că nu-i nimeni altcineva decât tu – n-ar putea fi niciodată altcineva.

— *Cum* să ştiu eu asta?

— Pentru că aşa-ţi spun eu. Tu nu simţi că aşa este?

El îşi puse mâna pe funda de pe decolteul rochiei ei. Ea îl plesni peste faţă.

El se retrase, punându-şi dosul mâinii pe obraz. Totul fusese prea repede, înţelese asta acum şi se blestemă pentru că făcuse o mişcare greşită. Dar se înfurie la rândul lui.

— Mai am ceva de uitat, ei? Ai braţe puternice, domnişoară Clowance.

— Îmi pare rău dacă e diferit cu alte doamne pe care le-ai cunoscut. Niciuna din ele nu ştie ce vrea?

El îşi luă mâna de pe faţă şi se uită la ea, ca şi cum s-ar fi aşteptat să găsească sânge.

— Braţe puternice… Într-o zi, domnişoară Clowance, o să le sărut. Şi o să le muşc. Şi o să le ling. Când o să fii a mea. Când o să ne aparţinem unul altuia. Cred că aşa va fi. Tu nu?

Se întoarse şi o lăsă acolo, îndepărtându-se în tăcere şi păşind furios pe nisip. Ea îl privi până când dispăru.

În vreme ce vorbeau, amurgul se stinsese, şi se lăsase întunericul.

Capitolul 25

I

Lipsită de femeile casei timp de trei săptămâni, familia Poldark funcţiona ca de obicei. Vara era frumoasă, iar grâul şi ovăzul fuseseră recoltate devreme. Se făceau clăile de fân. Cartofii erau culeşi şi puşi la păstrare. Merele, perele şi gutuile se împlineau şi se coceau. Iarba şi grozama erau tăiate pentru iarnă. Una peste alta, nu era vremea potrivită să lipseşti de la fermă – fără a mai pomeni despre nalbe –, şi Demelza aproape că voise să renunţe în ultima clipă.

— Nu, zisese Ross. Ăsta-i momentul să verifici cum i-ai pregătit. Toată lumea depinde prea mult de tine pentru hotărârea finală; şi mult mai mult în afară de asta. Lasă-i să se descurce de capul lor de data asta. Şi, dacă e la o adică, o să fiu eu aici să mă asigur că nu se prăbuşeşte totul.

— Dar, serios, o să fie cu două mâini de lucru mai puţin. Clowance e la fel de ocupată ca mine în timpul verii.

— Un motiv în plus să vă luaţi o vacanţă.

Demelza se gândi la cele două cufere ce stăteau sus, pline ochi.

— Şi am cheltuit atât de mult! Nu pare corect – doar pentru două săptămâni – când nu ne mai merge aşa bine ca odinioară.

— Nu, e ruşinos, spuse Ross.

Ea se uită atentă spre el.

— Dar tu ne-ai spus să cheltuim!

— Ai fi vrut ca fiica ta să iasă în societate îmbrăcată ca o femeie ce lucrează la mină? Cât despre tine – cum să te las să arăţi ca o rudă săracă?

— Un motiv în plus să nu mă duc.

— În orice caz, Caroline ţi-a împrumutat atâtea. Şaluri, evantaie, poşete, broşe.

— Şi un voal, o umbrelă, un ceas franţuzesc, o pelerină cu glugă, o bonetă turban. *Asta-i* ruşinos, că am împrumutat de la ea! Dulapurile şi sertarele ei trebuie că sunt goale acum!

— I-a plăcut să facă asta. Ştii doar. Se bucură de bucuria ta pentru călătoria asta. Amândouă trebuie să încercaţi să vă distraţi de dragul ei, dacă nu de al meu.

— Ah, o să *încercăm*, spuse Demelza. Promit că o să *încercăm*.

Cu amândouă femeile plecate şi doar cu micuţa Isabella-Rose să le bucure zilele, Ross avusese mai mult timp să stea singur cu Jeremy. Fiul lui pleca de acasă devreme şi venea târziu, plin de energie şi iniţiativă, mergând călare încoace şi încolo pentru chestiuni ce ţineau de Wheal Leisure; dar totul era însufleţit de un alt combustibil decât entuziasmul cu care începuse. De câteva ori, se gândise să-i spună lui Jeremy de discuţia pe care o avusese cu John Treneglos pe când mergeau spre casă în după-masa zilei de Sânziene. Dar simţea că s-ar putea să pară că se străduia să-i ponegrească pe Trevanioni şi implicit pe Cuby faţă de Jeremy. Îşi aminti cum, cândva, pe când avea optsprezece ani, se îndrăgostise de o fată din Tregony şi cum tatăl lui încercase să-i dea un sfat înţelept şi cât de mult îl urâse. Chiar şi pomenirea numelui fetei de către tatăl lui fusese ca şi cum strivise un crin sub picior. Tocmai acele cuvinte ruinaseră delicateţea relaţiei despre care voia să-i dea poveţe.

Nu că tatăl lui fusese cel mai plin de tact om, firește. Dar oare *el* era? Părea mereu în contratimp cu Jeremy. Şi nu cumva toţi tinerii se enervau dacă părinţii lor se implicau, doar pentru a se *interesa*, în relaţiile lor sentimentale? În special într-una terminată.

În contratimp cu Jeremy? Încă era aşa, într-un fel, în ciuda deciziei de a deschide împreună mina. Nimic făţiş, desigur. Interacţiunile lor zilnice erau acum dese şi prietenoase. Ross nu pomenise nimic despre ieşirile la pescuit, simţind că era treaba lui Jeremy să-i *spună*. Jeremy încă nu-i zisese nimic. Poate că nu intenţiona să-i spună vreodată. Nu bănuia că Ross era curios cum de strânsese el atâtea cunoştinţe? Şi de ce stratagema asta, pentru numele lui Dumnezeu? Tatăl şi mama lui erau nişte căpcăuni, aşa încât el să facă totul doar pe ascuns? Sau proşti, să fie oare aşa ignoranţi?

Cu toate astea, nu era momentul, acum că erau doar ei doi singuri acasă, să dea cărţile pe faţă, să afle ce se ascundea în spatele întregii poveşti?

După cină, în prima marţi, Jeremy îi oferi într-un fel ocazia să pomenească în treacăt despre Caerhays.

Ross spuse:

— Tatăl lui Horrie era cam pilit în ziua când ne-am întors acasă, după ce am semnat înţelegerea. I-am pomenit numele de Trevanion, spunând că ai fost pe-acolo, şi a început să vorbească despre ei. Ştiai că sunt rude?

— Cine?

— Familiile Treneglos şi Trevanion.

— Nu.

Aşa că Ross repetă mare parte din cele aflate. Când termină – şi ce avusese de zis spusese foarte pe scurt –, aşteptă, dar Jeremy nu făcu niciun comentariu. Cu faţa lipsită de expresie, îşi luă un pahar de vin.

— M-am gândit că ar trebui să ştii, spuse Ross. Îţi e de folos sau nu… Poate că asta face mai de înţeles atitudinea maiorului Trevanion – dacă nu mai de admirat… Ar fi trebuit să bănuiesc ceva de felul ăsta.

— De ce?

— Păi, banii contează oriunde în zilele astea, în special printre moşierii din Cornwall, unde, în general vorbind, sunt aşa de puţini. Familia e un argument, dar averea e unul cu mult mai important. În cazul acesta, e cu atât mai regretabil că oamenii cu atâta avere cum sunt Trevanionii, se găsesc într-o asemenea situaţie disperată. Nu ghinionul i-a copleşit, ci mândria exagerată, infatuarea unui om în încercarea de a construi o astfel de casă.

— Tu spui că asta face atitudinea lui Trevanion mai de înţeles. Nu cred că o face pe a lui Cuby.

Pe chipul lui Jeremy apăru un rictus de durere când îi rosti numele. Dar cel puţin îl rostise, părea pregătit să discute despre asta.

— Trevanion e mult mai în vârstă decât ea. Cu unsprezece sau doisprezece ani, nu-i aşa? Pentru destul de mult timp, probabil că i-a luat locul tatălui ei. Dacă mama ei e de acord cu el, ar fi greu pentru o fată delicată cum e ea să treacă peste vrerea lor.

Jeremy îşi înghiţi vinul.

— Tu n-ai cunoscut-o, tată…

— Nu, spuse Ross împăciuitor. Fireşte că nu.

Jeremy îşi turnă un al doilea pahar şi se uită peste masă. Ross încuviinţă din cap şi luă sticla în mână. Urmă o lungă tăcere, şi nu dintre cele mai amicale.

— În ce fel să-mi corectez părerea?

Jeremy spuse în silă:

— Ah, nu ştiu…

— E foarte tânără, nu-i aşa?

— Da.

— Asta n-are vreo importanţă?

— E tânără, dar chiar nu cred că ar putea fi convinsă – nici bătută măr – să le accepte planurile pentru ea… decât dacă ar vrea şi ea.

— Are o soră mai mare?

— Da. O fată dulce.

— Vreau să zic…

— Ştiu ce vrei să zici, tată. Dar Clemency e banală. Nu cred că ar atrage bărbaţi bogaţi.

— Poate că nici chiar Cuby, spuse Ross. Oricât de drăguţă şi de încântătoare e. Te rog să nu mă înţelegi greşit. Dar e o mare lipsă de tineri în comitat – sau chiar de bărbaţi mai în vârstă – cu averi substanţiale. Adu-ţi aminte că de obicei e invers – bărbaţii sunt vânători de avere. Trevanion va trebui să găsească pe cineva nu numai cu o avere considerabilă, dar care să fie şi dispus să-i dea cu împrumut o mare parte din ea sau să preia casa ori să facă nişte aranjamente. Nu va fi uşor.

Jeremy îşi termină din nou vinul.

— Încerci să mă consolezi?

În vocea lui se puteau simţi furie şi sarcasm.

— Păi, acum, dacă ştim adevărata obiecţiune, putem cel puţin să analizăm din nou situaţia.

— Găseşte-mi o avere, şi totul va fi bine.

— Ah, aici e problema.

— Dar va fi totul bine? Dacă aş merge în India şi m-aş întoarce bogat, aş fi încântat să mă însor cu o fată care se mărită cu mine pentru că am oferit cel mai mult?

După o clipă, Ross spuse:

— Nu trebuie să judeci prea cu asprime şi prea repede. După cum am spus, există presiuni din partea familiei chiar şi asupra celei mai hotărâte dintre fete. Şi adevărul e că încă nu s-a măritat cu nimeni altcineva, nici nu s-a legat în vreun fel de cineva. Cele mai chibzuite planuri… **[75]**

Jeremy se ridică de la masă şi merse spre fereastra deschisă, unde vineţiul ca de prună al nopţii era stropit de puţurile luminate de felinare de la Wheal Grace. O molie intră fâlfâind din aripi în cameră, zburând ameţită de la un obstacol la altul.

— Dar eu *chiar* judec cu asprime.

— Să nu mai faci aşa, da?

— Ba da, chiar aşa.

— Atunci, regret că ţi-am spus… Cred că greşeşti, Jeremy.

— Eşti îndreptăţit la părerea ta, tată.

— Bineînţeles.

Urmă o altă tăcere încordată. Ross era hotărât să nu permită furiei lui Jeremy să-l afecteze.

— Poate chiar va fi o schimbare în averea lui Trevanion. Molia

ajunsese la lumânare şi, după ce se pârlise, se aşeză fâlfâind pe masă, bătând dintr-o aripă şi încercând să-şi ia din nou zborul. Şi acum, spuse Jeremy, cred că o să mă duc la culcare.

Ross îl privi cum traversează camera, ia o carte deschisă şi foloseşte o hârtie drept semn de carte. Ăsta era probabil cel mai nepotrivit moment din câte se puteau găsi pentru a continua cu celălalt subiect, dar el alese s-o facă:

— Poate că-mi vei mai acorda încă un moment.

— Tata, nu sunt dispus să mai discut despre asta.

— Nu. Nici eu. Este, în fond, problema ta personală, şi am menţionat-o doar pentru că am crezut că trebuie să ştii ce a spus John Treneglos. E vorba despre altceva.

— Amândoi am avut o zi lungă…

— Atunci când am discutat cu John Treneglos, mi-a mai spus şi altceva. A spus că ieşirile tale la pescuit au fost toate un pretext, o înşelătorie, ca să zicem aşa, în alte scopuri. Aceste scopuri fiind vizite regulate la Harvey's din Hayle, să înveţi partea practică a mecanicii, proprietăţile şi potenţialul aburului de înaltă presiune.

Jeremy puse din nou cartea jos, închizând-o peste semn.

— E adevărat? întrebă Ross.

— Da, e adevărat.

— Care a fost scopul special al acestui subterfugiu?

— Contează?

— Da, cred că da.

— De ce?

— Pentru că se pare că te-ai întrecut pe tine însuţi pentru a ascunde asta de mine încă de la început. Şi de mama ta. Faptul că ai studiat teoria aburului şi a motoarelor cu aburi, cărţile pe care le-ai citit, scrisorile pe care le-ai scris şi le-ai primit – şi, în special, experienţa practică pe care ai câştigat-o. Ba chiar i-ai cerut lui Dwight să nu menţioneze cărţile pe care ţi le-a împrumutat. Nu crezi că sunt îndreptăţit la o explicaţie?

Jeremy lăsă mult timp să treacă până când vorbi din nou:

— Tu credeai că toate experienţele astea sunt periculoase, mormăi el.

— Când? Am spus eu asta?

— Da. Şi n-ai crezut niciodată în utilizarea aburului cu presiune.

— Încă nu ştiu ce utilizări există. Poate că nimeni nu ştie. Cu siguranţă există pericole.

— Aşadar, când am arătat un interes, tu mi-ai spus să mă feresc de asta.

— Aşa am spus? Da. Ross ridică molia cu marginea lingurii, şi aceasta începu să zboare din nou. Da, acum îmi aduc aminte că am spus. Deci tu ai crezut că ce nu ştii nu te doare. Aşa-i?

— Poate că nu m-aş fi exprimat chiar aşa tăios. Dar, da.

— Cred că-ţi dai seama că m-ai pus într-o poziţie incorectă.

— Nu mi-am dat seama, nu.

— Ei bine, crescând, maturizându-te, mi-ai părut a nu avea vreun scop în viaţă… un interes, o direcţie.

— Şi mama crede la fel?

— N-ar trebui? Fireşte, mama ta – ca majoritatea mamelor – înclină să vadă doar ce-i mai bun. Am încercat şi eu. Mi-am spus că aşteptăm prea mult, prea curând. Dar, câteodată, felul tău de a trata lucrurile ajungea să mă enerveze. În ciuda eforturilor de a mă stăpâni. Poate că ai observat.

— Da.

— Câteodată, am dovedit – sau cel puţin am simţit – o răbdare mai puţin decât lăudabilă faţă de ceea ce aveai de zis. Nu cred că-mi lipseşte cu desăvârşire un simţ al umorului… dar asta… neseriozitatea asta fără scop…

— E doar un fel diferit de umor, spuse Jeremy.

— Poate. Dar, vezi tu, oricât de neserios ai fi fost, n-ar fi părut fără scop dacă… descopăr că aprecierile mele, părerile mele despre tine, numeşte-le cum vrei, au fost bazate pe informaţii greşite – sau mai degrabă pe *lipsă* de informaţii. Puţine lucruri sunt mai supărătoare decât să simţi că de fapt cineva… cineva te-a prostit pe faţă.

— Înţeleg ce vrei să zici. Dacă-i greşeala mea, îmi pare rău.

— Poate că n-are importanţă că nu sună convingător.

— Păi, ai fi fost mai mulţumit dacă ai fi ştiut că nu dam ascultare hotărârilor tale stricte de a nu face ceea ce voiam să fac?

— Pentru numele lui Dumnezeu, băiete, sunt oare părinţii tăi nişte tirani pe care trebuie să-i înşeli şi să-i minţi pentru a face cum te taie capul? N-am fi putut măcar să discutăm despre asta?

— Ai fi zis nu. Ce-ai mai fi putut spune?

— Nu sunt sigur că am vrut să sune aşa irevocabil precum ai înţeles tu.

— Păi, aşa am înţeles.

— Îl ştiam pe Francis Harvey şi îmi plăcea de el, zise Ross. Dacă ai un băiat care creşte şi are tendinţa să se joace cu un lucru periculos ce l-a omorât pe un prieten, îi spui: „Nu face asta! O să te răneşti!” Aşa am făcut şi eu cu tine cu aburul de înaltă presiune, exact aşa cum ţi-aş fi spus să fii atent la găurile de pe plajă, sau să te fereşti de vacă după ce a fătat, sau să nu cobori în mina aia că e închisă de ani întregi şi scândurile sunt putrezite. Dacă, atunci când îmbătrâneşti, nu înţelegi asta drept un imbold filial, eşti un tată rău!

— Cred că era ceva mai mult de-atât.

— E greu să-mi amintesc precis ce sentimente am avut, acum, după câţiva ani. Poate că mă temeam ca tu să nu devii prea fascinat de

Trevithick.

Jeremy scoase un şuierat.

— Asta-i posibil.

— Invenţiile lui sunt aşa îndrăzneţe, şi apoi nu dau niciun rezultat. Eşecul demonstraţiei lui din Londra, oricât de fascinant ar fi fost, nu m-a surprins. Nici explozia care i-a omorât pe oamenii ăia. Şi, de atunci, ce-a mai făcut?

— Minunatul experiment de la Pen-y-Daren, când locomotiva lui a tras cinci vagoane cu zece tone de fier şi a transportat şaptezeci de oameni pe o distanţă de cincisprezece kilometri. Asta a fost o minunăţie.

— Asta a fost înainte de experimentul din Londra.

— Poate. Jeremy era descumpănit de memoria tatălui său. Dar a fost totuşi o minunăţie, şi încă n-a fost egalat.

— Trevithick e bolnav acum, spuse Ross. S-a întors în Cornwall şi n-a făcut mari progrese, cu toţi anii lui în Londra. După cum mi-ai spus, n-ai reuşit să-l vezi. Adăugă pe când Jeremy voia să spună ceva: N-o lua ca pe o idee preconceptă. Nimic nu mi-ar face o plăcere mai mare decât să-l văd că are un succes triumfător…

— Domnul Woolf, spuse Jeremy, e la fel de devotat aburului sub presiune. Doar că nu e interesat să dezvolte vehiculul de transport.

— Păi, atunci trebuie să mă întreb dacă a existat vreun alt motiv în afară de preocuparea mea pentru siguranţa ta ce m-a făcut să resping ideea de a te implica la un nivel *concret*.

— Mai are vreo importanţă acum? De ce pui întrebările astea? Ce vrei să fac?

— Nimic, desigur. Doar să mi te destăinui ceva mai nestingherit.

— Îmi cer din nou iertare, spuse Jeremy ursuz.

— Ar fi putut să fie un moment de falsă mândrie.

Jeremy fu destul de mirat când se uită înspre tatăl lui.

— Ce, a ta?

— Da, e posibil. În pofida propriei voinţe, uneori oamenii nutresc concepţii greşite despre ce ar trebui să facă fiind într-o anumită situaţie. După cum cred că ai observat, de-a lungul întregii mele vieţi, am muncit alături de lucrătorii mei şi nu mi-a păsat nici cât negru sub unghie că am degete îngroşate sau unghii murdare lucrând la mină sau la fermă. Dar studiind principiile aburului şi ale mişcării la un nivel concret e cam ca şi cum ai deveni un fierar mai cultivat.

— Şi asta contează?

— Păi, care alt tânăr de rangul tău a vrut să facă aşa ceva? E cu totul diferit de a asista şi a se interesa în mod raţional şi de a încuraja inventatorul efectiv. E cumva similar cu a te înrola în armată, fără a deveni ofiţer. Ross stinse una din lumânări în încercarea de a-i tăia elanul moliei. Doamne, Dumnezeule, cât de pompos şi de demodat

sună! Te rog să nu crezi că sunt de acord cu asta; încerc să-mi cercetez propriile motive şi să le exprim cu glas tare.

Jeremy îşi turnă al treilea pahar de vin.

— Am dat peste părerea asta când am mers prima dată la Harvey's, tată. Domnul Henry Harvey a fost foarte mulţumit să poarte o discuţie cu mine în calitate de fiu al căpitanului Poldark venit să se uite la atelierul lui; dar nu putea să creadă că voiam să lucrez efectiv acolo. „Asta nu *se face*, draaagă!"

Trecerea lui în registrul comic era primul semn de relaxare a încordării.

— Nici măcar acum nu înţeleg prea bine care-i motivul de atracţie, zise Ross.

— Faţă de abur? Te referi la mine?

— Desigur.

Jeremy închise una din ferestre şi o zăvorî.

— Trebuie că ţi-am spus asta deja.

— Poate că altora. Nu te-ai obosit să mă informezi şi pe mine.

Tânărul ridică din sprâncene la această amărăciune ce-i scăpă tatălui său.

— E prea târziu în seara asta, tată.

— Nu cred.

Jeremy ezită, conştient de lupta dintre voinţe.

— E cumva o condiţie de vreun fel?

— Fireşte că nu. Sigur că nu.

Încă ezita.

— Păi… nu-i evident? Aburul sub presiune e cea mai remarcabilă descoperire de la roată…

— Aşa e?

— Păi, gândeşte-te ce putere are. Şi, spre deosebire de praful de puşcă, utilizările lui paşnice sunt nelimitate. În cele din urmă, o să asigure lumină şi încălzire şi o să înlocuiască navele cu pânze şi caii. Va transforma civilizaţia!

— În mai bine?

— Eu aşa cred. Oricum, puterea lui va fi acceptată. Nu există cale de-ntoarcere. Dacă nu-l dezvoltăm noi, o vor face alţii.

Ross se uită înspre fiul lui, care acum ajuta molia vătămată, să iasă pe fereastra cealaltă, după care o închise.

— Pentru că vine întâlnirea de sâmbătă, e important să ştiu cât pot de mult despre toate astea.

— Dar tocmai asta-i; nu vreau ca hotărârea în legătură cu motorul să fie influenţată în vreun fel de faptul că sunt fiul tău! Alegerea ar trebui făcută cu totul imparţial.

— Aşa o să fie. Dar hai să fim practici! Exceptând prezenţa unui oarecare mecanic din Truro sau Redruth, în ultimă instanţă, decizia

trebuie să fie a mea. Ce ştiu cei doi Treneglos? Iar pe Curnowi şi pe Aaron Nanfan i-ai întrebat deja…

— Vor fi acolo domnul Harvey şi domnul West.

— Da, mă bazez în mare parte pe asta.

Se lăsă tăcerea. Jeremy îşi termină de băut vinul şi îşi şterse grosolan gura cu dosul mâinii.

— Păi, hai să vedem sâmbătă, tată.

Ross mai stinse o lumânare.

— Recent, m-am uitat din nou la vechiul nostru motor de la Wheal Grace şi am vorbit cu Peter Curnow. Ai făcut multe comparaţii nefavorabile în ultimele săptămâni cu ceea ce se poate construi acum. Dar motorul Beth a fost făcut de Trevithick – sau cel puţin după planurile lui Trevithick. S-au schimbat ideile lui atât de radical în douăzeci de ani?

— Când s-a construit Beth, brevetul lui Watt pentru condensatorul separat avea câţiva ani de utilizare; şi, dacă alţi mecanici i-au adus atingere, şi-au făcut rost de un proces. Watt era destul de lipsit de scrupule, nu-i aşa?

— Aşa mi s-a spus.

— La Grace avem un motor de tipul Boulton & Watt ce funcţionează la doar câteva livre peste presiunea atmosferică, cu câteva îmbunătăţiri, desigur, făcute de Bull şi Trevithick, şi e un motor bun, o să funcţioneze ani în şir dacă e întreţinut aşa cum se cuvine. Mai există multe din astea prin zonă. Într-adevăr, multe dintre ele funcţionează cu mult sub randamentul lor corespunzător, din cauza ignoranţei şi a neglijenţei. N-aş zice asta despre Beth. Dar cel mai bun randament al motorului ăstuia nu-i de ajuns.

Ross stinse a treia lumânare. Cu ultima, aprinse două sfeşnice.

— Când patentul Boulton & Watt a ieşit prima dată din perioada de valabilitate, i-au retras pe toţi mecanicii cu experienţă şi pe agenţi, continuă Jeremy. Murdock plecase cu un an înainte, şi multe mine depindeau de el… Sună ca şi cum, vreme de câţiva ani, nu ar fi fost destui oameni din Cornwall care să meargă dintr-un loc în altul şi să cunoască modul de funcţionare sau să aibă experienţă. Nu-i aşa? Tu trebuie să ştii mai bine decât mine…

— Aşa a fost, cred. Şi, de asemenea, nu exista concurenţă – Boulton & Watt împotriva celor anti-Boulton & Watt. Oricare ar fi fost cauza, treaba s-a stricat pentru o vreme, ştiu.

— Dar n-a oprit invenţiile, nu-i aşa? Oamenii au continuat să experimenteze. Fireşte, baza celui mai important progres stă în cazanul cu abur de înaltă presiune şi-n noile idei cuprinse în asta; dar sunt şi altele. Mare parte din progres stă în corectitudinea execuţiei.

— Ceea ce Harvey's pare convins că poate realiza.

— Da… Ah, da. Motorul me… motorul ăsta pentru Wheal Leisure

nu e aşa diferit de altele pe care le-au făcut recent; dar aşa cum probabil ai văzut din măsurători, e *mult* mai mic decât cel de la Grace. Cu toate astea, vei vedea că e mai puternic şi mai ieftin de utilizat.

Ross îi dădu unul din sfeşnice lui Jeremy. Se gândi să mai spună ceva, dar se hotărî să tacă.

— Mă întreb cum or călători mama ta şi Clowance.

— Foarte bine, aş zice.

— Aşa aş zice şi eu, spuse Ross.

Cei doi bărbaţi urcară scările spre dormitoare, având amândoi senzaţia unei prietenii încercate, dar care devenise mai apropiată.

II

Sâmbătă, într-o discuţie ce dură de la unsprezece până la unu, se hotărî să se înceapă cu motorul proiectat de fiul principalului asociat. După aceea, fu servită masa – o cină cu totul masculină –, şi apoi domnul Henry Harvey şi domnul William West plecară pe lungul lor drum spre casă. În următoarea săptămână, fiul principalului investitor merse călare de trei ori la Hayle, de două ori cu Horrie Treneglos drept tovarăş de drum şi ultima dată cu Paul şi cu Daisy Kellow.

Fireşte că încă nu era nimic de văzut, şi, în orice caz, chiar dacă era terminat, motorul urma să fie expediat separat, piesă cu piesă – pe mare dacă vremea permitea – şi să fie asamblat în întregime doar la faţa locului. Paul era interesat în principal de vehiculul de transport şi la fel şi Daisy, deşi nici aici nu era mai nimic de văzut, după cum Jeremy o avertizase în noaptea de Sânziene. Cu toate astea, ea părea să fi găsit cu ce să-şi ocupe timpul, în vreme ce Jeremy era adâncit în discuţii cu domnii Harvey, West şi Pole.

Pe când încălecau să se întoarcă acasă, Daisy îl întrebă:

— Ce înseamnă toate astea, Jeremy? „Racordul îngust să se facă cu o îmbinare în coadă de rândunică şi mufe şi cu ciment pentru îmbinări?” Nu aşa te-am auzit că spui?

— Îmi pare rău, Daisy. Ţi-am spus eu că e foarte plictisitor.

— Da, dar ce înseamnă?

— Domnul West crede că astfel de ţevi fierbătoare pot câteodată să crape, dar nu vor exploda. Asta nu-i suficient de important?

Ea îşi plecă privirea.

— Îmi pare rău dacă te plictisesc punându-ţi astfel de întrebări prosteşti.

— Tu n-ai putea niciodată să fii plictisitoare.

— Păi, spuse ea aruncându-i un surâs, din ajunul de Sânt’ Ioan, nu prea mi-ai dat ocazia să fiu.

— Atunci e cazul să-mi pară rău, Daisy, pentru că am fost aşa de băgat în planurile astea legate de mină şi de motor, încât am avut prea

puţin timp pentru orice altceva.

Ceea ce era adevărat în măsura în care el căutase intenţionat această preocupare. Ajunsese aşa aproape de a căuta antidotul într-o aventură cu Daisy. Dar ea nu era o fată uşor de avut – sau, dacă era uşor de avut, nu era uşor de lepădat –, şi el îşi păstrase suficientă înţelepciune pentru a-şi da seama că să te ataşezi de o fată câtă vreme mai eşti încă pradă dezamăgirii nu era reţeta unei căsnicii fericite.

Chiar şi aşa, relaţia era destul de dificilă; o simpatiza sincer şi găsea că era o companie plăcută. O parte din el o şi dorea. Ea era o tânără femeie cu desăvârşire atrăgătoare, cu o fire veselă, incitantă, strălucitoare şi cu înfăţişare drăguţă. Ştia că un semn ar fi fost de-ajuns. Aşadar, să o ţină la o distanţă amicală fără a o jigni era o chestiune de echilibru şi un motiv de stăpânire de sine frustrantă.

Şi toate astea din cauza unei fete care se lepădase de el şi aştepta să se mărite cu cineva bogat. Tatăl lui, se părea, îşi imaginase că avea să-l consoleze ceea ce-i spusese el despre situaţia familiei Trevanion. Nu se întâmplase aşa. Obstacolul dintre el şi Cuby era acum mai mare tocmai pentru că era mai uşor de evaluat. În esenţă, prima obiecţie fusese ridicolă şi jignitor de superficială. Dar banii erau o altă chestiune. Asta era ceva ce puteai aşterne pe hârtie şi aduna sau scădea. Să aduni numere de aur la numere de aur. Era un obstacol explicit ce putea fi cu precizie, dar numai într-un singur fel înlăturat.

Jeremy nu vedea nici măcar cum ar putea să înceapă a înlătura acest obstacol. Până acum nu simţise o dorinţă deosebită de-a deveni bogat. Din cele două proiecte ale lui, trăsura cu aburi ar putea fi probabil pusă în practică peste ani – dacă avea să se ajungă vreodată până acolo. Cât priveşte mina, aici era un joc de noroc; dar, dacă nu cumva descopereau un alt Dolcoath**[76]**, era puţin probabil să-l situeze în categoria oamenilor bogaţi pe care-i căutau cei din familia Trevanion.

Şi, chiar dacă s-ar produce un soi de miracol, care era, după cum îi spusese tatălui său, care era tentaţia de a se căsători cu o fată şi de a intra într-o familie ce-i voia numai banii?

Aşadar, pe când mergea călare împreună cu Daisy şi glumea cu ea şi dădea frâu liber înfiripării unui nou flirt, o altă parte din mintea lui îşi permitea scurta extravaganţă de a se gândi la Cuby – scurtă şi rar permisă în mod conştient, pentru că alimenta o mare amărăciune şi o pustiire în inima lui. Şi, pe când ziua se scurgea şi îi lăsa pe Daisy şi pe Paul la Fernmore cu promisiunea că aveau a se întâlni din nou a doua zi, ultimele lui speranţe, ultimele lui amăgiri se scurseră şi ele. Trebuia să le facă faţă. Trebuia să facă faţă unei vieţi fără Cuby Trevanion – nu în săptămâna asta sau în anul ăsta, ci pentru totdeauna. Nu era de el. Trebuie să existe şi alte fete în lumea asta. Chiar şi Daisy. Dar n-ar putea s-o mai vadă vreodată pe Cuby. Dacă ar revedea-o, l-ar întoarce

pe dos. Nu era pentru el – în veci.

Ajunse acasă înainte de apus, dar nu se putu hotărî să intre. Se simţea frânt de oboseală, plin de mâhnire şi copleşit de o durere mai crâncenă decât înainte. Se decise să meargă până la Wheal Leisure, pentru că aşa poate că îşi mai potolea durerea. Se mai lua cu altele…

Tatăl lui era acolo.

Prima pornire a lui Jeremy fu să-l evite, să se furişeze de acolo, aşa încât să nu existe riscul ca starea lui să fie observată. Cumva, tatăl lui îl cunoştea şi prea bine şi nu îndeajuns de bine…

Dar îşi stăpâni impulsul. Ross îl salută cu un zâmbet şi o mână ridicată şi continuă să inspecteze clădirea. Imediat, Jeremy i se alătură.

Cel puţin ieşise ceva din săptămâna asta infernală, se gândi Jeremy. Acea discuţie, fără să se certe, aşa cum o avuseseră, începuse cumva să limpezească atmosfera. Pentru prima dată, putuse să-şi vadă tatăl drept un om vulnerabil. Înainte de asta, păruse nemaipomenit, sigur de poziţia şi de realizările lui. Tatăl şi mama lui erau o *pereche* în adevăratul sens al cuvântului – desăvârşiţi în ei înşişi, independenţi, păreau capabili să abordeze orice problemă sau situaţie critică. La acea discuţie de la cină, era sigur că tatăl lui pretinsese că ştia mai puţine despre proiectul motorului de mină faţă de cât ştia cu adevărat. Dar, cu toate astea, caracterul acelei prefăcătorii – dacă aşa era – şi caracterul întregii discuţii sugerase… Poate tatăl lui cel invulnerabil era vulnerabil doar când venea vorba despre sentimentele şi fericirea copiilor lui. Era un gând nou.

Casa minei era ridicată acum până la etajul al doilea. Chiar şi aşezată fiind acolo unde era, pe nivelul de jos al falezei, se profila pe linia orizontului. Când avea să fie gata, cu uşa şi ferestrele cu arcadă, acoperişul înclinat de ardezie şi coşul cilindric de cărămidă, urma a se conforma tradiţiei arhitectonice ce îmbina utilul şi măreţia.

După o vreme, Ross spuse:

— E ceva nelalocul lui?

— Nu…

Asta era întrebarea de care se temea.

— Vreau să zic… mai nepotrivit ca de obicei.

Jeremy zâmbi strâmb.

— Nu.

Ross se uită spre clădire.

— O să arate într-un fel mai grandioasă decât a fost Grace vreodată. Când am ridicat casa aia, trăiam de pe o zi pe alta în toate privinţele. Căutând, mereu căutând cupru şi negăsindu-l niciodată. Negociam cu investitorii de la Wheal Radiant să le vând motorul, când în sfârşit am găsit cositor. Îmi aduc aminte de faţa lui Henshawe, cum arăta când mi-a adus mostrele alea să le văd… Se opri. Să nu uiţi că

pot să te înţeleg, Jeremy. Am navigat şi eu cândva pe barca asta.

— Ce barcă?

— Poate că ar trebui mai degrabă să-i spun epavă… Mă refer la barca iubirii pentru o femeie şi a pierderii ei…

— Istoria se repetă… Dar tu ai găsit…

— Pe cineva mai bun, ştiu. Dar, atunci, în momentul ăla, e greu să te gândeşti la asta.

Jeremy mişcă pietrişul cu piciorul.

— Ce păcat că a plecat căpitanul Henshawe! Avea cel mai bun ochi pentru filoane.

— Ah, şi încă profită de pe urma lui. Dar oferta din Ţara Galilor era prea bună. N-am putut să-i stau în cale.

— Cred că Ben o să facă treabă bună.

— Sper şi eu. O să fie altceva când o să aibă treizeci sau patruzeci de oameni în grijă. Sunt mulţi ca el în comitat – ciudaţi prin firea lor. E un aspect al temperamentului celor din Cornwall.

— Nu cred că-mi plac unele aspecte ale temperamentului de aici.

— Ah, dacă e acel aspect la care cred eu că te gândeşti, nu-i caracteristic pentru Cornwall. Serios, cu cât te duci mai la est, cu atât devine mai pronunţat.

— Poate că detest însăşi firea umană, spuse Jeremy.

— Unele părţi ale ei, fără îndoială.

Jeremy întrebă brusc, cu asprime:

— Mătuşa Elizabeth s-a măritat cu vărul tău Francis Poldark pentru că avea mai mulţi bani?

Ross clipi. I-o trântise drept în faţă. Dar el o ceruse.

— Mama ei era chitită să o mărite cu el. Elizabeth era foarte influenţată de părinţii ei. Dar mai erau vorbe – sau zvonuri – că eu murisem de la rănile din America. Atunci când m-am întors, ea şi Francis erau logodiţi… E un subiect foarte complicat.

— Toate subiectele de felul ăsta sunt aşa, tată. Jeremy râse scurt. Brusc, se întoarse. Ben s-a gândit mult până să accepte oferta noastră. Până la urmă, cred eu că a fost din cauza lui Clowance.

Ross se încruntă.

— Care-i misterul acuma?

— Niciunul… Tu… mă aştept să ştii că Ben a avut întotdeauna… ei bine, a avut o slăbiciune pentru ea.

— Ştiam că ţine la ea. Nu aşa mult.

— Ah, da. Nu cred că are vreo speranţă, dar poate simte că, dacă alte chestii n-o să meargă şi printr-un soi de miracol – miracol pentru el – l-ar alege pe el, ar fi mai bine situat câştigând bani într-un fel, s-ar potrivi mai bine, ca să zic aşa.

După o clipă, Ross spuse:

— Doamne, că prefăcuţi mai suntem.

— Aşa zic şi eu.

Pe drumul înapoi spre casă, nisipul era moale, recent udat de flux; picioarele li se afundau în el ca şi cum umblau prin zăpadă proaspăt căzută.

— Spune-mi, Bella încurajează pe cineva să-i facă curte? întrebă Ross.

— Doar pe porcuşorul ei de Guineea.

Urcară pârleazul dinspre plajă şi ajunseră acasă. În grădină, era Stephen, uitându-se la florile Demelzei.

— Stephen! exclamă Jeremy.

— Ah, zise Stephen. Bună seara, sir. Sper că nu deranjez, ca să zic aşa.

Ross îi răspunse la salut cu un semn din cap.

— Deloc. Te rog, intră!

— Florile astea înalte, sir; ghimpii ăştia cu puţini trandafiri. Nu-mi aduc aminte să-i fi văzut înainte.

— Nalbe de grădină, spuse Ross. Soţia mea are o slăbiciune pentru ele, dar nu suportă bine vântul.

Stephen se aplecă să le miroasă.

— Nu miros.

— Destul de puţin. Voiai să vorbeşti cu Jeremy?

— Păi, nu, nu chiar. Voiam o vorbă cu dumneavoastră, căpitane Poldark, sir. Şi cu Jeremy, dacă vrea să rămână. Este doar o chestiune de afaceri, ca să zic aşa. M-am gândit să vin şi să vorbesc cu dumneavoastră.

Ross se uită spre fereastra casei. Doamna Gimlett tocmai aprindea lumânările. Isabella-Rose încă nu văzuse că tatăl ei era în apropiere şi dansa în jurul lui Jane Gimlett. Ce vitalitate avea copila asta! Cu mult mai mult decât avuseseră ceilalţi doi copii la vârsta ei.

— Afaceri?

— Păi, sir, treaba stă aşa. Fără îndoială că ştiţi că muncesc la Wheal Leisure.

— Da, bineînţeles.

Stephen îşi înfipse mâna în claia de păr.

— După cum ştiţi, căpitane Poldark, eu şi fiul dumneavoastră ne-am împrietenit câtă vreme aţi fost plecat; şi, de când m-am întors pe-aicea, mi-a spus de Wheal Leisure şi ce plănuieşte să facă. Păi, eu cred în asta, căpitane Poldark, am încredere în asta.

Urmă o pauză.

— Da?

— Acum câteva săptămâni, am coborât în mină cu Jeremy, şi lucrul în mină nu-i de mine! Niciodată în toată viaţa asta a mea n-am vrut io să ies mai degrabă la suprafaţă dintr-o gaură în pământ! Dar m-am gândit la afacere ca la o afacere; şi eu sunt unul care-mi place să

risc. Ştiţi ce-nseamnă când ai aşa un simţământ că ceva o să iasă bine? Cred că Wheal Leisure o să fie bine.

— Şi chestiunea de afaceri este…

Stephen se apropie mai mult. Ducea cu el un mic sac de piele.

— Afacerea este că aş vrea să investesc în mină. Fără îndoială că Jeremy v-a spus că mi-am vândut recompensa în Bristol. Nu că aş fi primit pe ea ce ar fi trebuit, dar am ceva. Păi… Jeremy mi-a spus că aveţi acţiuni de vânzare la Wheal Leisure. La douăzeci de lire pe acţiune. Aş vrea două, dacă nu vă supăraţi.

Cei doi Poldark se uitară unul la altul. Jeremy ridică uşor din sprâncene dându-i tatălui său de înţeles că şi pentru el era o surpriză la fel de mare.

— Acţiunile care sunt oferite publicului au fost anunţate în *Royal Cornwall Gazette* din 13 iulie, zise Ross. Aşa cum s-a spus în anunţ, va trebui să te adresezi unui domn Barrington Burdett din Pydar Street numărul 7, în Truro. Nu ştiu dacă s-au vândut deja. Fireşte, n-aş avea nicio obiecţie faţă de investiţia ta, dar trebuie să-ţi spun despre capcane. Pari un tânăr cu experienţă, Carrington, şi ai trecut prin multe. Dar să-ţi bagi banii într-o mină aduce după sine nişte riscuri neobişnuite, şi n-ar fi cinstit să te las să-ţi iei aceste riscuri fără a fi prevenit. E, una peste alta, ceva mai sigur decât să mizezi pe un cal sau să joci cărţi, dar nu cu mult.

Stephen îl privi drept în ochi.

— Dumneavoastră faceţi asta, căpitane Poldark.

Ross zâmbi.

— Am fost norocos cândva, dar, la început, aproape că am ajuns la faliment. Hai să spunem că e în firea mea.

— Îs şi io puţin jucător, spuse Stephen. Socotesc că viaţa nu merită trăită dacă nu-ţi iei un risc. Şi faptul că am lucrat la mină aşa cum am făcut io mi-a stârnit interesul. Se întâmplă să fiu aicea. Într-un fel sau altul, am speranţa să lucrez pe-aicea. E un simţământ, ca să zic aşa. Dacă n-ar fi fost fiul dumneavoastră, io n-aş fi fost în viaţă, aşa că am simţământul că el e talismanul meu norocos. Aşa că aş vrea să intru în joc cu prietenii mei.

Ross spuse:

— Poate că Jeremy ţi-a spus cum funcţionează sistemul ăsta. Cei care vin cu bani în mină sunt numiţi investitori şi fiecare depune în fondul contabilului, în funcţie de numărul acţiunilor pe care le-a luat. Dacă fiecare acţiune e provizoriu evaluată la douăzeci de lire, atunci eu trebuie să depun o sută şi domnul Treneglos, Jeremy şi Horace Treneglos la fel. Tu, dacă ai cumpărat două acţiuni, ar trebui, fireşte, să plăteşti patruzeci de lire. Stai… Asta nu-i tot. La fiecare trei luni, se ţine o adunare în care contabilul dă socoteală pe registru pentru banii cheltuiţi. Când se deschide o nouă mină aşa ca asta, va fi necesar să se

solicite o altă sumă asemănătoare pentru a fi depusă la prima adunare trimestrială. Asta dublează investiţia tuturor. Se prea poate să mai fie una mai târziu. Când un investitor nu mai poate găsi bani pentru a-şi plăti acţiunile sau nu mai e dispus, îşi scoate partea spre vânzare. Dacă până atunci mina nu a fost evaluată, poate că va trebui să vândă sub valoarea nominală. Când mai mulţi investitori nu pot sau nu vor să mai răspundă altor solicitări, atunci mina se închide. Înţelegi asta?

— Destul de bine, spuse Stephen. Îşi legănă punga pe lângă coapsă. Socotesc că pot să fac faţă unei a doua solicitări. După asta, o să depindă de ce o să fac până atunci. Dar…

— Tata, spuse Jeremy, îţi arată în mod cinstit pericolele. Fireşte că mai e şi latura mai fericită – când investitorii se întâlnesc o dată pe trimestru şi treaba contabilului e doar să distribuie profiturile. Asta se face pe loc: în aur, în bancnote, în cambii emise de bancă. M-am gândit adesea că o adunare reuşită a investitorilor ar fi o ţintă nimerită pentru un tâlhar, tată, pentru că mulţi investitori se pilesc mai ceva ca un miner de-al sfântului Piran **[77]** la o astfel de ocazie.

Ross mai avea de gând să adauge ceva, însă fu dintr-odată copleşit când Isabella-Rose se repezi afară din casă într-un vârtej de bucle, funde şi jupoane şi se aruncă înspre tatăl ei, peste măsură de supărată.

— Bella, Bella, Bella!

O luă în braţe şi se învârti cu ea pe loc.

— Tatăăă, se văită ea. Doamna Kemp spune că n-am voie să stau la cină pentru că am fost obraznică cu ea! Spune că *am ciupit-o*, da' n-am ciupit-o deloc! Doar i-am răsucit fusta, şi spune că şi asta-i obrăznicie! Nu mă lasă să aprind lumânările, pentru că zice că picur seu pe covor. M-ai văzut vreodată că picur seu pe covor? M-ai văzut, tată – m-ai *văzut?*

Ross îi sărută obrazul delicat, ce, observă el, nu era deloc ud de lacrimi.

— Micuţa mea Bella, doamna Kemp e o persoană foarte blândă, care, atunci când mama ta e plecată, are *grijă* de tine, înţelegi? Mama nu poate fi aici, aşa că doamna Kemp e împuternicită în locul ei. Înţelegi ce înseamnă asta?

— Da, tată, ce caraghios din partea ta să crezi că nu înţeleg! Dar spune că am *ciupit-o*, când eu n-am făcut aşa ceva şi…

— Bella, n-ar fi frumos din partea ta să faci asta. Să-i spui doamnei Kemp că-ţi pare rău, ah, nu, n-am spus că ai ciupit-o – că-ţi pare rău că i-ai răsucit fusta; şi, după aceea, poate, dacă ai spus că-ţi pare rău, s-ar putea să fie convinsă să te lase să stai la cină. Vezi, îl avem la cină pe domnul Stephen Carrington, aşa că nu crezi că ar trebui să intri în minutul ăsta în casă şi să te împaci cu doamna Kemp?

— Mulţumesc, domnule, spuse Stephen Carrington, când fetiţa, după ce ezită puţin, se repezi înăuntru.

— Nu pot să promit nimic în legătură cu acţiunile, spuse Ross. În schimb, mâncarea e garantată.

Intră înaintea celor doi tineri. Se gândi că, de vreme ce Clowance era plecată, era un prilej numai bun să îl cunoască mai bine pe unul dintre peţitorii ei şi să-şi facă o idee despre el.

Capitolul 26

I

Doamna şi domnişoara Poldark erau de o săptămână la Bowood. Plecând din Truro marţi dimineaţa devreme, ajunseseră la măreaţa reşedinţă în seara zilei de joi, la ora când se lua ceaiul.

Doamna Poldark nu fusese în viaţa ei aşa agitată. Fuseseră multe ocazii când trebuise să stea faţă în faţă cu moşierii, bogaţii şi aristocraţii. Dar nimic asemănător cu asta. Deşi cu mult mai bine pregătită acum decât în trecut în ceea ce privea modul potrivit de a se comporta şi a felului în care mergeau treburile, de data asta, aproape pentru prima dată, era fără Ross. (Îşi scosese din minte petrecerea dezmăţată a lui Bodrugan de la începutul anilor nouăzeci, pentru că atunci fusese atât de furioasă şi de jignită, încât nu-i mai păsa de ce se putea întâmpla). În toate celelalte ocazii, Ross îi stătuse alături. Acum era la kilometri buni distanţă şi urma să cunoască oameni pe care nu-i mai văzuse niciodată şi nici nu dorea în mod special să-i vadă. În plus, urma *să rămână* acolo, ceea ce făcea toată treaba cu mult mai dificilă, şi era însoţită de camerista unei lady, care, oricât de drăguţă şi de atentă ar fi fost, era un adaos insuportabil la grup.

Cu toate astea, totul ar fi putut fi îndurat, cu excepţia unui singur lucru. De data asta, nu ea era cea care ar fi dezamăgită, ci fata ei.

O chestiune ce o preocupa foarte mult era problema accentului. Aproape imediat ce-l cunoscuse pe Ross, cu mult înainte de a se însura cu ea şi pe vremea când încă muncea în bucătăria casei lui, ascultase cu atenţie cum vorbea el şi încercase să-i copieze exprimarea. După ce se căsătoriseră, învăţase singură să citească şi să scrie, şi mintea ei iute asimilase tot ce spunea el. Dar, încercând să vorbească corect – şi acum chiar reuşea –, îşi neglijase accentul. Trăind la ţară, printre ţăranii care ştiau totul despre originea ei, ar fi dat impresia că e snoabă însuşindu-şi un accent care nu-i aparţinea. Fireşte, de-a lungul anilor, inevitabil, acesta se atenuase încetul cu încetul, aşa că acum se mai putea simţi doar vag, comparativ cu accentul din urmă cu ani. Era aproape de neobservat în Cornwall. Doar în rarele ei vizite la Londra devenea conştientă de felul aspru în care-l pronunţa pe „r”. Chiar şi Ross, bănuia ea, avea o urmă a acestui accent. Dar accentul lui era cel

mai bun dintre toate – o voce sonoră, educată, cu un uşor accent local. Jeremy avea un accent mai pronunţat de Cornwall decât Ross. Clowance avea un obicei aparent neintenţionat de a se schimba în funcţie de compania în care se găsea. Dar fiicele, bănuia ea, erau cel mai adesea judecate după mamele lor. (S-ar putea, oare, îi şoptea o bănuială urâcioasă, ca ăsta să fie exact motivul pentru care fusese invitată?)

În acea primă seară, merseseră la nesfârşit, se părea, printr-un parc înverzit, cu căprioare; şi când, în cele din urmă, ajunseseră, cu roţile scrâşnind pe pietriş în faţa unei reşedinţe cu faţada sprijinită de stâlpi ce ea însăşi părea nesfârşită, crezu că avea loc o recepţie sau un bal. Lumea în ţinută de seară umplea grădinile din faţa casei şi se învârtea prin hol. Încă era lumină şi undeva, în depărtare, cânta muzica, strunele ascuţite şi cadenţate ale viorilor printre sunetele de conversaţie şi râsete.

Tocmiseră o trăsură închisă din Bath, pe care Demelza avusese prezenţa de spirit s-o plătească în avans, aşa că nu existase stânjeneala reglării conturilor cu transportul în vreme ce lachei în livrea aşteptau să dea jos bagajele. Cele trei doamne coborâseră, Enid stând respectuoasă în spate cu una din valizele mici. Urmară două groaznice minute până când bagajele fură descărcate şi câteva lornioane se ridicară şi din spatele evantaielor se auziră câteva şoapte. Apoi un tânăr înalt, cam greoi, coborî în grabă scările.

— Draga mea domnişoară Poldark. Doamna Poldark, presupun. E o onoare pentru noi, doamnă, că aţi putut veni. Vă rog să scuzaţi numărul mare al oaspeţilor noştri. Joia e o zi specială. Vă rog să intraţi; nădăjduiesc că drumul n-a fost prea plictisitor; mătuşa mea e înăuntru şi foarte nerăbdătoare să vă ureze bun venit. V-a plouat pe drum? Hawkes, Harris, vă rog îngrijiţi-vă de camerista doamnei Poldark. Lăsaţi-mă să vă despovărez de bagajul acela, doamnă Poldark. Servitorii se vor îngriji de tot. Ce noroc că veţi fi aici mâine! Domnişoară Poldark, permiteţi-mi…

În hol, o mică femeie corpolentă şi plăcută se desprinse dintr-un grup de oameni. Mătase purpurie; un lornion agăţat de capătul unui lanţ de aur şi cu un cornet acustic. Lady Isabel Petty-Fitzmaurice.

— Dragă doamnă Poldark. Domnişoară Poldark. Ce drăguţ din partea dumneavoastră că aţi călătorit tot drumul ăsta ca să ne vizitaţi! Cred că sunteţi obosite. Ei? Din păcate, cina a fost acum o oră. Dar trebuie să luaţi ceva să vă remonteze. Ei? Chivers, te rog condu-le pe doamna şi pe domnişoara Poldark în camerele lor şi ai grijă să li se servească acolo o masă uşoară. Ei? Joia e o zi aşa ocupată aici. Dar, într-un fel sau altul, reuşim să ne ţinem ocupaţi *mare parte* din timp!

O tânără femeie drăguţă, îmbrăcată în dantelă albă strălucitoare, pluti prin încăpere spre ele venind din alt grup, şi, distrată, le luă

mâinile. Dar zâmbetul ei de bun venit le cuprinse pe amândouă pe când Lord Edward le prezenta cumnatei lui, marchiza de Lansdowne **[78]**. Vorbind întruna, fură conduse la etaj şi intrară într-un dormitor vast ce dădea spre un lac şi avea o garderobă mică la intrare. Pentru că reşedinţa era aproape plină, Lady Isabel conta pe faptul că aveau să găsească potrivite cele două camere cu legătură între ele.

Demelza, mai cordială şi plăcându-i pe loc de mica femeie durdulie, care îi amintea de mătuşa Betsy Triggs, îşi găsi cuvintele pentru a-i mulţumi şi a-şi exprima admiraţia faţă de camere şi priveliştea ce se putea vedea de acolo; şi se părea că doar cât ai clipi, deşi probabil că trecuse deja o jumătate de oră, Enid şi încă o cameristă despachetaseră şi dispăruseră undeva jos, să mănânce, în vreme ce Demelza şi Clowance se aşezară confortabil pe fotolii semicirculare faţă în faţă, la o masă pe care fuseseră aşezate o jumătate de somon, un clapon fript, o şuncă netăiată, un desert cu cremă, un vas cu fructe, o brânză Cheddar şi trei sticle de vin de Rin.

— Aşadar, am ajuns! spuse Demelza şi zâmbi vesel spre fiica ei pe deasupra paharului de vin.

Clowance, a cărei expresie rămăsese calmă şi mai degrabă impasibilă până atunci, făcu o grimasă ironică de plăcere.

— Se pare că nu vom muri de foame! Ce drăguţ ar fi dacă am putea mânca mereu aici sus!

— Primele impresii, spuse Demelza. E rău să iei în seamă prea mult primele impresii?

— Nu şi dacă sunt bune.

— Şi ale tale nu sunt?

Clowance râse.

— Ba da.

— Dar atâţia oameni. E o casă sau un oraş?

— Lord Edward a explicat că joia e casă deschisă. Nu prea înţeleg ce înseamnă, doar că mâine toată lumea pleacă. Se pare… se pare că e ca o petrecere în grădină la care poate veni aproape toată lumea. Membrii familiei Lansdowne stau aici doar o mică parte din an, aşa că, atunci când *sunt* aici, asta e ceea ce fac.

Demelza o servi pe Clowance cu somon şi luă şi ea puţin.

— Ce ciudat să ai atâta încât să te împrăştii în atâtea locuri! Mă tem că tatăl tău ar spune că nu e deloc potrivit ca o familie să posede atât de mult. Cu toate astea, mărturisesc că mi-au făcut o impresie cu mult mai bună decât am crezut că-i posibil pentru o întâlnire aşa scurtă.

Clowance ridică paharul.

— Poate că mâine va fi altfel, mamă. Aşa încât cred că ar trebui să bem în cinstea primelor impresii.

— Asta fac bucuroasă.

Băură. Clowance spuse:

— Pentru prima dată – sau aproape pentru prima dată cred –, că mă simt cumva neliniştită!

II

Norocul la care se referise Lord Edward spunând „Aţi venit la timp pentru mâine" era că vineri petrecerea se muta la cursele din Chippenham. Plecară pe la prânz în docare, trăsuri şi câteva landouri mai sobre, făcură un picnic pe drum şi petrecură patru ore la curse. Se inspectau caii – din grajdurile Lansdowne alergau trei cai –, se făceau pariuri, se privea la curse şi se aclama, se mai bău şi nişte vin. Demelzei i se împrumută un binoclu, pentru a vedea mai bine care dintre cai ajungea primul, şi Lord Edward perseveră în a-i împrumuta propriul binoclu lui Clowance.

Faptul că picnicul era în aer liber, precum şi atmosfera generală a curselor de cai îi ajuta să se cunoască între ei; nimeni nu se preocupa foarte tare să-şi supună vecinul sau vecina tirului de întrebări când în centrul atenţiei erau caii pursânge. Mai devreme, Demelza îi mărturisise lui Lady Isabel Petty-Fitzmaurice, vorbindu-i în cornetul acustic, că nu mai fusese niciodată până atunci la curse de cai, dar această dovadă a unei tinereţi neglijate fu cumva mai târziu înlăturată de faptul că părea să ştie destul de multe despre cai şi animale în general şi în special despre bolile lor. Clowance descoperi că două tinere doamne, onorabila Helena Fairborne şi domnişoara Florence Hastings, erau puţin cam reci şi o tratau de sus; dar altfel era o zi foarte plăcută şi relaxată.

La curse se găseau douăzeci de persoane, şi, vorbindu-se întâmplător despre cei rămaşi acasă, se părea că acolo se mai găseau încă vreo jumătate de duzină de oaspeţi. Urma să fie dificil să se verifice poziţia exactă a diverşilor oameni care cutreierau prin casă după micul dejun, indiferent dacă aceştia erau încadraţi în categoria oaspeţilor sau locuiau acolo, nobili sau eşalonul superior al servitorilor. Nu se făcu nicio încercare de a separa lumea de la curse după sex sau vârstă; şi într-adevăr, cum marchiza însăşi avea doar douăzeci şi şase de ani şi fiind în centrul atenţiei, nu erau şanse să se întâmple asta. Lady Lansdowne era înaltă, blondă şi drăguţă şi se mişca de colo-colo fluturându-şi hainele lejere; dar, când avea ocazia să se apropie de cineva sau să-i vorbească direct, se uita în ochii lui cu o francheţe neobişnuită şi cu o lipsă de ipocrizie emfatică.

De altfel, aşa făcea şi Edward. Clowance îşi dori să fi fost aici şi tatăl ei împreună cu mama, pentru că, în vreme ce judecăţile Demelzei erau fireşti şi intuitive, prejudecăţile lui tonice adăugau o altă

dimensiune peisajului. Dacă spunea ceva ce era evident greşit, îi oferea lui Clowance o bază de la care să-şi încerce propriile sale judecăţi.

Demelza credea că probabil era un aranjament intenţionat din partea familiei Fitzmaurice să înceapă petrecerea cu o astfel de ieşire. Toţi îşi începură ziua cu un elan vizibil, cu nişte bani câştigaţi – Clowance câştigase opt guinee – sau nişte bani pierduţi – Demelza patru –, şi toată lumea se încălzea şi se relaxa cu vin, şi vorbeau cu toţii fără a ţine seama de poziţia socială a vecinilor, şi, obosiţi de drumul spre casă – obosiţi de vin şi de soare –, luară o cină tihnită la Bowood fără nevoia de a se îmbrăca special, şi foarte curând doamnele începură să caşte în spatele evantaielor, şi toată lumea plecă devreme la culcare.

Cu toate astea, nu era o zi tipică, şi ziua tipică ce urmă se apropie mai mult de aşteptările Demelzei.

Micul dejun era pe la nouă şi jumătate – cam cu două ore mai târziu decât ora normală la care mânca familia Poldark. La zece şi jumătate, capelanul, domnul Magnus, citi rugăciuni în hol, după care se mutară cu toţii în splendida bibliotecă, spre a face planuri pentru acea zi sau pentru a asculta sugestiile care se anunţau în legătură cu posibilităţile de a petrece ziua. Fiind sâmbătă, toţi bărbaţii plecară la vânătoare sau la pescuit şi nu se înapoiară până la cinci. Cu obiceiul ca masa de prânz să fie din ce în ce mai târzie şi cina nemaifiind importantă, se introdusese o nouă masă numită bufet, cam pe la ora unu, pentru a face legătura între micul dejun şi masa protocolară a zilei de la şase şi jumătate, pentru care toată lumea trebuia să se îmbrace de gală.

Aşadar, sâmbătă, când şaisprezece doamne fuseseră lăsate de capul lor, era o zi foarte dificilă. Din fericire, vremea era frumoasă şi caldă, aşa că nu era nevoie să rămână în casă şi să joace cărţi sau să brodeze şi să discute politicos. Se sugerase existenţa anumitor poteci şi drumuri care făceau mai mult sau mai puţin parte din ritualul unei vizite la Bowood, potecile mergând în cerc în interiorul parcului, drumurile descriind un cerc mult mai mare, cu care ocazie se cercetau diferite construcţii aparte sau privelişti. Sugestia ca acestea să fie vizitate în această zi fu întâmpinată cu ţipete feminine de entuziasm.

Uitându-te în josul unei pante blânde şi verzi înspre lac, în partea opusă era un templu doric, şi plimbarea fu astfel organizată încât toate să ajungă acolo cam pe la ora unu, când se servi o masă rece, iar doamnele se aşezară pe balansoare sub umbrare şi mâncară, băură, vorbiră şi admirară priveliştea, florile şi păsările de apă.

— Rogu-te, domnişoară Poldark, spuse domnişoara Hastings în timp ce i se servea vin, ce ai fi făcut pe la ora asta dacă ai fi fost acasă? Pentru că eu mă jur că nu m-aş fi distrat nici pe jumătate ca

acum!

— În zilele frumoase de vară, spuse Clowance, obişnuim – eu şi mama, şi câteodată şi tata, şi fratele meu, dacă e acasă – să mergem să înotăm.

— În *mare?* spuse domnişoara Fairborne. Ce ciudat! Dar asta nu afectează… organismul? *Rânduielile* pentru restul zilei?

— Nu cred, spuse Clowance. De obicei, suntem ocupaţi toată dimineaţa cu gospodăria noastră şi, deoarece obişnuim să cinăm oarecum devreme – înainte de trei –, e minunat ca mai întâi să te scufunzi în mare pentru o jumătate de oră. Ieşi întărit şi… încălzit.

— Ce imagine încântătoare, spuse domnişoara Hastings, înăbuşindu-şi un căscat. Dar, pe cuvânt, cred că eu aş fi destul de deranjată.

— Prinţul regent a reuşit să facă din asta să fie ultimul răcnet al modei în Brighton, spuse Lady Lansdowne. Eşti foarte norocoasă să ai cabine de baie aşa aproape, domnişoară Poldark.

— Ah, nu avem cabine de baie.

Pe moment, se lăsă tăcerea.

— Avem cabine de baie la Penzance, continuă Clowance, dar asta e la vreo cincizeci de kilometri distanţă.

— Atunci, rogu-te, lămureşte-ne misterul, spuse domnişoara Fairborne. Folosiţi *peşteri?*

— Putem, spuse Clowance, dar o facem arareori, pentru că avem casa foarte aproape. E mai simplu să purtăm o pelerină.

— Dar atunci nu poţi fi *observată* de oamenii de rând din partea locului?

— Există puţini localnici care să bage ceva de seamă, şi aceia sunt ţăranii noştri.

(„Foarte bine”, se gândi Demelza; „aşadar, fata mea n-are nimic împotrivă la a înfrumuseţa lucrurile”.)

— Ce distractiv, spuse domnişoara Hastings. Să ai o casă aşa aproape de mare şi s-o poţi folosi drept cabină de baie! Sunt încredinţată că marea nu *năvăleşte* peste voi, aşa-i?

— Câteodată, avem ferestrele ude de la stropii de apă. Dar nu e aşa periculos, te asigur.

— Şi când faci baie, spuse domnişoara Fairborne, spune-mi te rog ce fel de bonetă foloseşti ca să nu-ţi uzi părul?

— Ah, nu folosim bonete, spuse Clowance. Părul se usucă foarte repede la soare.

Se auziră icnete de uimire.

— Pfui! Dar nu devine groaznic de *încâlcit* şi de *lipicios?*

— Destul de puţin. Se spală cu uşurinţă mai târziu.

— Unii oameni beau apă de mare pentru sănătate, interveni Lady Lansdowne. Era foarte la modă acum un an sau aşa ceva.

Demelza fusese neliniştită, de teamă ca nu cumva Clowance să fie întrebată ce fel de costume purtau. Neplăcându-i să se scalde goală sau să poarte jachetele şi jupoanele nemaipomenite văzute în gazetele de modă, îşi concepuse propriul costum, ce era ca o tunică grecească, un *chiton*, fără mâneci, scurtă şi prinsă în talie cu un şnur. Simţea că, dacă doamnele de aici ar fi văzut un astfel de veşmânt, ar fi fost extrem de şocate.

După prânz, vizitară împreună Peştera Pustnicului, care era umedă, rece şi nu impresiona în comparaţie cu peşterile create de mare în capătul îndepărtat al plajei Hendrawna; şi apoi o superbă cascadă, ce se prăvălea în trei şuvoaie tunătoare – artificială, asemenea lacului, dar nu mai puţin frumoasă. Mai era şi mausoleul Lansdowne.

Urcându-se şi coborând din trăsuri, doamnele se mişcau cu fustele fluturând şi cu umbreluţele ţipătoare, ca un fâlfâit de fluturi, râzând, vorbind şi exclamând la vederea atracţiilor şi a ciudăţeniilor, precum şi la frumuseţea fiecărui peisaj în parte. Pentru cele două doamne Poldark, nu era plictisitor, pentru că lucrurile pe care le vedeau erau într-adevăr frumoase, ciudate sau interesante; dar era puţin stânjenitor, pentru că celelalte doamne erau mult mai agere la minte, exprimându-şi plăcerea şi fascinaţia în mod prefăcut. Demelza şi Clowance păreau mereu că întârziau în a-şi găsi cuvintele. O dată sau de două ori, Demelza făcuse o remarcă înaintea celorlalte, dar era o muncă grea şi care necesita efort.

Cina era marele eveniment al zilei, şi sâmbătă era prima zi a şederii lor în care cina urma să se desfăşoare cu toată pompa de rigoare. Doamnele urmau să se retragă pe la patru pentru a se pregăti şi erau aşteptate să coboare la şase, gătite şi gata pentru o conversaţie politicoasă înainte de „procesiunea” din bibliotecă spre sufragerie. Lady Isabel, explicându-i asta Demelzei, spuse că, în vremuri nu prea îndepărtate totuşi, perechile se mutau pur şi simplu din salonul mic spre sufragerie; dar acest procedeu fusese abandonat pentru că nu era prea mult de mers – nu era de ajuns pentru o „procesiune”. Adăugă în paranteză că mai exista un avantaj: dacă bărbaţii făceau mult zgomot când rămâneau singuri după cină, doamnele nu erau deranjate de asta, fiind în biblioteca aflată mai departe.

Cum Demelzei nu-i luase niciodată în viaţa ei mai mult de o jumătate de oră să se pregătească pentru cea mai complicată ceremonie, petrecu prima oră scriindu-i lui Ross şi o parte din a doua ajutând-o pe Enid, care o ajuta pe Clowance.

Până acum, se gândi ea, hainele lor fuseseră considerate în regulă. La curse, ţinuta lor fusese puţin mai sobră decât a celorlalte şi azi le lipsiseră panglicile şi dantelele; dar nu avea nicio importanţă. Seara asta era cu mult mai importantă. Iarăşi, dacă era să-i dea crezare lui Ross, nu asortarea unei extravaganţe cu alta era totul. Conta buna-

creştere – şi înfăţişarea, isteţimea şi eleganţa, care, Ross era încrezător, nu le lipseau deloc. Pentru Ross totul era foarte bine. El era născut cu o absolută cunoaştere a locului său în lume; nu toţi aveau acest avantaj. De ce n-o fi putut el veni să-şi introducă fiica la o asemenea petrecere aristocratică?

Ei bine… Caroline le făcuse să cheltuiască bani – şi, când doamna Trelask nu ştiuse ceva despre ultimele tendinţe sau îşi epuizase ideile, Caroline venise ea însăşi cu soluţii. Aşadar, Clowance îmbrăcă în seara aceea o robă rotundă în stil grecesc, dintr-o fină muselină indiană. Avea o semitrenă, şi roba împreună cu trena erau tivite cu bordură argintie. Mânecile fuseseră botezate cercheze de către doamna Trelask şi poalele erau tivite *à la chemise*. Părul era aranjat mai degrabă neted, dar cu bucle pe frunte, fiind prins la spate cu un rând de perle răsucite. Purta conduri de satin cu catarame de argint. Demelza se gândea că fata ei arăta atât de frumoasă, de parcă nici nu era reală.

Cât despre ea însăşi, potrivit unei doamne de vârstă medie, rochia ei era mult mai sobră, fiind dintr-un satin albastru de Scandinavia, prinsă cu un cordon şi cu nasturi de argint până jos.

Când în cele din urmă coborâră, Demelza fu condusă de domnul Magnus, capelanul, iar Clowance de către Edward. Cina decurse bine şi fu urmată de muzică şi jocuri de cărţi; dar în această seară, domnii fură cei care îşi înăbuşiră căscatul; şi, din nou, toată lumea se retrase devreme.

Duminică fu cam la fel, doar că domnii nu mai plecară şi avură loc o paradă religioasă şi alte chestiuni bisericeşti; dar duminică seară, Clowance fu condusă de Lord Lansdowne însuşi, o onoare deosebită – şi mama ei de un ofiţer numit colonelul Powys-Jones, care era în permisie din Portugalia şi se refăcea după rănile căpătate la Barrosa. Demelza, al cărui auz era destul de bun, îl auzise cu o seară înainte pe colonelul Powys-Jones cum întreba cine era ea şi cum comenta că era o femeie teribil de drăguţă, aşa încât era probabil ca acest aranjament să fi fost la cererea lui.

Powys-Jones avea cam patruzeci şi cinci de ani, scund, fercheş şi cu o vorbă sacadată. Părul îi era tuns scurt – „m-am obişnuit cu el; nu intră păduchii, doamnă" –, avea hainele de seară lucioase de atâta folosinţă, pielea gălbejită – „din India mi se trage asta, doamnă", dar ochii ageri ca ai unui cocoşel şi, în mare, urmărea aceleaşi scopuri. (Nu că s-ar putea petrece ceva scandalos sub acoperişul ăsta atât de respectabil; dar ideea era prezentă). Demelza, cu ochii ei negri strălucitori, gura frumoasă şi pielea fină, era exact pe gustul lui. Faptul că avea o fată aici, de aproape optsprezece ani, făcea ca totul să fie cu atât mai interesant. Cât despre simţămintele doamnei Poldark, ea cunoscuse destui de teapa lui Jones în viaţa ei şi înclinase să vadă acest nume de Jones ca pe unul obişnuit; dar se părea că numele de

Powys din faţă îi conferea o anumită semnificaţie celtă misterioasă pe care, deşi ea însăşi celtă, n-o pricepuse de la bun început. Familia Powys-Jones se părea a descinde într-un fel din ramura Glendower şi Llewellyn a regalităţii galeze.

Colonelul îi spusese totul despre asta în timpul cinei, în vreme ce Demelza asculta doar pe jumătate, fiindcă încerca să observe cum se simţea Clowance cu gazda lor. Clowance purta a doua rochie a ei în seara aceea, dintr-un brocat purpuriu ce-i scotea în evidenţă părul blond şi pielea deschisă. (Aduseseră doar cinci rochii de cină pentru Clowance: Caroline spusese că era de ajuns, dar Demelza era puţin îngrijorată din pricina asta.)

Marchizul de Lansdowne era mai chipeş decât fratele lui, poate puţin prea pedant, cu un gât poate prea lung pentru a fi perfect; dar, evident, un om foarte *bun*, inteligent, serios şi conştient de poziţia lui doar în măsura în care îi clarifica responsabilităţile. Cu mai puţin de un an în urmă, fusese Lord Henry Petty, membru al parlamentului pentru districtul Camelford, şi îl aştepta o distinsă carieră parlamentară, deşi nu neapărat încununată de succes. Apoi, din cauza morţii fratelui său vitreg, care nu avea urmaşi, apăruseră toate astea. Un marchizat, un vast domeniu şi alte bunuri, trei locuri în parlament, un venit de douăzeci şi şase de mii de lire pe an. Îţi tăia răsuflarea.

Şi un frate mai mic? Mic poate ca statură, dar care n-ar putea fi altfel decât bogat. Ce să vrei pentru fiica ta? Cu siguranţă că nu, niciodată, o situaţie cu preţul fericirii.

Dar care să fie alte opţiuni? (Dacă nu cumva îşi dorea ea cu adevărat, trebuia să ia o hotărâre, *oricare ar fi*, aşa devreme, când abia dacă făcea optsprezece ani?)

Urma să i se *ceară* să ia vreo hotărâre? Poate că Lord Edward adusese multe tinere fete aici. Poate că săptămâna avea a se sfârşi cu anunţul logodnei lui cu onorabila Helena Fairborne, fiica lui Lord Fairborne din Tewkesbury. (El era foarte atent cu ea în această clipă.) Sau cu domnişoara Florence Hastings, o verişoară a contelui de Sussex. Sau trebuia neapărat să te gândeşti la petrecerea asta *doar* în termeni matrimoniali? De ce tinerii să nu se întâlnească fără asemenea speculaţii absurde?

— Poftim? îi spuse ea lui Powys-Jones.

— Mi s-a spus că soţul dumitale e soldat. Şi aveţi un nepot, nu-i aşa, în Regimentul 43? Afurisit de buni, Divizia Uşoară a lui Craufurd. I se spune Bob cel Negru. A ieşit victorios la Coa. Deşi Wellington era furios pe Bob în acea zi. Soţul dumitale e încă plecat în străinătate?

— Nu, s-a întors acasă acum câteva luni.

Powys-Jones îşi mormăi dezamăgirea.

— Trebuie să veniţi în vizită după ce terminaţi aici. E doar la o zi călare spre vest, în Radnorshire. Sau poate că într-o trăsură ar fi mai

confortabil, într-o zi şi jumătate.

— Ce amabil din partea dumneavoastră, domnule colonel. Dar remarcaţi, vă rog, că sunt cu fiica mea.

— Trebuie că aţi fost o copilă când v-aţi măritat, doamnă, dar, naiba s-o ia de treabă, poate veni şi ea! Am doi feciori leneşi care poate că s-or iuţi puţin dacă o s-o vadă. Sau pe dumneata. La naiba, sau pe dumneata, doamnă…

— Mă aşteaptă soţul meu…

— Ah, bărbaţii, ce prostie! După zece ani de căsătorie, la ce-s buni bărbaţii? Doar să-ţi dea un nume, o situaţie şi o casă de locuit. Mobilă, asta-s bărbaţii…

— Dar dumneata nu eşti un soţ?

— Am fost, doamnă, am fost. După aia, nevasta a tulit-o cu vărul meu, un băiat nerod – sper că şi-a căpătat ce merita. Cât despre mâine…

— Mâine? Demelza ridică din sprâncene spre el. Cine a spus ceva de mâine?

— Eu am spus în clipa asta. Veţi veni cu mine la o plimbare cu trăsura.

— E o poruncă?

— Da.

— Ca la Regimentul 43?

— La naiba, da, dacă vreţi.

— Domnule colonel, n-aş putea. Gândiţi-vă la reputaţia mea.

— Reputaţia dumitale, doamnă, în compania unui ofiţer şi gentleman, va fi pe mâini bune. Fiţi fără grijă.

— Şi credeţi că gazda noastră va fi de acord?

— O să am eu grijă să fie.

— Şi fiica mea?

— Ce treabă are ea cu asta? Nu-mi ziceţi că-i pasă aşa mult de mama ei. Niciun copil nu-i atât de atipic.

— E devotată tatălui ei.

Colonelul Powys-Jones ridică din umeri.

— Totuşi, al naibii de atipic. Urăsc legăturile de familie. Oamenii, după părerea mea, doamnă, ar trebui să facă copii şi după aia să se despartă.

— Sună ca şi cum ai face smântână.

— Smântână?

— Smântână din Cornwall. O încălzeşti şi după aia o separi.

— Ştiu ce vrei dumneata, doamnă.

— Ce? întrebă Demelza provocator.

Colonelul ezită, dar nu îndrăzni să spună ce avea de gând să spună. În schimb, se arătă jignit.

— Nu vă încredeţi în mine. Ăsta-i adevărul adevărat. Credeţi că

sunt un oarecare netrebnic de prin Ţara Galilor care i-a pus gând rău onoarei dumitale!

Demelza luă o bucată de pâine.

— În ceea ce priveşte prima afirmaţie, nu. Cât despre a doua, dumneata nu crezi asta?

Colonelul scuipă puţină mâncare în şervet, încercând să-şi ascundă râsul.

— Pe Dumnezeul meu că da.

Cina continuă cu eleganţă.

Capitolul 27

I

Pe tot parcursul cinei, Lord Lansdowne discută cu Clowance. O îndrumă, încurajând-o să vorbească despre ce-i plăcea şi ce nu şi punându-i întrebări pline de interes, după cum se părea, despre viaţă şi despre traiul ei în Cornwall. Era, îşi spuse ea, obiceiul firesc, manierat al unei gazde experimentate. Doar împrejurările deosebite ale vizitei lor îi sugerau că – de vreme ce Edward era orfan de ambii părinţi – ar putea fi şi mintea iscoditoare a unui frate mai mare preocupat să descopere mai mult despre această fată provincială de care Edward era aşa interesat. Era oare Lord Lansdowne – la fel ca maiorul Trevanion – *in loco parentis?* Avea să i se arate şi ei – ca lui Jeremy – uşa?

Vorbind destul de mult despre tatăl ei – părerile lor coincideau perfect, deoarece amândoi îl admirau aşa mult –, discuţia se mută înspre fratele ei, şi Clowance menţionă interesul lui pentru abur. Plăcerea învingând timiditatea, îi povesti despre ieşirile la pescuit care îi nedumeriseră pe toţi şi îi spuse cu ce se ocupa el de fapt.

Henry Lansdowne îi zâmbi.

— Când a aflat adevărul, tatăl dumitale n-a fost câtuşi de puţin supărat?

— Nu ştiu dacă a aflat încă! Dar, dacă fratele meu i-ar fi cerut voie înainte de a pleca, mă îndoiesc că tata ar fi fost de acord. Suntem cu toţii puţin neliniştiţi în legătură cu riscul.

Lord Lansdowne spuse:

— Iarna, casa asta e încălzită de abur. L-am instalat recent.

— *Serios*, sir? O să-i spun lui Jeremy. O să fie încântat să ştie asta.

— Mâine-dimineaţă, o să te duc în beci şi o să-ţi arăt cum funcţionează. După aceea, poţi să-i explici fratelui dumitale.

— Mulţumesc, milord. E foarte amabil.

Lansdowne luă o jumătate de lingură de frişcă, savurându-i gustul.

— Când războiul ăsta se va termina, domnişoară Poldark, cred că vom fi în pragul unor evenimente noi şi măreţe. Francezii au trecut printr-o revoluţie politică. Chiar dacă Napoleon cade, nu vor putea fi niciodată capabili să reinstaureze *l'ancien régime*. Sau să dea ceasul înapoi. Noi, aici în ţara noastră, în parte datorită inventivităţii noastre, în parte drept rezultat al războiului, trecem printr-o revoluţie mecanică în care aburul joacă un rol important. Cred că va transforma Anglia. Întreaga Europă cere mărfuri industriale. Când i se va permite să le cumpere, va apărea un important val de prosperitate în Anglia. Deşi timpurile sunt aşa nefavorabile şi grele în centrul şi în nordul ţării, asta se va schimba. Şi, deşi vor exista mulţi care vor critica făţiş astfel de evoluţii, cred că omul de rând, muncitorul, băiatul de la ţară care a plecat de acasă să lucreze în fabrici –, cred că ei *toţi* se vor bucura de o parte din această prosperitate. Fireşte că vor exista încă sărăcie şi nedreptate, dar cred că nivelul vieţii va creşte. Nu numai nivelul de trai al oamenilor, ci şi nivelul la care lumea se *aşteaptă* să trăiască. Suntem în pragul unei noi lumi.

Clowance îi zâmbi.

— Sunt sigură că fratele meu va fi fericit să audă ce spuneţi, sir. Sunt convinsă că va fi întru totul de acord.

— Poate că într-o zi, spuse Lord Lansdowne, ne vom cunoaşte.

Ceea ce era foarte amabil din partea lui şi sugera că n-o găsise pe interlocutoarea sa de la cină o companie care să nu fie pe gustul său.

II

Ziua următoare fu umedă, dar joia, cu soare şi nori peste vastul parc, colonelul Owen Powys-Jones se reîntoarse la atac şi izbuti să facă după cum voise, luând-o pe doamna Poldark la o plimbare prelungită cu trăsura. Dar Demelza îşi impuse şi ea voinţa, şi Clowance îi însoţi. Nu numai Clowance, ci şi Lord Edward Fitzmaurice.

Plecară într-un landou – deloc pe placul lui Powys-Jones; intenţionase s-o ducă pe Demelza într-un galop de cavalerie în spatele unei perechi de cai suri, într-o cabrioletă; dar, cu toţi patru, fără a mai pune la socoteală şi vizitiul, era mult prea potolit. Totuşi, îşi recăpătă curând calmul.

— Uitaţi-vă, pe legea mea, spuse el, aici pe dealul ăsta, voi, cei din Cornwall, sub conducerea lui Hopton **[79]** şi a lui Grenville **[80]**, nu v-aţi lăsat mai prejos într-o luptă dreaptă contra blestematului ăluia de prezbiterian, Waller **[81]**, dar Grenville a murit, şi nici până-n ziua de azi nu se ştie precis a cui a fost victoria – deşi Waller a fost cel care s-a retras. Se spune că ambele tabere erau aşa sleite de puteri, încât era de fapt o chestiune de noroc cine se retrăgea primul. Acuma, dacă mergem înapoi spre trăsură, o să vă duc tocmai până la Roundway

Down, unde capetele rotunde au luat-o într-adevăr pe coajă. Prinţul Maurice **[82]** venise călare tare de tot tocmai de la Oxford şi a sosit taman la timp să întoarcă roata.

Edward Fitzmaurice îi spuse lui Clowance:

— Noi nu eram aici în zilele acelea.

— Care zile?

— Din vremea războiului civil. Cred că moşia a aparţinut unui om numit Bridgeman. Familia noastră e aici doar de vreo şaizeci de ani. Pe vremea aceea, casa nu era terminată. Tata a făcut-o de fapt ceea ce este azi.

— Eşti irlandez? întrebă ea.

— De ce?

— Numele de Fitzmaurice sună…

— Cei din familia Petty erau negustori de pânzeturi în Hampshire. Dar unul deştept a devenit profesor la Oxford, şi *el* a mers în Irlanda şi a dobândit o moşie acolo. Fiul lui s-a însurat cu fiica contelui de Kerry, şi fiul *lor* a fost moştenitorul, şi aşa cele două nume s-au legat şi nu s-au mai despărţit de atunci încoace… Dar spune-mi de al dumitale.

— Numele meu? Poldark? Nu prea ştiu. Cineva a venit cu hughenoţii şi s-a căsătorit cu cineva dintr-o familie din Cornwall numită Trenwith. Şi apoi…

— Aşadar, suntem foarte asemănători, domnişoară Poldark.

— Cum aşa?

— Nu suntem?

— Păi, nu, pentru că voi aveţi moşii întinse şi averi mari. Noi avem doar puţin din fiecare.

— Voiam să spun că familiile sunt combinate cam în acelaşi fel. Dar aş vrea să subliniez, domnişoară Poldark, că proprietăţile şi averile îi aparţin fratelui meu. Eu sunt relativ sărac. Propria mea casă, Bremhill… Trebuie să vii s-o vezi mâine…

— Hmm! Colonelul Powys-Jones îşi drese glasul. Pe dumneata te aşteptăm, Fitzmaurice.

— Vă cer scuze! Lord Edward îi şopti lui Clowance: Ai tras vreodată cu arcul?

— Nu. Niciodată.

— Avem un loc de tras cu arcul. Foarte aproape de aici. Mă întreb…

— Ce?

— Dacă ne vor scuti de excursia asta lungă… Domnule colonel Powys-Jones.

— Sir?

— Mă întreb, ne veţi scuza dacă nu vă însoţim la Roundway? Mă gândeam…

— Bucuros, dragă băiete…

— Ce se întâmplă? întrebă Demelza vigilentă.

— Doamnă Poldark, se întâmplă să fim foarte aproape de terenul de tras cu arcul, şi mă gândeam că fiica dumneavoastră ar dori să încerce un arc sau două. Mărturisesc, eu însumi sunt doar începător şi aş putea foarte bine să învăţ alături de ea. Dar dumneavoastră şi colonelul Powys-Jones aţi putea continua drumul spre Roundway aşa cum s-a stabilit şi ne-aţi lua pe drumul de întoarcere…

— Terenul de tras cu arcul, spuse Powys-Jones, frecându-şi bărbia. Ah, da, tras cu arcul. Unde este?

— Chiar peste următorul deal. Fratele meu Henry e foarte bun la asta, şi eu cred că este un sport de îndemânare, dar n-am avut prea mult timp să-l practic.

— Ai vreo pajişte sau aşa ceva?

— Ah, da, avem o pajişte specială. Totul e amenajat. Dacă aţi dori s-o conduceţi pe doamna Poldark spre Roundway, aşa cum s-a plănuit…

În capul ras al colonelului se învârtiră rotiţele preţ de un moment sau două.

— În cazul ăsta, o să mergem cu toţii, anunţă el în felul său obişnuit, milităros, luând comanda expediţiei.

— Să mergem unde? întrebă Demelza.

— Să ne încercăm mâna la tir cu arcul. O idee al naibii de bună, aş spune.

— Sir, pur şi simplu nu există niciun motiv ca dumneavoastră şi doamna Poldark să vă modificaţi planurile, spuse Edward, vizibil deranjat. M-am gândit la asta doar pentru mine şi domnişoara Poldark…

— Prostii, spuse colonelul. Şi eu, personal, sunt foarte interesat de tirul cu arcul. O activitate foarte plăcută. Dumneata ce zici, doamnă?

— Păi, spuse Demelza, uimită de schimbarea de atitudine a colonelului, pentru că se gândise că despărţirea lor s-ar fi potrivit scopului lui şi simţind o oarecare înţelegere pentru dorinţa lui Edward de a fi singur cu Clowance pentru câteva minute. Păi… mărturisesc că am sperat să văd Roundway. Dumneavoastră mi-aţi spus, domnule colonel, despre această bătălie, şi am aşteptat cu mare nerăbdare să văd locul şi să aud ce-mi mai povestiţi despre asta…

— O să mergem mâine, spuse colonelul Powys-Jones.

— Dar, domnule colonel, azi e o zi aşa frumoasă pentru o plimbare cu trăsura.

— Prostii… Scuze, doamnă, dar ia uită-te la norii ăia. De-acum în orice clipă s-ar putea să vină o ploaie torenţială. Şi atunci unde să fim? La tir cu arcul. O activitate plăcută. Ai încercat-o vreodată, doamnă?

— Nu. Nu ştiu nimic despre asta.

— În cazul ăsta, vei fi şi dumneata instruită. Un sport foarte

simplu: să tragi o săgeată. Nu-i nevoie de prea multă îndemânare.

Într-o dezordine ciudată, începură să urce dealul, Edward muşcându-şi degetul de supărare, Clowance mergând liniştită lângă el, făcându-şi vânt uşor cu o mănuşă roz, Powys-Jones întinzându-şi o mână ca un colţar de fier, pentru ca Demelza să se sprijine cu degetele de ea, iar vizitiul cu landoul făcând un ocol pe o potecă îngustă pentru a fi pregătit pentru ei când urmau să aibă nevoie de el.

Abia când ajunseră la pajiştea unde era amenajat locul de tras cu arcul, misterul schimbării de atitudine a colonelului se lămuri. Edward scoase arcurile şi săgeţile din pavilion şi începu să exerseze câteva trageri la ţintă, apoi îi invită şi pe ei. Se părea că instrucţia era o treabă foarte intimă. Demelza putu vedea că Edward, deşi o atingea des pe Clowance în timp ce îi arăta, se purta într-adevăr ireproşabil. Colonelul Powys-Jones în schimb, nu. Scopul lui era clar acela de a o lua cu totul în braţe pe Demelza, în vreme ce o mână o ţinea pe a ei pe mânerul arcului şi cealaltă o ghida cum să întindă coarda. Pentru că instructorul era cu o palmă mai scund decât eleva, încercarea nu avu mare succes. Prima dintre săgeţile Demelzei zbură şi rată ţinta cu vreo patruzeci de picioare. Un stol de grauri se ridică în văzduh.

Pentru că pălăria îi fu deranjată de la locul ei, Demelza o scoase şi o aruncă pe iarbă.

— Serios, domnule colonel, cred că ar fi bine să…

— Nu, staţi liniştită! Ia uitaţi! Aproape că aţi nimerit. Daţi-mi voie!

Lecţia continuă, cu Demelza ferindu-se cum putea. A doua săgeată a lui Clowance se îndreptă drept spre ţintă, dar căzu la pământ cu zece picioare mai înainte.

— Bravo! spuse Edward. O încercare absolut superbă! Dacă am putea să ridicăm mai mult arcul…

— Las-o pe mama să mai încerce o dată!

A doua săgeată a Demelzei merse cu totul în direcţia opusă primeia. De data asta, se împrăştiară nişte oi. Colonelul Powys-Jones îşi linse cu satisfacţie buzele uscate şi o strânse de braţ.

— Încă o dată, dragă…

Demelza spuse:

— Mă întreb de ce toate oile de pe aici au ciorapi negri.

— Ah, nu sunt ciorapi, doamnă, spuse Lord Edward. Aşa e rasa…

Se opri. Clowance pufni în râs.

— Scuze, îi spuse Edward. Mama dumitale… Nu ştiu niciodată când e serioasă.

— Ne necăjeşte pe toţi de mult timp cu asta, zise Clowance.

— Necazul cu mine la ora asta, spuse Demelza, e că următoarea săgeată e încurcată în rochie şi, dacă domnul colonel nu mă lasă, va trebui să sfâşii ţesătura sau să ţintesc în propriul meu picior.

— Nuuu, doamnă, eu doar încerc să ghidez direcţia generală a

ţintei dumitale! Aveţi grijă! Vedeţi, aveţi grijă, altfel capul săgeţii o să zgârie frumuşelul dumitale braţ. Vă rog, nu scoateţi apărătoarea!

Oferindu-i-se ocazia, Demelza ieşi delicat din strânsoarea lui.

— Ia arătaţi-ne, domnule colonel. Nimic nu-i mai nimerit pentru o instrucţie decât un bun exemplu. Toate bisericile recomandă asta.

— Da, da, spuse Clowance, venindu-i în ajutor. Te rog, Edward! E foarte cald în dimineaţa asta. Hai să faceţi voi, domnii, o întrecere mai întâi, în vreme ce noi învăţăm şi vă admirăm. Aşadar, la amiază, prin bâzâitul albinelor şi cu câteva păsări leneşe ce ciripeau în tufişurile înfierbântate, cei doi bărbaţi îşi scoaseră jachetele ca şi cum se pregăteau de o încăierare, şi trase fiecare câte douăzeci de săgeţi pentru o pungă cu zece guinee.

În ciuda pretenţiei lui Lord Edward că ar avea un ochi mai bun şi că ieşise învingător cu unsprezece la cinci, restul de patru săgeţi îşi ratară ţinta.

Apoi, banii schimbându-şi proprietarul, se aşezară cu toţii pe o bancă de piatră, vorbind şi bârfind, până când fu vremea să se întoarcă în casă pentru prânz.

În vreme ce-şi legau părul, descurcându-se fără Enid, Clowance îi spuse mamei ei:

— Mătuşa Caroline m-a avertizat despre asta.

— Despre ce?

— Mi-a spus: „Ai grijă, Clowance, ai grijă că, de nu, mama ta o să-ţi fure toate complimentele venite de la cei mai buni bărbaţi. Nu-i vina ei, sărmana de ea, nu se poate abţine”.

— Mătuşa Caroline a ta ar fi putut să-ţi dea nişte sfaturi mai bune decât asta, spuse Demelza cu răsuflarea întretăiată. Cei mai buni, într-adevăr! L-ai băga pe colonelul Powys-Jones printre cei mai buni bărbaţi? Şi, te întreb eu, l-am *încurajat* fie şi pentru o clipă?

— Ar trebui să cuget şi să am timp să-ţi răspund la asta, mamă. Dar nu e numai colonelul. Uită-te la domnul Magnus, în prima seară. Şi Sir John Egerton. Şi celălalt bărbat, acel tânăr aristocrat francez, de Flahault.

— Dragă Doamne, e destul de tânăr să-mi fie fiu! Sau aproape, admise ea.

— Dar destul de mare ca să fie altceva.

— Ah, e francez. Mulţi sunt aşa ca el.

Demelza se gândi la cei doi francezi chipeşi pe care îi cunoscuse cu aproape şaisprezece ani în urmă, morţi de mult, într-o debarcare eşuată pe coasta golfului Biscaya, o debarcare în care soţul ei îşi riscase viaţa, şi fratele ei aproape că şi-o pierduse.

— Chiar şi aşa, spuse Clowance, pricep limpede pentru prima dată de ce tata trebuie să te ţină ascunsă în Nampara.

— Îmi imaginez că înţelegi, spuse Demelza, cât de nelalocul lui

este ca o fiică să-i facă mamei ei asemenea observaţii. E cu mult mai bine să te gândeşti la propria ta situaţie.

— Dar asta şi fac! Sunt sigură că trebuie doar să te uiţi la Edward cu ceva mai multă amabilitate, şi te va urma pe tine în loc de mine. Ah, ce încurcat e!

Demelza puse jos pieptenul.

— Fii serioasă, Clowance. Doar o clipă. Merge bine?

Clowance se opri şi se uită pe fereastră.

— Vrei să meargă bine?

— Vreau ca *ţie* să-ţi meargă bine.

— Ah.

— Şi ce diferenţă e?

— Aş vrea să ştiu şi eu. Eu… eu nu sunt îndrăgostită de el.

— Eşti îndrăgostită de altcineva?

Pe faţa ei trecu o umbră.

— Nu, nuu…

— Şi el… vreau să zic Lord Edward… crezi că e serios?

— După cum se uită, bănuiesc că da.

— Şi eu bănuiesc la fel… Ce şopteaţi chiar înainte de a intra?

— Spunea doar că era bucuros că în sfârşit i-am spus Edward în loc de Lord Edward.

— Nu ştiu eu fineţurile astea.

— Păi, totul a fost de fapt vina ta, spuse Clowance. Eram aşa preocupată să te salvez din ghearele colonelului tău galez, încât, pe negândite, mi-a scăpat numele!

— Înţeleg că eu sunt de vină pentru tot.

— M-a invitat să-i vizitez casa. E destul de aproape de aici, se pare, şi a fost în proprietatea familiei Lansdowne înainte de a cumpăra moşia asta.

Demelza îşi trecu degetul peste marginea rochiei să se asigure că era dreaptă şi în ordine.

— Clowance…

— Da, mamă?

— Nu ştiu cum să spun asta. Sau poate că nu e necesar. Poate că e deja înţeles.

— Păi, nu m-aş supăra dacă mi-ai spune cu vorbele tale…

Demelza ezita, uitându-se la fiica ei.

— Clowance, dacă se ajunge să fii nevoită să iei o hotărâre, să nu fii influenţată…

— Influenţată de ce?

— Nu vreau să fii influenţată în favoarea lui de faptul că Lord Edward e nobil şi bogat şi are multe lucruri pe care altminteri tu nu le-ai avea niciodată.

— Nu, mamă.

— Dar asta înseamnă să nu fii nici influenţată *împotriva* lui pentru că are toate aceste lucruri. Ai aşa mult din tatăl tău în tine, şi ştii bine ce crede el despre chestii din astea precum bogăţia şi privilegiile. Eu… eu nu cred că el s-a însurat cu mine doar pentru că eram fată de miner, dar cred că i-a plăcut ironia… Cu toate astea, e la fel de băţos ca toţi ceilalţi într-un anume fel, după cum prea bine ştii… Se pare că e de acord cu Lord Lansdowne pentru că urmăresc aceleaşi scopuri în parlament. Aşadar… Se opri şi se uită la Clowance pentru o bună bucată de vreme. Încearcă să judeci toate astea cât poţi tu mai bine – cu gândurile, cu sentimentele şi cu preferinţele tale şi prin căldura pe care o simţi în inimă şi prin cea pe care o simţi în inima lui. Dragostea poate creşte. Dar, înainte de toate, încearcă să nu te gândeşti la nimic altceva decât la *Edward*… Ridică din umeri. E imposibil, ştiu.

— Dar o astfel de căsătorie – dacă se ajunge la asta – te-ar face fericită?

Demelza ezită.

— Aş fi fericită pentru situaţia financiară. Dar nu, Clowance, dacă nu ţi-ar face ţie plăcere. Aş fi fericită de situaţia materială, da. Care mamă n-ar fi?

Clowance începu să-şi tragă din nou de un nod din păr.

— Oricum, sunt sigură că totul e doar o fantezie, mamă. Edward, sunt convinsă, are domnişoare aici cu duiumul – şi le învaţă pe toate să tragă cu arcul. Mâine, când o să mă duc să-i văd casa, va fi parte dintr-un tur aranjat pentru toţi oaspeţii în acelaşi timp. O să mergem fericite înapoi acasă împreună, săptămâna viitoare, neavând nimic mai important de hotărât decât ce pălărie să purtăm în timpul călătoriei!

— Aştepţi cu nerăbdare să te întorci acasă?

Clowance se gândi o clipă.

— Nu. Cred că mă distrez aici.

— Şi eu cred la fel.

Clowance spuse:

— Am văzut că ai fost invitată să joci biliard aseară. A fost Sir John Egerton?

— Da.

— Cum l-ai refuzat?

— I-am spus că sigur o să sfâşii masa.

— Mamă, crezi că jocul de biliard implică intimităţi la fel ca în cazul tirului cu arcul?

— Nu şi când se uită alte doamne.

III

Demelza nu mai jucase niciodată whist până când Jeremy nu crescuse şi îi apăruse brusc o pasiune trecătoare pentru asta; atunci,

atât ea, cât şi Clowance fuseseră convinse să dea o mână de ajutor şi să aranjeze o masă acasă. De atunci încoace, jucase uneori, atunci când Ross era acasă. Aşa că nici ea şi nici Clowance nu fură în stare să nege că ştiau să joace şi fură atrase în joc într-una sau două dintre seri. Clowance, căreia în general nu-i era teamă de nimic, fu cuprinsă de panică faţă de jocurile acestea şi tremura destul de vizibil jucând cărţi. Demelza fu de două ori partenera lui Powys-Jones şi spera ca gafele ei ocazionale să strice o frumoasă prietenie; dar se părea că nimic nu putea să-i afecteze buna părere despre ea. În două seri fu muzică şi în două seri muzică de dans. Acestea se dovediră cele mai relaxate seri, deşi, deoarece nu erau mai mult de nouă sau zece perechi la dans, cei care dansau nu erau chiar înghesuiţi. Clowance era recunoscătoare de data asta pentru lecţiile primite de la doamna Gratton, şi Demelza, deşi nu ştia cei mai potriviţi paşi, era suficient de sprintenă pentru a face faţă. Erau seri plăcute, când erai conştient că eşti observat, dar nu cântărit sau criticat. Un mare merit pentru asta îl avea Lady Lansdowne, care, deşi ea însăşi fiică de conte, plutea de colo-colo cu un şarm nestudiat şi distrat, care într-un anume fel împiedica formalismul şi rigiditatea ce ar fi stricat momentele. Vizita la Bremhill se desfăşură cu încă doi oaspeţi, cu veselie, dar fără vreun angajament. Joi era din nou o zi de casă deschisă; şi vineri aduse o nouă vizită la curse; sâmbătă un teatru de amatori la care Clowance fu convinsă să ia parte.

O Clowance desculţă, se gândi Demelza, călărind ca vântul pe plajă pe calul ei negru într-un galop periculos, cu părul blond în vânt; băieţoasă, directă în vorbire, fugind de la şcoală doar pentru că orele i se păreau plicticoase, părând a fi incapabilă de o pălăvrăgeală frivolă în care era de aşteptat să se complacă tinerele rafinate, acum se pregătea să apară în faţa acestui public sofisticat, jucând rolul unui personaj pe nume Maria dintr-o piesă cu titlul *Şcoala bârfelilor* **[83]** .

Rolul ei, când s-a ajuns acolo, era cel mai greu de interpretat, pentru că toţi ceilalţi se puteau transforma în caricaturi, în vreme ce ea trebuia să apară aproape aşa cum era de fapt. I se împrumutase o rochie demodată din satin crem şi galben, cu volane, strânsă în talie şi cu un decolteu adânc, ce îi reamintea Demelzei de prima ei rochie de bal, cu aproape un sfert de secol în urmă. Puţină pudră sau fard, însă părul şi pielea impresionau. Şi îşi jucă rolul mai bine decât ceilalţi, mişcându-se şi vorbind cu uşurinţă şi având nevoie să i se sufle doar o dată.

„Ah, vai de mine, cât de ciudat e totul! Eu stând aici, o mamă ca o văduvă de vârstă mijlocie, mişcându-mă în cele mai distinse cercuri, purtându-mă cu o bunăcuviinţă sclivisită, mâinile pe poşetă, picioarele adunate politicos, zâmbind amabil când mi se vorbeşte, înclinând capul în toate părţile, doamna perfectă; când eu încă am două cicatrici

pe spate de la cureaua tatălui meu şi am învăţat să înjur, să blestem şi să scuip înainte de a face şapte ani, şi am fost plină de păduchi, şi am mâncat ce am putut găsi în şanţuri, şi am avut în grijă şase fraţi flămânzi, cu toţii mai mici decât mine", se gândi Demelza. „Şi, deşi unul a murit, mai sunt încă cinci: unul e fierar şi predicator metodist, unul e administrator la un şantier naval, trei sunt mineri de-abia câştigându-şi pâinea muncind sub pământ ca nişte viermi orbi. Şi mulţumesc lui Dumnezeu pentru mănuşi, pentru că mâinile mele nu-s albe ca un crin, aşa cum sunt cele din jurul meu. Chiar, nu-s decât două săptămâni de când frecau o cratiţă pe care Ena n-o curăţase bine. Şi înainte de asta au cunoscut ani şi ani de uzură. Nu-s de acelaşi *neam* ca femeile astea", se gândi ea. „Ar trebui să am altă culoare sau siluetă. Dar, cu excepţia câtorva lipsuri în comportament pe care le-au trecut elegant cu vederea… Lady Isabel e o drăguţă, deşi mi-aş dori să nu fie nevoie să urlu tot timpul în cornetul ei. Şi cine s-ar fi gândit că Lady Lansdowne e gravidă în trei luni? Mi-aş dori să fi ştiut. Aş vrea ca Jeremy să fie din nou de trei ani, ca fiul ei. Aş vrea să fiu de douăzeci şi şase de ani, ca ea, şi să luăm totul de la capăt. Viaţa… se scurge ca nisipul dintr-o pungă ruptă. Ei bine, nu-s chiar bătrână. Dar mă îngrijorează să-l văd pe Ross cum şchiopătează, şi zbârciturile de pe falcă şi mulţi dintre prietenii mei bolnavi, bătrâni sau morţi. Care să fie viitorul lui Clowance?"

Copiii în anii tinereţii înfloreau şi se dezvoltau; apoi norocul, aptitudinile, ereditatea toate jucau un rol în a decide cum acea înflorire să dea roade. Un soare puternic? Un vânt sălbatic? Un îngheţ? Evident că Clowance nu se simţea stingheră printre aceşti nobili şi nici intimidată. Nu exista vreo amintire cu oameni simpli; nu cunoscuse niciodată cum era în Illuggan şi mizeria, boala, băutura. Dacă s-ar mărita aici, s-ar potrivi. Dar oare niciuna dintre rude n-a încercat să-l influenţeze pe Edward împotriva unei astfel de căsătorii nepotrivite? Poate că făceau asta în fiecare zi. Ca frate mai mic, trebuia să se însoare cu o fată bogată. Poate că familia era aşa solidă încât nu conta în niciun fel.

Edward juca rolul lui Charles Surface **[84]**, arătând foarte bine cu peruca lui albă. Părea a avea tot ce era de admirat la un tânăr: era puţin stângaci, dar blând, la fel de conştient de responsabilităţile lui ca fratele său mai sclipitor; avea automat un loc în parlament, liberal în cel mai bun sens, apt să insufle un liberalism părintesc; acum, că fratele lui mersese în Camera Superioară, propriile lui talente puteau fi mai repede apreciate… un soţ *atent* şi iubitor. Putea cineva să ceară mai mult? Demelza se gândi la Nampara, şi dintr-odată perspectiva fu sumbră şi rece. Nu pentru ea, slavă Domnului! Pentru ea, Ross era totul; şi, printr-un noroc miraculos, părea că şi ea reprezenta totul pentru el. Ci pentru copiii ei. Jeremy se îndrăgostise de Cuby

Trevanion – şi, deşi acolo n-ar fi trebuit să existe niciun obstacol în calea lui, era evident că exista unul. Deşi era pregătit să se afunde în motorul său de mină şi în credinţa lui în puterea revoluţionară a aburului, era în esenţa lui un om pustiit, lipsit de însăşi vlaga vieţii din cauza unei fete drăguţe căreia din motive pecuniare i se refuzase dreptul de a i se făgădui lui. Aici, acum, în încăperea asta, era fiica ei. Care tocmai termina în ropote de aplauze un scurt fragment dintr-o piesă în care eroul era jucat de un tânăr care se arăta interesat de ea. Obstacolul, aici, dacă exista vreunul, era doar în sentimentele fiicei ei. Acasă, acasă la ei, în acel cămin cald şi primitor pe care şi-l făurise pentru ea, nu exista nicio opţiune fericită sau frumoasă pentru Clowance, exact la fel cum nu exista nici pentru Jeremy.

Bineînţeles că ea era foarte tânără; dacă nu ieşea nimic de aici, variantele actuale de la Nampara nu trebuiau să fie cel mai important element al alegerii ei. Dar Caroline avusese dreptate, trebuia să i se lărgească orizontul.

Demelza îşi reveni, văzând că un bărbat chipeş şi grizonat se apleacă peste ea.

— Un interludiu încântător, doamnă. Şi trebuie să primiţi laude pentru fermecătoarea dumneavoastră fiică.

— Mulţumesc, Sir John.

— Să îndrăznesc să vă reamintesc o promisiune pe care aţi făcut-o seara trecută?

— Care să fie?

— Aţi jurat de atâtea ori că o să sfâşiaţi fetrul dacă vi se va da în mână un tac de biliard, încât bănuiesc că sunteţi o specialistă care se teme să nu ne facă pe toţi de râs arătându-ne abilitatea ei la acest joc. Colonelul Powys-Jones şi domnişoara Carlisle sunt dispuşi să ne fie adversari, dacă îmi veţi face onoarea de-a deveni partenera mea.

Demelza avea o slăbiciune pentru Egerton.

— Sir John, vă jur că sunt începătoare. Dacă aţi pariat pe asta, aş vrea sincer să vă găsiţi alt partener. Ce ziceţi de Lady Isabel?

— Nu poate auzi scorul.

— *Trebuie* să auzi scorul? Nu-i mai bine să bagi bilele în buzunarul corect?

— Uitaţi, v-am spus, aţi înţeles esenţa jocului! Vedeţi, adversarii noştri ne aşteaptă la uşă.

Şi aşa, merse să joace biliard, un joc la care se dovedi a fi mai pricepută decât la trasul cu arcul. Pe de o parte, pentru că nu-l avea pe colonelul Powys-Jones care s-o constrângă să intre într-o dispoziţie sufletească nefavorabilă, pe de altă parte pentru că reuşi să stăpânească podul pe care şovăielnica ei mână stângă trebuia să sprijine tacul, află că, dacă închidea un ochi precum un bătrân marinar care se uită printr-un ochean, putea să-şi concentreze atenţia

atât de bine asupra unei bile, încât cel mai adesea reuşea să lovească cealaltă bilă în direcţia dorită. Nu obţinu astfel întotdeauna rezultatul dorit, dar părea să-i fie pe plac lui Sir John Egerton şi îi înfrânse pe colonelul Powys-Jones şi pe domnişoara Carlisle de suficiente ori încât să simtă că a obţinut un soi de victorie personală.

Jocul se sfârşi într-un cor de aclamaţii călduroase, iar Powys-Jones spuse să-l ia naiba dacă nu credea că doamna Poldark avea o masă proprie în peninsula aceea depărtată unde-şi avea căminul; şi că se întorcea la Radnorshire marţea viitoare şi că ar fi bucuros să organizeze un joc din ăsta distractiv la reşedinţa Clwyd, dacă s-ar ivi ocazia. Se părea că Sir John Egerton se întorcea cu colonelul Powys-Jones şi îşi petrecea câteva zile acolo pe drumul spre casa lui din Cheshire.

Demelza fugi sus înaintea lui Clowance, care veni o jumătate de oră mai târziu, entuziasmată, în pofida voinţei ei, de felul în care decursese seara. În procesul învăţării replicilor şi al costumării, al repetiţiilor şi al schimburilor de replici ce avuseseră loc, se distraseră mai bine şi existase o mai mare apropiere spirituală între fete decât înainte. Chiar şi domnişoara Florence Hastings fusese auzită râzând, un mijloc de a se exprima pe care în mod normal îl considera lipsit de maniere.

— Cred că aş vrea să merg mai mult la teatru, spuse Clowance. Necazul în Truro şi Redruth e că acolo sunt aşa multe melodrame sângeroase. Mi-ar plăcea cu mult mai mult o astfel de comedie modernă, aşa cum am făcut în seara asta.

— Poate că ar fi trebuit să te duci mai mult la Londra, spuse Demelza, dar de obicei nu păreai dornică să mergi.

— Acolo nu-i la fel de mult sânge pe scenă? întrebă Clowance.

— Absolut. Celor care nu vor să se obosească să meargă la Tyburn **[85]** , evident că le place să vadă înscenarea unei spânzurări.

Clowance îşi eliberă părul de agrafe şi îl scutură.

— Mă întreb ce-or face acasă acum.

— Aş zice că s-au culcat. Ştii, colonelul Powys-Jones şi Sir John Egerton vor să mergem cu ei în Ţara Galilor marţi, când se termină vizita asta.

Clowance râse.

— Crezi că ne-am mai putea duce acasă după asta fără repercusiuni?

— Depinde ce înţelegi tu prin „repercusiuni”, spuse Demelza.

— Nu cred că tata ar fi de acord.

— Câteodată, cu toate astea, trebuie să dai ascultare părerii colonelului Powys-Jones despre soţi. Îi vede ca pe o bătaie de cap inutilă.

— Nu cred că aş vrea vreodată ca soţul meu să fie aşa ceva, spuse

Clowance.

— Nici eu nu mi-aş dori asta pentru tine, spuse mama ei.

IV

Se stabilise ca duminică, după biserică, să meargă cu toţii într-o călătorie la Bath să vadă abaţia şi să bea din apa de acolo. Vremea devenise din nou frumoasă şi caldă, şi aceasta urma să fie ultima călătorie înainte de terminarea vizitei.

Întâmplător, Demelza, deşi aştepta cu nerăbdare această ieşire, nu putu să meargă, fiind cuprinsă de una dintre migrenele ei la primele ore ale dimineţii. Aşa că petrecu ziua în pat.

În vreme ce erau în Bath, Lord Edward o ceru de soţie pe Clowance. Cu cât de multă graţie şi delicateţe putu, ea îl refuză.

V

Vizita se sfârşi aşa cum se stabilise, marţi dimineaţă. Colonelul Powys-Jones făcând o ultimă, dar nereuşită încercare de a o atrage pe Demelza spre fortăreaţa lui galeză, îl luă pe Sir John Egerton şi plecară amândoi călare. Onorabila Helena Fairborne, însoţită de camerista şi de rândaşul ei, plecă imediat după aceea în trăsura proprie spre reşedinţa de familie din Dorset. Domnişoara Hastings, la fel, deşi împărţea trăsura cu domnul şi doamna Dawson, care şi ei fuseseră prezenţi la întâlnire. Doamna Poldark şi domnişoara Poldark plecară mai târziu, trăsura care trebuia să le ducă spre Bath ajungând cu întârziere.

Fiind târziu, fură nevoite să se grăbească, pentru că diligenţa care pleca din Bath spre Taunton nu avea să le aştepte; poate că graba aceasta era favorabilă, pentru că avură doar puţin timp la dispoziţie pentru a-şi lua rămas-bun. În ultima clipă, Demelza se aplecă şi o sărută pe obraz pe Lady Isabel Fitzmaurice; ceilalţi fuseseră şi ei amabili, dar ea oferise acea căldură în plus de-a dreptul încântătoare. Foarte politicos, dar cu o anume nervozitate în atitudine, Lord Edward coborî scările pentru a le conduce. Trăsura trosni şi scârţâi pe pietriş când vizitiul făcu o întoarcere, calul său oferind un tropăit sacadat de copite şi fornăieli pe când se puseră în mişcare. În vreme ce ele se îndepărtau cu repeziciune pe frumoasa alee spre porţile îndepărtate, Edward se întoarse şi urcă din nou scările, mergând gânditor prin vasta casă, ce părea foarte liniştită după agitaţia şi freamătul ultimelor două săptămâni. Joi, familia urma să se adune pentru plecarea de vineri spre Scoţia. Aveau să ajungă la timp pentru data de doisprezece.

În spaţiosul său dormitor ce dădea spre grădinile ornamentale, Edward se îndreptă spre birou, îl deschise şi luă dintr-un sertar o

scrisoare pe care o scrisese vinerea trecută pentru căpitanul Ross Poldark. O citi de câteva ori înainte de a o rupe în bucăţele şi de a o arunca în coş. Îşi suflă nasul şi merse spre fereastră să vadă dacă trăsura dispăruse. Nu se mai vedea. Coborî să se alăture celorlalţi.

Sfârşitul volumului VIII

---

[1] Oraş în Portugalia, în districtul Coimbra. (n.tr.)

[2] Varianta engleză a denumirii oraşului Porto din Portugalia. (n.tr.)

[3] Mănăstirea Santa Cruz a ordinului catolic al carmeliţilor desculţi fondată în 1628, adăpostită de lanţul muntos Bussaco. (n.tr.)

[4] În limba portugheză, în original, „domn” (n.tr.)

[5] Armă de foc încărcată pe ţeavă, ce e lărgită în formă de trompetă (n.tr.)

[6] André Masséna, duce de Rivoli, prinţ de Essling, a fost un general francez al perioadei revoluţionare şi mareşal al Primului Imperiu. (n.tr.)

[7] Bătălia de la Azincourt, Franţa, a avut loc pe data de 25 octombrie 1415, în timpul Războiului de O Sută de Ani purtat între Anglia şi Franţa. (n.tr.)

[8] Citat din piesa Henric al V-lea de Shakespeare, actul 4, scena 3, traducere Ion Vinea. (n.tr.)

[9] Gradele cu brevet erau temporare, onorifice. (n.tr.)

[10] Generalul-maior Robert Craufurd, comandantul Brigăzii Infanterie Uşoară în timpul războiului din Peninsulă. (n.tr.)

[11] Pe 28 iulie 1809, Sir Arthur Wellesley, comandantul trupelor britanice, portugheze şi spaniole, învinge armata lui Napoleon în bătălia de la Talavera. (n.tr.)

[12] Referire la Wellington, care purta titlul de marchiz de Douro. (n.tr.)

[13] În limba franceză, în original, „Dumnezeul meu! Nu e de crezut aşa ceva…” (n.tr.)

[14] Bătălia de la Corunna, Spania, din 16 ianuarie 1809, în timpul războiului din Peninsulă între englezi şi francezi. (n.tr.)

[15] În limba franceză, în original, „Pe legea mea”. (n.tr.)

[16] Lupta de la Coa din 24 iulie 1810, în valea râului Coa, un afluent al fluviului Douro. (n.tr.)

[17] Veche şcoală particulară de băieţi din Londra ce avea şi internat. (n.tr.)

[18] Sir John Moore (1761–1809), general englez cunoscut pentru reformele sale în domeniul instrucţiei militare, precum şi pentru moartea sa în bătălia de la Corunna, Spania, în care a înfrânt armata franceză aflată sub conducerea mareşalului Soult în timpul războiului din Peninsulă. (n.tr.)

[19] Jean-de-Dieu Soult, duce de Dalmaţia, general, mareşal şi om politic

francez. În calitate de militar, a participat la războaiele napoleoniene. (n.tr.)

[20] În limba franceză, în original, „încorporare generală”. (n.tr.)

[21] William Pitt cel Tânăr, politician britanic, prim-ministru între 1783–1801 şi 1804–1806. În primul său mandat a stabilit recordul, valabil şi azi, de a fi cel mai tânăr prim-ministru din istoria Regatului Unit. (n.tr.)

[22] Port pescăresc în comitatul Cornwall. (n.tr.)

[23] Politician britanic liberal (1749–1806). (n.tr.)

[24] Politician conservator britanic, prim-ministru al Regatului Unit în 1827. (n.tr.)

[25] Politician britanic între 1764 şi 1815, susţinător al reformelor, al drepturilor religioase şi civile. (n.tr.)

[26] Dramaturg, poet şi politician irlandez (1751–1816). (n.tr.)

[27] Politician britanic între 1759 şi 1833, filantropist şi conducătorul mişcării de abolire a sclaviei. (n.tr.)

[28] Soldat din armata engleză din India. (n.tr.)

[29] Regentul sau Pitt este unul dintre cele mai frumoase diamante din lume. A fost găsit într-o mină din Golconda, India, în 1701. (n.tr.)

[30] Decretul de degrevare romano-catolic, emis în 1829 datorită ducelui de Wellington – această lege este cunoscută sub numele de „emancipare catolică” şi a pus capăt discriminării oficiale a catolicilor, cărora li s-a permis să poată fi aleşi în parlament. (n.tr.)

[31] Wesleyanism, mişcare a creştinilor protestanţi care căutau să urmeze „metodele” reformatorilor evanghelişti din secolul al XVIII-lea, fraţii John şi Charles Wesley. (n.tr.)

[32] George, prinţul de Wales ce a devenit prinţ regent în 1811. (n.tr.)

[33] *Fieri facias*, titlu executoriu de vânzare a tuturor bunurilor unui debitor. (n.tr.)

[34] În engleză, în original, steeple înseamnă turlă de biserică; de unde şi denumirea de steeplechase. (n.tr.)

[35] Velier mic cu doi arbori, cel mic având o velă pătrată. (n.tr.)

[36] Sărbătoare în onoarea zeului roman Saturn, zi care coincidea cu solstiţiul de iarnă. (n.tr.)

[37] Arhipelag de insule situat în vestul peninsulei Cornwall. (n.tr.)

[38] Medic francez cu o contribuţie esenţială în dezvoltarea unei abordări psihologice mai umane în ce priveşte detenţia şi îngrijirea pacienţilor cu probleme mintale; în prezent, această abordare e denumită „terapie morală”. (n.tr.)

[39] Om de afaceri englez, filantrop, care a aplicat aceleaşi metode mai umane în tratarea bolilor mintale cunoscute în prezent sub numele de „terapie morală”. (n.tr.)

[40] Expresie caracteristică secolului al XVII-lea care se referă la intervalul septembrie-aprilie, când e recomandabil să se consume stridii, fiind suficient de frig pentru păstrarea lor în condiţii corespunzătoare consumului. (n.tr.)

[41] Joc de cuvinte intraductibil. Wales (titlul prinţului moştenitor) se pronunţă la fel cu Whales care înseamnă balene. (n.tr.)

[42] Joc de cuvinte intraductibil pornind de la numele Canning; cunning înseamnă „viclean” în limba engleză. (n.tr.)

[43] În limba latină, în original, „în loc de părinţi”. (n.tr.)

[44] Gaz ilariant. (n.tr.)

[45] Alexander, al patrulea duce de Gordon, nobil scoţian. (n.tr.)

[46] Zeamă rece în Aberdeen – cântec tradiţional, în original, în dialect scoţian (n.tr.)

[47] Doctrină economică apărută în Franţa, în secolul al XVII-lea, atribuită lui Vincent de Gournay şi promovată de fiziocraţi. A cunoscut maxima dezvoltare în secolul al XIX-lea în Europa Occidentală. A susţinut politica economică a liberului schimb sau a liberei concurenţe şi neintervenţia statului în economie. În sens mai larg, înseamnă indiferenţă, neamestec în treburile altuia. (n.tr.)

[48] Richard Trevithick (1771–1833), a fost un inginer şi inventator englez. El a construit prima locomotivă cu abur funcţional. (n.tr.)

[49] O grupare de stânci periculoase în largul insulelor Lizard din Cornwall. (n.tr.)

[50] Oraş pescăresc pe coasta de sud-vest din Cornwall. (n.tr.)

[51] Mic sat în peninsula Roseland din Cornwall. (n.tr.)

[52] O livră are 453,6 grame. (n.tr.)

[53] Un galon are 4,5 litri. (n.tr.)

[54] Căuş de lemn sau metal folosit pentru a scoate apa din barcă. (n.tr.)

[55] Citat din poezia *Virtute* de George Herbert, traducere Tudor Dorin. (n.tr.)

[56] Inginer din Cornwall (1766–1837) cunoscut pentru inventarea unui motor fracţionat cu aburi de înaltă presiune. (n.tr.)

[57] Vechi oraş din estul peninsulei Cornwall. (n.tr.)

[58] Un stânjen are 1,82 metri. (n.tr.)

[59] Adepţii francezi ai curentului protestant calvin dintre secolele al XVI-lea şi al XVIII-lea. (n.tr.)

[60] Termen medical pentru digestie lentă. (n.tr.)

[61] Aluzie la proverbul „Calul de dar nu se caută la dinţi” – cu un joc de cuvinte intraductibil între *beggars* (cerşetori) şi *bankers* (bancheri). (n.tr.)

[62] În limba franceză, în original, „cauză celebră” – un incident, episod sau persoană faimoasă. (n.tr.)

[63] Proprietarii de terenuri din Cornwall cu moşii vaste se puteau îmbogăţi prin închirierea drepturilor asupra exploatării minereurilor – mult mai mult decât prin agricultură. Dobândirea rapidă a unor mari averi le-a adus numele de „lorzii minereului”. (n.tr.)

[64] Personajul scrie numele oraşului precum îl pronunţă; e vorba despre oraşul Bristol, al cărui nume vine din limba engleză veche în care *brycgstow* înseamnă „locul de la pod”. (n.tr.)

[65] În dialectul din Cornwall e echivalent cu negustor ambulant de pânzeturi. (n.tr.)

[66] Wesleyanism – mişcare a protestanţilor creştini adepţi ai metodelor teologice ale reformatorilor evanghelici din secolul al XVIII-lea, fraţii Wesley. (n.tr.)

[67] Termen dispreţuitor pentru francezi. (n.tr.)

[68] Soldat indian din armata anglo-indiană. (n.tr.)

[69] După încheierea armistiţiului, o armată britanică de peste 40.000 de oameni reuşeşte să debarce pe insula Walcheren, în Zeelanda-Olanda. Cu toate acestea, britanicii, conduşi de Lord Chatham, fratele mai mic al lui William Pitt Junior, nu întreprind nimic semnificativ, deşi ar fi putut uşor să cucerească portul Anvers. Astfel, francezii au timp să îl trimită pe mareşalul Bernadotte cu un corp de armată, pentru a bloca operaţiunile britanice. Aceştia din urmă, suferind enorm de

pe urma unei epidemii, se îmbarcă în septembrie, fără a fi putut realiza ceva. (n.tr.)

[70] O excrescenţă fungoidă malignă ce sângerează cu uşurinţă. (n.tr.)

[71] În dialect Cornwall, în original, „Strânse-ntr-un buchet, flori de ars aici în flăcări, şi bune şi rele. Înmiit să răsară seminţele bune, iar cele rele, ofilite, focul ăsta să le omoare!" (n.tr.)

[72] Citat din William Shakespeare, *Hamlet*, actul I, scena 5, traducere de Ion Vinea. (n.tr.)

[73] În original, *fox paw*, transcrierea fonetică engleză a expresiei *faux pas* – „gafă" din limba franceză, aşa cum înţelege s-o pronunţe personajul Hugh Bodrugan. (n.tr.)

[74] De fapt, denumirea tehnologiei de construcţie a drumurilor introdusă de inginerul scoţian John Loudon McAdam şi prin extensia sensului, denumirea drumului construit astfel. (n.tr.)

[75] Citat din poezia *Unui şoarece*, de Robert Burns – „Cele mai chibzuite planuri ale şoarecilor ca şi ale oamenilor/ Ades' se risipesc". (n.tr.)

[76] Cea mai mare şi mai adâncă mină de cupru şi cositor din Cornwall, cunoscută şi sub numele de Regina minelor din Cornwall. (n.tr.)

[77] Sfântul Piran – personaj celebru în Cornwall; se spune că ar fi descoperitorul cositorului şi a devenit sfântul protector al minerilor din minele de cositor; aceştia, din cauza vieţii grele pe care o duceau, erau mari amatori de băutură, de unde şi expresia folosită în textul original. (n.tr.)

[78] Titlu ereditar creat în Marea Britanie în 1784 şi deţinut de capul familiei Petty-Fitzmaurice. (n.tr.)

[79] Comandant regalist în Războiul Civil din Anglia (1642–1651) dus între tabăra parlamentară (capetele rotunde) şi regalişti (cavaleri) privitor la modul de guvernare a Angliei. (n.tr.)

[80] Richard, primul baronet de Grenville, regalist din Cornwall în timpul războiului civil din Anglia. (n.tr.)

[81] General englez luptând de partea taberei parlamentare, de credinţă prezbiteriană strictă. (n.tr.)

[82] Maurice von Simmern, Conte Palatin al Rinului, şi-a însoţit fratele, Rupert, luptând împreună în războiul civil. (n.tr.)

[83] Piesă de teatru de Richard Brinsley Sheridan. (n.tr.)

[84] Personaj din piesa *Şcoala bârfelilor*. (n.tr.)

[85] Sat în Middlesex, pe locul unde acum se află Marble Arch în Londra; e sinonim cu pedeapsa capitală, fiind principalul loc de execuţie a asasinilor din Londra, precum şi a trădătorilor condamnaţi. În secolul al XVII-lea era cunoscut drept Tribunalul lui Dumnezeu. (n.tr.)